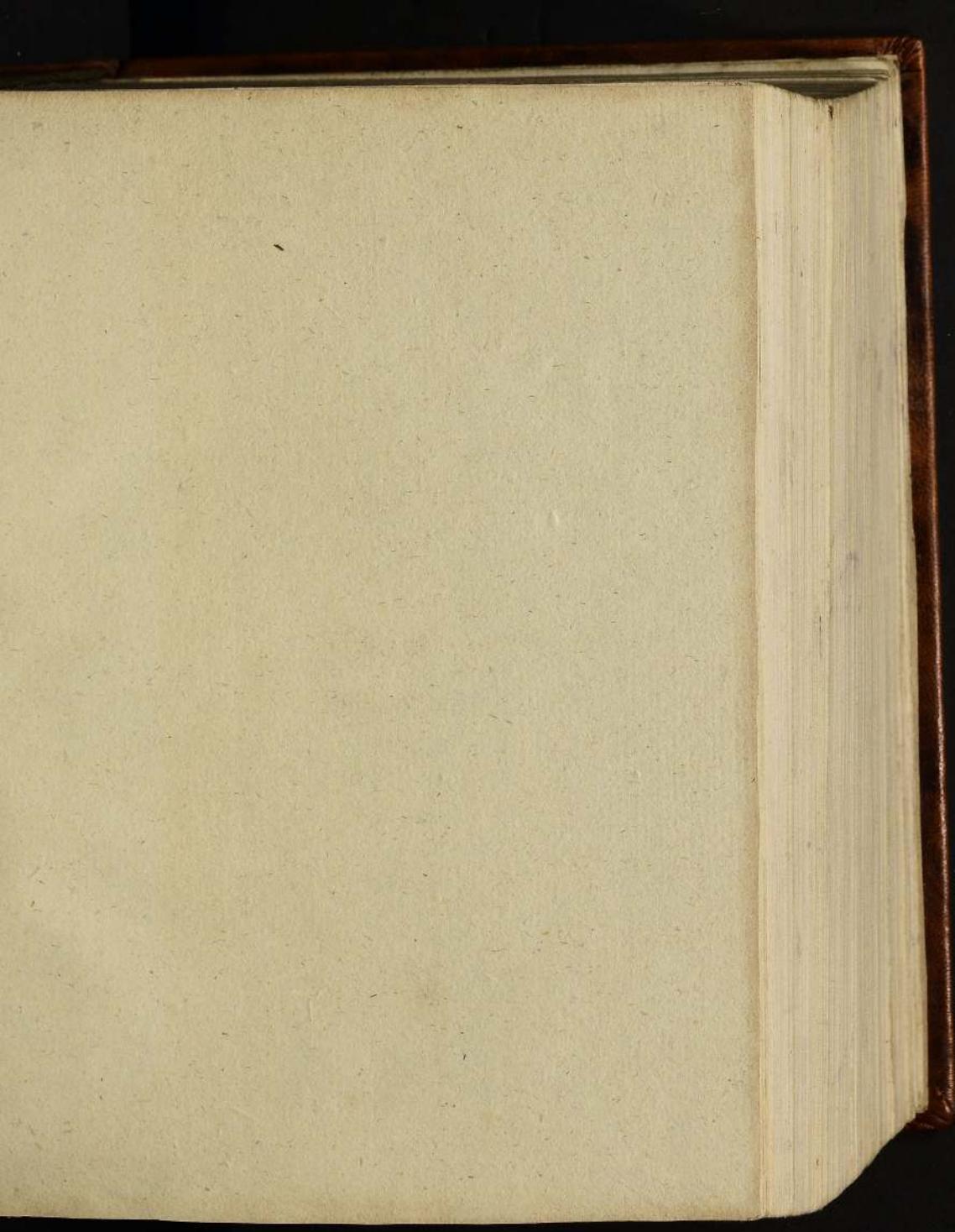

Ruth 35.

1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black

Bornemisza Péter Predikatziój

AZ VR LELKE NAPIA UTAN

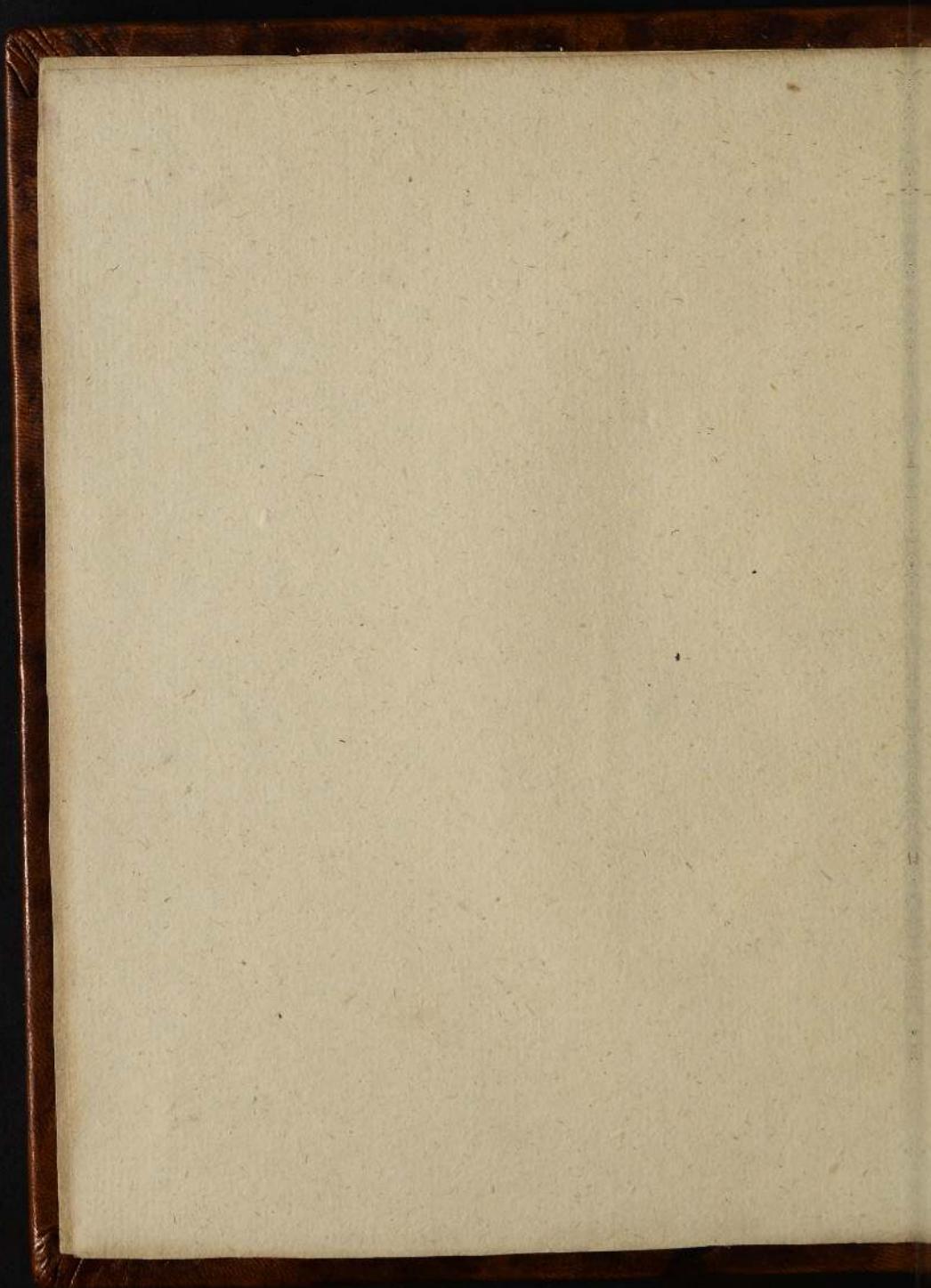
173

598t.

1570.

O Eödje Haſna az hitnec, az io czeleke-
detec, Erröl igy tanyit ſent Pál: Gal. 5. Az nemzeg
CHRIST vs Ieſusba à hit haſual, melly
heretetnec altala czelekeſic Ilmet: Rom.
14. Valami hitból niots mind bűn az, Hát
az hitetlen akar mit czelekedgyekis, nem io:
hanem bűn Isten előt. Ezeket igy magya-
razza ö magais ſent Pál, Gal. 5. Hogy va-
lakic Christule, azoc meg ſekitie testeket, an-
nac indulatiual, es gonosz keuanlagiual egye-
tembe. Es ha az Lelec által élünc, életőnker-
is az Lelec ſerint visellyúc. Az az, Valaki
hiſi az Christus halala által bűne boczanat-
tyat, az utalattyas az bánt, mondom valaki
édes lelki bizodalommal varia az Istenül
bűne boczanattyat, az WR Christus halala
által, es hiſi hogy ha az Christus meg nem
holc volna az ö bűncírt, az miat öröc halal
ra kellet volna elni, mind öröcke kinlodni.
EZ, meg röttez az bűnec vndoksagatul, ut-
alatty azt, Es ha hiſi hogy Isten öret ked-
uebe völte ſent Fizert, es mindenekbe czac
ö tartya, es az öröc életetis neki meg adgya:
Mondoc à kinec illy édes bízodalma vagyon
Istenbe, Ez fele ember igykezic mindenbe

Mint utalattyas
az bunt à hie:
es iora mino
izzat

Bornemisza Péter Predikatziój

AZ VR LELKE NAPIA UTAN

173

598r

1570

OEUDIC Hal;na az hitnec, az io czeleke-
detec, Erröl igy tanyit hent Pál: Gal. 5. Az nemzeg
CHRIST vs Iesusba à hit hal;ual, mely
heretetnec általa czelekel;ic Ilmet: Rom.
14. Valami hitból niots mind bün az, Hát
az hitetlen akar mit czelekedgyekis, nem io:
hanem bün Isten előt. Ezeket igy magya-
razza ô magais hent Pál, Gal. 5. Hogy va-
lakic Christule, azoc meg fes;itie testeket, an-
nac indulatiual, es gonos; keuanlagiual egye-
tembe. Es ha az Lelec által élönc, életönket-
is az Lelec serif visellyü. Az az. Valaki
hi;si az Christus halala által bûne boczanat-
tyat, az vtallyais az bûnt, mondom valaki
édes leiki bizodalommal varia az Istenül
bûne boczanattyat, az WR Christus halala
által, es hi;si hogy ha az Christus meg nem
hole volna az ô bûncierr, az miat ôrôc halal
ra kellet volna elni, mind ôrôcke kinlodni.
EZ, meg röttez az bûnec vndoksagatul, v-
tallya azt, Es ha hi;si hogy Isten öret ked-
uebe vörte hent Fiaert, es mindenekbe czac
ô tartya, es az ôrôc életetis neki meg adgya:
Mondoc à kinec illy édes bizodalma vagyon
Istenbe, Ez seje ember igykezic mindenbe

Mint vtalattyas
az bûnt à hies
es iora mino

12346

HVSZON KETTÖDIC VR NAPI EVAN.

kedueskedni az WR Istennecc, tüle hent
Lelket kér minden iora, minden bánt vral,
es azokkal ellenkezic. Mondom ákibe az If-
tennec Lelke Christusban valo bizodalmat
inditot, azon Lelec az bizodalom által indic
iora valo igyekezetetts, hogy az melly bá-
nóe bennűnc fogantattanac. es kezérítne
minden istentelessegre, fertelmessegre, bács
bayolasra, baluanyozalra, versengelre, irigya-
kedelre, tobzodasra, meg foytogatassanac:
Es vihont ezeet helyet tamadgyon bennűnc
Tizta heretet, Istenbeli örööm, bekeleg, enge-
delmesseg, könyöriületesseg, iosag, hiwsc, ke-
lidseg, merrekleresseg. Iollehet holtig valo
ellenkezessel elegy tamadnac mind ezeet. Ez
őröklic hal;na, ercie es czelekedete az hitnecc,

30

Hatódic az öröc élet, az mint az WR
mondgya: A ki hißen az Fiuba, öröc élete
vagyón. Ilmet: Vgy herete Isten è vilagot;
hogy az ö egyetlen egy Fiat adna éróttet;
hogy minden valaki hinné ö benne, el ne vesz-
ne, hanem élné mind öröcke. Mert á hit es
bizodalom az mi siuuükbe Isteutál heretet
ezköz, kiuel mire egy kezzel el fogjuc

Erde cletünket
es el fogjuc
bit alatt

AZ VR LELKE NAPIS VTAN 184

Harmadic Predika= CIOIA E ZEN EVAN- GELIOMNAC.

*

IOANN. 4.

Vala egy à Kiraly vduarabol va-
lo, kinac fià beteg vala Caperna-
umba, etc.

Ellô Predikacionkbâ nyilubban Valo
magyarázatiyat meg hallottuc igenkent ez
Euangeliomnac, Kiket ytol igen hep tiz ta-
nuságokba rekeztenc.

Másodic Predikacionkbâ czac árról kez-
dene hóni, az mit ir fô keppen kellene igen
iol el;ünkbe venni, Tudni illaz Hitról. Es
meg halluc, hogy az hit, nemellybe nagy es
igen erös, nemellybe kifisny es gyenge, az
mint ez vduarbeli emberbölis ki tetteric. Es
hogy az hitnec felötte soç es igen nagy hal-
hatit vehetty úc.

Immat

H V S K O N K E T T Ó D I C V R N A P I E V A N .

Immár az harmadik Predikaciomba tűse
az Hitetlenseggről is. Holoc. Hogy mind ez vi-
lagot imez harom Rejhelyen ismerd lenni.
Egyic rejhely erős hitű. Masic rejhely gyenge hi-
tű. Harmadic rejhely Hitetlen: Es ha érteed so-
nemes draga ereit es halászait a hitnec, értsed
ez után hörnyű es igen rötenetes dolgozatit
az Hitetlensegnecc. Az Hitre viselj korgal-
matos gondot hogy épüly azba naponkent;
Érczed azt, es vőd halászat most es mind ö-
rökke. Az hitetlensegget utalda, fellyi tüle,
es füss előle, es nagy vigyázassal eltauozta d
hogy testi es lelke, mostani es örökke valo-
károd ne követkőzzec miatta. Mert mint a
Hit minden ionac kút feje: Igy az hitetlen-
seg minden bűnnec, vndoklagnac es utala
tossagnac kút feje. Kinel nagyob bűn sem le-
het emberbe, mint az Istent hamisnac vél-
ni, az ő igeretit es ő magat el tasítani, ben-
ne nem bizni, hozza nem folyamni. Ez oka
az öröc karhozatnakis.

Az Hitetlenseggről azert ier lassuc tanusá-
ginkat:

Előker. Micsoda az hitetlenseg, es hogy,
sz hany rejhely fűg kiualigkeppen.

Az

Az vtan Tiz agazatit hamlalom elő, ki
ból meg lad minemű istentelenlegc vndok-
lagoe es bűdös férrelmeslegc fornac ki. Es
meg érted az hitetlen miert legyen vtalatos
Isten előt. Es hogy az hitetlenleg oka csuk-
feie minden bűnec;

AZ HITETLENSEG RÖL:

Az Hitetlenseg imez haromba füg:
Előjér nem érteni Isten akarattyat, sem az
Törueny, sem az Euangeliom hérint. Ma-
sodjor semmit nem bizni ausagy ketalkedá-
ni azoka, az kiket Isten mondott es igert az
Prophetac, az Christus, es az Apostoloc által.
Harmadjor, nem hinni es nem varni
az bűnec boczanattyat es az öröc eletet, az
Iesus CHRIS TVS érdeme által.

Ez hitetlensegnecc kedig loc res;e es aga-
zattyva vagyon. De rövideden imez tizbere
kezem.

Előjér holoç a hitetlenkedeströl. Masod-
jor az ketalkedeströl. Harmadjor az ketleg-
ben esettekröl. Negyedjér az ú magokban
bizakodokrol. Ottödjér az felütteb bizáko-
dokrol Istenbeis. Hatodjor az baluanyo-
zok.

HVS SONKETTÖDIC VRNAPI E VAM.

zokrol, Hetedker az baiolokrol, Nyolcad
kor az himis Isteni tiszteletektol. Kilentzed-
ker az katolikosokrol, Tizedker az ördöngő-
szekrol. Mind ezek az hitetlensegnecc bu' nebol
szarmaznac, es vgy fornac mint az Nyi-
utec az dögböl. Mellyec olly igen meg ham-
lalhatatlanoc mint az tenger fóuenye. Mind
az által valami kitsinye ier kaku' zollyuc az ö
környésekkel, es kerüle az WR Istenet ol-
talmazzon mindenfele hitetlensegit. Sol-
lyunc az ellöröl.

Elösser hitetlenec azoc, kic nem hisic ho-
gy Isten vagyon, auagy hogy az Isteonec ö
reaioc, es minden teremtet attatira gondgya
volna. Regen illyec voltac az Epicureusloc
es az Academicusloc. Mostis sokan az pog-
nochöztis, es az olly Kereztyenec köztis kic
az nevet es az szenet vilelic czac az kereztyen-
segnecc, halonlatosoc azokhoz, kic noha sio-
kasbol emlitic az Istenet. De sziukbe auagy
azt sem hisic, hogy Isten vagyon, auagy ho-
gy ez vilagra gondgya volna, azert semmit
sem biznac Istenben, sem sélnec, hanem tlaç
habadon testi batorlagban élnec: Illy volt
Nero Czaħaris, Catigulais, ki ö magat hir-
dere

Psal: 13.
Hitetlenec.

meg gyaláztnæc. De oh ki ritka az ki erac minden napি hüklegebeneis nagy hiboru ne kú is, ötet ketelkedes nekül segitsegül hiyna; es magat nem törne hitetlenkedés miatt, hanem minden gondgyat czac Istentre vette; az ô igereti keriot, á mint hent Péteris int, 1. Pet. 5. Iay ki nagy azert bennankis az ketelkedő hitetlenlegis.

Harmadikor a ketsegben elettekis hitetlenecc kic meg röttenuen az ô bünöc mint sem mit nem bizhatnac az Istennec irgalmasaga; ba, hanem az Istent hazugnac es kegyetlenecc iteluen, futnac előle, mint Cain es Judas. Cain monda az wrnac: Az en bùnöm nagyob hogy nem mint meg boczatatnec Ki ellen Agoston Doctor ezt mondya: Hazutz Cain, mert nagyob az Isten irgalmasaga, hogy nem mint mind ez vilag bùne.

De minketis éyel nappal erre akar víuni a test, az okosság, minden napieletünkbe, és soc fele bùnünkbe, kinec mérge az kit el hat, ezer keppen azt meg sonyazrya, ötön ölia, vagy czigazza, midön az Isten haragist eret teti hirtbe, es az ô bùneinec nagy es soc volna

Ketsegbenesettec

Gen. 4:

MASZON KETTŐDIC VR NAPI EVAN.

úal meg nyomia ljiuet ; Ki ellen mi minden
esetünkben fel kellyânc, es ljianteleñ erôsítluc
az mi ljiuânek az Euangeliomnac soc ne-
mes biztatasual, mint imez feleckel. Mond
ljient Pál: A hol bôwôskôdöt az bûn, fockal
felyûl aradot az kedw.

Rom. 5:

Ezech. 33:

Eelec en, nem akarom az bândlnec veszé-
delmet, hanem hogy meg terien, es élyien :
EZ igekre fel kialt Tertullianus Doctor, es
mond: Ime meg cskûjic az Isten, mert azt
akaria hogy hidgy ô neki. O bodogoc à ki-
kert ô meg eskûjic. O nyomorultac ha még
eskûuersereis nem hijsunc az wrnac.

Efa. 1. Molodgyatoc meg, tiztitatoc
meg magatokat &c. Ha az tûbûnetec ollyan
veres volna mint az vér, az honal feirbe
leszneç. Es ha ollyan volna mint az veres
Barsony, lelsen mint az feir Gyapiu.

Psal. 103. Melly mesje vagyon nap kelles
nap nyugattul, olly mesje vetôtte mi tulanc
az mi bûneinket .

Mich. 7. Ala taljirtya az mi hamissagin-
kat az Tengernec mélyfegebe .

Matth. 8 hazudunc; ha kedig meg vataluan meg val-
lyuc

lyuc az mi bűneinket , igaz az Isten, es Ó meg igazít .

Mond az WR Peternec: Nem hetßer , Matth: 4: de hetuen hetßeris meg boczas.

Mond S. Janos: Az Isten Fianac vére meg ^{1. Iohann: 1.} tiztit minden bűneinkból.

Pelda Adam, Dauid, Manasses, Peter, Magdolna, Zacheus, az toluay, amaz horom ezer, Astor, 2. es soscáz ezer. Ezeckel ető-sítsáé minden eletine ellen magunkat, hogy ketlegbe ne esünk, Valami itua vagyon ké-dig, minden ezac az mi vigaztafunkra iratta-nac , hogy az Istennec minden igyeivel ta-mazluc magunkat az ketlegbe elcs ellen , Melly ketlegbe elcs az mint igen sörnyű bűn, vagy mijs igen kemenyen vigyazzuoc ellens, iol meg gondoluan imezekets:

Rom. 14,

Ha az mi húvá c vadói minket, nagyob Isten az mi húvánknak.

I: 104B 20

Isten az ki meg igazít, Christus az ki meg holt az mi bűnünkert , es meg fizetet, az ki felis remadot, es meg igazitot, ki eledezi-kis éröttünk. Tehát ki teljen vadolaft, mi el-lendünk, auagy ha vadolis mit árthat az, Ha Isten meg kegyelmez, es az vadolaft nem ve-

Rom. 4.

AAA S:ca

HVSZON KETTÖDIC VR NAPI EVAN.
Szen be, ki előt vadolhatnac, auusgy azzal mit
arthat nekünk, az mi hiáns, okosságunk, az
rest, az ördög, es akar kijs, czac hogy bizo-
dalommal ragazkogyunc az Istenne igeretis
höz, es kieslegben cu né eln, nehitelnek edgy-
üpc, mint Cain, Judas, Saul, es töbec. Deisz
az miflötteb loc eletine, es báncine miat i-
gen sáneken valo hartz es vitezkesdes kel er-
is.

Magokba bi-
zakodó.

Negyedic hitetlenség magunkban való
bizakodás. Midőn ki ki az ő maga ereiebe
bölzelegebe igassagaba, kazdaglagaba, vagy
akar mibe vagy vetötte temenfegét, hogy
czac arra tamarkodot, mint ha az tartana,
az élterne, az igazza renne; es az iduőre ite-
ne öret. Mint az erős auusgy hatalmas Naz-
bugodonozor, az bölc Achitophel, a kaz-
dag Cœsus, az igaz Pharisaeus, kiemist Iste-
tenben semmit nem bizakottac.

Ezec magokban bizuán, nem Istenben;
hitetlenc voltac. Vihont midőn valaki
vagy ereiebe, egessegebe, vitesleg, be, kazdag
lagaba, tudományabsa, iambor életibe meg
fogyakozic, es azoc miat Istenben nem bi-
zic, ezis hitetlen. Mint ha ki jo munkas vol-

és meg kezd vénhedni, czonka, vack kezd lenni. Ha kazdag, meg kezd ligenyedni, Ha bôlcz, meg kezd el; ebe valtozní. Ha iambor es rizta életû volt, es bûnben kezd elni. Ezre kint az ki kerelkedîc, hogy el nem elhetne, huagy el kel vel;ni, pokolra kel medni, ezis hitetlenleg.

Ezkrôl sokeppen panas;oskodic az Isa ken, mint Ierem. 17. ezt mondgya: Atko-
zot az ember, ki emberbe bizic, es testet va-
lazt az ô karia helyebe, es kinec l;iu;e el val-
tozic az wrtul, &c. De áldot az az ember,
& ki az wrba bizic, Amazoc mint vel;ne, im-
ezec mint áldatnac, olvasd meg vyan ot.
Ísmert mond az WR Ierem. 9: Az bôlcz né
diczikedgyes az ô bôlczelegeuel, az erös se-
diczokedgyes az ô ereikuel: Is az kazdag az ô
kazdaglagaual, Hanem & ki diczokedni akar
ezuel diczokedgyes, hogy engemet ért es is-
mer, hogy en vagyoc az WR, ki irgalmas-
lagot, íteletet, es igassagot czelekedem ez
földen.

Ezeket iol ekedben tarczad hogy ôd ma-
gad, hogy magadbau semmit egy l;alatis ne
bizakodgyal, ha oly erös volnalis mint Sam-

A A A ij son,

H V S T O N K E T T Ó D I C V R N A P I E V A N .
son, olly bőlez mint Salomon, olly alaza-
tos mint Moyses, olly hent életű mint Ke-
reztelő Iános, Mert lemmid nincs kit Isten-
től nem vőttel, azert ötet tizted mindenek
be, ô neki cselezzel hogy elne vegye ár mit
ádot, hanem rarcza meg minden kegyelmes
aiandékát mind végig, az ô tiztessegere hent
Fianac érdemeiért. Ki által meg kegyelme-
zeti, wyonnan hálta, wyonnan meg elevenyi-
tet, es wyonnan elter. Im holec az magok-
ban bizakodokrol, Szoloc az felőttek való
bizakodalrolis.

Felőttek bis.
egyeb doce.

OEtődic hitetlenleg, felőttek bizakodni
Istenbenni, az az, ollyat kevanni es varni
Istenről, ki nem mélto, es ollyba bizakod-
ni Kit az Isten nem kevao, mint az ki kérő
hogy ötet Kirallya tegye, vagy kel vagy nem
kel, es mint az ki magat biztartra hogy ô
addig meg nem hal, hanem Magyar ország
meg habadul az pogán kezeből, auagy az ki
akar mit el gondoluan es kevuanan kónyör-
rőg Istennek, hogy azt neki meg adgya, es
igen bizakodic hogy meg lehén, mert Isten
fogatta, hogy valamit kérünk, minden meg
ád: De nem gondolva meg hogy ez ockal.
ha

hi io es iduőssuges es hűksges, es ez ockal; hogy ákolmatos időbe adgya meg à mikor ô tudgya mi nekanc leg hűksgesbneç lenni. Ezt meg nem gondolai, hanem akar mit el hinni az mi gondolatunc herint, nem hit, hanem hitetlenszeg, confidentia & prælump-tio, felötteb valo bizakodas.

Imez penig Isteni kisirtes, mikor Hidon iáthatz, es mély viznec vgordal; mikor ga-radiczon le hálhatz, es ala vgordal; az to-ronbol, mikor mielhetz es munka nekül a-karsz élni, mikor io vitezid vadnac, es te ma-gad öklesz; soc ellenseg közibe, midön oruolá-sagod volna, es az nekül keuanod hogy Isten meg gyogyitlon. Ezekis es többes ez felec nem hit, hanem hitetlenszeg, es Isteni kisir-tes. Azert vgyes ez móddal bizzal, à mint ô hent fellege röndelte, iol éluen az io ezkö-zeckelis, áhol penig azoc meg fogyatkoznac ot mind az által vgyan segitsegü hiyad, ha semmi ezköz nem latzis: Mert az Isten sza-bad állat, bír mindenekkel, es ezköz nekölis meg segithet mikor vgy akaria. Mint Dani-elt az Oroshlanyoc közöt. Az harom Iffia-

Isteni kisirtes,

HVSZENKETTSDIC VRNAPI BVAN.

kat az tűzbe, Petert az tömlőzbe, Pált az
zengerbe czuda keppen meg tarta.

Baluany imo
edas.

I.

Az kinem Is-
ten, aki isten.
nec velni Bal-
uanyozas es his-
telesseg;

Hatodichitetlenseg, minden fele baluany
imadas, Ez soc fele lehet.

Előker ollyat hinni Istennecc,kinem Istenc;
Mint kic Baalt imattac, kic czinalt kepeket.
Ela. 44. Baruch. 6. kic magokat imattat-
tac, mifut Alexander, Caligula, kic küllő ielt,
az tőzet az Persiaiac, az kenyeret à papasoc,
kic Iupiter, Pallast az bőlcselegnec Istent,
Marsot az hadi Istent, Larest regen: Most is:
Györgyöt az vitezac, Szent Förentzet à Ba-
rattoc, Cathalint az Deakoc, Apalint az
Szent faioc, &c. Ægyptomba minden va-
laminec halásnat völtec. Isten gyarant tiztel-
tec mintez Martskat, Eztragot, Tulkot, Ba-
kot, A habadagot,az győzedlmet, az hiwle-
get, mint ha minden ezek valami Istenc vagy
Isten akjonyoc volnatac.

Az Törökös olly Istent imadnac, kinec
Fianints, olly Isten penig lohol nints, azert
ökit baluany imadoc, mert nem Istenc az,kit
őc imadnac.

Agoston Doctor azt iria, hogy harom
szor Istennel tőb volt a világ herte,ki egyet:
ki

ki most alituan Istenneč , kikről emlekezis
kent Pális Roman. i.

Mifodjor haluany imadoc es hitetleneč
szokis, kic az Isteni rizteleettel teremtet álla-
tokat riztelec, mint az fősueh midön bizo-
dalmat vti penzebe, mint ha czac az tartana
öret, Es mint az kic legitlegdi hiyac az meg
holc hentekek, Es az kic biznac az ö io czele-
kedetekben: Ezec hamises hiaba valo biza-
kodasoc, azert nem hit, hanem hitetlenleg:
Mert az penz soe czerkippen el velhet, Az
halloccat semmir nem haluac, az te igassla-
god senki semmi, mert merő bőn es atoc
vagy, azert valaki czekekben bizakodic hiaba
valo, hinten olly, mint ha az semmir raga-
doznad, auagy az vízbe haló kapna az lagy
vízhöz.

Harmadjor haluany imadoc es hitetle-
nec, kic az Istenet kötelezic helyhöz, auagy a-
kar m hőz ollyhoz, kit ö nem paranczolt,
kibő ö magat nem kötelezte, mint kic bol-
czott i mac Ierusalémbe, Romaba, Loreta
ba, Compostelaba, imez amaz Clastromba
imez amaz Oltar es Kep előt, Mint ha Istenet
szeknel inkab meg talalhatna, szeknel inkab

meg

2.
Teremtes als
laeot olyal tiſſa
ceni kic az Iso
ian czac magas
nak kenan, Balo
uan imadas es
hitetlenseg.

Olyhop kötelezo
ni istent kihoz
ömagá nem keo
teze magat Balo
uan imadas es
hitetlenseg.

MVSZONKETTÓDIC VRNAI EVAN

meghalgatna. Regen kötelezte volt magát az Ierusalembeli Templomhoz, de ezért az Christusig: Immár hogy nincs ez fele kötelezeté meg tanít az WR Ioan. 4.

Igy mostis kötelezte magát az Kereztseg viz melle, és az WR Vaezoraia mellett; de e móddal, ha vgy élné vele à mint ô röndelte. Azonkeppen az igaz tanítóhoz. De Romahoz, az baluanyozó papokhoz, az Papa pürek leghöz, az ô fejetlől gondolt szerzelek-höz, nem hogy kötelezte volna magát, hanem meg inkább káthoztattya Ioc fenyegesséssel azokat Esa. 29. Matth. 15.

Az elisztelni kiuel Isten nem akar tisztelni Baluany imadás es hittelenseg.

Negyedíker baluany imadás es hittelense, az kic Isten paranczolatya kiúl Isteni tiszteleteket gondolnac, azban bizakodnac hogy Isten nekic azokert meg kegyelmetezzen es érötte velle iol tegyen. Ezzelis rakua ez egez vilag, Török, Sido, es Papaság, kic bizakodnac az Misse érdemebe, az ô balgatag höytökbe, Ioc fele Egyhazi pürek zelesekbe, Clastromi szerzetbe, bolezo iarasba es töb felekekbe, kiket Isten igeic kiúl ô magoc eljek-től rendelte.

Ez

Ez negy Reibböl, ki tettezic valamikueles-
le, ez egez vilag minemő baluanyozasba
merülte, kiról megis többet hocolc, hogy ér-
ezed meg, honnet indultator ez talaluanyra?

Fő oka mindenik baluanyozasna az ördög, ki Istenre valo győhös haragiaba izgat-
tya az legeny emberi nemzetet, hogy ide-
gen Isteneket kerelsé es baluanyozzon; hogy
Istenet bohonica, es gyalezza. Mond kene
Pál: 2. Cor. 4. Ha valakibe el röytetet az
CHRISTVS Euangeliomia, azokban röy-
tet el, à kiket meg vakítot ez vilag sciedel-
me.

Masic oka az emberi vakság, es Isten ige
ie ellen valo mérlegkedés, kic miat meg cza-
láttic akar kija, ha nem kéri az Isten lelke ve-
zerleter, Ha ha nem figyelmez az Isten igcie-
re, kit az Prophetac Christus, es az Apo-
stoloc által ki adot. Az kic ettől nem fogne
szokat az ördög ssep hín alat izgettya, mint
ha Isten titkosságere valo volna az ó talal-
manyoc, maga mas felől nagy gyalazattyá-
ra fordítta Istennee.

Ez ket fő okoc meillet, legitő es izgató o-
kokis sokac vaduac.

Obsi aq Baló
nanyorásoknak
Egyic aq ördög,

HVSTONKETTÖDIC VRNAPI EVAN.

A beketelenseg
sor feltindítva
é biztosítat, es
vegyre haluanya:
Csátra ríjá.

Elöszer az beketelenseg az Isteni segítség-
nec kesedelmebe, Mert az ki nem hőköt be-
keleges henuvdesre es czendel; társlis, az mi-
dön nyomorúságba leuen könyörögis Isten-
nec hogy meg legicse, es Isten halogatya az
Irgitséget : ot az beketelen ember nec meg
haborodot elme es sjiue gondolkoduan es va-
gyoduan, hogy hamar meg menekedne, k. p.
ker seje, es kisirget mindeneket, hol lenne iob-
ban es könyebben dolga, es hol Törökök se-
gitseget, hol papaloket keresi, hol imez amaz
hentekhöz folyamic, hol bábayhoz, hol ördöghöz,
hol latorslaghoz kezd: Es az kinti
meg legitetic hamareb, azt véli Isten nec len-
ni, vagy Isten aldasanac.

1. Cor. 16.
Psalt. 26. 30.
Juditus 8:

Ex seie loc f:le valo kapdolasnac oka ez:
Mert bizonnal nem értillsten igeretinec, m6-
gyat, ki ákolmatus időre halaztotta az se-
gitseget, es meg kevénysa hogy sántelen zör-
geskünc, es az hitetlenleguel tusakoduan em-
berkedgyűnc, erölkedgyűnc, es vitezkegyűnc
hogy semmi oyaualya es keledelem tüle el-
ge hakeksson.

Másic szgato oka, hamis itelethból valo
példa kóvetes. Mint minden halnya az iudat-

lan, hogy Abraham fiat meg áldozta, es ö-
ter azba kóvetni akáris, nem értuen hogy II-
ten ötöris ezek probálta, es tökés azt nem ke-
vanta: Tudatlanul kó-
vetni mas pels
dejet Baluanyo-
gasra vesi.

uanta: Es az mit ö neki maganac paraz-
czolt, azt nem minden nechatta. Ez tudat-
lanlagbol sokan gyermeket meg áldozta
regen gonosz peldat kóvetuen, az Iambor
Abrahamnac io engedelmessegeböl. Igy az
kic most soc feleleget ekarnanac venni. Mert
az regi Atyaknakis Isten meg engette volt:
Nem értuen hogy à mit azoknac egy ideig
bizonyos okokert meg engedet, azt közön-
leges keppen egyebektöl meg tiltotta. Az
mint Ossas Prophetanac ket parazna felele-
get hagy el venni, nagy húkleges es bizo-
nyos okokert, kiert te neked fejedet véte-
ne, söt elis karhoztatna. Es à mint az Isra-
elnecc meg engedi, hogy meg lopias es meg
czallyac az Ägyptombelieket, kiket Isten
igaz okokert engedet. De teged érőtte fel a-
karztatna es el karhoztatna. Igy midön II-
ten Cherubin Angyalokat cínhaltat az ö la-
daiára, es Ertz kigyot emeltec bizonyos o-
kokert. Ezbol az tudatlanoc soc Egyhazi
BBB ij kepe,

Matt. 17.

Ossas 8

Exo. 12.

Exod. 25.

Num. 24

IVSZONKETTSDICVRNAJETAN

kepeket lérernec, nem értuen hogy Isten kés
zönleges keppen meg tiltotta, hogy lemní
kepet ne tiztely, és az előt magad meg ne
hayts.

Bolond 445.
osszágis legyaz az
Baluanyozásra.

Harmadic izgato oka az baluanyozásnak
bolond aitatoslagoc, es ljuánkbe tamatt io-
dulatoc, héreret, ausgy felelem. Mint Salo-
mon az aljonyokhoz való ljetelmebe soc bal-
uanyozo hazakat es kepeket lereztete, kiket
ő magais tiztele. Es mint az Israel, féltebe
tiztele az Nabugodonozor es Darius kepe.
Igy mostis Iokan féltebennis es adomány
miattis soelsteni karomlasokat mielucc. Ne-
mellyęc kedig bolond, tudatlan, es értelelm-
nekől valo aitatoslagbol Egyházakat kerül-
nec, kepeket, koszorokat czinalnac, aranyas
es gyöngyös kerzenöket az Oltarra, à keli-
ge, bibor, barsony köntösök Misse mon-
daltra. Nemellyec nagy keseruelen sínac az
felsőlét előt aitatoslagbol. Ezekről azt mon-
gya hent Pál: Roman. 10. Istenhöz valo
buzgossagoc vagyon, de nem értelelm lje-
sint.

Negyedic izgato oka az baluanyozásnak.
Előmenec, kazgaglagoc, békélegec, egfisse-
gec,

géc, io kerenczeiec, az baluanyozoknac es
 látroknac à latorslagba. A mint regeñis mon
 tac keremiasnac, hogy mig az Mennyei se-
 regeket tisztelec, à Napot, à Holdot, Csil-
 lagokat, addig mindenben io kerenczeiec
 volt, Ierem. 44. Igy más az testiec es ez
 világ fiat, kic czac az testit ohaytyac, nem
 beczüllic meg az Isten igeienec lelki es öröc-
 ke valo rigaztalasat, kibe Isten hirdeti bón
 boczanattyat, iger hent Lelket, fel tamadást
 es öröc életet, Hanem czac azt néllic mellyie
 scle pénzesb, tiszteslegesb, egéssegeseb. Igy
 az Sidokis hurogattac az Kereztfán az WR
 Christust. De maga az nyaualya vtan el fog-
 lala az öröc orhagot. Kit nekáris kóuetnáne
 kel, hogy előszer együt henuedgyűnc vele, az
 ö kerezter minden nap fel vegyűc, es az vtan
 wralkodgyűnc ö vele öröckön öröcke Ro-
 man.8. Azert à hiuec mind ezeb ellen igen
 vigyazzanac, tanulassal, értekezéssel az Isten
 igeiböl, mit keuan az WR Isten. Ha azon
 kiudi Isten Angyala hólais, es valami Iste-
 ni tiszteletre es azban valo bizodalomra iq.
 tege ne hidgyűnc neki.

előmerre ag
 szuelgöknekis
 iżgas hogy osis
 baluanyozokleg

Ag hiuec mina
 vigyazzanac ag
 soc baluanyozas
 ellen,

Gál:

BB. iij Hogy

HVSZON KETTÓDIC VRNAPI EVAN.

Zer vigeſeſo-
ra ſel indiſanac
ezec.

Hogy penig el rötternyűnc es iſhonyod-
gyunc minden ſele baluanyozastul, iſl meg
gondollyuc eleitul fogua minemđ teſti es lel
ki bántetéſeket hamlal elő à Prophetae es az
Apostoloc irasa. Mint henr Pál Romao, I.
beſelli, minemđ férſelmes báuókre es hör-
nyű veſtedelmeſkre erezterę Iſten azokat, kić
öter nem akartac iſtaerni es tizcelni. Az
Prophetae irasijs rakua ſoc feonyegeteſſel, es
löt bántetéſeckelis az baluanyozas miat, ki
miat ſoc varoſoc, tartományoc, orſagoc, es
nemzetec verzen verzeſ.

Lazſa mire iu-
ne az Adam
nemzeti

Ezeket irám az baluanyozastról, mely ſoc
ſcle, es rakua hitetlenlegücl, kiböl meg ére-
hed azzis, mint veſter meg az mi elemenc, kić
az Iſten az ö igaz iſmeretire es tizteleſire te-
remtet volt. De imē mint vakult el, kibe no-
ha valami kitſiny vilagofflagnae az ſcie mara-
dot eunyiböl, hogy erről hogy Iſten legyen.
De az ércelém hászer baluanyozastrá, es ha-
más Iſteni tizteleſtre viſen, az Iſten igeie es
hent Lelke nekül, à mint ſoc ſcedelmekböl
es fő ſő Iras tudokbol ki tettezic. Azonkep
pen noha az io es gonos; közöt valo valaz-
taſrolis maradot valami kitſia ércelműnc à

mi lelki ismeretinkbe, de azis czonka bonka,
es ezer teuelges sel raka. Azonkeppen hi-
uánkben is noha geriedez valami kitsiny io-
ra valo vagyodas. De vi;ont meg gyâhôl-
seduen soc gonosz keuansagoc es indulatoc
miat, ezer vndoklagra ragattatunc. Igy akar
mi sele erô legyennis bennânc, mindczac
kertelensegre vi;en, keuelylegre, irigylegre,
mas rontalra, buiasagra, torkossagra, es ezer
vndoklagra.

Ily az mi ellô hûletesunc Adam miat: i
De az mi wrunc I E S V S C H R I S T V S ma-
skor hûit halatos fâydalmaval, véreuel meg
tiztitot, meg fizeter, Isten keduebthozot, bâ-
nânc botanattyat nyerte, Es h. leiket herzet,
az által meg wyit, meg élez, fel tamzat, es ô-
rôcke élter. Erre tehát legyen horgalmatos
gondunc, Ioan. 3.

Im holec az Hetodic hitelensegrôl, a soc
sele baluanyozatrol. Immár az Hetedik-
rô lis hollyânc.

Hetedic hitelenseg, Bûudles es baiolas, A bûudlesis his
tmidön valaminec olly erôt tulaydonyitunc, seilensegbôl þar
kit Isten nem arra röndelt. Ezekis soc h;az ^{mazac,}
ezes felge az halgasagoc közöt, M;it etelbe
ital-

RVSZONKERTTÓDIC VRNAPI ÉTAH.

Iralba, vton iarasba, haza ióuesbe, tanaczba,
fátesbe, fözesbe, kapalasba, kereskedesbe, hár
letesbe, kereztelesbe, az WR Vaczoraia-
ba, halalba, temetesbe, es minden nagy es
kisiny dolgokba, soc ezer bűuöles baiolas.
Superstitio es hamis vélekedő erőseg van
gyon. Mint ha ki vizbe hal, tanyer-
sa viash gyertyat gyuczanaac, es ot meg
elukic shol sekjic: Ha ki keszervesen sirattyat
meg holt emberet, földet vennec az nyaka-
ra, hogy hamar el seleyeze. Ha az kis gyer-
meknec első fogak keel, az apro gyermetske
kel tombolua kenyeret ragaslanac, hogy e-
rős fogal legyen, &c. Ez selekkról sokat írtam
az Negyedic Rejhbe az ördögi kisirtetekról.

Mind ezek hitetlenlegból szarmaznak. Kik-
uel rakuia minden nemzet, Tót, Nemet, O-
las, Magyar olly bűuön, hogy soha olly ház-
hoz nem mehetz, olly dolog semmi nem
khet, akar házepites, kerteles, szantas, lo be-
fogas, es akar mi egyeb dolog, minden elegy
soc szántalan bűuölessek: Mint ha vtra indul;
jr kereztet az vton, ha aliony ember által me-
gyen, előttek, né io szenvedez les. Ezec halon-
latoloc azokhoz kic regen nézett az mada-
rak,

El lepi ez v.
lagos az bayo-
lus hittelense-
geis.

rakra, melly felöl repőnec, mint á kakog az
variú, mint czereg az S;arka, mint forog az
paczitta, Maga ezeket az WR Isten nem ar-
ra rendelte, hogy minket tanyitlanac műt
oktalan barmot, Hanem ô neki termezet
kérint való iaratloc es röpölelec vagyon. Ez
szelc soc k;az ezer bùuolelec voltac regi Cza-
sharokban, bölczekben, Ciceroba es töbek
be, kic iöuendöt mondottac soc hamis iclek
böl, mikor aldoztac tulockal, madarral, vad-
dal, es azoknac à belit néztec, Ausgy à czirke
fiakat néztec miképpen siwtac, czippegtec A-
nyoc környül. Igy az Török kotzkat vet,
es könyvet forgattya ha io k;erenczie lel;ké.
Melly vaklagban hogy meg erössécdgyenec
az ô veszedelmekre Isten hatáimat ád rea az ^{2.} Tess. ^{2.}
ördögneç. De az hiucket attul igen tiltya, es
ezac az ô l;ent igienec iunulasara igazittha.
Ela. 8. Daut. 13.

Nyoltzadic hitetlenseg, es hamis Isteni
tittelek: iduössges érdeim varala, az sele
czetkedeteknec, kit Isten nem hagyot. Mint
Egyhazakat kisálni, Procesiot iarni, ha-
rangot, vizet, kokonyat, berkit, buzat,
gyertyat hentelni, azokkal ördögöket üti,

Ollyal siszelni
Istenet kis nem
hagyot hitetlen-
seg.

CCc me-

HVSZONKETTÖDIC VRNAPI 17. V. AN.

mezitlab bolczora tarni. Imezt amazt fel
foggezteni Oltar előt : Ezekis hz ezer fes-
tec.

Isteni karomlas. Kilentzedic hitetlenseg. Isteni karomlas
Midön Istant auagy l;idalmazzac az ô igaz
Igeiebe, auagy ô rola hamissat predikalnac.
Ezis el lepte ez egez vilagot. Törökekbe Si-
dokba, Papasokba. A Sido az WR Christust
neuzzi Simaritanusnac es hittöl shakarnac,
es ördöngesnec. Es czufollya az Kerezt sán.
Az ô Apostolit Eretuekknec hiyac: Igy azo
katis kic most czac azont predikallyac à mit
Isten hagyon, Eretuec nevet es loc l;idalma-
kat költne reaioc. Mellyec mind hitetlenseg
ból sharmaznac, kic nem értic sem bi;ic Ilt-
ten igeienee lenni azt à mit ô rola az igaz ta-
nyitoc l;olnac, kit hallani sem akarnac, es ér-
tekezni az Irastról nem akariac, azert az ô bi-
tetlenlegekben meg maradnac.

Sókan visont lokat irnac es predikalnac,
de hamis értelemból es magyarázatbol, az-
zokis mind hitetlenec, mert el tevelettec, az
igaz hittöl, Melly les; az igaz értelemból.
Ördöngeseg. Tizedic hitetlenseg, ördöngöslég es ô ált-
ala való bőlczelkedes; Mint az kic meg l;ir-
zod,

Žödneç az ördöguelcs általa iöuendőt mond
nac kénczet alnac nagy hamar vtat el iarnac,
hazakat hirtelé epítneç, nagy fris lakodalma
kat sereznec, wrac érkeit el hordarçtyac es soe
dolgokat czelekeñnec, Mint az éyel iarc;

mint az hem feny veztöc, mint az kic ruz ál-
tal, viz által, Crystal által, keih által, tener
által, madar által iöuendőt nézneç, Mint kic
az vizbe holt sjenet vettneç, es az fusog; Az
ružbe borsot hagy igalnac valamire, Natra-
gulyat alnac, Rostat forgatnac, Crystal iueg
be nézneç, benne holo kípkelet latnac. Ez
felükis loc ezerec.

Kic mind hiterlenségböl sarmaztac, szbol
hogy az WR Istentül az ö hent igeienec ta-
nyitasabol nem füznec: Hanem Isten rönde
lelē kiuül ördögiül értekezneç es rüle legitles-
get varnac.

Kic az Isten meg engedet az hiterlénkek-
nec örök bánteresekre, hogy az kibe biztaç
az WR Isten felöt, azockal egyetembe mind
öröckön öröcke kinlodgyanac az örök kar-
hozatba.

Víshont valaki az Istenneç igeie es igereti
hertint, ö hent fellegchöz ragazkodic, czac ö-

CCc ij tet

VSZONKETTÖDIC VRNAL ETAN
ter segítségül hiya, az, ittis örizetetic, es ez va-
tannis meg tartatic az öröc életet.

S V M M A I A.

Ezec legyenec tanuságinc az hitról, es az
hitetlenségről: Ezból hogy ez mai Eu-
geliomban azt hallucs Hogy egy fő ember
igen kicsiny hittel kerelle meg az WR Chri-
stust, kit az Isten adot ez vilagnac meg tar-
tala: Kinec kicsiny hitból valo könyörge-
setis meg halgata, kicsiny hitit nagyra neve-
le, es az által mind testi mind lelkki draga io-
kat nyere.

Innen indulanc arra, hogy ma mind az
hitról mind az hitetlenségről deres értelmet
vennenc. Merre mind ez egez vilag. Auagy
nagy hitű auagy kicsiny hitű, auagy hitetlen.

Az Hitről à malodic Predikacionban
meg halluc: Mi legyen az igaz Kereztyeni
hit: Azt mint bannya az ördög, es mint se-
nyi fogat az igaz hitű emberre: Mi legyen à
nagy es erős hit: es mi legyen az kicsiny es
gyenge hit: Es mint kel nevelnűnc napon-
kent az mi igaz hitűket. Es minden drá-
ga nemcs gyaknölczi, erci, es czelekedeti le-
gye,

gyenec az igaz hitnec . Ezekről fellő Pre-
dikacioinkba ʃolanc.

Az mostani vtollo es Harmadie Pre-
dikacionkban kedig , ʃolanc czac az hitetlen-
legről; Miczoda az hitetlenség, es hany rek-
be füg: Aznac ʃörnyű es vndoc dolgaitis
elő kamlatam tiz agazatba.

Kic mindenre valoc, hogy igen meg be-
ezdánucaz igaz hitet, az az, az Istennecc igaz
ism-retit, es ô benne ʃoknanc bizni à herine
â mint kent Fia által kiilentötte soc ezer bi-
zonlagockal ô magat , A mint röudelte es
aienyá az ô kent Fiat, vgy veonác ötet .
Es minden testi es lecki nyaualyankba fo-
lyamnanc ô általa az ô Atyai io voltahoz .
Es mint ez mai fő ember nem czac testi e-
gesseget nyere fi:nac, testi könyebseget ma-
ganac, selegenc haza ne penec, Hanem lel-
kit es öröcke valokatis, bünnec boczanat-
tyat, kent Lelket, wyonnan valo ʃálest, meg
igazulast, es öröckéletet : Igy mijs minden
meg nyerűnc, ha meg ismeruz az ô kent
Fiat, ô általa igaz hittel kérűnc minden testi
míod lecki iokat.

1047. 20,

H V S MONKET T Ó D I C V R N A P I E V A N.

De ô hent fellege legitlē rea minketis, hogy wijs fel indulhassunc bennue valo bizodalomra, es az mi kisiny hitünketis ôregbitse mi bennunc: Azt ôrizhessüc egez életünkbe io ritessleguel. Az ô hent Lelket tartsa meg mind végig mi bennükis. Minketis ôrizzen, óltalmazzon, legitzen, igazgasson, es tarczon megis az ôrök életre. Kiert mostis ier könyôrögjünc ô hent fellegenec.

I M A T S A G.

ORÖC Mindenható WR Isten, ki az te hent Fiadnac általa mi nekünk meg igerded az mi báneit knec boczanatryat, az meg igazulast, es az ôrök életet; Kérünk te gedet, az te hent Lelkednac általa, igazgal- sad es lerkents fel az mi híveinket, hogy mi minden időbe es minden húkságinkben, es minden kísértetinkben, czac az te hent Fiadnál az mi wunc Iesvs Christusnal keressüc könyôrgessel az mi húksegünket, Es az igaz hitnec általa az ôgereties bejede hent megis talallyuc es meg nyerhessüc: Min-

AZ VR LELKE NAPIA YTAN. 100
den hitetlenséget es azbol harmazo soc bű.
nöket el tauoztathassuc, az te szent Lelked
álcáj mindenbe vezetlettefűj, es az örök é;
leire meg tartassunc; vgyan azon te szent

Fiadnac átala, ki te veled él es wral-
kodik az szent Lélekkel egyetem-

b, örökön örökke, Vgy
legyen.

WR

HVSZON HARMADIC VRNAPI EVAN.

PINKESD
vean buszon her
armadic, Szene
heromsag vean
buszon kettadic
veurnapi

VR LELKE NA-
PIA VTAN, HVS, ON
HARMADIC WRNAPI
EVANGELION.

Egy Kiralynac nagy irgalmaslagarol, ki
holgaijanac, sölötte loc adossagat, ingyea
mind el engede: Kitül vihont az fe-
le irgalmaslagot kuana ez ó söl-
ga tarlaihozis:

a Az menyko
nec orßagan ers
ezed à biucket à
Bent gülkeze-
ret, kiketile gyüt
az isten az ó bent
orßagara, is ki-
be mostis lakoz-
zic.

b Isten az áki-
raly, az ki ve-
lükis szamot
ves.

c Mi vagyunk
minnyaian egy
arant ez nagy
ados,

d Senkik azt
meg nem fér-
hetek.

MATT. 18.

N nec okaert hasonli-
tatot à mennyeknec
ors,aga nemely b kiraly-
hoz, ki szamot akara
vetnyi az ó sölgaial. Es midön el
kezte volna à sam vetest, eleibe ta-
lalkozec e egy, ki ados vaia tiz ezer
Talentommal. d Es miuel hogy
meg

meg nem fizetheti vala, paranczo- e Valoba kez
la az õ Vra , hogy el adnaiac ôtet, resi age, az Isa
feleseget, gyermekit, es minden, ren, amit nekknc
valamie volna, es meg fizetne. Le f 1gy esedego
essec ez okaert az à szolgâ, es kô- gánccnijs,
nyörôg vala ôneki, monduan:wram g Meg lehet eûs
halazd en ream valo haragodat, & es lunkis à fizetés
mindenröl eleget tessec te neked. ha magas az
h Meg konyörûle ezokaert az VR Christusl kez
ezzen è szolgan , el erezte ôtet , es rûns hogy le
az adossagot meg engede ôneki. tegye erôtlûne.
i De ki mœuen è szoga, talala h Konyörûlô az
egyet az ò szolga tarsai közül , ki isten, ki meg ba
szaz Denarral cartosic vala neki , Es szaz az wraac
meg ragaduan azt foytogattya vala kiuek rakhua czvi
ezt monduan: Halazd el ream va- lag, ki bosonko
lo haragodat: Es minden meg a- dussel, ki senye
doc teneked. De ò nem akara : ha- gresselskigonoß
tôlci ki boßuiat,

HUSSONHARMADIC VRNAPI ÉVAN.

nem el mene, es tőmleczbe vete, meg
len az adossagot meg fizetne.

k vadonue
minkevis mind
az tanisor mind
azok kiket nyor
morgatunk, mind
azokkot reanc
negrus mint ri-
sillyuc az ke-
gesztenen nevez.

k Mikor ezokaert ezt lattac vol-
na az ö hrolga tarfai, igen meg ha-
borodanac, Es el menuen meg mon-
dac az ö Vrokna, mind azzokat,
mellyec löttec vala. Ackot hozza
hiuata ötet az ö Vra, es monda ne-

Mindenkor bi-
ninkbe kellene
bordognunc az
isten mely soc-
keppen könyörül
mirayune.

m Az iocles-
kors lucznic
meg az nagyba-
raz.

a Soba senki ö
magatul meg
nem férhet, a-
zert az blinc-
tes öröke valo
leß.

o tol eßedbe tar-
egad az nagy
senyere aßi.

kl: Te gonos; hrolga: : Amaz te a-
dossagodat mind meg engettem te
neked, miert hogy könyörgel en-
nekem. Nemde te nekedis könyö-
rülned kel valaè à te hrolga tarso-
don, mikeppen en könyörültet te
raytad? " Es meg haraguan az ö V-
ra, ada ötet az hoherek nec kezebe,
mind adig miglen meg fizetne
mind à miel ö neki ados vala. E-
keppen

keppen czelekedic az en meanyei
 Attyamis tű veletec, ^p ha ſiuetek- ^p ſgiuet nem
 ből meg nem boczattyatoc, ki ki ^{“ac alakat kez}
^{uarr ag isten,} mind az ö fele barattyanac az ö vev-
 ket.

R O V I D E R T E L M E.

Iesus Iduőzitene ez Euangeliomba ha-
 ſontio keppen pelda altal ſolegy adosrol, ki
 az ö Kiralyanac az ſám veteſkort maradot
 vala adossa tiz ezer talentommal, mellytöt
 hat ſaz ezer arany forintot, közzel tizhet va-
 lo ſaz ezer magyar forintot, melly ſolga
 midön el ſegenyedet yolna, es ez nagy te-
 merdec adossegat meg nem fizethetne, es az
 wrakeſteritene öröcké valo fogſagualas raba-
 ſaggal mind feleſegestül gyermekestül az
 meg elegitesre: El röttenuen, terdre ſic,
 ſiruan, wrat engeſtel, ayantyuati ö magat
 mindenre es az meg fizetesre. De tuduan
 az ö wrat, hogy ſemmi nem volna; meg ſic
 ſiue rayta, es iugyen minden adossegat meg
 engedi, es az öröc rabsagut meg menti,

D D D ij Azon-

HVSZONH, ARMADIC VRNAPI EVAN.

Azonba czac hamar az öwranc illyen dra-
ga io tetet el feleyti, es midön egy hólga tar-
sa czac l;az Denarral volna neki ados, ki töt
közel czac tiz forintot. Ezt torkon ragad-
gya, tőri, fogattyá, es tömleczbe tűen
meg veue az keves adossagot. Ezen el bu-
sulnac az töb hólga tarsai, es ekkorppen meg
bekellie az öwroknac: kin az WR felörte
igen meg haboroljic, es nagy haraggal hól-
gaiat hiuattyá, monduan: Te álnoc hólga;
Miert feleyted el az en teveled valo io tetem
Ha en könyörültem te raytad, es meg en-
gettem mind amaz nagy temerdeci adossi-
godat, es meg mentelet az örökke valo rabi-
lagodtul. Miert teis ez keveset el nem en-
geded az en hólgamnac á te tarlodon, es mi-
ert fogattad töred, vered, tömlötzözed nyas-
zulyast olly keuelert. De álnoc vagy, rauak
es kip mutato vagy, czac az l;addal nem az
hiueddel sianlad te magadat ennekem, en-
gem sem berczütel meg ennyi io tetemre, hol-
gamonnis az te tarlodon es fele baratodon
nem könyörül tel lemmit. Azert mayd meg
mutatom raytad, mi izü malon nem kö-
nyörülni, hogy masis peldat vegyen rolad.

Es

Es adgya öret az hoharoc kezebe , hogy az
melly kemeny ö volt tarsahoz, azokis ellsy
kemenyen tarczac öret, mind addig, mig
vagy meg fizetne, auagy ha meg nem fizet-
ne,az tömlötrbe meg emezi ödgyec örökke.
Ez az WR C H R I S T V s peldai: Kinec rö-
vid értelmetis vegyüc chüakbe.

Ez peldaba Iduőzíténc minket tanyit : ertelme.
Elől;er az minagy bünös voltunknac ilme-
retire. Malod;or az Istennec irgalmaságá-
ban valo bizodalomra. Harmad;or arrol
valo hala adasunkra , Ezeket megis érczűc
meg nyi'uzbán.

Mondom elől;er tanyit it az WR az mi
bünös voltunknac ilmeretire, Mert mint
ez ember, tiz ;az ezer forintual, igen nagy
temerdecs adossagba maradot volt , kit el;e-
be vöt az ham vetelböl : igy mijs az Istennec
tiz paranczolattyanac keuanlag a kerint,
ha Isten hamot vetend vetünc es arbatol be
rikintünc annyi adossagba maradunc, hogy
tülünc meg hamla hatatlan lel; mint az ten-
ger fóuenye, kinge hamat czac Isten tudhat
nya. Mert bünben fogantattunc, es minden
hem pillantásba minden érzenlegünkkel, vét

illyen nagy ez mű
adossagimre:

MVSTON HARMADIC VRNAPI EVAN.

kezűac, kit Isten valoban es bizonnyal vrak
es az tökkeltes, ép, tizta, kútsó, bellő hentle-
get erőssen megis kevannyas. Mert Adam-
ba vgy teremtet volt minden iot, hogy az
reankis harmazzac, De öleluen az bánbén
miketis bánbén hál, es azert Isten tőük-
kis megis azont kevanya, kit Adamnac adot
volt. méltek kedig mint óuet. De mierte
hogy senki czac egyis az ki Adamtul es fir-
fiutul fogantatot, azt meg nem fizetheti az-
ert Isten mind predikalessel, paranczolatinac
hirdeteseuel, mind senyegetessel, mind osto-
rozassal kérten kéri raytunc: Es röttent ö-
röcké valo rabiaqualis, az pokolnae veghe-
tetlen valo kinnyual. Melly röttentes va-
lolagos es igen bizonyos dologis, hogy azt
senki el sem kerülheti, valaki it ez vilagon
eleit nem veszi.

Annac okaert Iduðzitene it tanaczotis

Az nagy soc blin
ból, à mi ados, sa-
ginkból mint je-
selhetlene ki.

Ad, hogy mint ez ados meg ilmeri az ados-
sagnac nagy voltat, es valoba meg röttent, es
igen keseruelen elederic es könyörög vrac-
löt, hogy el varna, es igeri hogy meg fizete-
ne. Igy mijs hűntelen henszot veturn az Is-
ten Registromabol, az tiz paranczolatbol;
meg

meg ilmeriőc mint veritanc schuetetőc el à
mi termezetű kben. Es naponkent fel rodó-
galyc m usl banyuc az mi teremtő Iste-
nüköt. Es latuon lokasagat az mi belső es
küllő báneinknec, ezes miat sirmanc es kelet
genenc bankodnanc, es i ygojuan ny ñgnenc
minden hem pillantásba. De mind az átal
az ô mennyei hent Aryanac eleibe eloenc ô-
tet engezteilenc, es kérnenc hogy varna el,
es halazcana elharagiát, es fogadnuc hogy
ôtet mindenről meg elegitenőc. Hent Fia-
nac vére tizitasaac általa. Es i gyekenzene
ez vtan nagy ockal es halkal iarni. Életünket
naponkent iobitan, es az el vör kegyelmes-
legeről halakat adni. Erre tanyit à Christus
hogy i gy es illy módon iuthatanc wyoñan
az Istennec keduebe, es i gy meg meneked-
het enc à nagy adossagbol es az ôrök karho-
zatbol.

De int hogy ez ôilly nagy io keduet hi-
uen mind végig meg ôrizde: Es ôtet mijs At kin isten kba
ezenekbekösszé, hogy à mint ô kú atelen nyirat a has
mi denkor minden nap irgalmas mi hoz könyörök hie
zanc: Mijsirgalmasoc legyânc egy masink, kel lenne, kiuel
hoz Mart az kic nem hju c kerint banniac á halat a tuan iste
bûnc, nec tiszellye ôtes

HVSZONHARMA DIC VRNAIEVAN
bunt, nem hiucc s̄erint engezte lic ötet, nem
hiucc s̄erint k̄ouetic ötet, Hanem kep muta-
tac: Ezec emberec lattarais ki fakaztyac az
ö titkon valo álnoc hiuccet, az ö hamissago-
kat es kegyetlensegeket. Es iigy felinditanae
wyonnan valo haragra, es öröcke valo bün-
tetefre az WR Isten. Sükseg azert hogy
valakin Isten könyörült, azis könyörülyen
malon. A mélly kegyelmesseget ö vele czele-
keden Isten, öis azont igyekezzec czeleked-
ni massal. Ezert hogy azbol rizeltessec az
WR Isten es epülyenec nagy soc emberek-
is. Ezen dolgokra hent Pális az iralaba, kit
habta az mai Euangeliom melle nagy édes
csedező houal kéri es inti az Philipisbeliket
es minden hiuccet hogy az Istennec gazdag
irgalmaslagat igen meg beczú'nunc, es igye-
kezzenec arról mind végig hata adatasságok
nac lenni. Kit az Philipisbeliknecc irt, kue-
knecc ellő Reszbe.

BIZONSAGA SENT
PAL LEVELEB öL.

Kibe

Kibe halat ád hogy az Isten gyűjtője
magánac közzölűc Anya Szent Egyházat
es könyörög hogy azt naponkent nevel-
lye sz örgalmasságánac es az WR Christus-
nac hímeretibe, benne valo bizoda-
lomba, es az hírnec nemes gyűmöl-
czibe, az óként nevenec di-
czeretire.

PHIL. I.

ALát adoc az en Istenem
nec, mindenkoron tü rola-
toc meg emlekezuen mindenha min-
den imatsagimbá, örömmel minden-
tekert imatsagot teuen, , à tü az Eu-
uangeliomba valo reszéfűlestekert,
az első naptul fogua mind ez ideig-
len, El hiuen ezt nyiluan, hogy az,
à ki ti bennetec el kezdette áio mun-
kat, elis vegezi az Iesus Christusnac
napiaglan. Mikeppen igaz, hogy

*a. halat adoc**imatskozik hisz*
*ból valo örömel.**Ez eizti minden*
*tanyionac, söt**minden hiueknec**b. Az az, hogy*
*az Isten hiyt eko-**teketis hozza*
*es el vőtetecc**tüle à bünnecc bo-**czanattyat es az*
*öröccelencc rea-**menseget:**c. Vigyezelas**hogy nem hagy*
*azokat, hic órás**mest tanulnac,*
*hanem mind rea-**gig segiti es epics*

EE

EZ is meg tartva

HVSZENHARNAVIC VRNAPI EVAN.

czt hidgyem tū felőletec mindenyaian. Miert hogy siuembe tartlac túteket, mind fogfagomba, mind az Euangeliomnac oltalmazasaban es erősítésben, Mondom túteket mindenyaian, kic velem egyetembe az Isteni aiandekban refelc vattoc.

Mert az Isten ennekem bizonyfagom, melly igen feretlec túteket mindenyaian, az Christus Iesusnac siueben; az az, keuanom hogy az Chrūs siue ferint ma gahoz fogallyon túteket, es bennrecc lakozzec Ez tis keuanom imatsagomba, hogy meg maradass. ertis hogy veg g. nac az el völ io A tüs erelmetec naponkent nagyual kedwbe. az isteni isme reibe, az istoni es aryafini seribe. nagyobban meg aradgyon az ismertben, es minden ertelemben, erre: hogy meg probalhassatoc azokat à melly nem oda valoc: az az, meg ismerhesse rec azt à mit isten akar es nem akar, mi legyen az io, es mi legyen az genosz. hogy iiztac

tiztac legyetec, es botrankozas ne-
kül elöb elöb mehessetec á Christus
napiaglan: tellyessec az igassagnac
gyümölczeuel, mellyec les nec áz Je-
sus Christus által, az Istennec tiz-
tessegere es diczösegerc.

*az kis egység
kön, drálam az
isten, kedube
völte es meg tizo
titos bent Fia
verus, agnus
szükseg napone
kene szigetni fct
Lelek aleslis, ca
minden ios kör
uceni.*

RÖVID MAGYAR AZATTYA.

Harom reszé vagyon ez kent Pál irala-
nac: Az első részben öruendez es halat ád,
hogy Isten az Philipisbelicketi ki völle azz
paganiteterleghból, es hozza őket az ó Anya
kent Egyházaba, az hínteknec tarlasagara.
az ó tanyitasa által, ó velekit meg ismertet-
te az mi wrunc Iasvs Christusnac veldne
valo io tetet: Kit az kegyelmes WR Isten
köny örökluen az bánoós emberi nemzetem
vgy boczata ez vilagra, hogy az ó saiat vére
által, tiztizna meg ötet minden bűnökból;
es azban lót igessig által hirdetne minden-
nec bűne boczaattiyat, igassagot, Atyai io
keduet, es d. Óc életet. Masodhor könyörög
hogy ezt ez meg mondhatatlan draga io te-

*f. Ig vilagos
kodziluc mijs cs
er feiebet
Matth. 6*

MVSZONHARMADIC VRNAIEVAN
tet velecc iobban iobban megis ismertesse,
ezbe meg erősítse, es mind végig meg tar-
cza. Harmadikor inti öketis, hogy napon-
kent tanullyac az Isten igeiet, es az által ne-
vekedgyenec az Isten io voltanac es az ö hét
Fianac az IASVS CHRISTVS io tetenecc
ismertibe, az ö benne valo hitibe es bszoda.
lomba, az hitnec io gyümölczibe, az Iste-
ni es atyafiu saceretibe ; ez végre, hogy ez-
ból diczertesse az WR Isten az ö kazdag
irgalmaslagat, minden nepec köröt : Es
minden borrankozast el tauoztatuian epül-
hessenecc nagy loc emberecc az mi io pelda a-
dasunc által.

Ezenekre tanyit az más Euangeliomis ;
Előshér hogy meg ismernüe az Istennecc hoz-
zane valo irgalmaslagat : Másodikor hogy
azt mijs köuetnenc egy maszhoz valo irgal-
maslagual, kiról az nyilubban valo magyas
razarbol vegyüne derek értelmet .

AZ EVANGELIOMROL.

Nyiluab Magyarazattya.

MATT H. 18.

Hason-

Hasonlitatot az menyeknec or-
ṣaga nemelly Kiralyhoz, ki ḫamot
akara vetni az ö ḥolgaival, etc.

Megis rövideden vegyűc el;ünkbe mire
valo ez hasonlo pelda. Az vtan igen éds
vigaztasiakra es fő tanusaginkra derec Sū-
m-iat wyonnani meg hallyue. Ezec vtan
ḥoloc oxtau az igenkent valo magyarázati-
rolis, es az fő tanusaginkrol.

Ex peldaba Iduózitene kolaz fele ados- ^{summis id ex pels}
rol ki az ö Kirallyanc marat volt adossia tiz ^{danc.}
ezer Talenmtommal. Kit midön meg nem
fizethetue igen ḫcgeny leuen, az Kiraly kö-
nyörülueñ rayta, siandekon minden meg
enged neki: De ö mindgyart felelytuen az
ö wranac irgalmas io tetet, olly hala adatlá
es kegyetlen lön, hogy az ö ados ḥolga tar-
sat czac kevesert nagy kinzassal keszteritene à
meg fizetelre. Melly hala adatlanlagert es
kegyetlenlegeiert meg haragan az Kiraly,
öis minden adossagat wyonnani meg kéri ray
ta azon kinzassal, kiuel ö kinozta tarlat.

Melly peldaual emlekezter az WR Chri- ^{Magyarázat}
stus: Mjs melly lockal legyűnc Istenneca
EEB iij doslaç

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

dossac; Es tanxit hogy mind azokat io ked
uel kcess; meg boczatani, ha mijs hozza té-
necc hent Fia által, ki le tötte érőtiúncá mi-
adossaginkat es valtaginkat, meg tiziituan
minket az ô ártatlan tizta vére által. Es int
hogy oztan mijs körülssüe ez ô nagy irgal-
massagat, hogy az mi sele baratinknac vétke-
ket mijs io keduel sziudac hent meg bocza-
suc. Ha kedig ezt nem mielüde, fenyeget az
WR, hogy az Istenet ilmet haragra indíta-
nanc, es õis vikont à mi bûneinket nem bo-
czatana meg minckunc hatem az mint mijs
érdemlenenc hínten vagy lakolnanc es fizet-
nenc röla.

Mondom ez peldeba rövideden arra int
az miiduðrit ô Mesterunc, hogy meg emle-
k zuen az Istenucc nagy irgalmassagarol, ki
meg hasalalhatatlan loc bûneinket, iogyen
hent Fisert minden nap meg boczatty, es
minden esetinket nagy engedelmeseen el tûri:
Mijs ekkor minden gyarto esendôket, kic
erõtlenec akar hittekbe, akar ezelekedetekken,
bikességuel el henucdüe az ô minden nap
trülgeliseket, es vétkeket io keduel meg bo-
czatnuc: Hogy fel ne inditanucaz mi hola
ga

Megis magya
zasiya.

ga tarsteinkat, kic vadoluian minketis, az Istenet haragra inditanac, es vgy, az mit az előt meg boczatot volt, azokat ilmett hemny bánteressel meg kerelne raytunc. Ez Summa szerint valo Magyarazatiya: De fő tanulágatis az felelmesekeknecc édes vigaztala-
lokra, es az keményeknecc enhitesekre megis hallyuc meg.

Mert ez Euangeliomba igen meg be-
szű hetetlen drága vigaztalasis, es igen nagy röstenetes feoyegetelis vagyon. Az ellő re-
szebe azoknac vigaztalasoc nagy vagyon, kic az ó bánoć alat nyōgnecc, es az WR Istenhöz sohazkodnac, az WR Istenet feitic es neki kó nyörögnecc: Mert azokat az ellő resebe biz-
tarrya az WR, hogy valamennyiher Isten, hőz téruen ötet ljiucc szerint engeztelec min-
denher meg boczatty a bánoćker hent Fia-
ert. Es az mit érdemlenenec testi es leiki ve-
szelimel, el veszi roloc es nema boczatty
reaioc. Kinel mi lehet édesb es gyönyörű-
legesb vigaztalas azoknac, kic érzic az ó bü.
nöknecc terhet, ilmeric az ó romlotfagokat,
az ó soc esetéket, az miat valo utalatosfago-
kat, értik az Törpny átkat, az Isten harag-
iat,

HVSTONHARMADIC VRNAPI EVAN.

iat, az véghezteren öröc karhozatot: Mondom ezeknec semmi édesb vigaztalas nem lehet, mint ez: Hogy minden bűnök ellen, a-kar mely nagy, es akar mely loc legyennis, lissene az WR Istenhöz, azoc miat nem hogy el futmanac előle, tőle, De lőt annyi ual inkab hozza füssanac, annyi ual inkab engezelleyec, annyi ual inkab kónyörögienec, hogy megis megis halasz; a el haragiat, megis me-gis varion el touab, megis legyen kegyelmes es bocza; meg az ó bűnöket, engegye meg az adossagot: Mondom nagy vigaztalasez, à mint érzic azoc kic nyögneç az bűn alat, mint Magdolna, David, Peter, Zachæus, az Tolusay, es többec.

Az bűnbén an-
gi
heuerökneç anag
kép mutato K.
rezyencneç
rőlenseti,

Vil;ont felőrie rötltenetes snyetekkekis
vagyou it azoknac, kic auagy az bánt sem-
minec vélic, szban testi batrac es l;abadon
félelem nekál úztón úzie, kic az koborlast,
toluaylast io legenylegnec, io vitessgneç;
az relegseget vigasagnac, az vforat mas fe-
gitlegnec, az paraznafagot tiztulasnac, à ke-
velyleget tiztalsagnac nevezic, es kic minden
fclé bűnöckel istzodoznac. Mert még el iú
az idő, hogy az mentői leg kissébic bűnről-
as l;az

is h̄amot sognac adni, ittis è vilagonis az masikonis. Azkor meg lattyac mind rutla-
gat az bùnnei, mind h̄egyenet, mind kemen
haragiát Istennei az bùnellen; Kiról pelda
Cain, Saul, Judas, Nero, Herodes es töbec.
S öt mostis tekints el azokat, kiket bùnökert
Prenger ala fő vetelre, akaztastra, nyalra, czi-
gazalra viñnec: Es tapazd meg czac az h̄ia
ueket, meg lág, az, mint dobog, mint vere-
kedic, h̄oly velek, es meg érted tûlde mi izá
az à bùn, az kínei regen mosolygottac, es ki-
del kérköttec. Auagy az kic czac kep mu-
tatoc voltac, kic czac h̄i stockal kóvettecaz Is-
tent, kis keuantac hogy az Isten ô nekic meg
kegyelmezzen, öket ne bùntisse: De öc vi-
hont erben nem igyekeznec ötet kóvetoi;
Hanem minden bošut ki akarnac tölteni,
pôrrel, patuarral, törü:nyközzel, h̄i stockal;
ragalmazzassal, kár tetellel, es minden bošut
segua': Ez felcket inti az VR C H R I S T V S
hogy meg tériene, meg enhedgyenec, az ô
Istenec io terét meg gondollyac: Ha nem
micie, Istenis ô vele azon keményseguel
czelekkel; ic, à mint öc tselekettec massal. Mely,
Istennei, igen igaz iteleci kerint leh, hogy ha

Kep mutatoe

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

nem beczülte meg az ö kegyelmesleget es
ha ökis kemenyseguel voltac maszhoz, Isten-
is ö hozzaloc kemeny legyen, Apoc. 9.

De mind ezekröl ier vegyuc tellyesb ér-
telmet arbolis, honnet indula lduozitenc ez
pelda mondaira,

Erczuc meg honnet indula lduozitenc ez
Honnes indula
et VR Christus
et pelda mon.
distr.,

dragia peldanac mondalata: .

Olusd meg ez Euangeliom elöt mind

az egez tizen nyoltzadic Rezt hent Mathe
iralanac: Ut czuda lsep öruendetes yigzta-

lo tanulagokat hallas; attol, az WR Isten
az Christusnas.

melly igen hannya az bünben elet emberi
nevezetet, Es hogy ezac egynekis veszedel-

met nem akarta,ki még az apro kicsiny gyer
meiszkekhözis örzö Angyalokat röndelt, ki

mint az paztor az elvertöt lubot, keresi az
el elet bünösököt, Sör mint az édes Atya ha

fia az előt minden betorlagual , tekozlassal , li
paraznafagusal, torkossagual, es akar miczon

da véteckelis rakua volt volnais,ha meg ier,
gonoh, életit meg sirattyia, édes Atya előt le
esic, öter meg köueti, megis haza fogadgya;

nagy örömmel penig: Igy es még nagy ob
öömre

Örömmel fogadna az WR Isten az meg tört
bűnösöket ö hozza.

Ez felie édes Isteñ, inte Iduõzitene az Apostolokat, minketis, hogy mijs meg ne vtalnanc egy bðnõstis: Hanem inkab vnta hez seriseni lan vntalan, intenenc hogy Istenhöz meg törne, gonoñ; életit meg iobitla, az ó Iduõzítõ Christusat meg ismerie, az ákal az WR Istenet meg engezterlye. Ezeket halvau Peter czudaltozic hogy az vndoc bûnösöket kellené hozzá: fogadni. De még azkor nem kisitter volt meg Peter, az emberi romlotlag milegyen, azert kérdi az WR Chrûst, Ha va laki; inten het;er vétkezneç, mind az het vétkez meg kelleneie bocztatani, es mind an nyikoris vtanna kellentie járni. Kintez az WR ezt selele: fôt hienen het;er, az az, valamennyi;er, ha het;az;or, zuagy het; ezer het; er, zuagy annalis töb;er vétkeznekis valaszki. De ha az, banda az ó bûneseit, azon keleti gene, az alat nyógne, azt nem örömtet mielne, Hanem az ördögnek kisitteri igen környéki fogta, az, ezer es tiz ezer halot es czap tot veröt környü ócie, azban vntalan botlon botlic, vntalan elcsic, aker nagy, aker

Igy kerzéne
Akar mely nagy
bündstis istens

Peter nem esmer
uen az ó nagy
gyarla romlos
voltat czudal ya
à soc bûnneç
megbotsaasao, es
kerdi az wrat,
Melly kerdesseb
okos ad az mai
Evangeliomras:

get selec az bûn
nö;dc, bankodog
es bat ac, czap
az bankodokat

vig;etatalitya

az wr.

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

Lásd ezen mely kítsiny bánbén, Ha olly volnais mint Aaron
nagy bájósé
volna. Pap báne, ki hat hárász ezer emberrel baluanta
imattata, mint Deuide, ki az áratlan meg
ölete, es felelegét el hozata, es azzal lásd c:
mint Petere, ki hamis esküveset az WR
Christust meg tagada. Mint Thamás, ki
külömben hinni nem akara hanem halat-
na az WR fel tamadasát. Mint Pálé, ki ül-
dözuen kergette az Euangeliomnach hirdető-
it. Mint amaz Toluais ki minden halasig gyol-
kos, lopo, parazna, es minden gonosznagac
kut feje volt: Esha hínten olly volnais mint
Adamé, ki ez egez vilagot bánbén, atokban,
es karhozatban hozza. Auagy ha minden eze
felöt töb es nagyob bánois volnais. mint az
kikbe ördögök lakoztak, es minden utalatos
sagra, Isteni átkozodastra, es egyebre vittek,
Mondom ha az ó búcsút firattyá, hívekhezint
bánya, Bár egy nap het hárászor keveredne
minden feje bánbénis, Mondom ha vagy ke-
veredne, hogy az alat sima, isygatna, ordi-
tana, fohazkodne, es kialton kialtana, hogy
az WR Isten senne ó neki kegyelmes minden
azokba: Es te tűled vigaztalaft kérne, es in-
tene hogy érőtte eledezzel, hogy az Isten ven
ne

ki nydg ar
bla stat.

ne el rola az ördögi kisírtéteket, aztán nagy eseteket. Mert ö ha lhetne, soha ez aegyszer is nem akarna bűnt tenni. De meg lantzoztatot az ördögtől, és akarattyá ellennek egy nap sántalansor hol haragra, hol buiasagra, hol reszegsegre, hol lopásra, hol baluanyozára, hol hitetensegre, hol imez, hol amaz bűnre izgattyá, keszíti és erővel vonnya, és hurtzollya: Mondochaez fele nyögő, siró, kesergő, buskodó, panaʃsokodó meg terhelt bűnökre telekzorol. (A mint enis egy niha nyakat láttam) Meg ne veld, hanem sőt leleccel felémeld, érötte imatkozzal, tanyit sad, fedgyed, dorgallyad, vigazzallyad, batoritsad, és inczed hogy hűtelen éylel nap pal esedezze Isten előt. Es teis vntalan vntalanhozza si s gyakran vele együtiáry, koly egyel, mint az WR Christus is azt miuelte: Igy még nyered az ö Lelket az WR Isten néc.

De még ha valaki olly volna is, hogy tise Az vaskmerő bkk.
meg sem akarna ismerni bűnet, sőt ha arrol nem is sem kel has
meg sőlitanad, bannais: Még ez fele embert már el veszük ne,
le vtnanc meg hamar, Hanem mint a kit latunc hogy vízbe akar ugordani, magat fel

FF. iij akaz-

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

akazcani, által vérni, es mi meg ragadgyuc
es nem hädgyuc, sedgyuc, tanyittyc, érőt-
te imatkozunc: Igy kel az vakmerő bünö-
söckelis ezelekednűne, hogy sok;or hol mi
magunc, hol felelen, hol az predikallo s;ek-
böl, hol Biro, feiedelem által, hol s;ep s;oual,
hol haragual igyekezzűnc meg iobitani: Ha
pénig mi semmi iot nem tehetnene b;ne, k;ö-
nyörögiűnc érőtte az WR Istennecc. Ha v-
gyis nem latnuc semmi iobulasat, Netalam
Isten oztan olly hoher kezebe adgys, az ki
meg mutattyia mi izü az bün: De mi még a
halalkortis inczuc, es ottis imatkozunc érőt-
te. Illy irgalmasagra inté az WR Christus
az ö Apostolit, es minden hiueit. Kit hogy
iobban s;ekben vennenecc, es erre valoba
s;orgalmatos gondot visel'nenec: Ezt pelda
betjed általis eleikben ada: S;olvan à Kiraly-
rol, ki s;olgaianactiz erer Talentomot ele-
gede: De az, az ö s;olga tarlanac czactiz fo-
rintot sem akara el engedni, azere ilmet a-
maz temerdec adossagot az ö wrais kinnyal
meg k;ere rayta,

summais, Ez rövid Summais az pelda tanu'aganac,
kiucc ket Reisse vagyon. Elsö reise s;ol az
bün-

bűnőnec Istenhöz való meg tereséről. Mef sic az még tért bűnőnec maga tartalatol. Az meg téresbe Isten ezt krennya, az Jémbertő hogy valami kítsinye bűnet meg ilmér ir, az miat magat Isten előt meg alazza, De az ellen az ö irgalmasságaba birzec, de czas az ö hent Fianac érdeme által, es így tarcza magat meg igazult embernec hogy Isten immat ö neki meg kegyelmezet, kedube vörte, haza fogatta, es iduősségetis meg adgya. De az vtan ö magat vgy tarcza hogy azbol ki ne essec, Hanem az vtanis hűntelen gya korlyá magat az bűnőn valo banatba, az Ilten irgalmasságában valo bizodalomba, az Christusnac ígaz ilmeretibe, benne valo hitibe, Isteni es atyafui szeretetbe. Hogy ez legyen Istennec krenysaga mi rú únc, meg tettezic ez peldanac magyarázattyabolis, kit Iduőzítenc azert monda, hogy azbol nyiluabban meg ériheti úc az Isten akarattyat. A mint ö neki hókala volt, hogy illy paraztmódra tanítana az mi letétes ércelmenec miat. Sollyunc azert az peldarol.

Monda Iesus Iduőzítenc;

Eneç

RVSZONHARMA'DIC VRNAI EVAN

Ennec okaert hasonlitatot az ményeknec orsiaga nemelly Kiralyhoz, ki samot akara vetni az ö siolgai - ual, etc.

Itt előszer siollyune az menyeknec orsiagorol, es az Kiralyrol, az ki samot fog vetni, es az siolgakrol az kikuel samot vet, es az sam vetesről: Az vtan siolunc az tizezer Talentomnac adossagarolis.

Microdas ers it et var à menye nec orsiagan.
Math. 22. ságols: Ez népneç mas rend tartala vagyon mint ez vilagi orsiagnac, kinac testi siolgalattal es fizetessel tartozunc. Es kúlsó töruennec engedelműel, hogy az általis bira - tassiec az io erkőcz es io magunc tartala ez vilag sérintis. De az Istenneç it valo me - nyaci népec biratatnac lelec sérint az órőc e - letre valo sertartassal, Isten igeie, Sacramen - tomi, es sánt Lelke által, kibe ö keuan belső Isteni rizteletet, Isteni ilmeretet, es iger in - gyen bün boczanattyat, igasslagot, sánt Lel - ket, órőc életeret. Ez è nep mint tartla ma - gat

gat Istenhöz, arra illendő peldat mond az WR rola: Hogy az Istenis ſámot vetne ve le, De ha adossa maradna, czac kónyōrgene, mindeneket el engedne; de vgy, hogy õ tülevis az ſele engedelmeſſeget keuanna:

Ez nepace es orſiagnac Kiralya õ maga az Isten, ki nem czac testeuel bir az õ nepace, hanem lelkeuelis, mert õ teremtette testeſtül lelkeſtül. Ki egy Kiralynac azert mondatic, Mert egy arant bir mind ez egez vilagual, iockal gonol;ockal, Angyalockal, ördögöckel, embereckel, es minden allatockal. Ezt à Kiralyt Atyanac mondgya az mi wſ runc I e s v s C H R I S T V s ez Euangeliomba, monduan: Igy czelekesſic az en mennyci Atyam tű veletekis, ha ſjuerekböl meg nem boczattoc. Ez melly nagy diczölegbe, haſtalomba, es fellegbe lakozic; ſenki meg nem gondolhattya.

Sjolgai è Kiralynac mi vagyunc minden nyain, Mert õ nem röſtſegre, nem lagysagra, huereſtre, ſem fertelmes bündökre, hanem munkara, es az õ paranczolati ſerint valo io czelechedetekre teremtet miket. Egy ſolga gyarat tartatunc kedig, mert mindenya-

Isten az menyei

Kiraly.

Egynec mire
mondatis.

I. Tim. 6:

szolgai mi
vagyanc.

Egy ſolganac
mire mondatis.

GGG ian tunc:

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

i an egy törteny ala köteleztettűnc egyenlő
keppen egy aratit.

Mint veszamot
most.

Psal: 118:

3 Cor: II.

Ag islelkors

Esa. 45.

Rom. 14:

2 Cor. 5.

Sjam vetele ez Kiralynac mostani es az I-
telet napiai. Mostis nagy gyakorta sjamot
vet az Isten velünc, az az, elönkben adgya à
mi buncinket. Niha az törueonec precikalla-
la által, közönséges helyen haluan es értuen
Isten mit kevün mindenik paranczolatba, kit
ha iol meg értöne, ottan előtök pölgenees
mint az hangyac az mi soc buncinc. Niha
midön sefe baratunc magunknac meg kolit,
meg sed akar mi sefe buncinkról, mint Na-
than sedde Dauidot. Niha czac titkoniis à
hjuunket dobogtattra az Istennecc Lelke, va
doluanbennünc mind az titkon valo bünök
ról, mind az oyiluan valokrol, Niha ostor
alat ismerteti meg az WR Isten buncloket.
Mind czec Istennecc mostani sám vetele.

De leg kiuale keppen az Itelekort ismer-
eti meg velünc, mi volt az mi soc adossa-
gune: hol minden térd meg bayol, minden
há meg selek, es ki ki mind magarol sjamot
ád. Erről kolaz mai Euangeliomnac vtol-
so resje, holot ezt mondgya az WR: Meg
haraguau az Kiraly, ada sjolgajat à hoharok-

DAC

vak kezebe, mind addig miglen meg fizetue
mind, à miuel ô neki ados vala.

De iay nem velki most ezt elhebe ez nagy vaka be es
vack vilag, hogy nem czac it, hanem az Ite. ^{vilag.}
letkortis elô kellene ô neki minden dolga,
még czac hiuolkodo s;ausis, hiaba valo üle-
se, tereczelele, fátska meteles, ppeczelele es
punctrol punctra minden s;em pillantasban
valo gondolati, beszedi, keuanfaga es czele-
kedeti. Moga Isten loc peldat mutatot er- ^{Valamikor}
ról vgyan s;em latomastis. Hogy mint è fol ^{Ram vöröest hala}
di wrac az ô dolgosoktul s;amot ves;nec egy ^{laß, lacz, et vilao}
fillyerig mindenról, még az leg alab valo é- ^{gon iussou cseko}
^{be az örökös va}
denycölis, Es akar kijs illy termezetü, hogy ^{lo;}
mikor valamit biz valakire, meg kérdezi ho-
ua költötte. Igy Istenis bizony semmit nć
adot ollyat, kiröl s;amot nem akarna venni,
Cza;arslagot, Kiralylagot, wralagot, tiztet,
seleseget, gyermeket, s;olgakat, marhat, Te-
stebben lelkedben erőket, tagokat, vgy adot
hogy mindenekkel czac az ô paranczolattyá
herint énel. Mert ez az ô paranczolattyá,
hogy öret mindeneknec felölte minden e- ^{Matisz 22.}
rödböl s;eresd, sele baratodat mint tenned ^{*vayha vgy ero}
magadat. *De erre mondoo ez vack vilag ^{szuc et leksi}
^{ad offagoe mudi}

GGG ij keus az ecset,

HVSZONHARMADIC VRNAPI LVAN.

keves láamot tart, lelec láerint, hanem test
láerint ez vilagi adossag miat. sem éyel sem
nappal nem nyughatic: Mert tekints el a fe
le tiztartokat, kic ôt, hat, tiz, hul; eztende
ig láam adatlanoc, mint forgattyac az Regi
stromot, mint rezketnec az láam adas miat,
kic alig varnac hogy meg menekedhetnenec
az láam adastul: Igy ados kalmaroc: Auagy
nézd el è vilagot, loc wrac contralcribat tart
nac, hogy minden fel irianac, valamit tiz-
tarto vagy felöttöb láedet, vagy hatalmat tfe
lekedet, vagy el tekozlot: kiket ha meg ére-
nec mint rezketnec dobognac bele. De è vi-
lagnac fiai elhesbec az vilagosagnac fiainal
az ô nemekben. Luc. 16. Mert az lelkibe so-
kan czac el kabulnac, el aiulnac; es arrol va-
lamit halnac süketlegre veszic: Sokan akar
melly nagy bùnben heuerienekis, Isteni el-
meretlensegbe, baluanyozasba, babonaba, ke-
pec tizteletbe, Isten igeie nem tanulaseba, fol-
uonsegbe, hamis kereskedesbe, buialisagba, re-
ssegsegbe, né erzheretic azon valo banatiokat,
Eph. 4. bùnnec sem alittyac, auagy hizeiked
uen maganac, fugton fugia, meg bozattyac
Isten, auagy lép neuel neuezzi; az ressegseget.

Lelki ñak/48

Vigasiagnac az vforat felbarattyá hánánac,
az kegyetlensegét vitességnec, az baluanyo-
zást Isteni tiszteletnec, es vgyan belé azic es Eccles. 8.
neki h uere; ic oztan: Kincc oka az vaklag, es Sapien. III:
ezis, Mert nem mindgyart bántei Isten, var
uan ötet az meg térelre, de ô ez kegyelmet-
segból kenyesseget veszen Rom. 2. 2. Pet. 3.
De bizony meg ielenic ittis minden bánel-
len az Isten haragia, Rom. 1. es bizonnyal
egyetlen egyig elöis állune az derec hám a-
darais, Rom. 14.

Ezt noha nemellyec bal vallokra vel; ic, s ketseguel es bator siuel mulattyac, De mind
az által sokan felis indulnac rayta, es vgyan A kic meg ismer
rőzketni kis misatta, es sem éyel sem nappal uen blinoket fel-
nem nyughatnac az óbúnókneC terhe miat, nee Istensül, a z
mint Dauid, Peter, es ez Euangeliombeli kae meg vigas-
szolgais el röttenuen wra előt terdre esec, es tallya,
könyörög vala hogy az ó wra varna el, Kin
az wrnac hsiue meg esec, Mert az Isten az ala
zatolokat, az törödelsseket, a bánonban
kodokat olly igen szereti, hogy vgyan ele-
dezic raytoc, hozzaic megyen, es bennec
lakozic. De az igazan valo banat az bón
miat, azkor les kiualtképpen, mikor Isten
es. 661

HVSZONHARMA DIC VRNAI EVAN
valoba meg értei velünk miczoda az bűj,
es mi legyen az mi adosságunk, à mint ittis:

Isten ezer vei
famor hegy meg
ismerük az mi
adosságinkat.

Midőn el kezte volna az siam ve-
test, eleibe talalkozec egy, ki ados-
vala tiz ezer Talentommal.

Mint ezzel az ô wra meg ismerteti fillyer
ról fillyerig az ô loc adosságat az Registrom
bol, így velükis meg ismerteti Isten az mi
Ennyi à mi ados-
Jegyhez
talentommal marat volt adossa, közel tiz; er va-
lo hzaz ezer forinttal, Igy mijs az Istennecc tiz
paranczolatinac mindenike ellen loc ezer; er
vétkeztünk: Mert Apánkuakis Adamnac min-

Ket fele adossag den adossaga reanc hallot, bánbén fogantat-
ray, unci Adam tunc, bánnal s; diettünk: Es egez életükis min-
den sem pillantasba merô bánn, kit naprol na

pra töbitükis, Hand el à tiz paranczolatott
sz tiz paranczo Holki ilmeri az Istent, ki féli, ki hereti, ki bi-
lat röhök az. zic ben; vgy à mint kellene? Nemde éz egez
bünnecc. világ nagy nyiluan tiztelé az meg tiltot ke-
peket? uagy olyal akar kedueskedni Isten-
necc, hit Isten nem hagyot. Az Isten nevet
ki tiztelí? Az ô segitsegü hiatalat, az ô hzent ige-
jencc tiztag valo tanulalat ki kóucti? Az ô ún
nepet

nepet ki henteli nap estig vgy à mint kellene
 Sót azokat lakaſtra, reſeglegre, henyeleſtre, ia-
 tekra, vadaf;atra, kereskedesre fordítottac.
 Kit ez vac vilag czac bánnec ſem ilmer. Az
 ô édes ſüleieket, wrokat, ſelki pæztorokat,
 hol ki legic ſiue herint zugodas nekôl. öldök
 les, hadakozas, vér ontas, boszonkodas, me-
 nyi lepte el ez egez vilagoit? Buiaság férte-
 mes keuanlag, geriedezes, torkosság, keuely
 leg menyi vagyon ez vilagon? lopas foztas,
 kobotlas, czalardság, wrac, ſolgas kózt, kal-
 mar, parazt, ranyitoc kózt meg gondolha-
 talan, hogy ki ki mind az nagy hitetlenseg-
 be merűt. Hazuglag, alnoklag fondorko-
 das, hizelkedes, czelezpas, kettös ſiw, czufon-
 las, neuertes menyi vagyon. Es imé mint az
 madaras; czalogattyá ſíppal az madarat, czal-
 ton czallya egy maſt minden dolgaba: Fe-
 iedelmee hazuglagual tartyac, biztattyac az-
 zokat, kic előttec eledeznec. Igy ſele bara-
 todis minden dolgaba czac czelezap előtted.
 Az mas iof;agat penig, nagy álnokul mint
 rehetne ki ki ô magaé azon mesterkedici. Es
 hol az, az ember, à ki egy maſon ſiue herint
 kó-

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

könyörülne, minden tehetlere hent legite-
ni igyekeznec. Es io hinc vétkeket meg bo-
czatnac.

De ezeket ingyen sem latty a ez vack vi-
Nagy dolog va-
loba latni ez mi
magunk bünec.
De czuda nagy
homallyal ragy-
unc be buritua,
hogy ne lathasuc
auagy ezac alig
sag kakuiskaliuc
hol egyiket, hol
masikat. De vgy
a mint ó magab
fordogal, senki
elleghe eszben nem
rossi. Ez felet ki
nagy mestersegi
az ördögnecc, hog
rutsagodra ingy-
ren se tekintes, ha-
rem vndoc leuen
ßepruec tarcz ma-
gad.

lag, Söt ha valaki hemet fel nyitnais esnéze-
ternü akarna, latni sem akaria, sem érteni, sem
hallani nem akaria azt, hogy illy vndoc es ily
vitalatos. Az ô maga vndoksgat mint âPa
ua varas labat nem akaria nézni, hanem elac
fenyes fatoros tollat razza, es azba forgo-
lodic magat fitogatuan, mast ámiat meg
vtaluan, mint amâ Phariseus. Kibe czuda me-
ster az ördög, ki ez vilagnac eszesit, bôlczeit,
mind törrel, mind pörrel, nyeluel, vete-
kedessel szgatty, hogy oltalmazzakis azzt,
hogy ôc ártatlanoc es bûntelenec. Mert iud-
gya az ördög, hogy az bûnec ismerete ne-
kül, senki magat meg nem alazza. Christus
halalat meg nem beczü i. Mint az papalagnac
meg hieledet, predikatorijs kakogiach hogy
Isten paranczolatit be tölkhettyűc, merô vñ-
doc vitalatos fertelmes bûnökben hucriuen;
baluanyozasban, keuelylegben, torkosságba
es ezer vndoklagban, magis azt mondgyac
hogy ôc be tölkhetje az tiz paranczolatot.

De

De még az igen io maga birois . kellyen
 rea czac az s̄am adalra; nyillec felczac az ô
 s̄emeis, mint Adame, nézzen iol be czac az Gen: 3:
 tiz paranczolatnac tâkôrere, adgyon s̄amot
 czac minden fillyerröl, minden hiuolkodo
 s̄orol, gondolatrol, egez életibe valo maga
 tartasárol, el rötten es el ishonyodic az ô
 meg s̄amlalhatatlan loc ézer bâncitól, Hát
 ha az igazakis illyec, es à mint Peter mond-
 gya 1. Pet. 4. ha az igazis nehezen iduôzül,
 az istentelen es az bûben merült, hol talal-
 lyia helyet. Mondom ha te veledis Isten s̄a-
 mot kezd venni, az ô Registromabol, meg
 latod hogy te vagy az, ki tíz ezer Talentom
 mal maratal adossa . Bizony az mi wrunc
 I S V S C H R I S T V S minket akar it arra ta-
 nyitani , hogy mi ilmerüle magunkat az a-
 doinac lenni. Es hazuglagual ne czallyuc meg
 magunc, merô vndokoc leuen, magunciga-
 zknac alituan, à mint s̄ent Ianos mondgya: 1. Iohann: 10
 Ha azt mondgyuc hogy bâncine nincs, hazu-
 dunc es meg ezallyuc magunkat. Ha kedig
 Isten s̄erint valo banatbol meg vallyuc à mi
 bâncinket, az meg tiztitó es igazitó Isten
 meg tiztit es meg igazit azbol azt ô s̄eri Fia
 HHH átal

H V S T O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

Átal meg fizetuen es meg bocszauan mi ne-
kön. Czae ez à mi igasságunc, az Christus fi-
zetese, azon kiuál annyira iutottunc, hogy
à mentüli kislebic rézt sem fizetheti ydc meg;
à mint ez emberről is lhol az p:lda :

Es miuel hogy meg nem fizethet-
ti vala, paranczola az ô wra, hogy
el ádnac ôtet, feleséget, gyermekit,
es minden valamie volna, es meg
fizetne.

az ember sem fizethet meg bù daba, hogy nem fizethette meg az S:olga az adossagot, Es azert az ô wra ôtet mél- tan ôrökke valo rabba tchette volna, minden felelegestl gyermekestl, kiuel arra tanyit minket, hogy mijs az mi báneinkról sem mikeppen az mi erönkböl meg nem fizethetne, azert mérkan minketis az ôrök karhoz zatra vethetne; ha az ô Törvenyenec igal- saga herint czelekednec velünk; S:öt aztis ie- Valoba meg lejenti, hogy mint ez vilagi ember igen kevá- uannya Istén ny, hogy az ô adossa ôtet meg elegitse min- sz paranczolat- szat, deppöl; Igy az WR Istenis minden egy puok

kig keuantou keuannya azon tizsagot, es
 kôlô bellô rôkelletességet, az kit ô Adamba
 eremter vala, es mi reanc hármaszni rendelt
 vala: Mondom keuannya Isten kíue szerint.
 mint ez Kiralyis ez holgatul az adossagot,
 olly igen keuanya, hogy az bele fay bele, ére
 uen enyi nagy soc karat, es gondoskodic mít
 yehegne meg rayta, es midba egyeb módot
 nem talalna, meg pranczollya hogy el ad-
 gyac minden hara nepestûl iof; agostu', hogy
 ígyis valamit része meg térne az adossagnac.
 Ez igekben azt jelenti az wr] C H R I S T V s.
 hogy Istenis felôrte igen nagy keuanságual
 keuannya, hogy ollyac lennen a mint ô te-
 remter volt, a mint ô magais tizta, ióc töd
 keletes henteet, es igazac. A minestû Adam
 volt elein, es most az hente Angyaloc. Ez-
 zen kiudl valot Isten semmi kíppen nem ke-
 uenhat, Mert az ô Isteni tizta igassagahoz es
 hente termeretihöz, nem fér. De mint a Ki-
 raly ollyat keuan, kit soha semmiképpen az mi nem adható
 ô meg kegenyû t hólgaia meg nem adhat : tunc aper, a mit
Isten keuan.
 Igy Istenis ollyat keuan mostás, ollyat kér es
 keres raytunc kit soha lenki meg nem fizet-
 het immár az elet utan. Amint ezt soc italo-

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

Rom, 7. kis bizonyittyaç, hogy az Törmeny sent es
io, ó leksi, de en testi vagyoc, az báñ ala ve-
tetet. Es lehetetlen hogy ó neki enged iel-
lec. Azert mint az Kiraly igen meg vtallya
vtallya Isten až s;olgaiat, es igea igen meg harags;ic rea: Igy
az Istenis el vtalt minket a mi loc fertelmel-
leginkert, es felötte igen meg haragut az
emberi nemzetre, Kiral temeny;er valo s;az
ezer peldaine vadnaç Adamul fogua, öret
mint bántette, ez vilagot mint silyezette,
Sodomat, Jerusalemet, Budat mint verzöt-
te, es ez egez vilagon minden embert mint
ostoroz, es imé mindnyaian bûdös dögge,
sérgecke, sekete földe iehüne, es è felöt örök-
ke valo riuaſnac, ſiuasnac, fog czikorgatalnaç
helyet herzet az ördögökneç es az ó tagia-
nac.

Oh oh, átkozot vilag ki bolondul mo-
solygod ezeket, mint az kic olly füuet rag-
nac, hogy ki miat meg hal, de az s;zia felre
viczoroduan mosolyog, es az lelec vgy s;a-
kad ki belöle, Ez fele Farkas neuetessel rak-
ua ez vilag, hogy menten megyen pokol fe-
le az ördögökneç tarlasagara, es mentebe mo-
solyog ez átkozot vac vilag: Illy vals amaz
egyic

egyic Tolusyis, ki az kínoe közöt.es pokol-
nac öröc kinyahoz valo közelgetsebennis,
Sjidalmasza vala az mi wrunc Iesus kinna-
nac áldozattiyat, kibe fizetődecc meg ez vilag
búne:

Mondom valoba vtallya Isten ez vilag Eztaen Isten has
bánét, es erősen harag्छic rea. Mit kel tehat regias: es dezo
mielnűac? Az VR peldaual hozza elő ez Ezunc előtse.
s;ogat, hogy à mit ô miele az Kiraly élöt,
mijis azt mielüc Isten előt, Kirölcz mond-
gya az WR:

Le essec ez okaert az à s:olga, es
könyörög vala ô neki, monduan:
VVram halazd el ream valo hara-
godat, es mindenről eleget tesec te
neked. Meg könyôrûle ez okaert
az wr ezen ez s:olgan, elerezte ôteg
es az adossagot meg engede neki.

Igen iot es;ünkbe tarczuc egez életünkben Az Isteni engezo
ez czickeletis az mai Euangeliomnae: Mert telcsokra has
szor:
az olly draga tanaczunc, kiuel meg meneked
hetünk az mi soc adossaginkbol, az Istenucc
HHH iij kemény

UVSZONHARMA'DIC VRNAI EVAN
kemény langozo haragiaból, es az pokolnáé
öröcke való kinnyabol. Es meg nyerhetőd
az mi bűnnioc boczanattyat, az meg igazu-
last, es az meg mondhatatlan örök életnecc
Mind spekbe kó diczöfeger. Igy, hogy à mintezà hólga meg
usffke ex folgar, ilmerek hantalan kár tételeit, es azt meg bana;
magat érótte el vtala, az wranac mélitan va-
lo haragiát iaualla, es magat minden bűntet-
telre méltonac mondgya: De megis wrat
engete i. hozza solyamodie, neki eledezie
es könyörög hogy halaztana el mostani ha-
ragist, es tgeri magat hogy iouendörc meg
fizetne mindenról. Etról vegyűc peldat mi-
ist: Hogy clô vegyűc az Isten Registrumot,
az tiz paranczolatot, attól éycl nappal gon-
dolkodgyunc, az, meg mutattyá hogy czac
az k.u. uifagis bűn. Rom. 7. Oanet ki ki
legyenec. De min
Ritkan valo bus
nasodzecce miat
legyenec. De min
den napis vagyon
min bankodni,
Psal. 1.
Rom. 3.
Ikeri meg magat: Neui czac egy mint A-
lexand:r, ki rih glegebe meg ölt hólgaite,
az vrán siratta, es mint Oedippus ki tudat-
lanul Anyat selesegül vörte, kitül negy gyer-
meki voltac, kit hogy meg ért, el vtallya te-
tet, es mind ket keméit ki tollya maga-
nac, es magat sokhor meg akarta ölni, de ör-
zötte Leanya: Mondos nem czac illy buncin
ket

ket kel meg ismernduc, mellyet az termezet-
is lidalmaz. Hanem azt lassuc mit kuan
Isten az ô paranczolattyaba: tökelletes kül-
lô es bellô riztagot, es meg tilt czac go-
nol; gondolatotis, gonos; keuanlagot, hara-
got, mas felelegere valo s;emprelen tekinte-
ret. Ezekennis holtig valo siralmat es ba-
natot keuan Isten, à mint Dauid mondgya,
hogy az ô bûnei mindenkor előtte vadnac
es azoc miat agyat siralmiual meg neduesi-
rete, es azoc miat valo banati el törrec min-
den teremir; mint az vadac közibe elettec à
miat el törtenec, Igy Magdolna, Peter, Za-
cheus, Manasses, amaz tekozlo su Luc. 15.
es többec.

Psal. 50.

Mind az által, houa inkab ismeriûc bû-
nôs vndoc utalatos voltunkat, annyiuial in-
kab közeleb s;inte eleibe esüne az mit erem-
tô édes Atyanknac. Sót vgyan meg ragad-
gyuc mint az halatra menõc s;oktac az Ki-
ralt meg ragadni, hogy meg kegyelmezzen
nekic: Es éyel nappel könööröguen eugez-
tellyûc, hogy megis megis halassa el harag-
ist, minden s;em pillantasbany õguen, obay
man, sohazkodgyuc hozza annac nehez terhe
alat,

Houa bônyûb;
nec estige az
bûnbenned, any:
ual inkab engez
teid az Istenes

H V S T O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

elat. Fogadgyuc penig mijs, hogy meg fizetüne és mindenről meg elegittyűc. Melly elegitesről hákseg töb értelmet venndac,

Ez bolga min
fogattac, hogy
meg fizeti,

Ez holga iollehet nagy remálesebe fogad
gyaazt hogy meg fizet, mint az kit czigaz-
ua saczoltatnac minden iger, ez egez vilas-
gottis, noha semmit nem adhat. Mind az
által ez remensegbe vagyon, hogy meg kol-
duluya, es időre vgyis meg fizeti.

Hogy fizessünc
mi meg,

Actor. 2.

Col. 1.

Ezból mi s;ep dolgot tanullyúnc: Hogy
mijs koldolassalis meg fizessüac az WR
Istenuec: De ha mind ez egez vilagi re-
gi Atyakat. Prophetakat, Apostolokat, es
akar kítisel iarunkis, sohol töbnel erre valo
fizetést nem talalunc, hatem czac az mi w-
junc I E S V S Christusnal. Erról smez dra-
ga nemes bizonylagot az többiuel együt,
igen nagy halikal iol meg érczed. Mondkent
Pál: Az Atyanac è tettzet, hogy ô benne
lakicc minden iauoknac tellyes volta, Es ho-
gy ô általa mindenket maganac meg engez-
telne, békességre hozuan az ô Kereztfan va-
lo ki ontatot vérenec általa, mind azokat,
kic ez földen vadnac, es az kic minyegben
vadnac. De erról olvasas többet vgyan ot-

taa

tan Col. 2 loza. 5. Ismete Az Christus löt az Isteniül mi nekünk bőlczelegdanc, es igal fogunc, es meg henteltecessanc, es valtagunc. Ismet i. Timoth. i. Bizony behed ez, es minden keppen méltó be vetetre, hogy az CHRISTVS IESVS iót legyen ez vilagra, hogy az bánoði öket iduðzitsse.

Czaz ehöz mennyüanc azert, ennel kereszsfür az mi bűcünknecc valtagat. Ez penig Istennecc erzulalatos es igen bőlcz, es igaz ta-
naczabollöt. Hogy előßer az 8; Jerelmes Fia minni ö's be.
mindeneket be rölteuc éröttüanc, mindenek ról meg fizetne éppen: tizta es ártatlan len-
ne az emberi testbe, es azban meg áldoztat-
nec. Es mi shoz ragazkodnanc hit által, es azban találnanc kegyelmet. Erre kössuc az-
ert Isten előt magunkat hogy ô rölc koldu-
lunc annyit, kiböl mindeneket meg fizetünc,
mindenről eleget teszünc. Az az, à mi bű-
vanc boczanattyat az Atyaiul henc Fia ér-
demé által kériüc, Istennecc azba tölt igeretet
kiudunkbe hozitluc, azban hidgyünc es biz-
zune, es így bizonnyal mind az ket fele ad-
osságbol ki menekedünc, mind azból, ki Ad-
amról halla reanc, mind azból, kit nap on-

UVS CON HARMADIC VRN API EVAN
pökent töbitőttűc, Mellyeknec elő oka lön
az pokolbeli ördög. De ö azert iðue, hogy
az ö fejet meg roncza, Gen. 3. es azert re-
lent meg, hogy annac czelekedetit el bont-
ja, Mondom ha híttel meg ragadgyut éter-
igy bizonyyal mind sz hűböl ki tiztu-
lunc, mind az ördög haláltól ki menekedding
á mint azt ö maga az WR Christus erős es
kettős esküvessuelis bizonyirya Iohan. 5.
mondwan: Bizony bizony mondóm ti nek-
egek, á ki az en beszedemet hallya, es hiszen an-
nae á ki engemet el bőzator. ördög élete va-
gyon, es az kaihoz tra nem megyen. Hanem
ez hálalbol által ment az életre.

zammata ex offi
refrence.

Ez legyen elő R. S. eről való tanusagunk
az Istenhöz való meg teresfölk. Kiböl meg ér-
tűc, melly nagy soc legyen az mi adossá-
ginkis : Eshogy arrol mi tálunkis hamot
vesznecc soc keppen. Es hogy az mi adossa-
gunk miat igen horagsic mi reankis az WR
Isten: Es annae még fizetelere kelhetet lockip
pen misketis . Mind az által ha mijs, le
esséne előte, es hjuñac szerint kduettydc az
Christusban való meg fizetelnecc bizodalmas
által, nekünkis meg kegyelmesz, es ingyen
meg

meg engedi minden adosságinkat. Ez az megterelről való tövüsgunc.

Immár az Malodic Rejhbe arrol hollyvan az meg tértet miuel tartoznac Istenanc.

Mint hogy felörte felörte igen nagy dös fog az bón boczatas, mert az kinec Isten bánet meg boczatta, keduebees sereletbe vesi, fiaua fogadgya, az óróc kathozattul meg menti, es iduöziti. Azert ennyi iot az ki el vesjen, méltó hogy ezt mind éltig meg halallya. De ez Euangeliombeli ^{Habsadatlen 180} Bolga az nem miuele az miuel ö az vtan tarrozic va- ^{eg Bolga} la az ö vele iot töre Kiralyauac: Azert érőt, te el vezte, az előbt meg nyert io keduit es kegyelmer, es meg kegyelmezetelet: es valamit méltan érdemli, vagy czelekedec vele az ö wra. Mi ezben ötet ne köbü ssdc H. nem iu kablatuan ö mint iart, vegyunc peldat rola hogy mi vagy ne iariunt. Kitölöl Igy

Köla az WR az mai pelduba s

28

Masic Reszeról.

Ht ij

Ds

H VISON HARMADIC VRNAPI EVAN.

De ki menuen ez folga, talala e-
gyet az ö folga tarsai közül, ki szaz
Denarral tartozic vala neki, es meg
ragaduan azt, foytogattyva vala ezt
monduan. Fizesd meg ennekem az
miuelados vagy. Le csec azert az
ö hulgá tarsa, es keri vala ötet ezt
monduan: Halazdel ream valo ha-
ragodat, es minden meg adoc te ne
ked. De ö nem akara, ha nem el me-
ne, es tömleczbe vete, meglen az a,
dossagot meg fizetne.

Senki elegge meg nem gondolhatya.
melly nagy mélyseges értelemmel mondott
ta I S V S Iduózitenc ez igeket, gondol-
koduan az emberi nagy vaksagrol, es Istensz-
höz valo nagy hala adatlanlagatol, Hogy
nem értuen az ö sántalan soc adossagat, es
annac meg bocztaságanc draga voltat: ö az
ö kicsi Istent keidueire, felleges wraert. Aki
teremtőre lemmiből, az ö képere, nem ba-
sora, Elrecsi hárz szeg lounival, meg valófe-

Melly parafa
ep világ halas-
dasenfigarol

ta hent Fia által, wyonnan hálte, hent lelke-
 uel meg aitandekozta, es hiya az nagy vég-
 h-tetlen bodogslagara, mondoc enneced
 ulett, nem akar czac kisiny nyaualyatis ki-
 cziny haborut bekeuel henuedni, es fele ba-
 rattyanaac io hivel meg boczatai, vgy :
 hogy à mint Isten à mi loc buncinknec meg
 boczatasfa felöt, loc egyeb iotis tes;en velanc.
 Igy mijs az meg boczatas felöt, io hivel hol
 galnanc az mi fele baratinknac, es minden-
 uel igyekezneni legiteni. Mondoc midón
 ház ezer keppen legyen Isten illyen mi hoz-
 zanc, Mi azt meg nem beezt'uen, ezben ñ-
 tet nem akariuc köuetni Hanem vi;onec in-
 kab akar mitöl ottan boss;onkodunc, pana-
 holkodunc, az ellen az ki minket meg gya-
 lazot, meg sittet, kárt tött, mijs azt gyalaz-
 zuc, ler yuc, es ká t akariunc eröite tenti.
 Nem illy az WR Isten mi hozzanc, Hanem
 minden nap het ezer baneinket bochattyá
 meg, es az felöt het ezer kegyelmesseget mu-
 tattyá hozzanc, kit meg akarna beezt'ertai
 velanc, hogy mi azt meg ilmerndc, azt neki
 meg kó;önndc, azert neki hulganc, ñez-
 zelis meg halalguc, hogy mijs olly keppen

HVSZONHARMADIC VRNAI EVAN
igyekszennec lenni azokhoz, kic minket meg
bantottanac. De nem czac azoc kic merő
bitterlenecc. Hanem azokis kic magokat Ke
reztyeneknec hiuattyac, Isten fainac es A
nya henc Egyhaznac tarryac: Soc keppen
vetekeznece erben, hogy az õ dagalyokat, es
haragiokat nem bishattyac meg: Annac o
kaert Christus wrunc ez Euangelioma
ba kiutakkeppen azokat sorkengeti, kic ma
gokat Isten fainac tarryac, kic az Christus
áital minden nap bûnöc boczanattyac variac,
es Istenül mint édes Atyakul minden re
sti es lelki áldomast henc Fiaert varnac es
veljnece: Hogy ezt meg becerüuen, ökis es
zenet miuellyec az õ hólga tarlokokhoz. Ha ki
kédig ezt lemi keppen nem akarnac meg so
gadni. Imé tudomant tehen ez vilag elôrj
hogy az õ mennyei Atya is azkeppen czele
kednec õ vele. Errôl lassuc minemû ércelém
mel monda az peldat. Monda:

De ki menuen éholga, talala egy
holga tarusat, ki sáz Denarral tarto
zic vala neki, es meg ragaduan azt,
fogytogattyva vala: etc.

Ilt elől; er érczűc meg. Miczoda ki meni, az sz: mit érczűc azon hogy ki ment aholga wra elől tarlai kőzibet. Ennek lelkí értelme ez lehet: Hogy a mint az ben volt wra előt, Igy mijs belló hluúckel állunc Isten előt, esazzal ragadgyűc meg az ö Atyaio voltat, esaz belló hluwbeli bizodalom által meg igezulunc ö előtte, hogy mindenötöt meg engertelede, ö idé báudnac boczanat-tyat hent Fia által nyeriűc, ottan igazac le-

Lunc, vgy mint ö előtte, mert ö látria a mi belló hluudaket, es meg elegend; icazzal, annyi ra, hogy ha ottan meg halnankis. sz, minenkac öröc igessagunkra lenne, mint amaz Toliusynac. Mer: az mi igessagunc, vgy miset Isten előt czac az, hogy hidgyunc báudnac ba czanattyat, ez hittel meg igazultatuan, be, kelegunc vagyon immár ö előtte, Rom. 5. De micrthogy még ez vtannis lokakat éltek Isten ez vilagonnis. azert Isten elől ki idare az ö hulga tarloc eleibenis, kic előt hogy külö életyekben meg murassiac azt, az mit beli hluuskben el vettec az ö wrokul, meg kevunnya Isten, az sz, a miot wroc előt sian-kaç ö migokat, hogy kejtec mijdegt meg fi-

Ben volle, et et.
isten előt megigéz
eztelt hit a lel: Ki
iütt, az az, embea
recelte meg kela
letsolna a belsö
himet gyümöldva
ezet mazsani.

Rom. 5:

H V S C O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

zeti, czac varia el öket, Azt, á io h;andekot mindenkor h;ivekbe tarczac, Illy keppen, hogy mint midön latna 'wroc, hogy sem amieci nacs, ingyen meg enged minden: öki is bár ne fizessék a loc adossagot, Mert az lehetlen tulöc, hanem czac azt miellyec, hogy az kic ö nekic adossoc volnsanac valami keurissel, azt ökis io keduel el engedgyec. Es á mint otben wroc előt magokat meg alazac, es magokat mindenre siaplac, azt ez utannis emberec előt meg taaczac mind végig. Ez lelke értelme annac, hogy az h;olga ben volt wra előt, es onnet ki tüt h;olga tarsai közibe. Erröl igen nemes pelda az tekozlo fiu dolgas, Ki noha édes h;ölleit, nem zetet loc keppen meg fértezzette volt. De hazatért Atyahöz, magat méltatlannac mon ta fiulagra, czac beresleget keuant. De az Atya mint fiat vgy fogadgya, es wyonnac meg ekesiti es meg saruzza, hogy az utan Atya dolgaba iáriion, Luc. 15. Kiböl interűne mindenyaian, hogy az mi igaz hitünknee es Istenben valo igaz bizodalunknac külli köperi is io gy ümölczet, u. urassuc, ki o olvas többet henc Sacabnai lac. 2. Es henc lanos,

Ianosnal, ki ezt mondgya: **A** ki azt mond-
gya hogy h̄ereti az Istent, es felé barattyat. I. c. 3.
Ioan. 2. 4. 5.
gyű ö'i, hazugaz: Es mind az egez h̄ent l-
ras raz es fel serkenget erre, hogy mi kic in
gyen aiaandekon Istennecc io keduēból az öRom. 8.
h̄ent Fianac eleg fizetese által variuc az öröc
Életet, es minden testi leiki áldomast, ki w-
yonnaishult h̄ent [Lelke által]. Ez wyon
nan vöt io keduēt, es az ö h̄ent Lelkenec meg
henteleset, küllő h̄em latomastis meg mu-
taſſuc, hogy vgyis tiztelesse az WR Isten
mi általunc. Es lokan egyptekis epülyenec:
Söt à miot wy emberre, mennyeicke, meg
henteletteke lótranc, olly gyűmölczölis te-
remczánc.

De it keserves panas;at ielenti az mi w-
runc I E S V S C H R I S T V s az kep mutatok
nac: Hogy lokan vaduac. Kic örömmel hal
lyac az Istennecc hozzaioc valo Atyai irgal-
massagat. Es mindennap Isten előt esedez-
nec, hogy bünököt meg hoczassa. Es midön
raytoc az oſtor, tömlötz, h̄egenyleg, beteg
leg, gyalazat, az ördög kisirtete, es töb testi
leiki oſtor, az aſat firnac, nyögnec, es kéric
hogy az Isten ne bántesse az ö bünöe h̄eriat.

HVGONHARMADIC VRNAPI EVAN.

es erősen fogadgyac hogy immár meg tere
ne, es az utan hala adoc leknec. Kibe Isten
kegyelmesen megis halgattyá öket. De ez-
zez közül lokan valnac, hogy az utan tla-
hamat el feleytic az ô édes Istenekneç min-
den Atyai io tetet, es az ô scint Fia átalva-
lo irgalmasigat. Es ilmet baluanyozaltra,
zobzodatra, paraznasagra, czalardisgra, ke-
gyetlensegre adgyac magokat. Ki midön
nagy kegenysegböl, beteglegböl, rabilagbol,
adossagbol, kárbol, gyalazatból, faydalom-
bólki menekednec, egy előbe egy keves ide-
ig meg köshönök az WR Istenne. De mi-
dön az utan valami kitismy kárt, fidalmat,
bossut, seremet, valnac, akar kom; segyoktul,
tarlokotul, baratyoktul, lólgaioktul, iobagy-
oktul, még fidleikkotul vagy gyetmekkekötis,
es akar kitü: ottan el feleytuen azt az irgal-
masigat. ki Isten velee micht es miuelis
mindennap, öket kegyetlenül horongattyac,
feldlec mindenüti panak, olkodozac, vadollyac,
itelic, ragalmazzac, fidalmazzac, atkozzac,
minden reaioc költnee, es midön valaki ô
ellenec hol szban édeskednec, es valamibe
gyibartnac, gyindengben ártani skarnac. Söt

De mellyec dagalyogba annyira megis scle^z
sednec, hogy az wrlul tanult imarlagot, ki-
be kérde^c hogy mijs maⁿac meg bocza^sun^e
auagy mondani nem akar, auagy arca^z cza^c
kelt aⁿokul el ki hadgya. Es soⁿan misette
az wrral nem akar meg bekelnⁱ, neki nem akar
meg gy^onni, es az ô kent Vaczoraiual mi-
atta nem akar élni. Es még olyakis vadnac^z
kic illy karomla^t mernec h^olni, vagy bo-
czatty^a Isten ennekem meg, vagy nem, vagy
sdu^zit, vagy karhoztat, s^zabad velem, de
még az mas vilagonnis nem boczaroc meg;
Atkozot bolond s^zo, atkozot mérge^s, g. ki
lemmintc vélⁱ az ô Istenenec soc eret irgal-
massagat, az ô soc hûneⁿec boczanartyat,
az ô öröc életet, es az pokol kinnyanac
röttenet^sseget, De azton te roytad ál az:ha
te nem boczatasⁱis, Isten meg boczatiya, es
az te kemenylegedbe te nem öter, hanem
te magadat vörzed el: Mert Istenis illy kes-
meny leken te horzad.

Vatalic illy k^oppen feleytic el az ô édes I-
steneknec kazdag irgalmas^sagat, es igy vtal-
lyac es meg pökic az mi wrunc Iesus Chri-
stusnas draga kent s^zidorzattyat, kiuel meg si-

Büntetese a
haladatlansohnae
mito.

KKk ij zeg^c

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

Zetet volna ez egez vilag bűneiret, kic nem
hogy köuetni akarnac az ô Isteneknes irgal-
massagait, de sötinkab ô hent felleget bo-
hontani, gyalazni, hegycenitni, igyckznecc,
midön hauat, inteleter, tanyitalat, fenyegete-
set, igererit, pelda adalat nem akariac fogad-
ni es köuetni. Esaz ô atyokfiakon, az ô wroc-
fian, hulgaijan, az ô tarlokon kegyetlenked-
ni igykeznecc. Moandom valakic illy keppen
czelekesznecc, es élnec es élniakarnac. Ezcc
álnokoc, rauahoc, káp mutatoc voltac, ot-
bennis titkon az ô h;uckben. Azert szt ki fa-
kaztu an az ô h;olga tarsoe előt: Azoc el men-
nec az ôrök életibe, es mindennt meg mond-
nac. Az az, noha Isten iol értötte az előttis,
hogy alnokoc voltac, mind az által hogy ki-
resszec az ô igassaga, nekikis irgalmassagat hit-
detette, es örvendezette az ô hent Fianac
Érdmebe: De hogy emberec előttie ki ter-
ezenecc az ô titkon valo alnac voltac, rea-
ioc erextötte az ellenkezôt, kic midön öket
haborgatnac, akar h;ükicc, gyermekcc, akar
rokonoc, akar idegenec, a nyiméreguel voltac
hozzaioc, hogy vgyan meg ôrtec volna à mi
ut, hogy miattoc haborgattanac. Ez felce

Meg mondani
micsoda

ki fakaztyac minden nec lattasara ; hogy óc
czac álnoc k;uel öruendeztec az Isten nec ir-
galmassagaba , es azert belsö tizulasis nem
volt ó bennec, hanem hit nekül es meg iga-
zulas nekül voltac , k; ket Isten ki fakaztot
sem latom stis, azert hogy az ó igaz itele-
te ki tessec emberec clöttis . Tehat minden
va'oba fel serkenyen, es kiuül belsö meg tiz-
tu"yon, es az alnokslagtul el rauozzon, à ki
az CHRISTVS nevet nevezi, 2. Timoth. 2.
Mert ez felek nec ket sele iteletec lesz, bessö es
kálliö, Isten előt valo, es emberec előt valo,
á mint az h;olgarolis monda az WR :

Mikor ez okaert ezt lattac vol-
na az ó h;olga tarsai, igen meg ha-
borodanac, Es el menuen meg mon-
dac az ó Vroknac , mind azzokat,
mellyec löttec vala.

Íme az ó titkon valo alnokslaga ki fakadog
es arra az emberekis k;sfö keppennis meg ite-
lic, De itaztis ielenti az WR Christus, Hogy Az h;uec nos
bezlic az hitetles
nek nec ielentes
lensgököt,
az hitetlen es istentelen élettel igen meg ha-
boros;nac az h;uec, Es bohonkodnac hogy

KK₂ iij az ó

HVSZONHARMÁDIC VRNABI EVAN.

az ö Isteneknec ennyi loc io teret meg nem
beczü ic, es bankodnac. sinnac. nyögnecé vi-
legnac az 8 soc gonosságokon, mint Noe
es mlot Lotrolis mondgya s;ent Peter: Es
midön larryac akar fellet erkölczeket, fayta-
lan belzedeket, lator parazna, reszeges, czalard,
kegyetlen életyeket, baluonyozálokat. Isteni
karomálokat, meg hollyittyac rola öket.
Ha azoc morognac miatt, es érótte s;em-
be s;öknee, az utan meg panashollysac az we
Istennec: Igy más minden nap soc ohsyta-
loc es fohazkodasoc mennec az WR. Isten-
nec eleibe, az loc torkosoc ellen, kic ki oka-
gyac azt, à miuel az chözöt kellenç életeini.
Loc keutlyec es loc munka terető ellen, kie
meg nyuzuán az nyomorultat, ö nagy gogg
sen költi aze el. Loc nyuzó, es p;riptueros
ellen, es verekedőc es tömlötrezöc ellen, es
hamis it;letec es birosagoc ellen. Loc balua-
nyozatra keszritőc ellen, es töb vilagi go-
nosságoc ellen: Kiknec bizony kány hullá-
tasc mind az wincz tömlöjeibe vadnac be
shedegetue. minden panashoc értue es fel ie-
gyezue vadnac. Es időre elois kelnec wyab
es igazab Törvenc, akar Toluay, Töröc, Ta

Panash ex his
nöknece,

far, Martzotz, Crigan, lopo, parazna, rekesz
ges, hikkos, bosc;onkodó, hamis törueeny te-
vő, hamissin wralkodó, baluanyozó, es akar-
mi egyeb gonosság es hamisság legyen, az
mint erről hent Pátnalis olvasásáról nagy se-
nyegetésekkel, Roman. I. Es ittis ez pelda-
ba, czuda nagy értelmemmel hola arrolaz wr,
es monda:

Ackor hozza hiuatá ôtet az ô
Vra, es monda nekl: Te gonoſ ſol-
ga: Amaz te adoſſagodat mind meg
engettein te neked, miert hogy kö-
nyörgel ennekem. Nemde te ne-
kedis könyörülned kel valae à te
ſolga tarſodon, mikeppen en kö-
nyörültetem te raytad? Es meg ha-
raguan az ô Vra, ada ôtet az hohe-
rekneç kezebe, mind adig miglen
meg fizetne mind à miuel ô neki a-
dos vala.

Monda Iasy; Idusítend.
Eckep,

Eckeppen czelekedic áz en Menyei Atyamis tú veletec, ha siuetek ből meg nem boczattoc, ki ki mind az ô fele baráttyanac.

Az panaſtul
oyuc magunkat
előzter.
Soc h̄ep draga értelmi vadnac ez igekne-
kis: Kiket hogy renduel vegyűc iol el;unkbe
Előzter az ſolgac panaſtrol. Maſodzter al-
nokſagarol. Harmadzter hogy wranac irgal-
massagat nem kouette. Negyedzter hogy az
adossaguc nagy voltat meg nem halalta:
Ötödzter hogy wrat meg nem beczüte. az
kincc ſolgai volt az ados. Hatodzter hogy
tarſa volt. Hetedzter hogy az WR azt mon-
guya. Az tú menyei Atyatokis azt miutli
tú veletekis. Ez hetról ier ſollyunc renduel.

Előzter hogy mint az Kiraly meg busul,
midön ſolgai vadolnac á hala adatlan es ke-
gyetlen ſolgat: Igy az WR Istenis az ô hi-
ueinec méltan valo panaſit meg halgattyas:
Mondom midou az ô hiuei panaſtolkodnac
az Istentelenekre. Mert az ördögis elegge va-
dol, de ô álnokul rauashul, es hazugſagual, ne-
nézuen arra, ki tart, es ki nem tart pœnitenc-
iat,

ciat, hanem ö mind egy arant vadol min-
dent, czac az bánt es az Isten fenyegetese
forgatuan, ki ellen Procurorunc à mi wrunc
Iesvs Christvs. De mas sele á hiucc
panaszokodasi az Istentelenekre midön iora
intic, tanyittyac, oktattyac öket, öc penig az
iort gonozt fizetnec, érötte öket kérgetic
veric, ölic, Es annyiual inkab töb töb bün-
be es gonosságban keuereljnece, baluanyo-
zasba, Eretneksegbr, keuelységben, torkoli-
lagban, paraznalagban, czalardságban, ke-
gyetlenlegben, czufolodasban, vgy röhög-
uen az hiucc nyaualyaian, mint az kic czufol
lyac vala az WR Christust az Kereztsán. Ez
alat nyögnec az hiucc, es az kic tudatlanul
mielie, azokert könyörögnekis, mint az wr
Christus, hent Istuan, h. Pál, Moyles : De
midön érhetnec, es vgyan nem akariac ér-
teni, Mint Pál hól az Sidoknac, hogy ma-
gokat méltatlanocka teszic az örök életre, es
azert öket el hagyuan; laboc poratis reaioc
veric, es mint Christus wrunkis hól nekic :
Hogy à kic az megéretet igessig ellen es hent
Lelec ellen tulakodnac, azoknac búnöc sem
it, sem az mas vilagon meg nem boczata-

*Az hiucc pás
na jsi mic e odas.*

Matth. 27:

Luc. 23.

Actor. 7.

Acto 13.

Matth. 128

H V SZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

Tic: Ez sefet ellen mondóe midőn pánahol-
kodni kezdne: Sjöten oly kemény keppen
fel indíttyac az Istent, mint ez Király iam-
borkolga, amez halas adatlen álnoc, rauasi;
kemény es kegyetlen holga ellen. Kit à mint
az ó wra elő hiuata: Igy ez töb istentelene-
kettis wyobban elő hiuartya, stus ez vilagon;
az mas vilagonnis. Es valamivelmű pánah; re-
zioc volt, siuas, siuas, de mindeneket elő-
hoz az WR. Tehát mi ezertis hamar meg
bekellyűnc à mi ellenleginckel, hogy az mia-
is loc panah; ne mennyen! Isten eleibé reanc;
kinec panahat hallani az Ittelekort igen röt-
tenetes leszen. Immár lassuc mint holitta
meg sjolgaiait.

Megoldas gonosz
rols,
Malodikor à Kiraly vadolasarol ezt vegyde
eküakbe, hogy sjolgaiait álnoc gonosznac ne-
vezí mondva: Te álnoc es gonosz sjolga. Itér
cruc meg miert nevezí álnoc gonosz eac. oly
álnoc es gonosz volt, kinec meg iobulasarol
semmi jo remensege nem volt, ki az előttis
gonosz leuen, szbol meg nem iobula egy sjal-
nyitais, maga loc keppen tanyitatic vala.
Midőn az ó wra az előttis loc iohagat rea-
bizna, az ytan óróc témítötzel ténylegeine.
megis

Mégis fogatna mind felelegestől, de végre
 mind annyi loc kárat is meg engedne, és mi-
 dőn hólga tarlai intenec, és az ô Tarlanc
 nyomorult szegenyleget latna. Mind ezekból
 es töbtkból semmi meg iobulastra es atyaa
 sius könyörökcsere nem indul. Azert meg
 tettek hogy olly gonos; volt ez hólga, ki
 soha meg nem iobult volna. Hanem az ô el
 kezdet gonosságaba menten ment volnas.
 Igy noha mind ez egez világ bűnös, de vad X. fale bűnösc
 nac ollyac, kic az bűnne végét akarnac vadnac,
 ni, es azon igyekeznec es éyel nappal Isten-
 tál hent Lelket kérnec, hogy oltalmazzassac
 ô magokat mindenből, kiuel ô hent felsége,
 es atyafia meg bántatnec. Ez fale bűnöslő-
 ket, ez vilagonnis meg oldoztat az WR II. Mer. 16.
 ten: hirdetuen es igeruen ô nekic bűnök bo-
 czanattyat, az WR Iesus Christusnac érde-
 me által, kit ôc hittel meg ragattac kibe meg Ac penitentie
 igazultac, meg tizultac, es azert az által me terto bűnösfőc
 gis tartatnac az örök életre. De vadnac mes-
 sele bűnöökis, kic az bűnt meg sem ismer-
 tec, ismerni nem akartac, szabol Istenhöz nem
 térnec, aunac boczanattyat nec bocrazza meg laken bánet,
 C H R I S T Y S ÁL

HVSZONHARMA DIC VRNAJ EVAN

tal nem kértec sem kerestes , ô általa s;enté
Lelket nem vörtec, azert az melly gonosz
Sjolgac eleitd fogua voltac, az vtannis az fe-
le gonosságaban marattac, à bűben meg hol-
tat, es azert azoc miat mind öröcke el kar-
hoznac. Ezt kannillyuc arrol, hogy è s; olga
álnoc gonosznac mondatic az ô wratul. Igy
az Istenis az Iteletkort ez scle gonoszokat,
átkozottaknac nevez azert. Mert az atokban
benne marattac, es az atoc miat az öröe ha-
laiba, kircis küldetnec.

Ez legyen az panashrol tanulagunc, es hoz-
gy az WR elő hiuata azt, á kire panashol-
kottac, es ötet álnoknac neuze. Immár ér-
tötetet, mind az ô czúc aztis. Mint s;amlallya elő, vele töt iote-
tet, es vihont ô tüleis mit kuant volna. De-
miert hogy nem mierte, azbol meg mutat-
tya igazan valo bűntetését : Monda az Ki-
raly az sjolganac : (Mind amaz te adossago-
dat meg engedém, miert hogy kóny örgel en-
nekem.) Ez lel; kirôl harmad;or sjollyunc.
Hogy ianè e;hebe iutattyá mit czelekedet
vele, hogy ô rea soc io;hagot bízot, wrra töt-
te, kiböl ô gonoszul Safarkodot: Aztis ne-
ki mind meg engette, noha felörte loc ados-
sagba

Aphe. 2. 4.

Math. 25.

Az ielelkort
elô s;amlallya
Isten mind az ô
tötetet, mind az
mi gonosz esiket
hogy igazogas ki-
zeleneza nyil-
sall,

sagba maradot amà nagyual, kinten tiz e-
zer Talentomil, auagyitizs; er valo s;az ezer
forintual, kiert érdemlet volna örök rabla-
gotis. De mind ezeker ö nem tekintuen han-
na öter, midön előtte sirua esedeznec, es ray-
ta könyöri uen az adossagotis meg engette,
habadonnis erztorite, es wyonnan ismet kol-
gaiava fogatta, es tiztessegre valaztotta. Es
mond neki:

Nemde te nekedis könyörülned
kel valae à te bolga tarfodon, mi-
keppen en köuyörültet te raytad?

Az az en roá kel vala peldat vtñd. Meg
kel vala gondolnod eleitul fogva menyio-
valvoltam te hozzad. Es hogy amiot teneked
io volt az en irgalmaslagom, igy masnakis
io volna ha te is hozza irgalmas lennel. Es az
mint te regen meg nyomorottal, igy az te
tarfodis most meg nyomorodot, kit s;áñod
kellet volna. Es meg gondoltad volna aztis,
hogy ö en s;olgam. Te tarlod, es azertis hoz-
za io s;iwel lötvel volna. De te áluoc vagy bed-
löl áte s;iuedbén, neké magad rauashul aianlo-
tag, hazug, czalard vagy, kit im s;em lato-

H V S Z Ö N H Á R M Á D I C V R N A P I E V Á N.

mástis ki ieleni öccel az te tarfaid előt. Azéré
ha te nem könyörülök malon, en nem kó-
nyörűleg te rayrad. Melly irtet melco, hogy
érezzed mi izda; à kit te malon műtel? Igy
szamlállya Istenis elő mi nekünk, kis az ite-
letekort mindenzt, à mi ó velünk műlt, minden-
az mi hala adatlanáginkat ha horza nem
terüne: Es ha az ó is tetet nem kouettylec;

Ezcket érczdc meg mégis nyilvában, es
lasslus az Kiraly miuel vadollya az ó álnoc
holgaiat, es azbol minketis az WR mire
akar tanystani.

bes summa.

Ide sel meg halluc hogy az s;olgara nagy
bosszónkodással panaszlanac az röb s;olgarai
sai, kiböl intetene mijs hogy az hiucc panas-
s;hat ne alitsus semminet.

Mafodhor s;olanc arrolis, hogy az WR
ezt è s;olgat álnoc gonosznac nevezzi. Kiböl in-
tetene mijs, hogy noha mindenyaian bűnö-
sök vagyunc. De az bárát álnokul ne üzzük;
S öt rayta s;iuðne s;erint keleregidac, es elle-
ne tulakodgyunc.

Immár harmadhor miuel vadollya az
WR az ö holgaiat érczdc meg aztis, es az-
bol minketis mire inczen à Christus, minden
szakról

ézkról Het rendbeli hónap lehet, De az ket-
tiról ám hónap, mostaz harmadikat lassuc.

Harmadikor az Kiraly elő hémallya az ö-
irgalmasagat, kit nekijs követni kellet vol-
na.

Negyedikor az adosszgnac nagy voltak, ki
ert öis az királyt meg engedhette volna.

OEtödikor ö hónapnac mondgya ezt ;
kín kegyetlenkedet.

Hatódikor, ö neki penig hónap tarlanc .

Hetedikor az WR minden fonyeget, hogy
Isten, az mi Atyanac, mi velük is igy czele-
kdnéc.

Mind ezek mire valoc legyenec, renduel
icer lassuc meg.

Mondam hogy harmadic rend követke-
zik arrot, hogy az Kiral ezt monda: Nemde
te nekedis könyörülned kel valas az te hóna
tarlodon. Innen ezt tanullyuc, hogy mint a
Kiraly kauanta volna, hogy az ö hónapia ö-
tet követte volna az ö irgalmasagaba: Igy Kónessuc az 15.
akarna Istenis hogy ö tűle mindenekbe pelen irgalmas-
dat vegyüne, a mint masuttis tanyit, Legye 24.
tec irgalmasoc, mikeppen az ti mennyei An-
tyatokis irgalmas: Os nem icel sem karhoz-

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

tat, meg bozzat es mindenkel legit, ha hozza folyamnuc. Tehat valamint hallyuc hogy Szent fellege habia magat mi hozzanc, mijszak eppen habiuc maszhoz, Mert Isten az o keper, az o termezetere teremtetvolt minket, azra akar ismet vinni, Az o s; Fiasis hem lajtomast botfatta kozinkbe hogy igyekernene

Resszenc kel
az Christust.

Math. II.

v. Pet. 2.

öket mindenekben kboztni, à mint o magais sint, mondian: Tanullyatoc en túlem, mert en engedelmes es alazatos siuu vagyoc. Peateris mond: Bekeseguel kenueduen à Christus mindeneket, peldat hagyot mi nekünk is. Ha peldanc, tehát meg kel néznunc minaden dolgaba mint tartotta magat az emberek segbe, kit fel vdn magara:

De mint az alnog gonok; holganac semmial gondgya nem volt arra, hogy meg gondolta volna: Az en wram imè melly nagy iol czelekedet en velem, Es bizony azt akaria hogy enis illyen legyec az en tarsonhoz: Igy fokan mostis soha nem gondolkodnac arra igyekernee körrol, az WR Isten öket miuel, es mj végre ueni az VR aiandekozta, es hogy mind azokat ingyen es aiandekon érdemünc felöt atta: Hanem föl inkab azokba felisualkodnac, es fele baratyo-

Mostis keneſſen
ueri az VR

týokat semminec vélid magokhoz kepest; czudalkozuan ô magoc métoßlagokon, akar Kiraly, bôlcz, vitez, iambor élecd, akar ki legyen. Maga WR, es nagy felseges wr, es tizta s;ent leuen az Christus, h;olgaua, es bûnöse teue magat: Kibe ôter mindencc akar melly nagy rend legyenis, kellene kôuetni. De mi fellyûc az WR Istant, Es houa tôb tôb iot vel;ânc rûle, annyiual inkab neki igye kezzûne kedueskedni, es à mint ô soc ezer bûneinket, meg boczatty. Igy mijs egy masznae minden fele bûnöket meg boczassuc.

Negyedker az Kiraly ezzel vadollya h;olgaiat, hogy ô neki igen nagy temerdec ken-
ezet engedet meg. Kiuel ielente hogy az na-
gyert az kisinket könjen meg engedhette
volna, ha valami keues igassagna c;seretete
volt volna beñ. De midön ô neki tiñer valo
száz ezer forintot meg engettee, es ô czactiz
forintot sem engedet: Ezból meg tetizie :
hogy ô felötte igen álnoc es hemtelen vak-
merô gonos;. Igy oh ki lokan az ô min-
dennapi soc bûnöket czac el fedezgetie, es aze
meg nem beczûlic, hogy az Isten mind azok
nac bozlagattyat igerje. Midön minden hem-

phil. a.

Negyedker
kiuel fel inditas
ounc az engedel-
messzegre ez:
mert nagy fac az
kit isten nekkinc
meg enged,

MMm pilz

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N
pillantásban bár békéhez nem nincs Isten hármas ezer
ioudi latogatása; Midón akartast, tűzet, sír-
lizetet és ördög károkozást érdemlennének, oly
kegyelmezen tartva, mint ha semmi bábor
nem működne volna. Oh áldot időt, és káza-
dag irgalmaslag. De ezt nem látta ez valaki
világ. Azért ha öket valaki nem akarata-
ialis bár csak kicsin dologban meg bántya isse
Ebe, Ioua, tyukia, czereh, neie, gyümölcsök
miat, anagy csak ercsa hő miattis fogokat
ezikorgatya, és szakalat mariai mérgek-
ben, és dul fuluan törön törnec reá. So-
kan egy babot, fel diót nem érne, az ki miattis
vehetetlen, és egy maszt miatta hollyac vagy
halalrais kergetik, csak egy tekintet iniatisei
egy nem kölönös miattis. Iay nem mondhatom
hatom meg, ám mit akarnék ki mondandó
ezben mi legyen az emberi gonosslag, kemény-
leg, vaskag, kabaslag, és gyűhösségi. De mély
vaiaha fel nyilic az i. emelet erreis. Mint mayor
az holgais elhebe velki, mely bolondul eze-
lekded, midón amaz loc adossagot egy kör
miat az boharoc kiannyal keric örszegig.
Vayha tudnad te kemény és kegyetlen mi-
beszelles, Nyiluan siruan kérned, hogy az LII

ten az õ hñent Lelke dñtal hamar hamar Jagyi
 eza meg az te kemeny hñuedet. De lattam Nagy mertes
 czuda mérés; kegyesleueket, kic mérgekben ^{dolga}
 loc hantals kinozo módot gondoltac, mind
 Kereztyenre, mind pogonra, ki keucly legebe,
 ki peoz sciebe, ki rel;eglegebe, ki egyeb keny
 eslegben, mellyeket ebn letn kellene mielni;
 sñrc à kib Isteni es atyahui hñeretet vagyon
 De az sciec idején meg mutattyac, hogy az
 õ císek, hñueket el foglalta amaz mérges kiá
 gyo, az pokolbeli Sarkany, Scorpio, Oro;sa
 lony, Meduc, es Farkas. Kineckezebe mikor
 õkis lehñec, meg lattyac mi itó az kegyes-
 lenleg.

De mi meg beczdlydc az Istennec nagy
 hñku ideig valo tñreletis. es kordag irgal
 massagat, es ához valo ördönmûakben vgyan
 nagy vérkeketis meg boczassc egy masnac,
 ha õkis ki tñnec, Es akar min, ne mérges-
 kedgyanc, mint az ördögöc, kikbe egy czep
 könyördöletesség es egy czep irgalmaság sintz.
 De az Isten es az õ hñrelmes Fia, merô io,
 uita, es kegyelmes mindenekhöz, valakic va
 lamikor horza tñnec, Ki, ha mi nekñne, mi
 dn; p. loc éz, i bñzü iker meg boczatyac, Mi
 MMM ij is egy,

MVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

is egy egy keveset örömkel es so keduel meg bocrossunc masnac. Hogy az nagyot el ne veszessé az kifényert, midön az meg engetet loc bánokei Istenis meg fogia raytunc kérni. ha mijs az mikiczinunket kegyetlenleguel kériðc.

8. ödöcpermiers
hogy holga sar
junc minden, a
tervis sokat en
gyfinc egy mas
nac, az vrerit, az
az kinec allata
vagy hinc, es az ki
aze parancsol
lyanekhne.

O Etödöcher midön holga tarstanac neuze
az WR azt, az kin kegyetlenkedet, azzalis
ielenti gonosaganac nagy voltat. Mert mind
ketteren egy wr alat voltac, es ö nem birt vol
na az mas holgaiual: Hanem ha mi dolga
volt volna, wranac mondotta volna meg.
De wra meltoflagatis meg nem beczölduen,
önnön maga ön kezeuel kinozta: Igy Iste
nis nekünkis meg parancsolja, hogy az bo
ku állaft ö rea hadgyuc, mert ö az mi vrunc
igaz lato, de az ö az igaz lato, es meg tudgya itelni ha mi
bejzu okasit.

Deut. 32.
Isten vrunc ö az
vérkezitünke, auagy az mi ellenlegunc, vala
ki kedig oka let; az hamissagnac, azt általan
fogua megis bunteti, ha sem Istenuel sem se
le barattyaual nem akars meg bekelnii. De
mi dagalyunkba es mérgünkben: sem el;ánk
uel, sem kezünckel nem bithatunc, es mi ma
gunc nem tudunc, sem igazat holni, sem iga
zat czelekedni, midön meg haragjunc, azert
keuan-

keuanyna hogy magunknac haragiat meg
foyczunc, meg biriuc, es ô s;ent fellege elki-
be tamazs;ue az iteletet, es az bûntetelet.

OE penig hagyot it ez földennis kepebe *Ar Birac Isten;*
li embereket, tizttartokat, s;ücket, gazzakat *nec kepebelice;*
ki kiaz ô előtte iarolianac panal;ollyon, es tú
lôc varianac igaz iteletet, de ne mérgekben
es gonosz s;hiuel, hanem magoc oltalmaitet;
es azoc iobulasat keuanuan. Igy mind az wc
Istennec ki mindenyaunkoac wra, mind az ô
kepebeliek nec meg adgyuc az ô tiztességô,
ket, mind magunc oltalmazzunc, mind el-
lensegünköt meg iobittyuc, mind masnac soc
hal;not s;erzunc, hogy az gonosz;eteltûl meg
tartoztattyuc az gonosz;okat, ôc azert tör-
ueny s;erint lassac azt, à mit semmi k;ppen el
nem s;enuedhetunc. Deaz miböl felc barau-
tunc meg tér s;iué s;erint, azrol még az bia-
raknac seemlekezzunc. Ha minden bûnök-
nelis s;örnyab dolog volnaist tetie.

Hatodszor, Touabba ezzelis egy maszhoz *Hasodcer mier*
valo könyörülleteslegre keilene iadulnunc. *hogy târsoc van*
Mert mindenyaian tarloc vagyunc, es egy a- *gyunc, egy masz*
rant s;ükölködönc mind Istennekûl, mind *ne nyomorgassus*
egy masz tarlasaga es legitsegenekûl, akar

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

szilly kifisny rend legyennis. S;ôts; s;abó, vár
ga, kotsis, louasi, pazar es akar mi egyebis,
nem lehet naloz nekôl lenki czac egyis. Sem
Kiraly, sem nemes, sem parazit. Azert mint
ez Tyuc kodaczolasat el s;enuedgyûc az toz
isikere, es felelegûac nechelleget az ô loc has;
baert: Igy egy masfis el törliuc, az közönse
ges tarsasagert: hogy bennüköt ôlantza
zot Isten, es mindenyaian s;ökölködûnc egy
mas nekôl mint az tagoc bennûnc. Eshogy
vgyan atyafakis vagyunc Christusban, egy
Istenûnc, egy Iduðzitenc, egy Isten igeit, egy
Sacramentomûnc, egy hitûnc, egy reme-
segûnc es egy ôrôc életûnc vagyon: Egy a-
rant mayd mind meg rothadunc, es mind
felis tamadunc. Ez hat keppen vadola az
Kiraly az ô s;o'gaiat, kibe minket senkenges-
te az WR. Kinec az Summaiát megis ve-
gyûc el,unkbe.

*Az Kiraly sen-
temberianus sum.
pr. 31.6.*

Ereckel sentenciaza az Kiraly az ô holga-
iat: Mondoc elôker, hogy rea panaßlottac.
Masod;or hogy alnoz gonosz volna. Har-
mad;or hogy wrat nem kouette, ki vele loc
iot idtri, loc ad ossiget meg engette, wyon-
dan keduebe verre, es holgai közibe fogatta.
Kicce

kiert õis irgalmassegual tartozot volna. Ne
gyediket hogy az adossagnac nagy voltat
meg nem gondolta. Ötödiket hogy az w-
rat meg n̄ becsülte, kineg h̄olgaia volt az, az
kin kegyetlenkedet. Es az õ nekj tarlais volt.
Ezeket meg kellet volna gondolni. Es a mint
az õ wra õ ráyta könyörök, nekijs könyõ.
rõlni kellet volna wra h̄olgaian, es tarlan.

Mind ezek felöt immár Hetedszter nagyob
bat mond utol az mi wrunc I a s v s Chri- Heteddeger eg
stus; monduan: Ekképpen czelekešic az en rötlentetet fonyea
mennyei Aryamis tû veletés, ha h̄iuerekböl getesit fel indi-
meg nem boczattac, ki ki minden az õ fele ba-
rattyanc ac az õ vécket.

Mondac it az WR C H R I S T V S leg Mennyei VR,
nagobbat mond. Mikor Istent mennyei A- Aryanc penig, eg
tyanknac mondgya, es minket õ fiainac: Ki- kiers meg kelbo
uel seikengengetni akar, hogy illy nagy wrnac etasnunc egypt
ki Menynecc es földnec teremtőic, tarroia,
kicet kezebe vadnac mindencc, ki bosszuhé
lyet bosszut áihat, kár helyet marhat adhat,
sydalomert es buért meg könyebithet, meg
vigaztalhat, az halalert örök életeret adhat.
Söt ki megis akaria adni minden ezekeket, mere
Aryanc, ki hent Fia által fiaiua fogadot, Es

HVSTONHARMADIC VRNAPI EVAN.

Mint herelmes Atya ezac ionkat keuannya;
Mondoe midön illy fellegesnec fiai legyűne.
Tehat ò hozza vgy tarczuc magunkat mint
illie mennyei fiaknac mennyei Atyahoz.

Ha kedig valaki ôtet ezekben meg nem
beczülné, senyegeti az WR CHRISTVS,
hogy azzal Istenis ackeppen czelekednec;
Mint az Kiraly hõlgaiaual, Kirôl azt monda
az WR:

Es meg haraguan az ó Vra, ada
Ôtet az hohereknec kezebe, mind
adig miglen meg fizetne mind à mi-
uel ò neki ados vala.

Isten hohari Az Isten nec hohari az pokolbeli ôrdögöc
az ôrdögde kik- kic merô kegyetlenee, kiknec ôrôc rûz herez
nec kinzásoc ô- teter, küllô es bellô egetes, Kiknec kezebe mi
rôcke valo. nemû siuas, riuas, fog czikorgatas kinlodas,
velec egyetenehe legyen, senki meg nem gon-
dolhatya, à mint hogy az Isten nec ôrôc or-
szagatis es ôrômetis senki meg nem gondol-
hatya. Ezeknec kezebe adgya Isten azokat
kic az ó Atyai írgalmassagat, mellyet hér-
zett hent Fia által nem akarjat venni, es az
ólo

ő io voltat es kegyelmesseget semmiben
nem akartac kóvertai. Mondom ke-
zékbé adgyam mind addig miglen meg fizet- Vissza fillyerig
fizetni meződés
nec mind az vrollo fillyerig: De senki egy
fillyerig, egy puntig az ő bónéról meg nem
fizethet töbazz ő hent Fianal, azt penig mi-
att hogy meg vtaltac es kóvertai nem akar-
tac: Tchazt igy azoc mind őrökke adosság-
ba maradnac. Es igy tchazt soha az ő kinok-
nakis es bánteteliknec vege sem lehet. Ez
értelemmel monda Christus wrunc ez pels-
dat. A mint soc helyen nyilvabbaonis meg
mondotta azt: Hogy az el karhozattaknac
őrökke valo kinyoc lente. Mint midön hol-
na az Itelettrő is, mond vtol: Es az hitetle-
nec menneç az őrök kinra, az igazac kedig az
őrök életre. Imé azt à kint az kite vettecneç
az adossac, őrökke valonac mondgy,

Matth. 25.

I N T E S.

Tchazt mi kic fellyúcaz Istent, es értyúcaz
ő nagy irgalmasstagat, es az ő hent Fianac dra-
ga áldozatityat, es hallyuc akaratityat, hogy
azt k. u. n. ya hogy mijs ötet ezebkben kóvet-
sü, fel terkennye úuc. Es az nagy soc töbezer
NNN b. öc

HVSZON HARMADIC VRNAPI EVAN.

az sze bünöc bünöc közt, az ellenkeresztsü is cs hárág tar-
kóz eggycs kí-tastul óyiuc magunc. Kiböl töb töb szántalan
ból sze bünöc sértelmes bünöc harmazton harmaznac: vör-
szeges, egy mas ragalmazas, bőssönkodas,

gyolkosság, testi lelkí töredelem, sze bu, sze
kár, sze heggen, sze nyomorulag, Mondom

Amine Isten kör attul óyiuc magunc, ezertis: Mert im-
sybruld, ollyer hallyuc hogy ô magais az WR Isten kör yô
legy kuc mijs.

rû ô, es bûn boczató, noha lenkit inkab meg
nem banthat à bûn mint ôret, Mert ô tiz-
tan azon merô hent, es hentleg ku-nô, es :z
ert minden bûn, es tiztatalanság, ellenkerie
az ô Isteni hent termezetisül, de mind az által,
megis mind el tûri, el hentuci az ô sa-
gy crudalatos irgalmasagabol, es az bol meg

Eso 1.

is iicit, el annyira hogy ha olly volgal mint
az veres vétis, olly feler lehez; mint az hó,
I. Tim. 1. Ezben mijs igyekkezz uoc kôvetni ô hent fel-
seget nagy h-palkedesstel, vigyaz: sial es kö-
nyörüsssel, hogy ô hent fellege segiten à mü-
erötlenlegünkbe.

Igen kierin az M g gondollyuc penig aztis, hogy miot
mi ellenfinc valo tir forint, uirher valo h-sz, ezer forinthoz ke-
verke masnac, à pres senki lemmi, igy à mi sele baratunc vét-
höz képest, à kis kis mi ellenunc, senki lemmi aboz k-pist: z
ellen:

mit mi verkezünk az elõ Isten ellen: Mert
 mi belölünk vgyan ki lott az bón minden
 hém pillantásban, mint az nyívec az dögböl,
 Es sokkor igen röttecet bónbeis elünc:
 mint Aaron baluanyózásba, Dauid paraz-
 nasagba, Peter tagadasba, Kikert örök kar-
 hozatot érdemlencet. De à mi selebaratiac
 igen ritkan tiz, vagy huzkor alig vét elle-
 nünc egez életibennis. Es nihaczac igen ki-
 cziny dologba, Annac okaest az kifolyt az
 sokert io keduel meg boczássuc. A mint pe-
 nig ô fellege mindenek felõt valo áldot wr
 es örök Isten. Igy az ô ellene valo vétekis, bár
 czac egy leendis, örökke valo kint érdemle
 ne, ha meg nem boczatna. Tehát micsoda
 ezreleseg, egy kius vétket illy édes wrunc
 kedueiert meg nem engedni. Oh atkozot
 bolond ember, ki ezeket sem érteni, sem kô
 ueni nem akarás,

Mind ezeck közöt czac az aty:fuslagis, és Soc keppen eges
 egy mas közöt valo tarlaslagis bekeseges élet
 re int. Mert mindoyaian egy embertul A-
 damtul húlttanc. Sót ki leg nagyob, az hi-
 vec mint egy falci anyatul wyutan húlettec
 à kerzlegben, egy s. Leiket vörtec, es egy II.
 NNn ij ten.

*Az Isten ellen
 valo vörtec örök
 kint érdemely,
 De az ember el-
 len valo bün, idő
 berint v. lo
 bünzetek.*

HVS SONHARMADIC VRNAPI EVAN.

ten, egy WR ala attac magokat, egy hitet
es egy remenseget vörte. Es ily egy test es
egy vér vagyunc, löt egy Lelek's. Kickieleg
k:dig es nagy károsis, midön attya: fi attya:
fiaual, au ily ket hazas egy massal ellenkezne
czac test hérintis, lelec hérint penig leg ta-
kab.

Isten es az biranc
az mi üelöme:

Az Isteni mel tolagais es az ô kepebelice
mel tolagijs erre intnee, hogy egy massal ne
mériunc ellenkezni: Mert Isten az mi w.unc
es igaz itelô biranc, es az ô kepebelice az e-
löttunc iaroc. Azert ô reaioc hadgyuc ha
annyi bantaunc volna, kit lewmikepp:n el
nem henu:dhettene, ôtet hiyuc oltakmul se-
gitsegre, mind baluanyozó, pogon, tolusy,
es minden vakmerô gono:şoc ellen: Mind
az által ezeknec meg térelékertis mi vgyan
könyörögiunc.

37: Ut et ex al-
e 11: e amad u:z ha-
v u:z tariashol,
1 Áton el:z valo-
g an:sz es soc
okor:

Meg gondollyuc ártis, hogy az soc mél-
tatlan kegyetlenlegunc, es keménylegunc mi
at, soc kialtas tamad reanc, kic fel hatnac az
Istennec eleibe: Es vihont az kegyetlen ke-
gyetlenül kinoztattra Isten, ártis: betegseg-
uel, Kó:szuennyei, Colik:ual, Pogan ellenleg-
uel, puztitass:u, peripatuartal, bu:ual. Az mas
vila-

vilgonnis: az ördögök: i, tázzel, férgekkel, es
örök letetseguel.

Touabba nem emberi élet, hanem bar-
moke à l;ü itelen valo ellenkezes az Eb, az matska, à Medue, az Oroslany, à Farkas, à S. rkany dolgai egy mast mardosnui, meg rag-
ni, es meg enni, nem embere, kiket az Isten
heretetre teremtet, es örök éleget.

Az ördögnek minden igykezete ez, hogy mindenkor vil;at vonasson mindenuel: Egy-
házi nepekkal, zalockal, feiedelmeckel, pol-
garockal, lom;edockal, orl;egockal, még az s;ülekkelis es gyermekkeckel. Vil;ont, az Isten,
merö hereter, es heretetra indító, azert Isten
l;ike nem lakhatic az vil;a vonókb;. 1. Io. 4.

Az kit az gyü ö.ködesben meg birhat az ördög, végre annyira hozza: hogy az, az Ilt-
nenec le mércen könyörjeni, az ö l;ent ige-
jet auagy ne halgassa, auagy kellerlen halgal-
sa. Az WR Imatlagat az mi Atyankot, a-
u gy ne mondgya, auagy álnokul mondgya
ez czickelt el ki hagynan: Mikepp:n mfjs meg
boczatunc ellendac vétettekneç. Es igy nem
czac emberrel, hanem Istenuelis ellenkezten
ellenkezic, es igy ket felöl, mind menyrlöföd

NNN iij töl

vadac dolga nē
emberike, es els
lenkezes,

ördögj; ezeles
kedes az gyüldöla
kedes, es isten
telke nem lehds
azokba.

Az ellenkezes
nem hagy igazan
imatkoznod, ki
igen veszedelmes

WVSZONHARMA'DIC VRNAIEVAN
ről, ellenkezőt tamazt maganac.

Az Christusnacaz ó hent Vaczoraiualis
suagy nem mér élni, ausgy iteletrire él, kit ó
sellege nagy vigaztalasunkra hörzet volna;
hogy minden bűneinket ó meg fizette vol-
na az ó testebe vérebe, és annac boczanat-
iyat hozzanc kapczolna. De imē ez átko-
zot bolond vac ember, az bűn bocztalnac
ezkörteris meg vtallya haragiaba, és így ben-
ne marad az bűnen, az atokban, az halas-
ban, és az karhozatban, kic ellen à miuel ma-
gat kellet volna biztarni, batorítani, erősíte-
ni, mind azokat meg vere mastra valo harag
iaban; az Isten igeiet, az Sacramentomokat
és az könyörgést. Valamikor az ellenkező
egy mast elöl talallya, mint ha beleket latnac,
soha híuckbe sints ezendel; nyugodalmot, é-
lelyeket, marhaiokat, hiteket neuket, min-
dekor féltec egy mastul. Es így mind test
hérint, mind Lelec hérint hantalan soc nya-
ualyaba, kárba es rötegesbe vadnac miattal.
Mégaz paganokis termezet hérintis ér-
töttec, hogy türés nükül ez vilagi életdnc nő
lkhet. Mert vörtec ejekbe hogy rakuac va-
gyunc

Paganos ercelmi
az haragrol.

gyurisoc gonosz indulatokkal, es nemelly
 czac kifisny tresa miattis meg dallyezti ma-
 gat, nemelly penig vgyan langoz az nagy
 harag miat. Azert okis hsp hockal intettec
 az embereket az bekeseges turesre, az hclid-
 segre, az haragnac meg biraftara, monduan:
Vince animum iramq; tuam, quic etera vincit. az az, Te
 ember gyord meg magadat es haragodat ki
 minden egyeb allatot meg gyork; . Ilmet :
Mores amici non eris, non oderis. Baratodnac erkölczie
 tudgyad. de ne v tallyad. *Qui vicia odit, homines odit.*
 Aki a veket gyuloli:az embert gyuloli,azaz,
 S nki rse egy sinis veteceknek, szert ha azert
 gyuloli; valakit hogy vekes, tehaz minden
 embert gyuloi, es magadatis, mert teis rak-
 ua vagy soc ezer hundockel: Igy holtac meg
 az paganokis. Toudbba tudtac melly igen
 áttalmas az dagalyossag a közönsegess tarla-
 sagbannis, hogy ki miat soc vér ontas orisag
 arulas, soc kár es veszedelem tamadna, kik-
 nec soc hsp inteleketis io meg fogadnuc,
 de azokrol mslut holtunc. Most czac Euaz
 geliom heriot hollyunc: Hogy az mi daga-
 lyossagunkbol meg tesset mi legyen a mi Is-
 zendung ellen valo vaktierölegis, kinet nem
 aka,

HVSZONHÁRMADIC VRNAPI EVAN.

skarunc engedni: Es melly nagy legyen az ördögi engedelmesseg mi bennunc, kinec izsgatasara loc helyen haragot, boszú állaft. nagy Testies Lelki veszedelmdákra üztön dazunc.

De miert hogy az mi wruhc IESVS CHRISTVS nagy tdes peldazó érclelemme lis es czudalatos es tölténetes bántatesselis írte, hogy az egy massal valo meg bekellestre, es az meg boczatalra szorgalmatos gon-

Matt. 5. dor vilelnene: Hamar kedig á mint malut mondgya: mig az vton vagyunc az mi el-

szeminagy erdtelen volunkas kó nyörgessel, de jún eienel gyöök meg, a t. Isten segítegevel kírtalan kerülni kel, b rony minden sem piloncasban

laena es érzene siuebe az boszokodest, az gyűlölködest es haragoskodest. Az gyakran meg gondollya ez Euangeliomban valoter i-

taslat az WR Christusnac, es siue kerint könyörögien az WR Istennec: Hogy bocza-

la meg sztis ó neki, hogy eddigis az ó siue be haragot tarto az ó fele barattyá ellen. Es kerint sient Leiket ki által legitertessec hogy siue kerint meg boczathasson minden nec: Es mi dgyart megis boczasson, es rou bba b keleguec. ne halasz, a hogy az halal es az itelet arban ug talallya: Hanem mind Istenuel, mind fele ba-

lebarattyaual még bekeluén, bizodalmas hírrel folyamhasson az WR Istenhöz, életeben, és halalakortis az ő lelkét batran aianhalja aznaç az wr Istenneç kezébe, kiuel éltebe meg bekellel hent Fianac általa: Es selebaratit is szeretettel lathassa az iteletkortis. Ez meg bekelles életebennis, halalakortis nagy ezendességre lel;

Lattam sokakat, kic midön holtig ellenkeznenec, es halaloc előt intötec, hogy ellensegöket meg kóussec, vagy nem vehettec rea öket, vagy nemellyt rea vöttec, hogy bár elő iöyien ellenlege, De mikor ott állotis, nnyi kemenyleguel volt, hogy azt varta, ogy őkóusse meg előszer, es azkorris azt nondogalta, hogy ám Isten boczasson, De en ő ellene nem vöröttem: Mondoc azkor is nem ismerhette meg, hogy az ellenkezes loc bánuel löt, bár amaz mas fel inditottas: De imezbennis az vtan nőiön nót à'gyü lókodes, à harag, panas; es gonos; handec, Mi penig vgyan meg ismeriuc, hogy mijs ottan azon bánoökbe k u:reshüac, à kibe à milienlegüac, mihent vele ellenkezni kezdüac töre nem imatkozunc, szert egy arant va-

Ooo lo bú-

Az meg regges gyilkolseg, meg az halalkortis keménykedic:

Barmas kez dge
is a boſut, de ot-
tan te benedis
meg indul, mint
az ganeyt mikor
izgatyac: Azert
egy arany verkes
mindaz kettő.

HVSZON HARVADIC VRNAPI EVAN.
Io bántetettsis érdeanaljuc. Tehát ha az más
fel nehez ljiud volnais, de az igaz Kereztyen
ő maga iártion az ellenleg vtan, mint az wr
C H R I S T V S az lsc bánolöc vtan.

De mind ezekbe hogy az kegyelmes wr
Isten lagytla az mi kemeny, vas, atzél, Ada
mas ljiuvuket, Mostis könyörögiúnc az ke-
gyelmes WR Istennec: Es adgyunc halat
illyen nagy Irgalmassagárol. Hogy minden
adosságinkat ljeni Fiara vetette, ô vele min-
denröl eleget teretet, ô általa minden báne-
inknec boczanattyattyat igerte. Es kériûc
adgyon nekünkis ljeni Lelket erreis, hogy
mijs ilyen irgalmasok lehessénc egypti shors
Hogy akar kinakis tizta ljiwból örömme-
meg boczaßunc, es ez felõr minden ioual len-
ni igyekezhesseñc, hogy ezzel az Istennec
bozzanc valo irgalmaslagat mód végig meg-
taníassuc. Es az ô kegyelmeból meg
taníassunc az öröc életre,
Amen.

¶ Imatlagat meg talalod az Harmá-
dic Predikacio vtan.

MAS

Ó wranac: az az, tizszer való s;az ezer forint
 ual. Es ez valobais meg lehetet: Mint lattam
 enis nagy wrakat, kic, loc kow varokbol
 es kolezos varosokbol loc ezer iouedelme
 leuen, mint fel s;ipoltac fel laktac azt. Es ez
 felot hantalan loc adossagba marattac, es i-
 gen s;egeny dí holtac meg. Ez holgais en hi-
 lema az fele volt. Ehöz hasonlitta az mi
 wunc I e s v s C H R I S T V s mindnyaiunk ^{Igen loc aq mi}
 dac adossagat: Hogy mi az WR-Isten ellen
 tizszer való s;az ezernelis többet vétottunk:
 De mint az igen reszeges, auagy meg bolon-
 dult, nem veheti es;ebe, es semminec tartya
 az ó loc adossagat, mind addigis, mig elô
 nem von;ac az ham adatra: Igy mijs annyi
 ra meg bolondultunk, meg vakultunk, hogy
 mi magunktul ingyen sem érhettyük miczo
 da az mi bánuac, Azert Isten elô veteti ve. ^{Az tiz parancs}
 lunc az ó tiz paranczolattyat. az kit nagy ^{ezolat az mi Re}
 tûz közöt kow Tablat ad ki az ó Pirokld ^{gistromata.}
 napian: Kibe isiente aztis, hogy mint az k3 ^{Miert itta Isten}
 ollivolna az mi liu;ac az ó paranczolattyaz
 ellen, ha ó wyonnán meg nem lagyitana s;é
 Lelke által: Es hogy mi magunktul ezt az
 ó kruzsagat meg nem érhetnû, ncha ben-

H V S Z Ö N H Ä R M A D I C . V R N A P I E V A N .

nanc teremtette volt , hanem ha wyonnanc predikaltatus . Predikaltatty a zert , es ke uannya hogy vntalan mint egy Tukerbe azban tekinczanc , es oñet meg ismeri õc , ho gy mi vagyunc adossac ez tiz ezer Talentom mal , az az : az ô tiz paranczolati ellen , tizker valo haz ezer bûnöckel , Es annac bûnteteles uel .

Ket fele az mi
adossagunc .

Ez ket fele adossagot az bûnt , es annac ôr demet . miert hogy meg akaria ismertetni velünc , azert mostis ier visszanc hamot mind az tiz paranczolat kerint miuel tarozunc , es lassuc ha igaz annyira ki téri de minden em berec adossaga : Az az , lehete az , hogy minden emberbe annyi meg shamlahatatlan soc vadoklag , latorlag es fertelmes ôrök kathozatra valo bûnöc legyenec , à mint az WR CHRIST Y S tiz ezer Talentomhoz , az az , tizker valo haz ezer forintnac adossagahoz hasonlitya . Es annac igen nagy méltó haragi ut es bûntetelet ikent .

Az tiz paranczolatnac minden
nac ellen soc ezer
ker vethesinc .

Noha czac tiz az Istennec paranczolat ty a , de mindenikbe soc nemes iohzagot kuan az Isten :

Az

Az el^őben, hogy ötet meg ismeride, ben ne bizzunc, ötet fellyüc, heressüc, előte magunc meg alazzuc, benne io remenlegunc legyen es nyaualyankba ö ellene semmit ne zu golodgyunc. Az masikba, hogy ötet à mi el^őukul lemmeuel ne tiztellyüc hanem elac az ö akarattyia herint kiualt keppen, lelek ból kedig, à mint hogy ö leksi állat. Az harmadikba, hogy az ö neuet, à mint magat nevezzi, es à mint magafelöl hirdetet, tanullyuc, vallyuc, hirdessüc. Az ö ünnepe napiat, az hetedie napot czac leksi iduössleges épületekbe foglallyuc. minden előttunc iaroinkat tiztellyüc. Ne öilyünc. Ne paraznalkodgyunc. Ne orozzunc, Hamissac ne hollyuc. Senkiet ne kruantyuc.

Egy nints ezekbe, ki ellen soc ezerher né vétkeztünc volna, Es ki mias soc adossagba nem marattunc volna; Ket keppen kedig: Elöher hogy az mi elsö hüléinc adosságais es bune reanc hällöt, Kit az Isten az ö kerpere es halonlatossagara ép, tökelletis tirta termezetbe teremtet vala, hogy à mint ö czac meg lem mozdul soha semmi bátre, ily hüléinkis ö magoktul czac meg lem indul-

Ket sele bün-
nec adossagatay
tunc,

PPe tanac

HVSZON HARMADIC VR NAPTI EVAN.

tanac arra, hogy valaha bunt k uantac volna: Hanem az hozuges gyokos ördög ha-zuda es el hitete öket, es az mint mint a Na-tragulyas meg valtozic. ökis meg valtoza-nac, löt minden bent e nezetyekben meg romlanac, es miketis azon romlot icme-
Elso adossagunc
kuleinke.

Matth. 22.

Rom. 7.

zertben fogantanc es halente. Azert Isten mi raytunkis, mind ez egez vilagon, mostis kéri, keresi azt, a mit adot volt, ép, tökellez-tes, tizta termezeter: hogy öter teljes sji-uel, leleckel, minden külö belső érzekendele-ginkel, fogyatkozas ocká, tizta heretetból s;olgallyuc. Es felebaratinkat vgy mint mi magunkat. De ezt el vezetuen az mi halteinec, mi tem adhatyuc meg. Mert nincs mi na-junkis, ö roloc az bent termezet nem hallott mi reanks, Mert nemis lehetet. Mert mi-nec előtte embert lünenec, az előt el vezet magokat. Azert Isten aztis kértes ke-resti mind ez vilagon. Kit miret hogy nem adhat, öis verten veri érótte öket, sayial és saydalommal lüuen öket ez vilagra. Ez egyic adossagunc, melly kálcioról hallott re-doc, kiket vgy keres Isten raytunc, mint e vi-lagiac az sikor keresic atyos adossagat.

Meg

Mert reaioc s̄allot az ôrôkleg, es az atyoc
iôs;aga:

Ez felôr mijs mindennap rakton rakiuc
az tôb tôb adossagot, mind az tiz parancslo
lat s̄erint minden h̄em pi latasban. Gon.
dolkodgyal bár czac az ellô paranczolat h̄e-
rintis, bár czac keuesscis, el rôttenis; ha meg iñ-
mered mint nô az bûn, mind ez egez vilá-
gon mindenekbe: Es mint romlottue meg
Adamba. Melly romlastrol, im s̄holoc clô-
s;era Holkiczoda ismeri vgy az Istenet, à mint
ismereti kellene? Igaz hogy maradot vala-
mi kisiny Isteni ismerétnec h̄ikraia bennânc,
Dearból mi es az ôrdög loc s̄az ezer balua-
nyozast es kabalisteni tizteletet gondoltunc.
Nézd el az Sido. Tôrôc, Papa hitet, hand
még elôl utol minden Isteni s̄olgalatyokat,
es tôd az Isten igeic mellye proba kôuel, on-
nen taldirak akar, czac egy igen kisianye, mint
ilmerie ez világ az Isten, Sôc mint el-
lenkezic az ô ki ielentet ismeretiur, akarat-
tyual, tizteletiuek: azi még haborgatrya es
hidalmasza. Hol hât az Adamba teremte-
tee igaz tökeletes, ép Isteni ismeret, es here-
teibôl valo Isteni s̄olgalai? el vejet mind ô
PPe ij belô.

Mimagnukel

gylect adossar

ginc et masico

Az mostani Ise
teni ismeretseg
balusnyozast
nemz,

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N

Ez. 29: belölle, es mind mi belölűnc : Söt mi nagy
Matt. 15. sochamis dolgot gondolunc Isteni ilmér-
ret es tiztelet gyaranta : Nem de nagy gya-
lazattyara élé tchát ez világ, az ô Istenenek?

Az mostani Máradot Adamtul valami kicsiny iteletis
es gonoz közt bennűnc, kiuel meg kellene valaztanunc az iot
valouelcs, igen à gonoztut. De az minden emberbe soch se-
ingadozo, tetlegu elegy, es czac czonka bonka, es in-
gadozo es tetouazo. A mint s;oly akar mely,
értelm s émberrelis, kérgy tanaczot dolgaid-
ba, akar letkibe, akar ez vilagiba: hadakozas-
ba, oruoss gba, erkölczednec bira laba, ma-
gad tartalaban, munkadban, mestersegdedben,
es akar mibe: meg lad, hogy tiz hul; sele kap
az el;e, elmeie, mert nem bizonyos semmi
ben, suagy igen keuersbe, haném bizontala-
nu! hol imaz hol amaz tettezic, es tanaczol-
lyo.

Az mostani Marat erôtskeis minden küllô belsô bennűne
erônc es akara- elmenekbe, gondolatinkba, s;iuûakbe, keuan-
tunk vegyan bura- taginkba, akaratunkba, s;emûnkbe, fûûnkbe,
egul az gonostra kerûnkbe, es külsô belsô tagauukba, es érze-
kensegünkbe. De mind azoc czachitlagra
vagyodnac, saytalanlagra, bûnre, kenyesség-
te.

rē. Sjiued kedig es akaratod mint egy meggyűhössődet bolond hurczol, vonkön, es vagyottad czac az nagy loc bűnökre.

Nincs azert immár mi benndne az Isten
kepe, az az, az Isteni hent termezet. Mert
elemenc nem olly vilagos mint Istenbe, hanē
rakua seterés gondolattal. Sjiuánkbe nincs
olly io keuanság mit Istenbe, hanem inkab
 mindenkor ellenkezic az Istennecc akarattyá-
val mindenje paranczolattyá s;erint. Erőne
sintes az iéra, hogy à mit czac értünkis, a-
vagy akarnaokis, azt sem serezhettýük meg.
Mert minden kálló belső tagunc es érzeken-
segúnc czac az bűnre vagyodic, löt vgyan
erőuelis rea hurtzol.

Ezt Isten valamenyi;er meg tekinti ben-
nunc, mind annyikor meg bantatic miatta
ð hent fellege, hogy nem lattyat azt az
mit ð teremtet volt. A mint te valamenyi-
;er meg tekinted az te regi s;ep hazadat, kit
el rontot az te ellenséged, annyikor meg s;o-
morodol es meg haborodol: Igy h;üntelen
czac reane valo tekintetivelis meg haborit-
tyuc az WR Isten: hogy nem vagyunc ol-
lyac á mint ð teremtet volt. Igy még à czets

Pp. iiij s;o-

H V S C O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

Bopokis, mind vralatosloc ö előtte termezet
es külletesec herint. Es azert hületnec iayial,
azert siwoac, riwnac, es megis halnac mind
nyaian. Ez az egyic adosságunc, ki Adam-
rol s;allot ez egez vilagra.

Ac masic ados. Masic az: Hogy naponkent minden hem
tagine az küm pillantasba, mindenje paranczolat'ellen vét-
magunc fedtűnc kezten vékezűnc: Hogy ötet nem ilmer-
iúc czacvgyis mint magat wyonnán kile-
lestele s;ent Fiaual es s;ent Lelkeuel. Nem
fellyüc mint erős batalmas Istenüker, igaz
itcló birankat, Nem bizunc ö beane mint io-
su édes Arya igeretibe, Nem hiszüac az ö
kérelmes Fianac, Nem édeskedűnc ö benne,
Nem hiyuc ötet legicslegü a mi nyaualyank
ba, auagy azt hamar el vunyuc. Sem fenye-
getestuel, sem igeretiuel nem gondolunc.
Hanem minden vagyodaunc, vigaztalasunc
gondunc czactestí kenyesség, minden remen-
tegunc es bizodalmunc, marha, baratunc, e-
rőnc, eszünc, Söt álnoklagunc es rauasságunc,
Rakuac vagyunc irigyleguel, haraggal, gyú-
lölleguel, boszönkodással, gyolkossal, pa-
raznafagual, bujakkodással, henyeklesel, tob-
zodással, rehiegleguel, lagyságual, keuelyleg-
uel

uel, sínoklagual, czalárdlagual, ragadozásal, ragalmazással, czufolással, sítockal, sítkozodással, pánashual, gonos; keuanságockal, gonos; gondolatstockal, vgy annyira, hogy mind hazunkba, aztalnál, agyba, mind kúvál az varosba az mezőbe, az vton czac bánt gondolunc, bánt su unc, bánt šolunc, šdátelel minden šem pillantasba.

Mind ezec felől: Noha ezeckel meg töltsunc, mind az által vgy ezelcz, punc es hi-
zelkedánc, hogy ezecket czac meg sem ismert-
jűc bánnec lenni, es vgy tetettyuc magunkat, mint ha mi masoal iobbac voloanc. Mi
nagy eszec nagy iamboroc, nagy šentec, de
egyebek ki imillyen, ki amollyon volna, mas-
ban az šalkatis meg lattyuc, mi benounc
kedic a nagy Gerendat nem vihettyűc elšűök
be. Oh ki nagy romlatság ez, es ki rötte-
netes bón, az bánt nem ismerni bánnec, az
miat batornac lenni, nem felní, nem röteg-
ni, hanem katzagua, mololyogua, örömmel
varni az pokolnac öröcke valo kinnyat.

Immár penig ezeknec šama annyira felra-
kodot, hogy mint az Eg Czillaga, es mint
az Terget ſoueny meg šamlaſhatatlan: Czac

*Ac báne nem
esmernyi bánnec
rőttenetes bún.*

H V & O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

Czac egyie bù, az egy bùnis à Baluanyozas temeny ezes-
ueis az parantv her valo hùz ezer mind ez vilag hertet: Gon-
egolatnac, az
Baluanyozas,
soc ezerre
& zaporodot,
Rom. 13.

Czillagokat, azoknac kepeket, gondolt men-
nyi seregeket, söt czuho maszo férgeket, es
barmokat, Sarkant, tüzet, vadat, madarat
tizteltetec: Es mind az mai napig minden
nemzet közöt, kù ömb külömb hamis gon-
dolattal tiztelteti nagy vac es kaba módra,
à Sido mas fele teuelgessek, nagy h;idalommal:
es karomlassal, kít Isteni holgalatnac vél, Az
török mas feleuel kijs, nagy bolondulezetlen
kedic az Isten felöl, de azert azt véli, hogy az
kedues Istennec. Az Papalag massal, De min-
denic egy nihany ezer feleuel, kic mind hia-
ba valoc, Mert ô nem hatta. Ezec felöt til-
tul soc or;agba, kic az Isten igejet nem hal-
lyac, gondolodé menyi letetes baluanyoza-
soc vadnac: Körülanc penig minden hazba
hantalan baiolas: Czac az egy bùnis azert
az Istennec ismeretlenlege soc hùz ezer; et va-
lo ezer immát Isten előt, Az töb bùnöc ac-
keppens

Esa. 29.
Matth. 15:

keppen: Ki gondolhatya meg minden emberneç híuebe menyi hitetlenleg, ketelkedes zugodas, hitetlen horgalmatoslag, unap töres, Isten igeie vatalas, wra, tanyitos ia, hűleit ellen valo hő fogadatlanlag, harag, irigység, gyűlölleg, gyolkoslag, toluaylag, buia fertelmes geriedezes, paraznalsag, refegleg, torkoslag, nyalakodas, tunyalsag, heueres, lopas, czalardlag, vflora, hamis mértec, alnokslag, hazugslag, fondorkodas, czelczapas es egy mas marhaia, hólgaia, felelege, iosa ga hómiuhozasa es keuanлага: Mondoc kiczoda olly nagy értelmű a kifeiebe vehetne ezec czac egy emberbeis menyisher voltac; ü letesetül fogua, Sockal inkab ki gondolhatya meg ez egez vilagon minden emberbe menyisher voltac, vadnac, es leknec. De mind iol latty a WR Isten, es hamontartya, es előishozza az itelektort.

Czac temagadis gondold el, czac egy napis hanyisor harag; ol, geriedes, gonozt keuan; irigykedel, ragalmas; itel; hitetlenkedel, ketelkedel Isten legitsegeben: Bekesegedben mint keneskedel, es nyughatatlankodol, Haborudban mint busongash, mint rö-

Mint a junkba
nélkén nő a zéblá
sor keppen.

QQQ

rcd

Tmagad hand
meg az ee magad
bűncit es lasd
meg mely sokræ
teried:

HVS SONHAR MADC VRNAPIEVAN.

red magad, mondóm ezac egy napis. Egy
beten penig, a magy eger extendeig gondolo-
de mit tenne az: tiz, hul; órues, batuan ex-
tendeig kedig menyí vékeid voltak, ki tud-

Nagyob rakassa
vagyom az mi
blineinknec en-
sel.

egy maroc földet hordana egy rakaiba, vél-
de minemű nagyhegy lenne besí. De ha ex-
tendeig minden:p tiz tiz tekenő földet rak-
na öjue, minden czudalna nagy voltat. Igy
ha lathatnuc testi heműnkuel, mint lokafo-
dot meg ez vilag báncis. Es aztis, mely vn-
doc az bána Istén előt, es azert haragias mely
nagy legyen az ellen, el haluanc röttecetesser-
ge miat.

Czac egy báotis mikor Istén valoba kifá-
kazt, sokan emelgenec bele. Mint lattam mi-
kor egy Polgar egy nemes rabnac hallaft a-
dot volna, es tudna hogy kolkolt penz vol-
na nala: Eyel meg öli, es el röckenti. Időre
kezdi Louat arulni: es azt meg fogiac, es
nagy kinual vallattyac, végre midőn az ha-
har negyé vagua, es soc ember lattara kon-
tzolna. Lattam hogy sokan is;onkodnac bele.
Es en ot fel kiallee es mondec: Tú lem vat
soc ártatlanbac Istén előt cznel. De most
keme,

Edde mint ne-
et ilsten az bá-
ra rato haragiato

hemetec előtakaria meg mutatni á tisztroy-
 tereet bűnöknecc vitalatosságat, es arra valo
 haragiat. Es hogy az egy óraig valo, kból
 meg gondolliyatoc mi leszen az pokolnac ö-
 röcke valo kinnya, holot az ördögöc ö maz-
 goe hoharkodnac. Nem igy miat ez. Ha
 nem mas es hörnyáb kinozo mesterleges-
 kel. Es sokan azt felelenee: Igaz á mit mon-
 das. Imé Isten sem Istomast akaria ki mu-
 togatni, mikor az Hohar fogoual szaggattyas
 czigazza, nyasba vonya, kerekbe töri, mon-
 dom azert mielternec, hogy rea néznenc, es
 miatta meg i;onyodnanc: De sokan erre v-
 gyani nem akariac érteni. Es ha az h;iu rea
 vinneis, el vonoya magat előle: Sót nemel-
 lyekbe czuda emelgesee vadnac, hogy á melly
 bùn benne heuer, az kibe éedeskedic, arrol t;c
 skaria hogy nyíluan h;ollyanac : Ha emlitic
 finnyalkodúan mond: Vezteg, ne h;oly az fe-
 lejöl : Mint midön az ördögi kisírtetikról
 íruec, es azban sem Istomast meg akarnam
 mutatni. minden sele bùnenben melly vndo-
 ku heuer ex vilag, es elő h;amlalnec loc hör-
 nyü latorlagokat : Nemellyec kértec hogy
 ne irnecc ollytol, melly hallanijs tölteneres.

QQQ. ij Da

Nem jo emelges,
 az bùnuec vno
 doksgat nem a;
 karni endni, halo
 tan, erenit

HVSZON HARMADIC VRNAPI EVAN.

De az hasonlo' ahoz, à ki rut fekelyes, tûros.
Farkas sebes, bûdös testet hordoz, es sem ô
maga nem akar rea nézni, sem Botbellyal
nem akar rea nézni, hogy kine hitbedgyee
Es azonba nôrön nô az méreg benne, es meg
hal bele. Lattam nemcs esabert kitlopasba
meg kaptac, es midôn kôtözue vinnec, kér-
te hogy kert megál vigyee ne az piatzon:
Igy mijs az bûnt tiltanuc, hogy ki ne fakaz-
tanac, es mihent wyal meg mutattyac ben-
nanc, ottan vgy iaydulunc bele, mint mikor
az kèlest, az eues dagadot testet illeti vala-
ki: De vagy fay vagy nem, de ki kel nyom-
niaz generseget, mert addig az oruosság nem
gyogyithatty: Igy sükseg nekünkis vyan
wyalis meg mutatnunc az bûnt, Mint Ianos
mutata Herodes paraznasagara, Pál sent Pe-
terre, Nathan Dauidra, Es az Iras Lotnac fér-
telmesseget, kit ket Lcanyan miet: Es mai-
mirod az regiek nec vétkeket nevezet herint
elô hozzuc minden Predikacionkba, Magdol-
naet, Zacheuset, es többeket: Igy minden
Historiac meg nevezic minden renduec még
sz Cza;haroknak is es az ô tanaczosinac mind
io mind gonos; dolgokat: Kiket az Isten
nagy,

nagy okokbol mielőt: Azertis hogy ki teszec rutsga az mi sebeinknec. es az ô oruof saganakis draga es erős volta.

Mijs azert gyakran gondoikodgyunc ki ki mind magarol, es lassa mindenig parauszolat ellen mire izgattyva az test, az okoslag, az ördög, ez vilag. Ne fedezze senki az ô maga bûnet, Mert ha azt mondgyuc ^{I. Iohann: b} hogy bûnûnc nints, hazudunc, es mi magunkat meg czallyuc. Azt mondod penig ottan, miheint vagy meg s;olutnac az te bûnödröl, es banod, vagy érténi sem akarod. De hate te magadat vndoc leuen șepitôd, es te magad magadat meg nem sedded, meg sed az Isten, vagy hozlju ostoraual, vagy pogancsomlötzeuel, vagy akazto faual, vagy prenger alat, es ot soknac hallasara te magaddal ki kialtattyva, azt à kiket az éi ôt el tutkoltal: Auagy egyenkent az Itelet napian mind elödben hananya. Ezeket azert mondam, hogy meg ismeriûc nagy bûnnec lenni, mikor az bûnt bûnnec nem értûnc, mikor az rutat șepitocyuc, az setetleget vilagosságuauc mondgyuc, az kelerût édesnec: kiknec iayt kizált az Isten, Ela. 56.

HVG:ON HARMÁDIC VR NAPI EVAN.

Ez legyen hónatrol: Hogy mi vagyunk adossák tiz ezer Talentommal. I'm meg hallunc kedig mely sokra haporodot imár ez egez világ báne, es az mi minden nap bánepljs, kiket ha meg nem ismerünk, azzal még hörnyűbbes röstenetessé teszünk öket. Imaár lesz a száz. Hogy á mint ez vilagi penz, marha adosságát az ki meg nem fizetheti, nagy foglalat es kinzássalis ki visszatörteny kerintis: Igy az Istenis aze az mit tulánk kevén, es meg nem adhatyuk, meg keressi erős kinzássalis.

Mert kettő az adosság: Debitum cū'px.
& Debitum pōenæ: Az bánnec es bánted telne adossága. Az bánnec adosságáról ám hólanc es meg éri öttér, hogy soe az mi bánnac es miatta soe adosságba vagyunk, mert az beszélyet annyi Istenes, igaz, tiszta, es iozan eleletet tartozunk volna. De hogy meg nem mihide, adossa marattunk miatta.

Más adossagunk ez: Hogy még azokról meg nem lakottunk, hanem czac róton róta Istens. Azért még azzal is tartozunk, hogy rola meg lakottllyunk. Melly meg lakolas es fizetés it kezdetig el ez vilagon. De a másikon

A bánnec bánn
adosság.

Kettő az ados-
ág Bánnec es
Bánted telne

Miczoda az
báncetejnecc ad-
ossaga, kivel
meg ide hatva
tartozunk

Síkon soha vége nem lesz; en mind örökkévis.

Iollehet socez világi ostora is Istennecc, es
czuda bőlts módgya vagyon az bántatásból,
Buiat frantzuval, torkosthas ragassal, dulót
duloual, kinzót kinzoual mint bűntet: Sze
nyiluan valo latrot, nyiluan hoharoc kinza
fusul, titkon valokat, titkon Török, Tatar
tömlötzbe. Es sokakat hárban, dögben veri
le. De az lenki semmi az véghetetlen öröc
fogsagnac, letetlegnec, rúznec, férgeknec es
ördögöknek kinzáshoz képest. Ha meg kez-
di keresni raytunc az mi ket fele adosságán-
kat: Iob volt volna bár ne küllettűnc volna.
Meltan keresheti kedig. Mert adossiac vagy-
unc vele. Egyeb sem lehet benns penig, me-
gis kel keresni, Mert igaz Isten, es igasságval
tarozic: A mint hogy ô tiszta állat, min-
dén fertelmesseget vial, gyüldöl, minden ha-
misiagot rontat, bűntet. Es meg mondta,
hogy meg bűnteti az báot halallal, öröc ha-
halual penig. Az ô mondasat penig hatrannem
vonhattya, mert ô igaz mondo. De hogy
az ô igasságla szerje, el ne veztene minden ez
vilagot, ô maga oruossagot szerze, kiuel eleit
yenne az ô Isteni igasságanc; Hogy az ô
igah,

HVSZONHARMADIC VRNAI EVAN

igassagais helyen maradna, az buntetes meg fizetenduen az o mondala kerint. Es az mellet mind az altal irgalmaslagotis czelekednec velunc, hogy meg tartatnanc az oroc eletre.

Mert az o tulaydon fiat termeszeti kerint valo Fiat fel oltoztete az mi emberi testbe. Ki mindeneker be tellyesite kent elterelis; es minden bat buntetesselis meg fizete. Es az altal kegyelmet igere. Kit o hozzanc valo nagy irgalmaslagabol es czudalatos kerely mebol kerze, kit nagy orommel es nagy haladasal kellene fogadnunc. Kit eros kiuvel leleckel kel hozzanc horitatunc, es mind vegig meg orizzunc, mondoc iol kel vitezednunc, hogy meg orizzunc az Isten irgalmaslagaba valo bizodalmat, es az altal meg tartassunc az oroc eletre.

Ezt azert hogy iol meg beczillyuc, igen draganac tarzuc: Az o igassaga es nagy kemeny es rottenetes haragia miatt tulce ne szakadgyunc, tulce ne fussunc. Hanem hogy annyiual inkab eleibe fittsunc, oter kiuunc kerint kouessuc es engcztellyuc, Sükseg io éretmet vennunc az o irgalmaslagatolis, kibol

ből fel indullyunc benne valobizodalomra.

Azerterről követkörök masodic tanulagunc. summis et

Díegen iol eßünkbe tartue az első tanu- földönca

lagotis: kibé meg tanultuc ket fele adossat-

ginkat. Az bűnec es bűntetelneç adoslagat,

Az bűnis hamlalhatatlan es töb tiz ezer Ta-

lentomnal, tizher valo száz ezernel. Az bűn-

teresis lenki semmi még az ki eddig löt ray-

tunc ez vilag kerint. Hanem öröcke valot

érdemlünc. De mind az kettöt kész; ingyen

niandekon meg engedni az kegyelmes WR

Isten, ha elcibe elánc, ötet hümünc keriat meg

köuettyüç, es hent Fia által bűnünc bocza-

nattyat igaz hitból kériüç; es azt az hitet

mind végig io lelki ismerettelis meg öriz-

züç. Melly Isteni nagy irgalmasagrol ier hó

lyunc immár az masodic Tanulagba.

AZ MASODIC TANU- SAGROL.

Ide fel kolanc az mi ket fele loc adossa-

ginkrol, à bűnről es à bűntetestrol, kiuel mel-

tan tartoznanc Istenneç: Immár hollyunc

az Istenneç irgalmasagarol, kiuel kész; mind

RRR az

H V Z K O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .
A ket fele adossaginkat meg engedni, ha hozza
za terünc.

I L S V S Iduözitené ez mai peld. ba erről
szól arra is hogy igy l;ola: Hogy midőn az Király minden a-
zaz meg esmer- dosságat holgaianac eleibe rakta volna, es az
ylic arra is hogy meg nem fizethetne. Erőttes ea igen megha-
az ó irgalmasa- ragut volna. Es ottan paranczolt volna ho-
got meg keressé gy el adnac magat, feleséget, gyermekit, es
 mindenet. Es ezen az kolga igen meg rö-
tent volna: Es wra eleibe térdre esuen kérte
volnat. Hogy varna et megis, es oly nagy
kemenyen ne bádeenne. Es midőn az Ki-
rály laena kelerues siraft, es nagy esedezet,
meg l;anta volna. Es ingyen minden a-
dossigat meg engette volna.

Melly igeikben írtenti az WR Christus:
hogy noha nagy az mi adossagine, soe a mi
bündön, es az miat noha méltan nagy es soe
bűntetést érdemlennenc. De vis;ont az WR
Isten igen irgalmas, igen nagy könyörülő, i-
gen io, es igen kegyelmes, es azert minden
kecs; meg engedni, meg bocztani, ha hozza
terünc. Ha előtte mijs, magunc meg alaz-
zuc, ha az mi bándós voltunkat meg ismer-
jük, ha azt meg utallyuc, ha annac bocza-
pattyat

nattyat kériðc, mondóm meg boczattyá, ki-
be ez Igasságais vagyon: Hogy azt, az mi-
mi be nem tellyesíthetűn vala, à mi testűök
nec romlotlaga miat, azt ó mind be tellye-
sítete hent Fiaual. Ket keppen: az bđatás, az
bűntetéstis. Az bűnt vgy, hogy az parat-
ezolatba valamit keuanna Isten Adamitul es
az ó fiaitul, hínten öly hentlegbe es ártatlan
sagba éle, es így az mi testűökbe, kit maga-
ra von, be telig az tökelletes hent czelekedé-
tis, es meg fizetedec az báñ, melly lakozie
az mi testűökben, az helyet ép, tökelletes hét
életet aduan az WR CHRISTVS. Az

bűntetést vgy fizette meg: Hogy az kinyt
es halált magara véuf az ártatlan testbe, kit
mi érdemlűne vala. Oe azert értűne mind
ket keppen meg fizetuen, mind az bűnt hent
Élettel, mind az bűntetést henuedessel, mi
egykeppen sem vagyunk adossac, vgy mint
fizetelre, Hanem adossac vagyunk engede-
delemre, hogy mijs immár wy életben iárt
iunc, es hogy az bűnt ölyüac es foytogaſſuc
mi magunkban, es ha mi oſtort Isten reanc
boczat, azt bekeuel türíac. De mondóm fi-

Rom. 8.

az Bán bes
ezatásrais igasa
saga vagyon lfo
rennec, mert az ð
fiaba mind az
Báns 'mind az
bűncsest be ecel
lycsítette.

Egy keppen sem
adossac az his
ges.

Rom. 8.

RRR ij zete;

H V S X O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

Zeceste nem adossac azoe, az kic Christusba
oltattac, õ általa wyonnan lüettec, bánokeet
meg vrtattac, Istenhöz tértet, bánoć hocza-
*Adossac megis
az hitellenes.*
nattyia nyctetec. De azoe, kic az WR Chri-
stust meg vejettec megis beňe vadnac mind
az ket adossagba, mind az bánbé, mind az
bünteresbe .

Ezt árrol mondam, hogy az Isten igen
irgalmas az meg boczatalra, es arra igassas-
gais vagyon Christusba. Kit ha veszünc, meg
menekedünc ez adossagbol. De mind az
kettöröl, Irgalmassagarol es Igassagarol me-
gis lükleg tőb értelemet vennünc. Előker
hollyuac Irgalmassagarol.

Az Istennec Irgalmassagarol:

Az igen meg rörrtent kiuükneç semmi ne
lehet gyönyörű egész, mint io bizonyosnaç
lenni az Istennec Irgalmassagaba. Mint pe-
da Magdolna, Zacheus, Peter, es az Tolusay
kic nagy édeslen örvendeztekis, es megis tat-
tattac az által. De ez egyic nagy mesterrlege
az ördögneç, hogy azt igazan meg ne ismer-
hesüc, hozza ne ezerzeto, rüle el takigallyou,
el idez

el idegenitlen, es el röttenczen: Hogy ol-talmat se az bűn ellen, se az ostor ellen, se az kathozat ellen, se ô ellene ne talalysuc, es meg ne tartassuc, hanem az Isteni legitlege nékül leuen, el vel;unc. Mert ez à mi erősségünk à mi hitünk, kiuel az Istenneig igert kegyelmet, ir, galmasstagat, io keduit hent Fia által meg ra-gaduan, általa meg öriztetünk minden ve-hedelem ellen, à mint CHRISTVS wrunc mondgya: En az en iuhaimat kic az en hó-mat halgattyac, az en markomba hörítom, es öket senki ki nem ragadhatiya. Tehát hogy mi Istenül el ne füssünk noha bűnö-lök vagyunk hanem az ô irgalmasagára eleibe esünk, es azba birhassuc. Ier lašluc mine-mű io kedue, melly nagy hherelme es nagy irgalmasagá legye az emberhöz, mind en-nyi nagy loc bűnök es adossagok közöttis.

Szent Ianos így hól az Ištentről: Az Isten, hheret. Imé nem czac ezt mondgya hogy Isten hheret, hanem azt mondgya hogy ô me-rő azon hheret, mint ha mondana, egysb sints ô benne, hanem czac azon io akarat.

Mondanad, hár miert veri illy igen az ôr dögöt es ez világot. Arra ô magoc atacs

RRR iij okos

L. Ioan. 5.

L. Ioan. 4.

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N

Psal. 29.

ököt. Söt vgyan kezérítettec ötet. Azt mond
gysa David: Mikor harag;ie idégen dolgoz
miel, az az, ö benné az harag nem termezet;
Az írásból fep
bíognagi az is-
ten irgalmas-
ságára.

Ez. 28.

Psal. 144.

2 Pet. 3.

Ezrach. 18.

Mich. 7.

Exod. 20.

Iean. 3.

10 Johann. 4.

es az nem ö dolga volna: De az ördög es az
ember báne miat okot ad rea, es tartozic
igassága sierint meg haragodni, es meg báu-
tetni a bunt. De az ö bántetéséről is azt mon-
gysa Elaias: Az haragban es az bántetés-
ben meg emlekezic az ö irgalmasagarol, es
oskol az meg térelre. Oe maga penig E-
zechielnel azt mondgya: Nemde akarom
en, hogy meg halyon az Istentelem, es
nemde azt akarom inkab hogy meg térien
az ö vtarol es élyien? Mond Micheasis: Nem
erezti az ö sebes haragiattouab, mert irgal-
maslag akaró az WR. Mond Szűz Maria
Luc. i. Az ö irgalmasaga nemzetlegről nem-
zetlegre vagyon; azokon kic ötet félle. Mond
ö maga az Isten: En vagyoe az WR, ki ir-
galmasagot czelekessem ezer Iziglen, azokó
kic örzic az en paranczolatomat. Mond az
WR C H R I S T V S: Vgy kerete Isten ez vi-
legot, hogy az ö egyetlen egy Fiat adna é-
rőlte. Mond hent Janos: Ezben islent meg
az Istennek kereteti mi hozzáng, nem hogy
maj.

mi keretűc volna az Isten, hanem hogy õ
keretet minket, es el káldóitc az õ Fia, en-
geztelőül az mi bűneinket. Mond Szent
Pál, Ezben aianlya Isten az õ hírrelmet mi Rem. 5:
hozzanc, hogy midön még ellenlegi volnac,
az Christus meg hala az mi bűnein-
kert.

Effele öruendezterő hockal raka az egez
kent Iras. De vgyan hem satomastis locce-
zer kepp: u meg tapaztaltatitc, hogy az Isten galma^{Lethato bigosa}
igen io, igen irgalmas, igen tárhető, még az
igen Istantelenkhözis, es az meg vakult
paganokhoz. A mint az wr Christus mon-
gya; Hogy az mi mennyei Atyanc olly ir-
galmas, ki az napot egy árant sel tamaztya
az iokra es gonošokra, előt ád. ételt, italt,
ruházatot, egesseget, erőt, pénzt, ioshagot,
kazdaglagot, vitességet, örömet minden nem
zernec. Sót vgyan meg raka mint az méh
kosart nagy loc kazdag aiandekiual, még az
Pogen Töröketis, az karomló Sidot, az bo-
honto balusnyozokat, es még az toluaylo
rhéges, parazna, lator életáteris, loc aranuals
biborral, barlonnyal draga kőueckel, fris et-
kickel, es külömb külömb ioshagockal. Ki-
ker

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

ket, hogy adhatna, ha tellyes nem volna nagy
irgalmaslagua? De ezzel czac el mulando ioc,
es koz, ioknac es gonojoknac. Ídt gyakran
ezekbetöbbet ád az Istenteleneknec, hogy né
mint az ö hucinec: hogy ezek mast, jobbat,
érőcke valot varianac. A mint hent Páles
David mondgya: Oe neki bort, buzat at-
tal, ennekem te benned valo örömet. Iismets:
Az ö barmoc köuer, palotaioc fris es czen-
del, es érótte bodognac mondgyac. De bo-
dog az, kinac az WR Istene. Az WR
Istenis Jeremiánal azt mondgya: Ne dicze-
kdgyc az kazdag kazdagsagau. Hanem
az ki diczeködic, arba diczeködgyc hogy
meg iismert engemet. Es az WR Christus
mond: Mit hal;nal ha minden vilagot nyer-
nelis, es Leikedet el vezted. Azert leg dra-
gab Irgalmassaga ez: Hogy az ö hent Fia
éróttünc atta, hent Lelke által wyonnán hál,
búneinket meg boczattya, fel tamazt es id-
uozit mind öröcke. Kiról raku az Iras
ioc bizonylagual.

Minden keppen azert merő azon io, azon
titza, igaz, io akarat, merő irgalmaslag, kó-
nyörűletesség, es titza hentes az WR Isten,

czac

Heb. II.

Psal. 4:

Psal. 143:

Ier. 9:

Lsc. 9:

Ioan. 3:

ezac hogy azzal kenyesszegre ne élyűnc. Ha-
nem az móddal à miot ô maga, tanyie-
rea. Mind ket fele irgalmasagat meg beczül-
lyuc. Ez vilagiaiandeki h̄trinitis, ez ketis ü-
le io neuen vegyuc; es élyűnc vele az ô tiz-
tislegere. De kiualkeppen az leksi irgal-
masagaban igen erössen bizakodgyunc. Ha
h̄inten ez vilagit nem adnais mindenue egy
arant, Arzban ô leg inkab akar kedueskedai,
es azt inkab meg akaria beczületeni.

Tehat értué azt hogy ily io, illy irgalmas;
illy kegyelmes az Isten termezet h̄erint min-
denhöz, De kiualkeppen azokhoz, kic ôter
felic, hozza térnec, elrube elnec: Azert mijs
mint az Kiraly s̄olgaia, Houa nagyob ha-
ragiat ismeriuc, houa tőb bününket, nagyob
bünterüket hallyuc. annyiual inkab hoz-
za folyamiunc az ô s̄herelmes Fianac meg si-
zetet érdeime s̄herint. Es érótte igyekkezzűnc
hala adoknac lenni ittis egez életünkbs, es az
vtannis mind órőcke. Erről eleg legyen
most tanulsgunc, masuttis loc okoc adatnac
hogy az Isten irgalmasagerol tanullyunc.
H̄anem immár az Harmadic tanulsgunkat-
is lassuc. Az mi irgalmasaginkat, kiuel tar-

HVSZONHARMADIC VRNAI EVAN
tozunk az mi fele baratinknac. Melly irgal-
massagunc, bala adasunc arrol, hogy ô irgal-
maslöt mi hozzanc, De hogy mi az irgal-
massagra felörte igé nagy gondot vitel' yônei
nac, kikbe mijs Azert megis elô horom negy nem is draga-
kéne. Negy resze ex 15. maslöt mi hozzanc, De hogy mi az irgal-
massagra felörte igé nagy gondot vitel' yônei
nac, kikbe mijs Azert megis elô horom negy nem is draga-
dologba, kibe az Istennec io volta el amel-
kodando, es kikbe ôcet kel kôuerinâ: Tud
ni illie ezekbe, Hogy à mint ô nem itel. Nem
kathoztar, Mag boczat. Es mindenkor ád, mijs
illyeterenec legyûnc. Ezekról igen iles tanus-
taginc lehnecc.

AZ HARMADIC TANV. SAGROL:

Fele baratunkhoz valo irgalmas-
saginkrol.

Hogy az WR Istennec Irgalmasságát
mijs kôuerissûc exbennis, hogy ô mi nekde
meg boczat, egyebekbenis valamibe ô Ir-
galmas mi hozzanc. Merre mai Euange-
liomba azt irlette Iduôzitenc, hogy az Ki-
raly hólgai a vezte az ô wranac irgalmas-
sagat. Azert hogy az ô hólgai tarlan nem
könöörül.

Azerr

Azert mafuttis így inté erre az WR Luc 6.

Christus : Legyetec vgy mond irgalmasoc
 mint az tú Mennyei Atyatokis irgalmas. Negy nemes iro
 Es meg mondgya az WR mibe kóutssuc galmasagi eges
 ötöt, monduan: Ne icellyetec, Ne karhoz-
 tassatos, Meg boczaillatos, Es adakozzatos.
 Es türeketis nem icelne, Sem karhoztatnac,
 Meg boczaenac, es adakoznac tú nekekkis.

Ez negy fele irgalmasagarol Istennecc reti
 del s;oloc: Hogy immár ha meg értőti úc
 hogy ô igen irgalmas. Ez vtan artis érczúc
 meg miben áll az Istennecc irgalmasaga, Es
 mi nekünkis minemû irgalmasagaba kellet-
 sec ôter kóutnânc.

Ez igekben: Legyetec irgalmasoc mint az
 tú mennyei Atyatokis irgalmas . Az mi Id-
 uðitô Iclus Christusunc,ki ô magat atta é-
 röutânc, nagy édes;hereterból erre tanittya
 az ô hinek: Hogy az minemûnecc isméric es
 hihi: ôc az Istant ôhezzaioc, ollyannac igye
 kezzenec ôkis lenni maszhoz: Hogy à mint
 ôlly igen usgy irgalmas, hogy akar mally,
 nagy es soe bántinketis meg boczaattyá , ha
 előtte eledezânc hent Fianac érdeme által:
 Igy mijs mijdena fele vétkeket meg bocza-

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

suc akar kinekis, ha lattyuc hogy azokbol
ki akar tévoi. Söt à mint ö ingyen sem itel,
sem karhoztat, meg bocztat, es minden
attón adogat, mijs olly irgalmassegual le-
gyűnc egy maszhoz, mondom mi kic közöni.
leges tarlasagban, nem biroi tizibe élünc:
Hogy ingyen le itellyünc, se karhoztassanc,
akar minemű bűnöltis, minden nec meg bo-
czassunc, es mindenekhöz akar kihözis io a-
karattal es minden legitseguel legyűnc, az mi
afandekinc es tehetseginek henc.

Mert az ö Mennyei hent atya, ki ö általa
mi hencelmes atyankis, illyen mi hozzanc.
Hogy ö sem itel, sem karhoztat, meg botlat,
es attón ad. Ez negy draga nemes irgalmas-
lagarol, kiker mijs kőutssunc ö benne, let ve-
gyűnc bőw es igen henc értelemeket. Elößer
arrol hogy Ne itellyünc.

Ne Itelly.

Nem iclni ana-
nic az hi vige-
unc, ob hi nagy ir-
gedm. ssag Isten-
be,

Elößer ier laffuc meg melli igen nemes
es draga irgalmassegaga legyen az Isten nec ez
mi hozzanc, hogy ö minket nem itel, Es aze
tanullyuc meg mijs kőutni, Mondom
hogy

hogy az Isten nem itel mincket, az az, nem tart annac az bűnősnec az kic vagyunc. Hanem annac tart az kinec s;erzet az ö kerelmes Fia, igazvac, s;entnec, ki melly nagy irgalmaslaga legyen ö fellegenecc, soha elegge meg nem gondolhattyu: Hogy noha tudgya es lattyia hogy merö bűnben fogantatunc, es iol lattyia mostis mint forr ki belölkö az bűn, mint az nyiuec az dögööl, es nyelten nyellyüc mint az eget es az vízet az alnokslagot, az hamissagot. Mind az által imé melly nagy irgalmasnac mondgya ezbe ötet az mi wrunc Iesus C R I S T V S, hogy ingyen sem akar itelni, az az, czac bűnősnec sem akar tartani. Hanem mint ha igazvac, tizvac, s;entrec es ártatlanc volnanc, vgy tar-tya magathozzanc: Mondom hozzanc kic tüle bűnűnc boczanattyat kériüc, kic à bűn-
böl hozza sohazkodunc, kic az ö s;ent Fia-
nac vére hullatal meg beczüllüüc, czac arra
tamazkoduan hogy azban éppen es valoba
meg fizetődöt az mi bűnűnc: be tölt az Il-
len keuanлага, be tellyeledet az paranczolac,
meg rontatot az atoc Mondoc kic ábannec
terhe alat nyögüen es el bagyaduan erre te-

*Meltan nem itel
bejni ezekec
mert megigazot
tag Christusba
valo b zodalom
álat,*

HVSZOM HARMADIC VR NAPI EVAN.

mazkodunc, erre fakludac, erre hagytyuc fe
iunket, mint az el lankadot ember az vena
kostra, az ágyra, azt tagadgyuc, mint az tenz
geri habokon iaro az vas mazskakat, mint a
kit rontogatnac, hogy meg ragad valami o
flopot vagy erős állatot, mint az vizbe has
ló nagy buzgolagual meg kopia es meg ra
gadgya azt a mit ö neki nyuytnac az ö meg
tartalara; Igy mondac valaki tamazkodic
es ragazkodic czac az WR Iesus Christus áld
dozattyara, az ö vérenec meg tiztitalara, kit
Isten ö maga herzet, adot, nyuytot mi nea
kanc iduösslegünkre: mind ezeket Isten czac
itelni sem akaria, azert, mert Christusba tiz
rac, az az, meg tiztultac, hentec, az az, meg
hentellettec. Ezre néztec az regi papoc es áld
dozatoc, es buza es népnec hälletesi. Ez ér
telemmel nevezzuc az hiueket hent Abram
hamanc, hent Moyszse, hent Dauidoac
hent Peternec, hent Pálnac. Nem hogy bá
nuk voltac volna. Mert soha czac egy hem
pillantashantis öc sem voltac czupa tiztan
bán nekül, mett az báu ö beleickis be ko
sult volt, es azt vgyan bennec hordoztac
magy nyögue mind holtig. De hogy annac
Isten-

Istenül bocszanatcyat nyertec, es Istennekic tulaydonyitotta az ö hent Fianac igassagat es hentleget, azert igazaknac es henteknec tartotta öket, vgyan valoba penig, hinten annyi melcoßagual, mint az ö tulaydon sa- iat termezet herint valo Fiat, à melly hent- nac, tiztanac, artatlannac tartya, ki vgyan ter mezez herint valo tizta, hent, es ártatlau : Vgy minketis, noha mi né vagyunc mi magunkba tiztac, ö benne azoknac tart, mert ö általa meg tiztitot: ö bele br óltor, es azert valami ö, ollyacaz ö benne bizóc Isten előt, Ezre igen hopen tanyit hent Pál, mikor így holt: A ki bunt nem tudot, mi értanc bünne tötte, hogy mi Isteni igazac lennenc ö általa. Oh ki mely bôlts tanyitala ez az hent Pálnac, hogy az Isten illy czudalatos keppen czerelt volna, hogy valaminemű bûnöök volnauc mi, hintonen ollynac tartotta öter, mert mi rolunc rea verôzze minden bûnûaz ket, az miat rea shallot minden átkunc, maga, ö, sem bûnös, sem átkozot nem vala ö maga. Es vihont minket hinten olly ártatlannac tart, mint ö, mert ö rola reanc atta minden ö igassagat, esazzal egyetemben

1 Cor. 5.

Igen Bôlcz Sáms
Pálnac aprol,
mint lör ap Chriss
stus bûnöje, es
mi igazack,

H V S Z O N H Á R M A D I C V R N A P I E V A N.

A mi igassaguno minden io keduet. Azert valamindemű lét
tulaydonitas se es igaz, az Christus termezet herint Isten-
rint vagyon, De az melosagoston nel, kinten ollyac vagyunc mi Christusba tu-
peregetet, tulaydonyitas es aziendoc herint. Mert valami
nemű bánołsőc volnanc mijs termezet he-
rint, kinten ollyanna löt az Christus tulay-
donitas herint. Ezt e nagy draga irgalmas
czelekedetit meg akaria az WR Isten ilme-
tetni, es az herint akaria hogy magunc tar-
czuc ö előtte, illy igaznac hidgyuc magun-
kat ö előtte, es azt akaria hogy ezben öret
minden hiuec kóutssékis: Hogy ökis ne itel-
lyec azt, à kit ö nem itel.

Miezoda nem
itelni,

Ne itellyec mondoc, az az, czac bánołs-
nec le tarczac Christusba, mondom Chri-
stusba, az az, noha ö magokban soc bánt il-
mernec es latnac de mind azokban öket meg
igazultaknac tarczac az Iesus Christus által,
valoba penig, vgy annyira, hogy Christus-
ert, az ö meg igazitalaert, merö igazaknac
es henteknec tarczac öket, es beönec az bün
köztis vgy gyönyörkedgyenec Christissért;
mint az WR Christus à melly édes heretet
tel gyönyörkódót az felc bánołsőc közt, kic
annac

annac értheatal nagy nyögue horza sütöké .
miot Zichetus, Mægdolna, es többec.

De nagy vilagos értelem kelerre, es nagy ^{igen nehez ooni} malaztya az hent Lelknec, hogy mi azokat ^{magunk attul}
kiket latunc ez vilag előt lator vndoc férrel ^{hogy sinkis ne}
^{ittelj knec.} meseknec lenti : Isten előt, es mi előttünc
öket henteknec itelhessuc. Iollehet mi ma-
gunkban ezt örömesben miellyuc, hogy, a-
kar melly nagy bünben essükis, es bár egy
nap hetuen hstheris,, de megis azt örömes-
ben itelnuc magunkrol, hogy az WR Isten
ezekböl ki tiztit hent Fia által , es ezec miat
nem itel annac az kibe lat , kap, es tapaztal,
Mondom magunkban ezt örömesben fo-
gadnuc, Iollehet nehiz hartzual es tulako-
dassal lehet meg, még ezis. De masba czu-
da melli igen neheznec tettezic, Hogy az, a-
ki regi parazna, toluay, reszeges, vloras, ke-
gyetlen, haragos, fôlucny, hítkos volt, kinec
az ó gonok hire soc fele ki teriedet es vagy
akaztosárol hákadot, vagy ki vel; özetetet, va-
gy mindenec előt bejeltezter, mondom ma-
ba latni ez fele es akar mi egyeb bünöket, es
azt itelni rola, hogy Isten el feleytötte, meg
boczatta, meg tiztitotta szokbos, es kedue-

MVSZONHARMA DIC VRNAI EVAN

be völte, es azert mélto hogy mijs igaznae
tarczuc, keduūakbe vegyűc, es vele heretel
nyaiaskodgyunc: mint öröe életre valo tar-
sunkual, mondom igen nehez ez: bár laſlukis
hogy meg valtozot az ö életibe valamenyi-
re, löt ha vgyan igen meg iamborodot vol-
nas: Sočkal nehezb imez, hogy ha még el
sem kezdte az iambor életet, Es mi megis ö
felöle à remenlegbe lennenc, hogy még meg
tér, még meg iamboros; ic, es azert ötet mi
jelni nem skariuc. Oh ki igen igen nehezen
haiol erre az mi elünc, keduūnc, liuūnc, ki-
ualkeppen ha az regi latorsagban élő, mi el-
lendunc czac egy kitishoybe vétentis, ottan he-
mere vettüc: avagy, titkon magunkban
elő forgattyuc minden regi gonoſlagat, es
szba itellyüc.

De eze az Istenben el amelkodando ne-
gy irgalmasflagal vadasz: mi penig igen ne-
hezen törhettyüc res magunkat: Mind az ála-
tal tanyit, int, es kér, az mi Iduőritó I E S U S
Christulunc, hogy erőſſen igyekkezzünce ez
bennis követni az mi Menyeni hent Atyan-
kat: Hogy à miat ö nem itel, mijs lenkis
ne itellyünc, az az nem annac tarczuc à melly
báns

igy kez nunc
kel rea hot y sen
ki nej itelyunc
miiss

bánben lattyuc, Hanem aznac á mint Christus ötök Isten előt meg Igazitorca, kiáltkeppen ha lattyuc igyekkerzeti az iobulafra; De ha azt nem latnukis, megis az remensleg be legyűde, hogy még meg tér az WR Ilgenhöz.

Melly nemcs lóshág á mint igen drágaz Drágadolog
es igen hasznos
mely nem islné
WR Istenben, így mi bennükis, es nagy sokra hasznosis: Hogy azoc mellet magunkis meg ilmeriúc halonlo báñóknek lenni, nagy erőleneknec, es magunc meg alazzuci az WR Istant velecc egyetembe magaztals lyuc: Egyár smzkozzunc, es atyafiu herteböl nekiicc h;olgaly unc: Kiböl az WR Ilcentális vil;ont nagy irgalmaslagot, es minden lelki es testi áldomast nyerüde: á mint az wt mondya: Ne icellyerec, es urm icellittec.

De itay ez bdonis az egy malnac iteleti, Panasz ep'vis
itelben isel, De
az akarya hogy
ötes senki ne itel
lye, melly doloz,
melly igen ol lepte minden embernecc elhet, Legrol, az ki mese elmeitec, kiuct: Hogy malnac vétkebe igen mérő hamissag es
igen ártalmat,
szemelecc vagyunc, akar melly kicsiny halka-
cis e; ünkbe vel;unc, akar melly kicsiny fogyatkozatis nem henuedhetüde: Ha vagy soc kauu, vagy nyughatalan forgolodo, vagy
egy kis kérkád, vagy többet ehic ihic, es ma-

TIT ij gaf

H V S Z O N H Á R M A D I C V R N A P I E V A N .

gat iarasaba, ülesebe, köntösebe, es akar mi czelekedetibe vgy nem szabhattya ; az mint hínte illenec, ki lehetetlenis, Mert ha nem mindenbennis, de valamibe esic loc fele fogyatkozasa akar kinckis, bár igen ieles ma ga biro, értelmes, okos legyennis : Kikból mi ottan ottan loc fele iteleteket tel;unc. Az az, titkon magunkba rola gono;ul mérges sjiuel vélekedáoc, azbol sjiuunkben vgyan meg ragiuc, meg el;úc, el vtallyuc, es semmi nec vélyűc, mind magat, mind nemes aian-dekit, az kiket vör öis Istentl. Es hamiss e gondolunc az WR Iesus Christusrolis, ki magara völte annac terhetis az kit mi ité-lanc: mint ha Isten előttis olly volna, mint a kincc mi lattyuc. Ez báu ez vilagnac fiai-ba igen wralkodic. De C H R I S T V S W R U N C az ö hiurit inti es tanyittya, hogy öc Istenet kóusszec erzbennis. Hogy valamelly igaznae tart ö bennunc, majs ollynac tarczuc akar melli nagy bünöstis Christusban.

Nagy halas
da Jel vezyes ezt
az hitte. Kiról eleg hálát nem adhatunc, hogy no-
ha azon merő bün vagyunc, De megis imé
sem ö maga nem tart aunac, sem masal nem
ekar annac tartatni, es mint ö az bün köztis
szerec

keretet hent Fizet; azt akaria hogy masis
vgy heresszen minket. Es azt akaria hogy
mijs kou ssuc öter minden hiueckel egye-
tembe. Tehat hancellen erreis kériuc az ô si,
Leiket segitsegül; ki nekûl lenki magat nem
birhatna rea, hogy ne iratelne mast.

Iommár hollyunc masic irgalma slagarol
Istennec, Arrol hogy ô lenkit nem karhoz-
tatis, Es mi se karhoztassunc,

Ne karhoztas:

Masic nagy es el amelkodando irgalmai-
laga Istendoe mi hozzanc, er: Hogy nem karhoztat,
az az, masnac hallalara, tuttara, ki
nem ielenti, az mi bûo ônkneç nagy loc refjet;
Mint lattyuc hogy soc toluzy, lopo, paraz-
na, áruló, egy nibany ház fele bûnököt nagy
keserô kialtyac ki az czigazaskort, az kio-
zasba, az elôt penig az Isten el titkolta volt
mind azokat, hogy lenki ne tudna. Kikbe-
verta ôket az meg térelre: Igy czelekelesje
mi velünkis. Mert czae egy sints az embe-
rec közöt, kic titkoniis nagy bûnöket nem
czelekednenec, Ki ördög összeget, ki bayo-

Mint nem karhoztat isten.

TTT iii last,

HVSKON HARMADIE VR NAPI EVAN.

laft, ki baluanyozast, ki Isten igeit vatalat, ki rösten valo imatkozast, ki arultatossagot, fejedelmi, halei, hazaia, tanyitoia, Mestere eleleg: ki gyolkossagot, haragossagot, bohona-kodast, ki paraznalsagot, geriedezest, ki lopast, czalardlagot, ki hamis tanulsgot, sondorkodast, ki mas marshiata valo sörniusagot: Ezec es ez selec többec minden emberbe titkon titkon es alatomba olly sörnyen vadnac, hogy ha Isten ki fakaztatna, es annyiire meg ismerterne, az mint ő magocaz go-noszteuőc ismeric es tudgyac titkon valo bűnököt: Sokakat azoc közzäl, kiket kiudl

Czaßaroc, Ki-radvac, Vrac vd. nagy mélteessigba latunc, fel akasztananc, uarabannis, ac nyesba vonnac, meg égetnec, lo farkon hor-tükön valo aru-dorznac: Mondom mi közöttünc, kic küllő magoc fő fölgaitartalagban lakozunc. De az nagy türhető kögt.

es hosu ideig varható WR Isten, ezred rehet sem ielebti kiaz mi báneinknec: Söt el fedezzi, el titkollya, es azoc közt bennáuc tisztelegesint tart ez vilagon. Ki igen meg mond hitatlan nagy irgalmasseg ő hent fellegebe.

Mi se kashor. Ezen irgalmasseg kezunnya mastulis: hogy seoki ne kaihozzassou, az az, ne tollya-

de hirdess: sohol az mi veteinket, akar nagy
vérkée akar kicsinyec legyenec.

Vayha meg fogadna ezt è vilag, ki soc Dragae et hec
nos nem karhog
satnyi,
draga ioc kouetkózntnec ezból: Mert meg zabolaznuc az mi nyelvünket, nem erczte-
nuc Isteni' bohontastra, atyankfia kisszbite-
sere, lelkanc serelemre, nem lenne entyi soc
haboru, hadakozas, vér ontas perpatuar, en-
nyi soc bohokodas egy mastraz:

De iiy, méznel édesbneç tettzic, midön Panasz et vilag
karhoztatasara,
ki sakazthattiyuc à mit hallunc masrol: Nézd el ez egez vilagot, Friedelmec, bôltsec nagy-
oc, kicsinyec nyelueckel mint karhoztattyac
egy mastr. Mind ez vilag méreguel panashol-
kodic, dul sul egy mastra: Mindennec va-
gyon bantoia az kire törökedic, az, vihont mindenút czac bohokodic, es boszulegeba
mindent ki kialt az mit hallot, satot reaia:
Azban penig vgyan édeskedie mikor masis
valamit ellene valot s;olhat karhoztatasara.
S òt egy hallot dologhozszazat, szazhoz ezert
tehneç, es ez, meg szamlalhatatlan sokra s;ap-
porolic; Tereczeles, feczeges, minden em-
ber hajaba menyj legyen ez vilag s;erte, min-
dén

H V S T O N H A R M A D I C V R N A P I E V Á N.

den hazba minden piatzon, minden vasart,
minden korczoman, minden aztaloal, minden
sal alat, es azoc melly hiaba valoe, melly
bos; honkodoc, dul fuloc, mérgelec legyenec.
ki mondhattra meg? Az ket pörös közt
egy mas ellen minemű áluoc gondolatoc, go
nos; s;andekoc, fertelmes s;itoc : Ket ellen-
kezö sciedelmec es hadnagyoc közt, menyi
rauas; tanats, gyühös s;andec; átoc, s;itoc, pa-
nas; legyen ez egez vilag s;erte, minden nem-
zetec közt, hol ki foghatna azt elmeicibe?

Vduari crel.
cepas,

Az vduari czelczapoc, akar firfiac; al;o-
nyoc, inaloc, leanyoc, menyetskec s;az ezer
keppen fondorkodnac egy mas ellen wroki-
nac, al;onyokuac, ket, harom keppen panas;
s;olknác, vadolkodnac. Az al;onyoc ferick-
nec s;olgaiokra akar melly kitsinay bos;uertis
tiz keppen panas;lanac: Igen keves es azis
igen értelmes es io maga biro, az ki el tür-
ne soc reshet annac à ki bautasara vagy on.w-
rat, wra s;olgaiat, pay tarlaid, de fő keppen
Istenet meg tekintuen. Hanem akar melly ki-
cziny aproért czac fondorkodnac, es nagy
bolondul wrokat, magokat es atyokfiokat
bo.

bohonyac, es gyôtric, Egy vâkoc melle
tizet hazudnac.

Sôt bár s;inten semmi kôzi ne legyen nis
nemellynec valakihôz, es bár idegen legyen-
is, es soha ne lattais tôbbe egys;ernel, mihec
yele h;ol, miheit valamibe álkodni kezdnece,
miheit elôle el fordul, ottan tiz, husz; kip-
pen karhoztattyâ hâta mege. Es czac hiad
banis miheit egy kezd h;olniakar kinec Cza-
szarol, wrarol, h;olgaiarol, felelegerol, czeg-
lederol, dolgairol, ha ot h;azan volnanakis :
czac nem mindenich hozza h;ol, nem kû ôm-
ben mint mikor egy Lud el kezdi az gago-
gast, es az tôbbi mind utanna ria;kodnac :
Ily oktalanul biria ez vilagnac nagy resz;
czac nyeluetis. Hát torkat, gyomrat, hemet,
fûlet, h;ivet, ch;et, menyigoneossagban es le-
teislegben tartya.

De az mi vrunc Iesus CHRISTVS ina-
ti es tanyitya az ôhiucit, hogy nyelutbris kôuss;ec az WR Isten, hogy az mitôl h;ol, ni kel, ait ol h;ollyon czac, á mitôl nem kel, errol ne h;ollyon: Es kiualtk;ppin óiya ma-
gat az karhoztatastul, ragalmazastul. Amint
az WR Isten mélitan ki ielenthetne ottan

VVv ottan

Ach hiuc fo-
radayac az VR
Christus inteset
ebeis. Hogy ne
karhoztassanac
senkit.

HVSZON HARMADIC VRNAPI EVAN.

ottan minden bűneinket, de nem mieli Ha-
szen tikkon hólit meg róla hent Lelke által,
Istennek meg fia. Predikatio hallas által, ostrom által, baratine
meg holtíhad az által. Igy czelekedgyűne mijs. Hogy tikkon
igen végre, io hivel meg holtluc az bánt, de
ne hirdslök, az ó gyalazattyabol mi mag-
guokban ne kueulykedgyűac, mintha mi ole-
lyac nem volnanc, ó akaratos de mi nem,
ó álnoc: dé mi nem, ó czelezpo, álkataszon,
rejeges, buia, de mi nem. Mert ezek minden
tikkon való kueulylegec, esbolond hamis véle-
kedelcec. Mert haloly igen rea mereztened a te
magad romlot termezetedre hemedet, mint
az malara mereztedet, hárhor nagyob Ge-
rendat galalnál te benned az ó hálkaiánal. Oh
ki sokhár vagy fel akartortac volna, vagy
meg egertec volna, vagy orhág read tamé-
dot volna, vagy egyibképpen el vetettec vol-
na tegedis, ha Isten mindenkit ki is lento-
te volna az te báncidei. Auagy a meoyi bűnök
mindenütt eger életedben tikkon es nyilván
micsitel, ha Isten Angyal által mindenütt ki-
áltatna. Miczoda ottzával mennel emberec
elcib? Auagy ha ottan ottan bito kezebe
adga miatta, hossz lennel elsoc sem ülesd-
be cs.

be es kinodba. De te telam ezt sem értesd,
Mert nem tudod meg ismerni az te minden
napi loc báneidet. Es az Isten nagy tűrhetős-
séget, es hoszu varasat, kiuel ondhol az meg
rére!re. De az hiucket inti az WR Chri-

2. Pst. 4.

stus, hogy de meg ismeriec, es kövessekis az
az mennyei Atyokban, hogy ókis soha sem-
mi vörököt ne beszellyec senkinec, ne hollya-
nak soha ollyrol, kiböl mas gyalaztatnec, a-
kar vörök, akar s;egyen vallata, akar nyomo-
rusaga legyen. Hanem inkab mind azokba
hannyanc minden, hianunc razeoc meg essecz
könyörülyanc, es irgalmasoc legyanc hoz-
zeioc, fedezzuc, oltalmazzuc, segitsuc: Ha
baluany imadoé, bałosé, tudatlané, kegyet-
lené, álnoké, rehugesé, paraznaé, es akar mi-
czoda bünben leledzter, öket holid lelecekkel fel
emellyuc, ezekböl kihiyuc, Ha kedig ezec
miat betegsegbe, tömlötzbe, kegenyslegbe, es
akar mi nyaualyaba estec, segitsuc ki öket be-
lölle. Ha kedig valahol hirdetic az ó gonos-
tagokat, azokba ne édeskedgyanc, rola az fe-
leket meg hollisunc. Mert illjen irgalmas az
WR Isten mi hozzanc. Tehát mijsillyec
legyanc egy maszhoz. Os nem karbozat,

Rom. 14:

VVv ij az az,

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

az az nem ielenti, nem teriezeti, nem hirde-
ti ki nagy soc bűneinketis. Es azt páranczol-
lyia hogy mas le hirdess: az mienket. Tchic
mi le hird: ssűc senki vétket, hegycenet, es nya-
ualyaiat annac gyalazattyá.

Igen draga es
hasnos senkit
nem karhoztatni

Melly irgalmaslag à mint meg mondha-
tatlan draga az Istenben, vgy bennankis.
Kiböl loc l;az ezet felki testi ioc, malnac, mai-
nekunc, es az WR Istennekis kóurzkörök,
czendesi l;iw, bekeleg, tiztess:eg. io hic new,
marhanc kaporodasa, egy mas legitdege, men-
nyei ádomas, es könyörületesleg, és nem
karhoztas, à mint az WR igeri: ne kar-
hoztat, reged sem karhoztatnac.

Ezkról l;ent Peteris igy l;ol: Legyeter
nudnyaian egy akaróc, egy maſſal l;endue-
dőc, atyafiu ſzerezőc, irgalmasloc gonozt gó-
noſual meg nem fizetőc, auagy ſidalmat,
ſidalommal, de viſiontag áldgyatoc, es tud-
gyatoc hogy erre hiuattattatoc, hogy az als-
dast öröklegrül biriatoc. Mert az ki elni akar,
es io napokat l;atni: Tartoztassa meg az ö
nyeluet à gonoztul, es az ö aikat hogy ne
ſhollyanac czalardſagot, Tauozzec elaz go-
noztul es iot czelekedgyec, bekeleget kerel-
sen,

ßen, es kövesse ötöt. Mert az wrnac h̄emei az igazakra nézneC es az ő fülei azoknak kőnyör gólekre. Az wrnac ortzaia kedig az gonoC czelekedőkre.

Sent Iacobis az mesterkedőkröl, az nyelvskedőkröl, kic ő magokban igen bőlczeC, es ottan kecsek mindenit itelni, így h̄ol: Ne legyetek sokan Mesterem, az az, itelő birac, tuduan hogy fulljosb itelelőnek leszen. Mert mindenyaian lokba csűnc, Ha ki beszedeben nem vékőzik, az rökölletes firfiu, ki az egez testet is zabolán viselheti. Imé a Louit zabolán, a hajót kifinny kormannyal teregettyű, ezonkeppen az Nyeluis kifinny tag, es nagyokat czelekezik. Ha gonoCra ereszted, nagy gonozt h̄erez, mint egy kis tűz nagy erdőt, varost meg éget. Ha iora ereszted, nagy loc iot h̄erez, Iol biriatoC azert tű ötöt.

Iac. 3.

Davidis loc keppen panasholkodic az ifrentelenec nyelue elien, Pial. 5.11.13.33.56.63. 67.77.108.119.139. Salomonis Proverb. 5.6.10.17.18.21.25.26.28. Ecclesiast 4.19.20.28. Es mind az Prophetac es Apostoloc loc helyen tasvitynac, Hogy az mi nyeluanket iol hordozzuc, a mint az WR Isten pa-

VVv iij ran-

W V SZON HARMADIC VRNAI EVAN
ranczollyais: Az te wradnac Istenednec né-
uet hiaba ne vőd. Es tanyit sz WR Christus, hogy kériuc hencetkeſſec az te neued.
Ezt iol el; dnakb: vegydc arrol, hogy senkit
ne karboztaſſun: Mere az Istenis nem kar-
boztaſſaz az az, nem kollyaki, es nem ielenti
ki, nem hirdetteſſi az mi báneinket, söt ia-
keb lockeppen el fedzzi, mint, S:or, fedzeſe,
Noenac, Apia ſhemermesleget. Gen:9.

Immár ſollyunc harmadic Igalmassaga
rol Istenneſ, es mi nekánc, Hogy öis meg
boczaſ mi nekánc, Es mijs meg boczaſſunc
maſſac.

Meg Boczas,

Harmadic nagy es meg becſülfhetetlen ir-
galmassaga Istenneſ az meg boczaſas, kiueſ
int minketis az meg boczaſalra. Eztiſ la-
K: e ſele fe
szatasa Istenneſ ſuc meg mi legyen: Az Isteni meg bocza-
tas ket ſele, az báneſ es a báneſeteluec meg
boczaſataſa. Az bániſ meg boczaſtrya, elan-
oyira, hogy ha egy nap hetuen hetſer, es e-
gez ſtetedben tizker valo ſaz ezerker vét-
kezſtel volnais, akar enelly igen föltenereſ
kep-

keppenis, ki ael bár semmi hörnyűb nem
 volnais, es te azokba Isten eleibe essel, azok-
 rol töle bocsanatot kéri; hent Fianac érde-
 me által, mindenkor meg boczattya. Oh k ^{Nagy vagy es}
 meg beczülbetetlen nagy irgalmasseg az WR ^{igen nagy elme} dekkinc eg Isten
 Istenbe: Hogy nem egy her kezher, nem egy ^{szl.}
 nap, ket nap czac: Hanem hogy merő báu-
 ben, átokban fogantatuan, es czac bántva
 gyoduan, ki mint öröc ellensegec valanc, es
 mind egez éterdakben minden nap bánt he-
 rezuen, valahanykor vétkezünc, es valami-
 kor azoc ellen igaz banatos es töredelmes
 hied eleibe essüanc, mindenkor meg boczat-
 tya. Mondom irgalmasseg ez: Ezt ved ist eljedbe
 peidakbannis, Hogy mint Dauid parsznais ^{Példa David.}
 volt, es gyoikosis, Az előttis, az viannis ha
 nem ezec es nem nyiluan, deazert minden-
 kor mind holtig loc bándóc voltae benne, az
 mint ő maga vallya Ptal. 50. es loc helyen,
 De miert hogy azokat igen utalta, es hius
 heriat nem mislte, Hanem az benne fogan-
 tatot báu, es az pokolbeli ördög, es az meg
 romlot test, razton razta, noditon noditot-
 ta loc fels báñökre, kic ellen goba sokatis vi

HV SONHARMADIC VRNAPI EYAN.

terkeden, de megis ellen eset. Es az ellen mindenkor ellen elibé folyamot, nagy nyög ut azoknak boczanattyat kerte, az Atyanac Fiat meg czokolgata, mint Magdolna is azban édeskedett és óruendezet, mint Abra hamis arraháytotta banatos fejet, beteg résztet, és azban nyugot: Igy mindenkor Christus által bűne boczanattyat nyerte. De ha nem annyi vérke volt volna: Hanem hian ten annyi mint Adame, ki miatt velje el ez egez világ: Es ha az ördög olly hörnyű bűnökben eytőtte volna mint amaz Toluayt bár mind holtigis, mégis az Isten olly irgalmas hogy mind meg boczatta volna: Ha zoc ellen horza folyamodot volna. Mint példá, mondja Aaron, Magdolna, Pál, Peter, amaz Toluay, amazoytonal álló: es sokan többek.

Mondom nagy irgalmaslag ez: Hogy midőnen igyekszem igen iamborul el a. Es azonban rem rohan ezer felöl az Sátán az test, ez világ, es soc nyaualya, Es miattoc egy nap ezer keppen vétkezem, hol hi tetlenlegembe, hol atkozoda sombalisten igye nem tanulalomba, nem imatkozasimbam hold

Psal. 2.

Nagy Regye,
lem 17.

hol buialisagomban, hol telketetlenlegembe,
 hol czeleczpalomba, irigykedesembe, ragal-
 galmaszsimba, testi kenyellegimben; es hol
 imez hol amaz vndoc bánoökben: Es ezekben
 meg ilmerem magam, el rötenec, el kelere-
 dem, es az WR Istenül minden báncim-
 nec boczanattyat kérem: Es õ fellege mind
 meg boczattya. Mondom nem czac azo-
 kat kiket az előt miettem: Hanem kiket min-
 dennap holtig mieltek mielnekis: Bár min-
 dennap hetuen het embert ölnee meg, het-
 uen het paraznafagba esnem, hetuen hetter
 lopnec, Isten hetuen hetter svidnam, karom
 lanam, es akar miczoda bánbén esnemis;
 mind meg boczattya, ha sjiuem sziint ban-
 kodom rayta, es azoknac boczanattyat ké-
 rem. De ezt iol meg érczed. Nem azt mon-
 dom hogy valaki ennyi bánbén heuersen,
 hanem azt mondom, ha valaki nagy ördögi
 kisírtetec miat sziinten ennyibe eset volnais,
 à mint Mánás Kiraly soc ártatlan Prophé-
 takat öletet, loc baúanyozast es fértelemsí-
 get miet, Nabuchodonozoris, így amaz
 Tolu yis, es lokan többec: Mondom azert Klinec beceptua
 ha eis vagy tudatlanul, vagy nagy harrzod Isten meg báneis
 es tu;

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N

es tulakodasod között, et öröknlegid miat. es
sz ördög miat minden mielnedik akar mi-
czoda bántás. Es te azokba el epeduen, nagy
irőtegessel, nagy félelemmel, nagy obytással
könyörgeš, hogy az WR Isten meg bo-
czassa. Meg kēl bocztani, azert. Mert mind
Isten meg bocza^{ut} ez egez világnač minden fele báneiert eleget
ni az blinti: töök az ó hent Fia. Es ha valaki ó általa an-
nač boczanattyat kéri: soha meg nem tár-
hatty, mert igaz Isten, es arra magat eskü-
veseuvel es igeretiuel kötelezte.

Tolvigag ennce
meg erissere.

Ioan 3o

De azert az lehetetlen, hogy á ki az bűn
ellen hartzol, azt vralliya, az ellen könyörög,
hogy azt Isten hínten annyira erzettene az
bűnre. Mert noha meg vagy soс keppen ki-
sírtetná ic de nem felőtteb, hanem az kisír-
teteč mellet mindenkor erőt es legítleget ád
azoknač, kic neki könyörögneč: Ha kedig el
hadna esnijs miat Petert, Páit, Moylest, Da-
uidot, Áztis iauokra, alazatoslagokra es na-
gyob vigyázásokra midi.

Mondom azert, hogy lehetetlen hogy Iſ-
ten el hadna felőtteb az bűnbén merülői az
ó hiúzít, az ó benne bizokat: De ha valami
keppen valakite felőtteb igen nagy kisírtete-
kig

ket erzentsis, kic miat igen nagy bùnökben elneki: Es ö mind azokba nyög, ohayt, so hazzodik ö előtte, Es kéri bùne boczanat-tyat Christus által, mind meg bocza-tatnac.

Ez penig nem oka nekül beszélem Mere
loc felé bùnölc kérdeztec vigazta last id-
lem, kic, hol igen nagy röttegesben, nagy Is-
zeni karomlasban, hítokban, hitetlenlegben
ki felötte rut ektelel paraznasagokban, ki
nagy telhetetlenlegben es czalard kereske-
desben, ki nagy rehetegsegben, ki egy bùnbén
ki masban volt. Es ezec midön életyeket a
karnac annyira meg iobitani, hogy soha töb
be szokat nem akarnáć midni. Es ezeket
meg siratnac, es meg gyonuan oldozast ven-
nenec, es az Christus Vacoraihez iatul-
nanac io híwel es io híndeckal: Az utan is-
met el iöttec hozzam es aze mondta, hogy
ö, wyonnan ismet az előbi bùnökben este-
nec, ki miat immár ö magokat az ebknec
tartyac, kic fel nyalliyac az okadast, es à dih-
noknac, kic ismet az előbi larba huernecc, Es
montac hogy öc immár az utan sem gyon-

Mire valo e
tanuság

2 Pet. 2.

H V A S T O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

Nincs mernec. Mert öcc az elő fogadsokat meg törcet. Ez feleknec minden latnam, törtégo híutket. Es latnam hogy a magok utallyac magokat az bón miat, azon firuzkis, es híucc szerint keusnac hogy belölök valoba meg tiztulhatnánac: Es az Istent sem mi bűuel meg ne bantanae. Ezeket ezzel vigazaltam, hogy nincs hamis Istent előt menyi bántakat boczatty meg, hanem minden valami lesz, kecs; meg boczatti, nem nincs napia, ideie, meddig, hanem mindenkor valamikor kériűc, nem nincs méreteke minemű bűnek boczasson meg, hanem a: kár nagy es akar kitisny legyen. Ezeket kedig az mai Euangeliomis bízonyitja minden Christuswudetiz ezer Talentom hoz hasonlitya az mi adosságinkat, es mind annac boczanatiyat jelenti.

Az okosság ezu
dolja eccl'

Matt. 18:

De ez az okossagnac igen nagy czudatrac teirzic, a mint Peteris czudalkozuan kérde az WR Christust ha ki lehet hetzér vétkezneki, meg boczafti? Feleleuz WR: So betuen hetzér, az ar: valamenyi; zér vétkezic, mind annyikor meg boczasd, Bizzeg pagy irgalmasaga ez az Istennec. Betuen het-

hethez egy nap röcenetes vandoc bűnökbe
 esni, es minden okat meg bocztani Deez-
 zel igassága hérint tartozik. Mert az ö hz.
 telmes Fianac annyi fizetés vagyon, hogy
 ha minden ez evez világis az által kérne bűne
 boczanattyat, noha azok röcenetelelcs es igen
 förnyűd, de ö tartoznec meg bocztani minden
 okat. De ha ki azt meg veti, kekeríté-
 tic az Isten az ö igaz íteletri hérint, hogy az-
 zon meg vegyen minden adossagot, Ha ki
 kedig ö általa kéri bűne boczanattyat me-
 gint igassága hérint tartozik hogy meg bo-
 czassa. Mint pldas: Midön ket ember ados
 volna neked ket ezer forinttal, es egyic sem
 adhatna meg, es az Biroual meg fogatnad,
 es kekeretenek hogy meg fizetnenee. De
 semmire nem volna. Kini azonba ha valaki
 könyörűuen le akarna tenni az adossagot
 minden az ketetért. De az egyic read valo ha-
 ragiaban azt mondana: Ne fizet bár en ér-
 tem, Mert ha en magam meg adhatnam sem
 adom, es ha az ebbe it meg elzuckis nem
 gondoloc veled, es soha nem adoc egy peoz-
 tis. Ezt minden te, minden az Biro mélton tart
 hanja holtid valo foglagban. Visszont a ma-

igassága vagyon
 Istennek à bezzes
 bizo bûnösnec bl
 ne bozatajara

Szep pelda era
 rol kinec tarsoa
 jie isten bûnes
 meg bocztani es
 kinec tarozic
 meg nem bocztato
 nyi,

H V S X O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

Sic & maga eldeznec hogy ô érőtte fizesse
nec meg, es igeri magat, hogy meg akaria
teriteni. Ezert midön le tennec az adossá-
got, immár nem volna ados többe, noha
nem ô atta, de akar mi, ha ô érte mas meg
fizette, es az Biroi tartoznec elbocztatani.
Igy vagyon az iduôsség dolgais, hogy à ki el-
veszi azt à fizetést, kit tölt ez egez vilag bû-
neiert, az Atya Istennecc hent Fia, meg me-
mekedic adosságabol. es Isten tartozic igal-
lag heriot iduôziteni azt. A ki ksdig azz
nemakaria venni, az, benne marad, bûnebe;
es Isten köteles lesz igassaga herint, hogy meg
keress: rayta az bûnnecc fizetést. Errôl pels-
da amaz ket Toluayis. Az egyic meg vta-
la az C H R I S T V S áldozattiyat, sôt meg czu-
fola, az masic könyörge hogy ô röla emle-
keznec meg az ô országaba, amaz, el vesze es
mene ôrök karhozatra ; imez penig mene
Paradiczomba. Ez ket ember pelsda arrol:
kic karhozzanac es kic iduô. Úlyenec az bû-
nôrök közül. Noha mind ez egez vilag bû-
nôs miut az ket toluayis egy arant valo bû-
nôs vala. De ám az egyic el vesze, az masic
ôrök életec nyere.

I. 1. 3.
Rom. 8.

Pelsda:

Errol

Ettől hép Kérdésekbenis hólóc.

K E R D E S.

Mint kel érteni: Hogy lochelyen így fhol Minden világ
színes és egyszer
számos erdemely
kerhögötör, De
egyikre sem elég
színt és nyújt
szállás.
az íras: Reszeges, parazna, báluinyoza, II.
iken karomlo, hitelesen czalard, fófuseny, ke
ju'y, es többet ez felc, nem megnec Isten
bőrhagaba: Hít így senki nem mehet oda:
Mert ez eger vilagon ezac egy síacs ki vagy
reszegés, vagy parazna vagy fófuseny, vagy
egyeb bűnös nem volna: Ha nem minden-
koris, de gyakorta hol egyikbe, hol másik-
ba ki el nem esne?

F E L E L E T.

Mint Szent Iánosnal mondatic, hogy az Iacob. p.
bűnöket Isten meg nem halgattyas: De az
szelte bűnöket kic az bű : alet lemmit nem
nyognec, kikbe igaz pccitentia, sjiuec szerint
való banat nincs, hanem ö magoc kruanslag-
us kruannyac es futtyac sánkhandeckal az
bűnt, azt, érteni sem akarisc, hogy Isten v-
rallya, érötte haraglic, es el kathortattyat ha
ki nem térnec azbol ö hozza, es ki térnílem
igyekeznec belölle, es azert hépitic: Mint ne-
melly így hépiti az vforat, hogy io az, mert Ne fedezd se
hépíted az te
bűneidet
magancs halásnot hérez yele, Maga ha el vez-
gős.

HVS CON HARMADIC VRNAPI EVAN.

törteis, erővel ki velt az övet. Nemelly az
reflegfleget vigatagnac es baratagnac neve-
zi, az főszonyfleget takarékkollagnac, az kevely
fleget tiszességes maga tartagnac, az parazna-
tagban hizelkedic az regi hentec peldaiual, es
az Atyakeusl, kiknec loc felelegek volt, az
hengesnegc méltatlan nyuzasat mentihogy
Isten hatta, hogy meg adgyac az Czasszer,
az ünnep nem hentelest, az Isten igeie nem
halgatást, az nem imatkozást, menti hogy
egyeb dolgai miatt ezekre nem erkezic. Ez
fele hín alat minden bűnben testi batoroc, ba-
tran es vigan futtyac azt, bennec édeskedne
es gyönyörködne. Ez fele bűnöök t Isten
meg nem halgat, hanem el karhoztatty, kic
nem bűnöc boczanattya, hanem ez vilagi
ioszagot, es töb bűnre való habadlagot kér-
ne. De az kic lirnac az bűn miatt, es keric
bűnöc boezanattya, es biznac az Istenne
irgalmaslagaba, hent Fianac érdeme altal.
Es hípelkeduen az bűn ellen, igyekeznec iol-
éni, kérüen arra hent Lelket: ezec ha hetuen
hetszer elmenekis egy nap, Isten meg bocza-
tta, Es az ó Paztorinakis meg hatta, hogy
ökis

ökis ezeknec mindenſter hirdesſec bánoć bo-
czanattyat.

Az kic azert akar értue, akar érteſtenül Akár Erreue az
az bánt követi, mint az kic vagy baluanyo- kar erjetlenül,
zaſt áznec ez gondolattal, hogy miheint meg nem io a t bánu be
heverni.
kazdagodnac, elhadgyac: vagy hamis ke-
reskedest, méktatlan tiztet, nyuzó du'ló, foz-
tó vduarbiroſagot, vagy reſ;egléget, paraz-
nasagot, ez gondolattal: hogy halalom felé,
suagy touab touab el hagyom oztan, ezec
mind átnokoc: Es azert az iteletkort ezt Luc: 13,
monddyac nekic: Tauozzatoc el tulem kic
álnoklagot czelekeztee.

De midón akaratod ellen eſſel, vagy vſo- Az bánuć Akar
raba, vagy reſ;eglégbé, vagy paraznaſagba, ruyoc ellen vſo
vagy baluanyozasba, babonabsa, zugodasba,
hitelenkeſdesbe, átkozodasba, fóluenylegbe
ollykor midón ellenec vigyazſi, es könyör-
gesi, es az utan keſeruelen ſiratod, es ilmet
ſhent élette igykezel, az kit meg czaltal, meg Mic̄oda akara-
od ellen yeskez-
nyi.

elegited ha lehet: Ez fele bánoſtról azt mon-
gya ſhent Pál: hogy nem ö mieli az bánt;
mert akaratrya ellen vegyon, hanem az ö ben
ne lakozo bánt czelekeſi azt, Azt à bánt pRom. 7:
nig meg fizette es meg rontotta az Iſtennec

H V S R O M H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

Fia, es annac boczaattyat nyerte ha kérte.
Ezt megis érczde meg nyiluabbau: mondó
hogy az à bùn meg fizetődöt es meg ron-
tadot Christusba,czac hogy te egyet ne értes-
se tarcz ô vele, mert ha az bánuel baratko-
ol, szbaa édeskedel,vele kerekettel tarloko-
dol, vagy te ô neki tarla lesek, es vagy teged
ô vele egyetembe el ront. De midön czac
ô izgat, es te ôter vitalod, te ô iúe magad
vonhod, ô kedig teged ranczgal az ô keuan-
ságara, te penig atiul el vonod magad,igy ha
mibe esetis nem te mieltes, hanem à te ve-
led ellenkezô bùn, kit mierte hogy meg ron-
tot Christus; ô rontua leszen, te penig
ô ellene meg tartatol, ha ához folyamis; à ki
ôter meg rontotta, es bir ô vele, az Christu-
shoz. Tehát ez fele ember erössen esedez-
ze, annyival inkab, houa gyakrabban vét-
kezic ôis gyekrabban isminkozze, gyakrab-
ban hallya Isten igciet, gyakrabban elliyan á
Christus hent Testamentommaul, sántelen
kérien hent Leiket, kérte éyel nappalaz ô bù-
neinec boczaattyat, es bigyen az Christus
aldozattyatnac eleg fizetesebe, es az Istennec
arrol iöt édes igeretibe,es bizzec hogy mind

azoc az soc bűnökis meg boczataenac neki az WR Christusert. Es így meg meneked
uen még most az bdnál, enyiból, hogy az,
neki nem tu' aydonitatic, hanem Christusnac
Isten az Iteletkortis nem itelheti meg. Io. 3:18
Ezert, mert az bánból ki menekedet a Chri-
stusnac elegedendő fizetese által, kit ö el vör
töle hit által.

De meg lassa minden, hogy hizriked s fel
magat meg ne ezallya, es magat lagyan, tu- ¹⁴⁹⁴⁷ hizelkes
nyan ne tarca az bána előt, hanem igen iol
vitezkedusa, örizzen örizze hitit es io lelki ^{I. Tim. 1:18}
ismeretit.

Ezeket mondam az meg rötrent fiauk! ^{Az röstreng fia-}
nec vigaztal-lokra az báni boczatasról. Kik- ^{uknec valos ez}
ból meg érhetde, melly nagy irgalmasseg tanusagoc, nem
legyen az WR Istenbe az báni boczatasis, nac, es ^{ez to su bátra}
Es azt nekünk melly draga neuen kel ven- ^{edeskedéknec,}
tiunc. Kiert megent ö fellegenecc ezzel tar-
tozunc! Hogy valamenoyiljet mi ellenünkis ^{ez bala edessel}
vétkezik akar melly emberis, es ha hozzaac eutogiac ^{ez his}
íér, mijs mindenket io keduel meg bocza- ^{nec,}
func.

Az mi meg boczatasinkrol

YY ij

Ide

H V E S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N

Ide fel h̄olanc ímez dragalatos i galmas-
sagatol Istennec: Hogy ö minden báneinket
keel; meg bocztui, ha hozza téruac: Az
meg téroc kic legyenec, es azoknac minden
nap minemű hartzoc legyen, aztis meg hal-
lottut. Immar erröl valo hala adasokrol
h̄ollyunc: Hogy midön Iste illy nagy i-
galmas mi hozzanc, mijs ezzel terrorunc,
hogy valaki báneból ki akar téni, azoknac
h̄iuunc herint meg boczaunc.

Azban kedig nincs semmi valogatas, akar

Ne valogas a t
Bün bocztasba,
se nagy se soc vol
sat ne nezd, ha
esmered hogy
ördmest kiter.
valamibe min-
ket mas meg sera
mind a zokba
mijs meg fertyc
az Isten

nagy vétec akar ki simy legyen, akar sokhort
akar ritkan legyen: Mert mint teged io hirred
ben, marhadban, testeben meg lér a te fe-
le baratod: Igy teis az WR Istent minden-
nikbe meg lérte: Io hirbennis, hent neve
ben, midön azt nem fiztelek, s, igejet, ta-
oyitasat igeretit, seddelet, magat, h̄omelyet,
hent Fias, hent Leket meg nem becsüled.
Marhaiatis sockeppen tekozlod, midön arra
nem költöd az mire ö atta, az ö igeiere, hent
neur diczeretire, orhagod oltalmara, es nyo-
morultac legitlegere, es mikor el lopod ö
tule, álnoksagual ioslagodat kereluen es oltal
mazuan, Testebenis meg lérte, mert az ö
kemer

heme fenyet átőd, mikor az ö hiurit habor- z Ich. 2,
gatod, az ö testet vtalod, mikor az ö ehető
is, foglyait el hagyod. Mindennap kedig egy
nihanyhor mindenikbe vétkezel, de megis
mindenket meg boczattyha ezekbe hoz-
za térs, meg koueted es engezteled.

Teis tehat ne valogas ezbe, akar io hired- Az ellenkező
ben, tiztességedben, akar testeben, akar mar- fel eßebe vege
hadban, akar sokhor, akar ritkan bantottis
valaki, De ha meg tér, es tiztességedben meg
kouet, testeben meg akar gyogyitani, say-
da modrol, meg elegiteni, karodrol meg si-
zerni, Mondom vgy, ha érteke vagyon rea,
vedel túle io neutr, es bosut allani rayca
ne igyekzzel.

H, penig olly haborgat, kinec nints semi. Az alnac boz-
mi handeka az meg bikellestre, hanem alnac, zonso nint iar,
rauhs, czelczapo, es czac birotul valo feltebe
akar meg kouetni. Te aztis ved el io neutr
Es ö meg lakolaz ö alnoksgagarol.

Ha kedig valaki vgyan read törne: Este s zabol otal-
egy nihanyhor intettek meg bikellestre : mat keresned,
Niots mst tenned, hanem keszeritetel Biro
otalmat meg keresned. De te ottis io san-
deckal, legy ehetisz. Es valamibe hasznathatz
Y Yy iij balj-

Rom. 12.
1. Pet. 3.

XVIZONHARMADIC VRNAT EVAN
halászly, rea ne bošonkodgyal, ne panashol-
kodgyal, kárt, bošut allani ne igyekkezzel.
Adgy enni, innoya, segítled mindenüli, kör-
nyörögy érótte: Es vary az törutnytül el-
Istenül. Ha meg nem tér, eleuen tüzet tas-
kar; ez ö sciere, à minc hent Pál hól: Ro-
man: 12. De te soc okokert meg boczas nes-
ki.

Miczoda okoc indiczanác az
meg boczatastra?

Hogy az Isteni
parancsolatnak
engedgyűnc,

Levit. 19,
1. Pet. 3.

Először mert Isten paranczollyais az meg
boczatast, "es tiltys az töb bù öc között áha-
ragoskodast, gyúlőlködést, bošonkodast." Meg boczassatoc vgy mond: Es ilmet: Az
N p el ne nyugodgyec az iú haragotokon.
Eph. 4. kinec parancsolatiyanac hogy en-
gedgyűnc, soc okoc kekerenec rea. Mert Ha
ter ünkis, teremtőne, Attyankis, ki magabac
szentelt, ö tart, ö adhat minden iot, es
el vehet roslenc minden nyauayat, ki megis
ild ha igyekerdne neki engedni, vilont meg
árkoz, el ront, el vezet, es el taklit tûle, es el ker-
hoztat, ha nem igyekerdne ha uat fogadni.
De ezaz hozza valo herelsz ünkbenvis mel-

te k: dueskednád, minden hallyuc hogy ke-
vanny a túlunc. Árban ne fölgely ö neki
Amit nem hagy: De az mit parancsol, ha
szíban igyekszel engedni, igen nagy kedvet
mielő; vele. Ezt penig hogy eae g boczas, loc
helyen parancsolysa, es ígeri hogy ö boszut
ál. Daut. 32. 2. Reg. 22. Tob. 3. Piat. 17.
139. Ecclesiast. 12. 28. Luc. 18. Rom. 12.
Ezech. 9. Kétség azert ne ellenkezzel az te
Isteneduel, hanem engedgy az ö paranczo-
latinac. Es mind felicében, minden hozza va-
lo körülmedbe meg boczas az te ellenleged-
nec. Előttek leuenez, hogy ö parancsolysa.

Melodhor pldais az Isten mi nekunc, ki
mindenanap loc fele bñséinket meg bocza-
tya: Es azt akarja hogy öret erzbennis kóve-
süd, át mint az WR Christus tanyit :
Legyetec vgy mond irgalmasloc, mint az ti
menyei Atyatokis irgalmas. Ki ksep do-
log az Isten kóvetnádne az ö nemis dolgei-
ba, es magunc naponkent ö hozza felnunc,
Es ki terzeni exbölis, hogy ö fiai vagyunc.

Harmadhor fizetésgéis ez az WR Isten-
nec, hogy czac ö reh. dgyuc az igaz iteleter, ^{hogy fizetésgéis,}
^{ni meg adgyuc}
^{es a tñlennec.}

HVSZON HARMADIC VRNAPI EVAN.

Rom. 12.

Deut. 32.

csàbûretest, à mint ô maga mondya: E-
nyim az bojtu állás, en meg fizetem. Még
ez vilagonnis, az wrac, birac, gazdac ban-
nyac, és gyalazatnac tartyc, midön neki
nem panas; olnac az ô alattoc valoc, hanem
ôn köztöc gyûlôlkednec es vreckednsc: Isten
menyiuvel inkab, kinec birtokaba vagyunc
mindnyaian.

Hogy egy arant bûnôsôc vagyunc
es hogy el ne ronissie a zokat kiket isten egy eszegünkre fer.
nanc: Hogy egyenlô keppen mind bûnôsôc
vagyunc. Valami egyinkbe vagyon, de minden
azoc masbais vadnae, ausgy lehetnec. Sôt
figyelmez czac iol magadra, hâzat, ezert ta-
leis; egy nap benned, vndoc vndoc gondola-
tokatis, hândekokatis, czelekedereketis, mert
egy hêm pillantañira is nem hânic meg az
ati bennânc lakozo bûn noditanî es izgatni
locezer kíppen: Te hâtezertis hogy illy el-
merultec es meg holtac vagyunc à bûn mi-
at mindnyaian egy arant, es hûkô kôdunc az
Istennek kegyelme es irgalmas saganekûl egy
arant, azertis irgalmasoc legyû ic egy mas-
hoz. Bizony vgy kellene egy mast hânnuc,
mint az kiket à hâdban halatra vagdaltac, es
hékere raktac, es azcc à mint néznecc egy
mas

más lebere, oly könyörűtelen kellene egy malra néznünk az nagy loc leiki testi lebancs mire az loc vndoc bùnöc miset. Touabba haleinkis egy Adam es Eva, Istenünk, Iduő zitönc, hent Lelkünk, Lelki anyanc az Keztesleg, lecki éretünc, italunc, az WR Vaczoraia, fel tamadásunc es öröc életdac, köz es egy mindenaiunknac. Tehát egyessegét heressünc, es ne viaskodgyunc lemmibe. Ha kedig valaki viszat vonhon, az mind fel bon tyu ezeket, kiket Isten ezre szerzet, hogy ezec által ösue lantzóztassunc es nagy egyeslegben élyünc. De mi nem hogy ezeket bon taníakarnuc, söt inkab igyekezzünk azoc által nagy Isteni egységben maradni.

Októdher óyiuc az közönleges tartalagnak hogymellettüne
gotis hogy az mi cuodelünckel, patuartossanac se egyhazi se
gunckal, itigykedelünckel, boszonkodasunk-
ne haborkodgynac se polgari rendes,
ual, ellenkezelünckel, verekedelünckel, kár te-
se Bolgane, czes-
tünckel meg ne haboritluc, se az Egyhazi, ledunc iobagin,
se polgari rendet, A mint sokjor két tanyito fülebaratinc.
ellenkezese mire sokan tuelgesbe es nagy
viszavonasba elnec, Két jomhed wr, ne-
mes mire az hegyny paraztsag testebe, mar-
haiba kinoztatic, kicte ellened nem vékez

HVS:ON HARMADIC VRNAPI EVAN.

tec, es fel kialtuau az Istenhöz read siwnac; riwnac, es el vezted magad mind testestől, lelkestől, marhastul miattoc, ket pteres még gyermeketis nagy buban, faratlagban cyti, ket seidelem soc ártatlan vét kiontat hadakozalokban. Azert hogymastis meg ne haboritlunc, ezertis hamar meg bekellyűnc,

Hogyl elki resz
oi kartulis obas
suc magunkat.
Hatódhor magunc káratis meg tekinczde
mellyee le; nec az gyúlölködesból: Hogy
ki mint Istantis reane baragattyue. Az Isten
nec hent Lelket bennünc meg komorattyue
shiuñket meg lebesityüc, shünket meg ho-
malyosattyue, magunc vgyan meg gyúhösl-
attyue, ki mint sokra Gutta, Korlag, es egy-
eb nagy betegleg esic, Isten igeiet nem hal-
gathattyue, igazan es aitatoson nem imat-
kozhatunc, az wrnac hent Vaczoraiaual lela-
ki örömmel es czendek; shuel nem éhetünc.
Semmi io tanaczot nem fogadhatunc, nagy
gonosz hirt herzes; magadnac, es sokackal el
vtaltatod magadat, loc röttegest, but, bana-
tot kel shenuedned, es nagy károkat, à mint
lattyue az procatoroc az ó magoc hal; nom-
kert mint vontattyac az pört, kiböl az pö-
tösöknecc az agodalmat, az kárt nevelic: io i-
dejeket

deiket el vezeti, eseket török, marhaikat lopiac. Es gyakorta dagalyunkba olyat ezelekeszünc, kit mind öröcke meg banunc, vagy ki mint elis velünc. Kibe ha meg halunc, mind öröcke elis karhorunc. Mert minden az ki gyűlöli atyafiat gyolkos, vagy mond s. Iehan: 3. Ianos, egy gyolkosuac sints kedig öröcke élete.

Hetedher loc hal;naijs az bekesegnec ia- Hogy lelki testi
ezene minket az meg bekellestre. Mert az be io aldomast ve-
keleg közöt, eldne, elmen, lelkanc, hiuanc vünc.
czendel, es testünkis könyeb. Imatkozalunc
vidab. Mert battan mondgyuc. Boczasd
meg az mi bőneinket, miképpen mijs meg
boczatunc ellenünc vetteteknec. Io hirt her
zünc, emberec közte heretettel es tizesség-
uel, es édes huel nyaiaskodunc, azokkal ma-
gunkat heretetylde es tizectetylde. Es II-
tentül loc aldomast velünc, à mint az WR
Chr ist vs igeri monduan: Bodogoc az
bekesegese, mert azoc Isten fiainac hiua- Matth. 5.
tatnac. Bodogoc az irgalmasoc, mert ezec
Irgalmassagot nyernec. Bodogoc az enge-
delmesec, mert azoc bisiac öröksegül az földet. Ilmet mondaz WR: Meg bocza-
szas

HUSZON HARMADIC VRNAPI EVAN.

toc, es meg boczattatit tû nektek. Vgyan erreis teremtet Isten minket, es az ép termézet czac erre vit volna bennânc, hogy csendes;rc, édes es bekeleges hjuðc lennenc: Erre viða vagyodnunc igen húkleg, es rea Isten-tûl húntelen legitlegét kérnânc. Mikor felramadunk is mind öröcke bekelegûnc leszen Isten orkagabancs. Vilont az el kathoztat mind öröcke gyôlôlkôdnec, irigykednec az hent Angyalokra esaz hentekre, es verekednec es hickozodnac, es átkozodnac, egy mas közt. Hát az hiuec mostis azokra hagyac az haragoskodast es gyôlôlkôdest, ki oda valoc. Ittis az erdei vad barnokhoz illicaz kegyetlenség, Medue, Farkas, Oroszlanhoz.

Peldainc ielsec vadnac erról, mind a hent Irasba, es még az pagan iratokbannis. Mint ô maga az WR Isten pelda, ki igen nagy tûrhetô es igen engedelmes, es ki ío kedvel meg boczat. Pelda az WR CHRISTVS Matth. 11. Peldac soc hómelyec, mint Moyses Num: 12. Dauid. 1. Reg 24. Szent Pál, hent István. Actor. 7. Peldac ielcs felelmecc: Mint Cyrus, Darius Xenophon, Con-

Conradus Czaſsar midön azt fogatta volna, hogy valamit felelelege el vihetne meg engedne. Az Herzegne es áz tőb a honyoc ki ki hátara veszi sériet, es gyermekit őlebe, es vgy viszic ki az ſallot varbol, Az Czaſsar noha nagy haragual volt az Herzegre, de meg engede.

Pericles hőuednekkel kisírteti hazahoz ki mind nap estig vadolta az Birac előt. Sőt tőb ies peldac vadnac sokakrol, Abraham ról Scipiorol, Thrasibuluıról. Es többekről emlékeztem az keuelylegről valo iralomba. Ez okoc inditsanac az meg boczatasra.

Ez fele loc tőb nemes okokat talall; az ſzent Irasban, es az termezet folyaslabannis, honnet az te ſiuendet fel indiczad, hogy mindenec io kedutl meg boczas; Hamar pepig mint az WR mondgya, mig az vton vagy békellyel meg a te ellensegeddel. Hogy az, ne adgyon az Biro kezebe, ez Biro penig a hoharoc kezebe. Es meg eskülic monduan: Bizony mondom ki nem mégy, mig az utolso fillyerig meg nem fizet. Immar het ies Kérdeleket tamaztoc előtökben.

ZZ iij Kér-

HUVSONHARMÁDIC VRNÁPI EVAN.

Kerdesec az meg Boczatasrol,

E L S 8.

Haki nagy áshezen loc törödessel vagy
senyegetessel, enged meg, es azt mondgya:
No ám Isten boezasson, deha rea talaloc
meg nem emlekezem rola, elege ez?

FELELET.

Nem erac so-
ua!, hanem fi-
sel boczas.
EZ nem igaz boczatas. Mert Isten hjuet
keuan, & mint Christus wrunc mondgya:
Ha hjuettec szerint meg nem boczattoc: Il-
tenis nem boerat tu nektee, Es int hogy az
mi ellenseginket szeressuc, es iol tegyunc ve-
luc. Luc. 6.

M A S.

Ha ki aze mondgya: En hjuembe meg
boczatom. De nem kouethetem meg, mert
gonozb lenne, es el hinne magat, es en vtau-
na nem iaroc.

FELELET.

Ezis álnokflag es hamisság: Mert az ki hju-
ueből tiztan es igazan meg boczat, az, hia-
ulis keel; meg kouetni. Söt mindenbe keek
neki hol galnijs. Gonos; penig nem lenne az
jobol, hanem te jo peldat adnal mašnakis, es
öccelis

Ötteris enhitened, ha penig ô magaba kemenkednec, azrol adgyon ô okot, Te fogad az te Istened tanaczot.

M A S.

Ha ki azt mondgya: O Erômest meg bo-
czatarucc, es azt akarnam hogy soha ejembe
se iutna, De valamikor rea tekintec, mint
haaz belemet latnam, kit igenis banoc?

F E L L E T.

Ez, könyörögien az WR Istenucc, tsuoz
taffa el tûle az ördöguec ez fele eztener, es az
testnec nehezib kedig á sji-
ue az mist, anuyiuval inkab könyörögion, es
az WR Isten meg menti öter.

M A S.

Ha ô nem akar semmi keppen meg cs-
hedni, es vntalan ream tör, mit tegyec?

F E L L E T.

Löld meg feisdelmedet, az, Isten kapebe-
li, es igazat teszen tû közötterec,, De te az-
koris io sjiuel legy.

Rom, 13.

M A S.

Mig az töruey el uégezôdic', es ô ha ad-
digis ream töruey czac boszont, es enbedni

Rom

HVSZONHARMADIC VRNAIEVAN
nem akar: En meggyonhatomé es elheteké
az Christus nac kent Testamento maul.

F E L E L A T.

Meg lehet igennis, es vyan meltois hoz
gy hoz inkab haborgat teged valaki, annyi-
ualinkab könyörögy, tanully, gyonnyal, ély,
az VVR Vaczoraiaual, hogy az Isteni féle-
lem meg ne lankodgyon benned, hokial az
bekesleges türesre, es minden iora. Azonba-
te, had magad mindenestül az töruennec iá-
gaz latajara. Es legy iq siuel az te ellensegéd
höz.

Igy tartotta magat Christus wrunkis, mi-
kor arczul czapnác: Mikor az Kerezt fán
kídalmaznác: OÉ az ô szent Atyaual es a-
zockalis bekesleges volt, noha ez vilag vele
ellenkezet, De ô ellensegétert szerette, es io a-
karattal volt hozza. Igy Moyles, Samuel es
Istuanis, Pális, noha soc boljut, haborut, es
nemellyic halaltis szenued ez vilag miat, De
azoc közt Istenben vyan nyugottac, es el-
lensegökert imatkoztac. Ez mostis minden
hiucc dolga.

M A S.

H

H ösérte meg előjér : az kouerest ki
kezdgye el?

F A L E L T.

Iosshet mélto hogy i ki még bantotta se
le barattiyat, az kezdgye el az kouerest esaz
keresse meg az meg sérte fel. De midön
az ördög annac kiuet meg kemenyitene. Az
mas fel meg gondollya hogy az WR Chri-
stus ö maga iart az ö ellenségi vtan, ö ma-
ga kéreste meg az bűnösöket , menyuel in-
kab mélton hogy mijs ezt miellyü . Ezre
indit az Istenies az atyafui heretet.

M A S

Ha melke vagyon az en ellensegem, es
meg nem kouethetem, Imatkozhatomé Il-
tennee, hogy meg boczastra az en bűncimet,
es az ö Vachoraiahoz iarulhatok?

F A L E L T.

Iosshet mig ellensegget ember meg nem
kouerti, es ha lehet, meg nem elegiti kararol,
s jidalmatol, sértelesröl, addig ha ezerhet kér-
neis bűne boczanattyat. meg nem boczar-
tya. De ezt vgy érczed, hi meg lehetne es
te nem akarni meg bekelní, meg elegiteni,
meg engezelni; mert vgy pœnitentia nökül-

AAAAA imat-

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .
ismatkozal. Ha penig mes;e vagyon, ezac
io k;ived legyen rea, hogy vagy baratid, kues-
led á'tal, vagy te magad ha rea telal; meg
engetteled: Igy az te io k;ived akaratytat e-
leg nev;n vel;ji az Isten. Ha penig meg holt,
es te valad marhaia marat, vagy atyafinac
ad meg, vagy ha azoc niuczenee, ozd k;ege-
nyeknec. Ha aze micsled, ielek hogy te igszan
meg ilmented az te bónödet, k;ived sérinte
banod, ígaz poenitentiat tartas, azert igy az
lelki pazaris bizuast hirdetheti az te bónöd
boczanattyat, es az WR Vaczoraiatis ne-
ked adhattya annac peczetlesere, hogy à Chri-
stus teste vére te érótted k;enuedet, es Isten-
tölös bónöd boczanattyavsgyon. Illy volc
Zachrus es többec.

M A S.

Ha az Biro kezebe az lopo, parazna, re-
k;eges gyolkoz, baluszyozo ünnep török;kit
koz, vforas, es egyeb gonok; teuô: Es az kô-
nyörög mondani: Lím az Isten kegyelmes,
es meg hatta hogy meg bocza lunc egyptianus,
Azert teis bocza id meg ennekem, es
legy kegyelmes, es ne öles meg?

Fec.

FELLET.

Iollhet it azw^a C^ristus nem ábiro
tagbelickoec h^{ol}: Mert azoknac malut meg
vagyon p^{ar}anczolua. Hogy az b^dnt ne ke-
mellyee, H^{anem} az dⁿnep törör, az Isten ka-
romlot, az baluanyozot, az babonast, á ha-
tnis tanyitor meg k^övezze: á paraznat meg
ölyyec, az lopot, marhaul b^dntessc, á gyol-
kost meg ölyyec, kerzet kerzet, fogat fogert,
hemet hemert, barmot baromert, p^{en}zrt p^{en}
zert, es minden igaz itelettel czelekedgye-
nec. Kikben nem őc, hanem Isten czeleke-
s^{ic}, az kinec itelő h^ezikbe Isten keptbe á nec:
Mindaz átal, Isten nekikis meg engedi hogy
az kit latnac meg t^erönec, auagy tudatlan-
tagbol, auagy nagy keszteritesból, nagy cza-
latkozásbol el eletnec, auagy oly ember-
nec, ki az előt loc ior törc, es egybe, kettő,
be meg czalatkozot. Ez fideckel ökis kegyel-
mesben czelekedgyenec. á mint regen effe-
sekneç oltaimara valo varostis herzet volt,
houa haladgyanac mikor törünetböl em-
beret öltec, auagy egyeb bű ut midecc.

Logyen mikor valakit az Törucny meg
kapt^o es kezbe adgya, Oc őc h^{ol}gaiaz törucn

A A A A ij ncc,

Exod. 21.

Leuit. 24.

D^rit. 19.

Leuit. 19.

D^rit. 19.

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

nec, es à mit az nekic parancsol, azban kel
nekic el iarnioc, õc czac hõlgae, es az kiudl

nem herezhetuec semmit. Czac hogy meg

Ar ki kezebe, lassac hogy igaz itelethból legyen az törteny.
az törtenec mit mielletlen,

Dz az kis törteny kezebe estenekis czackó-
nyörögienecc igaz meg téro huel az WR Is-
tennes, auagy ottis czuda keppen meg ha-
badittha, auagy ha meg kel halnijs, ô. õc é-
letre adgya, mint az egyic Tolusynac.

Itazert nem az birakoac tiztekrel holasne-
tanit az Christus
tus.

H nem az körönleges tarfalag közöt az mi-
uel tartozunc egy masnac, azra tanita Iesus
Iduozitenc.

Er legyen az Bânecc meg boczatastrol
tanulagunc, Arrok hogy Istenis meg bo-
czat nekanc, Es mijs meg boczassunc egy
masnac.

Az masic meg boczatastrol.

Ar blintetesc nec meg boczatastrol.

Mondottuc vala, hogy kettõ à mi adossa-
gunc Bânecc adossaga, es Bântetesc nec adossa-
ga. A bântot imár holtunc, es melly loc bû t
melyunc meg hallottuc, es hogy mind azo-
kat ket; az Isten meg engedni, söt vgyan ti

tiz.

tíztitani es meg igazitani belöle hent Fia
által, ha veszücs: Immár hollyunc az bánc-
telnekis meg bocztatalerol.

Noha ez világ kerüntis soe keppen bűste:
ti Isten az bűnt, De senki arrol it meg nem
fizethet, akar nyasban vonnyac, akar fogo-
ual haggaſſac, es akar melly rőrteneteſelen
kinozzakis, ha bár ezer eztendig türbe éget
nekis. Mert az ember bűne az öröc Isten el-
len vagyon, es azert öröc halaltis es az po-
kolnac véghetetlen kinnyat érdemli. Ez
melly nagy adossag legyen, senki meg nem
gondolhattya. Czac ez vilagonnis midön
valaki Kiralyat, es annac felesegit gyermekit,
meg akarna ölni, auagy el arulni, auagy or-
hagot vezteni, magat Latrockal Kiralya c-
meltetne, es az ki nem vrálna, nyalolna,
miat Székely György, az Kerezes had kör.
Nemde azont érdemleneik, à mint öret ki-
noztac tűzes vas Coronaual, es eleuenen tű-
ue, nemde érdemlentei hogy haraptatnac
testet az ô lator hólgiual. Auagy akar mi-
egyeb nagy latorsagot midön valaki mie-
ne, es érőtte igen nagy kinzáſokat érdemle-
te: Ez ha olly Kiralyra talakoznec, à ki az

A A A A iij tör.

AVSZON HARMADIC VRNAI EVAN
édrény van mindenbe meg kegyelmezné,
es minden kiválaszt meg bocsátna. Ez meg
bocsátást ki nem crudalna? Opetoig ha
ekes volna, negy hala adassal fogadna. De ez
senki semmi ához képest, hogy az Isten mi-
nekünk az pokol kiannyanc adosságat, enget
te meg: Kire kötelesek volnának, igen igaz ite-
leti kerint, ha tényleg halálauval, arrol eleget
nem töt volna. Ez adosságról gyakran gon-
dolkodgyunc, es iol meg érczűc mit behel
az Iras, hogy ot fias, riuss, fog czikorga-
tas, öröck tüz es férgec vadnac, kálió leter-
seg es végzetlen keserűleg, kiket soha senki
ezac meg sem gondolhat. Ezekre minden
méltoc voltunc volna: Az igen irgalmas ve-
Isten könyöri uen rsytunc meg habadita;
es az adosságot is el engette. Tehát mijs az
mi fele baratinknac el engedgyűnc ha attzul
czapast, kér vagast, vreest, ölest érdemlencis.
Ha öis meg tér az ó báneből. Ez legyen ta-
nusgunc az Harmadic Irgalmassaginkrol:
Immár az Negyedikról hollyunc, Az ada-
kozásról.

Adgyatoc,

Nes

Negyedic nagy es igen draga Irgalmat.
Ioga Istenuec mi hozzanc ez : Hogy minden-
dent ád, mindenbe segitg. tart, óriz, oltal-
maz minket.

Ezben valo irgalmaslagois melly nagy le-
gyeo, senki elegge meg nem gondolhatya ;
mert, nalonec nekül (Midón semmic volnanc)
kevanta, hogy teremtene minket, nem ba-
romma, féregge, érzelten állatta; Hanem
ez ö kípere. Noha kedig mezzitelen hozot ez
vilagra, de anyanknac tejet adot kiuel s hop-
ratno, es az vrán fel neucluen, kit hegony ka-
das kalmarsagbol dusza tölt, kit hegony Ca-
pitansagbol Capitanhya, hadnagys; kit pa-
ratbol nemesse, wtra, Kitais minden hem
pillantasba mind ez eger vilagon valokra
nagy goudot visel: Hallottam kec anyatul, Isten erguds raro
hogy pogon előt futtaba hült ket magzatot, tasax ket czek
es el röytötte az bokorba, es ö magokat el
vittec az fériec, az czecz he pokat ot hagy-
uan, De ket het muluas eleuenen talaltac;
kic az hiuelketet az nagyobi, wyiokat, s hopo
gattec: Netalam Isten éketis vgy tartotta
menycei harmattal, mitot az hollo fiakrol
iria David, De egyeb kíppennis soha he.

Nagy ap 1800
adakozás.

Isten erguds raro
tasax ket czek
hopoknac,

Psak 146

HVS. ONHAR MADC VRNAPI EVAN.
met lenkit el nem veszi ö hent felsege, ha
nem tudgya kinec kinac minden hükseget :
Czašarnac, nagynac, kítsinac, es czuda kep-
pen röodelten rendeli, honnet legyen meg
mindennec az ö hüksegere valo, noha sok-
nac czac falatonkent adgya. de azert mind
meg adogatty a z ö hüksegere valot. Tehat
mi ne hitetlenkedgyünc, Hanem rea veside
minden gondzinkat, es tule variuc áldomast,
az hadakozasba az kereskedesbe , az hau-
tasba, az mester mibe, es minden igyunkba.
Es valamit talalunc, vgy tarczue mintha az
ö ki nyuytot markabol venüuc. Kibe mi-
is igyekezzünc kouettni öret, hogy ki ki mind
az ö tule el vött siandekibol legitsei mast,
ki tanaczaual, tanyitalaual, ki erciuel, ki pén-
zuel, ki hazaual.

Az mi adakozasinkrol:

Az Fiedelem iobagyit, hulgait, igassagi-
banbiria, tareza, legitse oltalmazza.

Az kalmar igazan kersekdyec es loc-
nyomorultat legitsei lelki testi hüksegest.

A Biro siandecneküligaz törurent tegyen:
A procatorr igazan legyen hoholo, es à nyos-
tgoyultat se hadgya.

Az

Az s;olga wrat igazan s;olgallya.

Az mester ember igazan munkalodgye
es igazan vasarollya mathaiat.

Az canyito hiuen igazat canyitlon.

Es minden ki ki mind az ô tizti es alans
deka s;erint, Istennec es fel barattyanae keds
ueskedgyec: Kiknec imilly h;ep igeretet te-
szen az WR C H R I S T V S: Adgyatoc, es a-
datic râ nekter, io mérteket, meg tôltet, meg
taztat, es le folyo t adnac az râ kebeletekbené
Mert h;inte azon méretekkel mérnec râ nek-
ter, à kiuel râ mértec?

De iay ki nehezen hiszi ez vilag az Istend
nec rea valo gond viseleset, azert vagy lo-
passal, czalardlagual, hatalommal feidelmec
kereskednec, mesterec élnec, vagy nagy Ha-
tentelenül horgalmatoskodnac, el hagyuan
iduosszeges epületeketis ez vilagi életyec mi-
at, maga mind igeretit, mind czuda tetelit
hallottac, söt sokan lattak is Istennec, ki eze
fogatta: Ha elôler Istennec orszagat keresh-
nec, az utan mindenec meg adatnac. Pelda
errôl h;ent Peter, ki eten etettszaka semmit
nem fogja, de Predikatio hallas utan, hogy

H V S X O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .
lelket epite, Isteni felelemre ss bizodalomi-
ga, hamar soc halat fog a Luc. 5.

Igy, hol ki hiszi, hogy az mit költ Isten ne-
hebe, az ô fizetegere, az ô s;ent igetere, or-
szág, nyomorultac oltalansara, hogy azoc be-
lyet Isten többet adna. De à hiucc bizzanc
az WR Christus nac édes igeretibz. kibe meg
sem czalatkoznac, Rom. 5.

Ezec legyenc tanulaginec arrol: Hogy a
minemû irgalmas az Isten mi hozzanc, mijs
mind azokba kôussâc ôter, hogy mashoz
azonokban legyânc mijs irgalmasloc:

Mint ô nem itel, mi se itellyânc.

Mint öjnem karhoztat, mi se karhoztassâc,

Mint ô meg bozar, Mijs meg bozasâc,

Mint ô ád, mijs adakozzunc.

¶ De miert hogy még az hiukis el tu-
nyulnac ezekesnekûl, è vilag penig auagy
ezac elaiul ezekre, auagy semmit nem gond-
ol vele, auagy még magis næveti. Azert az
C H R I S T V S az ô hiu:it fel rezza es serkeng-
ei, hogy ezekre igeo horgalmatos gondot
vitellyenec, ha el nem akarnac verzeni az ô
Isteneknek kazdeg irgalmassegit, Melly ez-
zenekrõl is inn holoç.

Ezec-

Eztenec ezekre.

Az irgalmaslagra imilly lèp hockal ez
énevez ô magais az WR C R I S T V S.

Elösér hogy az Isten irgalmas, es mélto ^{Rheggsus sv}
hogy mijs kic magunkat ô fiaimac tartyuic, a-
zonokba kouessâc, à mint minden io fiu, at-
tyara néz, es azt minden ioba koueti, Azere
mondgya az WR. Legyetee irgalmasoc,
mint az tu Atyatokis irgalmas. Hât ha fis
vagy Istennecc, igyekezzel ôter kouerned ez-
zekbeis, Hogy ce. se itelly, se holly senkire,
meg boczas, es adakozsal. Ha kedig nints
erre semmi gondod, Icle hogy nem Isten fis
vagy, hanem vagy pogan, vagy lèp muta-
to álnoc Kerezzen vagy, ki miat mint iarch
vard el, meg latod.

Masodjor igerettel eztenez: Hogy ha
mi nem itelunc, hanem mindenrol iol gon-
dolkodunc, iot remenlunc, még mikor bâna-
ben lattyukis: Mijs nem itelletunc sem II-
stenipl sem emberekpl. Mert ôkis iot varnac
még mikor bâuben esünkis. Ha mi sem kar
hoztatunc, senkinec bâneit nem hirdetty uc:
Istenis az mi bâneinket el titkolla, es masis
BBB ij yelunc

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

Velünk azt miel. Ha meg boczatunc, Istenis mindenker meg boczat, es masis meg fog boczatni. Ha adakozzunc, Istenis attonad, es masalis adakoztat. Ezt valaki el his;ibi zony negy gonddal igykezic kou:tnijs.

Fonyeges,

Harmadikor eztenez fonyegetisselis ; Hogy ha mi mast itelunc, meg iteltekunc. Ha mast karhoztatunc, mijs karhoztattunc, es mindenur hurogattatunc. Ha mi sem boczatunc, nekunkis meg nem boczatos. Ha mi nem adakozunc, nekunkis sem adakoznac. A mint mind ezeket he munkuel lathattyuc nagy sok;kor, mind magunkba, mind masba. Tekints el czac ez egz vilagot, meg ladj hogy valaki his;en az Istennecc ez fele igeretinec, es hozza tartya magat, minden nap ezec be tellyeslednec az zokba. Vilhort az kic nem felic öret, es ezekben nem kouurtic; hinten igy iárnac hogy A mint óc holtos holtac masrol, azkeppen tolokis. Es mint óc nehezen boczatnac, hanem dul fulnac masra. Igy ó reaiokis az ó ellenlegec. Es letelikis hogy meg ölyvec az feleket. Söt sok;or hirtelen elis vezte. Es mint

mint őc nem hogy adakoznanc, de söt az
malet ragadozza, Igy az öucketis.

Negyed; er eztenez è halonlatos flagualis.
Hogy mint vac vakot nem vezethet, mert
vagy mind ketten az verembe eszec: Igy bal-
uanyozó baluanyozot nem itelhet, ünnep tö-
rő, ünnep töröt, gyolkos gyolkost, parazna
paraznat, reszeges reszegest, lopo lopot, es a.
kar mi egyeb féle báuacstis, mi nem itelhe-
tünk, sem karhoztathatunk. Mert mint mi-
kor ket gono; teuö tömlörzben leuen, ha
kérdened egyiket, mit érdekel az te tarlod,
ki te veled együc lopot, paraznalkodot, tol-
uaylot. Az, nem merne őholni, nem meri itel-
ni, karhoztatni tarlat, hanem czac halgat,
vallal vonyit, es ohayt. Mert ha azt monda-
na, ki kel veszözní az parazonat, fejet kel ven-
ni, auagy kerekbe töriec az toluayt, ottan
magat itelne, magat karhoztatna, es így vac
vakot vezetuen, mind ketten az verembe es
az halalba esnenec: Igy vagyou minden szok-
nac dolgoc, valakic maest itelnec, maest kar-
hoztatnac, maest őholnac, mind czac mago-
kat itelic es őhollyac. Mert azon vétkőc vad-
gac ő begnekis, Es hínten szokban auagy

Mit az vac vász
kot vezetuen
vagy neczelkedé-
gyűnc, mers et.
ektelenis, nagy
karosis es rejtés
delmes.

Pelda:

BBB iij ha;

H V S C O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

Oh ki nagy go, hasonlokban l;olhatnac õ felölökis. A mint
nem sokaſa et ſokaſais ez è vilagnac. Hogy egyikis az õ ma-
ga vétkez nem lattyas; es czac egy mas ſe-
mebe mutogatnac. Ezis ſkol es panaſ;olko-
dic amazrol, amazis imezröl. Es mind ez ea-
gez vilag ezen menedegel. Ez imezt kial-
tyas amazra, amaz megent azon vagy mas
fele bünöket kialt arra. Es igy õ magoc ité-
lic õ magokat, õ magoc karhoztattya; a
Melly dolog ſínten olly nagy cikelen es bo-
londlag, es veſzedelmes, mint ha egy vac mas
vaknac mondaniai. Lere im en teged io vtra
vilk;lec, azonba mind ketten az verembe el-
nenee. Igy valaki az õ maga bûnet nem lata-
tya, hanem az malet, azt ſollya, vadollya;
azra bol;onkodic, azt neucci, azt igaszgattya;
es magat el feleyti, vac az, es igen bolond,
es õ maga magat az veſzedelemben vili. Te-
hat bezseg nagy vaklagban vagyon ez egez
vilagi vgyannis. De er biucc az vaklagbol
ki vegyec magokat, Isteni ſent Lelket kér-
uen.

Peldane az VR
Christus. O Ecôdker ezzel eztenez az C H R I S T U S :
Hogy az Tanyituany nem nagyobaz õ Me-
ſterenel, Christus az mi Mesterüne, kit az

A

Atya sioùl hogy halgasfluc tanyitasat. Eletet kőutssúc: Ó penig lenkit nem itelt, nem karhoztatott, mindennek meg botzatorot valaki kérte, minden hozza fogadott valaki hozza iút, minden tot adott, valaki tőle kérte, mindenivel legítet minden: őrdörgőst, bennast, beteget, vakot, poklost, bdnöst, még az halottat is. Tehát mijs igy tarczuc ma- gunkat.

Hatodikor ezzel eztenez, Mint latod az
alkat az te atyafianac lómebe, es az geren-

dat az tegnen lómedben nem veszed eljedbe?
Iay melly igen vagyon ezs azokban, kic
leg töb töb bünökben heuerne. Az igen la-
tor parszna mikor egy bánet hallya à titzel.
Segbelince, ausgy relijesz - z egy rehieg-
get - z iozantiac, az vloras, egy vlorasagat
az igaz életűnec, nem győzi mindenüt beljel-
leni, mint iárt i mez. Talam szertis, hogy az
ó mega gonossaget fidezze vele, ausgy ma-
g nac hizelkedgyec bűneba. De röttenetes
ekteleo dolog ez, azoc előt, kic lókbe vesz:
hogy óc rakuadon rakuac minden bű ues, es
malvac keurs bánnit mindenüt feczegic. Sjin
zen olyy ekteleo mint ha egy nagy gerendat

Matth. 4.
Matth. 11:

R V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N
nem latuan maga hemebe . az maleba egy
szakat mindenut mutogatna. Mondom ektelen
te magad magadhoz leg közeleb leuen,
nem ismerni micsoda bűnőc vadnac benned;
es mas mel;eb leuen, szokat meg ismerni. A
te magadét ha igen nagyis nem latni , es az
masét ha kitsinis merezter hemmel qéznies
mutogatni ektelen.

Hetedhér tanaczot ád az WR mit kel
mielnunc tehat egy mas közöt: Ez hogy az
mas bűne iutassa elunkbe az mi bűnös vol-
tunkat, szokbol elő;er iobitsüc magunkat,
itellyüc, vadollyuc,karhoztassuc mi magunkat,
az vtan öket is igyekezzünc ki venni az
vétkekből. Azert mondgya Salomonis: Az
igaz elő;er magat iteli, es az vtan fele batat
iyat. Io azert masbais latni, meg ismerni az
bűnt, arrol meg lólitani, azbol ki venni, De
io lóuel es ez móddal: hogy elő;er az ó bűj
ne ezt iutassa el;unkbe, hogy azon bűnőc mi
benneünkis vadnac. Es midön ó benneclat-
tyuc melly sörnyü vtalatosaz bűn, mi benn-
nükis olly vtalatosnac tarczuc, attul lóson-
kodgyunc: mint midön valakit lopasert pa-
gazgasagert, tolusagsert , arultatasert ha-
laire

halra višnec, es lattyuc azokba melly hörnyű
az ki ielenteret bün, Igy mi bennünkis az el
titkolt bünököt vndoknac tarczuc: Es rola
előſter magunkat fedgyűc, az vtan ſjelid le-
lekel, es io ſjuel fedgyűc az mi ſelebaratina-
katis.

Igy tanyita az WR I e s v s Christus az
igaz irgalmasſagra: Hogy à mint az ô Ac-
tya es ô, merô io, kegyelmes es irgalmas le-
uen mi hozzanc; mijs mind azokba kouett-
nűc ôker,

Kiböl epüne bennünce az nagy romlor
termetteris, enhednec az ſoc gonoffagis, hal-
lana az nagy ſoc ſele kinlodafis, kiuel ma-
gunkatis, maſtis kisozzunc, Es epitenünc
egy maſt mind addig, mig ki menekedünc
ez nagy testi leiki infegböl, es be iutunc az
örcé eletnec nyugodatnaba, hol mindenbe
hasonlatosoc lekünc az mi wrunc Iefus Chri-
ſushoz, Kire az WR Isten adgya ſzent lel-
ket mindnyiaunknac ſegitſegül Amen?

Habnai.

S V M M A I A.

Ez mostani Predikationba ſolanc Negy
rendben szekről:

CCcc

Eloś,

HVS CONHARMADIC VRNAPI EVAN.

Először Az ott edosságinkról, melyet kér
felle: Egyic az bűnök adossága, melyet han-
talán ezer esigen kövörű. Mivel az bűnter-
telme adossága, melyet véghetetlenec és ö-
röcké valós és igen kötényezetek. Ezekről
azért hólanc, hogy miat ez vilagi ados, az
adosságbol, mijs ezekből igyekeznene ha-
mar és igen hamar kifelhánca es ki menet-
kedőncc.

Másodszor hólanc az Istennecc irgalmas-
garol minden ez vilagborz: Hogy noha loc az
mi bűncinc, es azoc miat öröcké való töte-
netesbűntetésekkel érdemlenc: De kés mind
meg bocsatani: De vgy, ha szokba ötet fel-
lyük, es hozza tértünc.

Harmadszor hólanc imez Negy fő es ne-
mes irgalmasagirol Istennecc, hogy ösenkit
nem akar ítélni sem karhoztatni, es minden
necc minden bűnöt meg akaria bocsatani:
Es minden minden iousal akar segíteni. De
vgy hogy tú űszikis, ezen irgalmasigot ke-
uen egy masinkhöz. Melly negy nemes jo-
shagnac értelmeből igen draga tanulágokat
vehittnecc minden értelmelecc, es azoc az kic-
kunannyc érteni: Mi legyen az, hogy Isteq
nem

Nem icel, azert õc se itellyenec, ô nem karboztat, azert õc se karhoztassanac: Az Isten meg bocztat, azert ôkis meg bocztassanac. Az Isten ád, azert ôkis adgyanac. Valaki ezekeet igazan meg érti, es az WR Istenül hent lel, ket kér azoknac követelere: Annas lelke vyan meg wyul, meg vídul, mind Isten előt mind emberet előt. Es soe leiki testi ioban czuda keppen meg áldatic. Azert gyakran meg olvastni, rola gondolkodni, es mellette imatkozni felötte igen io es hökleges dolog.

Negyedjérholanc arrol. Az WR Christus, melly erőskeppen razzon, es kemény eztenekekkel eztenez, hogy mi vyan valoba gondot visellyüoc arra, hogy az Istennecc irgalmaslagat meg ne vtallyuc: Hanem aze nagy örömmel fogadgyuc, es nagy halaszással vegyuc, seba öter kóvetni igykezézűnc. Kit ha misé'üoc, vgy, azz, mind vegig meg tartyuc. Ha nem misillyuc, tehát vgy, mijs el veztyár. De miert hogy semmi orra egy hal erő sants mi betonunc ô nala nekül, azert mostis ier könyörögjüoc ô hent fellegenec, hogy ô segíten mindenekre minden-

CCcc ij koron

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.
koron hent Fisanac Erdemciert. hent Lelke-
nec általa ezekreis. es egyeb nemes
erkölczökreis.

¶ Imatlagat meg talalod az O^{EV}TO-
dic Predikacio utan.

Harmadic Predika- CIOIA EZEN EVAN- GELIOMNAC.

MATTH. 18.

Ennec okaert hasonlitatot az me-
nyeknec orsaga nemelly Kiralyhoz,
ki samot akara yetni az ö siolgai-
ual, etc.

Felj

Felő Predikacionkba hókusc Negy nemes es igen draga irgalmaslaginkrol: Az nő itelestról, Az nem karhoztatasról, Az meg boczatasról, Es az adakozásról.

Immár ez vtan kiualtképen czac az egyik ról leh; nec tanusagine: Az meg boczatasról. De még ide hatraket Predikatione leh. Most az mostaninac Summaiát érczűc meg.

Az meg Boczatasról.

Miert hogy az tőb irgalmaslag közti: Az meg boczatas igen nagy es igen draga do, log. De arra lokan igen nehezen haiolaac, es nemelly magat álnokulis mentí, azert az meg boczatasról es az meg nem boczatal-rol, az haragrol es az bo;onkodasról, es az bo;u állasról megis többet klooc. Lehen penig most Harom rendbeli tanusagunc.

Előkerazt mutatom meg ; melly nagy bűn az bo;u állas, es hogy nagyob bűnt miel á ki bo;ut akar állani, hogy nem mint az ki kezdette az bo;ontast.

Má sod;or, mi módon legyen az bűn- nec meg boczatasba. Es magunc mint tar- szuc minden fele bűnösböz.

HVSZONHARMÁDIC VR NAPI EVAN.

Harmadikor az boh u wellet Galoc à tób
scle bün ellen valo vigyazasickrolis.

AZ ELSÖ TANVSA GROL:

¶ Lásduc azert aztis, melly nagy bün le-
gyen az boh u állasi, es hogy nagyob bün bo-
húrt bohut állani, hogy nem mint bohut
műlői, es hogy azokat inkab meg bûntetijs
az WR Isten, az kic bohufagbol nem akar-
nac meg engedui selebaratyokaas, hogy nem
mint azokat, az kic öket bohontottac, de
ezbol meg akarniac öket engeztelni, õc pe-
nig nem akarnac meg bekeleni; Errõl is ier
vegyülc igaz értelmet.

Ez vilagi ſokas, és az romlot emberi ob-
koffag ezt mutatna, hogy ha ki engem meg
ferti, érõtts ſabád azt vilount meg lerenem
es vgy retizenec, hogy czac az a bûnés, az ki
indittyja az haborut, es érõtte ſabád vo'na
meg habordni, meg haragudni, bohunkod-
ni, es bohutis állani. De az Isten igeie vgy,

Bûnös mind kettõ mind a t-
kettõ mind a t-
Bogroncs mind nös, azis a ki meg haborittha selebarattyit
az Bogrenkoda. azis az ki meg haboritatuan érõtte bohut a
kar állani: Mert mind az kettõnec parancs
ezoh

ézolaz Isten.: Az bohontosac azt hadgya
 hogy bohut lenkin ne tegye, meg ne czal-
 lya, meg ne fercze felsbarattyat: Az kin
 bohut mielre, annac azt hadgya, hogy az
 bohuerit bohut ne fizessen, hanem azt özza
 hadgya, öpenig érőtte imetkozzec, es neki
 vija minden ioual legyen. Körönleges kep
 pen kedig mind kettőnec azt paranczollya:
 Hogy egy mafit vgy hjerassie mint megokat,
 Tehát egyic se mentse megat, az bohontois
 az bohunkodois, hogy ö. ártatlanos volna-
 dac, Mert Isten előt hínten oilly bűnös, oilly
 gonos, oilly gyolkos az, az ki bohuerit bo-
 hut akerállasi, hítokert hítkot, kárért kárt,
 halsert halalt akar fizetni, mit az ki miel-
 te ö rayta. Söt gyakorta tizheris nagyob
 bügt miel, dagalyeba mérgebe, haragiaba,
 sz ki meg habotitátot, ancál az ki azt kez-
 dette: Mert sokan minden kigyo beköt rea
 kialtnac, arra az ki ötöt meg bantotta, vele-
 hol valamit ballot rea, mindenált ki mond
 gye, Söt hárhamissi got tis-n hozza, hogy
 akar mely kifény dolgatis főtte nagy bűn
 re magyarázza, Ioc helyen elô hámlellye,
 hogy az ember, ipilly es amolly gonos, va-
 gy bal-

Leuit 19.

Den 32:

Matth. 5:

Az Bozorhoda
 mely nagy bűnö-
 ket miel,

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N

gy baluanyozo, vagy batolo, vagy hitetlen
vagy álhataltan, vagy hazug, vagy res;eges
vagy czalard, vagy akar mi egypti bunt es
fogyatkozast hal felõle, lat hozas;ezokat mind
egy nagy rakasba rakia, es s;eme elöt tart
tya, es azokbol ö felõle nagy soc gonos; ite
letet tes;en: Azonba az ö maga báneinec
száz ezred res;etis sem gondolni, sem érteni,
sem hallani nem akaria. Hanem inkab nagy
soc hámmissagual hazudoz es hizelkedic maga
nac: Hogy ö igen iambor volna, mint az
Barany, s;elid, kegyes, engedelmes, igaz vol
na, ö mindenuel meg alkodhatnec, czac ötet
senki meg ne haboritana. Maga sok;or mi
kor hozza fér, öis vagy czalardsagual, hazug
sagal czalton czal, es nagy álnokul mast meg
nyomoritani igyekezic. Es sok;or mikor
magat vgy birhatna mint mas, hogy s;olgai
iobagy i volnanac, ezokon soc méltatlanfa
got czelekednec, méltatlan es felüttet nyo
morgato s;olgslatot, ki miat iobagy i el s;e
genyel;ic mind czeledestül. Ki miat, mit ha ö
hmaga meg foytognia azokat, müt egy ho
ar. Es s;olgait örömett meg czalna ha lhet
ne, ingyen s;olgaltatna velecc. Es kom;sedi
tul

Nem nezhelli
az ö maga bánc;

tül el czalna hatarat, io; sagat ha lehetne,
 Ha mit arultat, bort, buzat, barmot, nem
 gondolna vele bár negyker valo arran adna-
 kis, czac ötet kazdagitana. kiket ö nem akar
 czac meg ismernijs hogy bdn, es ha meg sjo
 latanakis regi soc álnokslagarol, czelezapala-
 rol, es regi tött hamissagirol, vagy czeledi
 közt, vagy tiztibe, vagy lobagyi közt, vagy
 s;omlsedi köze, nehrz neuen vesji. Es magat
 ottan l;epiti es menti, hogy ö imez es am-
 az okokert mielete, es azban nint s vétec:
 Nézd el minden haborgokat, el amelkodol Vak vae az világ
 mind az ket fel mint l;epiti dolgas: Ha fele- es igen vac az ki
 sege wrat nem l;ereti, vagy wra feleseget, vyan neki mes
 vagy ket pörös, ket l;olga, ket l;oml;ed, min- regkedic az mas
 denic nagy álnokul el halollya azt à miböl
 ötet vadolhatnac es czac azt forgatya, aman
 dac melly nagy gonosлага vagyon. De ha buncire, Az ö
 igaz lelec volna benne, nem azt kellene mai- magatera penig
 elni, hanem elős;er magaba tekintene meg. vyan be borita
 ha vagyoné ö benne az, à mit lat másba, Ha ya az nemet es be
 vagyon, hát magatis vadolna, es az vtan am- dugia fillet. Oh
 aztis. Es imatkoznec mind mega bunciert athozor gonos-
 mind malciert. A mint iriac egyrölk hogy Cxuda pelda.
 valamjdön bos;ut miclete rayta, azt monta

H V ZONHAR MÁDIC VRNAPI EVAN.

nem ö mielte azt hanem az en bánum mielte eo raytam. Es ottan szandekot koldöt az bokontonc, hogy es; ebe iutatta az ö bánet. Vayha teis minden nyazalyadbot fel indulat arra, hogy azt gondolnad, Isten mi ezoda báneidert ostoroz. es rayta Siruan meg kouetned az Isten, ki iol lenne a te dol god. De isy ki vac vac az ember, az ö magabánenec ismeretire.

*Mindkettő búza
nőse*

Az töb vakság között penig, imézis igen röte tenetes, noha köz mind ez világ szerre, hogy mikor valaki teged meg bantot, ok nekál es méltatlanságban ottan azt iteled, hogy ö gonoszb te valadna, mert ö kezdette el a haborut, ö tört te read. Es azt iteled, hogy ö ellenre méltan tamadás fel, méltan állal; bokut rayta. De ez Isten iteleti szerint merő hamisflag: Mert noha öis nem iol mieli, hogy teged meg bant, es noha ö bennelis nagy bánnal, hogy read idör: De ha teis iambor volnal, Isten fejük volna, viszont ö rea nem haragudnal, öret nem gyülölned, ö rea nem törnel. Hanem érótte imatkoznal, mint az WR CHRISTVS es loc hiuec, ezt mondwan: Ea édes Istenem bocza'd meg uski, mert nem

Rudgya mit miel, edgyad neki az te kent lel-
keden, ilmerie meg az ô gonos; bônsic, es tér
ien te bozzad es en horzam; Es valamivel
lehetne méginkéb legitened, mondott ha
olly igaz es iambo volna, à mint te vélled
megadba? De miert hogy az ô gonosságara ^{az: Bogronka} dobol az benne
etis gonossagra indulik, az ô haragiara harag-^{dakozó bûn es}
ra, bohontalara bohura, álnoksagara álnok-^{méreg tör ki}
sagra, kár tetelere kár cetele, hidalomra hí-
dalomra, azert teis egy hallal sem vagy iob
önalauál: Mert az mely gonosság lakozic à
te ellensegédben, szon rövtöröt volt te ben-
nedis. Az benned lakozó bûn akaratosság ke-
velyleg, méreg, dagaly, es gonos; kiv faka-
doz kiackor, midön bohunkodol. Semmi-
vel nem vagy iob azert az te ellensegédben.
Sôt gonoszbis lehetz, ha ô valamit nem ska-
rateyauál, tudatlanlagauál, auagy bár gonos;
handedkualis meg bantot, es azt meg bau-^{Nagyob gonos-}
van meg tér es kôuer, Te penig ô neki sem-^{sug vagyon ne-}
mikeppen nem akar; engedni Igy kifeksz-^{mely borzonka-}
rod hogy te bñed töb gonosság lakozic, az-^{doba az boz-}
nat à ki trged kezdet volt meg haboritani.

Vélem azt hogy gyskorta ez felé ember-
re Isten ô magais haboritot indit, czac az-^{Neha Isten erezo-}
DDDD ij zeit-^{ti read az Bog-}
conet, hogy meg-^{conet, hogy megad,}

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.

szettis, hogy érezze meg minden gonos-
lagoc rövtőztes el titkon ö benne, kit ö
el titkolt volna, hogy emberrec elől lassat-
nec valami ionac, mint amaz Pharisek Lu 18.
De Isten mikor res haborut tamazt, es ö
ottan viszont fel haborosic, arrol pánas; ol-
kodic, sítkozodic, bojtonkodic, gonozi sán-
dokozkodic: Igy az Isten ki islenti hogy ö
magáis másis értse es lassa az titkon lakozo
gonos; bűnököt. Mint mikor az bűdös ga-
neyt be fedic hamuual, alatta igen halgat az
bűdösség; de ha valaki bele hag, ottan fel buz-
dittya az vndoc bűr; es annac haga minden-
nec elől emelget szerez. Igy mikor kettet
öszue haborodnac, verekednec pörölnecc, sít-
kozodnac: Mind az kettő el vtaltatic azok-
kul, kic resioc néznec, mert mind az kettőbe
loc vndoc bűnök sakadoznac ki, mint az ke-
lelec auagy az frantzu varac, auagy az pok-
losslagoc, Es mint mid, a valaki az emberiga
neyt súrkalna ső emberrec előt, aztis el vtalti-
lyac az ki súrkallitya, es az ganeytis á ki súra-
kaltatic. Mert azoknac az ortoc nem szenued
hetic az nagy bűzt az kit éreznec, hogy ki
ij az dögöböl: Igy midön az értelmecc lat-
tyac

tyac, hogy ket feddedo loc hikot, átkot, go no; gyolkos kár teuó h;andekot áz: el vtal- lyac mind szokat az kic mislic, mind az vn- dokslagokat az kiket mielne. Es soken ó ma gokis nem véltec volna, hogy ó bennec an- nyi gonossag, átoc, harag, méreg, gyolkos h;andee, áttalomra valo h;andec volt volna. ha fel nem haboritottae volna. Azert soken magokat az által meg ismeruen, sirnac az ó bennec lakozo termezeten, es az WR Isten engeztelni kezdic. Ezert crezt Isten gyakor- ta egyeb kisirretetis reanc.

Mijs mit tanullyunc innet, Ezt, hogy ez utan magunkat ne meneszük se Isten előt, se emberec előt, módón; bár mas haborgasson- nis. Hanem inkab mikor ellenleg tamad re- anc, es mi arra meg haragudnanc, bo'jon, kodnanc, ötet vtalnanc, ezból ismeriúc meg minemű vndoc gyolkoßlagoc lakoznac az mi testüükben, ki miat mi Isten előt vtalatoloc volnsac, es méltan órőc halalt érdemlenenc. De szokat raytunc ne hadgyuc wralkodni ; hanem könyörögiúc az WR Istenec, ho- gy megis boczaſſa, es annac le nyomalara h. Leleketis adgya belenc.

Huzna

HV SZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

Azur miezoda
blinde loleda.
etis masnac ip-
gatasa altai, De
te, nemagadot nu-
dold hogy azok
et blinde benned
szuegezett volt el.

Azonkeppen egyeb bűnökbenvis, minden
valaki intenehamis kereskedesere, ez illardlag
ra, lopakra, tolusylagra, ausgy resseglegre,
torkoslagra, ausgy paraznalagra, baluanyo-
dzastra, es elmenuen meg herzettered: N: ves
czacaz te tanaczsolodra, a ki reged vitt a bűn-
re, se wradra, se hulgadra, se baratodra, Hi-
nem azzal egydt bánceld te magadatis, hogy
te nć mentel volna arra, ha azoknac az go-
nosslagoknac győkeri benusd nem lakozna-
nac: De az te testedben el rövtözöt minden
az lopas, tolusylag, paraznalag, ressegleg, bal-
uanyozas, es minden egyeb vndoklag. Azert
ha hinek érdite halatra vitetnelis, igaz vgy
nichtely te magadra, mint az ki reged arra
vitt az bűnökret, es sruan magadon könyö-
rögy az WR Istenucc, boczastra még az te
bűnödet az ö hent Fianac halalaert, az te lel-
kedet vegye markabá, es ingyen ajandekon
l; Fia érdemeiert adgya meg nekedis az örök
életet, mint amiz Toluaynac, bihöz hason-
latos vagy tris, es minden ez eger vilag.
Bizony ualami bűn szban kit fel akaztanac,
nyasba vonnac, kerekbe törnec, fogoual hág
gatnac, meg égetnac, minden mi bennükis
lakoz;

lakoznac, czac hogy el röytőzse, mint a ha
mu olat az ganey bűdössege. De ha pizkal-
nac hamar ki fakadna: Mert ha nagy hüklet-
ged volna teis mind lopnal, mind toluayla-
nal. Ha te nekedis loc felut, pénze igernenec
orszagot arulnal: Ha te readis vgyan rohan-
no az ördögi kisirtet mind Dauidra, parszo-
na es gyo'kos leunnel. Ha az te felesegedis
meg halna es czac öreg leanyiddal lakoznal,
es azoe meg reszegitenec minc Lotot, es
izgattuanac hogy velec haly, velec halual, Es
igy minden bün fel mozdulna benned, ha
izgatod volna. Ha Isten kisirtetre vionne, ha
ö nem örizne. Tehát ilmeriüc meg az mi-
igen romlot voltunkat, es czac az Isteonec
adgyuc az tiszességet, az ki oltalmaz bünne
bünüöl es minden gonoztul: Ha kedig el
el dnc kériüc emellyen fel, es boezassa meg a
mi bünököt, Ha valamellsinket meg ölnec
bünöttert, azon egy erant siriunc minnyaian,
Mert bennük is azon bün lakozic czac hogy
röytökben halgas. De teliüne megis az bo-
shontatra, es boszönkodstra.

Mondanad; Vgyan nem lehet az, hogy Az el rövidítési
bünüs nagy bün
nec ismerde,
en bennem annyi bün legyen mikor meg ha-
rag,

HVSZONHARMADIC VRNAIEVAN

tagjóm arra az ki meg haborít mint ó benj ne. Mert ó izgatas ückű is gonos; De en czac szkor gonos; kodom mikor meg bantatom? Vay bizony annyi vagyon Isten előt: Mert akar más indícha az bánt, akar te magadból indullyon fel, vgyan bána es vtalatos Isten előt. Mondott azért Isten előt mindegy, soha embereccelőt külömb, Mert Isten kiut néz, ó latya es vtallya még azkoris, mikor halgas az bána te benned. Ha penig benned nem volna, soha fel nem indulna, akar mint izgatnánakis, Mint verd meg az kóuet, á fát, lám nem indul ó letomí bántre, lem haragra, sem bolsonkodatra, mert azokba nem lakoz-

Az mibe ninczen zie bún: Igy ha benned is nem lakoznec az bún arba fel sem bún, az dagaly, az méreg, az harag, á bolson mozdulhas.

kodas es egyeb gonosság, soha fel nem indulna reáloc, akar mint izgatnais mas, Igy tekints el nem czacaz fát, kóuet, de még az embereket is, mondott az felcket az kic imár

Az mely ember, meg igazultacá Le s v s C M R I S T V s igal- be meg foytott sagaual, es meg henteltettec az ó s;ent lelke, bż bún, agha uel, még ó bennekis valami kevesse ki tet- nem oly batal- tzie ez: Hogy midön imárt fuladni es hal- pi kerdet az bún bennec, bár izgassakis az el- ba,

bagyadot bűn nem oly lebes öbenneç miatt
az Istentelenekben, az kikbe vgyan vralko-
die minden gonoszag, kevelyleg, irigyleg,
gyúlöleg, haragoság: Mint Moyses, Istuan,
Pálc, midön fidalomaznac, vernec, halalra
kérgetnec, noha az bennec lakozo bűn miatt
őkis fel indulatc bohura es haragra, de vis-
kont elékben vœuen, hogy az, vatalatos bűn
& bennec, es azt, nehezli az Isten, hamar elle-
ne imatkoztac, szent Leiket kértec, es azzal
le nyomtac, es ellenlegökert könyörgöttec.
Igy az Apostolokis iosszhet sokszor fel indul-
tatc egy mas ellen valo irigykedetre, kevely-
legre, haragra, bohónkodatra, De midön az
WR öket el intenc arrol, ottan meg alaztac
magokat es meg bekeltet. Igy midön tü-
zet keuafianac & Samaritanusoknac egyic va-
tolara, hogy fállast nem attac az wrnac, es
az wr érötte öket meg dorgalna, ottan fán
dekor meg czendeszedic. Látodé hogy még
az emberekbenis, az kikben szent Leilee ereje-
böl az igaz hit által meg kezd erötlenülni az
bennec lakozo bűn, hamar hamar le fai, es
meg czendeszedic. De az mibe nincs, szbam
vgyan meg nem indul, mint az faba, kóba,

Exod. 32:

Act. 7.

Rom. 9.

Matth. 20:

Mar. 10:

Luk. 9.

HVSZONHARMADIC VRNAL EVAN
De hollyuc az WR Christusrol ô megatol,
ez ki embersek közöt merô ártalan volt.

Christus vrunc OZ magaba az mi vrunc Iesus Christus-
kus iggattatot ba soha czac még sem mozdult semmi ibba.
minden bánnre. De semmire nem sem ok nekûl valo gonoß harag, sem irigya-
mozdult, mert ô seg, sem torkosseg, sem buialag, sem keuely-
benne nem lakor seg, noha az pokolbeli ördög ötetis izgatta
zor semmi bûni mindenekre, à mint az puztaba hol hitteles
legre, hol keuelylegre, hol baluanyozasra in-
ditta vala. Az Kereszfán nagy kin es sji-
dalom miat, hol haragra, hol átkozodalra,
hol panashra: de soha czac egyic bánis nem
mozdult. Mert az bónnec semmi resze nem
volt el röytörzueis ô benne. Hanem merô
szita, s;ent es ártalan leuen, czac s;ent dol-
goc indulta, az boszontas köztis: Az bûn-
teuöket s;anta raytoc sirt miat Ierusalem,
ököt édes s;oual intötte, érőttec imatkozot,
es minden ioual öket segítötte.

Igy ha te bennedis nem lakznec az báni,
akar mint izgatusz ôrdög, es az haborga-
to ellenség, de soha rea nem indulnal, es ne-
kar mint boszontas valaki, sohanem boz-
sionkodnal. Hanem inkab iora indulnal, hon-
gy s;annad a gonoß tûjöt, es krötte imatkoz-

nál, es minden ioual legitened. Demiere
hogy műhent boszontatol, ottan boszulag, has-
tag, gonosz, hundec, es töb töb gonosz indul-
bezzed, azbol alazd meg magad, es bunteld
es magadat, es hannyad miad az te nagy va-
doc bűnös voltodat, mind az te felebarato-
det. Es egy arant kérned mind az te bűnöd
boznanattyat, mind az te felebaratodet, kéry,
iora valo l;ent Lelket te nekedis, es az te el-
lenlegednekis.

De oh kí igen es felörte igen neheznec ter-
zie ez az testnec, hogy azt ö hszerehessé à ki
öret bantya, azert imatkozhatless, annac ior
kérhessé, azt igaz ollynac tarthassa mint ö ma-
gat. Azert mind egez vilag hzerte loc hamis
iteletes, loc kathoztataloc, loc boszönkoda-
loc, loc ártalmas gonosz, hundekoc tamadnás
egy mas ellen, röttenetes mérges panashoc,
magoc meonlegoc es mas gyalazattyoc.
Mert mint egy füst es mint egy felhő meg
homalyositta az Napot, vgy az haragos
gondolatis meg homalyositta még az e-
helyeket, értelmet, es nem hágy igozat
latni, igozat érteni igozat hzoni. Hanem czac
az ö maga tettzelet behelli, à mst ö kevind-

H V S Z Ö N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

ba. Es az mas felröl minden rutlagot beszél,
es a nac minden veszedelmet gondolton gon-
dol, kire az testis de az test mellet ez ördö-
gis locezer keppen izgattyá.

De az hiucc kie bit által meg igazultac;
kic az ó vadoc mérge bűaöket ismeric, kic
az Isten haragiat értic, kic tudgyac egy kic
bűaból menyi loc tób bűaökarchohu val-
nat hőui az ördög, ki egy bunt sóz malra,
mondom ez fels értelemelec, noha ökis meg
haborodnac, ökis bűnre fel indulnac, De mis-
ta sokat sinnac, ny ögne, könyörögne, a nac
boczanattyat kéric. Es hogy meg birbassec,
arra hent Lelket kéracc. Ez legyen tanula-
gunc arrol, hogy mind az boszonto, minden
boszontoko egy arant valo bűaos Isten előt,

*Az Rentes scit
arrasianus* Touabbat innen szitis tanullyuc meg. Ho-
gy noha az meg igazult es meg henteltebet
hentekben az bűu nem wralkodic, es óc el-
lentegökeris hteretie, A miot Moylestrol, Da-
uidrol, Istuaurol, Pártrol meg tettezic. De aza
ert ökis nem voltac merő tizzac es áttatla-
noc, à miot Moyseluec kerelkedeseból, es hő
Pálnac magara valo panakabol ki tettezic.
Rem. 1. Deleg ha óc az bűnt minden nap soytogat

tac ö magokban. Ez legyen szert á mi dol-
gunkis minden harag, es miold egyeb bá-
nóc ellen.

De it fő tanulagunc most arrol lön: Ho-
gy nem czac az bo;onto búnós, Hanem az
bo;onkodois. Sót ha ez bo;onto meg tér-
ne es engaztelne azt à ki ellen vétet ; es az t
nem akarna meg bocztani , nagyob bútós
lethe. Amaz ez ki meg tört illúdzülne,
imez kedig az ki nem akar tizta s;iwból an-
nac meg bocztani, el karhozic mind örök-
ke. I chat mi kic az Istent irgalmas Atyank-
hac tartyuc. Es hi;dc hogy az WR I s v s
C H R I S T V S ö magat atta az mi hűdeink-
est, hogy szabol benyanc meg tiztitana , se
bauczunc maſt, le bo;onkodgyunc, ha min-
ket bantana mas: Hanem meg boczaſſunc
az mi ellensegiaknec tizta s;iwból. Melly meg
boczatasba mizeoda móduſc legyen immár
íer ſolyunc arrolis.

(summa).

AZ MASODIC TANV. SAGROL.

Miczoda modunc legyen az mi el,
EEz iij kez

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN
lenseginekkel valo meg bekellesben,
es az meg boczatasban,

Közönséges el.
lensegere

Magunc ellen.
sege.

Mind het felet
seremáns kel.

Nemelly ellenleg közönséges mindenac
mint az reanc gyűhölődet pogan Török, es
ez káromlo es ellendoc imatkozo Sido, es
mint az kegyetlen baluanyozó Kerezyenc
kič haborgattyac még selkönketis, Es mint
az colusioč, lopoc, rauas; kolduloc, orhag a
ruloc, az gondoc; pálca adó rel;egeloc, paraz
pac, es többec ez felc, egy arant valo ellen
legine mindenayunknac. Nemellyec kedig
czac tulaydon ellenkezőie kinēc kinēc, mint
az ki czac teged sert meg, hidalmozot, meg
vert, kárt tött czac te neked. Mind ez ket
fele ellensegiskucc mi ezzel tertozunc, hogy
őket híressüć, éróttoc imatkozunc, húksegék
benne hadgyuc, kériac az WR Isten t:az
pogan ellenlegetis, az el reuelyedet Sidot, az
reanc törö baluanyozot téritte meg, az tol
uayt, lopot, viorast, paraznat, rel;egest, az
keppen! Szanyuc őkce az ó vakiságokban,
hogy le Istennec öröcs kathoztato haragiaut
le ez vilagi Feiedelmekekne bánteteleuel nem
gondoluc. Mi mondac, kic közönséges tar
(82)

szelagban élűne, ezzel tartozunk mindenivel.
lentegnem, De az Feledélem, az Biro tarto-
zic, hogy ő elleoec, vigyazsza, öket meg fog
dossac, es velecc törueuy hserint czelekedgye-
nec, De mi még ottis hannyuc öket, érekt i-
talt adgyunc, vigaztallyuc öket, mig az tör-
ueuy sholgaltat nekic. Ha persig közünc la-
kozuan heuernenec az bűnöbe, es az Birac az 8
tiztekben ércellenec es röftee huen, semmit
nem gondolhsanac, à mint soe helyen czac
bűnönecc lecc carryac az hikkot, az Istenika-
romlast, az sunep nem s;entelest, az res;egd
leget es soe töb egyeb bűnöketis : Te kedig
latnad hogy valakic hsuernence soe fele bűn-
ben, es akar minket, akar közönleges tarla. Igy tarol mas-
gad mikor Búsa
bán lassod nyíoda
fiadó
lagot haborgatnac, ki sondorkodassal, ki a.
zultatossagual, alnoe perpatuarral, ki paraz-
na lopo élerrel, es akar miuel, erzeekel mit
kellessec mielnünc, így tanyit C H R I S T V S
wrunc mondauatt: Ha az te atyadfas vétkó-
zic te ellened, meny elcs sedd meg öter, ten-
den közt es önnön közr, titkon czac te ma-
gad egyedül : Az az, ha valaki meg fertene
ákar mibe, testedbe, hiredbe, marhadba, akar
teged akar á közönleges tarlasagot, te megne-

*Ac Biro tiki
más tekercs.*

H V S C O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

Szérs, meg le luid, kárt neki ne tegy, rea ne pászoljodgyal lohol, fekinec róla ne holly:
Hanem mennyel ritkon czac te magad hozza
za, es inczed öter hérerettel, es kéréd maš
hor azokat ne miellye, es dorgald naegis, de
jo akarattal. Ha meg banta bánta es hodač
fogatta, az ô lelket meg nyerted Istenneč
De ha nem hogy banna, hanem a meg többel
senyeget, Te meg le gyalazzad, meg se sics
ki hirdetni gonoszagat, Hanem végy maſtis
melled, es tölmet inczedis, sedgyedis. Ha
meg igyis az ô gonoszagabol nem akarna
meg térdi, az utan mond meg az ſent Gyűz
lekezetnēc, az az , egy nihony ki valogatot
biueknēc; kickel egyetembe megis inczed es
sedgyed öter. Ha meg igyis nem tér megis
De ô megis törtön tör read, es miatta nem
leherz bekelesges, az utan mennyel oztan es
panahold meg az te bíradnac . Igy czeleke-
dec CHRI STVS wrunkis, mikor artzul czap-
nac. Nem karazta meg az kezét, sem el nem
sillyezte, mega meg lehetet volna: Hanem
monda: Ha gondozt holtam tegy tudomint;
ez az: Lattasd meg ez Birákkal , az kic előt
állunk. Šent Pális Czakharra véc igyet, mi-
köt

kor látva hogy álnoc perpatuarral törnentek
rea, azoc az kiknec ö az előt soc h;ep idu össze
ges inteséket tölt, kikert az vtannis minden-
kor imatkozot, söt átkot kérte ó magara cse
azoc el ne vesznenek. Igy mijs soha meg ne
h;adunc ellenseginket h;eretoi, ha birok kezébe
vagyoni, ha ö soha meg nem térnies. De
ha nem akarnad biro előttis vadolni, vagy
nemis vadolhatnad, mert erős es hatalmas a
te ellenseg, es semmi inteséddel nem akar-
na meg téri. Azrol azt mondgya Christus
wrunc: hogy ötet oztan vgy tarczad min
hitetlen, es Istentelen es pogant. Az az, mig
meg nem tér, mind addig ötet vgy tarczad
mint Istentül el h;akadtat, es azert nem Isten
Fia, sz ö or;aganac nć örököle, es te nekedis
nć örökös tarfod, nem atyadfa. Mindaz által
te az vtannis mindenkor könyörűly rayta,
io h;iucl legy hozza, imatkozzal ér ötte es va
lamiucl segithed, mindenkel legitsed, akar
Török, Sido, Toluay, Lopo, parazna, reh-
ges, akar te pöröslőd, te h;idalmaződ, te read
törö legyen. Ez az mi Kereztyeni vitezke-
delunc az boszuba, az haragba, haboruba.
De it immár egy fele bón mellet az tób bón

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.
nőc feldílit anúlyunc az Harmadic tanu-
lagba.

AZ HARMADIC TANV. SAGROL.

Az tőb bűn ellen való harczrol es
vigyazasunkrol.

illy vagy vitesz-
seg kel aq töb bűn
nös ellen

Im hallad czac az egy hárzbannis à bo-
szu átlasnaç meg birtasban, az dagalyban me-
nyi bartza es vitezlő tulakodasa legyen az
igaz Kereztyennec: Illy vagyon az tőb bű-
nökbenis az kevelylegben, az buislagban,
az torkofflagban, az teiheterlensegben, es
 minden bűnökben, Hogy kic miert hogy be-
lenc korultae, bentúnc termettec, bennnaç
kálecc, miheit öket meg inditta az test,
az ördög, ez vilagi gonol; pelda, ottan fel-
mozdulnác, es ki fakadnac, hogy az ö ke-
vanlagokat meg czelekednec: De az hiuec
 mindenie ellen hent Lelket tartoznac kérni,
es ö magokis soe keppen ellenec vigyazni,
hogy nekic semmi kérni, semmi shabdrogos
ne adgyanac az külsö godos; czelekedetre.
Mellyec belöl begondoljinten vagy halgatnac
mijt

mitől az éret Saytba à loc apro férgec, auagy
az bűdös dögbe, auagy árnyec hekbe amaz
sut férgec. Kiket mihent meg mozdítanac, ot
tan forgolednac: vgy akar forogni az bűnis
akar kibennis, mihent kiuül az hem, à fól, es
az töb érzekenlegec okot adnae neki, auagy
midön belöl izgattatit az ördögtöl, akar lo-
palra, czalardsagra, haragra, buialagra, tora-
kosszgra es akar mire. Ki ellen ha nem kezd
des; vigyazni, hartzolni, vitezkedni ellene,
N ötön nö benned, es ozean termezetté val-
tozic, es az, végre mind ez vilagi, mind az
mas vilagi vchedelemre vihen.

Az lehetetlen dolog, hogy az bennadne az benn noba
belenc borula,
horult bánt tűdne vgy vethetőd ki, hogy De öteti foyos
mind gyökeressől ki hszakazhatnuc, mert mert gumi kel
 minden falebán bennadne termet még anyáe
mehébe, öküve elegytdet minden egainkal,
es azert miatta meg kel halnuac, meg kel
torhadonuc, es így ez è test es ez è vér, az ki
most bennadne lakozic, nem mehet Istennecc
orhagaba, mert ò benne vgy mint ò maga-
ba, czacegy czep, egy hál sints lemami, ki io
es Isten előt kedues volna, hanem minden
érzekenlegduc ellenlege, mondom olly ellen-

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

cas: 5. lege: Istenne, kitál ö is;onyodic; es kit ö neki
el kel rontani mint ellenfeget.

Miert adatik az
idubjeg ezae in-
yen, De hitböl
Christum alata;

Azert ezaz egyedöl az mi iduösslegüncc az
ö ingyen valo io kedueböl, az ö Atyaig irgal
massagabol vagyon: azbol hogy ha az mi bá
neisket, kikbe fogantartunc, termeltüac, es
melly el ki töre es vagyodic loc vndoc czele-
kedetre belölanc, meg boczattyia mi otkunc.
Az meg boczatas penig semmi k ppca nema
lehet az ö hent Fiasc az WR I s v s Chri-
stusnac ismerete, es benne valo bizodalom

Rom. 8: nekül: Mert ö az ki fel öltözöt az mi testüa-
ben, az melly testbe kerhoztatta azt à bunt;
az ki most lakozic es ki langozodic az mi re-
bunkból, es ki hoktor elis eyt beandanc. De-
ötet meg ilmeruen igazan, es hozza ragaz-
kodguan hittel, tartozich hogy az ö meg fize-
teleiert meg kegyelmezzen mindennc, va-

szikane islen meg kegyelmes, Es vgy meg igazul-
meg kegyelmes tatuan, az az érötte kedurben veuen, haza fo-
get, azokat meg gaduan megis aiandekoztatic az ember Is-
igazittha es me- ten töl hent Leckel: Ki átraloztan nyom-
gis senteli: iu, horongattyuc, es foytoggattyuc az ben-
idunigklnca. Miremük bünöse, idunigklnca. Ez telec kic ingyen bá-
rök boczanattyat nyertee C R I S T V S á-
tal,

hal, es érőtte s;ent Lelket vörte, es az által meg ismeric bűnöket, mind az kú lóket mind belsöket, es miatta buskodnac, bankondnac, es velecc tulakodnac, mondóm ezeknec kar-hozatryoc nem lehet, mert be óltottac az Iesus Christusba. O E kiuú e p:niig valaki marad, à ki az bunt semminec, ausgy kiczin nec tartya, ki miát Isten haragiát nem fél, es kibe s;abadon es batran él, akar balu:nyo-zas, baiolas, akar czalard, kegyetlen élet le-gyen, akar férctelmes es rek;eges legyen, egy sem mehet be az Istennec or;sagaba,

Rom. 8:

*Mi nemű bűnöse**Karhoznacl el;*

1 Cor. 6,

It azert igen iol ejekbe vegyec nem czac az bol;u álloe, Hanem az bohontokis, az kár teudc, az hamis pörölc, az álnoc hamis ke-rekedc, az dulóc foztoc, koborlóc, az ve-rekedc, az l;itkołoc, es akar mi egypt bún-ben él;c, hogy ha s;iu;c s;erint es igazan meg nem térnec, seha Isten or;sagában res;elecné les;nec : Az az, ha ki mast meg czalt, vert, l;idalmazot, mig karat meg nem fizetti, mig tisztesleget meg nem adgya, mig meg nem kódueti, mig faydalmat, lebet, lerelmet meg nem elegiti, hanem czac az s;auual kóveti hogy meg boczaſſa, ha s;intea az ember

*Az haborgatoc
mins iarnac.*

FF II meg

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

meg bocsatis, de Isten loba meg nem bocsat, azert: mert az bűnből igazán nem történt Istenhöz és fele barattyahoz. Mert minden meg nem akarja adni az elvölt marhat, aze ismerti hogy szereti az hamisságot, és az utan nis azban akar maradni. Nem azt mondott hogy vgy kelleng meg térted, hogy loba többet az utan vétkebe ne sinel, Mert az lehetetlen. Hanem hogy az melly bűnben el estet, ezt látva szerint bannod, ha banod hogy meg csalásd, leterted felcbaratodat, bizony megis elegited, ha töled ismeresleges. Pelda Zacheus és többet. Erről megis nyilubbatokholok: Es előzér arról, hogy minden ember mind éltig bűnös.

zenekróniis bűn
nekki smaz nag
ßenice közzülis

L. Iohann: 1.

Rom: 5.

Gen: 9.

Gen: 12.

Gen: 19.

Luk: 2.

Az hiuekis egyetlen egy sánta bűnekkel! Sőt ha azt mondanduk (a mint nemelly meg yakultac azzis merre mondani:) hogy bűncsintas, mond sánt Ianos, hazudunk: Mert ezre nézde el akar melly hentesiis, Adamot, ki miatt meg hal ez világ. Noet, ki zukul meg rehgedede, Abramot ki feltebe hazudva hogy Sarai nem ő felesége. Lotot ki meg rehgegitetuen ker Leanyasul hálta, Szűz Mariát ki el vezetőre a Christust, es azt vélte hogy, el ves-

élvezet, Dauidot, Salomont, Pált, Petert es
 minden, aker regiket, aker wyskat, aker
 melly nagy értelmes bőlczekeit is tekincz
 el; egyetlen egyet nem találh; kin va-
 lami nagy harpast nem mielt az Kigyo, kic
 valami nagy verekben nem eytet az ördög;
 Es azoc mellet kiker minden napis nem mar-
 dolot volna loc keppen: Ezec felőt gondold
 el, minden emberbe menyit bolond tetoua,
 zo értelelem legyen, melly rompa es kabase-
 iú az Isten akarattyanc éltelme, Nagy Io-
 kan fő fő okos es el; res emberkis, kic el tal; hit
 uan az Isten tanyitalat, baluanyozást nagy Elmenet rabsas
szentsegel.
 bolondul úrnec. De az kic vgyan figyeime
 ezen tanulnakis, hol ki mehetet végre min
 denic cziekelenc ez Isten tanyitalánac? Söt à
 mentü bőlczebbis az mit tud, ához k-pest à
 mit tudni kellene igen es igen kiczinke, Ezis
 penig az tudatlanság nagy bún Isten előt, ki-
 ből loc tób tób búnóc hármasnac. A mit
 penig meg kiczinakis, erra oztan ha-
 jolni nem akir az mi hjuduc, azna nem a-
 kar engedni. Áusgy ha hjuduc rea hajolnais
 hogy iot miellyen, az bennuduc horult gonok
 vagyodás meg kózóz mit egy rabot, es ér,

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N

Minden erg eken telműnac es akaratunc ellenis el vißen mint
seginc ellenkesic egy toluay nagy loc bűrekit baluanyozala
az io akarattalis ra, Isteni karocsalatra, Isten igeie nem tanu-
lalara, hamis es hiaba valo csküesre: kit pa-
rásznasagra, kit rehęgslere, kit czalard életra
kit hamis álnoc prepattuarrá, haragra, bo-
szonkodasra, bolju állasra, es ház ezer álmok-
sagra es hamissagra. A minat tekints elakar
czac à pöröslöket, minemű álmoklagual kapja
dolnac minden felé, kiuel meg győzhetnéc
egy mast. Es czac egy punkrai, egy sem pil-
lontasni habadlagunc nincs lemmi iora bat-
tas nekül, ellenkezes es tulakodas nekül. Kik-
nec ház ezered rehet sem vel; üc es hünkbe;
Es igy loc temeny ezer bün halget benoune,
kit ingyen sem ismerüne Soc dolgot nemér-
tanc es éretlenül el mulatnac, kic mind bün-
nök Isten előt. Soc feiedelmecc, Gazdac, Ta-
nyitoc, ezered rehet sem vel, 'bekbe, mint
kellene mindenekbe igazgatt: alattoc valo-
kat, mint kellene reaioc vigyazni, kit éret-
lenül el mulatnac, es azertis loc băoretetest ér-
deuzenecc. minden magunc tartalaba mi-
kor hólunc iájunc, öltözkedünc, es hunc, ilünc,
gondolkodunc, söt mikor aluhunkis, azon
merő

Soc blin vagyon
benning, kis nem
ismerunc biunc
lenni

Mérő bűobe forgunc. Mint Iones el mérőlt volt az nagy mély Tengerbe, es vgyan oda holt volna, ha Isten nagy irgalmaságából meg nem tartotta volna: Igy mérőtűnc el törjs az bűnbe. Kit éreznec az hentec ö ma gokba es miatta igen meg alaztac magokat, Az henteet erősít
az bűns es annak
súlyos volta. igen félne, es igen könyögnökis, ki miat noha soe keppen ostoroztatnakis, de aztis be keuel henuedic, tuduan hogy az soe nyauas lya le nyomia es meg foytya az bennel lan gozo bűnöket, kiket ö az ö ereiekböl meg nem birhattanac volna, noha minden eljázz keicket es erőczkeicket rea vatic, de azt sem minec ismeric az wrnae segitlege nekül, Mint hent Pál ielenti hogy ö az ö testet soe keppen sanyarulag afa adna, soe munka, faratlag afa, hogy azzal meg enhednec: De az mellett mind ö maga hű itelen könyörgöt Isten nec, hogy ne feleja hent Lelke nekül, mind egyebeket int, hogy érótte hantelen imatkoznanac. 2 Tessal. 3. Ez az hiuec dolga: kic félic az WR Istent, es kic nem örömett mickic az bánt, kibe ha el elnec, hamar fel kelnec, ha meg fertic s le baratyokat, ottan meg kouerjic es meg elegitic. De az hitet-

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N
lenee ilmerni sem akariac az bánt, lemmi-
nec, vagy kítsinnee tarryac, az vlorat hamis
pört, az czalardlagot, az hítköt, verekedest
*Az Istenelence
mint tarryas
magakat*
kegyetlenleget. Es ha miatta ostoroztatnac,
átkozodnac es haraguf;nae Istenre. Es lemní
io remeosegec sints hogy azokat Isten neki
iauokra adas, ausagy öket az öröc életbe
meg nyugotna, Isy ezeknec.

Kic hogy fel serkennyenec im ne-
kikis jsloloc, es czac harom igeskbe eleikbe
adom rutsagat az ó vakmerősegöknecc, hogy
rea tekintuen ilsonkodgyanac meg, es ökis
az hiueckel egydt serkenyenec felaz ó nagy
álmokbol, Es siesslenee az WR Isten meg en
gezelnii, az bù aból Istenhöz terni, azt Christ
stus vallara raku, Ó általa meg igazulni, kez
Lelket venni, es öröc életet nyerni,

Harom siörnyú Bünröl, Es azokbol fármazo búnókról.

S;ent Pál az Titusnac írt leuelebe erre inti
az hiueket, hogy azChristust az iteletre min
dennap variac, mértekletes, igaz es Istenes
Eletbe.

Ez harom igebe rekezti be az Kereztyen
embernec minden iamborlagat. Hogy io-
zan, igaz, es Istenes legyen. Ez haromba
minden nemes erkölczöc be foglaltattatnac.
De ezee ellen az Istentelenec rut vudoc röt-
tenetes kappan vélezne, olly nagy letere-
sen, hogy czac meg se ismerhesset az ó go-
nossagokat bánnec lenui. Azert mind a ha-
romrol im rendel sholoch, hogy az hiuekis ér-
czee az nemes iohagos erkölcznec ssep vol-
tat, az hitetlenekis lassac az ó férrelmes bá-
nóknecc hörnyd voltat.

Az iozansagrol.

Ellő draga nemes iohagoc az hiueknee
Iozansag. Az iozansagon penig loc nemes
dolgot érhetni, mint imezeket : Hogy az
mi testánket semmibe ne kenyegéssüc: vala-
mit keuanna gonoskul azba semmibe keduet
ne tölczue. Az ó keuansaga penig hantalan :
Hogy semmit ne munkslodgyec: semmit ne
tanullyon, heuerien, tunyalkodgyec, gyen-
geikedgyec, robzodgyec, buialkodgyec, ke-
ueikedgyec. Olly iozansag es mérekkletesség
keuantatje azert tulánc, kiuel magunkat,

GGG ij eládva

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

es ünket, elmenket, es minden tagsinkat Is-
ten necc sentellydc leiki áldozatirul, hogy az
testnecc az ó gonosz keuanlagan ne ierianac.

*Az testi Kenyes-
segime minas has-
talmazott minden
rendre.*

Deez vadoc vétkec mind ez vilagot iz-
gatiyac, von hac es kerzitic: A mint nézd el
minden röndet, Papokat, fő, es nemes ren-
det, polgarokat, mics mestereket, munka-
lokat: Hogy midon saladhatnac, ottan ki-
torkoskodic, ki iattzic, ki heuer, ki buialko-
dic, ki keuelykedic, Nézd el czac ünnep na-
pis ez egez vilagon minden nemzetben mia-
den röndöt, ki rösten kel az Isten iglenec i-
gaz tanulasra, ki kellelen smatkozic igazan;
ki nehezen hallya végig az igaz Predikaciott,
ki nehezen söl idu össges dologrol: Es ha-
ot votlis, ottan hamar, ki lakastra, iatékra, mu-
latogra, k. uslysegre, ki buasagra, heuerstre
futamodic. Kiket egyeb napis mielten mai-
elnac, ha Isten fel nem razna, kit wra, tizteard
to bottyaual, kit h;egenleguel, kit egyeb ke-
keritessel raz fel valami io dologra, De vgy
mint ó magatul, minden czac hitlagot kö-
uerne, à mint az Israeiról mondgya Moyles
es h;ent Pál: Hogy az nep le úl vala ennyi es
innya, es fel kel valg iaczodni, ki miay soc ei

zer vesje el közzülöc. Ezen keppen mostis minden emberec czac erre vagyodnac, hogy ötorkoskodgyec, zabalodgyec, egyec, igyec, aludgyec, buialkodgyec, iatzodgyec, tantzolalyon, frissen öltözön, kecsikedgyec, es soc keppen kenyeskedgyec.

Nézd el mondócez egez vilagon minden röndet, Tanyitokat, feiedelmeket, nemesset paraztor, kalmart es minden sele embert, minden lakodalom közt, menyegzöbe, venedlegbe, es minden korezoman, melly nagybarran ilpnac, dösfölne, iatzodnac, es soc keppen kenyeskedoe: Meg ladt hogy igen keveset talalt; à ki tudna magat vgy bürni, hogy testet sem zabalodastra, sem iatekra, sem lagysagra, sem buiasagra, sem hiaba valo sora, kerküresre, maga hanyastrá, ragalmazastrá, haragrá, foddödöslre, es semmi egyeb gonoszküansagra nem erezte. Hanem zabolán hordozna magat ételben italban, ruhazattyban, soraiban, iatekban, hazassagban, es minden czelekedetiben.

Ezec felőt annyi nagy vaklag vagyon ez Nem ismerik
vilagnac nagyobrszébe: hogy ezeket bánonec bünnec lénii ásor
kossagec.

GGG iiij sem

HVSON HARMADIE VRNAPI EVAN

sem ismeri lenni. Mi köztünk Magyar országban ba egy nihany húzat lenneis hogy heuce nec az korczomán, kic noha ektelendi elhuz
ihsac, es húz ezer keppen czaezogasz, czela
czapnac, zaiognac, es lokan vndokul okad
nac es heuerneec. De annyira meg vakultas
hogy ez ektelenlegöket czac bánnec sem is
meric lenni. Hanem magy testi batorlagbani
herzenec mindenent. Holnap még nagyob tor
kossagra handekozkodic. Esa. 56. mint ha
ieles dolgot mielnéec. Sót vgyan diczeked-
nekis torkossagockal, sót kemeny keppen ar
tais haraguhsac az kic az 8 duskaiokat, telis
poharokat mind ki nem itta. Ezt loc kepa
pen vadollyac, mint ha öket meg vtalna,
magat iobnac vélne, es azert egyált nem vna
dokoskodnec velee. De lokan még az iozas
nokis czac mololyogua néznec reaioe. Es
nint az kinec híue meg dobbanna, es nyög-
uć, Istenhöz fel kialtana, es kérne hogy az wa
Isten boczatana meg neki, mert nem tud-
gyac mit mielnec. Ha penig valaki öket meg
holitana, hogy ez ektelenleget ne mielnec.
ottan keszec erra mérges hemmel tekinteni
zaususogni, érőtte hidalmazni gonoht mon-
danit.

D cor. 15.

Dani, dul fulni, haragot úzni, boszönkodni,
 Söt üstökbennis megyi, mint az Sodomita-
 tac Lottal. Ez felel lokan vadnac mind az
 Papoc, Predikatoroc, wrac, nemessiec polga-
 rocc, es paraztoc közt, kic az zabalodaft it mi
 közüanc, Olas; orszagba az buiasagot, ma'ut
 mas fele vatalossagot czac bánnec lewo il-
 mernecc, à miat Istentul semmit nem félnecc,
 férni sem akarnac: Noha soc bizonlagok-
 bol hallyac, hogy egy reszeges, torkos, tob-
 zodó, zabaló, nyalakodó, testi kenyes, agy..
 ban heuerö, buia, parazna, hazug, czelczapó,
 es egyeb testi vndokslagban heuerö, egy lem
 megyen Istennec orszagaba. Es fot helyen
 kér, int oktat, tanvit az Icas, hogy iozanoc
 méretekletessec legyúnc, nagy ockal vigya,
 zunc, hogy reszegleg miat hjuunket meg ne
 nehezitlúc, el;áuket meg ne bolondítlúc, ho-
 gy miatta Isten kel;ületlen ne talallyon, hi-
 terlenlegben, es ne vettelessánc az öröke va-
 lo karhozatra, öröc tűzec es fergesc közibe,
 öröcke valo faydalomra es kintra. Es vgyan
 hem latomastis mutogartya Isten, soc mint
 iart az torkoslag miat, ki has faió. Colikas, gondol jae biszsa-
 lens,

*1. Cor. 6.
Heb. 13.*

*Rom. 13.
1. Pet. 5.
Lue. 21.*

Math. 25:

*Az hem latomastis
valo kinál sem
gondol jae biszsa-
lens*

pal,

HVS ZONHARMADIĆ VRNAPI EVAN.

pal. De minden ezekre ez átkozot gonosz ter-
mezet megis be dugia minden fálet, hemet, es
minden érzekenleget, lemb hallani, lemb érte-
ni, lemb latni nem akaria azt, az mi ettől ötet
el vonna, meg tiltana, kiáltkeppen azoc az
kic vyan el merőltet az loc zabalodasba,
az nagy reszeglegben, az hantalan buialko-
soc fele kara az dasba, ki miat lelkekbenis, testekbenis mar
erkossagnac.
haiokbannis, ezeledes élterelebenis, kege-
nyee s;regitsegebeutis, orsagoc oltalmabais;
io hirekbennis h;áz exer keppen el fogyatkoz-
nac: Mert elheben meg bolondulnac, Istenül
el idegenes;nec, bennac semmit nem bizhat-
nac s;üklegeknecc ideicbe, könyörgeni nem
mernee az nyaualyaba, hitetlene, ketleges s;í
u;dc leh;necc, es ezec miat soc lelki kinokat s;en
uedacec végre, Testekbennis el betegelünecc,
Tüdöicc, Maioc, Gyomroc meg vel; bûdös
haiuc, vizkorlagosoc, meg dagadozottac, va-
rasoc, poklosoc, Colikasoc, kô;uenyesec, kor-
lagoloc, es soc egyeb fele faydalmasoc leh-
necc. Marhaikat el veztegetic, dolgokhoz
nem iathatnac, iohagoc nem s;aporodhatic
el s;egenyednec, rohsloc, koldu'oc, fanyal-
goc, kölczön keregetoç leh;necc. Tizesse-
gek-

gekben lockippen meg fogyatkoznac. Mere
loká torka miat hazug, czeleczapo, lopo, tol-
uay, or;ag arulo leh, ki miat röttentetés kia-
ual meg öletic, Sokat torka miat re;ges la-
tornac s;idnac, es sohol semmi beczáleti
nints. Gyakran soe kárt tel;nec wroknakis,
az varosnac, az or;agnac, midön minden
torkara költ, adoiat meg nem adhattya. Bi;
rolagaba, es egyeb tiztiben nagy s;egenyes
ket vál, es ma;nakis nagy karokat misel. Cze
ledet el nyomorittha, feleleget, gyermeket
cheztet, es megis s;egyeniti. Soe az torko-
sag miat hirtelen meg ful, mint Atilla Ki-
raly. Es soe meg öletic re;seglegeben, mint
Holophernes, lokat le vagnac ó magokis az
korczomasoc, lokan vizbe eluen oda hal-
nac, Ezeknec es mind azoknac kic re;segle-
gekben meg haloac mint legyen dolgoe, meg
hallyuc es meg lattyuc az itelet napian.

De mi kic fellyüc az Istent, ne variuc azt,
Hanem imez hent Iraloc inditsanac fel min-
den torkossagnac es testi kenyesslegne el tas-
uoztatasara. Mond az WR Christus:

Meg oyiatoc magatokat, hogy az ti s;iu-
cc meg ne nechezegyec tokossagnac es re;seg

Luc: 21,

HHH

ges

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.
segneet miatta, hogy az halaloac óraiashitte-
len ne hallyon reatoc.

xph. 5:

(Mond h. Pál: Meg ne telseggedgyete bor-
ral, kibe loc hertelenleg vagyon.

Rom. 13:

Ilsmer: Ideieaz álombol fel kerkeñűnc,&c.
ölközzűnc fel azert nem az testneec gono; ke-
usulagaban, nem tobzodasba, nem telsegseg
ben, nem egyberli heuerelekben. Hanem az
WR I s v s Christusbani, es az estecc gona-
gyat ne vilellyácaz ö gono; keuanloga ke-
riat. Peldaul ö magatis elö hoza hent Pál,
monduan: hogy ö az ö testet lanyargatty,
es nehez hólgalat, munka, es faratlag ala ad-
gya, azert hogy ne kenyeskedgyec ö benne,

g. Cor: 9:

Non nobis sed

Ez fel a hép inteleket tanulyanac nagy so-
lakat az hiucc, es ezekre tarzanac hámot, es
visellyenec horgalmatos gondot. Az hitetle
nec penig ám hordozzac az ö terheket, ha le
nem akariac venni, es nem akariac az Chri-
stus vallara adni. vgy hogy azoc alat öket
meg könyebitse, es öket hent Lelke által bir-
ja es vezetellye. Ez legyen most hónec az
egyic báuröl, az mértekeletlen eletröl, ki mi-
nt az test kenyeskedi torkosságban, zabalo-
gasban, buiasban, telsegsegben es loc ke-
pye.

AZ VR LÉLKÉ NAPIA VTANU 310
Nyelsegben : Imonár holoc az igassaganc
követcsérölis, es az hamissaganc el csuoze-
casrol . Melly hamissagis el batotta minden
ez egez világot.

Az Igassagról, Es hamissagról.

Noha az hamissagis minne az torkoslag
el lepte ez egez világot, es igen hárnyd kep-
pen wralkodic minden fele emberes közt ,
De sokon esekbe sem vehic , es nem hihic
bogy bda volna, es Isten röla hamot vendee.
Im eld hamisloc azert rövidedén egy nihan
emberec hamissagiban, hogy onnen az hiucc
érczec micsoda az igassag es az hamissag, es
minemá hamissagtul óyiac magokat .

Minden rönd közöt soc fele hamissag va-
gyon, Pap, Predikator, Feiedelem, Biro, ne
mes, polgár, czeledes, kalmár, mics mester,
munkas ember, es minden rönd közöt . Im
mindenikről holoc, előszer az Lelki Pazar-
rokanc hamissagokról .

Soc vagyou az ki lelki pazarflagatis ha-
missan visele, mitut az ki czac torkanac , ha-
tsuac hholgal, czac az ò maga hal;nat nézi, né
Lelki pastorec
hamissagis

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I R V Á N.

BZHIUEC PÜ'ETIR, hogy az kit seddeni kel, nem, seddi, az kit vigaztalni kel nem vigaztallya hinem; ömely valogatasbol tanyit, egyhöz igazab hogy nem masshoz, sokkor az igazat vis; a forditta, azt hanhandeckal gono;ul megyarazza. Ez sokeppen lehet, kit mind elő; samlalni neher, Ez feltekneç azt mond-gya az W R C H R I S T V S, hogy így felel az Itelet ne pian: Bizony mondom nem ilmer lec titeket, rauozzatoc el en túlem kic álnok-sagot czelekeztes.

Papás papoc
bawissagi.

Az Papa p;piainakis egy nihany ezer álnoksgoc vagyon, kiket elő; samlalni it nincs helye, czac ielentem hogy bizonys mind Papa, Cardinal, Pilptc, Pap Barat elő; ál az i-telet napian, es valamit hi mezzee, es álnokul; s;epitettec, hogy már Isten tiztesslegere veloc, es azonba czac torkoknac, hasoknac, resteknec, hiw diczösegekneç uagy rauasiul; holgaltat, mindenikröl s;hamot adnac. Acker el amelkodunc, melly soe álnoksgag volt az ő Isteni tizteletekben, lelec valtagokbá bolcziokban, soe érdemekben, soe s;em feny vezetés dolgokban. De azt őc moğ hallani sem akariac,

Az

Az Fejedelmec, Birac, Tizttartoc, Vduar. Feyedelem has missagi.
 birac, Porkolaboc, Nemessoc, iobagyoc ki
 soc hamissagot mielőcc az ó állatoc valokon,
 kic hamissit itelnecc, siandekot, hőmeist va-
 logatnac, Aruan, ózuegyen, nyomoru'ton
 siuec s̄erint nem könyörűnec, söt soc mod
 dal nyomorgattyac, Ezeknekis hám adaloc
 igen sulyos es rötteenetes leh?

Az Gzadac, Gzadahosyoc, Czeledelekis
 soc hamissagot czelekt; nec ezbölis, hogy ha- Czeledelek has missagi.
 zoc nepeknecc iduösségökre gondot nem vi-
 telnec, Isten igeie tanulasara, estucli reggeli
 imatkozatra nem kesheritic. Ezbölis hogy
 h̄olgiokat soc keppen igyekeznec meg czal-
 ni, azonkeppen idegenec közös soc czalard-
 sagual élnecc, midön vagy ves;nec vagy arul-
 nac, bort, buzat, louat, es egyebet. Igy à h̄ol-
 ga, h̄olgalo soc keppen czalardkodic, midön
 wranac, al;onyanac hata mege hiuen el nem
 jár dolgaba.

Az kalmároc közzüis soc keppen hamis-
 kodnac lokan, mint az kic hituan marhaio- Kalmároc has missagi.
 kat ósje elegyitic az ioual, es az kic azon igye
 keznecc hogy ket;er, vagy tisz;er valo aron-
 nis el adgyac marhaiokat.. Melly dolog iele

H H H H ij bogy

H VÍSZON HARMADIC VRNÁI EVAN.

hogy az felekvőc hívec rakuhamissagval. Es
sem felnőc Istenről, sem bizuac Istenbea.

Munkásos ha-
misiagi.
Az mics mester, Kouats, S;abo, öiuðsa
varga, czepið, kalás, kapás, foci keppen czar-
lardul igyekszic mielni, ha hozza lato pintsz.
Es igen keves ki 8 magatul Isteni felelmény
ból hasznara igyeksznec masnac.

Senkì kedig elegge meg nem gondolhatá
tia mi legyen az hamisleg ez egez világ kca-
te, mely sokac, mely nagyoc, mely hörnyűce.
Kiker sokan érteni nem akarnac, miattal nem
mit nem felnőc, mint ha bún nem volna az
ezglardlag. De az hívec fel razzac 8 magor
kat foci hép intesuel az hent Irasnac, az ha-
misság ellenis, ki ellen mond hent Pál: Sen-
ki meg ne nyomoritla, meg se czallya az 8
fele berattyat valaminemű dologba, mert
az WR ál be hüt mind ezeket.

v Tess. 4.

Psal. 14.

Phil. 4.

Mond David: Bodog ember az, kiaz 8
pénzet nem attavisorara. Közönleges kep-
pen kedig minden ionac kóutcelere, imilly,
hép hockal ist az Istennecc Lelke hent Pál által,
monduan: Azokrol legyen gondo-
toc, à melly dolgoc igazac, az mellyet tiztes-
segelcc, à mellyet nem hamissac, à mellyet
tiztag.

szisz, a mellyec ákolmatalos, a mellyec so
bir neuðc, Es ha mi iohagos, es ha mi diez
retes es az békéségneç Istenet lehen tå veletec.

Ez legyen taunlagunc az Igassagnac köüs
keleröl, es az hamissagnac el tauoztatalarol,
ki el aradot ez vilag herte, ki ellen az biu;c
erőssen vigyeznac az tób bùnöc közöt.

Mondottuc vala, hogy hent Pál harom
nemes iohagra inteneazhiuket, kiuel az vr
Christust keeshen variac az Iteletre. Eiðhęg
hogy iozanac lennenec. Masodhęor hogy i-
gazac lennenec. Harmadhęor hogy Istenelac
lennenec. Ide fel holec az iozanagrol es
torkossagrol. Az igassagrol es hamissagrol,
Im mår emlekezem az Isteneslegitőlis.

Az Istenesegről.

Soc nemesiohagoc vadnac az Istenesseg.
benuis, es vilont soc gonossagoc az istenes
lenlegbenis. Mert mind istentelenec azoc,
valakic Isten igeire nem örömet halgattyac,
kelletlen imatkozase, Isten dolgairok kellet-
len holvac, Istenben nem bizakodnac, öret
nem fülie, benne nem édeskedace, magok-
ban fel fuualkodtac; Ezekis soc keppen wral
keduas

HVS XONHARMADIC VRNAPI EVAN.

kodnac ez egez vilagon: Hogy ki röslsege és
kényessége miatt, nem tanulhat Istenről, nem
imatkozhat Istennecc, nem örömett hől il-
letenes dolgokrol. Es így nem hogy fogyna
hsenne az bűn, hanem csak vászon bő, es sja
poroton l; sporofjic minden gonoszag, vaka-
seg, hitelunkedes, ketleg, zugodas, k;toc, k;toc,
harag, kuelyseg, torkoslag, buiasag es min-
den gonoszag. Kic körül nem melyec mutat-
nac kúlsó sitatossagot, kúlsó Istenességet, de
vagy balusnyozassal, vagy kep mutatossag-
val elegy, Ezis mind Isteutoleleng.

Mert az igez Istenesség az, módön öter i-
gazan vagy ismeriő, es vagy félyde, vagy bi-
zunc ó benns, à mint ó maga tanít azokra
az ó igieibe. Kikról masut holtunc, holtunc
kis nyiluabbas:

Ien h;olanc harom nemes iohagrol. Az ioh-
zanlagrol, auagy mértekletessegről! Az igaz
kietről, Es az Istenes élettől. Ezeknecc köue-
releről, es azoknac el tauoztatalarol, à mel-
lyec ezeeket ellenkeznecc.

Imámr Summa heriat érczdc meg mire
yalog legyenec mind grec.

Habsnai.

Az istenesseg
miceroda.

HASNAI.

Iöllhet it fö kíppen czac egy bűnneé az haragosagnae el tisztaztalarol ksrdaéne volt lólni. De hogy azbannis megunc ió móddal igaz Kerezteni vigyazassal earthat nuc: Egydt azzal egyetembe holtam töb kúgörökröli: Azertis, hogy minden latunc az mi nagy loc bűneinket, magunc szokba inkab meg aloznac. Es minden ismernde hogy mijs minden fele bűnuel rakuse vagyunc! kónnyebben el lónedgydc minden masba fele bűnöket latunc, az melyet mi bennün kis vadnac. Sör à mint mi az Istenül minden bűneinket boczanattyat kériüc, akar melly lokac, es akar melly nagyoc legyenek is, es akar mikortis, ha czac halalunc órakor vennuc e; & kbenois: Es értyüc es bi;dc hogy az WR Isten ö magat körölözze az meg boczatastra, ha hozza téruac: Igy mijs mindenec so keduel meg boczassunc; valaki kevannya tó;unc. De még az kemény lóuák hőris irgalmasoc legyunc, lánua öker, es imatkozuan éróitcc, es az mielkhet legiuen ökit.

HII Hogy

HV 30 N HARMADIC VRNAPI EVAN.

Minden bűn az Hogy persig a bűnököt könyebben elhárítanó
harombá rekerz, ben tartathattuuc, nincs hármatlanoc mind az
szír paranczolat ellen. De círc harom igebe
rekerzéde rövided. n: Az mérekletlen, Az
hamis. Es az istentelen éleiben; Mert minden
bűn vagy magunc ellen vagyon, midőn
dön az mi testüket sérteztetjük. torkos-
lagúal, buialisgual, es egyebekkel: Vagy más
ember ellen, midőn ötet ezalljuc, nyomor-
gat yuc. Vagy c maga Isten ellen, midőn az
ö tiszteleget es beczületit meg nem adgyuc.
Az mérekletlen élet minket sértezter, Az
hamisság felebaratukat lerti. Az istentelenleg
az VVR Istent gyalazza. Iollehet egyic az
magukhoz közelözöt, hogy midőn egyikbe
el merül valaki, az többire is rea vilji az istr,
es az ördög.

Ez rövid Summaiát az bűnöknek tarca
 mindenkor elhárítására, es valami bűnbé eszel ot
tan habiad ezzkhöz: Az az, gondolkodgyat
rola, ha az mérekletlenlegbe, az hamisság-
ba, vagy az Istentelenlegbe esel. Es ha
latod hogy az istr mérekletlenlegre viane,
magadat meg zabolard. Ha hamissagra, fele-
baratodat meg elgiccsed. Ha istentelenlegre
Iste,

Istenet meg engeztsellyed. Ez legyen hol-
tig való visszakadás es vigyázalod, kiröl
az hent Pál imillyigeckel tanyit: Maga-
len az Istensc amaz iduössges io kedue
minden emberekne, tanítuan minket, hogy
meg ragaduan az Istenelenleget, es ez vilá-
gi gondos krenslagokat: Mertekletesen,
Igazan, es Istenesen élyne e iclei valo
vilagon, váruán amá bódog remenséget, es
etná nagy Istennec, es a mi meg valtonknae
ez Iasvs Christusne feoyesleges es diczo-
leges el iðueler. Ki önnön maget accs mi
érődne, hogy meg valqua minket minden
hamissagbol, es tiztitana ð maganac tulay-
don nepet, melly, io ezelekedetekben gyð-
nyörködnök.

TM. 2

VVyiab Hasina,

Megis mind ez nemcs tanyitasoe mire
valoc legyenek, érczed meg.

Sjolane mind az io erkölccról, mind az
soc bűnökről. Mondam az előbis, hogy a-
zertis holtunc annyit az mi nagy bűnös vol-
tuakrol, hogy meg ismeruen azokat, az kic-
beniñc vadnac, aboz kepest könyebben el

III iij

idag

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N
túrnú: masbanis, es neki job kedül meg bő
czatanut minden bűnököt. Azert teis tarcz
ezt mindenkor eljedbe: Hogy miheat masba
bűnt látz, az, te beuned tükör legyen hogy a-
zon bűnök te beunedis vadnac. Mikor azert
ekar, kiuel hembe leue, bűn: bűnt látz, es or-
tan iulsó eljedbe ki soc bűn te beind es óben-
ne. Es alezatos kijel á hō beszed közt iurd el
azt. Tanyiczad, es tanully: es ezét kiuand ma-
stulis, hogy tanyitlon, turiön, imetkozzon
érörted. Ez minden nap dolgune mindnya
iunknae. Ez fejebe valo az nemes iohagok-
nac értelme, kikról Christus wrunc, az Pro-
phetac, az Apostoloc es bölez Doctoroc pre-
dikatai: Hogy onnet ez haramat tanullyuc:
Előzér mintetüknecc kellene lennűnc, De-
paranczolat io erkölcsinec, er-
t elme.

mint rutultuc el. Es mibé kelless c magune
gyakorlanunc minden nap igyekezeleckel, es
egy maft mint kellessel tárnuac: Azert mi
ezekb8 is lerkennyűnc fel. De kériuc az we-
Istenet hogy ò serkenczen fel. Mert uala nekül
semmit nem mielhetűac. ÖE általa azert
naponkent ismeriuc meg az mi soc adossa-
ginkatis, az ò nagy draga engedelmetis, az ò
hozzanc valo kazdag irgalmasagat, ki sem
tel,

itel, sem karhozta, ki minden bűneinket kez meg bocztani, es minden iousal írtis, à más vilagonnis lenni. Es kériűc segítlen rea, hogy mijs ötet kouethesiűc az ö io volteba, hogy mijs senkit ne itelly ünc, ne kerhoztal lűc, minden nec örömeist meg boczaünc. Es mindenekhöz heretettel es hol galatthal lehűc? Erczűc mit tanulanc.

S V M M A I A.

Most kiualtakppen hólanc czac az bo'su állastrol. Ez harom rendbe:

Elöl; er melly nagy bűn legyen bo'suere bo'sut állani, es hogy gyakran nagyob bűn. tis miel az bo'su álló annal, az ki ötet kezdet te volt bo'sontani: Es meg tanu'uc az bűn mint röytőzöt el benzünc, az kit fel indit az bo'sonto. Es hogy azert egy arant kel mind az ket felnec magas vadolini, mind az bo'sontanac, minden az bo'su állonac: Es io ked uelgy malnac meg bocztani.

Masodikor hólanc: Miczoda moddal kel, lesse magunk tartani az bűngec meg bocza- zafaba,

HVS ZONHARMADI ē VRNAPI EVAN.

7.
Harmadikor folsanc az tób fele bánoć el-
len való vigyázásáról. Ezért: Hogy midőn
fjolná: czac az egy bődörlis az bojtu állatnac
el csuozzatásarok: Es letauec czac axacs meg
bitalabannis hogy soc baylodašnac kellene
lenni: Mag értenűs hogy miad az tób soc
bődöknecc meg foytalabannis azon vitezke-
dőst kellene az igaz Kereztyennec mielai. Es
igy eger kíere czac vitezkedes lenne. Melly-
höz, vigyázás, tanulas, munka terel, es imat
kozas kellene. Tehát senki magat legylagra
ne adna. Hanem éyel nappal tanulna, vigye-
sz, es iavatkörnec minden bánoć ellen.

It penig folsanc ianilly fele bődökről: Az
iteletről, az káthoztatótról, az harag tartal-
ról, es az nem adakozásról. Viljont imez ne-
mes iohsegokról, hogy senkit ne itelnecc, sen-
kit ne káthoztathanc, mindenucc meg bo-
czatnanc, es mindencc legitenenc. Kiról
valo tanulsgókat nem vgy érczed, hogy ei-
zecc ellen czac egyhér le vétkeznenc. Mert le-
heretlen hogy valamikor valamellyic ellen ne
vétkeznenc, söt mindencc ip czac feledekecség
bölis hol itelestre, hol káthoztatastra, hol bo-
szkodatra, hol legicslegnec es io tetelnecc el
vnac

vona/rá ragadtatás egy nihans;or: De it most
ezac arrol vagyon az mi tanuságunc, hogy
ha el esnenc valamellikbe, ottan fel kelmenec.

Ezec vtan holsanc sz közönséges iambor
magunc tartalaro/lis h;rom igekbe Hogy io
zenec, igazas, es Istenec leunec, Ezekröl
is vagy érezed tanyitásakat: hogy ha vala-
mellikbe el esnenc, fel serkeonyunc, es fel kel-
lyunc, es ismer iora hepe/kedgyunc: hogy
hans;andekal semmi tü aben ne heveridne,
Hanem minden bduvel minden testi gonoh
keuanlagockal ellenkerzunc, ellenec hepe/kek
gyunc, az bennduc meg mozdult ragalmá-
zaft, ember holsft, iteletet, haragot, boszon,
kodasft, az telhetetlenséget es minden irgal-
matlanlagot, az torkossagot, az hatnissagot,
es minden istentelenseget bñunc foyrogas-
suc, wralkodni ne hadgyuc. Ha valahogy el
érezenec, ha egy nap hetter, vagy hetuen
ha kerlennec, ottan isten eleibe futamunc,
bdnunc boczanattyat es legitsegét kériunc.

Mert ez az WR Christusnaç mostani w. Mostani lelkij wa-
ralkodala mi közüunc: Hogy az ñ ket igele ralkodala à Chri-
által, az Törmeny es az Euangeliom által bir- stusnaç mi kér-
son benjunc.

HVSON HARMADIE VR NAPI EVAN.

Az Töruennecc tanyitalabol ilmertesse az
mi bűniakat, szabol fel inditson alazatosságá-
ra es tördelemes híwre. Valamidőn azért
szabol röntent, valoba rötegiűnc, valoba félá-
lyánc, valoba magunc meg alazzuc az bűni-
miat, es az öröök kárhozatnac senyegetele mi-
at.

Az Euangeliomnac tanyitalabol meg is-
mertesse az öleg tetelet, az ö éröttanc va-
lo fizetését, az ö Atyanac irgalmaslagat. Va-
lamidőn azért szabol vigazta, azt fogadgyuc
örömmel. Es szabol valo bizodalommal az
mi bűnűac ellen folyamiunt az Istennec ke-
gyelmes ortzaia es édes tekinteti eleibe. *Eis*
ö általa kériűnc minden iora hent Lelket.

*Tol eßcbe sura
czad egékhet.* Mert valaki ez ket sele birodalma ellen ö
vele tulakodik: Hogy senyegeteletül sem fél,
vigaztalasual sem él, azokat meg kötözeti-
ti ez földennis, es az utannis kötözus lehucc
mind öröcke.

Azert valaki testibarran heuer az öbűnci-
be, az töb loc bűnök közöt szokbannis, az
kikról ma siktunc. Ezekben, hogy mest itéla-
gen írati, kárhozon kárhordat, meg nem bo-
czat, nem legír mast: öis meg itéltetik, kára-
hoza

hoztatik, neki sem boczannac, es öteris Isten
az ô hûklegeben nem legit, Ha torkos, ha-
mis, istentelen, azonokban megis iteltéte.

Tehát minden az röltetések, minden az édes
igeretek, indítanac fel ezekekre, hogy vala-
mibe az WR Isten irgalmas mi hozzánc,
mijs mindenekben igyekezzánc irgalmasok
nac lenni mshoz: Es mint ô iozan, igaz,
es rizta, mijs azokra igyekezzánc, à mint ô
magais így Int: Szentec legyeter: Mert en-
lent vagyoc, Leuit. 19.

De az Isten, kinac io kedueból minden a-
jandekoc vadnac, ki el hit minket az ô örök-
ke valo diezôlegre, à CHRISTVS Iesusbá,
egy keves ideig meg nyomoritattakat, mon-
dom; az tegyen rökkellese minket, ô tamo-
gasson, ô erôsítzen, es ô tegyen állandoc-
ka. Kikból ô nekijs legyen czac, à di-
czôleg, es az birodalom mind ô-
rökön örökke. Amen.

B. Pet. 5.

¶ Imatlagat meg talalod az OEtd-
dic Predikacio utan,

KKK

Hats

HVS CONHARM DIC VRNAPI EVAN.

Negyedic Predika, CIOIA EZEN EVAN- GELIOMBOL.

*

MATT. 18.

Ennec okaert hasonlitatot á me-
nyeknec orszaga nemelly Kiralyhoz,
ki samot akara vethni az ö solgai-
ual, etc.

S V M M A I A.

Az felő Predikacioban holtunc kiult-
keppen ezaz az Irgalmassagrol: Immárez
vtan az Irgalmassaghoz, valo nemes ioha-
gokrol holtunc. Oda fel negy fele nagy irgal-
massagat magyaráztuc meg az WR Isten-
nec mi hozzanc. Hogy ö nem itel, nem ker-
hoztat, meg boczat, es ád: Es ezeket mi,
keppen keusonya mi tdiunkis. Immár ho-
lyuge illy renddel:

Elo-

Először írás holunc az Irgalmasságról, és
az irgalmasásságból való kóny ördöletéről: De-
olly moddal, hogy az elegy legyen igasság-
ú; Azert it immár meg hallyut mi legyen
az irgalmas, az ki mindenkor igasságára néz:
az az, igasság szerint minemű iteleter, és
karhoztatást tilt az Isten, és minemű meg bo-
czatast és adakozást kezű.

Másodikor meg magyarázom más newel
is az igasságot, és az irgalmas embert, és ne-
vezem azt hatalmukat embereinek: Es meg muta-
tom mi legyen az igazán való hatalmuk, és az
hatalmukat: Hogy az noha engedelmes és
tűrő. De nem minden felséle bűnökben egy e-
szer, hanem igaz iteleettel, egy bűnt és egy
hölgyt meg valaze mafull!

Harmadikor holoc az igasságról, mely
mérteke lesz minden felséle irgalmaságnak, iol
meg tekintetben az bűnöket.

Negyedikor holoc az bűnöknek különbözea
seről. Mert nemelly bűn borszabol lesz, ne-
melly tudatlanságból, nemelly törzinetből
nemelly snyatalanságból, nemelly alnokslag-
bol. Melyek szerint az igasság röndelni fogja
az irgalmaságot.

KKK ij

OEE

HVSZONHARMADIC VRNAI EVAN

O Etőd;her s;oloc nyoltz rendben erről:
Miert kellessze irgalmasoknak lenaűnc, De
olly irgalmasoknak hogy igazakis legyűnac?

H itod;or s;oloc arrol, miel bantatic meg
az igassag, mellyeket te s;aby az Nagyedic
tanusag melleis, áhol s;oloc az igassagrol.

Heted;her s;oloc az irgalmaslagbol kara
mazo nemes ioh;agokrol, hogy megis iob-
bán ki tesset, mi legyen az igass;gual d;uecs
legyedet irgalmaslag.

Nyoltzad;or öt nemes ioh;agokrolis et-
lekezem, mellyec igen közelgetne az irgal-
maslaghoz, tunni illic az Baratfagrol, à hiw-
legről; az nyiluan valosagrol, az emberleg-
ről, es az burzossagrol.

Ezkről leszneç nihol czac rövid s;oual, mo-
strani konc: Kiket ha io meg értenüc, nagy,
vilagos;got hoz az oly irgalmaslagrol,
Melly vgy könyörűly mason, hogy minden az
által az báa meg valaztatic aztul à mi nem
báa, az io meg valaztatic az gonoztul: Es
czuda s;ep méreteckel rendeli az irgalmas-
tagot együt az igass;gual. Kinec értelmere
nagy figyelmetesség keuantatic, kibé à ki né
köstelkedic, hasznatis meg érzi.

AZ

AZ ELSÖ TANVSAGROL.

Az igassagval össue elegyedet irgalmas-
fagrol.

Miczoda az igassaggal össue ele-
gyedet Irgalmassag?

Az igazan valo irgalmassag melly az igas-
tagval össue elegyedet, az: midön h;iuðne h;e. A: konydrüle-
sseg elegy legyo.
rint konydrüleñc. auagy ezokon kic meltat- en az igassaggal
lan nyomorgattatnac, ausgy kic meg czalat gyen.
es ily moddal le-
kozattanac, mint ez mai Euangeliomba
meltatlan nyomorgattatic vala olly keme-
nyen. olly kevesert olly nagy h;egensegebe az
h;olga tars,kín meltan konydrülenec az tób
h;olgac: Igy midön az pogon kinozza az ra-
bokat, auagy az kegyetlenee az kósseget, a:
uagy alnoe perpatuaros az igazat, az ördög
az ellő h;üleinket, ezec es többec ez selec mel-
tatlan nyomorulagoc, De ha h;inten várkez
nekis valaki czalatkozasbol, azonnis meltan
konydrüleñc: mint az WR Isten kó.
nyörülé Adamon, midön az ördögnek ha-
zugsegabol meg czalatot volna: Igy mijs
midön latung hogy bôlcz es iambor Fejede-

KKKKK iij lem,

HVSZONHARMADIĆ VRNAPI EVAN.

lem, Tanyito, es egyeb lo ember el esic valas-
mi vérékbt, ekar emberi romlorlagbol, akar
ördög czsalardlagabol, meltan konyörülűne
raytoc, es tartozunc lo móddal öket segite-
nijs. A mint az WR Istenis ezelekedee
veldac ; ki olly móddal konyörüle , hogy
mind az által az bánecvndokslagat, es ter-
het velűne meg éreztei, es azrol elegetis te-
ter hent Fianac valtsagauak: Igy az Atya kó-
nyörül sz ñ gonos; fian, de azonba megis
ostorozza mérteklerésen.

Ezzazert vegyác iol es;ánkben , hogy az
mi konyörületesslegünkis lo módgysaual le-
gen: Hogy gonoslagra es tób tób báne-
lhabadlagot ne adgyunc, es meg valahuc kie
vakmerõ keppen véckéznec, es kie czalatko-
zasbol, Miot Istenis az vakmerõ ördögökén
semmit lem konyörül, à mint õc véghetetlē
gonosjokis. Igy az Biro azert lát töruent,
hogy az bánhöz lhabia az bántestestis, az kin
konyörülai kel konyöröl, az kin kemény ked-
ni kel keménykedic.

Ezékkel immár lhabiac az felsô Predikaci-
onkhöz, ot meg hallottue hogy az Isten irá-
galmaissaga az, hogy ô nem itel, nem karhoz
tar,

tat, meg bocztat, es ád, De ez irgalmaslagokat öis igassagual elegy mieli: Hogy azokat nem írják, nem karhoztattya, es azoknak bocztatya meg bánnóket, kic srödlensegec miat meg ezalatkortatua az ördögtü', el elnec es szokba ó hozza folyamnac hent Fianac érdeme által, az ki igazan meg fizetet minden bánnónkról. Ezeket legitijs minden iousal, te sti leiki áldomalauel. De á kic az bőnt semminc eüagy kiezinneç vélic, es az Isten se nyegeteleuel nem gondolnac. Es az ó hent Fianac áldozattya bettel meg nem ragedgyac, az által neki nem esedezuec, ha az bón ból hozza nem térnec az Christus által annac boczanattyat nem kéríc az Christus. Ért, hent Lelket iora nem kérnee, Mind eze ket tartozie igassaga kerint el karhozatni mind örökke. Igy mijs se itellyűnc, se karhozszun, meg boczslnuc, es adakozzunc, De elegy igassagual: Hogy az kit az Biro, nac icelní es bántetni kel, azokat báutessle, az kiket mi nekünk titkon dorgalnunc kel es iora intenunc; azokat meg dorgallyuc, es inczde. Az ki meg tér, annac meg boczsassugac, sz ki húkölksedic annac adgyunc.

E

H V S T O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

sz mi a sündekűnc es tehetlegűnc szerint à
Ez legyen közönleges beszedűnc az igasság-
ual öökue elegyedet irgalmaslagról.

Immár az őselidlegröl holoç, melly egyie-
resje az irgalmaslagnac, melly ála meg bo-
czatasba.

A Z M A S O D I C T A N V-
S A G R O L.

Az őselidlegröl, es az őselid emberröl.

Miczoda az őselid ember?

Az meg bocza-
tasban valo ma-
ragiatt, es boszu állasat, meg boczattyá à vét-
gad tartasrol. Az őselid ember sz-
eket bizonyos okokert. Ez őselidlegis sz-
ertbennduc minemű igassagual legyen, ért-
sűc meg aztis.

Elöshér olly vétkeket kel meg boczarni, az
kic nem felőttről valoc; mint minden vagy
trefabba, vagy haragba ősidna bolondnac, bal-
gatagnac, pörnac, rohsnac, koldosnac, eze-
ket az őselid emberec czac fű öc mellől bo-
czattyac, mint ha ingyen lem hallottac vol-
na, el titkollyac, el tettetic, es vgyan tellyel-
leguel meg boczattyac. Azonképpen őselid
em

Apro Bünöct

Közenseges biv
nöc,

ember dolga békével törni minden az fele bűnököt, mellyeket közönséges keppen mindenbe latunc; Mint nem érteni mindenat, nem Fogya kozasoc,
kerezhettet mindenat, nem lóholhatni mindenat nyeluen, mint senki nincs ki lo vargas, io
lshabois, io vitezis, io Deakis, io lantosis, io
siposis, io Kiralyis legyen. Auagy fogyatko-
zasbol valo bűnököt mikor latunc, mint ki
sandal, pelp, tompafejű nehezen lóhol, Auagy skokot veikös.
hol egy, hol más lókokat vétkeket; mint ha
melly akaratoska, gyors lóvuu, többet eljic
lljic, többet ül, lóhol iatzod, alus; ic kelletinel,
ingadoz kezeuel, labaual, kaczag, tantzol,
tombol. Ez fele vétkec loc ezer fele minden
emberbe vagyon, kibe egy, kibe más, es ezac
egy sints loc fele fogyatkozas nekül. Ezek-
ről bőlczon mondgyac: Mores amici noue-
ris non oderis: Erkölczöt baratodnaç el-
merd, ne vitald.

Ez fele fogyatkozalokat igen könnyen el
engedgyűnc, auagy roloc kereztettel meg ló
litlúc titkon ö magokba, hogy az menyire
lehet, ezeket is igykezzenec meg iobitani.

Malod; or az bantastis meg kel enged. Mikor meg ban-
dunc ha felőltöb nagy dologba meg nem ^{tutol heves kar-}
^{ral, serelemmel,}
LLLL ^{ban} ^{fidalommal}

HVS ZÖN HARMADIC VR NÁPI EVAN.

bontatunc: mint ba ki egy tyukodat, barmo-
dat, dijnodat meg lőte, ellopta, hő, ödbe
egy hűveg hőlöt, gyűrűlőzeti cí vit, auszgy
te wr es kazdag luen, tiz, huf; barmodban-
nis kárt tölt hosszad wr, auszgy akar mis-
gyeb bosztut miett, artzu keu slé czepot, a-
uszgy czepni akart, auszgy hidalmasot, hied
lelekkel tördei, szertis hogy kirsinybő tób
habotut, tób bunt ne indits, Mind az által
meg lönöd es hollanod röla hsep moddal
igen io.

Nagy nyaualyad
ban Törnenked.
Betel. De ottis io
Yinch

Harmadkor igen nehéz es kemény nyau-
lyadba es karodba törmeny kerint czeleked-
hetel. De vgy hogy azokbanis hiedben
meg bocza neki Isten előt. Es ezebennis
nem hínten annyira keuannyed az buntetés
a mint a felöttőb nagy igasleg mutans Ha
nem meg enhitled bizonyos okokerti Mint
azidón lo ferkon hordozasra, fogo hoggatal
ya itelketnecc valaki, es latnuc hogy az nagy
kiny mist ketsegben elnecc, hogy leikebe felőz-
tab el ijjedgyen Istantul, az buntetést enker-
süe: Auszgy az kit akasztani vinnenecc, es kér-
ne hogy inkab venuec feier, es ezen felőtte
igen rödezzse, mint Istenis Davidpac valaz-
tan,

AZ VR LELKE NAPIA V TANU 33
éni hágya harom czapasba, fegyverbē, ehe-
legbe, es dögbé. Ausgy midón ies iambos
Predikatort, vagy io polgar ashont paraznas-
lagba találne, Talam eleg bántetes volna,
ha czac egyker vagy ketker suytanak is az
Prenger alet. De az kic vgyan az bárokba
heueret, es megis kemenye, azockal ke-
menyben czelekedhetnaeig igassag kerint.

Mondom igassag kerint, mert az irgal-
maslagot annyibol kenuanya Isten, hogy az
igassagis meg ne bantassék. Kit hogy iob-
ban meg érczűc, im hocolc az ide valo irgal-
maslagro is, az az, im meg magyarázom
mit értünk igassagnak, mellyet mindenkor
az irgalmaslag melle kel habnunk.

AZ HARMADIC TANV. SAGROL.

Az Igasagrol.

Az igassag mérete minden fele irgalmas-
lagnak. De előjér lassuc az igassag hany fele,
es miczoda.

Az igassag ket fele: egyic kdzönsleges, kiuel Körösleges is
igyekezzdne az Istennec minden paranczo. gassag

LLL ij h.

HVSZONHARMADIC VRNAI EVAN

latinae engedni, eztól most nemek hólunc: Ha nem te érezed Hogy az Törvénnyel igassága volna az, hogy éppen egy punktig ötöt bá tellyesítések: Istenet igassága azis hogy bá ötöt be nem tellyesíted, érőtte meg bánteréssel. De az közönleges igesságrol most né hólunc, Hanem sz tiz, paranczolatnac magyarázattyabol tanuld meg, mit kevün Isten mindenikbe. Es miután senyegeti Moylesnel azokat, az kic be nem töltie.

Rex ferent valo
igassag.

Gen. 23.

Masic igassag res; bérint valo, kíuel kinec kinec meg adgyuc az övet, es senkit nem igyekezzzöne meg bantani, sem testrebe, sem bátrebe, sem marhaiba, sem erővel sem csalard sagual, Hanem az kinec adnusac kel adunc, az kic penig bánternüne kel, bánterünc. Az vasarlasba igaz arret meg tekintyue, Az os storozasba igaz bánterest nézünc, Mint A brahamnae mikor a iandekon adnanae nagy földet temető helyre, es ô nem akarna hogy a iandekon adgyác, hanem hogy igazan meg legyen az arra, ada érőtte negy ház Siclus ezüstöt, melly tenne nyoltz ház nehezec ezüstöt, es kózel ket ház aranyat: Igy midön igazan méred es vekedaz marhat, igazan hólunc galed

galod wradat, es meg fizetz holgadnac, ez
 mind igassag. Igy igassag volt Iosephben.
 nis midon bizonnal nem tudna Maria
 honnet fogant, es nem akarna meg sertesi
 hirebe, Igassag volt Jacob fiaibannis Ioseph-
 be, midon wra feleget nem akarna meg fér-
 tezetet. wranae es alonyanac meg atta az
 tiszessget, kit keuan az paranczolat: Igy az
 ki sem oldoklo, sem parazna, sem lovo, es a
 ki az o haleit tizteli, igaz embernes mond-
 hattyue, Hogy sem testebesem hirebe, sem
 marhaiba masnac nem akar kárt tenni, Söt
 minden akar segiteni mind testebes mind hi-
 rebe, Ezek reszterint valo igassagoc, Mert
 reszeleti mindenuel azt, a miuel kinec kinec
 tartozic: Mikor ád az adasba, Mikor buntet
 az buntetesbe, Mert az kettobe füg az resz-
 terint valo igassag, Hogy Igazan adgyunc
 es vegyunc az valarlasba igazan czerellydnac,
 az venu is czallya meg az adót, az adó le tlal
 lya meg az venuot. Malodlhor igaz rendane
 legyen az sümelyec közöt, hogy áz ki tiz-
 szesleget érdemely tiztelkedgyec, az ki kedig
 buntetest, bùshedgyec, Az ki minemü tizszec
 érdemely, ollyat vegyen, ki wr.hadnagy.vd.

Matth. 1:

Kettobe all az
 resz terint ualo
 igassag, Az cze-
 relesbe midon
 veszes es ari, Es
 az sümelyec
 közöt valo rendes
 leszekben

H V S K O N H A R M D I C V R N A P I E V Á N.

Bülbüro, Biro, polgar, kocziis, louak, hebo,
ðtuðs legye, az herinti à mine Istentől vör
te siandekat. Es azoknac fizetelecc, legyen az
ð rendee herint, Aronkeppen az rel; héltne
valo igassaghoz valo azis: Hogy az ki kisséb
bánat mielc, kissében bántessecc, az ki nagyoc
nagyobban:

Mire valo ár
igassagrol valo
szanszunc,

Ex igassagrol azert holec, hogy az irgal-
messag mellel, meg ne benczucax igassagotis;
olly irgalmasloc legyűnci hogy az bánt meg-
is ismertessé, es meg vtaffus. De mind
az átal, misrt hogy ismár az bána mindenya
junkra el hastot, es egyben vgyan wraikodic,
masba kedig tulakodic, azert ezból meg va-
laszhus az bánnec nagy es kitsiny voltat, es
mindenic az mit érdezmely à herint czeleked-
gyűac vele, à kinac irgalmaslagal tartó-
zunc, ához irgalmasloc legyűac, az kinac bána
terressel ához bántetessel legyűnc, De igez
mértec herint.

A Deakoc minis Az Diakoc a kolmatos neveket talaltas
kölömbereket az a bánnöknecc kú ðmböz tetelere, Mert mas az
bánnök, Inuria, az az, bohontas, mas az Cu p, az az,
vétce, mas az Calus, az eset, mas az petulan-
ci, az faytalanlag, es mas az Nequitia, az ál-
noka

noklag. Ezrkrös igen h̄p értelmet vefidne
igen io, hogy innen is ki tesle c mire elegyit-
sde, az igassagot az irgalmaslaghoz.

Az Búnöknec különbözeſe öl:

Lassuc elöker miezdaez Iaiuris. Az Ia-
iuria oknekül h̄onhāndeckal valo nyomor-
gatas es bokontas, akar erő haralommal, a-
kar I zalardf. guat, akar nem segiteuel le-
gyeu. Mint midőn valski oknekü haralmas
koduan raytad, testedben ver, marhádban
kárt teſten, híredben gyález, ausgy midőn
ezekben segithetne, es nem akar segiteni, es
oltalmazni. Hanem vgyen akarattyasérine
el hágy nyauilyadba, ausgy & mizga ront, ver,
kidalmaez fjanhāndeckal.

Mint midőn Ferdinand Czalhariac pa-
netlananac Listius Pi pákra, ki önekki Sacre-
tariusa volt, hogy az melly leuelet egy Hor-
vat György neu Capitany rea bizot, Kecz-
kemet varosa felöl, ó azt meg moezkolras
valami igez ki vakart, es maganac még kér-
te mas felöl az varost. Ezt hogy en meg
mondottam volna Ferdinandulnac, ó mon-
dás

HVSZON HARMADIC VR NAPI EVAN.
da: Nagy Ieiuria löt az iamboron; Ez, han-
gandekkal való bokut Ieiurianac nevezte. Ez
felel nem érdemlő az igalmasságot.

culpa.

Nemelly vétkézic de auagy tudatlansága
bol akarattyá ellen, auagy gond viseltele
segböl rösllege miat, vagy hirtelen való ha-
ragiaban, kit az után ó maga is meg báa, ezt
az Deakoc Culpanac mondgyac.

casus.

Nemelly törtinetból lert, mint ha ki fár,
nyilat puskat ollyra ctyene, houa nem akar-
ta volna, auagy barmat haytana az sőlőc ála-
tal es reaioc sáladna, auagy az ó maga hazat
törtinetból fel gyüytana, es az varos meg
égne, ezt Casulnac, az az , törçint bűnne
mondgyac.

Petulantia.

Nemelly faytalansagbol, minden oknekül
czac gonossága miat lert testedbe ; hiredbe,
marhadba, kibe vgyan édeskedikis, ezt Pe-
tulantianac mondgyac, kenyellegnecc, es sib
faytalansagnac.

Nequitia.

Nemely minden bűnre adgya magat, sem
Istenus, sem emberec iteletiuel, sem lelkivel
meretiuel nem gondoluan, magat meg sá-
laztuan minden sele kćuanlagara, akar io , a-
kar

kar gonok, legyen. Ez Nequitianac mond-gyac, Álnoc gonossagnac.

Er rend szerint az bün teu öket meg kel va laztanunc. Es mind az igassagot, miud az irgalmaslagot, ezekhöz kel habnunc, az szerint a mint lattyuc az WR Istenbenis.

Hogy midön ô fellege méltan Adamot es ez egez vilagot ôrök karhozatra vethette volna, nem vete. Hanem az ô nagy meg mond hatatlan irgalmaslagabol, meg elcc hsiue raytunc, es könyôrûluc meg kegyelmeze. De igassaganac czudalatos mérteke szerint, Hogy aztis meg tekintene: hogy az Adam az ördögi czalardszagabol elet vó'na el. Es ötet meg térelre intene. Es mind az által egy punktig mindeneket be tellyesitene az Christus által ki testünkbe öltözec, azban rôkelleteren, kentôlis élt, es áldozattyualis meg fizetet. Es intene midoent hogy azt maga hoz kapczolna az Sacramentomoknak élese által, es az ô igeinec hallasa áltál, es rôle h. Lelket kérne, pconitentiara, az bûnec meg vratalara, az ô benne valo hitre, es életinec meg tobitalara valamelly keusse. Ez tekintetböl czelekesje az WR Isten ôrôcke

MMMM. irgals

Haznai egéknes

Czuda Rep mol-
gya Istennec az
raytunc valo ira-
galmaslagiba, kit
nekünkis hóueto
nunc ket,

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N

Irgalmassagot, Mondom szockal, kic hent
Fia által meg igazulnac, az bá ökböl Istennőz
höz téne, es az vran δ neki kedveskedne,
Melly noha az δ hent Fieba nagy igallagut
löt, De vgy mint mi hozzanc kepest czec
azon merő irgalmaslag; ki ingyen a iandek
kon igeri minden felc báneinknec boczanat-
tyat, es meg engedi az öröcke valo méltó
búaréteslis az öröc karhozator, De ez oed
kal, hogy azt egle io neuen vegy de.

Ezen irgalmaslagot keuannya hogy mija
kou flanc, es ez móddal.

Kikról oda fel noha eleg bőwen holtunc
minid az által, megis indituc fel az mi ljiudá
ket, arrais Hogy igen meg beczülyde az δ
nagy irgalmaslagat, es arrais: Hogy minden-
nikbe igy kezükön öter körutui, Igallagad
baonis irgalmaslagabagnis.

O E T δ D I C T A N V S A G R O L;

Miert kellesséc irgalmasoknakis
igazaknakis lennűnc?

Itt tanullyuc meg magis, miert kellesséc
irgalmasoknakis igazaknakis lennűnc, Es azt
is, mi a

is, minden ige irgalmaslaghoz mint elegyit idéz
az igassagot. S; ollyunc első okrol.

Előszerszert legyanc irgalmasokis, igašak
is. Mert Istenbe mind az kettő vagyon, mind ^{Mert Istenben}
az igassag mind az irgalmaslag. Es keuanya ^{mind keles vgo.}
hogy azon ioc epülyenec bennükis, à mint
ezt vgyan paranczollyais az WR C H R I S-
T V S, mondúan: Legyetec irgalmasoe, mint
az id menyei Atyatokis irgalmas. Ne itel,
lyetec, Ne karhoztassatoc, Meg boczassatoc
es adgyatoc: Es fenyeget mondúan: Ekek
pen ár tú menyei Atyatokis nem bozcas
meg id nektee, ha tijs minden tec meg nem
bozattoc az id atyatoc fiaimac vörkeket.
Innen meg tettzie hogy az WR Isten meg
keuannya, hogy ötet az ô fiai mint Atyokat
kéu scc mindenabe: Az irgalmaslagbais, de è
móddal, à mint ô irgalmas, ki szokon kô-
wyði, az ki bûneböl hozza tér, annac bo-
czanattyat hent Fia által kerti, az által előtte
meg igazul, lgy azert az ô irgalmaslaguslis
elegy lel; az ig-llag. Kikbe ötet hogy mijs
köveslde, meg keuannya id úac. Mind azoe
szert à kic hoktattyac magokat az igazan
valo könyörülcsere. Isteni termezetüe.

MMMm ij

E

H V S X O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

Es houa iobes nemesb termezetü valaki, ato
nyiual kegyelmesb, annyiual könyörülöb,
de igassag lserint. Mert Istenhöz iukab közel-
get, mint az Isten merő lsereter, így az ki
Istenac lelketül vezetletetie az lsereterbe
epül, az io akaratba, io lhandekba nezekedie,
hogy az mint az Istenbe, nints Injuria lhan-
deckkal valo bohontas, sem bùaben valo
gyönyörködes, mint ezokban az kikbe Pe-
tulantia es Nequitia vagyon, mint az ördö-
gökbe es az ó tagiasba, Mondom az Isten-
be semmi ez felé díacez, hanem czac erupa-
tizta io akarat, io lhandec. Es ha ki el esie, az-
zon igen lsiue lserint könyörül, Igy kel ne-
künkis ezekben epülök, es ötet kóuzinúna.
Vishont houa tauulb ljakad el valaki Isteatöl,
annyiual inkab valtozic ördögi termezetre,
haragra es gyüdöllegre. Azert à mint az fő
só nepe Isten lsekibe es tiztibe díace, es óc
tiztec lserent, mint ha közelben iárnanae Iste-
tenhöz, vgy ezbennis felötte igen kellene kö-
vetni ötet, kialtkeppen ó neki, hogy az a-
dakozalra, az segitlegre gyorsac es édes ked-
űcc, az bdugetelre nehez keduucc lennecc?
Mind

Feyedelmecc
dog,

Miad az által az igassagert szbannis ne re-
stelkednenec.

Malodjor az irgalmaslagot elegy igal-
sagual azert kel kóutraúac, mert mindoya-
ian báubea estűne, es sükölkedűne miud az ^{Mijs füliklikj.}
kettőnekül? Hogy megis bogzassones me, ^{dánc mind kettő}
^{nekke,} gis igazitlon az WR Isten hent Fis által,
kit megis hérzter. Azonkeppen illic hogy eme
berekes meg boczsánanac. Azert á mint ma-
guaknac keuanynyuezokat, méltó es igaz ;
hogy azonokat massalis maisslyde. Tehát
adgy teis, mert lám ád Isten te nekedis fal-
tonkent süksegdedre valor, nem az te gonosz
keuanlagod hérint, mert az hamisság volna,
ha veztegetésre valor, es vekedelmedre va-
lot adna, Ne itelly se karhoztas teis masi,
Mert lám Istennis sem itelni sem karhoztat-
ni nem akar, ha hozza térlj; Es azt keuanod
hogy mas se itellyen. se karhoztasson téged-
is. Meg boczas teis masnac, mert lám Istenni-
is bünöd boczanattyat hérzette, igerte es ad
gya te nekedis ha kéréd, Es keuanod hogy
masis meg boczasson te neked.

De mind ezekbe azt à módot kóusság az ^{Mi modda!}
mellyet Isten tart, Hogy még magunknak.

MMMM ijj is ne

I. Tim. 6:
Iac. 4.

Ezekről olvas-
Bep bő tanusago-
k is oda felis: De
pinkest vtan rás-
lo öted Vrnapia
valo Euangeliom

bannis.

WYSON HARMADIE VR NAPI EVAM
Iš ne keuanayduc semmit az kiudl; Hanem
mint CHRISTVS WIÚC kónyörög. Legyen
az te akaratod, ne az en akaratom. Igy mijs
Isten akarattyákerint keuanayuc, hogy az
keriot boczaſſon meg ð felsege, az mint
ð röndelt az pœnitentia tartoknac l;. Fia által.
Ne keuand vgy, hogy akar micsoda báni
be heuereduen, Isten azokra ſabadsagot ad-
gyon. Mert bámis es gonosz keuanlag. Isten
nec magadnac es maſnac gyalázattyara es
kárara valo. Hanem az te bánið bocza-
nattyat az röndelt igasság kerint kér, id,
ogy aze vtalcaſsa meg, es bizhas az ò ſent Fia
fir ctelebe, es az bánból meg térhés, ki mias
ha oſtorozis iodra es iduöſſegedre fordítla
azt. Ezen móddal legyiduc irgalmasoc maſ-
hozis. Mondom mert Isteni röndelt io ker-
tartas ez, hogy az mit keuanunc magunk-
nac, (de io legyen az maguns keuanlagais)
szont keuanayunc malnakis. Maſt ne itel-
lyánc de vgy hogy à mint Istenis né itel. Ne
káthozta ſidc azokat a kiket ð nem káthoztat
Meg boczaſſunc az feleknac, à kikneç ò meg
boczar, es adakozzunc azoknac az kikneç ð
adogat.

Az

Az Biro meg itellye ázt, ez kire meg bizonysolodor az bün. Teis meg válaszd áltor sz gonoztulj es rola meg holiczad selebara. todat, czac hogy io füvel legyen. Az kis fokhor intettel, es nem akar meg törni, olly- nac tarez mint az pogant, az ki Eretnecc, v- gyan eretneknes tarczad, az tolusayt. I òrde Sido hu út sunac tarczad az mibe vagyon, es akár maradni. De ha meg tér, meg boczas neki. Az álnoc koldolónac, az loponac, az tolusaynac ne adgy füllast. Mert meg öl ha g zadba. De ha meg betegesítse, rab, fogoly, ehezö, mezitelen lel; ne hadgyad, Ez igal sagual ölüc elegyedet irgalmaslag, kit mon dom azert kövesküc, Mert ezeknek mijs fü kölkedánc.

Harmadszor azert is kel hogy egy masom könyörülökis, igazakis legyanc. Mert Isten paranczollya mind az kettöt loc helyen; à mint loc bizonysagot talalsz mindenikre Exod: 21. 23. Leuit. 19. Deut. 20. 24. Ioan: 7. Ezeket olvasd meg, az igez iteleret mint keuanya az Isten.

Sükség penig minden paranczolatira gon uers parancsol dot világadac, czezokgt meg fogadnunc, lyu mind kesséb, hogy

UV SON HARM DIC VR NAPI ETAN.

hogy az engedeilevseguel ötter reanc ad
haragitsue: De à mint bün Isten nem feloi;
benne nem bizni, segitsegül nem hiyai, az ö
igejet nem tanulni, ötter meg tegadni, ölvi;
paraznakedui, lopnis olyan bün itelni kar-
hoztatni, meg nem boczatni, nem adni, olly
kor az mikor az igassag keuannys: A mint
amazokbol az ki Istenhöz nem tért, öröcke el
karhozic: vgy az ki soha nem akar masoac
meg boczatani, hanem holtig kemény liuet
akar dzni. Ezis mind öröcke el karhozic. Az
mint az WR C R I S T V S monda, hogy
Istenis nem boczatana meg neküne: azert
mert ez fele, az bünböl Istenhöz nem tért li
ue herint, Tehát benne marad az ö'bünebe, es
miatta tartozic Isten igassaga herint hogy el
karhoztassa. Szent Ianosis azt mondgyar
hogy az ki gyüdli atyafiat, gyoiskos. Esegy
gyoisko nacssem lehet ördöc élete. Mondom
az ki Istenhöz nem tért ezekböl. Mert valaki
vagy lovo, parazna, rekeges, gyolkos, hara-
gos, boszu álló volt, es meg tért: Ennec Iste-
nen meg kegyelmezuen, hent Fia által meg
menekedic az bünböl, ez meg igazul az Iste-
ni igassagual, azert sem jöletre, semp karho-
zatra,

zatra nem megyen. Mint pelda Zacheus, a Tolusay es többec. Tehát hogy parancsol-
lya Istenet meg török, meg török, es hogy
kevannya az meg bocsatást, es tiltja az bo-
konkodást, azért is mi io kedvez hamar meg
bocsállunk, es mindenkor egy maszhoz irgal-
masoc legyünk. Hogy Is itellyük, se karhoz-
tassuk, mindenhol minden iouallegyünk, de
mód szerint, a mint Isten parancsollya.

Negyed; er azert legyünk irgalmasok is i-
gerakis, hogy az Istent neked es irgal-
maslagat es igassagat el ne veszessük: Ki az
bú- bén heuerök, az irgalmaslanok, es az
hamissak, az kemény kiuók, az haragos-
sokra, az bohókokdókra, az ragalmazókra,
az itelőkre, karhoztatokra annyira fel geried
hogy Ó is ilmet minden itelni, minden karhoztat-
ni fogja, ilmet ott is a kit meg bocsatot volt
wyonnan meg keresi raytoc, es lóc áldoma-
lat meg fogia rádó, kit ó igen igazas fog
nielni. Mert az ó irgalmaslagat rád nem
vörrec io neuen, es hala adassal. Oh ki rö-
tenetes ha ó minden irgalmaslagat meg fog
la mi rádó, Ha ó itslni es karhoztatni kírd
es ha minden regi büneinket elő kerdi hor-

hogy el ne ven-
sejük se irgalmas
fogat se igassagat
Istennek

H V S K O N H A R M D I C V R N A P I E V A N .

ni, Kiknac czac ez gondolatijs környűc vol-
nanac, Déha még vgyan megis fogis itel-
ni mind è világ elde, es ez mint ha el fog kar-
hoztatni, ò ki meg mondhatatlan röntetet
leszen. Ez hogy ue legyen, mijs irgalmasloc
legydnac, le itelydne, se karhozassúc, es hamas
akar melly nagy es loc bdnókeris meg bo-
erazzune az mi sele baratunkac, ha meg tér.
Ha meg nem térne penig, minden az által az
io akarat hozza vgyan meg legyen befidec
Az mint az WR Istenis hannya még 120-
katis, az kicaz ö io kedvet nem vesz, a mint
C H R I S T V S wrunc sirt Jerulalem.

Hogy minden az Örödsek szert legydnec irgalmaslokis i-
szphaz, minden az polgari rend, gazakis, hogy azoc által az közönleges vita-
minden tarfasag gi tarfasagis. Egyhazi es polgari rend igaz
bekesegbe tarfas, bekesegben tarfas. Meri lokis; or egy kis go-
nol; haborubol, nagy bőlczac loc zurzauart,
nagy wrac, salue, varoloc loc perpatuart, loc
vér ontast inditnac. Vilont az igazan valo
egyenességuel es bekeseguel mind orhangunc
iohangunc oltalmaztatic, mind az Istens igeis
ezredel;ben hirdetteric, mind mi magunc
nyugodalmasban élone. Atkozottas szert
azoc, kic ördinges az viha vonalnac, kic neu-

lic, nyuytryac az pôrt, az ô magoc hahnok-
ert, akar birac, akar procuratoroe, akar tenans
adôc legyenec. Bodogoe kedig az bekesleg
herzöc, Matth. 5. De nem az gonosságban
valo bekesleg herzöc, hanem az igasságba,
mert nem io az baluanyozasba, az parazita-
ságba, az lopásba, az reszeglegbe egy tariság
ba iarni, azockal gonosz bekesleget tartani
Hanem sôloc az igazan valo bekeslegéröl.

Hatodikor azert legydtac irgalmasokis Hogy az hiucc
igazakis, hogy az mi imarkozalunc es imarkozsi, meg
egyebec imarkozasijs az Anya s;eat Egy-
ne haboritasse
nac,
harba meg ne haboritassanac, hamis ke-
gyetlenkedéssel, gyûlökdedéssel, Kiböl nagy
romlas, Isten haragja es átka kôuetkôznecc.
Mert az hiucc mindenasp tarcoznac io aka-
ratos liwböl imarkozni mindenekert. De
ha valaki meg haboritya ôket, sem magoka-
ert, sem masert nem könnyôrôg betnec igaz
hereteböl, io keduhaböl, io skáratbol: Esig
ez, à ki oka az közösleges haborulagnac, o-
ka les; annakis hogy Isten előt ne csedezzze-
nec az hiucc, kiböl oztan mind lelki mind
testi romlas kôuetkôzic. Ez hogy ne legyen.

NNNN ij Az artis

H V S Z O N H A R M D I C V R N A P I E V A N .
azertis öyiuc magunc minden haborulag
herzestul, es minden hamis kegyetlenkedes
flul.

Hogy jo hirunk-
be ne kissebed-
gyinc.
Hetedfzer az mi magunc is hiret nevez-
is oltalmazzuc az igazan valo irgalmaslag-
ual, midou nem itelunc nem kathoztatunc
meg bocztatunc, adakozunc, de io saoddal:
Vihont lók keppen lidalmaztatunc aekor mi-
kor gonosz haborut inditunc, steleteckkel, ra-
galmazalockal, haragosz gockal, es egy mas-
nem legirlegeckel, mikor semmit az ig. flage-
ual nem gondolunt, hanem minden mélta-
janlagot mielüne. Mert az mi ellenlegunc
valamit hallott reanc, mindenki kialt, Es
sokkor többet is költ reanc: Es ily nagy se-
gyenabs fogunc heuerni az haborulag misat.
Mert hol kuevylegedet, hol hazuglagodat,
hol torkoslagodat, hol paraznasagodat, hol
hamissagodat, vlorafodat, hol imrehol am-
sz buncidet bejelten beszellic, menyezöbe:
wras, nemessec, polgarac elör. Es ket, vagy
tiz keppennis. Azert se nagyob emberrel, se
kislebbel nalaadnal ne haborogy az tennen hij-
gedertis. Az Deakoe ezt mondgyacs:

Hoc scio procerso, quod si cum Hercore certos
vincas vel vincor, semper ego machior.

Azaz. Ha az őszre harczi őt; Ha meg birkodás, ha meg birtis, őszi lesz; Azaz, mikor haborgás; valakiut, mindenkor az minden gyalázatot veszék, kiutakról nincs ha maratonnal maratonoskodol.

Vígont minden igyekezés békéleges lenne nyi de ioba és igazba. Mest nem itálni, nem karhoztatni, meg bocztatni, es ad. korni: vagy még ellenlegedtűlis tisztelettel, ha tud. z időn k. dig. vagy tudoz wralkodoijs.

Nyolcadvan az irgalmatlanlagbol, mel-
lettan íteletból, az meg nem boczatosbol, az
nem adakozasbol soc rötteveter tőb tőb bű
nök harmazna: Mint kegyetlenleg, hara-
gosság, boszú állásnak keuanlagsa, nyomoru-
lagon való vigasság, es irigys kedés. Ez rö-
tentetes bűnök minden bűnön nőnec az irgal-
matlanokba, Nemellyben keményben, ne-
mellyben lagyabban, ki ki az mint biria me-
gat, Az igen mérgecs felötöcb, az lassubba
leslebban.

Mondom, nemelly igen kegyetlennek lesz; At fölöttetb íre
ásharagosság miatt, Mint Sylla, Domitianus galimatianor, igen
Czasar, Nero, Herodes, Iudas: kic megent haragosoc, kic
igen kegyetlenek kis es azen keo
igen kegyetlenek gellenhán veznes
NNNN iij verte,

HVS ZONHAR MADI C VRNAPI EVAN.

verte, H: rodescz az férgec eleu eten ragtag. Iudas magat fel akaszottta. Igy más loc mérgelec, es kic fogokat hoktag czikorgatni haragiokban, Török kezebe adatnac, es otaz kis közöt fizyent hannaer res. Mint Török Balintrol mondgyac: Hogy vgyan kopogot mint egy Hal, vagy Medue, Oroshlan, mikor czufolcae az Törökös, es szonaba megá is vercee. Ki az Istennec czuda icetiböl löszi. Mert ős is igen kegyetlen volt az Kereztyem vétőn kezeuelle vaguá, Törökhöz való hiuseget mutatuan. Igy soc icles vítezec czuda keményen kimoztatnac, szert hogy ős is kegyetlenecc voltag, verckertse, nyuztse, foza zottac. Latuan szert hogy az haragbol neuvleckedic az kegyetlenség, es az mint Iken ismet igen kegyetlen kezebe ád. Mint Morita Czaf;art Phocas kezebe, mi óyiuc magunkat az nagy harageul.

Az haragosseg
nac mino cly el
lenes

De még a kis haragulis oltalmazzuc magunkat, mert áz végre meg neuvleckedic, mint egyeb bánis lassan lassan nő, bujalaq, torkolleg, telhetetlenségsz igy az haragosseg is meg so meg az helid emberbeis, ha eliene nem csíkodic, Nézd el egy kis dolgon ket Bagba,

ba, ket Menyetske, leany, gyermec, ket tizet
tarto, komzed wr. el kezdic az seddödeit, es
végét nem érnes á sot valalz tereluec, híto-
nac, ha öket meg nem solitanac. Azert az
bökzec h; p módonat röndeltec. Hogy mi-
dön valaki meg haragl; ic, az mag buhat, vagy
negyuenet nem lepic, addig lemarit ne holi-
lyon, auagy mig az Abecet el nem mond-
gya. Es mikor haragia meg enhed, dolga-
hoz vgy kezdgyen. Az haragrol loc tilalmos
vadnac az irasba, kiket á haragos hedegeissen
ki maganac tanyitasara, es esbicsé szbolis ha-
ragist. Isteni:di segitseget kérven h;ent Lelke
által. Im h;olec hogy az irgalmasansagbol
harag es kegyetlenség neukedic. Itamár h;o-
loc mas bátorolis az ki ezekböl lek. Az bosz;u
allastról,

Nemellybe á haborulsgual neukedic á bo az bosz;u alastró
h;u allsnackeuansagais, ki noha rakua keserd
mérlegut, de óvgyan édesdeden futya es
ohayya, hogy ellenlegem bosz;ut mithessen.
Ki ellen kónyörögienec az hiuec, hogy óc az
Istenre hagyhassac io keduel, es óc lehessé-
nec io akarattal ellenségókházis. Melly vgy
lehet meg, ha magad h;oktarod minden ide
irgalz

N V S Z O N H Á R M A D I C V R N A P I E V A N .
irgalmaslagra, Nem ítelesre, meg boczatalra
és adakozásra.

Nemellybe az irgalmaslagbol gonoſ ſtrom tamad az az, oly ſtrom kin vigatdez
mikor meg nyomorosít az te ellenleged ;
Gonoſ ſtrom.
2. Reg. 16, melly ordógi ſtrom. Mint Semeli kattag es
vigid David haborúian, es mint az Sidoc à
Christus fel felkitesen.

Az irigysgról, Nemelly irgalmasbaná irigyleg es boz
hunkodas tamad, Az irigyleg penig az ; mi-
dön latty ellenlegenc elő mentet , es boz
hunkodusu rayta, igykezic gyalazni, ferté-
ni. Nagy bùn az irigylegis, melly lokba wa-
ralkodic. Láttam nagy feisdelmeket, söt Cra-
szokat, hogy meg betegettec irigylegek-
ben, midön regi holgaiavégre Kirallya le-
ne ellene. De vgyan alnis ez vilagon sem-
mi ieles dolog, nem vitressz, nem bőlczeleg,
nem kazdaglag, ki mit read soe fele irigyl
nem tamadna, azoc közzül az kic nem fizta
beratid. Kie te bekeuel iury , azokert imat-
valaki irigysgr
böl read soe es
tör.
kozza. Es te mind az által az te fiztedben
iury el hiutu Isteni félelemiböl, malnas epü-
letire : Igy az irigyl ha gyalasis, nem arthat
nuked. Es nem teged, hanem magat maria,
regia,

Fogia és kinozza. ¶ Im s;olec egy nihany röc
tenetes bánokról, à kegyetlenlegról, haragos-
sagról, boszú állafról, nyomorulagban valo
örömről, és az irigysegről, melyec nötön
nöncce azokba à kic nehezen bocztatnac, kie
örömet haborkodnac, es egyeb keppenis
irgalmatlanoc, es kikbe semmi igassag nincs!

Ez nagy röccneres bánojis azert hogy te
behedis ne neukedgyencc, igé otalmazd ma
gad haborutul, Mert még az hiucketis végre
az haboru rea s;oktatty a ezekre: mondóm
az kegyetlensegre, haragoslagra, boszú allaf-
nac keuanlagara, mas nyaualyaián valo örö-
mre, es clömenetenec irigysegere, Melly vn-
doklagoc mind ördögben termettec, ördög-
tül hármasznae, es ördög fiaiuas tel;nec.

Im s;olanc az irgalmaslagról, Es meg hal-
luc nyoltz nagy okaitis, miert legyűnc ir-
galmasoc, De igassagual elegy. Még értöt-
tük azért szitis, Hogy az irgalmaslag olly le-
gyen, kiel meg ne bantassac az igessag. Melly
igassagrol megis nyiluab értelemmel s;oloc:
Hogy az irgalmaslagual meg ne rontassac
az igassag, kit igen iol ehünkbé kel tarta-
nunc,

H V R O N H A R M D I C V R N A P I E V A N .
H A T O D I C T A N V S A G R O L .
Miuel bantatic az Igassag.

Bekal leuitas.
Istenüseg.

Imez harommal : Elöster könyüeguel ;
az az, à ki olly könyü ember, hogy igen kö-
nyen meg engedi aztis, az kiert melto vol-
na meg haragudni. Miot ha ki selelege, les-
nya fércelemességevel semmit nem gondolna
iobagya balunyozat, ám ne p nem hente-
lelet, törkessagat, gyolkossalat paraznala-
gat semminec tartanu, ez könyüeg nem ir-
galmaslag, hanem latorsegra való hibadlag
Melly bündök közül loc wrac, polgaroc, ne-
messiec, egy uhanayal semmit nem gondol-
nac, mert az ám ne p né hentelet az religest,
az hitkost, es egyeb seleket, Joha czac meg
sem hólityse: Ez latorseg nem irgalmaslag.

Iudgentia.
gonosz engedelmem

Malodikor meg bantatic az igassag bünd
nec engedelmessegevel, az az, à melly bánu
midőn meg kellene bánteni, Székne, Bi-
zakne, lelki paztorokne, sem faddie, sem
bántetie. Az Czigen, fiat nem bánteti az lo-
pasert, loc Aps. Anya az hitkert, loc Birac
az paraznat, balunyozot, Eretneket, tor-
kost, hítkost, es töb bündökbeis ha meg fog-
inkis,

iskis es megkölityac kevesse, el engedic az bántatást. Az parazna papoc czac Bika penzt vel; nec egy mason . Soc Predikator nem mér nyiluan kölni az kölcség, az wrac, es polgaroc bánciról. Ez nem irgalmaslag, hanem gono; engedelmesse g.

Harmadikor lessültagual , az az, az ki olly ^{Lentileglessz}
lessu es konyata ember, hogy czac meg sem ^{szeg} mozdul semmi latorlagon , semmi káron ,
minc amaz Kiraly ki czac azt montai Dob-
sé, mikor el veszett iohsaga.

Ezec ellene vadnac az igessaganc, mely
igessag zabolán tartya az bánt keménykep-
pen, es megis bánteri, es arra vgyan valoba
haraghic! valaki ezert könyen tartya magat
akar mi bánn ellen, es szba habadlogot ád, es
érőtte meg nem haraghic, hamis ember az,
nem irgalmas. Azert ez vtan kóuerkezö ta-
nusaginkban mayd megis kölocc sz igaz ir-
galmaslagrol es sz igaz bekesegről, Most
laßuc mit rendulenc.

Sjölecc az igessagual ö;ut elegyedet irgal- ^{summis}
massagrol: Hogy igen nagy gondot vilel-
nenc arra: hogy irgalmasloc lennenc ; vgy
hogy le itelneç, le kerhoztatnac minden nec
OOoo ij meg

HVS ZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

meg bocztanac, es adakoznac. De vgy,
hogy az igassag lemmibe meg ne hantathet:
Immár ez vtan hocol egy nihany nemes io
szagokrol, mellyec szarmaznac az irgalmas
ljuu emberekbol, mert most vtolaztis meg
halluc, minemű röv. aetes bunaoc nevezek-
nec szokban, az kic irgalmatlanoc, es kez-
meny keppen bohonkodóe.

AZ HETE DIC TANV.
SAGROL.

Soc nemes io szagoc szarmaznac az igazan
valo irgalmaslagbol, à mint soc bunaoc az ir-
galmatlanlagbol. Hogy azert inkab keret-
hissüc es rea nagyob gondot vilathessüne. Im
egy nihany nemes io dolgot elő szamlaloc,
es meg magyarázoc: Mint az bekesegröl, ke-
lidsegröl, türeströl, es könyörüleströl. Az va-
tan hocol az f. le io szagokrolis, az kic igen
közel valoc az irgalmaslaghoz, mint az ba-
ratlagrol, hiwlegröl, nyiluan valosagról, em-
bersegröl, es az buzgossagrol: Mellyeknec
igaz értelmibol felötte igen ksep értelmeket
jo erkölczoget es nemes iohzagokat vghetz:

ha

ha valoba gondot visel; reaioc. Most l;ol.
lyunc az el;orl; Az Bekesegr;l.

Az Bekesegestl;

Az bekeseges ember az, az ki maga fel;ol
alazatlon ért, es ki haragiat meg zabolazza
es ki masnac gyarla vétkeit bekeuel henuedi,
es ki el engedi rayta röött bo;kulagitis, közön
seges bekelegnec okaert, es ki nem viaskodik
akar mi a prolekcon.

Ez fele bekeseges embert irgalmasnac
mondhatunc. Mert konyörüluen azokon kic
ð mellette henuednenec, éröttec az õ rayta
löt bo;lttis bekeuel turi.

Ez fele ember alazatos s;iu;. Es magat
nem s;abia azokhoz, kic kevelysegekben akar
mikiczinyért haborut inditoac. Ez fele nem
örömetl;ollya felebarattyat. Ha s;inte vét-
kezikj;s hamar meg boczattyat.

Az S;elidr;l:

Az s;elid ember az, az ki meg mértekelji
haragiat, es bo;konkodasat, noha méltan ha-
raghatnec, de nézi Isten tiszteletter, es ma-
nas glömgessjt,

OQoo iij Az

HVSZONHARMADIČ VRNÁPI EVÁN.

Az Túróról.

Az Túró az, az ki el tűri az emberekbe termet közönleges gyártó bűnököt, mint az masnac zugodaslat, nyughatatlanbodalet, vő lekedeler, más dolga viigalaslat, tiztesség kevánlagat, mérekletlenleget, és egyebeket ez feleket mikor lát masba, czendéken és vezeteg halgatyan tűri.

Az Kónyörülő.

Az Kónyörülő az, aki kónyörülve es kenuan az tőb embereket, hogy azoc ö mitatta valamit ne kenuednenc, érőttse el tűri ez ö maga nyaualyait.

Math. 11.

Phil. 7.

Ezec mind az irgalmissághoz való nemes iohagoc, mellycc Istenbenis vadnac. es az mi wrunc Iasvs Christusoac emberle. gebennis voltac, à mint ö maga sot monduan: Lenullyatoc en rálom. Mert en enges delmes es elazatos kiuá vagyoc. Mond hene Pális: Olly kjuetec legyen mint ez WR iesusnac. Melly nemes io erkölczben mint kellestee magunc tartanunc, oluis többet im ez helyeken. mint Eph. 4. Phil. 2. 1: Corinths. 2. 12.

Ezec

Ezec legyénec tanusaginec az irgalmaslag-
sol, es azbol hármezo iosságokrol.

Immár holoc olly file nemes erkölczek-
ről, mellyet közelgetnec az irgalmaslaghoz.
Mintaz Baratlag, az hiwleg, az tyiluan va-
losag, az emberleg, az buzgosság, s egyebec
ez felecc. Hogy az igazan valo irgalmaslag
melléthoknanc ezekhözis, löt ezechnek né
lehet az tizta es igez kónyörülterüseg,

AZ NYOLTZADIC TANV. SAGROL.

Az Baratsagrol.

A Baratlag az, midön io akaronknac iog
akerunc, szockal kic valanc iot mislne, mijs
velec iot mislunc.

Ézis kedues Istenelöt, báhitból es Isteni
szílemból szarmazic, de még az paganok-
bannis es gyakorta skar melly gonosz; teud-
bennis, az tolusiokban es egyesb gonoszok-
banis meg talaltatitc valami resz; herint, hogy
azokis híretic aze az ki öket híresi, es iot
tehynec szockal, kic velec iot mislne, Melly
barat-

H V S X O N H A R M D I C V R N A P I E V A N .
baratlag les; termezet töruenyebölis, hokas-
bolis,

Termezet szerint baratközic ember az
Az baratlag Istenuel, kincc halonlatosságara teremteter,
bonnet tanad. Azonkeppen az kst hazas, az sűrűe az gyer-
mekekel, es az rokonlagoe.

Törueny szerint baratkoznacazoc kic egy
varosba lakoznac egy törueny alat, es kic egy
hitet tanulnac.

Sokasbol baratkoznac az kombedoc, az
vti tarfoc, es azoc kic egy tiztben forognac.

LUGI 6.

Ezekre mindenec kötelelec, es ezt egy-
mascul meg kevannyac, minden nemzetec
minden helyen. De az WR Isten az ö hi-
ueitalezec felöt keusanya az irgalmaslagot,
kiról oda fel hólanc. Hogy ellenleginkhözis-
io akaroc legyünc mi, es iol regyünc azzalis
az ki mi velünc gonozt teszen. Iollehet igaz
mód szerint legyéneec mindenec. Sokoc az
hiwsegrölis, melly az baratlaghoz valo.

Az Hiwsegrol :

Idejlet 11:

Az hiwseg az, melly az haborubanis meg
öri az baratsegot, es meg emlekezic regi io
teretől, es visszont iot iousal meg fizeti akor-
is, mi-

is mikor igeo meg nyomorodot. De ez igen
rikka ez vilagban, kiröl loc panasz talalt; til-
tul minden rönd közöt. De az hiuce erreis
pagy gondot vilnelue.

Az Nyiluan valosagrol.

Az nyiluan valosag az, mellyel nyiluan
nem tettelesen tartod magad, nyiluan ki-
mondod á mit érteh, nyiluan iauallod ma-
nas dolgasit, beljedit, tetemenyit, nyiluan
nem iauallod masnac gonosz ezel kedetit,
arrol nyiluan meg foltod. Semmit nem
vélekedel gonoszul, bizonyos okoc nekül sem
kiröl. Az ioknac iauat kewanod, es órúlhaz
ő io herenczeiken.

Ez nemes erkölcz mint áz vilagos Nap
hogy nyiluan valo, ollya teszi az embertis,
vilagossia es vidammas. Kiröl Isten ielt her-
zet az emberneccortzaiaban, hogy kitüssze
hemen, homlokan, posfaián nyiluan, ha tju-
kis io akaróé. Mert az io akaró, es io gon-
dolatu vidamec mosolygó. Az gonosz gon-
dolatu, az irigy, az haragos, sarga, haluany,
Az hemermetes el pitul.

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N .

Ez erkölcis lhepben tartva magat az hi-
uekbe, hogy nem az hitetlenekben. De igen
értemelén kel magad hozza rendelved, hogy
midőn latodis valakinec véket, felőtib néz
nér tlaç arra; Hog nagiobnac ne tesset, es azt
felőtib meg ne vtald, hanem te magadrás
nér ha te besi dis vagioné, es à mít magadnac
keuanod azbol valo meg iobji sloodat vgy i-
gyekzel mastis meg iobitanod, Midőn kedig
valami ieles dolgot latt masba, azra le nézz
felőtib Hané meg gondold az emberi erő-
seget Ist in legitse nekül es Istent titkely miq-
denekbe, es ne crudald az embert, le nagy
merrekletesszegbe, se nagy titkalagabau, se vi-
resszegbe, kazdaglagaba, bőlcztsszegbe, se fe-
lőtib ne rongald etetibe, Mind az által nyil-
uan diczerd az iot, es nyiluan sedgyed az
bűnt, ez hol az nyiluanlag keuantat, áhol
titkon kel penig, ot titkon legyen, de ò ma-
ganac ottis nyiluan legyen.

Az emberseggról:

Humanitatis Az emberlegben so nemes iof; ag foglat-
tatic. Mint io akarat, io tételet, io kfo, io nya-
jasag, io iúris, io keliidag, es minden io er-
kölcz

kölcz melly embert illet, Mas kepperen s;ok-
tuc nevezni az embersegest. io emberneç, iam
bornac, lo erkölczűnec, kibe iolag iambo-
seg es io erkölcz vagyon, ezt à Drakochu-
manuñac, az az, embersegelneç mondgyac.

Elösl;er embersegés azis, àki iolagos, iam-
borsegos, es igassagos, az az, az ki olly io
termezetd, olly igaz s;iuñ, hogy minden em-
bert s;eret, mindenuec örömnest kedveskedic
mindenhöz lo akaró, de kiáltkeppen az io ^{10,igaz, iambor}
^{ember az, kibe}
^{igassag, io erkölcz,}
^{iamborsag, es io}
erkölczűkhöz, es igyekzeric mindenuel io gyekeres vagyon
mibbi, mindenuec halálnalni. Ez igassag es
solag, es iamborsag à kibe vagyon, emberle-
gelneç, az az, io emberneç, iamboñac es
igaznac mondhattuyuc. Embersegelneç ke-
dig azert nevezteic, mert embethöz, nem
baromthoz illendő erkölcz es maga tartala
vagyony.

Masodikor emberleges azis, az kibe egye-
nesseg es egyenlőleg vagyon, az az, az ki ma-
gat egyenlőnec ilmeri minden emberekhöz,
es azert magat fellyeb nem tarja masnal,
hanem czac mint mas õis annac ilmeri ma-
gat, ez egyenesseg nagy emberseget s;eret.
Egyenessegneç ezt azert mondhattuyuc, mert

HVS ZONHAR MADI C VRNAPI EVAN.

Litten egy aranyunac ismeri magat, hogy
őis porbol valo. Adamtul káleter, bűnös,
gyarla, erőtlen, porra leendő, halalt es kar-
hozatot érdemely. De őis meg valtatot, w-
yonnan káleter, meg igaſitator, fel tamazta
tic es iduő. Aki ezekbe mastis meg is-
mer hogy egy arantvagyón ó vele, es ez egye-
nileg hőz tartya magat, azt egyenesnecc, e-
gyenlőnecc, egy arant maga tartoac mond-
hattyus, es érótte emberlegelnecc, hogy az
tőb emberek közül magat ki nem vonja;
Hanem öket egy arant megis beczűi, es ö-
ket elis tűri az 8 gyarloságokban, az közön-
leges emberi vétkekbe, azert az Deakoc iffe-
let Æquusnac mondgyac, az az, egyenes i-
gaznac, ki magat egyenes igazan habia mas-
hoz, ki magasac nem tulaydonit többet
mint az tőb embereknecc, kiket egy arant be-
czűl magaual, egy arant tűri, senudi min-
deu erőlenségöket. Az melly bűnöc: köz
mindennel, azokat meg bozattya, el tűri,
el senudi: mint az bolsonkodast, zugodaſt
haragossagot, röſteget, skaratossagot, nyug-
hatatlanlegot, es hol mi egyeb bűnöket.

Hir.

Harmadikor embersegés az ſelid ſimba riſ
az ki meg foſtogattyá dagalyat . haragiſt,
boſſonkodſtat, es meg boczattyá meltan va
lo haragiatis, az közönſegeſ emberi tarlaſag
közöt valo bekelegneſ oksert. Ez fels ſe-
lid ſegeſ emberhöz illendő, es azert aztis em
berigelneſ mondhattyuſ, hogy kannya az
embereket, es érőtököl téri az ſ magan lóz
boſutis.

Negyedikor embersegés az io teuðis , à ki
maſt tanaczaual, ſolgalattyaual , penzeuel ,
es minden tehetſegeuel érteke ſerint örömeſt
ſegit, hanuan az közönſegeſ emberi tarlaſa-
got, es mint egy keez mas kezet, egy ſem
mas ſemet, es egy lab mas labat mi ben-
náne legit, így ōis az ſaiandika ſerint igyeſ
kezic ſegiteni maſt.

OEtödikor embersegés az io beſchedeſis, à
ki örömeſt ſol mindencalel, ſzeretettel nyaiſ-
kodic, édes beſcheddel es ſelelettel vagyon.

Hatodikor embersegés az nyaiſis, az ki
mind beſchedebe, maga tartalaba, czelekedde-
cibe, ſolgalattyaba, es minden dolgaba io
keduel tartya magat mindenhoz, Nem der
durjal ſjol, Nem finnyalkodic, nem tartya

H V SZONHARMADIC VRNAI EVAN
magat nagy gógre, nem mőrd, Hanam alá-
zatos, czendel; s;iucl, io keduel, édes lelekekkel
s;hol, bel;el, el;ic, il;ic, sár, tarlolkodie messal:

Ezekból valami kevesse meg érthed, ki-
czoda legyen az igaz emberleges ember: ho-
gy nem az ezelezapoc, nem az s;iny es kep
mutatoe az ki kiuál kezet nyuutya, sz s;iucl
kedig finnyas. Az ki s;hol, de mint ha bottal
verneek ki belőle az io s;or, az ki tettei ma-
gat ionac, iambornac, baratodnac lenoi: de
az s;iuclba mast hordoz. Ez rauak ember, né
iambor, nem io, nem emberleges ember;
kiuál az hiuec magokat meg oltalmazzac.

Itm s;olec egy nihany nemes io erkölcz-
ról, mellyec d;lus elegyeteec az irgalmaslag-
ual es az igassagual, mint az baratlag, hiw-
seg, az nyiluan valoság, az emberleg. Mind
ezekhöz igen hükleg az igaz buzgoság, ki-
rölis itm s;oloc.

Az Buzgosagról.

Buzgoságos az, à kivgyan gerieder Isten-
höz való kerelmebe, az ionac kouetcsébe, es
az gonosznac vratalsába, es el rauortatasába,
9. Reg. 19. Mint Illyes Propheta nagy buzgosaguall ke-
uané

vannya hogy az Izrael meg ismerje az Istenet,
es el hadgya az baluanyozast. E erős harag-
ra geriedez az baluanyozo papok ellen, ki, a
nepet el húkaszottat, az igaz Istennel ilme-
retitől, es fizteleti ül. Ezben buzgo lelkű va-
la Kereztelő Iánosis: Igy mászt tanított Isten
mind fejedelmeket, mind Predikátorokat.
Kic buzgo keppen oltalmazzac az iot, es buz-
go keppen gyűlölic ez gonoz.

Luc. 1,

Igy Phinees erős boszónkodással geriedez
amá S. do ellen, aki az egez nép előt nyitva
szemlátomást mene ápogá parazna boszónhoz
Es rea erős boszónkodással haragra geried-
uen ö mega által vere egy masou mind az
kettőt.

Num. 25,

Az WR Istenis magét erős boszónko-
dónac nevezí az bűn ellen. Miot az firfiu igen
nagy erős boszónkodással haragkicarra, az
ki az ö feleleget magahoz hiteti: ily az Isten
azokra kie az o hiutit ördöghöz, es ördögi
baluanyozasra hitetic.

Exod. 20,

Az WR Christus szi mondya maga-
rok: Az te hazadnac boszónkodása emezte
meg engemet, az sz, olly nagy buzgosalugal
herszem WR Isten az te Anya hent Egy-
haza-

Psal. 68,

HVSZONHARM'DIC VR NAPI EVAN.

hazadat ez hiúcket, hogy érőttes meg öletem
es meg emeztetem magamat, hogy az õ bù
nököt el vegyem, es az õ halalokat: es adgya
õnekig igassagot es öröc életet.

Ioan. 15.

Phil. 3.

Ez buzgosságos hérelmet aianlya nekünk
hent lanoisalis, monduan: Mi lehet ennel
nagyob héreret, mint az ki az õ lelket adgya
barattyáert. V gyanis senki elegge ezac meg
sem gondolhattya, Minemű édessege, io keda
us, melly nagy buzgosságos hérelmet legyen
õ neki mi hozzanc. Midön érténc ember-
re lenne, midön WR leuen, megat rabotas
holgaua tenne, es minden terhácket olly i-
gen magara venne, mint az h.ú. õ Aoya, à ki
gyermeket hogy eleuenen hú hesse. menyi
f. ydalmat velen. Es mint az ki beteg gyer-
meket mellét forgodás, mint ohayt. Ez: ket
hár ezer hár felyül halatta az WR Christus
hérelmet, kit melta geriedezõ buzgosságos
héreretnec mondhatnue.

Es viszont burgo haragiaiis melly rágyn
legyen az ördögire, ki bennünk el hakerzts az
Istenü, es eyte bünbe, halalba, kathozatba,
ki gondolhatya meg? Kinec rontalara ol-
szeg

tőzec fel az mi testűökbe, es ki ellen kántas
len hártszol, hogy oltalmazna mítakat.

Kikbe ötet illic nekükakis kóutraduc: Ho-
gy mijs ez vtalatos bűnököt geridezõ es lan-
gozo haragual gyálölyde: Es vihadt ea
iota, az Istenességet nagy buzgo heretettel kó-
yissák.

Az gonoszra meg haragodgyűnc, az io-
re óruendezrűnc: De az gonoszokon könyör-
rályűnc, hogy az gonoszgabol ki vegyűc: es
hogy szoc miat el ne vesenyc.

Vaduac még az paganokbannis iobuzá
gosagoc, mint Scipio buzgo keppen meltaj
haragkic Annibal ellen, ki az Romai orkag
ba soc kárt tött, es rea fel gerieduen ellene
buzgo liwil hadskozic: Vaduac gonosz buz-
gosagokis. Mint S.ulus az hent Pál, elein tu-
datlanul kergette az IESVS CHRISTVS
hiureit nagy buzgo haragual dul fu'un elle-
nec, Actor. 9. O Eisiria hogy a Sidokoakis
volt buzgosagoc, de nem értelelem hériot,
Rom. 10. Actor. 5 13. De az hiucc az ér-
telmes buzgosagos heretetre vise nec god-
dot, kic még ô magokra is haragosnác à bűn
miat, es keferuslen sîrnac mint Magdolina.

HVSZONHARMADIC VR NAPI EVAN.

Peter, David, Vilhont éedeskednec az Isten-nec Lelke által indult iokba, az ö édes At-tycoc igeretibe, benne való biztosítába, es az örök életrecc remanszegébe. Ez felé buz-gosagoc Isten tisztelegere valo, es emberes opáletire.

Fiz legyen sionc az buzgolagról, mely er-re valo, hogy öret mindenre nemcs es köröz-bőz kabnuc: Hogy vgyan buzgo lennene az ioknac kerelmebe es kouetelebe, es à go-nosoknac veralasaba es el tauoztataiba.

Buzgo siwel könyörülnecc egy mason. de az à buzgolag igassag keriat lenne. Buz-go siwel ónuc maguac hamis itelettöl, es kar hoztatastul. Es buzgo siw l bocztananc meg annac, az kinec mélto meg bocztani. Es buzgo siwel adakoznanc annac, az ki bi-zonyaba hukölködic à mi segitlegünc nekük. Buzgo siwel lennenc baretlagual egy mas-hoz.

Melly buzzolagban latuan es érezued áz mi nsagy romlot termezetünköt, sántelen kérnuc az WR Istent, gorieztene fel valalan sjuükbe sient Lelkenec altala, mind ad-dig, mig minden ioc eppen tökkeltesz buz-gos

AZ VR LELKE NAPIA VTAN: 341
gosagual fel epülnec bennanc, fel tamada-
func vtan, Kire az kegyelmes WR Istén les-
gitlen mindenyaunkat, hent Fiaert, hent Lela-
kenec általa, Amen.

S V M M A I A.

Az felid Predikacionban hokunc valo;
hogy az WR Istén azt kevesset mi tudna;
hogy a mint d irgalmas mi hozzanc, mijs
olly irgalmasoknak igyekszenc lenni egy
mashoz : Ot meg magyarezte mi legyea
az Isten nec nagy kezdeig irgalmasaga, es mi
be kellessze azt nekükakis követndac.

Mosz ez Predikacionban Nyoltz tanus
lagunc lön.

Előker össze elegyitű az irgalmaslagos
az igassagual.

Masodkor meg magyareztem mi legyen
az igezan valo sélid ember,

Harmadkor czac az igassagról holtam ;
Milegynaz?

Negyedker az bdnökneb kálombvezető!

Ötödker, Miert kellessec irgalmasoknak
kis, Deigozaknakis lennanc.

Hatodker, miuel bantatic meg az igassag?

QQQ ij Hetedv

HVSZON HARMADIC VRNAPI EVAN.

Heted; er az irgalmaslagbol harmazo ió
erkölczököröl.

Nyoltad; hor az irgalmaslaghoz közelge-
tő nemes iohagokrol : Kiket egyárt kel-
ne ujdúucba nincs az irgalmaslag mellel.

Hájna mind ezeknac, hogy a mint Isten
beigen diczeretelcc mind ezcc, es nekünk
sokra hajnosoc: Igy mi bennükis miad I-
stendöknecc diczeretire, miad fele baratunk-
nac épüterire, miad mi magunknac nagy á-
domásunkra les;nec, ha öket bennüknecc nevel-
ni fogjuc: A mint az WR CHRISTVS
igere, Ha tu nem iteltes, nem kárhoztatoc
meg boczáttoc, attoc, Titeket sem itelnes,
seu kárhoztatnac, tu nektekis meg bocza-
nac, es adatic tu nektekis.

Hogy szert minden irgalmaslagot igal-
segual elegendy, es minden nemes iohagot az
kegyelmes WR Isten mind végig
épitlen mi bennükis, lerkö-
nyörögiúnc ö hent fellei
genec.

¶ Imatlagat meg talalod az OEVSE
dic Predikacio utan.

OEV

OEtódic Predika, CIOIA EZEN EVAN- GELIOMBOL.

MATTH. 18.

Ennec okaert hasonlitatot à menyeknec orshaga nemelly Kiralyhoz, ki samot akara vetni az ö hulgai-
ual, etc.

S V M M A T A.

Siolanez WR Istenne hozzane való
magy irgalmaslagarol: Es errólis, hogy ó vi-
kont mi tulúukis irgalmaslagot keuan. Meg
hallottuc, Isten mibe legyen mi hozzaec ir-
galmas, es hogy mijs szonokba tartozunc
egy maszhoz irgalmaloknac lenni. Az okai-
tis meg éri örökké micrt legyen lükieg, hogy
könyörlülydaec egy maszon.

Soltam az irgalmaslag mellet az igassag-
telis, hogy azis meg ne bantesset.

QQQQ iij

Es

HV SON HARM DIC VR NAPI TEVAN.

Es holtam az irgalmaslagbol es ig flaggabol harmato nemes iohagokrol. Mint a bekelegröl. Az Baratsegrol, az hiwlegröl, az nyiluan valofagrol, az emberlegröl, az buzegsagrol; Mellyec egy maszhoz vadnac lansztolitauan, vgy anyira, hogy valaki irgalmas es körayörül, az Igassag hcretöis, az bedkelegesissz baratsegosis hiwis, nyiluan valois, nem tetteles, emberlegesis, nem embertelen, es igyekezic buzegsagrais!

Ismár hollyunc: czac az egyic Reheröl az negy irgalmaslagnac, az haragnac es bohju illalnac el mevoztatatalor, illy rendel:

Elshér melli nagy bün legyen oknekdl czac meg mozduleijs haragra. Tebat menyinél nagyob az boszokodas. Meg értyüc mi legyen az oknekdl valo harag: Es az miltan valo haragban boszut üzti. Meg magyara-zom mint röytéteret el az harag beuned noha mas morditorra fel: Es mit akaraz WR CHRIS TVS. midon illy rendeljol: Nem hogy dinenc de czac pokol hémmer se tekin czunc, czac Rachat se mongyunc, se bolondnac. Se panasholkodgyurc lenkire haragba. Ezeket meg magyerezom. Touabba holec errölg

errötis, Hogy ha minden keßerítetne. Bíró
elcibennis, ott is minemű írás legyűjtve à
mi ellenleginkhöz.

Es meg islentem, az, melly nehez az hi
kérlelnec. De az hivéket az WR Christus ^{rágadis igy kér-}
mint keßerítse, hogy meg lenne ez óban ^{c.4 az io kerešt}
decc.

Hozoc hép peldakatis elô Moylesrô. Da ^{Az vármerő}
uidrol, hent Istuazrol, hent Pálrol, de kiult ^{es az ezeket záros}
keppen az WR Christusnaç maga tartasorol ^{dözü}.
Hozoc ellen kic ötök haborgattac. Es meg mu
tatom, hogy noha az hentekbennis volt az
harag, az boszokodás, de öc foy keppen foy
rogattac ezt ó magokba.. Kikból ieles leiki
badakozást tanulunc, mijs mint hartzolyunc
nem massal, hanem fô keppen az mi beanúac
szorult bûnöckel. Ezekról ier hollyunc rea,
dcl

Az Haragrol.

CHRISTVS wruncaz méltatlan hara. Az oknekkil v4.
gost gyolkolnac mondgya, es érötte iteletrre ^{lo harag yeb}
halair, es az pokolnac idzere méltosac ^{hoffag}
mondgya. Ez az WR Christus hę-ua:

Hale

HVSZONHARMADIC VRNAJ EVAN

MATH. 5.

Hallottatoc hogy az esgiekneç ezt mondotra. Ne öly: à ki kedig ölend, mélto iteletre. Eh kedig mondomb tú nekter, hogy valaki az ös atyafira meg haragjhe os nekül mélto iteletre. Az ki kedig atyafinac ezt mondgya, bolond; mélto az à pokolbeli tüzre.

Noha az okos Emberi okossagnac keptelenéctetzenec sag ezt nem er ez, Istenneç hent Lelkenekül: hogy Isten ea n, De össz ezt lör gyolkossag legyen még czac azis, ha az mez isten igye, titkon valo haragostis iteletet os halalt érdemlenene, Ha penig meg Rachat mondananc, az az, az belliö titkon valo haragot ki fekartzac mőkögessel, fuldoklasunkual, hent műnc, homlokunc ieleuel, vagy nyakunc terkergetseuel, es fenyegeteseuel, azert mélto volnanc Isten előt tanaczra, az az, hogy tanaczkodassal lattatas meg mineanu kinzast érdemlenene, Ha penig meg vyan titkotis mondananc dagalyunkba, bár czac bolondnac hidenac, auugy rea panas; olkeduan gono; emberneç mondanuc: Immár rórueny es tanacs nekül méltoç volnanc az pokolnac öröc tüzere.

Mon,

Mondas k:ptelennecc terzenec ez az mi
 ökossagunknac, ha ó maga az Atyanac Fia,
 kit tanyitoulis kuldé mi hozzane, es inte
 hogy öret halgatnue, nem mondana: De né
 czuda, ha kent Lélec által meg értyde az Iste
 ni tanyitalnac okát, Mert mint Adamnac Miert erdemely
Akar mely kis
czin bunnus örök
herhogatot.
 egy álma étele meltan öret es minden nem
 zetet el karhoztata, nem azert hogy az ál-
 ma kis kár volt volna, hanem azert hogy az
 3 Istenet, es az ó igeretet es fenyegetelet ha-
 misoac es hazugnac vélte, öret irigynee, mít
 ha irigysgebe tiltotta volna meg, es ellene
 fel fuualkodoc ljiub: Es igy az egy engedet-
 lensegböl lja: Es temeny ezer bündc l: po-
 rodanac, De vgyan ó magabais czac az bün-
 nec az kezdeteis olly vndos es hörnyü Isten
 előt, kiert meltan az a nagy felleges WR
 örök bántetésre vethetne: Igy azert bár csac
 titkon es igen aliglag mozogionnis benned
 az horag, vgyan gyolkosság Isten előt, De
 ha ljiinten nem mozogis, bár veztegleguel
 heuerientis benned, Miert hogy vndoleg sik
 lje benned, érőtte méto vagy hogy örökke
 Isten el takjison ljiine előt.

RRR

De

H V S Z O N H A R M A D I C V R N A P I E V A N.

De midön nem czac alussic az vadoc bün
benued, hanem felis mozdítod annyiual na-
gyob bázrt herzel; es nagyob bántetést ér-
demlesz. Mert vele mind az WR Istent,
mindaz embereket fel haborítod. Igy az
haragosis az ő ſhiueba mind Istenuel, mind
emberekkel megt ellenkészni, melly c'lenkezes
miant méltó örök károhozatra. Istenet, az ő

Ha most ezt
ſep es könyhias
nuszzgal nem a-
karol megerteni
majd meg erteleti
veled az itelet
napjaino

inteslet, paranczolattyat, hagyatal, i geretet,
fenyegeteslet minden meg veti, es az ő dagalya
nac keuanfogat üzi. Ha ſhiuent nem őlis ki-
uül, de midön bohonkodic es gyálölkodic,
ritkon Isten előt gyolkosis, mert vel; edel-
met vagy karat nyaualyaiat keuanoya on-
nac az kire haragjic. Ha penig vgyan kijs
ſekazya mérget, bár czae ſhomoru ſemmel
is es pokol tekintettel, immár meg fertetteis
fele barattiyat, mert az vil;ont hiragra indul
miatta, es annac leiket, ſhiuet, ejer, testet győ-
törni kezdette, midön azis buskodic, dul-
ful imennee haragia miant. De ha vgyan me-
gis ſhidgya, es panas;ianı kezdrola: lgy egys-
beketis meg ſhomorit, es fel haborít vele, es
soc fele terierti az ő felebarattyanac kegye-
net; Tehat Isten előt méltó vagyunk, az
ha-

harag, pokol tekintet, es hitoc miat soc kinszaſte, es az öröc karhozatrais. Amint lattyue hogy egy kis ſjikrabol nagy rüz tamad, kiuel egez varost meg égethetűnc. Igy egy kis dagalybol soc ſtantalan bünöe kduerközhetne, kiket lát az WR Isten, es megis iteli.

Ionec mitanulyuc meg ezt: Hogy a bánya Draga tasuság nek czac a belső rehcerkeieris ſireſſuc mi magunkba, es miatta Isten előt magunc igen meg alezzuc; De ha vgyan felis inditanac, a miat rötregeuen, kériüc, boczassa meg, es azo kat foycza meg mi bichűnc, akar hiterlenleg, keuslyleg, nyalanksag, torkoslag, telhetetleg seg, es akar harag legyen.

De it sztis meg érezűc, hogy czac az ock nekül valo haragot tiltya meg az Isten: Es a czeis. tel meg eric meltan valo haragnac czac az bosku allasat.

Ocknekül velo harag kedig ház ezer vagyon mindenbe, mint ha ki együgyű ſüue-gudni miczoda, get nem vét, nem kóli, ön, a keusly nagy pokol ſzemmel tekint rea. Ha ki vendeg körözöttelyib valo helyedet né talale, Ausagy bánya dert read panaſlot. Az mit kérte nem adhatta, ha res boszontkodol, ok nekül mieledd, Ha olly ſzepen es frissen nem tud ſjolni az

RRRR ij minz

HVSZONHARMADIC VR NAPI EVAN.

Miatt te kuanod. Ez felc loc töb szerec
vadanc, kiert haragudai nem méltó volna.
Azert ez felc miatt ha te bár ezac titkonnis
haragra indú'nal vagy pokol hemmel tekintenéd,
es érőtte bolondnac, gonosz embernecc
mondanad: Isten méltan érőtte pokolra
verhet. Ezt ha nem érzed most, mayd meg
magyarázza az WR Christus az iteletről.

Az boszutis meg enged, es érőtte lennais arra, ki meg szeret testedben marhadan, hiresben, este érőtte öret gyű ölned, iauat nem kuanod. Iör érőtte boszut akarni allani. Ha engezel es meg akar elegitni, ta nem akar, meg bekelni. Hinem vagy te magad, vagy Birod aital, vagy átkozodafod átal kuanod utshedelmet, igyis gyrokoz vagy Isten előt, Es poklab annálá ki tegedet meg szeret, es meg akar engezelni. Mert ö meg téri Istenhöz, meg banta azt a mit te ellened vétet, meg engezelte az Istent, te nekedis baratod akar lezni, De te mérgezde es daglyodban megis boszunkodol rea, ellené iársh rea törsz, es veszedelmet akarod, ö penig necon kuanoya veszedelmesdet:

Noha

Noha ô indítot, ô kezdette az bokontest, Hem a inditás
haragra, a keresztyán völgyben
De azból ö immár ki tért ha te akarnad, A
melly haragra puiig fel indítot, azt minem
ö ötödte beled, hanem az előttis benned la-
kozot, mint az Gancsyba az bűdösszg. ô tiszt
fel piškalta, es ki fakaztotta, hogy laftad ga-
neytlegedet. Látod kedig, De megis nem
akarod megismerni, meg vtalui, meg ban-
ni, es azból Istenhöz tért, azert érőtte mel-
to lelkéhez; itelestre, halatra, es az pokol idzere.
Ezt nem értie az isteatenec, lót érteni sem
ákaria, nagy mérgec es dagalyos miat.

Iati azert Christus wrunc az ô hiuse, Igen ſep ronaiſſez à Chriſtus nae
ít: hogy õc nem czac az gyrokoſtagtul óy-
íac magokat. Hanem az haragtulis, az po-
kol tekintettál, az átkozodastul, az az, Nem
hogy vernenec, vétort tananac, ô negeccat.
tatlanul oc nekül, mint az rofusiac, az relje-
gele, à koborloc. De még czac meg fehara-
guyanac. Mert azból bosionkodas, bohu al-
lainac keuanlaga, irigyleg, jmergesleg, epe-
seg, gyálólseg, pokol es ueherz k:dw tamad-
na. Isten puiig ô tiszt e tizta hiust keuanan
engedelmeſt, kegyest, czendst, kegyelmeſt,
bskselegest, jo ákarót édest, keduest, herzel-

RRR iii

most,

Az oknekhelye
haragbol mezo.
da bannac Bay-
magnac, bar tis-
kon mogoyenisa

H V E Z O N H A R M A D I C V R N A I E V A N
mest, mert enhitteret híjutt keuanna, az mis
neműd ö maga, es sz ö holgalo Anghali. Es à
mint Adamotis teremtette vala.

Az kifakasdos
haragbol ily bür
nec indulnac.

Azonképpen meg ónac magokat czec az
pokol tekintettalis, mert azbol magokat ki
fakoztanac mérgelekneç lenni. Es azbol indul
na keuely általatos maga fitogatas, ieratok
ba, beszedekbe, kerköves, msgaba bizakodas
mórd beszed, feddődes, Isten penig keuanna
emberleges magunc tartast, édes feleletet s
titza nyaiassagot, kegyes hot; beszedet egy
mas közöt. ki ie leunic az igaz atyafui hí
teremtnee.

Az panaszokho
do haragbel an
nal töb bünös
lesnec,

Meg tiltya az panaszokodástis es híkko
zodást: mert azokból harmazic loc ragal
maszes, gyalazat, patuarkodas; Isten penig
keuanna áldast, imatkozast, io beszedet, egy
másinktul. Ez az hiucc dolga, mondóm ez
zott, kis á C H R I S T V s által Istenül irgal
massagot nyertee:

Touibba ha híneen igen gónoſ; em
beriul haborgatattalis, pogantul, colusay
tul, hemis pöröſedtul, verekedötul, kar teud
tul, fílikostul; es akar melly vakmerd gono
tul: De megis híreld öret, vgy hogy Eröt
te

re gonoszat ne kruand, Noha sz bdt gyd 8.
lód benne, de ő magaert imatkozzal, es ha
mib segithed segitsed. Ha hínten ostrom-
eri kríteritettelis fejdelemes pánaklanod,
De az is io akaratbol legysn. Oh ki draga
es igen lóp tanacza ez à mi wudc la vs
Christusnac, es ki nemcs draga mega tartas
ez à biuskba, Kire nagy horgalmatos vigya-
zassal es könyörgössel gondotis viselne.

De izy nem gondolezzel az, az ki maga
pl híanta az vekedelemre, az karhozatra, az is ^{A vekmerde es}
az kihizelkeduen czeleczsp maganac, hogy ^{az czeleczapoe}
Isten ezeket nem valoba kruannya, euagy ^{do 84.}
ha kruannyais, meg boczatty. Igaz meg
boczatty. De azoknac kic előbbi bù iókac
meg ismertee, meg vtaltac, azon firnac, es az
WR Isten híve hjerint meg kóuetnic az ő
hent Fia által, De az álnoc reuashoc, el veztic
magokat az ő álnoklagoc miat, kic à Chri.
Rust álnokul neuzic az kic kóuetni nem a-
bariac ötet az ő irgalmaslagabsa, mint amez
álnoc hóga, ki tiz ezer Talentomertiis czac
az forintot sem engede el hóga tarianac.
Ezeknec ezt feleli az WR: Tauozzatoc el
az tölém, kic álgoklagot czelekeztse, Es
magad

H V R O N H A R M D I C V R N A P I E V A N.

Ier. 48. mond Ieremias: Atkozor az, az ki az WR
dolgot rauakul fherzi. Es mond hene Pál:
Senki magat meg ne ezallya hisba valo ho-
tua. Mert az Istennec haragia reaioe hal az
engedetlen fiakra.

Ephes. 5.

Ezzel penig ez álnoklagúal rakua ez egek
vileg Hogy minden bánen hizelkedie ma-
ganac, hogy mikor ñ mieli, azt semmincc
auagy kiczinnee tartya, De mikor mas mi-
li, nagynac es igen nagynac tartya; ha bár
ezac kieziny legyenis. Igyaz haragotis soc.
bánuac sem véli. De még sokan az boszú
állastis, az haragotis, perpatuart, az fidal-
mat, az soc panasz, az ragalmazast, az kár-
tetelt azzal menti, hogy ô kezdette, ô adot-
tokat res, ñ nagyob bánois. Ezben nagy fô
fô nepekis meg bolondultae. Hogy mikor
hois;is ueki, nem akaria ezac hallanijs. Ha va-
lamibe mented es igazitod azt a kire ô ha-
ragotis, readis nehezel miattabár igazat mon-
gyis, azt feleli, ezac annac kedvel; te, annac
akar; baratkozni. Es buzgo fíwel keuannya
hogy minden az ô ellensegere holna, es arra
törue.

De ha

De ha ô rea valaki melta haragjikis, szí
ismerni lem akria hogy melto áharag ô rea,
hanem višont ezae kicziny paraztis né tür-
het el bekeuel. ¶ Oh melly soe ház ezer mér-
gesseg vagyonk döztüne, kit né irhatoc meg
pennaual: Mert minden: mind firfiac aljony-
oc, nagyoc kiczinyec gyûlökned nec egy maſ-
ual, es azbol soe külömb külömb vndoc mér-
gesgec ez ördögi gonoſi hantkoc fortom
fornac, még az igén vénekbenne, az ág bas-
bakban, az vén ôſi firfiukban, az nagy wrak-
ban; az nemessékben, az paraztban, az iffis-
ukban, inasokban, az leanzokban, az holtgak-
ban, az koldosokban, az rabokban ház ezer
vndoc bolsonkodasoc fordognat ki, mint
az Nyiuoc az bûdôs dôgból. De megis ki ki
mind az ô vndoksagat hípiteni akria, mind
Isten előt, mind emberec elát.

Ez hogy ne lenne az hiuekbe: Azert az
WR Christus is keßerit az meg bekelleſte,
mondanu an:

Bekelliſtel meg az te el'enlegeddel haſtar, Erőskedésre ſetí
mig az uton vagy, hog az bironac ne ad- az VR. Christus.
gyon. Es az Biro az hoharnac, es vetteſſel à bekeſegesec nac arra, hogy
cõmliözbe, bízony mondóm kinem megy, le-
vánc.

SSss mjad

H V S O N H A R M D I C V R N A P I E V A N .

mid addigis, mig meg nem fizet az
vtollo fillyerig.

Ha ha vradnae
terrood segadmeg

Minden igeie ezeknec rakus nagy érte-
lemmel, Mert előszer parancsol mint WR;
hogy meg bekellyel, Es int hogy hamar
legyen, mert az te életed czac olly mint az
árnyec, az vitag, az buborec, az vton halas;
az comediz, Es tuttoda adgy, hogy ò meg
el iù az wy itelestre, hol igen igaz birtod le-
leken, es minden el titkolt dolgaidat nagyon
es kicsint elò tud hantálni, Es ò neki hoha-
rijs vadnae, amaz kegyetlen állatoc az ördön-
göe, Es comlózzeis vagyon, amaz rötenetess
pokol, holot az mentál kissébic haragodrot
hitlagos hordolis meg fizet, Ha meg nem
bekellelési stenuei lis felabarato dualis; Adig mig
st ez világban vagy, az hol az WR Christus
meg áldoztatot ez világ báneire, es tanyis-
tatos az pénitenciarra, az meg térefre, Erd
re azert legyen minden aec asgy gondgya;
es illy mogya, Hogy Istenuel bekellyec meg
CHRISTVS által, kit a iandekon vigyen ò
eleibe, mert ò olly baranyunc ki el vette az
mi báneinket, ki egy punktig be röjtöt min-
dant, De hogy az meg bekelles igaz pénit-

bentisabol legyen: meg bekallycc felé barat-
eyualis, kiból mutassad megis hogy io kads
uel v ötte az Istnél valo meg bekeltet, es ña
azba igyekeric kouerniz Moodom rauakul
alnokul ne kouisse az Istant, hanem igaz tö-
redelmes huel. Es kérien hent Lelket segit
segül:

De isy ki czuda az méreg az emberbe : Megis paras a
Hogy akar melly igen draga hcp inteset, drs vahmerdke, es
galoc ezer igeretit, nagy es igen töltene- ex egelerzepokra
tes fenyegesit hallycasaz Istennec, megis in
kab akaria dagalyat ki tölteni, hogy nem
mint az ñ io Istenenec nemes io tanaczat
megfogadni. Nézd el ez egez vilagot, A ki
vagy adossagot, iohagot, itateseget keres
ellenlegen. Soly neki akar melly hcpennis.
holyon bár ñ maga az Wr Christus, auagy
az Ariya. A h. Lélee, devgyá álméreg meg soy-
tya szet, hinet hogy iogyen lehalhassa Minac
mikor hent Istantra rohan az fó fó tanacz
be dugtat sdeket, hogy ne halgaslae. Isy ki
hórayd dolgoz ezei. Igy egyeb hokot bdn-
bólis, oh ki a hezen tér ki az ember; az lopo,
tolusy, koborlo, vires, inkab hiszen az ña-
dög hazugigeretinec, hogy nem az ñ teremt ñ

A. 77

SSss ij

es

HVSZONHARMA DIC VRNAI EVAN
es minden adható felleges WR Istennecc. Igy
az mérgezés azzt vél, hogy meg halás hi-
mérget ki nem töltene, es magasanek lókat
iger ha ki tölti haragiat. De még az hiue-
ketis lók keppen ezaloggattyá az hazug Satan.
Hogy ha bűnis az harag, az bolzonkodás, e-
lőször híerezze meg, es az után Isten meg bo-
ezattyá. Ausgy azzt hazudozza, hogy czas
kár dagalyodat foyrogatnod, mert benned
teremtetet, es nem álhartz ellene.

Éz hazuglagara à Satañac im meg seleleci
es meg bizonyitom hogy lók emberec à tób
bűnök között, az haragotis igen meg birtac,
az vrnae híent Lelke által.

Azokrol kic meg birtac ha-
ragokat:

*Szerp peldae ko-
nischkecc.* Ima már peldatis mondás hogy enuet igy-
kellenni, Hogy oknckül meg se haragodgy-
uac. De ha mittan meg haragudnankis. boz-
kut állani ne igyekezzdanc. Sör az mi gonosz
akaroinkhöz minden ioual legyudac:

Moysej
Exod. 32,
Num. 16, Erről pelda Moysej, kit midón hídsalmasz
nanac, hogy ò hazug es ezalard volga, es az
Egyiptom

Fultató, es uemzettinec rontoia, szert mert öket Ægyptombol kíp houal ki czalta volna, hogy az Isten ô neki igert volna teyiel mézzel folyo földet, es nagy kenczes országot. De imè sz souany puztaba tartana öket chuel hómiual ône: Es haragiokban fegyvercis rantanac hogy le vagnac Moyitst. Ki miat Isten öket tűzzel kezde égetni, es loc ezeren el veszenee benne az zugodas miat: Kit midön latna Moyles, nem hogy drálna az ô hídelmazoinac veszedelmeken, Hanem Isten elcibe elec, es édes houal engeziele, hogy öket el ne veztene az ô bûnök miatt: kit köz zül az vakmerőiet elis silyezte az WR Iltén, De az meg térendöket meg tarta Moyles es Aaron könyögelsere. Mikor kedig Arany Boriút imattac volna, es latna az Istén nec igen nagy kemény haragiát, így kola: waram boczald meg az ô bûnöket. Ausagy ha nem akarod meg boczatani: töröki engetetis az te könyuedböl, mellyet iktal, mint ha mondana: Ha öket el karhoztatod, vess engemis pokolra. Oh ki buzgo sfereter volg ez Moylesbe az ô ellenségehöz, ki nagy ke-

Exod. 32.

SSzg. iij gyes

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.
gyes l*sius* volt az ö*lidalmazoihoz* es gyoll
kosihoz.

2. Reg. 16.
David Kiraly

David Kiralyt midön Semei vár áruló-
nac l*sidna*, es port, k*kouet* hagyigalna r*es az*
begyrdl, midön fia Abirolon előt futna. Es
holgai istené, hogy engedne meg hogy vsg
nac le. Mond David: Ne, mert az WR
erectötte rem h*ogy l*idalmazzon* engete*; Es ez vtánnis h*ogy ilmet be hal az kiralylag*
ban, meg k*koueti* Davidot, es meg boozat
neki. Melly l*idalmat* mert hogy Istenre ha-
benedie az se-
mei l*idalmas*.

Isten el nem
benedie az se-
mei l*idalmas*.
David halala után Salomonit l*fiatul* meg
ölleteter. Iollehet David ö*maga*, Testametu
tomba meg hatta fianac, hogy azt á bánt
meg bántesse, az kit mielek S*emei*. De David
nem az ö*maga* bokuiat töltötte ki. Mert ö*maga*i életibe birt vele, es valamit akart azt
műlhette volna: Hanem mint te az gonosz
teuöt bironac adod, ö*símas* feiedelemre ö*vrania* valora fiara, mint Birora hatta az
bűnök megbántetéselet. Hogy penig annas
bánatetele Istenül löt legyen, meg tettzie t
Mert még Salomonis életit meg engette az
ockal, hogy varos kiuál soha ne lessac, De
harom

Ne isel Boz zu
allonac Davidot
imezböl.

haró eztendő mūlus el hökje holgaia, es magat el feleytuen vt. n̄ megyen es így ò maga magat az Isteni báncetésre viji. Ihet azert a zoc kicéd skadnec à boszú állasba, habatlagot ne vegyene magoknac, le hizelkedgyenec, le kenyesk dgyenec ezzel, hogy lám Davidis végre boszut állott. Mert ha boszut állott volna, eleribe melle volna. De nagi bekuei mig Et et töre minden tukki. Holta utan kedig fia- ra mint Birora, bízza az bánnec igaz bánn- tetelet. De ha s̄inte boszú álló löt volnas David, ausgy akar mally hentis, nekanc nem illie öket az báoben kóuetváne, minthogy paraznaságat es gyolkoslagat nem kóuetie az értelmes hiuec. De vgyan leheterlennis, hogy David halalhoz kehüljen, azkoris bo- szut tartot volna s̄iuebe.

Szent Istuanat midön hamissan vedolnac, es az birakis reia gyúhōsöduen, köurel- gyon vernec, nagy buzgo es könyörülő le- lkból s̄ana öket, latuan hogy az ördög meg vaktivolta volna, hogy az igazat ne érthisse. Azert fel kialtan, monda: Wram bocza! meg nekie, mert nem tudgyac mit miel- lacci.

Szent:

*Et horzuba
edeskedő keresh-
nec magoknac
ex felemeleget
De te mez ne
egald magad.
Rphc. 5:*

*Szent Istuan.
Act. 7.*

HVSZON HARMADIE VRNAPI EVAN.

Szent Pál:

Szent Pál t, noha Ioc hidalommal, vereleg uel es iömlöttzel illettec, mind az által hda telent imatkozot érőtroc. Es öis mint Moy-ses kérte, hogy inkab bár ötet karhoztassa el hogy nem mint az ó Ioc nemzetet.

Rom. 9.

Az VR Christus

Luc. 23.

Rom. 5.

Fel raxogyunc
wiss.

Nincs senki ha-
rag nekül es sem
mi bün nekül De-
nunc kels

CHRISTVS WRUNC PENIG LEG FÖ ES DRAGA
GAB PEELDA, AZ KI EGEZ ÉLETIBÉ IGEN HEDID, EN-
GEDELMES, ES ALAZATOS VOLT, ES MINDENKOR
IO TEUB VOLT MINDENEKHÖZ, ES HALALA ÓRAIA-
KORT IMATKOZOT AZOKERT; KIC KAROMLOTTAC,
ES CRÜFOLTAC AZ NAGY KINOC KÖZTIS. DE
Ó VGYAN MIND EZ EGEZ VILAGERT HALALRA
ATTAA MAGAT, NOHA ÖRÖCKE VALO ellenlegi VOL-
NAC ISTENNÉC, AZ NAGY IÖRNÝÜ BÁNÓKERT,
KIKBE FOGANTATTAC ES LAKOZTAC, KIKERT MIND SE-
JENKENT ÖRÖC HALALRA KELLETIC VALA MENNUNC
KIERT LEGYEN ÖRÖCKÖN ÖRÖCKE DICZERET, TI-
ZUSSEG, ES DICZÖLSEG Ö NEKI AZ Ó Szent ATYAUSZ
ES Szent LELKEUEL EGYESTEMBE. AMEN!

EZ DRAGA PEELDAKIS AZERT, INCZENCEC, RAZZA-
NAC, ES SÖRKÖNGESSENÉC SEL MIKETISARRA, HOGY
BOZUT ÁLLANI NE IGYEKERZÜNE,

Lehetetlen hogy meg ne haborodgyunc,
rag nekül es sem A MINT MÉG AZOKIS, KIC AZ ISTENNÉC Szent Lel-
keuel JELLYESBEC VOLGES, MEGG HABOROTTAC;
MING

Mint Moyses is igen meg haragilte, fel, szeket futta a neplől, és még Istenreis nehezel, mond van: Mi nem en hűtem mind ez hatás ezer embert, hogy csak en ream vétőtter az ő gond viselőket, De hamar hamar meg ismerni búnt, és meg követi az Istenet, es ottan meg enhet az reatörő neplő lenis, es könyörög erőit.

Szent Pál is Barrabassal igen sedődnéz Petert mégis dorgallya tetouazó dolgaert, kec tanyituaný penig haragiokban azt mon gyac Christuinac, wram boczas tüzet az Eg ból ez varosra, az kibe neked nem adanac hallast. De az WR monda: Nem tudgyszoc miczoda lelküre vattoc: Az ember sia nem iút arra hogy el vezetne valakit. Es ottan ökis meg enhednec.

Igy nagy lókhor egy más közöt vihja ve hnecc, es egy maira hol irigykednec, hol sedődnec az töb Apostolokis. De ottan ha mar meg enhetetek mint a kis gyermetskec! miheit az WR őket oktatta es intötte.

Ez a mi dolgunkis, a mint az Iralis tanít monduan: Ha meg haraguztoc, ne vétkezeted. Az nap el de nyugodgyec az ti ha-

Act. 16:

Gal. 2,
Luc. 9,Az Apostolokis
fel induit ac go-
noz es bogzon-
kodo haragreDe meg fayoges-
tac bennec.

Luc. 22.

Psal. 4:
Eph. 4:

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

ragotokon." Adgyatoc holtaz boszú állaásnac
az az, balazd azt Istenre, Te ingyan íc ke-
uannyyad azt.

igy kellett volna lenni De most
ottan gyolkoles vagyunc hjuúnc Isten
előt. Es hínten annyi örököted, mint ha min-
gyart által átörököded volna, ausagy le vagyed
meg ismerdegek: Mert immár hjuedben Isten
löt meg mietted, noha kiuál emberec latta-
ra nem mietted, azert ö teged czac az hara-
gerrismeg kegyenithetne, es méltan el vezet-
hetne. De kegyelmesen el tűri, es meg boz-
czattyá. Devgy hogy mi aztis meg ismerte
iúc örök halalra valo bünnec, es érötte fel-
lyunc es magunc meg alazzuc. ottan ottan
Rom. 8. hozza tériúnc, es bennánc soytogassuc ho-

* Minden bün lóde, ottan mindgyart felkellyűnc, A kit ha
ellen igy kel ma, gunc tartanunc. ragunkban meg bantottunc, azzal hamar
igy les az igaz meg bekellyűnc,* Igy czelekedgyűnc akar mi
penitensia, igy galaled meg az egyeb bünökbenis: Hogy szokat igen vtal
bün boczanariai lyuc, ellensec gyößen vigyazzuc es hántelé kö-
nyor.

Byörögidec. Ha oztan valahogy miattocék
esfuenc, es annac Chr ist v által ottan bo-
ezanattyat kérnenc, ottan kiudúc hárít liga-
tan nem rauakul Istenhőr térnenc. Igy az
bántul meg menekednenc. Mert a melly bá-
nóć miat el estűnc, azot nekünk nem bars-
tunc, azokat nem mi melliyc, hanem õ
maga belenc hörult, ki ellen mi erősen vi-
gyazunc. De õ meg bír es el cíty benndas;
Azert nem mi nekünk tulaydodítteya Isten; Nagy vigeretile.
hanem õ neki. Melly benndas hörult bádn,
noha minket éyt, minket vndokit. De mi-
ert hogy érótre meg fizetet az WR Christus,
azert Isten azzal az fizetéssel meg ele-
gehic; es így az melly bónitetek mi érdemle-
menec, eztul meg menekedűnc az õ ingyen
valio kedurból, nagy kazdag irgalmasfa-
gabol, hent Fia által, es az õ kiny henuedese-
nec érdeme által.

Noha azert czat az haragis nagy es ígeti Istenek most meg
köttenetes bánn Isten előt. De miert hogy ^{ninc keßerít} hogy ne harsa
benedűnc külöter, termet, es mi öret belő ūnc gozgogynec,
mind holtigis ki nem veithéryuc; azert Iste-
nis most azra minket nem keserit: Melly
noha méltan el kathozzathatna. De miert
Trr ij bogy

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

hogy azrolis mág fizetet az WR Christus. I.
ről bűnöckel egyetembe, azert érótté Isten
el nem vezhet, többször azaz fizetetet rát-
ad nem kérheti, sem kéri, mondomb vgy ha-
Draga tanecz
donac boczanattyat kéréd. De immár mi-
don az benned termet báneri meg fizetet,
es azt meg boczattya, ezt nem neked ha-
nem Christus nac tulaydonittha: Hat te anq
nac ne engedgy, azzal ne baratkozzal, es ne-
ki meg hally: miat hogy az Christus éróta-
te meg holt. Erre való mondas i nez: Az
te keuanlagod birtokod alat legyeu, es te
wralkodgyal ö rayts. Ismer Rom. 8. Az
báni ne wralkodgyec az tő halando tisztek
ben, hogy engednárcs öneki az ö keuanlage
szerint.

Gen. 4.

Lelki hartzunc az harag ellen:

*Ar haragjal
ipj harc oly,*
Igy azert à haragis noha benned. De az
vtalaod kel, Ha vtalod es banod, tehát ne
engedgy neki hanem mikor fel indit es meg
haborit, ottan az WR Istenet köveid meg
boczastra meg lenti Fiaert. Es kéréd az ö s:
Leiket, hogy az mit inditor, az boszurá, az
bohognokdalra, az gonosz handekra: azta ne
egyez-

erezhen. Mert vagy mind test kerint, mind lelök kerint el kellene miatta velzned. Ha penig semmiképpen meg nem birthattad volna hanem vereketelis, hítkozottalis pör löttelis, czaltalis, auagy egyeb képpen bo-
szt állottal:ki téry belöle, meg bekellyel we-
ionan sele baratoddal. Mert ha vakmer-
segur tartod magad, vagy álnoc rauszul;
Ei kel velzned mind örökke, Mert azt mon-
do Christus wrunc, hogy az ö Atyais azt
mieli velunc, ha híudoc keriat meg nem en-
geddunc az mi sele baratinknac, mint amaz
Kiraly miele h;olgaiaval, az kin dis wyofian
aztis meg kere es kerelle rayta, az kit az előt
meg engedet vala :

Mert ez,ánok és rausz; Kereztyenség. Mi-
dou te Istent engezteled, es malnac nem a-
kar; engedelmes leni : Midön szt keuanod
hogy Istén te neked híued kerint meg bo-
cz. sion, es te czac az haddal, nyelueddel bo-
czatas; es ha meg hídalmaztad kóutni nem
ákerod, ha kárt töltel, marhia nálad, az
meg adni nem igykezel. Auagy ha ö fer-
ret meg, az te híuedben megis győzőled, rea
bohunkodol, irigy kidel. nyelueddel rea
TIT. Iij hossz.

Álnoc keress
nyenség.

HVSZON HARMADIC VRNAPI EVA
holi, rea s̄andekozkodol. Ha s̄inten à ladda
dal mondodis; hogy meg boczattal neki a
Ez fele boczatas álnoe es rauas; Kereztyen-
seg, azert ez rauassagodott es alnokslagodott,
benne maradtz teis minden adossagodbau;
es meg hallod az wrtul: Tauozzatoe el en
tőlem mindnyias, kic álnoksagot czelekez
tsc. Luc. 13.

igaz kereszten
dolga.

Math. 5.

De vihort valaki meg ismeri az 8 bárcit
es kelereg még czacaz belső gonol; gondo-
latoc, gonol; haragoc miatis, es minden va-
gyodas miat, buis, parazua vagyodasi mi-
at, krusly, torkos, telhetetlen, irigy, hara-
gos keuanlagi miat, es minden egyeb bárci
miat. Azokat nem hēpiti, nem kiezinyiti;
szokba nem hizelkedic, auagy ha valamikor
ezt mielötis el feletkezuen, ismet el;be ve-
ki magat, fel terken es meg tekinti: az Isten
mint senyegeti az embert à bánoe miat. Ez
azokbol fel indul Isteni sélelemre. De ijet-
tebe tûle el nem fut mint Cain, Saul, Iudas.
Hanem eleibe esic es s̄iue keriat engezterli,
s̄ent Fis által báne boczanatyat kéri, es buz-
go leleccel esedezie, hogy az ô s̄ent Fianae
Lelkeuel meg hantellesszec, az ô nagy erőlem
leges

legben el ne hagyasson, az ó dagalyat, haragat, gonosz gondolattyt, fertelmes kenuas legit birhassa meg. Az ó fele barat - rysual kius herint bekeleszen meg. Mondom az fele töredemes kiud ember, noha bűnös de nem álnoc bűnös, nem á'noc rauak Kereztyen. hancem igaz es tizta kersztyen, Ki igazan meg ismeri bőnet, igazan vadolya, vallya, sirattyu, vtallya, es annae boeza battyat kéri czac az által, kic Isten ó maga herzet valtagunkra, az WR I s v s Christus által, Es szbol igazan igyekerdnc kitérni, Ez felekén öruradeznec az Istennechent Aegyalijs, kiknecc örömmelis h;olgalmac, az mint az WR Christusnac az kifürreterec utan, Es kiuel lakozni fog az henti Lelec wr Istennis, az ki ötter segities tengeti minden ioba, mind addig, mig fel tamaduanut az Christusnac meg allapedot cökkeltes hente legre. Kire az kegyelmes WR Isten legicsi minketis minden yaunkat, az ó nagy kez dag irgalmalessage herint, henti Fianas érdeme által, Amen.

Luc: 15,

Matth. 4:
Ioan. 14-

Eph: 4:

S V M M A I A.

Meg

H V S Z O N H A R M D I C V R N A P I E V A N .

Meg hallottuc, hogy ô maga az mi w-
runc Iesus CHRISTVS előnkbe atta az ô
Atyanac mind irgalmassegat szokhoz kic-
veshic es követni akariac, mind haragiat az
zoc ellen, kic ô hozza még lem akarnac meg
éterni.

Irgalmassaga az, hogy ô sem itelni, sem
karboztatni nem akar: Meg boczt minden-
ker, es legit minden iauasual. Haragia az:
Hogy ha mi meg nem térdic, de most ite-
lloc, karboztatunc, meg nem bocztatunc;
ôis ekképpen czelekesic mi veldunc. Mind ez
kettővel razni es fel terkenteeni akart à Chri-
stus, hogy mind irgalmassegat meg becrűle
nene, mind haragiátul félneoc.

Es meg hallottuc, hogy az mi meg térea
sünket, es az ô irgalmaslaganac követelset v-
gyan valoba meg kauannya mi tû únc, azere
arra sokeppen intez WR Christus. Ha
már hamar mig az vton vagyunc, mig az
Birodlihe az iteltenem iutunc, addig té-
riúne az WR Istenbôz, es addig engerellyde
meg az mi telebaratinkat. Mert ha az hohas
nac adnac, es az öröcs tömörözre vernec, kels
lón bagkodunc, kelsön handeközökodunc iors.

Eg

Es nagy soc tőb inteleckelis ínt, hogy meg gondolnuc miud io voltat az WR Istenec, mindenyegeteset, háratiat: Es aztis, hogy mindenyaian egy arant valo bűnőlőc vagyunc, egy arant hűkőkőlkődűnc mind Istenec, mind egy maſnac io tete nekül.

Soc peldainkis vadnac kedig az kic eze-
ket meg gondoluan nagy gondot viseltek
az igaz kereztyeni meg térelstre, az Istenuel és
embereeket valo meg bekellestre, az Istenes
igaz, es hent életre,

Vtolso Tanuságunc es ne- mes Intesűnc.

Errőlezekeket megis ved iol eljedben: Hoa igazzulnod es
gy minden valaki iduőzülni akar, annac hűk beretened kel,
seg hogy megis igazullyon, megis hentelte- ha iduőzülni az
sec. Az meg igazulas, az, midön à Christus kars:
igassága, az az, az paranczolatnac ő általa Az mi igasságunc
valo beteljesítse, az hent valo hent éle- az bűn bocztas
te, es az ellen valo vétkeinkert valo henuerde-
senkünk tulaydonitatic. Ez à mi meg igazu
VVvv lalunc

H V S X O N H A R M D I C V R N A P I E V A N .

Az mérleges lafunc Isten előt. Az meg henteltetés kedig
teljeskne bens az, minden Christusert hent Lelket vethet
Lelkeatállsz, es az által wyonman hentettetőne, wy elhet,
éretmet Istenről vethet, wy fizszt. Lelket
erőt fogadunk, es ez által az bánuel ki be-
lencsorult rufakodunk, hirtzelünk, szt ölt
dökölyde, foytoggatt; úc, hogy az ö kuanla-
ga kerint az wralkodgyec bens. dec. Rom-
man. 8.

Az töb iohoz
irgalmaschis les-
gyüne. Es hara-
gunkat meg bir-

Ez meg éledes, elevenyites, felébrűles;
minden felsziora kel, valamit Isten keuan az
ő paranczolatibán. Az soc töb nemcs er-
kölcsoč közöt kedig, eztis keusunya, hogy
ha meg haragjunk, az harag ha bennűnc fel
mozdul, mint az ganevba az bűdösleg, ottan
le nyomjuk, mentül hamareb lehet penig;
Epic. 4. annyiuval iob. De arra nagy gondunk legyen
hogy az Nap rayta el ne nyugodgyec, ha
ellensegem ha el valahogy el nyugodot, érótte igen keserue-
tyneč, Keryuc sen sítidne, es feluen az Istentől érótte össz-
az istentem. Ilye meg kóussá, Ha az előt volt beannunc va-
fel. De te felvárem meg ver az
búner, Iellichei *Ha penig az mi nagy romlot termezetűne
kerzelmessben ve maist, vagy az ördögnek soc felől valo gyű-
gezelik

béa

hős haborgási miat, auagy gonosz ember
 rec miat vatalan meg haboritanc, es ma-
 gunc semmi keppen nem ohatnuc, haragtul,
 panaztul, kítoktul, es gonok hantektiöl; az
 mint kiualt kíppen az hiusknee ez felsé hars-
 tzokis hantalan vagyon [az tób felsé bánonc
 harzai köröt: Ollykor nagy súra füldűne
 az WR Isten eleibe: Es kérde ne bozcas-
 son felőrteb való kísírtetet áhaboru miatis-
 reanc: Es birtia meg à mi gyarlo hivánket;
 es töris engedelmességre es bekéreges tű-
 gyelre io akaratra, es io hantekra azoc ellen;
 az kic minket haborgattac: Oltalmazzou
 enegis az ô nagy mindenható Isteni ereje-
 ból. Ha pénig immár el estűnc haragunc
 miat, akar kár tetelbé, verekedesbe, auagy
 metalam gyolkosságbanis, es akar mibe: Ez
 illy tzegetes bániat igen félydnc. Mert
 minot Dauidot igen meg vere patarnalaga-
 ért es gyolkosságait, meg ver nyíuan min-
 ketis ezekétti: De megis az ostort loc kep-
 pes meg enhitit, ha elbicc elederzanc: Ha mi
 kart rötfel ellenlegednec, fizeld meg ha le-
 het, Es kérlel ne czeiczapy, ne hizelkedgyel,
1818 meg teresed
nec eg leß iels.

VVvv ij bogy

HVSZONHARMADIC VRNAPI EVAN.

hogy Isten az fizetés nekülis meg bocsattná
mert meg csalod magad, à te magad rauas-
lagsual. Se féilly hogy az vtan nem lenne mi-
uel éned, ha az gonoſul el vőtt marhat meg
adnád, mert bizony soe keppen meg töríti
Isten. Ha mit ô érötte mielő, ô tüle való fel-
tedbé, es besí; való bizodalombol, bizon el-
amelykodol azon, mint áld meg az vtan tege-
det. Világont ha bár vgyan igen nagy örömet,
nagy nyereséget vennelis] azból, hogy bo-
ſut allóttal, hogy malnac el vőtt marhat
auagy költsen rauasul el kérte marhat meg
nem adod. Mit használis vele, ha tíz, hús; ez-
tendeig élnelis belölle, es az vtan lelkedet ô-
röckel vezted. Ezt az hitetlenec nehezen
auagy vgyan semmi keppen nem fogadhat-
tyac, mert el idegenettec Istantál, ô benne
nem bízhatnac, hanem az hazug es csalard
ördögbe, ki Adamot es ez vilagot el vezte
es vezten vezzi De à hijucc lekeñyenec fel; es
az ô gonok peldiokranc nézzenec. Hidgye
néc az Istennec igeréti, féillyéc az ô fejye
geteler, tamazkodgyanac minden lüklegék
ben czas ô rea, meg lattyac hogy az Ite-

Math. 16:

Mar. 8:

Luc. 9:

ten igen kepen bojutulis, hegnyilegtulis,
nyomorulsgatlis' es minden testi lekinya-
ualyatul meg tudya oltalmazni óket, Es
megis oltalmazza, Mert kótötte magat s.
Fia átal, Ióan. 14.

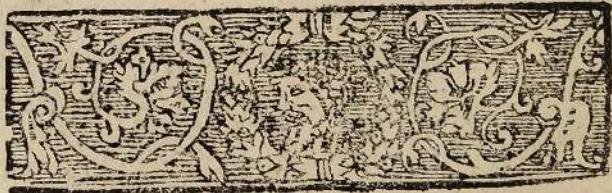
Azert hogy mindenekbe ó Szent Fellege Könnyörgeſtre v40
legyen mind holtig mellertanc segitlegül, to Intes.
ez vannis es mostis, Ier kótyörögiúnc ó
Szent fellegener, Es adgyunc hálatis, hogy az
mi loc adoslaginkat aiandekon meg enget-
te, mint az Kiraly az ó ſolgaianc, a tiz ezer
Talento mot, De oltalmazzon bennane,
hogy mi olly hala adatlanoc ne legyúnc,
mint az ſolgalott vala. Hanem mint az
WR Isten mi bozzanc sokeppen irgalmas,
mijs egy maszhoz mindenekben igazan va-
lo irgalmasloc leheſſáne, könnyörgeſünkbeg
kedig mondgyuçel ez Imatſagot.

I M A T S A G.

M Indenhato VVR Isten, ismer-
iúc hogy hegny bùnó óc vagyunt, es
te uged sockal tartozunc. Hálát adung ke-

VVyy iij dig

HVSZONHARMADIČ VRNAPI EVAN.
dig te neked tizta h̄iwból, hogy ezt az ados-
lagot rolunk elvötted, es az te h̄ent Fiadra
vetuen, ö vele mi érőlünk meg fizettezed :
Kérünkis tegedet, hogy tart meg minket è
hitbe, es az te h̄ent Lelkednac általa it è föl
dön vgy vezetelly es igazgás minket, hogy
à te h̄ent akaratod szerint élyünc, à mi sele-
baratinkhoz szeretettel, h̄olgalattal, es legit-
leguel legyünc. Es minden haragot, bekétes
lenleget, es boszú állašnac kevenságat levelez-
lünk : Hogy az te haragodat mi reane
fel ne inditsük, hanem mind éltig az
Christus Iesušnac általa tegedet
mi hozzánc kegyelmesnec il-
merüne: Ki te veled éles
wralkodic mind öröcs-
kön öröcke, Vgy
legyen.

W R

VR ALELKE NAPIA
VTAN, HVSON
NEGYEDIC WRNAPI

EVANGELION.

Pinkess van bus
son Negyedic:
St. Harem'ag va
tan buson haro
madic.

Az melly Euangeliomot é mai náp
hók tanac predikált: Aznae egyie re-
szebe Iasv s Iduőzitenc az tiz paranczo-
larnac. Ötödic es Ellő paranczolattyat
magyarázza meg. Az ötödic imez: Atya-
dot es Anyadot riztellyed, hogy hošu i-
deid legy az földen; mellyet az te Istened
Ad neked. Az ellő imez: Ne legyenec te
neked idegen Istenid en előctem. Ezeket
magyarázza meg. Mert erra tanyit ma s
Hogy adgyue meg sz mi Czařáré, Cze-
sharnac, es az mi Istene, Istennec.

A melly Euangeliomot írt meg hent
Mathé, az ö Enangeliomi könyuenec hu-
hon kettödic Reh;be, imilly
igeckelb.

MATTH. 22.

Ackös

HVSZON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

Az ördög à bbl-
eteket alnoksag-
ra, az hatalma-
jokat kegyelen-
segre igattya
Christus ellen,

Ckoron el menuen az
Phariseusoc tanaczot
tartanac, mi keppen ô-
tet besedeben meg fog

nac. Es hozza küldec az ô tanyit-
uanyokat, az Herodesnec folgaiuál
egyetembe, es mondanc: Mester,

Papoknak es fő
nepknec imé mi-
nomu alnocrá-
uah bizekdedó es
szin mutato, sas-
uac leziel.

Tudgyuc hogy te igaz mondo
vagy, es az Istennec vtat igazan ta-
nitod, senkiuel sem gondols: Mert
nem nezed senki sômellyet. Mond
meg ez okaert mi nekûnc, mi tetzie
te neked: Illike Czaßarnac adot ad-

Bzról vagyon az
kerdes.

ni, auagy nem? Iesus kedig ehebe
veuen az ô alnoksagokat, Mondá:
Tù kepmutatoc, Mit kisirtetec en-
gemet? Mutassatoc meg ennekem
az ado penzt. Oec kedig elô hoza-
nac

Az ô magoc nyel-
uekkel es penzecc
kel teice valaze
az kerdesres

nac neki egy Denart. Es monda nekic: Kie ez è kep, es az fellyül valo
Iras? Mondánac neki: Az Czaßare.

Ackor monda nkic: Adgy atoc meg szepen körökös
az okaert Czaßarnac, à mi à Cza- zic, hogy ha cza-
ssare Es az Istennec à mi az Istene, ßareag penz, ten-
Es haluan ezeket, el czudalkozanac hat ötct tisztel-
es el hagyuan ötct el menenec. lyec penget, De-
szepen körökös
zic, hogy ha cza-
ßareag penz, ten-
hat ötct tisztel-
lyec penget, De-
az Istent szisz-
Lolekel kel iiz-
selni, kiuel meg-
magyarázza az
ötödic es első pa-
rancsolatot.
igy örzi is-
sen más minden
alnokot ellen ak-
öveit kiket be eys
az ö magoc vero
mebe.

RÖVID MAGYAR AZ ATTYA.

SZENT Mathé ex Euangeliomba ezt ir-
is, hogy noha I s v s Iduðiténket igen
álnokul fogdostac ez Kérdesssel, Ha illiké az
Chášárnac adot adni auagy nem? De
ö igen lsep tanusagot adot mind ez egez vi-
lsgnac szra valo feleletiut: Tanítutan hogy
minden adna meg az Chášárnac, vranaç, lđ
feineces minden előitõc tarroznac, ezt, az
miuel ö nekic tarroznac, az ötödic paran-
czolat fterint. Az miuel pesig az VR Is-
tennec tarroznagac, ezt ne emberkncc, ha-

MVSON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

Nem ö neki az Istennec adnac, az ellő paranczolat szerint:

Melly Euangeliomba roba loc tőb nemes tanulágokis vadnac: De leg fő tanulás fog az Ottódic es ellő paranczolatna magyarazattyaba, Az ötödikbe Isten ezt paranczollya: Hogy Atyankot es Anyankot tiszellyűc. Ez meg magyarázza az WR Kierodac az mi Christus, Es tanyit, hogy m'nd mi Atyaféleme:

inc es anyainc azokis, valakic mi velünk birtac, valakic alá Isten beandunc adot, valakic reanc gondot viselne, tanulagu kra, oltalmunkra, éltetelünkre. Azert mijs vihont mind azoknac meg adgyuc az ö tiszesslegöket, hogy öket meg beczülyűc mint Istennec kepebelit, nekie tiszesseget tegyunc, éröt tőc könyörögjunc, hálakat adgyunc, nekie iot kevül nyuns, kériunc, paranczolatyoknac, oktatoknac engedgyunc, senyegeteiketől féllyunc, hálsegekben legitlde. Es valamivel nekie tartozune, io keduel zugodas nes kül meg adgyuc. De ökis mi tűdunc Istennec tövönycszerint valokat kevünnyanac. Azert mijs mindenkor arra igen rea vigyazzuac, hogy ha az mit ötődunc kevü-

nac, azo: ninczeneké ellene Isteonec paranczo atisac: Mer ha Isten ellen valor kevna
 nac, ot ez iusson el, ûakben az miot sicut Peteris tanyit monduan: lob Isteonec en
 gedni, hogy nem arint emberekneC. Igy ta-
 nyit az WR Christus is ez mai Euangeliq
 ombais: Hogy az mi áz Istene, azt ó nekiie
 adnac. Miut az elsô paranczolat herint, Ez-
 zec az Istene: hogy ôtet igazan meg ismer-
 nac, ôtet mindeneknec felôtre beczûl, dc;
 mindeneknec felôtre felnenc, mindeneknec
 felôtre herendé mindeneknec felôtre ó ben-
 ye biznanc, ó neki mindenek felôr anged-
 nac, még éle, ûaknac ôtet inkab heretnac;
 ó töle mindenekbe függeneuc: Az cõb pa-
 ranczolatoc herint, ôtet legisleg û, biyñuc az
 ô igitet tiztan horgalmatosos tabulnac, Il-
 tenfukert, mind k. ôtinket, mind idegeneket
 tiztelneuc S. nkit meg ne lertenenc, Maguac
 meg ne férrezzenenc, Es még hiuákeus tize
 gessegban hordoznuc.

A. 5.

Ezekkel tartozunk az mi teremtõ, meg
 valto es élterõ Istendaknac, kiktûl el ne sza-
 kadnac se ôrdög, se gonob; ember röitten,
 gû miat.

HVSZON NEGY^{EDIC} VRNAPI EVAN.

Ez fő tanusaga az mai Euangeliomnac,
es értelme imez mondaloac: Adgyatoc
meg az mi az Cráháré Cráhárna, Es à mi
az Istené Istenne, Hogy az menyibe Isten
keuanoya, ennyiból az mi előttöne iaroin-
kat tiztellyűc, segitűc, hulgallyuc, mint föl-
di wrunkat, földi adonkat neki meg adgyuci.
De az Istenet neki ne adgyuc, hanem azt I-
stenne tarczue. O leksi állat, azert ötet leksi
aiandekinckal tizta sziwel tiztellyűc, az ô rö-
uenye es Euangeliomia szirot.

Másodszor ezis iclentetic ez Euangeliom-
ba, hogy az pokolbeli ördög loc keppen le-
selkedie az Christusnac es az ô hiucinec el-
lens, mind sziomelye kerint, mind tegiai es
hiuei által. Ki az bôlczecket izgatty alnokialag
ra, az hatalmokat haborgatasara Christul-
nac es az ô hiucinec: A mint mais az Pha-
riszuk loc nagy álnokul sziplin alat kérdezic
erre: Ha illické az Czašarnaec adni azt a
pécozt, kit Isten regen az ô hent Templo-
mara röndölt volt: Es melleicec röndelic az
Herodes Kiraly hulgait, hogy ottan meg
fognac, mihtung cilept valot mondanya Cza-
šarnaec.

Hat-

Harmadkor édes vigaztalaunkis vagy-
ón ez Euangeliomba, ezből is: Hogy á mi
wrunc I E S V S C H R I S T V S ellen, sem á-
noklag, sem tanacz, sem erő hatalom nem
áhat, Hanem mindennek hcp móddal tud-
gya eleit venni. A mint más olyy czudak; e-
ppen ada valasz az áluokoc kerdesere, kiből
az hiuekis drága dolgokat tanulhatnanc, ðc
penig s;egyent es gyalazatot mint ortzatla-
noc vallananac. A mint ezeket rouab ron-
del mayd meg hallyuc. Először lassuc á mai
hököt Epistolabannis s;ent Pál, mint ist ez
fele álnokoknac meg ismeretire es hogy öket
ne kóueslác, hanç inkab magunc meg óyuc;
es habiuc magunkat az igaz hiuekhöz, es az
WR Christushoz, kit nagy öröm melis var-
iunc sz mi meg diczöiteunkre, hol vege le-
hen ez mostani ördögi harczunknac es loc-
testi lelki baylodaúuknac.

BIZONSAGA S:ENT PAL LEVELEB öL.

Kibe tanyit, hogy meg valazs;uc á cza-
lard tanyitokat az igaz tanyitoktul, es az
XXxx iij ö ál.

HVZON NEGYEDIE VRNAPI EVAN
ö álnock kör mutatosságoktul meg övius
magunc: Es int hogy tanullyuc az igaz
mennyi tudomant, ki mioket vilisen az
Christusnac igerz ismeretire, es ö általa
az ördög életre.

PHIL. 3.

Párnac tanításat
hitt, es erkölcs
szel kövessé.

A Tryamfiai Egyenlő kep-
pen legyetec en kouetőim,
es iol vegyetec esetekbe a-
zokat, à kic ackeppen iarnac, à mi-
keppen mi vagyunc peldaul túnek-
tece: Mert nagy sokan iarnac kú-
lomben, kic felöl gyakorta soltam
túnektec, mostán kedig siruannis
meg mondom, hogy à Christusnac
Keresztnec ellenségi, kiknec az ö
vegec veszedelem, kiknec Istenec
az önnön hassoc, es kiknec diczóse-
gec az önnön segyenekre vagyon,
kie

kic czac ez földiekre viselneç gon-dot.

Mi kedig vgy viselyüç maguna-
kat mint mennyei polgaroc, hon-
netis váriuc à mi meg sábaditon-
kat az VR Iesus Christnſt, ki el
valtoztattya à mi alà valo testúr-
ket, hogy egyenlò abrazatu legyen
az ô meg diczöült testeuel, az ò cze-
lek ödö ereie ſerent, mellyel minden-
neket maganac birtoka alà vehetis.

Az hiuec Christo-
tus taniesara
neznec minden-
kor, Es gondol-
kodasoc kiuanfa
zoc beßedec o.
haytaſor ſobuz-
kodasoc mindaz
örök eletre valo.

RÖVID ER TELME.

Ez igekben erre tanyit kiualtkeppen
ként Pál, hogy áltaratloson tarczue magun-
ket minden álnoc hamis tanyitoc ellen: ß.
ket meg valszüe az igaz tanyitoktul es ró-
löt magune meg óyiuc, hogy az ô álnoc
fölo mutatasagockal meg ne röfallyanac, es az
igaz ércelémül es az igassagnac vallasatul el
ne híjakazjanac. Mert ôc czac az fele tudo-

HVSZON N EGYEDIC VRN API EVAN,
iudomant kóvetnec, az ki miat semmi has-
borulagot nem kél hennedni. Melyet az
ördög lemimibe nem haborgat, mellyben
czac testi nyugodalmat, kazdaglagot, lakast,
híw diczöleget kereintc. De mi ezt a tudio-
mant kóvessák, ki mellet noha it soc haboz-
rut kel hennednáoc, de végre az által meg
nyuglásáoc az öröc életben. Az a tudomán-
yaiig, az a melly ingyen es a iandékon czac
az Iesus CHRISTVS érdeme által hirdet
bánnecc boczanattyat, es öröc életet. Ezzel
előkezic az ördögnek minden tudomanya.
Mert tudgya hogy ézben való igaz hit es
biztoslom által, minden bűnösök meg iga-
zuinak, hent Leiket veszíacc, es az pokol ere-
je ellen erős hatalmat.

Azert ez ellen soc emberi érdemeket, es
hazug henni seny veztő Isteni rizteleteket her-
zeti, mind Török, Sido, papas, es minden nevű
zet közöt Világ kezdetről foguan. A miat
hent Pállalis es a kiker ö tanayit valazz felcc
ellenkeztec. Es a mint ö magatis az WR
Iesus Christust az felcc fogdostac nagy álno-
kul imez kérdesbeis: Ha illikt Csalarnaca-
dot

AZ VR LELKE NAPIA VTAN. 365
dot adni, auagy nem. Kikröl az Euangeli-
omban hollyuc nyiluabban.

AZ EVANGELIOMROL.

Nyiluab Magyarazattyá.

Math. 22.

Ackoron el menuen az Phari-
seusoc tanaczot tartanac , mikep ,
pen ötet beszedeben meg fognac .

Ime ô maga szent Mathe meg magyaraz
za ez igekeben, az Phariseusoc miczodásiuel
kérdenec tanaczot az Christustul . Mond :
olij siuel hogy ötet beszedeben meg fognac .

Ez álnoksagot értlûc meg megis nyiluab
ban, az vtan aztis tanullyuc meg , hogy ez
álnoksag , ördögtul vagyon Christus el-
len, kisloc kíppen tör ôrea , es minden hi-
ucre.

Vedd eljedbe iol, mi volt az Phariseu- Kérdés regy e-
soknac álnoc s handekoc : Aztis meg mon. bedbe,
dom touab, miert voltac illy nagy méreg-
uel az WR CHRISTVS ellen .

Ez volt az ô mostani álnoklágoc, hogy ezt
é kérdest tamaszhaç ô kleibe , hogy ha illiké Mostani álnok,
sigic mi volle,

HVSZON NEGY^{ME} DIC VRNAPI EVAN.

az Czakarnac adoradni, vagy nem: Mert doc ezt è kérdezt oly álnokul akarjat tanács tani Christus eleibe, hogy akar mit felne is, el kellene miatta véljeti, az 3 gondolat tyoe es végezet tanaczoe leriint.

Ezt mit akartat meg kerzeni ércsue meg De elől, er ved iolefjedbe, Miczoda adorol vagyon az kérdes. Es mert vittuk kezec azkor az ado felöl.

Mind az ket se. Ket fele adorol értheted ezt. Az orszag le adot iol meg adoiarais, az Tempomtrais. Mert mind a kettöt az pogán Czakar maganac foglalta volt, az orszag adoiatis, az Tempomatis;

Az orszag adoiat azert, mert az orszagot fegyverrel magahoz holdoltatta volt, es azkor Ierusalem orszagot egez Sidosagot Romahoz birtac, kibeszkoj pogán Czakaroc Julius, az utan Augustus, es azoc utan többet lakoztac, à mint most az mi Magyar orszagunkat Török Czakar birta Constanti napolhoz, es adoiat oda viteti, Igy szokis az orszag adoiat Romahoz vitettec, De sz felst, az Ierusalembeli Templomnakis igen nagy ioudelme volt, Mert az Isten ari parancsolta vala, Exod. 30, hogy minden hu

buß; buß; eztendős ember, az hent Egyháza
az egez országba fizetne egy egy Dragmat,
közel egy fertal Tallert, huthon öc pénz &
rőt. Azt lókán hatallyács hogy tört volna
 minden eztendőbe hírom hsz ezer aranyat,
Mert tizenket hsz ezer embertel, töb fizet
tet az Silomon Templomhoz : mind az Mire való volt a
Templom épületire, mind azokat soc dra
ga herhamira, mind az pipoctartásra, mind
az nyomorultakra, Mert ot nem volt habad
koldolni, hanem szabol kellet az nyomorulta
kat tartani. Deut. 15. Azért mind az
ket fele adorol lehet ez kérdesis. Kiket Cza-
karazertis foglalta vala el, hogy szabol ö el-
lne népet ne herczessénee.

Azert az a kérdes, Ha illiké Czakarnac Ez kérdes' mics
volt veszedelmes.
adot adni, ausgy nem, aikor az időbe igen
veszedelmes volt egy nihany ökevert: Ezertis
mert ökec az pagan Romai Czakar erő ha
talommal foglalta volt birtokaik : Az S/da
nep nec pénigaz Irael siainac Istentül pa-
ranezolus volt, hogy magoknac idegen
nemzetböl Kiralyt ne valaztanadac, Es II.
ten loc kör igeretetis tört volt arrol, hogy
ö adas nekic, az ö nemzetlegökböl io Kiras-

Y Y Y i j lyog

HVSZON N EGYEDIC VRNAPJ EVAN
lyokat. Sőt az WR Christúlis ö nekic ör ösz-
ke valo Kiralyoc lenne. Azert éc Ist:notte ez
egyic igeretihöz tartottac magokat, eszert
nem akartac pogon Czahart vrálni. De azz

az ikerigereci nem igazan er. Mert Isten olly ockal tötte voltaz hép ige-
retek, ha ökis öret igazan tizteloc, nem bal
uanyozassal, sem lator erkölcsuel öret es az
ö neuet nem hidalmasztatnac. Es hi nem elac

1. Reg. 9, kálló pappczellessel, es kálló aiackal, hanem
hiwel lelekkel tizteloc. Ha az ö töruenyet ot

Ez. 1. az Temploban igazau hirdetni, es azt
meg örizzeicc. Tousbba az igeret kiu alk-
keppen czac addig tartor, mig az Christus
el iüne ez vilagra. Melly Christus noha Ki-
raly lenne, de nem földi, nem testi, nem ez
vilagi kepü, hanem mennyei, leksi, es öröc-
ke valo, ki az bün, az ördög, es az halal el-
len hadakozzaec, ki fel tamaztans, es mind
öröcke életne. Ki midön ez vilgra hür-
letne, ö it igen alazatos, engedelmes es ke-
gyelmes lenne, ki nagy kintis henuedne, mert

Zich. 9. Istennec áldozatra valo Baranya lenne, es
Bz. 53. ezzal fizetne meg ez egez vilag adossagat, es
Ioch. 1. ez utan emelhetne fel az mennyei öröcke
valo

valo Kiralylagra, holot úne az Arya Isten-
nec iobiaro, es mindeneket labai ala vette.

Psal. 110

Ez meg beczüllhetetlen draga igeretit az
Istennec, öc czac testies ez vilagi módra ér-
töttee. Azert soe helyen CHRISTVS W-
runec intötte öket, hogy ne pörledgyenec, ne
feddödgyenec az testi l;abadlagert, hanem
az lelkire es az öröcke valo l;abadlagra vilel-
lyenec gondot, hogy meg menekedheslenec
az öbűükötül, az Istennec röttenetes öröc-
ke valo haragiatul, es öröc karhozattal kín-
ual, tömlörzuel, fogfagual valo bunteteletül.
Erról monda nekic s;ent Ianošnal: Ha az em-
bernefia meg l;abaditand, bizonnal l;aba-
doloc leztec, az az, vgy leztec valoba es bi-
zonnyaba l;abadoloc: De ha az báni miat
ördög rabsagra, ördög kira es halalra mentec,
az ördögök kiralylag es birtokoc ala, Val-
lyons mit has;naltoc az testi, árnyec l;abade-
fagual, Sör mit has;naltoc, ha mind ez egez
vilagot nyernetekis, es lelkereket el vezte-
netee.

1642. 8:

Luc. 9.

De az Sidoc ezeket nem akartae érteni, Testi ragyodafoc
hanem öc az mint az ñ Phariseusi es tanyi-, mis az lelkit né
toi magyaráztae, czac ez vilagi bekeleget, Berezhetsse,

YYyy iij es fia

HVS:ON NEG YEDIC VRN API EVAN.
es habadlagot értőtök, es azt ohaytották, à
mint még az Igegyu Apostolokis miettőe
sokáig ez teljesbe voltak. Mert mindenya-
ian it ez vilagon iaksb vagyodubc à testire,
az felkintel.

Es noha de ez Istennec mindenben
engedetlenec voltac. De õc mégis bizakot-
^{haza valo kiza}
tacában, hogy Isten õ neki igert nemze,
holásoc miat, be-
londul fel segy, tekböl való földi Kiralyt, es az WR Chri-
stus kezére wroc studis oly lenne, mint az David, czac földi
ellen,

Kiraly. Azert õc az Pagan Czahár ellen fel
tamaduanac. Isten melleterec lenne, à mint
Gedeon melle, es Machabeus loc melle volt.

Ily hamis értelemsec miat lokhor fel ro-
hantanac az Czahár nepe ellen, es bennec soc
kártis töntök. Es voltac oly meg hiesedet
lánc, kic õ magokat az igert Christusoc
nevezetek, es melleiec soc ezrei fel rezzenet-
tenec, kic azt hirdetsek hogylísten aetic kolt.
Volkac olyankis, kic azt meretek hazud
^{illye rolt}
Teudas es Galli
Isabeli Iudas,
A. 7. 5.
hogy ezac õ melleie fel tamadgyanac, õc az
Iordan vizet ket fele állattyac, mint regen
Iosue, es karaz labbal által viki ôket, es meg
lattyac hogy Isten velecs leken. Ez fele ha-
zug ördögi izgatás miat, az bdn miat meg
vakult

vakult gonoh; nemzet/ez fel tamat, es nagy
kreguel el indultac Iordas melle. De à viz
nem ment ket fels, es raytos az Czahar ne-
pe, es vntalan vutolan vgyis loc ezert le vog-
tac bennec!

Er fele dolgoe egy nihanshor erud-lato-
soc voltac, kicke az Isten erösi ötte szt.
hogy az ó regi igerete olly móddal volt, ha
ðc igezan Isten tiztelöc leunenec. De miert
hogy öret el hattac, õis immár el allot mel-
lőde. Es pogau friedtem kemen es kegyet.
ken WR alatta, hogy holgallyanac annac,
ha öret nem akertac holgalni. Es bizonyi-
tette szt's hogy ó nem vgy töri volna ige-
retet az Ckrustus felöl, hogy az ó neki te-
sti Kiralyos lenne, hanem leksi. Es azert az
regi testi Kiralyfagnac végenec keilene lenni,
es immár fotta fele volnanac. Es az iele len-
ne, hogy az leksi örökke valo Kiralynac el Gen. 49:
kellene ion, az mint sánt Jacob meg pro-
phetaltak volt, hogy ollykor ianc el, mikor
az birodalom neha mindenestül fogua el né-
kelne az Sido neptöl. De azert immár ida-
gennis kezdene wraikodni. Es igyis volt,
mert olly tiztarto Kiralyok volt Czahar

H V S T O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N .
V E N Herodes ki fel Sido nemzet volt, kinec
felelegijs Sidoc voltac, & mellette pogantiza-
ratto tarlis volt Pilatus es többec. Az pa-
pi rendis még mind helyen volt, az áldozat-
nac helyetis az Templom fen állott, Mind
ezec az regi Prophetac irasi kerint aze islen
törte, hogy immar ideie az Christusnac el-
jöni. Mert czac fel kerint allana az ö orsa-
goc, es immar lassan lassan mind alab alab
szallana, mind addig, míg tellyesleguel vége
lenne, mind az Kiralylagynac, mind az Pap-
lagynac, mellyec czac árnyekul néztec az wr
Christusnac lekki es örökke valo pplsagara;
es kiralylagara.

Ezeket mondac òc érteni sem akartac.
azert az ö Czañaroc ellen, kit Isten ostorul-
is bizonlegulis reaioc ereztet volt, loc kep-
pen cilenkeztee, hizelkeduen ö magoknac i-
hogy Isten az ö regi igereti kerint mellettee
kez.

Hora inkab ke-
mény kerete vrac
ellen, egysikib
kemenykerete ö ellen. De Isten módot adot az Czañarnakis ;
magat mint eréssitie az kemeny nyaku nep
kic öket negy kapitanoc ala adgya.
negy tizlú wrac ala szeggaruan öket, hogy en-
rót-

töltében lenne nec, es nagyob fonyitec alat,
Es így nem lehetet módgyc, hogy fel ta-
madgyanac az Czaſar ellen mind orhago-
styl,

Mind az által az zúgadas es az morgas
küntelen bennec volt, hogy õc nem tartoz-
nanac adoual, hɔlgalattal. Mert õc Iſtennes
yalaztot nepti voltac. Es lót inkab Iſten ɔ
nekic azt fogatta,hogy az ô Kiralyoc es Chri-
ſtuloc ala, még az paganokis holdolnanac.
De mondám hogy azzt õc hamissan testi kep
pen értöttec; Mert Iſten ezzet által azzt bir-
dettecet az kit im körömköclis latunt,hogy
ezz ôkent Fiat minden nemzet közzül, kic
regen paganoc voltakís. wrallyac, es iduô-
zitô Christusoknac tartyac, ki által bûnôc
boczanattyat, fel tamadast, es ôtôc életet
varnac. Ezet ôc igy nem értöttec, érteni nem
skartac.

Azert czac az ô testi keuaplagokra va-
gyoduan, lok;or zaygottac es fel kialtottac
hogy nem kellene engedni az ô regi ſabab-
fagokat az pagan istatelen nepnec. De ez
zaygas czac hiaba valo volt, Mert ereice es
bátaimoc nem lehetet sz Czaſar ellen.

^{1er} 7.
Malachi 1.

^{Heb}, 7:

HVSZON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

Ezere volt nagy
veszedelmes vas-
laze tenni. ¹⁷¹⁴
Ha illikke adot
adni vagy nem:

Latuan azert az Czaſar tiattartoí hogy
illy ſoc zaygas, kialtas vagyon az adó miat,
feltez zanabonſtul, faj rohanskul, es orhag
ſerint valo baborutul. Azert meg hattac,
hogy ſenki azrol ingyen le hollyon. Mertha
valakit meg értenenec, hogy az Czaſar el-
jen kialt, es azt mondana hogy ô neki adot
ne adgyanac, ottan meg fogiac ezt, es meg
öleſte.

Az'nepiengyű-
lölts až, až ká
Czaſar mellec
fols.

Éz nagy kemény paranczolat miat, ſo a
kan czac ſuſogtae, es lokán czac mozañi lem
merrec: De azert magokban erőſten mó-
kókrec, es dul fultae. Es ha valakit hallot-
tae hogy az Czaſar mellec fogna, es azt
mondana, hogy engeđni kel az Czaſarnac,
es az ô adoiaſt meg kel adni, azt orhag ſtu-
lojanac tarrotae, es közzálöc ki vetőttes
mint erultatot.

summais alnok.
jegoknac:

Ezból meg érthećitec melly nagy nehez
keřdes volt ezi: Kelleaz Czaſarnac adot ad-
gi, auagy nem? Es ionet ekedbe vehed Melly
gonol; alnac ſandeckal kérdeztec az WR
Christust: Ha meg adgyake az adot auagy
nem: Ez alnokiagul. Hogy valamit felel,
de mindenkeppen el kelleſſec veļnac: Mer-

ba azt feleline hogy nem kellene meg adni az adot Czasharnac, az mint Czashar nepe rea tamadna, es vagyis el veszne Czashar nepe miat. Ha penig azt feleline, hogy meg kel adni az adot Czasharnac. Vgy mint az egez Sido nemzettet ellenlege lenne, es orszag arulongan tartanac, es vagy az nepe meg kouezne; vagy öret meg vatalna, es lemb Predikaciora nem menne, es sem mibe nem beczalne, es igyis el kellene romlani.

Im érted minemű gohos, mérges, vesze Nagy hatalma
delmes álnoc rauas; handezkal tanatskoznac az ördögne, hog
C H R I S T V S ellen, az Sidosagnac fő fő ne- ez vilagnac ehez
sei, Mondoc im érted kezdetit álnokslagok az ö meg vátó sit igy gyôhôsítse
nac: De imonár érczûc az tób reshetis álnoc Christus ellen
ezelekedetekne. Azrol azt iria hent Matth.

Es hozza küldec az ö tanyit- Masic Hermadic
uanyokat, az Herodesnec folgaiuál es negyedic resz
egyetembe. hduethegic al-
nokslagoknac;

Ex immár masic es hermadic áluoklegos
De oh ki rauas; ki czalard, ki álnoc az em-
ber, kinec kama telje, agazatty a hasz ezer;
A mint czac teis loc kippen áluokoskodol,
pörölköd, arosod, es egyebec ellen, Iuac czac

ZLIZ ij ittis

HVS SON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

itris mineműkéz nagy álnokslagoc ielentetie
à fö fö Sido nepnec: Egyic ez: Hogy ô ma-
goc nem menne, hanem tanyi uanyokat
kú dic. M sic ez: Hogy az Herodes tizttar-

Kralnokslagoc
ez ac 18.15.

magoc ez álnokslagert nem menne,
hogy gondoltac, hogy vgy az WR Christus
es;be venne gonos; l;and.kokat. De-
midón az kösség között, az po'garoc köz-
zöl, kic ô hiurec, ô tanyituanyoc, ô partyoc
volt, ha oda meonenee, azokat nem ismer-
ne meg, hanem aztalitana hogy ô ô ma-
goktul czac tanusagnac okaert akarnauac
kérdezkedni. Es ha valamiképpen azoknac
bölcsen felelneis, nem volna neki oly l;e-
gyen, mint ha ô magoc győzneinee
meg az Christustul. Ha penig tudacianul
holna az kössgnecc l;abadl;aga ellen, ottan
ô magoc ragadnac auagy kialtanac hogy ex
ember or;agnac aruloiia volna, es à tób köls-
seget ellene tamaztanac, Ez volt it egyic
álnokslagoc, Melly mostis l;agudoz minden
egesz vilag l;erte nagy loc álnókokban. Pa-
pokba, papasokba, Sidocba, Törökökbe, ke-
geztyenbe, kis törpec az Istennecc igetere, a-
uagy

uagy egy malra: Vételebe arulasba, pörbe
mely álnokiagnac hzaz ezer Reke vagyon,
czac fizelmez iol az fele alnokokra.

Masic álnoklagoc it à fô S doknac è vala;
Hogy az Czałsar tizettartoönac hulgaitis e.
gy út küldie, hogy mihent Czałsar ellen va-
lesmit hollana, szontul azoc ragadnac, es vît
ten vinnec. Vélem penig, hogy ezben 8 Mierik küldie Hs
nekic tób practikaiokis volt, az tizettartoc-
kalis, az hulgackalis, kiknec soc aiandekot
oztottac, hogy az ö akarattyokra kedues-
kedgyenec, ha valabogy kezbe akadna. Ha Nagy ördögi
érhetned es cshedbe vehetned, nagy amelkod mesterség.
ua czudalnad, melly nagy Mestersege legyen
ez az ördögneç, es melly rötenetès romlas
az emberbe ez è nagy gonossag: Hogy imè
igaznac akar lattatni à gonossagba, azt hęp
hin alat es igassag alat akaria meg herzeni,
Istentiel nem gondoluan, az ki ért minden
tikot, hanem czac emberet előt halolhass
el dolgat. Iay iay, ki nagy az emberi seter-
seg, à ki ezeket latni sem akaria magaba, söt
igazittha magat az merő hamissagbannis;
Iay iay kedig, talam te vagy egyic, A mint
szbeninis eleg álnoc mostis è világ, kic mind

Zzzz iij szek?

*Megír töb álné
jelzés az ſidák
nem*

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N V P I E V A N.
 ezeknec tarfai, atyafai, es bizonnyal nem
 Istennecc, hanem ördögnc ſolgai. Kik-
 ről eze mondya David: El vezíted WR
 Isten mind azokat kic bezuglagot ſolnac,
 Plal. 5. Az gonos; es az álnoc embert gyű-
 lői az Isten: Oh ki rötenetes Istenügyi gyű-
 lőtetni, Istennecc ellenlegenecc lenni. Mert va-
 lakis ö gyálól, azt: Istennecc minden terem-
 tet állatya gyűlőli, es azert mindenekbe ea
 fels átkozot. Tehát taozzec elaz alnoklag-
 tul, minden valaki az WR CHRISTVS
 nev enyezi, valaki magat Kereztyennec hi-
 uátrya. De laſſuc töb Reſteris az fő Phari-
 ſeus ſidac álnoklaginac. Azrol imex kózis
 kózis az mai Euangeliomba; Mikor Ieſus-
 hoz mensec volna az ö tanyiuanyoc, à köf-
 teg kázzú valo partyoc.

Mondanac : Mester, Tud-
 gyuc hogy te igaz mondo vagy,
 es az Istennecc vtat igazan tan-
 tod, ſenkiuel ſem gondols;. Mert
 nem nezed ſenki ſómellyet. Mond
 meg ez okaert mi nekúnc, mi terzic

te neked: Illike Czafarnac adot adni, auagy nem?

Soc agazattyu vagyon imár ez tel, beli
álooklaginac: Meri Mesterneç nevezic, igaz ^{hoc agazattya et al.}
mondonat, Isten utat igazgatonac, es hőmel ^{hoc hízelkődő beszed kinec,}
nem valogetonat: Ezekkel mind szert nevezic, hogy ez hízelkedő hoc miat magat el se.
Ilycze, magaba fel fuualkodgyec, auagy ke-
beritesset az feleletre: Meri ha Mesterneç, ha ^{igaztanito dol.}
Tanyitonac mondgya magat, tehát tarto <sup>84, De ök alna-
kul beszélhet,</sup>
kie velchogy tanyiton, ha mire kérdic, ar-
ra meg felellyen, Ha pentig igaz mondo, te-
hat ne himezzen semmit, hanem nyiluan
hölyön, nyiluan ki mondgya az mi igaz,
vagy banya valaki vagy nem, akar kössleg
ellen legyen, aker Feiedelem ellen, aker éle-
zebe, aker tizesszégebe, aker káraba legyen,
De az ki vgyan bizonyaba igaz tanyito, Il-
tenneç igaz es bizonyos hólgaia, semmi e-
gyebre nem néz hanem czac az igassagra, es
senkiuel nem gondol, senkire semmi tekint-
teri niots, senkinet hőmelyet, melsossagat,
erejet, hatalmat, senyegeteset, igeretit, barat-
lagat nem nézi, Ha nem minden valogatas
nckül czac az mi igaz ari mondgya,

HVSZON NEGY EDIC VRNAPI EVAN.

Mire valo; valo-
sae iz edess gel
es mo; eggel ò; ue
elgyedet hoc.

Ezec minden igaz h;oc, es rakuac draga ta-
nusagual, midön io h;iwból es édes nyeluek
es nem mergessel, es io végre mondattanac,
de mint az pónkac méreg az, à mi Méz az
Mehnec: Igy ez draga h;okis keserá méreg
ò; bennec. Mert minden czac à fejebe valo h;oc
hogy òc azt vételec, hogy az WR Christust
mint egyeb kaba embert ezzel fel suuasko-
tanac, mint az Esopus Rokaia az feketé

Roka mint et al.
ta iz sekete ho-
lor:

Hollo erössen diczeri, hogy igen h;ep feier
ha h;auais olly h;ep volna, mélitan az, töb man-
darac közé Kiralyne a;sony lehetne. Es az
Hollo el kabu'uan ez fele h;ep diczeretre, fel
tátiya h;aiat hogy Eneket mondgyon. Es az
melly darab S;yt az h;aiaba volt, elcyti, kit
az Roka fel kap es meg e;si, es kazzagassal el
megyen: Illy mesterseguel diczeric ezekis
az Christust, kihöz mostis loc h;antalan ha-
sonlatos vagyon, palpones, tapogatoc, ha-
zudozoc, czelczapoc, minden rend közöt, na-
gyoc es kiczinyec közöt, wrac es kösleg kö-
zöt, ki miat sokan megis cza latkoznac.

Ep edkeletes
bölcs es erös
volt az VI Chri-
sus.

De az WR CHRISTUS nem olly fo-
gyatkozot ember volt, mint mi, hanem i-
gen

igen es;es, es bôlcz, vgy mint kibe tely, ssegel
lakozot es lakozic minden Isteni bôlczeleg,
Isteni erô es hatalmassag, sôt az egy es ôrôc
valólagos bizony Istenleg. Azert ô ellenet
sem áluoklag, sem raoacz, sem erô, sem hata-
lom soha nem árthatot. Ez eztannis nem
árthat, azokonnis valakikre ô gondot visel,
ollehet ôket sokhor nyomorulagra, hida-
loatra, foglagra, lesre, halalrais erezti. De
mind azokba hantalan loc es;et, ereitt hatal-
mat es bôlczeleget mutatta, es mais muto-
gattyá. Kikrôl igen hsep peldac. Susanna, Da-
niel, az harom Iffiac az tûzbe, az Prophetac
David, az Apostoloc, Peter az tõmlötzbe,
Pál loc igyebe, azokis az kiket az halal ellen
fel tamaztot. O E maga penig leg dragab
pildanc, ki minden fele nyomorulagra attra-
magat, De mindenek ellen fel tamaduan gyô
zedelmet vött raytoe: Oh ki loc draga vigaz
talasinkra vadnac ezec, az mi locfele nyo-
morulaginknac ideiebe, kire inté az Episto-
labanis az hsent Pál, hogy ezeckel es az ô-
rôc életnec remenslegeuel vigaztalauc ma-
gunkat, Ezrôl igen hsep de nagy mély bôlts
Predikaciokat tölt amaz nagy S. lomonis à

a predi-

Az ô hinevin
o almagya De
az kerestül ki
valua.

Nagy pelda,

Oe maguis pels-
danc,

Phil. 3,

HVS CON NEG YEDIC VRNAPI SVAN.

predikaciokrol irt kevlebe. Holot ez vilagnac sötetenetes zurzauaratis elô kamiallya ez vilagnac gonossagut, kevly legit, irigylegit, ragalmazasit, alnoksagit es egyeb soc dolgait De elegy hep vigaztalalockal.

Csida nagy Bölcsege Christus-nas az alnokos elice,

Ier lassuc irtis, hallyuc es érczdc mostis ; mely nagy el amelkodo es czudatos Isteni bôlczeseguel vchi eleit sz WR Christus-is ez rual, alnac, czalard, goniis, mérgeš es vežedelmes hundekoknac. Es mint fordítja az ô gonol; hundekokat az ô vele elakezôknec hsgyenekre. OÉ maganac pesdig nagy fel magaztalalara, mind az egez orhag elôt, az kickel ôter meg akartac vtalatnies köveztetni. Es mind az tiztartoknac es azoknac hulgainac amelkodalokra az kiket rea akartac tamaztan. Ki miat ôc matac es ragtag iobban iobban ô magokat, dul suian megis az WR Christus ellen. Mert olly termezetô az irigyleg, mint amaz vipsa kigyo, ki az ô anyanachalat regia es vgy hûletic. Igy az mérgeškis, az dagalyoloc, ôz alnokoc, az irigyeç ô magoc elhic magokat, ô magoc ragiac magokat, az ô magoc lejket, hinct, gyomrat tótic, hagattyac, Isten

hec melto bántatásba kerint, es crudalatos
Isteni röndelelelre kerint, az ó bántatásokra?
Jollehet sok keletűleget kereznec azoknakis a
kiken rugodnac, ki ualkeppen ha az ockék te-
lenec. De az hiut meg győzic ó magokat,
hüp értelmez leuen, mint tarczac ó magokat
az irigye, az álnokoc, az hazugoc, ragalmá-
zoc es gonol; hanekek ellen. Tudni illik,
hogy az ó io leksi ilmeretylekkel, es az Isten-
nec tettekkel meg elegenduen, el járnac az ó
szítekben: Ebe igen hüp pelda les; az WR
Christus. K röli mond ez Euangeli-
umba; kent Mathe.

Iesus kedig eßebe veuen az ó al-
nokságokat, Monda: Tú kepmu-
tatoc. Mit kisírtetec engemet?

Ime nem csalhattac meg, sem azzal ho- Laszamine 18t
gy ó magoc hozza nem mentec, hanem ta- semmies anna se
nyitányokat kálta. sem azzal hogy keljen
tartya az Herodes hólait, sem hüp hínuel
való édes beszedeket: Hanem mindgyare
mihent ki mondya az ó Mesteret es Pha-
ri utoc tanáczból röndelt igeket es befe-
diket, ottan azt feleli az WR Christus;

HVS ZON NEGY EDIC VRNAPI EVAN.

Kep mutatoknak. Tú kep mutatoc vattoc. Mert mas az tū
mierit nevegi ös huetekbē, mas az tū huiatokban. Belöl rak-

uae vattoc gyolkos hudeckal, noha kiuül
vgy tartyatoc magatokat, hogy en tūlem
tanuloi akarnatoc: De nem tanulni hanem
engem kisirgetni iöttertec, hogy meg kisir-
ezetec, ha mostis az tū tanaczotoc hérint el
vezthetteké. Kiert nem volnatoc méltac

az kie nem er demlikis ſepen felel neki. hogy nekrec fellyee, Mind az által az mi az
igaz, az tū kérdésekre meg mondomb; De
előzjer ezt keuanom rületec, hogy

Mutassatoc meg ennekem az
ado penzt. Oec kedig elò hoz-
nac neki egy Denart. Es monda ne-
kic: Kie ez é kep, es az fellyül valo
Iras? Mondánac neki: Az Czasare.
Akor monda nekic: Adgyatoc meg
az okaert Czasarnac, à mi à Cza-
ſare: Es az Istennec à mi az Istene.
Es haluan ezeket, el czudalkozanac
es el hagyuan ötet el menenec.

Senz

Szenki elegge meg nem gondolhattya,
 melly nagy czudalatos hép maga tartassal
 tötte az WR CHRISTVS ez feleletet s belöljusbe mind
 Nem vagy ám, à mint mi mikor valami ie-
 les dolgot moudunc auagy mielünc, ottan
 fel fuvalkodunc, magunkat fitogattyuc, ma-
 gunkban kenyeskedünc; magunkat malnal
 iobnac alittyuc, mast miatta meg vtalunc;
 Ez nem volt az Christusba, Hanem igen
 hclid es alazatos Leleckel felelt, nyöguen es
 siuan az emberi nagy kabalaig es bolond-
 lag miat, az ki illy semtelenül tör az ô Iste-
 nenec tanacza ellen, Oeket à miat hanuan, es
 raytock könyôrûluen, czelekedet es holt min-
 dent.

Igy mostis noha ezac nem voltac volna
 meltoc, hogy czac egy s;ot felelt volnais ne-
 kic, Mind az által az ô io uoltabol meg fe-
 lel es valaszt ád nekiic, hogy kiböl ôkis es
 minden egez vilag igendraga nemes dolgo-
 kat tanulhatnac, De mind az által magatis
 ek;elöl nem eztelendül tartya, hanem meg Nagy cses aq
 övia az ô reia gyôhôt gonos; l;andekitöl VR maga tartas
 magat, De azert mind azba olly keppen sabannis es iô-
 tariya magat, hogy czac egy hay s;alnirais keltes az igag
 mondashannis.

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

•z igessagtul el nem tauozic : H: nem ma-
gatis igen h:open meg órzi, es az mi igaz az-
tis igen h:open nyíuan ki mondgya: Vayha
Mi min: ap Nad ez fele bőtléleg lehetsz mi bennánc: De mi
ingadognac: h:egeny meg kabult emberetsk: ottan t:zer
fele kapdolunc, mikor valabonán meg kori-
tstunc. De czac hiyu: az wrat legitlegál, az-
banis gondvile ónck: , à miorfó maga fogat
ta, hogy ád nekánc olly lelket, az ki meg fe-
lel mikor kérderánc, akar ki előttis. Azert

Biz d teis istenre midón vagy Istén igeit miat, vagy iohagod
magad, es igazan miat, vagy egy cb nyomorulagod miat ha-
era mazdigedet mis tanu:, álnoc Procuratoroc, es hamis birae
read törnenec, azkor emlekezzel meg az wr
nac igeretirö, es arrolis, ó mint dugta be h:á
tokat igazannis minden ánaklag nekül. Te-
hat teis álnoc ellen ne álnokoskodgyat, ha-
nem hiyd az WR Christust legitlegál. De
laessuc érrelmetis az WR feleletinec. Mon-
da az WR:

Mutassatoc meg ennekem az a-
do penzt.

Az az, Horzatoc elő egy Garast, vagy
egy Tallert, à mely feluei fizettec a gi Cza-
karcoknac: O:c

Oec kedig elô hozanac neki egy
Denart.

Az Denar tiz Apro penzt tôt, de mi na-
lunc közel egy ortot tött volna, mint á mi
fertály tallérunc. Ily Garast midön elô
hoztaç volna, monda nekic:

Kie ez è kep, es ez fellyûl valoi-
ras? Mondanac neki, az Czafare.
Ackor monda nekic: Adgyatoc az
okaert Czafarnac à mi az Czafare.

Oh ki bôlcz czelekedete ez az WR Chri- Oly bôlezzen ker-
stuñac, ha iol ejedbe veszed, Nézse czac, dezi hogy, è mas
imè az ô magoc nyelusckel tetet valazt az ô gycenec valazo
kérdelekcre, hogy álnokûl ne patuarkodhassa magoknac, hogy
nac, mint ha ô magarul kolt volna, es az or hamissan je va-
szag ellen tamadot volna. Mondoc figyel- dolhassag garaz-
mez iol rea, es lassad ksep módyyat az Chri- dalkodasobban.
stus feleletinec: Nézse mit miel:

Ado penzt kér elô, mellyet az ô Czafar- Mierkeri elô
roc es wroc veretet, Kiuel az egez orszag élt, az ado penzt,
es azzal azt icentöttec hogy Isten ôket más
wr alâ adta: Es azert mint wrokat wralni-
oc kellene, tiszeli, szolgálni, adoiokat neki
meg

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N V P I E V A N.

Szemeckelis ne.
rettig, az mis
kerdezne.
meg adni. Ez fele ado plozt kér elô à Chri-
stus, hogy hemic lattata nekic meg mutat-
sa Isten ô tû óc mit kuuan, es az felôt az ô
magoc nyelueckelis ki vellattyak aratyoce
ellenuis illy krippen. Hogy kérdeki neve es
ki kepe vagyon az ô pénzeken, kiuel az egez-
or;ag él: Es hem latomast elôttet tartat-
tya hogy nézzec iol meg az pénz kepet es i-
ratot, es keßeriti hogy nyelueckel felellyenec
meg. Azoc lattyac es egyptekis mindenya-
ian, az kic ot állottac, hogy Cza;ar k pe
es Cza;ar neve az ô pénzeken: Azert nincs
mit tenniec felelniec kel, es ki mondani min-
denec hallasara, Hogy az ô penzec az kiuel
élnec, az Cza;are. Azert az WR Christu-
sis mindgyart h;ep móddal vitanna felel: Ha
ibon ki sepen Cza;are, tehát adgyatoc meg az Cza;aret,
egy Christust ar Im;e à penzel nyiluan mutatattyais, hogy ôc
ig;eg feleletei. Cza;ar alá vertettec, es éc minden or;agostul
pénzestöl Cza;are: es az felôt az ô magoc
nyelueckelis azont felelteti, hogy ôc minden
pénzeslû Cza;are, Azert igen h;epen kóut-
kózic: Tehát az miaz Cza;are, azt adgya-
toc meg Cza;arnac. Es igy czac el pirul-
pac, hogy ô magoknac minden penzeckeit mind

h;ar

hajokkal azt felelteti, hogy illicà Czashardac
adot adni. Igy meg lel̄ igaz válahjokis: Es
hiaba marad alnoklagokis. Es ócannoyiual
inkab pironkodnac, az WR CHRISTVS
penig annalis flockal fellyeb magaztaltatis
mind az nep ūl, mind az tizettartoc kolgei-
tul. Ily crudalatos mostis az WR Isten
 minden egyeb dolgaibannis, az ó huizi kō-
zöt. Kit naponkent lassan lassan, aligtag, lat-
ditnac az hiuekis soc fele igyekben, midon
reatoc vagy Isten igeit kergetoc, vagy gonok;
álnoc procuratoroc, vagy egyeb istentelen ha-
borgatoc tamadnanae.

De à mint az WR Christus ez ó hólcz seleletiuel czac egy Mack hemmire tem suual kodic fel magabs, nem kezelkedic, maget né crudallya: Hanem lót inkab könyöröd ó hem uel néz azokra, kic ó vele garazdaikodnac, sjanuan óket enni nagy vaklagokban: Hogy ó vele, kitaz Isten édes Místerü, édes rae nyitou, es draga valtagui adot, oly gonok; álnoc r u i s tiw i ellenkeznec, az ó iduost- ges hollgattyat illy bolondu le nyomoi, es rottani ak riac, illy kabas cztolendül à bdo- ben magis inkab inkab skarnac be merü ni, b ezbol

mostis igy e'l

ezekhedic "et

VR körükis.

messen turbata

nuc mi mimazuk

hat.

tay ki fönyb

vaktag eg : Es

mostis el lepte

ez vilagot.

H V I Z O N N E S Y A D I C V R N V P I E V A N.

Lxx 19,
sibol nem ki felclai, nem ki titulai, nem
ki menekedai, hanem miatta vgyá meg hal-
ni, el vel;ai es el karhormi. Ezeket melly
nagy konyörülősiel gondolta nincs e vilá-
gouar ember, ki elegge meg gondolassha, az
mint meg reutric melly keleterden fir Ieru-
salamen, mikor bele meone hogy bani ne ma-
gat meg áldoztassa ez egaz világ báu iert,
mondom magat feleytuen ó rayta sicoi
nagy konyörülősi leg volt az Christus-
ba, kis mi elegge meg nem beczálhi türe:
Igy tartoznac az biuckis ellenlegzketis han-
ni, Siratni midőn lattyac hogy ó vele kem-

szannunc kel^{as} telentü ellenkerznec Kiknec velesdilmeket tud
ekatis hic el ve
fendic De ergy uan, hogy igen nagy es igen igen nagy le-
hogy helyen had endő melto kesergeni raytoc, es éróttet kó-
gyorgeni. Hogy ki tesleben űac az, hogy
mi az miközönleges tarlasaginkat hannyue
az melly bunt egyebekbe latunc, ilmeriuc
hogy azon beandakis vagyou, es azon ve-
lesdilmet érdemlenenc. De miert hogy ne-
mellyec vakmerő keppen meg kemenitic
magokat Ista ellen, kincc édes intó hauara
ingyen még sem akarnac tértui, hanem az ö-
bágoxben heueruen, szban akarnac meg ma-
radni

radni, meg halni, es az mia el veszoi, Azere
az Isten igaz itelecetis helyen hadgyu: Hogy
ő tiszta, es igaz, es ártatlan szoknac veszedel
mek ől. Mert őket lokhor soc hsp moddal
intötte, sőt vonta volnais, De veoni nem ak-
karrat, sőt magokat vilja vontac. Tehat mel-
tan őket ki rekezheti minden iauibol, es az
ő hent örkégebol: Ezt érten az hiucc, hogy
igen felötte töltentek el haked. I Istenül,
Istennecc előlegeue lenni, az ő kegyelme-
ból ki elni, ő tüle vataltni, es el ki az őrök-
kerhozatra vettetni, szírre rekezzen nyög-
nec, obaytnac, es bankoduan firnac rnytoc,
mint Aaron, Moyles, Pál az Izraelen, mint
Duid sian Abfolonor, Es az Christus
Ierusalemnecc es az egez Sido orszagnac
fi in. De jay ki lokan kóuetic más
nagy testi batorlagual az regi kiemptelen
vakokat, kic noha minden ez egez vilag törint
naporkent töb töb kegyent vallanac de az-
zekonaz ő ortzaioc nem pirul: mind à mas
vilag szerint, hol ozian valoba meg érzie
az Istennec igaz itelecit. Mind az átalmo-
tis őc vagy érric vagy nem de az hiuc kire
küleg hogy piroukodaloknac oka, az az, az

b ij ő ál,

Exo. 32,
Rom. 9.

HVSZON NEGYZEDIÉ VRNAPI EVAN.

Sátnoklágoc ki tessék, à mint más nagy pí-
rulással és hegyművel mennek vissza Phari-
seulok tanyaváni Mesterkhöz. De szert az
WR elac tőlel id leleckelet tartotta meg ait mind
azokba, Ki párda legyen minuknál az ó ma-
ga tartalabannis.

Immár mi legyen fő tanulásunk az Christus
Rus feleletiból lassuc aztis.

Igen húksieg miad ez vilagnak ioles igazan
meg érteni, mit akar az WR Christus
mikor azt mondgya:

Adgyatoc meg az okaert Cza-
sarnac, à mi à Czashare: Es az Is-
tennec à mi az Istene,

Erről előkér érczúc meg: Az Sidoknac
ezt mi nem ú értelemmel mondta: Az után
mijs ezt miskeppen kóusság.

Rövid értelme ez: Azt akaria az WR
mondani: Az mit Isten röndölt hogy e vi-
lagi Fejedelmeteknec adgyatoc, ait meg ad-
gyatoc: mondom az meg legyen, mert ha
meg nem leszen, Isten ellen vétkezdec, es é-
rőre bennetec meg yet. De moadom hogy
ezac aze adgyatoc sz földi vratoknac, az ki
ötet

Csae ait kel
adni aq földi fej-
tedelemet az mi-
lacs.

Szor nem az Istenet illeti. Mert az mi Istenes
azt Istennecc tartoztoc adni, nem földi wra-
toknac: Azert ennek eszt es röndet ösue
ne elegyitletec. Hanem kip móddal, kip
renddel az mi Czakare es egypt földes wra-
toke, azt adgyatoc ó nekic: De az mi az Is-
tene, azt adgyatoc az Istennecc. Istenecc tar- Istennecc mis kel
toztoc ezzel, hogy ötet igazan meg ismerie-
tec, mindenec felöt fellyetec, beñe mindenec
felöt bizzatoc, es mindenec felöt heressetec
Az ó igeiet tiztan hirdetessetec, azrol igaz
vallast tegyetec: ötet az tu lük legtekben se-
gitsegül hiyatoc. Az ó Iduörzítő Christusag
igazan meg ismerietec, Az tu báocitókból
igaz poenitentiaual; igaz töredelmes es ba-
natos l*hiwel* Istenhöz térietec, kent Fia ér-
deme által.

Ezt adgyatoc az Istennecc: az tu hent Tem-
płomotokban, es minden az egez orl;ag herte,
ezekkel kedueskedgyetec az WR Istennecc.

Ezt ha el akarna tölletec venni ez vilagi
Feirdelem érótte meg hallyatoc inkab, hogy Ne enged a t. I.
nem mint ezeketl titoket meg soztana, Mert tennet az fejcs
ha ezektől el s;akattoc, vagy az öröckarho-
zatra kel menetec.

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N

visszadakoztac. De ezt elhattatoc, u Sido nemzeisleg. Es az Sido nepe az zeket Istennec adni nem akartatoc. Hanomemberet ismennec. Ez isten Ember azt hanonyatoc vetitec; hogy u Isten nepei nec akartac a vattoces habedoloc volnatoc. Es az isten u.
ver 10. 7. plomot Istennec valaztot Templaoma volna. Es annac adoisztis az Czashar maganac vottva volna. Es u ezt itelnetec hogy niki meg adni nem tartoznatoc. Miert hogy Hitler mind titkert, mind Templomotokat maganac valaztotta volna, es annac adoperzet az o neuber rendelte volna. De ezrol nincs u nekrec igaz értelmetec. Mer Hitler minden titkert mind az u Templomotokat módossal, s idig röndelte. Ilyen ódszerelemei vgy dal es illy ockal, ha uaz o hent akartya az áldásba volt ma az o elõtökben adot rendelésit meg őrizetgat isten hogy az ditec. De arra egy hal gondotoc fints. Az ezt penzkecses has Isten sem tartozit meg őrizni az u habedbasegokat meg lagtokat es Templomotokat. Sót inkabazatal tartozot, hogy o mind azokert el vesse heme elöl. Mert igy fenyegetet vala benne teket. H. az o parantlositat meg nem őriztee, azzal vgy nem élhet a mint o röndelte Thit titkeris esaz Templomotis elvetne heme elöl. Touebba czac ideig körtötte vol

Iustit 26. Ha meg maradnak a maganac a Titokban titkei vgy dal es illy ockal, ha uaz o hent akartya az áldásba volt ma az o elõtökben adot rendelésit meg őrizetgat isten hogy az ditec. De arra egy hal gondotoc fints. Az ezt penzkecses has Isten sem tartozit meg őrizni az u habedbasegokat meg lagtokat es Templomotokat. Sót inkabazatal tartozot, hogy o mind azokert el vesse heme elöl. Mert igy fenyegetet vala benne teket. H. az o parantlositat meg nem őriztee, azzal vgy nem élhet a mint o röndelte Thit titkeris esaz Templomotis elvetne heme elöl.

Lxx. 26:

volt Isten magat, mind az tú nemzet leg- Idig vado vols
Törucny.
 tek hőz, minden áti Templomotokhoz, amíg el Exod. 26.
Hab. 8.
 jöhet az ó hent. Fia ez világ meg valtságara, Exod. 26.
Hab. 8.
 és ó mig be töltene minden parancsolato-
 kat, az kikre nézett az tú országtoknák király-
 sága, paplaga, es minden peldázattyá: Ez-
 ket tú nekcec igeniol meg kellet volna gon-
 dolnotoc, arra nagy hamot tartanotoc. Es
 minden lattyatoc hogy imír el kezd fogy- soc ielekböl es
 ni az tú országtoc. El vetetic túlete | z ti re- az országnak fó
gyasabol sokra
int. ss. nec.
 gi habadlagtoc, birodalmotoc. Es az Tem-
 plomnakis iöuedelmat az pogan Czahar el
 fogalta maganac, á mint immár az pénz-
 reis sz ó kepet verette, es az ó nevet iratta,
 es Isten vgyis tanyit, hogy ó titoket az tú
 bűnöktert pogan Fidelem alá adot, es
 Isten neki atta minden habadlagtoker, kinec
 engednetec kellene nem czac felteketke, ha-
 nem Istenertis, ki aliaá vetet benneteket,
 Mondom czac iol néznetec akar czac az idő
 pusztekre, es iol értenetec meg hogy azon
 nem Isten ksep, hanem Czahare vagyon:
 Oonetis meg érthetnetee, hogy Istennes né-
 penzt hanem mas titokteret kellene adni. Es
 minden székból meg itelhetnetee az idő bizon- sagoc

H V S C O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Bm. 49.

Ds. 9:

Heb. 8:

Iagoc mellet aztis, hogy el körzelgetne az iádó, az kibe végente kellene lenni, minden ár nyelkönac es peldazatokat. Azert azt à mi nélköl volna árnyec es el maradando, nem kellene ennyi dolgoz.

Az Egy hár
penge földi, et
Crakarnac em.
zibettec volna,
igye ebben igaz
van hirdetee
volna De ob ki
risan ersi az
mokus ez világ.
Sót hadnatoc Istenre , à mint ô neki tette ic
ám venne el, es adna az kinac ô skarna è söl
dit es el mulandot: Kualkeppen kedig, mi
ert hogy okotis attatoc soc bánuel rea, aze
az bánt meg kellené ismernetec, es az bol Iş-
tenhöz ténetec. Esannyiual bekeslegesben
kellene kevnednetec, es az reatoc vörerigas
engedelemmel vonnatoz, es az alat Istenbec
könyôgenetec: Ez volna az eö dölgotoc az
ado fizetesbenants, es minden egyeb hólga-
latul.

Rom. 1. 2.
Col. 1. 2.

Az mi illerne penig az lekit es az öröcke-
valot, azt hatálig oltalmaznatoc: Imezt: Ez
földi Tempalom es áldozatohelyet venne-
tec aet a Tempalomot es aet az áldozatot
az ki bizonnyaba olly Tempalom, az kibe
Isten tellyeslegel lakozic, es az melly áldozat
ban valoba meg nyughatnec, Kit lanoz nek-
tec wyalis meg mutatot: Es az földi habad-
log beleyet, kerelattec az ö. öcke valo habad-
logot;

legot, hogy még mindenki díheitnecc az bűn-
től, ördögötől, haláltul és öröc káthozattul.

Dc ez vilagi édleg ejtőket veztőre tű Nagy eß vekes,
nektec, az mi leg dragab azt el hattatoc, es ki el lepte mostis
az mi igen kiczin azt obhaytyatoc. Es vilja ez vilagos.

czelekeztes: Mert Istennec pénzt es kő falat
oltalmaztac, azt soc fele álnoc kereskedel-
sel, es ektelen baluanyozaßsal meg töltet-
getes, az nepekneç hohari es gyolkosi lőce-

teces, torkotoknac, halatoknac, söt ördög- 1048. 8:

nec hulgaitoc nem az WR Istennec, Az-
ert így mind az kertöt el vezetitec: Ez vi- Mind az erktis
lagi birodalomtulis meg fozt az Isten ben- lelkít el vegyi
neteket, A mint mostis pogán Feiedelem
alà adot, kegyetlen wr alá, ki erölkackalis en iers

gedelemre keszritse az tű kemény nyakato-
kat, kinec ha megis nem skartoc engedni.

Ez vtan Isten herher, es az vtan hetuen het-
her inkab ostoroz benneteket, à mint Moy-
les által fenygetet Lenit. 26: Ez értelme
az Christus kives mondalanac: A mint ez-
zecc meg terzenec soc helyről, holot Chri-
stus wrune mind ezeket nekic eleikkben ads-
ta so móddal, Matth 23. 1020. 6. 8.

HVSZON NEGY EDIC VRNAPI EVAN.

Immár érczűc aratis: Mi nekünk miczo-
da tanúsgiac legye a cce ezebköl.

VViab Tánusagunc:

Mijs tol meg Nekünkis nagy értelmiakr vgyon ez a
valassuc aet az Adgyatoc meg az mi Czak;are Czak;arnac,
miczae istene, es az mi Istene Istennec: Mert moltis ez ea
ez flöldivunko, es az mi Istene Istennec: Mert moltis ez ea
ez vilag vil;a el ezzel: Midön az Isten fel-
löt embereket fel, heret, banneink, b bizié,
mint az Istenbe, neki inkab kedu skidé

mint Istennec: az emberek hauat inkab ha-
gatty, fogedgya hogy nem mint Istenet.
Vil;ont midön az Isten tiztissegere olyat
akar adai, mellycket nem k van. Minthogy
Istenc ne aegy loc henteknec draga Tem plomokat, kepekata
öltözetekec czináti ssunc Soc hinc papokat,

Beratokat zabaltassuac, n ehe földre be czaj
ra iargallyunc, Töröc módra mete kegyunc,
vizbe molodgyunc, magunc nagy bolond
chezteresleekel kinozzauc, es mind azokat b a
nunc boczanattyanac érdemkert misellyunc.
Ezekröl noha Istennec sem parauczolatya
nints, mind áz altal az vac papasag óróntes-
ben ruhas Kacukual egy fa k pet, egy k
Oktart, hogy nem egy mrzicelen Isten k pet

es bolezora keleséb el menni övenet mely föl
dig , hogy nem mint negy, öt, tíz mely föl
dre az Istennecc igencséchallasara :

Igy az friedelemmec az övet sokan nagy Nagy visszalazas
széchez keduel adgyac . Mert éróttetek ^{ezis hogy az mi} kevesen ^{az fejedelemre}
imatkozasac ; iuec ; erint ; halakat éróttöc ke- ^{azt neki néha}
uelen adnac , adoikat , holgalattyokat nagy ^{keduel adgyac}
neher keduel adgyac , kiket Isten kevanna ho-
gy meg lenne , De az mit nem kellene nekie
adni , azt erőulis rea kötic : Hogy benne in-
kab biznac , hogy nem mint az Isten igereti-
be , Ha meg röttenti es fenyegerti , hogy Isten
igeist ne halgassa , tisztelegeiert , életiert mar
hiaiert kel ; battra haddni Istenet , lelket , es ó-
rök életet . Es fugorgani az rosalando hu-
gest , föld , es arnyec ember előt ,

Nyiluab Magyarsaga

Dekhollyunc ezekről renddel , es tanullyuc
mitig azas miuel tarrozunc Istennecc , Es mi-
uel tarrozunc ex vilagi előtrüac iaroinknac ,
szüleinknec feiddminknec .

Az WR Isten à miot leiki áller , kiuale-
keppen leiki tiztelestet keuan , leski értelmet , ^{Ioh. 4.} Ac Istennecc Le-
es leiski akaratos , ejet , hiuet . A miat ó ma- ^{kuel tarrozunc ,}
c ij gais

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N

gais tanyit: Szeressed az te wradar Istennec
det cellys ljiwel, lelekkel, erővel, Deut. 6.
Ilsmet: Ad nekem az te ljiuedet, es meg ele-
geztem vele. De az lelkedböl es ljiurdóból
mit keuanyon, ier érezd meg:

Felidk! mit kes-
nus,

Az eljedtül es értelemedtül igaz ismeretet
keuan, hogy öret igazan meg ismerd kene
Fiaual, kent Lelkeusl, a mint az WR Christus által tanyitatot: Ez ilmeret penig gyak-
rav való tanulasbot vehet erősséget, gyöke-
ter az te feidbe, tehát ezre gondod legyen i-
Es ez adossagodat ad meg Istennec, hogy i-
gen gyakran tanulj ó röla, es igazan meg
ilmerd öret es akarattyat. Ezt keuanys fe-
iedtül, eljedtül, értelemedtül, Tehát ezt, ád
megis neki.

Sjiuedtül, io akaratot es gyors engedel-
met keuan: hogy ö benne bizzal, io remen
leguel tule vary minden, keressed, sellyed,
magad igazan meg alazd, ellene ne zugod-
gyah türd minden nyaualyadat bekeusl. E-
zeket keuanya vagy mint magasac az te hig-
yedböl.

Feleberatodnac kedig szt keuanys, hogy
ne mit keuan tö szokat vagy hozzid mint magadat, Nem
írás,

vgy mint ötet. Mert az Istenet mindenek fe
lőt kel törétni, férni, tisztni. De felébáta-
toda az czac vgy mint magadat, hogy vala-
mit keuan; igaz törüeny hérint magadnac,
azont keuanoyad masnac akar kinekis, mint
mikor te, Sále vgy, auagy Bito, Ispan Ki-
taly wr, es egyeb fiedelelm, tanító auagy
egyeb tiszbeli, à mint magadnac keuanod,
hogy tehozzad legyenec az te alattad va-
loid, teis tehat vgy habiad magat mind a-
zokhoz, az kic előted iarnac, akar mibe:
Mondoc à mint keuanod hogy azoc meg
bezrúlyenec, érőtted ímatkozzanac, es azon
den ioba engedgyenec. teis tehat ezeket mi-
eld szockal, az kic előted iaroid, lőrd, w-
rad, birod tanítod, valamit tanítanac, int-
necc, valamit röndeluec iol es Isten hérint,
legy engedelmes mind azokban nekic. Aton
keppen ád meg egyebeknekis kiuc kiuc az
miuel tartozol, hogy senkit meg ne lóris,
le testebe, le tisztegebe, le matih taba, hané
inkab oltalmazd mindenben. à mint keua-
nod teis ezeket mastui. Legy igaz mondoig
minden beljedeben akar kihőris, legy ma-
gadban iozan, gizta mértékletes élard. legy

H V Z S O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Az fejedelmez **ezredel;** engedelmes es alazatos magad teré
kiául, egyeb felc **to akar kihözs,** legy erős, álbartatos, ne in-
baratilinac, ma-
gunkac, es tiz.
gadozo, minden dolgaidba legy hala ado a-
zinkuec, miuel
tersogunc. **zokhoz,** kic veled iot mieitec, legy gyors az
te tulaydon dolgaidban, nem henyelő. Es
legy barattyia mindenuec.

Söt igyekkezzel hajnalni mind azoknakis,
kie veled elienkeznec akar mikeppenis. Ez-
zeckellos loc tób nemes iohagockal tartoz-
zunc az mi sclebaratioknac, az mi hjuunkból,
kiket Isten annyira keuannya hogy missal
mellelyd, à mint mi keuannuc hogy ezeket
mas mielue mi velü ic.

Kikbanoha nagy fogyatkozasiac vadacs:
De ha Isten tegitiegül hiuan igen gyakor-
lyuc es magunc erősen hoktatyuc resioc;
vgy ösis neuskadnec beondnec, es gyorkeb-
bac lejhunc resioc. Ha mondor igen gyakran
hoktattyuc magunkat mindenuec io erkölcz-
re. Azekrol elmenekbenis gyakorta gondol-
kodunc, az s;erint à mint Isten parancsol-
lys es keuannya. Es hjuunkeris resioc ke-
kerettydc es haytogattyuc, hogy engedgye-
neee az WR keuansaginac, es az mi erőlen-
leginkben öter legitiegül hiyuc; Igy mon-
dog

doc neukr d i fogasc minden io erkôkzôc
bennâne, es lassan lassan mi g kezgyâc ado-
gatoi azt az miuel tartozunge, mind Istenne,.
mind selebaratoknac, mint, az fele ados, az
kiapto keni fizeti meg adoslagat, mert fü-
genyisze miat egykerimind nem tehetile.

Ezeket szert mondom, hogy veloba
minden h u e c gondot viselelyezzec arra, hogy
az miuel Istenne es selebarattyoknac est-
toznac, azokat spronkent meg fizergessze,
mind ennyi nagy romlorstagokbannis. Mon-
dom meg adogslac azt az miuel az Isten-
ne tartoznac, akar ô magasne, akar azok-
nac az kiknec ô paranczollya.

Summa kerint penig Istenne minden ku-
uanlagi tinez negybe fûgnec: Elôker hogy
ôret mindenee felôt kereszde. Malodkör
hogy f lebaratunket vgy mint mi magunk-
kat. H amadkör hogy magunkatis meg be-
czûlyâc es meg ne lerczde, le buisagual, se
torkoksgual, le horgalmatossagual, es sem-
miuel. Nagyedjér hogy tizidunket igen hi-
uen es igazan iariunc. Mind csekben spron-
kent igyekkezzânc meg adogatni ô kenti Fel-
legnec. Kikról rönduel tellyes értelmet

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N
magyar vegyűnc. Most az tőb dolgainc közé
rül, es szók közzál az miuel tartozunc minden
fele baratinknac, czac azt vegyde eljunc
be. Feiedeműnkneç miuel tartozunc az I.
tenneç keuanlagu herinc.

I'm meg mondam köröseges keppen
minemű engedelemmel tartozunc az WR
Istennec. Most czac ezt lassuc mit keuan tű-
lanc, az mi feiedelminkhöz.

Feiedeműnkneç miuel tartozunc:

Derec keppen imez Negyuel. Először
hogy öket meg beczülyűc. Masodikor hogy
Éróttde imarkozzunc. Harmadikor hogy
nekic kolgallyunc. Negyedikor hogy adoia-
kat io keduel meg adgyuc. Ezkról im rende-
del l'soloc.

Az meg Beczülesról.

Meg bérpikk. Az meg beczüles, midón meg ismer-
lásad járda: ide, hogy az feidelem leg Istentől rendelte-
tet, öket mi előnbé: Isten atta, hogy mi hő-
leine: mi feiedelminec, mi tanyitoinec, mi e-
lőt, duc iaroinec legysane. Es mijs nekic min-
den ieba io keduel engedjenc. Ez meg be-
czü-

ezdileft es tizessseg tetelc igen meg keuan-
nya Isten, à mint paranczollyais hogy hú-
leinket tiztellyü.

Azert it fol el;dukben tarczuc, hogy akar
ki legyennis: az kit Isten mi előtiánc röng-
delt, mi szokat az ô tiztekben szepe meg
beczölyde. Ha ô bennecc soc fogyskozast
latnankis, à mint minden emberbe soc ęzer
fogyatkozalot vadnac;

Mint pelda: Ha az kazdag fiutac, leanc-
nac apia, annys, battya, atyafia igen s;egeny
koldossa lennecc, auagy igen betegesecke,
es erőtlenecke. Az nyomorulag ôket meg
ne tartoztassa az ô meg beczölesekben, ha-
nem azoc közlis vgyan vgy tarczuc mint
kicôket hultec, neueltec, tanyitottac. Es s;e-
geny atyokfiokat vgy tarzac mint ô teste-
ket véreker. Ez meg beczülest nem oc nskül
kel meg tanulnunc. Mert soc röttenetes Hi-
storiac bizonyitityac. Isten mint verte meg
szokat, kics;egyenlöttec auagy el vntac az ô
hulteiket es atyokfiokat.

Azonkeppen ha valaki Birod, itelô Ma-ste
red, wrad, feirdelmed, kiralyod lenne az te
iobagyod közzül, louashod közzül, koldosod

H V S C O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N .

gyermeki közzül, hínten vagy beczűld Istennel mint ha azban hűletet volna. Pelda Joseph, Moyses, Saul, David, Daniel, kickegen legből nagy fejedelmecke lötte, kiközé az ki nem engettec, Isten állott boshut éröttec,

Touabba ha valaki az ötiztiben hamisbito, kegyetlen fejedelem, hazug Prokator, röshéges, parazna, atyad anyad volna, viald ábánókot az ökörölyekben. De azt a tiztet a kit vilinc meg beczűld Az Arany Lantz még az kurua es lator nyakabannais arany lantz, noha lator hőmely viseli, így az Czecharslag to vela Nerobannis, noha ömagá lator vela.

Szent Pál Nero ideiben lakozzon, minden latsa az ölöc gonoszagat, noha siet raya, mind az által szerette az fejedelemsegét, az Czaesar rendet, vagy mint Istenül hárterettet. Es imatkorot érötte, hogy az WR II-ten meg foytoggassa gonoszagat, es iora biria ötet, De vatala az I. ömelt az ki viselte a draga tiztet, es könyörget ellen, hogy Isten ötet meg roncza gonoszagaba. Ki noha Pánucc siet vettelest, ninc crudalatos engedel meből, de összegy egendőben, ó maga meg ölte

Öte magat. Míjs azert meg beczülyűc az Istennec minden rendelest, aker kic visel. lyekis, Es azt te nézzűc ö mint fér t à fejedelemsegre, alnoklag, koborles, kalmariag nac általé, usagy tolusylag általé, ò adgyon öket mint talalta az ö fejedelemsegét, Da ha wra löt az tevarosodnac, az falunac, az orszagnac, az kibe telakozol, ötet vgy beczüld mint te wradat, Mondom skar toluaylaga koborlaia által lenneis Kirallya, wrra, mint Phokas tamada Moritz Czak; ar wra ellen, es ötet meg öle gyermekiel, es ö maga lön Czak; arra, Es mint Ægistus paraznauil lakec az Kiralyne aszonual Cítemestraual, es Kia rallya lön vranna, Es mint kic loc álnokul es to'usiul, hamis vloraual es hazug sagual keteler pézenek vel; nec, varakat, varolokat: Es mint pogán fiedelmekis erö hatalommal foglallyac el iohagokat, Melly birodalmakat, noha gonoszui kerelac, De te öket meg beczüld azban, hogy te ö iobagya vagy, te ö sholgaia vagy, ö Predikatorravagy, ö te wrad, te birad, Ha ö titrit nem iol kereste, es nem iol viseli, adgyon hamot rola: De te ötet meg beczüld, azba hogy fejedelmed es

d ij

elöt-

HVSZON NEGY EDIC VRNAPI EVAN.

előtted iaro, Ha penig gonoszra kekerítensi
lopatra, reszegre, nyuzasra, hamis vlorara, pa-
razna élettere, baluanyozasra; ezba semmit ne
engedz, ekkor tizttarto legy, akar iobagy, a-
kar hulgais. De mondom az tizben az ki-
be vagyon, arban meg beczáld: Hogy ha
spid, anyad, Batyad, Bitod, tizttartod, Ió-
rőc, Sido volnais, czigan volnais, baluanyo-
zo, koborlo volnais, azert az menyibe te
lűled, te wrad, annyiból öket meg beczáld
arban valo tiztsegöket meg ád oskic: Ha
penig valamibe gyarlokíppen vékeznec,
miat Noe hogy meg reszegeduen meg ka-
kalo magat, mint Lot meg reszegeduen ket
leánit tudatlanul az leányoc álnokslagokbol
meg teth síté, mint David ki nagy ördögi
kisirtetec miatt röstenctes ket bűnben esse,
gyalokoszgban es paraznaságban, Igy ha lű-
leid biraid, tunyistoid, wrad el esneuc, S; anyad
öket, sirald, es ne lüdalmazd; mint
Cham apia Noe vezetézed mutogata, es
meg átkortatec, Es mint Eliasz meg czu-
solas az kis gyermetskec, es negyuent ben-
nec meg eurinec à Meduec: Te mondoc ezen
keppen ne czelekedgyel, Hangem öket meg

az

az vörök között megbecsüld az ö fizetekben
Éz ellő dolgunc.

Malomkor érőttet imatkozzalis: hogy I. imedkozal fye-
ten biria öket hent Lelke által toba, es oltal-
mazza minden veszedelemtől, hogy ö mel-
lette sokan többen el ne veszenek. Hanem
io finites alat, io erkölcsben es Istenes éle-
ben es békességen tarthassac az ö reajoc bi-
zot nepek: Erré tanúit hent Pális, i. Ti-
moth. 2.

Harmadkor hozgal nekic es ad meg ado-
dat az miuel tartozol, ha hínten mélitatlan
kérneki raytad, ha felötteb való hozgalat-
tal terhelneis, ö adgyon okot az ö hamissa
garol: De te ilmerd meg hogy Isten bá-
neidert vetet teged gonosz wr ala, es téry ki Az gonosz fye-
az általis az te bánoðból, tanuly te iot az ö delem i Hen ostor
kegyetlenségból, Istent félni, igazan es Iste- ra, kit bekeuel
nelen es iozsaon élni, Istent meg követni, kel ihndanc do
engetzni. Es türd bekeuel az igat kit Isten rent:
read vetet. A mint kel türnöd az betegséget,
az hogenleget, az foglagot, es egyeb nyau-
lyat: Igy akar pogán Török, baluanyozo
wrad, parazna reszeges birod. es akar melly
gonosz fizetartod, akar miuelis kinozonnis,

HVSZON NEGYEDIC VR NAPI EVAK.

Meg ismerd hogy azt te read Isten bánságot
dert boczatra. Azert először Istennek könyököt
tögy vegye el rólad. Az után neki is esedez
zel, legyen kegyelmes hozzád. Es ha Felől
fáradalmat vegyon, attól lőd meg ne hadé-
gyon ártatlanlagodban. Ha riztartod fej-
lőttek haborgat, kabad panaszlanod földes-
vadnac. Ha az haborgat súbad vradra pa-
naszlanod Kiralyodnac. Mert Isten ököt egy-
mas felől biroul és igaz letoul röndelte. De-
ha lenki oltalom nem lenneis. Te azert elle-
ne ne tamagy, vele ne ellenkezzel, ne átkozd,
de lüdalmazd, ne gyalazd, rea ne boszönökod-
gyal, és szaczozo keppen ne panaszolkod-
gyal. Hanem győzd meg ötet békességes tű-
refeddel. Es így Isten is meg oruotollya nya-
uvalyadat, usagy vagy: hogy hamar elvelsi e-
sőled az öt Istenlelegeit; és iob vrat ád,
usagy meg lagyittya sjiuer. De ha te is még
inkább kemenykedel ellene, és ötet izgatod öt
belől is gonozbat kerzel, és ha meg halis-
telam még annál is gonozbra találk, Mint a
ki imarkozic volt, hogy az öt földös wrokat
el venne, és az után kettől is mind gonoz-
b gosozb leh volt: Az után azon kezd kö-
nyörde

nyörgezi, hogy immár az utolsót tárca
még. Mert ne talál az álnál gonosz lenne
az után. Mondom az Ioc változtatással kö-
zel leírta teljes iobbat, mint az könyörgezést
és az engedelmes hólalattal,

Chasfarnac Chasfaret , Istennec Istenet adni mitsoda?

Ez kire írté Iduőritenc az Sidoneperis, hogy adnac meg az mi Czaħarac Czaħaraac az az, ötet ismernec meg, hogy Istenitől adatot földi wroc, akar mint és akar hogy foglalja legyen el az ő országokat, az ő adójokat, az ő Templomos pénzét : ŐE adgyon okot az ő kemenylegeről, kegyetlenlegeről, De ő neki őc engedelmesleguel tar- toznac. Mert lattyachogy öket Isten ő keze- be utca, raytac immár erőt es hatalmat vör, bir velecc es wraikodic raytac. Kiről még az adó péozis bizonylag. Mert minden neve mind kepe rayta az Czaħarnac. Es ő kis be vettec az egez ország közibe ezt az pozit, hogy minden ember azzal a pénzzel él, az kit Czaħar vezeti közöttük. Tehát ne el-

* sz p Eredme
enec; Am Čca-
pare, azs ēg-
farnac adyac
meg az fidac.

• Ez volt volna dolgoz, Hogy meg ismertek volna Istenitől adatot vróknac, es szert meg bőczül tec volna. Es meg ismertek volna hogy blub- kers osterogtat nac, es ejperi aze békével tűrtec volna. Ezee közé istennec könyör gettes volna Va rokeris magoka eris, Es attac vol na meg az mis maganac el fogalt az Czaħar cza chogy az Iste teni tisztelében marasjde volga leg- mezz.

H V Z S O N N E G Y E D I C V R N V P I E V A N.

lenkezzenec vele, jobban ne izgassac öret has-
tagra. es ne kinoztassac magokat annalis-
inkab: Hanem ismeriec meg hogy Isten a-
karattyabol löccenes mind eze: Esmeritec
meg az ö soc gonosz bánoket, kiccel Istene-
bokontottac es maiis bokontyac, azbol tér-
jene az WR Istenhöz, es kériec hogy az
melly wrat adot, annac hiuet legyiila hoz-
zaioe, es fholgalhassac engedelmesseguel, es
adoiokatis adhassac meg io keduel. Ez földi
holgalat es ado penz ám legyea öue, czacaz
lelkibe az Isteni ismeretbe, tizteletbe ne ha-
borgessa öket. Azert erröl adgyanac halat-
sz Istennec, hogy öket lelkekben nem kele-
riti baluanyozalra, hogy az ö Templo-
kat nem baurya az ö töruenyec kerint valo
Isteni holgalatba. Azokat mind helyen hat-
te: Es czac az ado penzt foglalta maganac:
Ezt könyü el kenuedneiec, mert földi, ár-
nyec es hamar el mulic: De az Istennec igaz
ismeretit, ha meg tiltotta volna. (kit nem
mielt) ha az ö igeiet hirdetteeni nem enge-
dne, vagy nagyob estor volt volna raytoc,
es vagy örök karbozatrais keseritőtte volna
öket, kiben engedőtt nemis kellet volna.

De

De miert hőgy minden dzoce meg helyen vol-
tac, Helyen volt az Temptom, annac aldo-
zatya, az Moyles töruenye hseriat valo h;ol
galattyoc, azzal elegendni kellet volna, hogy
azban nem haborgatta óket, Ha ado penze-
ket el foglalta az Temptomtul, azzal nem
bantatot meg az Isteni tizelet. Azert aze
attac volna bár az Cza;harnac, czac az Iste-
net attac volna az Istennec. Az Istene pe-
nig imexet: hogy az ó Temptomokban ta-
kyitottac volna az Istennec igeiet igszan, es
jartanc volna el az Isteni h;olgslatba; igaz
értelems hserint, á mint Isten ki atta Moyles
által: Errőttet volna meg az ó Töruec
árnyeki miképpen peldaztac volna az Christust,
es öter imertet volna meg. Touzba
vöttec volna iol el;skben azutis, hogy imárá
el közelget az vége ez az ó Töruey peldaza-
tiaac, immár mayd mayd vége lel; á Tem-
plombeli Baranyoc peldazatyanac. Mert
el iöt az Isten Baranya, ki el velei valoba ez
vilagnac húner, annac azert attanac volna
helt az Temptomban, hadd hirdette volna
ott az Istennec akarattyat, kit Moyles által-
lis, es ó magaig az Egböl sianlot, es foci zu-

*A Temptomhoz
miel teregtet
volna az igeit
Istennec*

Deut: 18.

UV 2 SON N E G Y E D I C V R N V P I E V A N.
dakis rola bizonylagot tekneç vala, es smaz
magy emberis Kereztelő János. O Eret az-
ert ilmertec volna meg, fogattac volna ta-
nyitalat, es körzettec volna azt. Ez az Isté-
ne az kiuel tartozae volna ôn ki az Tem-
plombba. Az penz perig nem Istene à mint
az kepeis es az nevis meg n utarta hogy
Czahare, Tehát az Istennec attac volna ezt
az mi Istene, Az Czaharac megent ezt à
mi az Czahare? Ez érteleme es magyarázat
tya az Christus feleletipec.

Nagy viszaltatas.

De immár lassuc axtis: Az Sidokis, mijs
mint fordítottuc viasz ezeket, hogy sem Is-
tennec az öuet, sem Friedelmunknec az öütz
nem akariuc meg adni. Es mint vesjet vás-
la ejecc è vilagnac regennis, mostanis: Hogy
az mi Istene axt emberekurc attac, es adgy a
ac. Az emberec penig Istennec akartac es az
karnac adni.

Mikor CHRISTVS wrunc ez villagon
minel tarrotot
volua istennec
es sidofag.

i. rt, akkor ezt kel vala Istennec adni: Hogy
az Christus igejet mind az Templomba,
mind az Templom kijüli hársterrel halgat-
pac

bac. Kereztelő Iánosnac tanubizonylagat à CHRISTVS felöl meg beczűlnec, ki ötet mutatna Isten Barányánac lenni, ki wy Tör uentis kezdet vala az vizbeli mosodaft, az Isten Fia vére meg tiztitasaac bizonyлага-
ra, es igen hep móddal tanyit vala mind az bánnec ismeretire, az igaz poenitentia tarta-
lca, az Istenhöz valo meg térelstre, es mind az Isten irgalmassagaba valo bizodalomra,
ezac az WR Iesvs CHRISTVS által. Az-
zonkeppen az Apostolokis, kiutalkeppen az
WR felcamadala vtaen soc erudakatis herez
uen.

De mind ezeket meg vitac à sicut Egy At kihíjítettet
segétszolgálatban
teljes nekük van
gáncsa.

hárban valo papoc. Es az neptne elei. Es iu-
 kab sicerettec az Temploaac küllö pelda-
 zo hemic előt valo fonyes es hasznos tizte-
 letit, hogy nem mint az belli igaz valosa-
 got, az az Iukab sicerettec az soc iuhoc, tul-
 hoc, madarac áldozattiyat, kikból torkokna-
 kis es hsioknac soc reh iut vala. Hogy nem
 mint az igaz barannac az Iesvs Christus-
 nac Ist. n előt valo nagy kinybeli áldozat-
 tyat, melyet hérzet az Kerezfán, kiböl az
 báni miat meg röjtent, chezter, es hómiuhó

HVSZON NÉGY EDIC VRNAPI EVÁN.

Ioan. 4: zot lelkek meg vigaztattanac, es enue-
sz az wolete es ues iunanc örökön öröcke. Ehöz mi-
séki az ifanni, ti sielence:
o kinehoz et, à
habakokosságmac.
az & testekass testi keuanisaga miat, az ô loc-
torkossagoc es buialkodasoc miat, es az ô
igen nagy keuelységec miat, bizakodusan az
ô magoc érdemekben es méltosságokban:
Azert mindenig az felce el vettetenecc Il-
ten elől. Nem hogy penig az WR Christus az ô Törurnybeli papoci ismerni es be-
ezüni skertac volna, de főt ellene annyi
mérreguel rohananac, hogy az kikuc es az
hol kel vala birketni, on, ô magara rohananac
az Templomban, kouel egyon verni
igyekeznec, es ki kergetnec, az WR el eoyik
gen

En előlök, Az oclönec hoheri, az oclölyac
 vela; tanításat az kiknee fel kel vala Ob hincag röts
 öter magaztal-ni, kinac meg akariac va- tenetesszegc vol-
 la tiltani még fel tamadásat, örizőket oda tac eges, kibbel
 veruen, es az fel tamadas vten az õ elvége- rakuas mostis ez
 zet áldozattyanac ereist, hatalmat, ördömet
 azban valo gyözedelmiuket le nyomai a- egét világ:
 kariac vala, A mint meg vala prophetalus;
 hogy az epitőc meg vettne az s̄egelst kouer; Psal. 117.
 de az a kow, fő lenue, kire rakata nesc nagy 1, Att. 4
 erős fundamentom. Ez czaudalatos mon- Psal. 2.
 das, igen el amelkodo keppen tellyesedet be
 az Christuson. Mert sz mally papoc arra
 valoc valanac, hogy az Christusra epitenence
 minden hiueket, õc ez s̄egelst kouet ki ve-
 tse, de az Isten mas epitőc által, az Aposto-
 loc által fel epite ez egez vilagon valo hiusit
 az õ hent Fian: Erról soe keppen predikalt
 hemtül hembeis nekic, Mint Matth. 23.
 Luc. 11. Holot el amelkodo keppen bandya
 hemekre, soe fele kálló álnoc s̄in tartó hent-
 legket, belöl minden vndoksagual rakuac
 leum; mint az feieritet koporsó .

Kikból meg tettzettek hogy ez vilagi ba- Jay aikorozt Ach
 gany peczonyet az õ torkokert inkab heret- leitenseg,

HVSZON NÉGYEDIC VRNAPI EVAN.
tec, az CHRISTVS által való lelkies öröc
Nagy almoság, ke való élettel. Azert mikor az Egyház
es vándor kepme- iöu delmet, kerestekis es predikalottac, ho-
tataság, kinek gy az Templomhoz hozzáteret adó penzt
mind pap, barát, gy predikátor kés Isten tisztelegeiret, Crahor ellen vérschulla-
seg soc keppon el faualis oltalmazzac: Ne vélj hogy Istenhöz
mostis: való herettekbe, es az ó tisztelegensec épüle-
ltre való gond viselésból mieltec volna: Ha
nevet hogy kevelyben torkoskodhassanac az
Egyhazi iöuedelcseböl. A mint mostis az
Papa országa mind ez világ lattara, Barson
nyal, Biborral, es torkoslagval emezti meg.
Ezre azert nagy gondgyoç volt az Egy-
házi papok isac regentenis, hogy soe iöuedel-
cse legyen, azbol az Egyhazhoz felpára-
got kóuket, draga kóuket, gyöngyös ru-
hakat, arany es ezüst kerámokat hozzesse-
nec. Es soe baranyokat, boriukat áldozza-
nac, Söt még kerti veteményeknekis es vi-
ragoknac, ámint Christus elő hámílallya,
Mentanac, Ruzanac, Sályanac, Kómanuc,
Kaporuc, Hugyanac, Petrisilyomnac tí-
zed tized részét az igen hegeny özuegy alko-
nyoktális kivontac. Meg penig olly csalárd
segual, hogy azoknac iduössleges érdemet
vél,

Matth. 23:

vénec, és szír nagyob keduet mielnenec s
 mit az ó Tca plomokra es az ot lakozó Matth. 15.
 papokra l öltenerenec hogy nem mint ha édes
 hútőkre auagy skar melly nagy nyomerult
 ra költenerik. Kikbe olly nagy álnoc hazug-
 lag volt, s mint az P. pafagis lelekneç valcia
 gaual mondattac nagy költségű Mileket, es Papai hasonlatos
lelkis álnokság,
 loktul el fortottac, el czaltat falukat, vará-
 kat, hazakat, hősiöket, kiket gyermekkekre
 kellet volna hadni. De mind Atyat, Anyat,
 gyermekit el teleytőttee sokakkal, azt hazud
 uab, ád Isten az te húlednec, az te gyerme-
 kednec, hadd azt az kent Clstromoac, es C
 Cptalanlagnac: Erről ohusd meg mint
 pánszokkodot az WR Christus, az Sidobeli
 papokrais, Mat 15. Melly álnokság miat soc
 iay, iay, iay houal kialtottis nekiac, Mat. 23.
 Melly iayioc el iönec az tób czalardokrais:
 Akar Papa papis legyen, skar álnoc rauash
 Predikator hazudorzon imigyen: hogy va-
 laki az áruaker ó rea bizza auagy ó neki had-
 gya, io S. farlagnac linc alat, es torkara köl-
 ti.

De mondanad: Tehát az Egyházi Tem. Mint leheffen az
testi címes er
kili örendszariás,
 plomira, az Lelki peztorra, az Oskolora né kell
 kells

H V S Z O N . N E G Y E D I C V R N A P I E V A N .

Kelle semmi gondot viselni. Delmat semmiból nem kelle adni. Ha valaki ielágabol marhasiabot rezsítenne, nem kejle el venni. Erre ó maga felel Christus wrunc. Hogy ezekis meg lehessenek io modgyaual: söt vgyan mégis kellene lenni az kitül lehet. De vgy hogy az Tanyitokis fő gondor az igaz Isteni tiszteletre viselhetnec. Azert mondgya 1 Tim. 5: hent Pál, hogy ket fele fizetést es tisztelegget érdemel az: az ki iol visel gondot az hiucc epáletice: Az ki penig czac here, semmit né 2 Tessal. 3: munkalohic, ausgy álnoc munkas, nem mél to hogy ennekis adgyanac.

Az o Törueybe Igy méltó volt volna az Templomra, gondor viselni ó Törueybeis, kálfó kepmiss viselhetne, pennis, hogy mind köue, sranya erüste, papi ötökre, áldozatrys lőteneb volna meg Lenit. 8: ez kerint, à mint Isten Moyses által ki atta.

De azokat meg kellet volna ismerni, hogy aranykezot aranyknac, gy czaci ideig valo, es czac külö holgalatta valoc, azoc mellet az bellő nagyob volna; az Christus áldozattyanac ismerets. Eböz vgy kellet volna ragaszkodnioc, hogy ha mind el veljet volnais amaz küllő aranykezot, meg elegendhetneb volna czacz belsövelisg

souvis. A mint mostis io es igen draga az Kereztleg es az WR Vaczorai. De mikor nem volna ki meg kerezeltini, es az WR Vaczoraiat hozgaltatni. Mellyetek külöö io ez közi az WR Istennec az belliö epületre, vagy an meg elegethetne az bessouel, ezac hogy öret iol híruokbe hozitü, õ magat az WR Christust, à mint amaz Toluayis kereztlek nekül ezac benne valo bijodalommal mulec ki.

Vil'a mit adogatunc Istennec:

De most az Papaságis, az õ neki vigyor gokis nagy godosul élnec az külöö Egyházi pappczelő dolgozzal: Mellyekbe noha fot- tig es tellyesseguel véget tött az Christus midön õ magat ide alahozta, sz mi testűnek fel völle, azban meg áldoztatot, fel ta- mador, menybe ment, es az õ igeit ki ter- ieztötte, es az hiuec híuekbe hent Lélek által wralkodic. De megis mint hi árnyekoz-nunc kellene ezeket; olly kepp:n czeleke-húac.

Az papaság megis Oltaron, papi ölközze- ben áldozics. Az kic meg ériöttes az Chri-

mostis a Pape
Baluanyogni er
az õ neki vigyor
goc m n i eueulyez
nec az külöö ma-

H V S C O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Nieba velo tizet stus be tellyesiteset, es az ö Euangeliomist
lete á papasagnac meg kriðtee, noha az igekec meg tartya,
Es azoknac hic tudomanyat meg de megis az regi Babylonizai kuruara, Apo-
vcsigete: De öltö cal. 17.az papasag parazoslagara ihog vihog
zettie vifelic, es oda mosolyog, midöön annac Oltarat, Kó-
baluanis Templo tölet, gyertyaiat, baluanyozó kepet helye-
ken tartya, es velecc k'is, loc hiuknec nagya
Huzugmensgec nac kiczinnecc botrankozalara. Söt oltalma-

// nais az new alat, hogy io rend tartalert es en
// kessegeiert mielic erezeket, maga merő hazüg
// lag es alnooklag, Mert sduget is vét à kepnecc
// es azt vélí, hogy az Oltar előt arczul nézzen
// az kepre, inkab meg halgattatit, es azt aita-
// tossagbol Isteni tizteletre mieli. Igy az öltö
// zetet valami nagyob Isteni tizteleterec vélí
// az önnöök köntösében valo holgalatnal.
// Mellyeket noha okos es értelmes emberekis
// mielnee, de akar kilegyen, hasonlatosoc sá
// lomonhoz, ki loc baluanyozast ferze kep
// kin alag : kiert Isten meg bolondits. Es
// amaz fö fö Kiralyokhoz, kic az Isten igejet
10saphat 2. Reg. 22: Amasia 4. igazan hirdettertec. De az Iras pánakolko-
Reg. 14. dichogy az baluanyokat megis helyen hat-
tat, Noha az tizteletyec nem voig, de czac
hogy sen álna battakis nehezlöts az Isten.

Moft

Most penig fockal iukab , még ezac az
mortalyekiais nebez Istennecc. Merr lem mi
peldazatnac nints immár helye. Az balua-
nyozo ezköz penig, annyiual vratalatosb houa
intab az WR Isten ki icentőite magat .

Hamis mentleg penig az, hogy azokat e-
kesszegert,es io rend tartasert hagyachelyeké.

Az io rend tartás minem arban ál, hogy
ee az baluanyozokusac Oltarauat, annac ru-
baiaual, Ostisvisual gyertyaiaual éli; H: nem ^{io rend sere}
hi vgy élendes; mint Christus wunc es az ^{istrol}
Apostoloc: öc penig soha lem O terra nem
hügtac, soha aze nem kerültec , fugua lenkie/
nem gyontattac, nem köntöst nem valogatj //
gac, nem Oftiaual nem életec.

De nagy dolog ez: midön akar kijs vagy
ezac hokasbol, vagy senyitekbol, vagy vala-
mi hahonnac varalabol fokalg él valami bal
gateglagual, annac uehezen verhed ki azt fe-
leböl, à mihö hozza hokot, Ha kedig az ^{Nagy es igen nagy}
fele ember okos leend, bôlcz habalu, elics, ^{gy dolog ez, hogy}
auagy rauak, az loc fele lcepit & mentleget ^{igen nagy bôlcze}
gondol kikuel el hitesse az együgyáket. A ^{kis alnokul men-}
miot ennekemis iels Prezikatorockal loc ^{tie az baluanyo-}
baylodalom volt, kiknt midön nyiluan es ^{zo ólebgezhet,}
^{vagy sohasert,} ^{vagy feltakbe,} ^{vagy hasonrt,} ^{vagy hogy nem}
^{mindencc adas} ^{tott egyszerre.}

2. COR. II.
Gal. 2.

H V Z S O N N E G Y E D I C V R H V P I E V A N.
titia erős bizonylságokból es Isten felő ből
czekeknek írásokból meg mutatnám teuelgele-
ket, ream mérgettec, es miatta annyira gyű-
löltec, mint Christus wrunkat es Apostolot
kat az Phariseus loc. ausgy az rauas; es cza-
lارد atyafiac hent Pált. Kíkéa igen czudal-
koztam, mert tudomanyoc es bőlcz írasen
telmec felörte nagy volt bennec, De megis
az b. lgatag es bolond aitatoessag meg cza-
la öketis mint Salomont es többeket. Es
műt Petertis, kit meg fedde si. Pál. Gal. 2.

Vayha iki dül.
lyes hemmel, io
egyenessjene eac
az Isten igeiere
neghetnenc igaz
erelem berinti
De ob ki fokan,
mine az napra à
ceipas hemmec
nenek. Z. etic a. v.

Te azert ne nézz lenkire semmibe; Ha-
nem czac az Isten igeiere . es à mint latod
hogy éltec az WR Christus es az Aposto-
loc, olly rend tartesba tarts mögadát külö-
keppenmis.

Most az WR Christus fel ianadala va-
tan igaz eleg mi nekdunc: Hogy à mi Gy
lekezet helyánket si p tintas meselue es se-
perue tarryuc, es akar köböl, es akar fabol
Mostani io rend titia Axtait, es predikallo es üdö si kekete
cartasune imer henzinec. Es bizonyos napokat es orakat ta-
tak lehene.

Sor nemiza Péter,
cicelme az gyülekez-
tet helyükre hozta
val Oldomistati értelme

bü,

bú ú król vallat tűem meg gyorunc arrol
az Lelki pazarac oldozasat lelkünkbe ko-
rittyuc. Ha mi magunkba meg kelerettűns
tűle különös vigaztalaft kérunc. akar min-
deonnec hellszara, akar ezac magunc. Az WR
V. czoraiaual igaz értelemmel é dne, azt hs
pen kerüükbe velüe. es meg elüe itüe jo
értelemmel. Azrol mindenyaian halakat a-
dune.

Ez fele rend tartasoc volt Christusnac, Rend tartasi az
Ianosnac, az Apostoloknac, es az utan valo Apostoloknac.
tizta Gyülekezetnec: Hs penig valahol va-
lamit cíkelbe külömbörznenekis az rend tar At kilő rend tar
tasben, az nem hszakzt el minket az Keriz- tasben külömbor-
tyeni egyesegfül czac hogy az belfö epále- zesi uem bontyac
tűnc legyen igazan az WR Christusban, soget:
S;abud te leked mas orakat, mas enekeket,
mas imatslagokat. Az Keretlegbe es az wr
Vaczoraiaban fall'yesb tanuslagokat rendelé- el az belfö egyes-
ned, czac hogy mindenit illendő keppen leg- soget:
gyen.

Ezeket azert mondam: hogy az Sido pa Mire valac egys
poknac kabalagoc mellet az mostani vilag
kabalagatis elüükbe vennüe: Az papasos
kat mindenhetől fogva el tauoztatruc, es az-
§ iij zoktul

H V S C O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.
zoktul el furnanc az mint hent Pál mond-
gya: Fussatoc az beluanyozestul. Vgyan si-
erseguel nagy lebbel el kel ottet futni, az ki
hirtelen el nem akar velet együtt visszai. De
ez oda mololygot, ihogot, vihogot, tizta-
talansagot le tiztesue roltuc, es ki gyomrald
lyuc közzü ánc, helyan hagyuan az Istent i-
gesenec tizta predikallasat, es ához ragaztott
küllő bolond átroyec muhogato es magis pal-
dazo. hem seny vezető p:pczelesek el takar-
tan tudne, mint ki ilmet vilja akarna vinni
az regi okadalca, es vndoc fertelmes larta.
Kiról hent Iaosis egy nihaj Gyűlkeze-
teket mint fedgyen es inczen, olvasd meg
Apoc. 3.

I mholanc, az regickis ; az mostaniak is
szammasa: mint vezetőtcc es döglötter meg, hogy az
mi Istene, azz tiztan nem akariac Istennucc
adni: A Sidokis küllő ekessugut, A Papala-
gis tű időkő aranial, ezüsttel. Az oda vigyor
gokis szonu il akariac az Wrlstent tizselni.
Kikaec noha valami resjet hatta volt Istendő
törtenybe, De az wyba egy punknit lemit
nem bagyot az fejet. H u nem az testi hem-
lige, es az kegyely termezettnecc, es az földi o-
kol-

kossagnac Isten tanacza kiudl igen tettezne, debizony mind bolondlag Isten előt. I. Cor. 3.

Mondom meg helluc, hogy az mi testi es földi, mint szűst, arany, barlony, kamuka s kíp faragott kőw, es egyebec az fele, ezeket örömett adouc Istennec, ha neki kellene. De bizony ó nem gyðay örködic czac egy cze-petis ezekben, söt vtaliya, ha lelkí tizrelet-ert mieled. Hanem ha kálfó rend tartalatt, es czacanoyibol, à mit az kálfó io rend k-
uznaya.

Világ eles ez földiuel.

Ismár érczúc aztis: Hogy az kire Isten
hatte hogy kölczűnc péntűnek, aranyun-
kat, ezűtűnek, öltözetiűnek, arra semmit nem keuan, sőt
nem akarutic kólteni ausgy igen kelletlenül,
Es az miuel Istenet kellene tiztelnuac, azt ö-
neki igen nehezen adgyue.

Mert hol kiczoda ki most áruakra, rabok
ra, betegekre, mezzelenekre varas, ország ol-
talmasra, adó fizettesre annoit költene, mint
regen az fa kepec aranyoztatásara, oltaroc es
papoc barfonyoztatásara, gyöngy öztetese-
re, Az new alat penig, mint ha Isten tiztel-

Nagy cseuda:

Ez. 6.

HVSZON NEGY EDIC VRNAPI EVAN.
legere mielneies, maga az ö hent neus gya-
lazattyara es az ö bolhusagara, az nemabal-
usnyokera költöttec, Oh atkozot bolond-
seg, oh vac vilag, ki az fát, kóut Isten tiz-
telegere eksited, Az ö fiat leanyat kit fel ta-
maszt az örök éiere, sem eterni, sem rubaz-
ni nem akarod, szegy ha mieledis, nem hi-
sédhogy fizet ezer, er kedurisséb, egy áruat
hozzad venned, hogy nem tiz ezer fa k·pct
meg kamukaznod, aranyaznod, Oh,oh,bo-
lond vilag, Melly bolondlagban nagy czu-
da hogy tanyitoc, p·p·c, pişpekec, nagy se-
jedelmec heuerase. De ily kellet lenni, ho-
gy azoc kic kep mutatoc es álnoc rauszoc,
es czac testi keuelyecc, letuan ne lassanac.

Az fa k·pct aranyoztatalara hol parancsolta Isten hogy el kölczed penzedet, De az
eruakra taku; az Iraz. Ela. 58. Ezechiel. 18.
Matth. 25. De imē azba az mit Isten kuan-
na, nem akar hinni, es engedni az ö Istene-
nec, az ö parancsolattyanac, intelenec, ige-
retinec, snyegetesenec, Hanem az mit nem
kuan azt erdül az ö neus alat az baluony-
ra tolja. Vay atkozot bolondlag.

To.

Touabba hol ki adgya meg azt so liivel Molki adgyace
 az WR Istenne: Hogy éyiel neppal gon-
 dolkednec az ô paranczolattyarol, öret iga-
 zan tanulna ilmetni, hian, bizni benne fel-
 ni, szenetni. Az ô dönepet szenetni, atyafia-
 nac io keduel sôlgalni. Hol kiezoda mon-
 doc az ki ezeket Istenne io keduel igye-
 kernez meg adni? De ha azi predikac, imez kabasagra
 hogy leikekeri czinalcasianac nagy bolczos gyerabbai!

Templomer imez amaz szenet neuere, oda quam facilius obler-
 soc papot ron dellyene. Soc hort, buzat hor vanum mandata ho-
 gyanac, hamareb rea vahetue az kabanc-
 pat.

Sok; or soc helyen panas; olkodot ô Tôr- Regi panasi
 ünybeis az WR Ist:n erról, hogy öret soc istennec.
 áldozatokkal külö keppen akartae tizezni;
 De az ô liuker: azoc mallet nem adgyac
 Istenne, hanemazzal ô neki gyalazariyara,
 es felbaratyoknac velzedelmekre émcnec,
 plusd meg Eia. 1. Jerem. 6.

Mostis nagy fokan belöl liukben áltos-
 koc, hazugoc, tehetetlevec leuen, kevlyec,
 torkoloc, hitetlenec, istentelenec, kiuül meg
 is czaczogise hogy ôc iobbac mašnat. Es ez
 felec külö magoc tartassal, külö predikacio

MUSKONNE GYEDIC VRNAPI EVAN.
hallassal, sotkónyucc mutogatalasul, es soe
fele hinc tartassal, el akariac hiterni, hogy igen
hentec. De latya Isten az ó huetet, Es az
nyilusn valo hires latroc közzül sokan előt
vehjic öket Isten orhagaba, az Istennec igen
igaz es czudalatos iteleti herint. Veyba ér-
tened mit beszellec te kep mutato. De meg
érted ez utan kinoddalis. Igy nemellics soe
Misse mondassal, rut kuklyu viselesben
el haradot testenec chlegeben akaria meg mu-
zatni hentleget, belől hjuerakua kuen soe es
uelgessel.

Serkennyunc fel szert imár, es hakedgyunc
el az soe hem seny vezestől, az soe álnoklag-
tul, az soe balgataglagtul, az soe baúanyos-
zakul, Es tanuliyuc meg mit keuan Isten mi-
ta üne, Es azt adgyuc ó neki, ki ehet, elmet,
hjuer, az ó igeie herint keuan, Töredelmes
es töregő huet, es benne bizo leiket, hent
Fia által, Es igaz alazatos hjuwból valo iam-
bor életet, Ezeket adgyuc meg ó neki.

Az fejedelemnes
az öves nem óró, zokat arra adog, fluc: mint aranyat ezüstöt,
mest adgyuc. barlont, bort, buzat, penzt, ide röndölt czac-
sz árnyec vilagra, es el hajtha kincc oztogat-
sug

Iuc. Adot arra való nepeket, vrakat, folgakat, nyomorultakat. Azert ezben ne vannu mas fele vihat. Hanem kölczűc öket ezekre jo hittel es jo temetseguel, hogy illetető füllege naponkent többet többet adogat, ha mijs io Safari lejhunc.

Mas viaszaltatas.

De it ismet nagy viaszaltatas tamad az öt dög miat az emberes hujube: Mert immár ezt az ki földi, az földi vranc Isten parand czolattyara is nem akariuc meg adni törzsejhezintis,

Haczahar atagy földös vrunc kériaz ö az doist: io keduel nem akariuc meg adni, ha nem zugod slal, hoc es nagy senyitec alat, Ha az ö parancsolattyara meltan velo hosszatra kelleneis menüne, szeis nem hujunc kezint, nem igaz engedeljemböl miellyüe. Ha nem érőtte resioe haragjunc dul fulunc, átkozzuc. Az WR Istenucc az ö áldomaloq kert tickan konyörögunc. Igy sz folgas, békese, loushoc, kocziloc, wroknackelleten es czalardul kolgalnac czac hembe. Az ki Biro kezebe visz az ö gonossgaga miat, nem az ö

HVSZON NEGY EDIC VRNAPI EVAN.

maga bűnet vitallya, hanem az birtok es az hohart, szokra nehezel nem ö magara. Igy vezetőtőle elhánkolt az pokolbeli ördög, á töb loc dolgainc között, ezbennis.

Hogy sem Istennec az öüst, sem fejedel-
sem istennec sem munknec az öüst io keduel nem adnuc. Az
emberes io mod- dal nem akariue WR. Istent földiuel es testiuel tiztelnuc, ma
meg adni, Hanem ga ö leiki leuen, kiualtkeppen lelekböl akar
riisa az istenet tizteltetni, igaz ismerettel, benne valo bizo
embernes, az em- beres istennec a. dalommal, felelemmel. Ez földi wrunkat pe-
dnuc, Oh kinagy nigr, lelkiuel es az oockal tiztelnuc, az kiket Ilt-
ördögi gyükhössig ten maganac keuanna, öter nagyob beczbe
ezis közükne. tartyuc, hogy nem mint Isten, ö benne in-
kab bizunc, hogy nem mint az Istenben,
Egy igeretit inkab hiszüe, hogy nem az Isten-
nec has igeretit, Egy senyegereletül inkab fé-
lidec, hogy nem az Istennec örök kaihoztata-
tasekul. Es loc ezer kíppen mindenben vilas-
vonkunc: Hogy az mi Istene az embernecc
á mi embere az Istennec akarnuc adni. Melly
vikalcsalec az ördögucc röttenetes álnoco-
lalkodesi mint lehunc, es negy rauash lep-
hün mutatalockal.

Mint az S. dolagis az ado penzt az new-
slet oltalmezzac, hogy Isten tizslegere va-
lo;

ló, maga az ô fiztefsegét az à pénz nem bau-
 totta, ha el sakerztottáis az Czakhar az Tem-
 plomul, Azonba ez álnokoc midön ezen se-
 lötteb veszéknenc : mint alathassach he-
 lyere, hogy az à pénz à Templomhoz iar-
 ion: Azonba mondac ez átkozot vakoc
 semmi gondot nem viseltec arra az mit II-
 ren leg inkab kevánt volna az Templomba,
 Hogy az ô Szent Fianac Predikatioit halgat-
 tac volna, es ötet meg ismeruen az nepeket;
 is az ô ismeretire hoztac volna, Es miat az
 töb bánu ölös, ökis magokat meg alazuan, Is-
 tenhöz igez lelecekkel tértet volna; Ezeket
 nem hogy mieltec volna az Templomban;
 De lót kóucket ragadoztac hogy agyon
 veriec. Ez melly rötenetes dolog legyen,
 senki most elegge meg nem gondolhatya,
 Kiket mais melly czuda keppen kóussen é
 vilagnac loc rel, e, czac azoc saldittyac, kic
 meg tellyelettec az Istennecc lelkeuzi, Mert lo-
 kan testi keurlyleges kauanlagoc miat Pap
 nevet vielnecc, kiknecc leíni gondgyoc ninis
 az papi fiztre, hanem az wrasagra, sz torok-
 ra, ez vilagi pompara, Igy loc Predikator,
 halanac igykezic inkab hólalni, hogy nem

Molts see kepen
 leßnecc et aliock-
 sagoc, papoc, pro-
 dikatorecc, wrac,
 köffseg bőgöök:

H V S Z O N N E G Y E D I C T R N V P I E V A R .
az WR C H R I S T U S k e r e z t i n e c . I g y l o c
w r a c es k ö s s e g e c az k e r e z t y e n s e g n e c neve a t
l a t , s e m m i g o n d o t n e m v i s t u e c az i g a z l e l
k i e p ü l e t t e , h a n e m e z a c az d ô g ô s , f é r g e s á t
szakáossagra
valeimere:
n y e c t e s t r e . K í b ó l mi é y i l n a p p a l v a l o a
l a z a t o s s a g r a i n t e r ñ a c . E s h ú n t e l e n v e l o k ö s
n y õ r g e t t e , H o g y az k e g y e l m e s W R I s t e n
n e t r e z h e n b e n d a k e t i l l y s ; ð r n y ã v i s a f o r
d u l t é l e t t e : H a n e m s e g i t s e n h e n t l e l k e á l t o l
h o g y io es ig a z é r t e l e m m e l . A z mi C r a k á
r e s e i d e l m û n k e , h ú l e i n k e , az o k a t io k e d u e l
adgyuc meg õ ne k i c : õ k e t meg b e c z á l i y ù c
m i n e I s t e n n e c k p e b e l i t , é r ð t i ð e i m a r k o z
z ñ a c , o s t o r o k a t b e k u e l t ñ a i s c . E s a d o n k a t
e s h o l g a l a t u n k a t io k e d u e l ne k i c meg ad
g y u c .

A z mi p ñ i g az W R I s t e n e , a z t õ f e l s e
g e n e c adgyuc H o g y õ t e t i g a z a n meg i s m e
n i t a n u l l y u c , b i r d e s s ï u c , v a l l y u c , õ t e t s k ñ i , b a n
n e b i z n i h e n t F i s á l t a l i g y e k e z z ñ a c , e s m i n
d e n e k b e n ne k i c k e d u e s k e d g y ñ a c .

E z e k t ï l h a k i c e l a k a r n a c h á k z a t a n i , é r ð e
t e meg h a l v i j s k e s s e c leg y ñ a c .

K i r e az k e g y e l m e s W R I s t e n s e g i t s e n
m i a d o y a i u n k s t . A m e n .

Mit

ÁZ VR LELKE NAPIA VTAZ - 400

¶ Mit tanulanc Summa heriatis érczde
meg.

S V M M A I A.

Leg ellő Reje az Euangeliomnac;ola à
Sido fő fő nepekneç alnok sagokrol, kic nagy
ördögi mérgezzeguel álnoc rauakul hande,
kozkottanac az WR Christusnaç vesze-
dlemere, olly alnac fogassal kérderuen
az Christust, hogy akar igazat mond-
gyon, akar hamissat, akar egyet felellyen a-
kar maſt. De miatta el kelletnec vethni. De ö
tellyes leuen bőlcsezzeguel, igen hepen eleig
vtue: Kiböl emlekezzzűne meg azrol, hogy
Isten meg Paradiczomba így igerte, hogy
az ó Fiat ihonyi állat magusbol vgy bocza-
tana ez vilagra, hogy ő veje ellenkeznec az
Kigyo, es az kigyonac meguia az ó partosi.
De mind azoknac az fejket ő meg fontana
ki az hiusknee nagy vigazatalokra vagyon;
midön lattyac hogy velekis ez egez vilagon
valo tagisi az ördögneç, az ő izgatalabos
kaz ezer kíppen ellenkeznec, mind sz által
majdeneckben az WR ókét meg győzette;

MUSON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.
ti, ha nem testi keppennis, de léléc szerint mind
győzedelmesec les; nec.

Ma lodsor l;olanc à Christusnac édes mág-
ga tartasárol, ki ellenkezőitis szeretettel ta-
ranyította, es az győzedelembtis fel nem
fuualkodot, hanem czac egy arant előbi l;en-
lid leleckel magat tartotta.

Harmad;or az Adórol l;soltunc , hogy
az kiröl vetekezzet regi időben Sido or;ag-
ban, Az ket fele volt, Az egel; or;agnac, es az
Ierusalembeli Salomon Templomanac ado-
ia, Kikneç egyiketis nem akartac adni az po-
gan feiedelemnec, Miert hogy öc ö mago-
kat Isten nepeinec tartottas, es azert ez vilá-
gon mint Istennec fő nepei leg fellyebben
akartac magokat tartani minden nepec felöt
es ához képest véltesz hogy Isten velet lenne,
ha az pagan ellen fel tamadnának is . De ez-
bennis nagy teuelgesbe voltac : Mert az
Isten nepe it ez földön test szerint leg nyo-
morultab, de lelkekben minden hitetlenek-
alat soc l;sep okokert tart az Isten. Jollehet
niha test l;erintis meg áldgya öket. De elegy
suyogatassal, kereztuel, mallyeg mind iauok-
ra

ra végynon. Az Sido nepis iollhet Istenül
nagy igeretetis vött volt test kerintis. De
az ockal hi az ô töruenyeben manazc. Es tisac
ideig mig az ô Iduozitô Christusba tó te-
ne az orszagnac, az Kiralylignac es az áldo-
zatoknac peldazattyat. Kinec orszaga ez v. Dau 2. §.
tan öröcke valo lenne. Ezt de nem érten,
ezac az testi birodalmat kerestec. Es azt ol-
talmazuan. Czašaroknac az orszag adoioka-
tis meg adni nem akartac.

Misic adojoc volta az Templom adoja;
kit szert nem akartac Czašarnac adni. Mett
az Isten az ô hent Egyhazara röndölte volt,
Azert vételec aze, hogy ha öc meg oltalmaz
bic, Isten melleterec lenne szbannis. De az
CHRISTVS meg tanyittya öket, Hogy
Isten nek nem penzt, nem földit, nem testit,
Hancem leikit oltalmazzanac, es adgyanac az
ô Templomokban.

Negyedik azert, s;olanc az WR felte-
tiről, imez kérdesre; Illéké az Chaharnac
adot adni, ausgy nem? Es az WR elő kér-
uen az ado penzt, kiut azkor élt az orszag,
azon à penzen Pogan Czašar kepe es nus-
len, szbol bizonyita igen nagy bőlts fel-

IVRON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

lettel: Hogy az ápenz immár most nem Ištene volna. Mert nem Isten kepe es neve volna az penzen hanem Czaħar. Es szbol itel bernejje, hogy Isten az Templost ues ő tülöc el verette volna az pogas fejdelementel locokokert, igaz steletiböl. Ha azert Isten à Czaħarnac atta, Tchah immár most ókis engednec azt à pénzit az Chaljarnac: De az mit Isten az Czaħarnac nem adot, hanem maganac tarror, azt ókis adnac meg az Ištennec: Hogy az ott való Templomban es az mellit, nem testeket hizlalnac, nem ez vilagot kerelne, hanem lelkeket éltetnec az 8. röc életre, az WR CHRISTVS predikatioinac halgasasabol es kou:tteseböl. Melly tanítása az wrnac igen nagy lelkibőlczeleg uel raku.

OEIÖDSEK IOLANE, melly vilja élete re-gennis, mostis, az emberiecz ezel. Hogy az mi embere, azi Istennec attac, es akariac adni mostis, viljont'ez mi Istene, sztember-nec. Az Istant penzzel, ez össuel, aranyjal, kőössel, aiačkal, külső pompaival, es ljetnfeny vezető dolgočkal akartac az Sidokis, az Papalagis, az Töröklegis, es minden kęp
mu-

Emutstoc tizelni, Belöl eljec rakus feuen sa-
telesgu:l, es shiuec gonoh; keuzaslagockal es
minden tizatalansagu:l. Vihont az kulis
embereket sallyeb bezaluen az WR Isten-
nel, bennec inkab bizuso, öket inkab halgat-
van, lelkekböl Isteni dolgockal tizteltec es
tiztelie. Melly tötceneses árdögi zurzauar-
cul es i'sonyá vil;altatastul, oltalmazzon ö
shent fellege bennüköt, Hogy az mi feiedel-
műnk, azokat ö nekiio keduel meg adgyuc.
De az mi az WR Istenec, azokat czae ö shent
fellegenecc adgyuc, ki mellek leheßünc kekce
meg halnjs.

Touabba adgyunc halat az WR Istenec
kerölis, hogy eddig bennüac io feiedelmec al-
tal bírt, Es kériuc adgyonez vtannis kozink-
kbe Istenfelö feiedelmesek, kic mind testök
ben, mind lelkünkbe birianac az ö shent ne-
yenec diezeretire. Es mijs ö nekie leheßüne
 mindenekbe engedelmessec, az ö shent
paranczolattyas;erint. Ezert kö-
nyörögün mondgyuc el
ez Imatsagot.

¶ Imatsagat keresh meg az Hare
madic Predikacio utan.

HVSZON N E G Y S D I C V R N V P I E V A N.

Mās Predikatioia ESEN EVANGE- LIOMNAC.

Matth. 22.

Ackoron el menuen az Phari-
seusoc tanaczot tartanac , mikep,
pen ötet beszedeben meg fognac.

S V M M A I A.

Az sellő Predikacionban hollottűnc az
egez Euangeliomnac magyarázatryarol, leg
vtol arrol: Mi legyen meg adni az Cza;tan-
nac azt, à mi Cza;att. Es mi legyen az Iis-
tennec meg adni azt à mi az Isteac?

Immár ez után czac egyről hólunc, ket
kouatközendo Predikacionban, czac az fe-
jedelemlegről. Kiról mind wraknac, kösség
nec igen lükleg io értelemet venniec, kikacs
igen nemcs draga tanuságokis leszen, à mint
mégis lattyá az, az ki által olválni nem röh-

Bes

Állí egy nihanshor. Kiatt az Summaist ír
vegyüd elhünkbe.

Meg hallottam ez Euangeliomba hogy az
WR CHRISTVS õ magssis íte, az fele. Szabadság
delmekhöz való engedelemben bennünk, mi-
dön azt mondana: Adgyatoc meg az mi
Czashare Czasharnac. De miert hogy mind
ket felöl, sőt fale fogyatkozalac vadnac ez
vilag herte, mind az feiedelmektől, mind az
alatta valokul, az feiedelmekis nem isme-
ric magokat, nem értelem szerint beczű is
magokat, nem értic tizteket, gondot nem
vilelnec res. Az alattoc valois nem tudnya
beczűni előtte jaroiat, azert mind az ket fel-
nec tanusagira, húkseg igaz értelemmel ksep
dolgokat hónunc az feidelemsegről. Ki-
ről illy renduel lehnecc tanusagine.

Kiöster meg mondom miczoda az fei-
delemseleg, es fő keppes minemű ket tiztā le-
gen, Hon, es kiudi. Es kiket kel értenüne fe-
iedelmeknee, es azokul mit keusanyoolsten.

Masodhor hat rendben elő hamislova tiz
teker, Hogyaz Ist:n uspene'daykai. Az tiz
paranczolati örzői, Az orkag ki adot
tölgyniinec oltalmazoi. Mind az ist:n töru-
hij nyé

HVSZON NEGYEDIC VRNAPI EVAS
nyeac, mind az or;agenac ki h;olgeltatoi;
Az ö nepekneces atoe marhaioknac oltalma
zoi, es h;üksgekekben elterói legyenec.

Harmadikor Negy ieler fó iohagokrol
emlekezem, Hogy el;esec, Isten. félöc, igal-
sag heretöc, es ne fósuonyec legyenec.

Negyedikor mint nézzenec Istenc, ma-
gokra, es alattoc valokra.

Ötödikor nehezs;göker mint türice be-
klegelen.

Hatódikor h;oloc az alattoc valokrol, az-
zoc miuel tarozzana az ö fiedelmeknec, e-
kar ioc, aksr gono;oc legyenec.

Heted ;er ket fó tiztit magyarázom meg
az f. iedelk;nec: Birolagat es hadakozas-
t mint viselleye.

Az Birolag mi legyen; Es minemü hat-
tizi legyen meg moadgyuc. Aztis: sokan
azzal melly gono;kul élyenec, Solunc ar-
zolis, mibe l;het engedelmes az Biro, es mi-
be nem, es mikorpp:n lehessen az.

Az hadakozairól meg értyü: Milegyn
az Kereziyen hadakozas: Es ezt minemü
hat okokert indithatty: Es hogy az to vég-
re való hadakozas kedves Istengel.

Ezek-

Ezkról leírva tanuságinc à Malodic Pre
dikationkban.

Az Harmadic Predikacionkban lócs hár
szokkal oltalmazom a feiedelemsegnecc mel-
toftsgat, es Isten előt valo kedves voltat Ki-
röl nem oknukl írtam; Mert nem czac az
tudatlanoc, de még az kic magokat nagy
bölcsenknecc véltekis, lokan hamis iteleter
törtéca feidelemsegrol, De te iñet meg ért
heted melly draga tizt legyen az feidelem-
seg. Most előher ier lašluc mi legyen az fe-
idelemseg.

AZ FEIEDELEMSEGROL.

I.

Miczoda az Feidelemseg?

Az Feidelemseg Istentül arra röndelte. Miczoda az Fe-
idelemseg: tet tizt, hogy életőre lenne az ö Anya hér
Egyhezánac, az az, az öröc életre valo hi-
neknecc, es az Oskolaknac, az az, áffle tanu-
lo gyermeknek es ifjunknecc, kic iduossseg-s
tudomant tanulnak, es lócs fele haszonra valo
tudomanyokat, Es lenne örizőre az io erköl-
szeg, es az békéleges életoszc, az Istentü ki
dor

HUSZON NEGYZEDI VRNAPI EVAN.

dot törueoye hriac, melly termezetackis
törueoye, es azboli jo röndelt egyeb törue-
nyec ueriat, hogy szokba biuen el iarna, az
heriot az iokat oltalmazza, es az heriot az
gorotjokat, kül ó feoyeteckelis meg bda-
tetne.

Kerestes ap. f. 1. Mely Feiedelemseg imez keetöbs fog ki-
delensegne. ualikrappen: Elöljer hon io móddal nepe
birni. Malodisor kiudl io móddal haddal
oltalmazni. Az az, Biskelegnec ideiebe ota
hon io vigyazassalbiria es igazgassa nepet;
Istens, igaz, es iozan életbe; Haborunaci-
oni be kedig, io vitisszegul oltalmazzsa öket.
Oknakú hadat ne iuditson, De ha arra igaz
oka vagyon, arban Istent legitsegül hisya, es
az ö tisztelegjet, az ö hent igeitne az ö
hent neptinec oltalmaiert hadakorze, Es
mint az Pelican huet haggattyia fiainac, es
vérueit attya öket, Igy öis az Istent törue-
nyet, es az ö nepet azzal oltalmazza, à mint
sz WR Christus erról czuda draga pilda:

Az feiedemt tizzen pedig loc röndet ére
sze felenero, tunc minden előttane ironkat: Mint Cza-
gron az feide- hat, Kicsi, Herceg, Gross, Marsalek, Tag-
bemj zne. nats, Bito, polgar mestet, Capitany, Had-
nagy,

Bagy, Vduarbiro, porkolab, Iipan, Sjalec,
gazdag. A mint különmb különmb helyeken,
különbén különbén vadász el röndőrök;
Romabs, Valentzebe, Bezzbs, falukba maa-
keppta.

Mind ezekről kent Pálazt mondgya: Ro-
man. 13. hogy Isteniú való rendőrök, & tu-
le kerézteret es engetteret röndec. Leg elő-
ker panig. Nemrot lön Babylonisi fride-
lem, bamar az viz özon utan, Ez kezde wy ^{rendőrök aq vic}
birodalmat. Es azert nevezetet Nemrot-
nac, az az, teljes wralkodona, es Isten va-
dakanc. Mert keményben kezde az nepet za-
bolan tartani. Es Istennecc, kezde ki vadász-
niad nepnec senye, vad emberit. Oe vtanno
lokakat röndelete az WR. Iken, mind à Negy
birodalmokban, kic közöt lokan Isten félök
is voltak, mind az leg fő Czeħarokban, mind
azoc közt valo birakodokba, mint Abra-
hamis, Iosephis, Moyiesis fő fő tiszte vilá-
tec, Moyesire Ietro az Ipa tanaczotis ád,
mint röndellye el nepnec birodalmat tizeds ^{Ezs. 18.}
sekrs, szazadosokra, ezeredelekre, es egyeb ^{azbil meg tiszte}
rendre. Melly rend tartas még az pogánok ^{hogy Isten nekké}
bancis vagyos termezes kerintis. ^{kis enged rend}
^{ferekek.}

Hogy

HVSZON REGYEDIC VRNAPI EVAN.

Itt lesz a leg
re való az felcs
lemsegéb:

Hogy ezee mindenre gondot vilátnedec
valami az közönleges tarlalagban húkleges:
Törusny lattalra, hazaloknac magoc tarta-
lara, igaz kereskedelre, iteletekre, bántetelre,
oltalomra, hadakozásra, munka tetelre, jami
bor fütre, az Anya hent Egyhaznac es On
skolabeliekneç e pületire, az polgarbeli ter-
szagra, es annac minden húklegire; Hogy
mint az Kormanyos az haionac igazgatca
sara, az oruos az egéssegre, az Hadnagy az
győzedelemre, vgy az kösségneç az biroiais,
es wra az kösségneç io kletireis gondot vi-
seillyen, hogy marhaioc saporodgyec, tizte-
segec neukedgyec, dolgac erőföldgyec, ha-
gy minden alattos valoc az igaz Anya hent
Egyhaznac io hallas adoj lehet sepecc:

II.

Hat fő tiztitról az Feiedelelmneç.

Minden rendbeli feiedelelmneç penig, rend
es agazat hérin, soe füp némes tizteket es
dolgokat röndelt az Isten, kikre ba io gond-
dot vilátnedec, ökis Isteurál hüp áldomásit ve-
lig, Mint imaz hat, fő dolgoç

Előker, hogy az Anya hent Egybízás az isteni szepence
dayhai legyense.
és az Oskolaknac Daykai, Életéi, gongya
víslői legyenee, Az Isten igejet igazan es
szízen hirdette; az neppel az Isten iga-
tan tiszteletellese, baluanyozást es minden ba-
nis Isteni tiszteletet meg tilzanás es ki-
gyomlallyanás az kösség közül. Tehát igen
szízen tanullyas az Isten törvényet, es azbos
8 magokis meg itelhetese mizeoda az bal-
uanyozás, es mizeoda az hamis Isteni tiszte-
let. Mert az bolond ausagy balgatag eitatos
fejdelem, nagy kárt tehet az ő nepe köröök.
Pelda Ezechias, ki az Erez kigyot el ronta-
za, Es imatkozec Istennec mind Propheta-
Rut neptstul, 2. Par.32. Pelda Iosias, ki min-
den baluanyozó keperki ki törette. Moyles
el ronta az arany Borju keper, David es ne-
pet ő magas sanyita.

Melodkor az Istennec riz parancsolat-
tyanac io erkölcsit meg örizzec annyiból
hogy kúlso hzsm Istomast annac ellenne ne
Élyenec: Haneva mint az Isten ő maga holt
lotta szoknac igeit, vagy őkis azonokat holt
lyac mint Istennec kepebelice, es azoc ke-
riat birja az ő áltaja valokat, merülsten aze
i ij skaria

HASZON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

akaria, hogy az emberi nemzet az õ Isteni bőlcselegéhez és igasságához hajlás megae. Azert ha nem chartya is népet belső tükör halgató kánóktól, kiket hédgyen az Isten belső füki eleibe. De kálikö leppen az itt érkezőre io gondot vitállyen, hogy kiud! Isten káremlo, hamis esküd, hirtos, ünnep török oldóklok, parazns, lopo, hasug hauu, ne legyek közee az õ nepe közt bűnites és szenyítésnekül: belöl penig az õ lelkeket építsse igaz lelkik pártnak tanyitása által.

az ország törue nyelvükön örizők: Harmadikor örizője legyen az õ magokat tól kereztetet és röndelteret törue nyeknek is. Milyet ollyac legyenec, hogy az Isten idénnyit legitsec. El röndelmen mint tarczák magokat minden rendbeliecs haszaloc, gyermekec, holgac, kalmaroc, koldosoc, Miesec, vitezec, es egyebec. Es azokra res vigyázandat hogy ki ki az herint érlyen.

az mis mirei de crolat es az ország törueoyer, az az. törue obrienyel jaria. nincs azba. Negyedikor kijs holgaltassiac az tiz parancs herint meg lassanac mindenker, es meg bártessec az engedetleneker, semmit nem kedvezuen, bizonyos oknekül. De bankodgyes zeyta, valamikor kekerítetie a bárcsere, mind

őz által hogy még ne vártalessé, se az isten tör
menye le az ország röndelesei, à ki erdemli
meg bántesse, Ne pet kája tarcza, hogy ne
kenyekedgyes. Az'kin kedig méltó kónyör-
döni, azzal kegyelmesben czelekedgyes:

Ó Etődher örizze az ó alattoc valoiokg
nac marháiat, testet, életet, békéseget, rizst,
seget, az melterlau nyomorgatokat el úzva
& roloc. Véreketis ne hafiyat érőttes, à miat
az Pellicanrol es Christusrol hólanc.

Hatodhor io maiorokis legyenec, hogy
mint Joseph chlegökben éltekkessé, sz ó a-
lattoc valoiokat. Mint az pazar noba nyi-
xi de el nem nyeli az ó iuhait, Igy ókis ve-
hetie halánkokat az ó nepknecc : De az olly
Törucny hérion legyen ; kit Isten es az or-
szág röndelt, Azonba ókis ékessek es segit-
lec az ó nepkert. Daniel azt iria, Hogy Bar. 4.
Nabugodonozor lattor egy nagy agas fát,
ki alat étenece minden állatoc, Es azt Danie-
el az Czahara magyarázza, hogy ó olly le-
gyen mint az io termő fa, kincc mind győd-
mőczsuel kinec lókai, mind aranyek a lát
nyugolsz nac lókai. Tehát ne véllye azt az
sciedelem, hogy ó maga nyugodalmaert te-
i iii] ujet

WVSEON NEGYEDIC VENAPI EVAM.
teret föde, hanem mint az fő hólgal az egez
testnecc es nyugottys, így öis, Pelda Achab,
ki Nabotot meg ólte hólödteri, es Ist m minad
feleségesétl el vezte, 3. R. 21. Gono; rend
tertala vagyon az I Óröknevis, ki minden
neket rabianac tart. De az, ostora ez egez vi-
legosc. Summaist érezüe ezeknecc.

Szentmatia tiz.
technec.
Ezec monadoc tiztec az io feiedelemnecc;
hogy az Anya kent Egyhezat, az Oskolak-
bau tanulokat, az eger körösléges tarlasagot
tényitassac Isteni tiztelestre, io erkölcare, ol-
atalmaszze haborgatoktul, s;aporitaszla minden
életyskre valokat : ez ö magokis éltel-
lek öket az ö szüklegökben. Kikról otias hep
bizonysagokat, Rom. 13. Luc. 3. Esa. 1. ; 58.
Mich. 8. Zach. 17. Soe panahis vagyon az
zokra, kic az ö peztorlágokban el negy iass
necc. Mint Mich. 3. Ezech. 33.

III. Negy fő iosig kel az Feide- lemseghöz.

De á ki illyen skar lenai, fákleg hogy arra
ben ianilly Negy nemes iosig legyen. Elöker
Bála

Bölcsleg, az az, io értelmesseg, io eljesség es ^{Bölcsleg:}
io okosseg. Malodásor Isteni félelem, Ham-
madásor Igasság, es ahoz való heretet. Ne-
gyedikor praeig elegedet hív, es az . ne le-
gyen fólieny es teheretlen.

Elje legyen, hogy bolondlaga miat meg ^{Bölcs legyen es}
ne habortíla ez Istennecc igaz igeinecc hirde
telet, es à iot meg rugya valaztani à gonoz-
tul az iteletben, ezt kéri vala Salomonnis, 3. Reg. 3:
melly kevanságat benne annyira heretelstan
hogy bölcslege melhet minden kazdagleg-
ualis meg áldana.

Isteni félelme arra valo legyen, hogy ^{Isten felé,}
ha magat az ô tiztibe mind exkrul, az kik-
usl az ô wra Istenne meg bantatnec.

Igasság heretete arra valo legyen, hogy
erősen vigyazzon, mind eljuel, es miad az
ket füleust arra, ki mod igezat es ki mond
hamisat, es igaz iteletet teh. szen, azert hizel-
kedőknecc, es czeleaszpoknac, es foandorlok-
tuaç haukat gyúlölye, De igasság heretök-
uel tanatskodgyec.

Az fólieny legyet azert gyúlölye, hogy az
alándecc miat semmi hőmelecc ne valogatson,
Es az ô p. p. körök ne regadozzon, Azert
^{Ne fólieny.} iries

HVSZON N EGYEDIC VRNYP I E VÁN.
iriac az is fejedelem kepet: hogy vac es czon
ka: ki nem néz hőmelt es niaudéköt, es nem
veki el azt. Ezec mind Kiralyne, wrnac, Il-
panac, Itzls mesterne, Bironac, Procurat-
orac igen hőklegesek. Kikben hogy többan
el iarbasson, mindenkor az ö ujubl imaz
haromra nezzet.

III.

Haromra nezzet.

Istenre, magara, es alatta valoira.

Minden rend ki fejedelem rizte: vilal, akar
Nincs imot Kiraly, akar Biro, akar nagy akar kicsiny le-
bos nevezet. gyen, ha ezek egy kolganac, aúagy egy czar
Istuckis wra es gazdaia, Ellő goadgya ek
legyen: Hogy mindenkor Istenre nézzet,
az sz. előtter legyen, az WR Isten mit kez-
te, az ö Isteire valo tekintetibe: Kezuya
prníg imaz negyer azba: Eléker hogy meg
ismarie, hogy az fejedelem leget Isten adgya
ö biria, ö törtya meg, es mikor akar a val-
toztatya. Erröl tanullyon kiep bizonyla-
got, A miatt meg vadgas irua, Deuter. 10.
1. Reg. 30. Dan. 4.

Mag

Másodikor ezben nézzen az WR Istenre, Félye az Istenre,
hogy féllyen ő tölle, Es szert igyekszec írt
ni czac az ő paranczolattyá kérint, A mint
erreis loc körpirasoc intie öket, mint Dcu. 18.
Psal. 2. 82. Pelda Pharaoh, Saul, Nsbugo-
donozor, kit nem fejtet,) es el vezte.

Harmadikor ezben nézzen az WR Isten - Segítséghíjel
re, hogy hűntelen imatkozzec, es minden
igyeben kérjen segítséget az WR Ištentál,
es kérjen bőlez értelemet az mint Salomon
3. Reg. 3.

Negyedikor ezben nézzen az WR Isten - Mallyen Isten idő
re, hogy az ő iceleti kérint, es az ő igasságához menye kerint,
kint birion mindeneket, az kérint icellyen, a
kérint czelekedgyec az fizetésbe es az bűn-
ettesbe, Ezekról olvasson Exod. 23. Dcu 16.
Jerem. 22. Ela. 10. Sapien. 6. Pelda Achab,
3 Reg. 22. ki el veszje, azert hogy Niboth,
ual hamissat czelekedet. Cambyses Persia
Kiraly eleuenen nyuzatta még Sysamnek
hamis birolagaert.

Ezekbe nézzen az io fridelem mindenkor
az WR Istenre, es tanuljon ezekről,
D-an. 2. Psal. 126 143. Proph. 8. 16. 2. Pa-
ga. 20. Ela. 1. Luc. 3. Rom. 14:

HVSZON NEGYEDIÉ VRNAPI EVAN.

Maganacér báta
széges nezzen.

Másod rendben nézzen mindenkor ó ma-
garais imigyen:¹ Hogy gondollya meg, ó
melly igen erőtlen az ó tiszte Istennekük.
szertis, mert minden érhebe, okoslagába, ite-
letibe, ertelmeibe, minden ereiebe foci keppen
meg fogyatkozot az elet után, az emberi
nemzet. Es az felő az pokolbeli ördögök
mint az siuo Oroshlan, kerengi kiáltkeppen
szokat, kic nagy tiztet viselne: Kinec elle-
ne lenki nem álbatta az ó emberi ereiből,
Touabba aztis gondollya meg, hogy egy
embernecc foci embereket birni, es azoknak
foci külömb külömb fele igyeket forgatni, i-
gazgatni, oltalmazni, iol el röndelni lehetet
les Istennekük. De Isten az ki öret föne tö-
te, es az többi körtüköl erre valaszott, hogy
azoknak bíróia legyen. Azert kér, hogy ó
magais legyen együtt mindenkor mellette
birna ehet, ijuer, érciet, az ó tiszte. Ezra-
keppen magara nézni maganac erőtlenleget
meg gondolni, igen nemcs dolog az fejde-
lembe, kirekpen int hent Peteris. 1: Pet. 5.

De az kiiol meg tekinti az ó erőtlenleget.
az, ha magat nem tudya vigaztatni es ok-
tatni, fel sem megyes yenni az fejedelmi tiz-
get,

¹ Erőtlen segebe
min vigettallya
magas:

jet, ha bár rea valaztanak is. Azert magas
sz ö erőtlensége mellé vigaztallyais imá
ket dolognak:

Először ^{I. Month legyez} azzal, hogy Isten hérinat volt hi-
matallya, nem ö maga kevánta hiw dicz öle- ^{hiuatallya az se}
gert, tehetetlenséget. Ez nagy vigaztalas a- ^{iedelenne}
zoknac, kiket az nepec valaztanac Kirallya, Is-
panna, biroua, hogy ha erőtlenekek. De az
WR Isten nem hadgya el az ö tiztibe. Mere
ö maga Isten vonta rea, mint Moylest, Da-
vidot, Salomont es többeket. Víkout igen
nagy leiki furdulásban vadnac azoc, kic ala-
moc hamis perpatuarral, colusyllassal foglal-
maciofagot. Mint Abitolon David fia. Ez
seleknec neher magokat vigaztalni, hogy I-
sten öket nyomossa tenne. Es hogy Isten ve-
leclenat. Ha nem ha ostorul boczatot vol- ^{Isten ostrom e}
na az sele weakat, kiknek egy kauri idrig en- ^{genoß friedleg}
gedne Isten birodalmat, az ö nepe nec vel; öze
lejter, nihz prauig soksaigis tattyas az sele ke-
gyetleneket raytoc, mind addig, mig meg
iobulasoket nem lattyas. à mint Török Cza-
harc raytunc. Iollehet ö nekijs Isten hérinat
valo hiuatallya lehet az ö orhágaba. De hog-
gy ide erszterjez reabe, az ostrom Istennek;

kij Min-

HVS:GN NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

Minden azert valaki io lelki ilmerettel, es
czendet; kiwel akria birni tiztit, Istenül van
ia arra velo hiuatallyat.

*Ez is vigaz talus
hogy Istenis be-
szüll az ötletis
föli helyen.*

Pjal. 82.

Malodhoraz to feiedelem az ö erötlenség
gebe ezzel vigaztallya magat. Hogy az feie-
delemleg Isten előt igen becrálethes es ked-
ues, es annac biralaban örömetest ielen vagya-
on. Az feiedelmeket ö maga Isteneknec ned-
uezi. Pial. 82. ö legitó tarfainac, ö kepebeli-
nec, kic melle el boczatty a Angyalatis, az
mint kitettzie Ios. 5. Iudic. 2. Dan. 12. Ro-
man. 13. Azert ha ö erötlennis ö magabas;
De kérte az Isten, es bizzee Istenbe, hogy el-
nem hadgya semmi igyebennis az ö hene
Pjal. 90. Angyalis mellette vadnac. Ehöz kepest in-
ti hent Pát az biucketis, hogy imatkozza-
nac az feiedelmekert, i. Tím. 2. Tehát mind
ö maga az feiedelem, mind alatta valoi imat-
kozzanac igen gyakorta, hogy az ö erötlensé-
gebe ne hadgya ötet. De öis vgy keressé
keduet az ö ne pánec, hogy ne átkorzzac, ha-
neva Istenet kértec érőtte. Melly imatkozasi
es az gondolat hogy az ö tizti kedues Isten-
nel, nagy vigaztalira leßen. Hogy penig
bizonyos Istenben szba, hogy az feiedelem-
seg

leg kedves Istenrel, es azoc mellet ielen vagyon, io es igaz igyekben, igen olvasse a Kiralyokrol írt könyveket, kikból lassac mint birtta es igazzatta az WR Isten Abramot Lotophet, Gedront, Dauidot, Iosiaszt, Ezechiaszt, Theodosiust, es többeket, Vilhont mint rontotta es vezrőlts azokat, a kic elle-nec tamstac, mint Choret, Datant, Abilonit, Iudast Galileust, Thuidast, az mi ke-reztes hadainkat. Az Saxonai Herceg Lanost, ki Caroly Cza-harra tamadot, es többeket. Ez peldakis nagy vigaztalastra lehne az igaz értelemű es Istenfejő io sciedelemnec.

Imholanc mint nézzen Istenre, hogy ér-eze Isten akarattyat, ötet félye: az ó iteleti szerint iatior, Es mint nezzen magara, hogy soe fele erőtlenséget meg gondollya, De az zert szban magat vigaztallya ezzel, hogy a tizetre Isten hiytta, Es czac töde var minden oltalmat, Immár harmadic tekinteti mi legyen lassuc.

Harmad Rendben az sciedelem nézzen az ó alatta valoirais: Hogy ó azokhoz ha ^{mint neppen az} sonlo ember, de azos felör párzorul röndel ^{ó neperc}.
teret, kiknek fő wroc az WR Isten. Azert

kij azban:

HVSZON N E G Y E D I C V R N V P I E V A N.

azbannis io értelmez legyen, mint kel ò ves-
tec baylodni. Mikor bántat valakit azban
szíressé öker, à mint az WR C H R I S T U S
fira Ierulalem veszedelmen, es meg gondola-
lya az ördög gyökhözeget, ki az hegény eme-
beri nemzet között, hoc keppen gyökhök-
dic, kit egy, kit más bában eztteget, es so-
kakat okarattyoc ellenis nagyokat kiczinys-
het, kis gyermeketetis bában keuer, ha-
gy azoc miat ket keppen el vesznenec, testé-
ben lelekben. Vadnac ollyac, kik felleges
gyermeket torkat meg mettje, nihol cör-
tint, hogy kis gyermec az anyaba kerst útöt,
soc tizteslegbeli hazafoci niha tarlokat el se-
leytic. Nemelly, nagy dragaságban, lopo, czs-
lard lesz: Es kiegy keppen, ki más keppen
esic az bámban. Ezec közt magat vgy tartan-
ni, hogy Istentis féllye, magatis meg alaz-
za, az el elet embereketis sanna, es mind
az által az bűnöketis meg bántesse, nagy ből
czeleg kel, es io maga tartas: Azonkeppen
 minden rendnec meg adni az ò érdemlet bék-
tet, fizetelet, tiztesleget, oltalmat, nagy good-
kevántatic rea. Azonkeppen io leg letni
hol kel hadakozni, hol es kik kel meg bá-
ntani.

festni, es kinec bánet el kel halasztani, mint
David Iosabet es Simeonet, nagy értelemben kel
rea.

Hogy penig kiut kerint hankasla az ár-
vaskar, örzuegyeket, az iükölködöket, azonc
elöt ne finnysikodgyec, nincs örömeest hoh-
gallyon mint az VR C H R I S T V S , kie-
lőt nincs lem wr, lem holga, lem hegony,
lem kazdag, lem firfiu, lem shouy, mondóce
szekreis nagy Istenes lelecs keuantaric.

THAT mind ez haromra hoktaffa magat summa
mindennap, Istenül hent Leiket kérüen,
Hogy Istenreis mint wrata nézheszen, Ma-
garais csator gyarlo emberre, Az ó nepercis
mint ó maga atyahista, es Isten orhangaba ó-
rökös tarlaira. Az Isten ilmaerie, akaratnyat
éreze, öter fellye, es az ó icceleben iszron, Ma-
gar mindenre erőtlennec ismertuen, Istenül
mindenre elöt kérien, Alatta valoit mint é-
des Atya magzatit vgy biria, az Istenucc ti-
zengere es az ó maga elömentere.

Jmmár holoq nehessegirölis.

Az Feiedelem nehessegiról, es az-
zoknac el türcseröl.

Iol,

HVSZON NEG YEDIC VRNAPI EVAN.

Iollehet nagy terh az igaz fejedelemseg, es akar melly birodalomis. Es az miat nem tiszta az ò nehez jegi mallyec futottat cûle. Mint Demosthenes iris az hám ki vetes vtan, hogy inkab menne az halatra, hogy nem mint ilesmet az fejedelemseg alat valo soc röttegesre, irigysere, rea valo soc patuarkodalra, hidalomra, Æchines gyôhôs orozua maro Ebenee nevezzi az fejdelemi tiszter, ki alatomba soc keppeo maria azt à ki vileli. Iloocrates halonlit tya az kepben festet es öltözöc kuruahoz, melly előszer magahoz sokakat édesíti, de végre szokat meg kesereti. Adrianus Cza; arnal egy midön meg aggot volna az fô tiztec viileleben, es az vtan hat eztendeig magasac lakozot volna, szt iratta koporsoiara, hogy noha soc idös, de czac hat eztendeig elt.

Mondom azert, iollehet nagy terhec vadnac az fejedelemsegnei tizti alat, De mind az által az Istens felôkneç az alat soc kep vizgaztalaokis vagyon, kic nem ò meg okécer ragadozzac, hanem akarnac kedueskedni az WR Istennuc, es az ó hiuiscs: Es azert hellel alnac mint az io yitezeez az seregaee orran:

Tiz,

Lizukben vallott résznecc az WR Istenről ,
terjericet az ö ismeretit, Szixic legellettet az 8
irpeit, mint Jóseph es Daniel még a pagan
Csaharoc alattis Istennecc holtgalatattat az ö
nepéket, kiker az WR reszic bizer volt az
paganos országba.

SUMMA,

Im holec az Fetedelemseg millegyto: Es
Annac minem áhat fó tizzi legyen. Es minc
mérzen Istenre, magára, alatta valoira, Es
minc iárie el nek hísegét. Immár holec az ö
alattoc valokrolis, azekis magokat miht tan
ezac az ö fejedelmekhöz.

Az alattoc valoc miuel cartoz-
nac az ö elötttec iaroioiknac.

Meg hallottuc draga es kedues voltat Il-
len előt az fejedelmi tiznec : Es nekki kis
melly loc felz hasznakra éltete ü kri óltale
mazasinkra, io erkölcsbeli magunc tartasara;
es idu összes epületükre herezetet. K ról
mekdükis méltó hálat adnunc mind az WR
Istennecc, mind az mi reanc valo goad vi-
lejöknecc.

Azert immár hollyunc arrolis , miutl
tartozuc mijs az m fejedelminckne , akar
Kiraly, aker Biro, Ispan, aker nagy, aker ki-
cziny rönd legyen.

Egic tizesszege
az fejedelmincc,
midön ört Isten
kepebelinc is-
merike , es örcs
sor hogy minden joba neki engedgyüc, hol
min Isten ihob-
rere nekzhunc.
Elöker szral, hogy Isten kepebelinec bę-
czüillyüc . Mafodhor hogy tiztit az mitiz-
tüknel negyobnac beczüillyüc . Hermad-
merike , es örcs
sor hogy minden joba neki engedgyüc, hol
gallyuc, segitluc, adoit meg adgyuc, Eröt-
te imatkozzunc, hatalat adgyuc, Bánit meg,
bozassuc, nekle türündnc . A mint erről los-
bizonlagoc vadnac: Rom. 14. Luc. 3.

Eöker tiztiszeguel; Az ö tiztiszegé penig
imezekbe vagyon: Elöker, Hogy az ö tiz-
tit Isten kepebeli tiztnec ismeriüc, Psal. 81.
olly tiztnec, kibeis az Isten ö magatis ilmer-
tetni akart, hogy à mint az ö kepebeli em-
ber ehet, bőlcz, igaz, igassag keretö, es io, es
gond vilcelö, így ö magatis olyan, es azoc az
ngenes iohagoc ö bronne igen nagy tökeleltet-
seguel vadnac. Ezeket tüköröl tartya az Ili-
ten azokban, kic Isteni tizter vilcelnec köz-
tunc, Tebát czebkennis meg beczüillyüc ö-
ker. Mafodhor tiztellyüc az s;dmelyetis,
melly uoha mindenkeppen hasonlo mi hozza
meg beczüillyke,

Ezen. De az tiszter kit az Isten res bizot,
 sellyeb tateruc mi magunknal. Harmad-
 kor mind ezekben öket meg beczüuen, mi
 magukat előtec meg alazzuc, Es neki enig
 den iobs engedgyüne, lo inteleket, melto se-
 nyegesleket, paranczolattyokat alazatolon
 meg fogadgyuc, Istencértis, az io leiki sima-
 tankértis, hozzaioe valo kerelmdökertis, es
 hálás dö voltunkértis, neki mindenekbe ö-
 römett hulgallyunc: Töruey tetelbeli ite.
 letyeknec engedgyüne: Hadakozasokban
 legitidc, Tit. 3. Szabot adonkat io keduel
 meg adgyuc, Matth. 22. Erőtőc Istenrec¹, Pet. 2.
 hálákat adgyunc. Tisztekert es ö magokert
 imatkozzunc, Ier. 23. 1. Tim. 2. Gyerlo
 vétkeket el türidc, es meg boczafluc, Hirtek-
 be meg ne gyalazzuc, reaios ne panasholkod-
 gyunc, ne atkuzzunc. Mert ezt az Isten ke-
 menyen meg tillya, monduan: Exod. 22.
 Az te nepednec fejedelmet ne atkord.

Ha Törueellensegét paranczolna, kibé
 te magadat cerhelne, mint felőtteb valo hols-
 galattal fizetéssel, aztis bekruel törde, es tud-
 gyad hogy az, te raytag ostromul vagyon,
 mint egyeb nyugalya, betegleg, s legénylegi

MVATON NIGYEDIC VRNAPI EVANG.
fáblasz, tűz, árviz, kő eső, dög hatal, fegyver, kikbe ha mag ismered bűneidet, és meg iobítod ellenedet az wris meg kenyébir sata-
denekből a kickel ostromoz, a mint heot Pális
tanyit: Ha mi magunk feddejük magunkat
Isten neve fiddene beannáker, De mikor
feddis szert mielő, hogy meg iobituán kie-
túaker, ez vilegual el ne karhozzunc.

Isten ellen ne
engedgy kiesel
medokis.

AESCH. 4:

Ha pénig oljat parancsolna, ki az Isten
nec fizetéslege ellen volna, es felebaratodna
váhelyelmere vagy karara, Mint ha keleser-
tene, baluanyozásra, az miat Nabugodonos-
zor, Darius, Ausagy az Isten igencs nem
predikallasra; miat Caiphas, es többec, az
WR Christust es az Apostolokat, ausagy
predikatorae tiltana, hogy ó rea ne fedgyes
az ó bűnciert, Ausagy tolusyafra, lopatra;
parazna életre keleseriteac: Ollykor emlékezo-
gres. 24. izel meg imez mondalokrol: Mond Salas-
mon: Félyed az wrat édes fiam, es a Király,
Ime előzér tanyit arra, hogy az WR Isten
félyűc, az utan int arrais, hogy az Királyo-
katis es egyeb wrainkatis annyiból kiböl az
Isteni felelem meg nem bantatic. Szent Pe-
teris ezs feljel az papoknak, kic meg tiltyas
galas

vála, hogy az WR Iesvs neve ne predikálnanac, mondwan: Iob Istendec enged-^{Ader.}
ni hogy nem mint emberekne. Ez penig °
még az okos paganokis éri ötök termesz-
teriötis, mint Plato, Socrates, Euripides
kép igeckel holtac rols. Iriac egy Kiralytol-
is, hogy midön Hadnagyot valaztot vol-
na vtanva valot, ki orhagat birna, annac egy
buzogant adot volna, illy koual Ha méltot
paranczoloc, ez bottal engem óitalmasz, ha
meltatlan, en ream tamadgy, az az, Ha ol-
lyat paranczolocki Istendec ellene nem lesz;
Tekát ez bottal mellettem hadakozzak Ha
penig Isten ellen valot paranczoloc, Ez bot-
tal ream hadakozza. Nagy beczejeteg
mondas volt ez, à iambor fejdelemnec.

Erröl sot peldainkis vdnac, hogy mi-
dön az fejdelem lattrok közbe atta magatj
vagy mas felsegeuel kaptac, habad volt meg
ölni az latorleg felöt, Sót az fiúdes atyat,
az atyatfiat meg öheri, lattrok közöt
reias hadakozun. Harpagus Cyruszt tan-
mazza Astiagelre, mert fiat meg fözeteg
volt neki, es etel vtan, az fejet elhibe horzsa-
gya. Yiscbenban kérési az WR egy pola-

Ertelmes
mondas.

I üj gal

MVSZON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.
gar lesnyat, es hogy nem adgya erduel el hő
zattyu, es az hőplőkés vrán, konczolua vi-
• ű kúda. Ezert, amaz, az Velencezéknec ad-
gyasz varast. Helustiaba az WR kef;eris-
ti az atyat, hogy lőne az fiat, amaz fogis az
Nyilat, es által lőui az wrat. Illy meletatlan
dolgokban megengertenetic az gonos; fejede-
lemre valo tamádas. Mondom ezac egy hő-
melyis rea tamadhat, mikor vagy sefelega
mellet kapas, ausgy egyeb gonos;ba. De
minden az gonoslag fellyül el ment, az utan
az or;ag tartozic rea tamadai, hogy a mit
érdelemly à herint bdnitessec törueny herint,
De az menyibl vörkeziec az közönseges em-
beri romlottsaguc termezete herint, azt ne-
kijs meg kel bocztani, érótte imatkozni kel,
Es ha fellyeb terhelois vagy fizetessel, vagy
holgaltatassal, vagy bdnitesssel, el kel neki
torni.

S U M M A I A.

Im hőlel miuel tartozunc fejedelmánka-
nec, hogy minden ioba tiztellyukis, engedé-
gyünkis nekic, holgallyukis, legitükis, Eröt
tőc hálakatis adgyunc, Es könyörögünkissz
Kiketaz Isten keyuen toláhe, igerettelis, fe-
nyes,

nyergetesseli, mondva: **Atyadat anyadat**
tiszteleyed, hogy hősök idejéb legy ez földön.

Immárt ket fő tiztiról emlékezem czac a
friedelmeknek:

Birosgokrol, Es Hadskozásokrol.

AZ FEIEDELEMNEC

Birosgarol.

7.

Az Feiedelemnec itelő polgárnak is ket
lenni, kibe ötöd körüllecc az röb Bírákis, itelő
mesterrees polgaroc.

Birosgá kedig ez legyen: Hogy mind
az ket felel meg halgassa, dolgoknac iol vég-
ere mennyen; Es azoc közt az Istennec es
az orhangnac törtsnye hérat igazat itellyen
es holgaltasson. A mint meg vagyon irua:
Deut. 16. Bírákat es Feiedeleneket herezza
minden varolokban:

Az ó iger Birosgában penig, imez ha-
romra mindenkor erősen vigyazzon:

Először, hogy az Istant sélye, hogy meg isteni sélye.
Ishonyodgye az Isten haragistul, snyegete-
setül, es óyis magat, hogy az ó itelő tizti-
ben semmit Isten ellen ne csalékodgye, ha-

ncm

WYSON REGYEDIC VR NAPI EVAM
Igyekszem minden Isteni ielel kerest isel
es szelkedni.

Ezrörölykhol az Iras: 2. Paralyp. 20.
Nem emberet ieleltet tartyatoc, hanem Is-
tenet. Levit. 19. Valami hamissagot ne itil
lyette az ieleletbe. Mond Elaiash: Az ki
meg igazittha az istencelent, es kahoztat-
tua az igazat, mind az uro vatalatos Isten
előt. Deut. 27. Atkozot aki vilja forditya
az ieleletet.

Deut. 17. Masodikor korgalmatos es io vigyazo le-
nyed ket pörön gyer arban, hogy igazan meg ércze minden
meg belgesse. az ket sefinec igyet es dolgat fel pörestre töre-
vont ne tegyen, egyic fájet egyiknecc, mis-
ket masiknac tarca, mint Alexander. Mis-
den honac ne hidgyen, Ecclel. 7.

Ércze az Isten
es az orbag tör
vegyens Harmadikor io értelme legyen az Tör-
onyekben, hogy minden fele dolgokroligaz
ieleletet tehessen. Ne nézze az lokasagot az
tetzesben, hanem az ig. slagot. Az ki mit
hol hozza arról tudgyon ieleletet tenni, es
az mi leg igazb, tudgya meg azt valaztanis.
Tauillyon, halyon, lasson, értekezzen az
ki irot Törusyekröl, es masut löt ieletek-
röl, es azokból naponkent epicis magat az
tör.

törmeny latashoz. Tchessén io íteletet à bal-
uanyozokrol, hamis esküüköl, ünnepről,
rőkről, raual; kereskedekekrol, vloralokrol, az
hazugokrol, es minden sele igyekezöl, mel-
lyec ô eleibe vitetnec. Mert atkozot az ki
el fordítva sz íteletet. Drut. 27.

Negyedikér az igassagra haylando hius ^{Igassagos Őserje}
legyen, azt igen ſheresse, es azt mindenkor à ſen,
törmenyekhöz ſhabia. Óc maga rettzeleból
ſemmit ne icellyen, hanem czac az törmen-
nec vt mutatalabol. Cyrus gyermec leueg;
az poztor gyermeket közöt azt iteli, hogy
az hof.u ruha hof;abat illet, az röuid röui-
debbet, es ha maleis, el kel venni es illendő-
höz ketadni. De az M:ſtere tanyitta, hogy
az törmeny azt iteli, hogy vagy röuid vagy
hoju, de ki ki az ô magaet biria. Igy az bi-
rois arra nézzen, à mit itel az törmeny, nem
az mi neki cettzic.

O tödikér mindenekhöz egy aranyu lè- ^{Szömeleme valas-}
gyen, ſemmi hómele ne valogesson. A mint ^{geſſon,}
az WR Iſtenis minden hó nely valogatas
nekül chőz tarrya magat, hogy valaki ſent
Fia által hozza nem tér, az órócke el ká-
borzec, valaki hozza jér az élyen mind ôj

rőcke: Igy czelekdgyec az Birois, hogy valaki mit érdemel, vagy ótalmat, vagy bűntetést, azban hőmelt ne valogassa. Mond az Iras Ioan. 7. Ne itelyetek hőmelyre nézzen, hanem igaz ítéletet itelyetek:

Ha tödökör aiaandekra ne nézzen, Mert az
Exo. 40. aiaandec az értelmiségék meg vakkitya;
Dñus: 26. Ezért írás az igaz Biro kípet, mind ha
Pron. 15; 7.21. Azért írás az igaz Biro kípet, mind ha
Azclej. 40. mind ket hemet be hunna, es mind ket kezébe ezonka volna, hogy hemerel senkire ne
nézzen, kezevel lekitöl semmi aiaandeket
ne végyen. De oh ki sokan mostis meg
érdelemlecc ezt, az miic mick Cambyses Si-
Morsoderm iria: Jamais Biroual, kit eluenen meg nyuzata;
es az Báret az itelő hékere vonata, es fiataza
ban ültete, hogy tanulna atyarat, hogy ne
tenne töruent aiaandeket.

Ezzel volna a tiszte az igaz Biraknac, hogy Istent igen felne, Mind az ket perest
egyenlő húrc meg halgatnac. Az törubenben
tudoloc volna a, Az igessagot húrc hę-
riat hetetöcc, semmi hőmelyt ne valogata-
jaac. Es semmi aiaandeket ne készedee,

Vetkec az Biraknac.

De

De oh kirô: tenetes keppen kerengi a po-
kolbeli ördög öket, hogy mindenikbe ej-e-
ket vel; es, kiki: bl czuda Historiakat mond
hatnec: Nagy sejdelmeknec, Czakaroc ta-
nacz sinac, Eskut Biraknac, Icelô M: sterek-
nec, minemû loc fel: hâz ezer fogyatkoza-
loc legyen az törueny terebes. Kikról az
WR Isten mint pánoklodgyec es mint
szuczen, olvasd meg 2. Paral. 19. Deut. 17.
Exod. 23. Eliajnal iay squal holt az WR:
Eta. 10. Iay kic hamis törueny röndelnec,
iruan hamissagot, hogy meg nyomoritlac
kégent az iteletbe.

Iay tihat az hamis Procuratoroknakis, kic ^{149. 48. hanc}
^{Procuratoribus.} nem gondolnac vele, akar igaz es akar has-
mis igyecc legyen az okosc, kic iohban fizet-
hetner, nyiluan valo hamissagokatis mestes-
rûl vilja forgattyac, loc keppen vontattyac.
Álnoc exceptiokat eszneec.

Akar Kiraly, Biro, Ipan, icelô Mester, minden csebe
állstor, polgar, törueny tanacs, akar proca-^{vigye.}
tor, es akar czac tanacz adó köz ember le-
gyen. Valaki érti az igazat, értuen ellene gon-
do kodic, álnoc ez: Es minden álnokrol azt
mondgya az WR Christus: Hogy azoknac

MVSZON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

Psal. 5. bz õigaz itelõ fiskibolzat feleli: Tuozzae
Luc. 13^r toc el tölema minnyasian, kic álnokslagot cze-
lekeztee.

Röszencet meg
vakulni.

Ioan. 12^r

De mondhatod te ezeket szokosc, kic ke-
retie az álnokslagot, es siwhatz riwhatz rea-
ioc: De oly dolog meg vakulni ez vilagiál-
nokslag mint, telhetetlen seg mint, aiandes
mint, es az ördögnek gyöhössége mint hogy
mint az Iudas nem fogadhatta az WR le-
sust C H R I S T V S tanaczt, hanem bele bu-
ecaz Satan, es meg hereretere vele az wrnae
el arulásat, es el veue az papoc aiandéka: es
orten kesón végre hagyta el, es magat fel
akazta: Igy maiis mind azoc, kic értu-n tud
nem álnokoskodnac, meg kel vakulnioc. Es
mint Iudas vgy kel iaroſoc.

Intsce az io Bi-
reknac.

Azert intem az Isten feliõ Birakat, õc el-
meries meg az õ metszolagos tizteket, hogy
Istendee kepbelies, Istennec tüköri, Istennec
igallag lato es teuõ holgai, sellyec öret, Imer
juc az önagy erõtlenlegôketis, Es aztis, az
Satan ôketis mint kerengi, hogy hamisslag-
ra, es azbol vch;delemre vigye. Es ha ki ez
elõr orzot, immár ne orozzon: hakihamis
Biro, Procatog velj, immár ñs legyen, mine
Zag

Zachrus minden elegitlenec meg Es az Vr Lsc. 19.
 Isteniá: kérienec áldomást, es legítfeget az
 ò igaz lóruhy tetelekre. Ez feleket bizony
 bizony nem hadgya az WR Isten, hanem
 ittis meg áldgya, es az ô ite ó heki előttis
 bator hivel lelkkel fognac állani, Sót ottis
 üelô birai leknec minden hitetleneknec. Aa
 zonban az fele birac mint Ciphas Pilatus,
 az fele vadoloc es procuratorc mint kie va-
 doltac az WR Christust, es az ô Apostolit,
 es az felec mint Achab bira, kic meg öletec ; zeg. 21.
 Nebotor, tartatua igen rötenetes Szoreg-
 gara, kitûl rötenyenec meg az igaz birac,
 Immár ket Kérdeire felelec.

Luc. 22:

Elso Kedes.

Lehete engedelmesseg az Birakban?

Meg lehet io móddal, es igaz iteletböl,
 De ezt hogy meg érczûc, imez harmat ve-
 gyûc elünkben.

Az Biranc az engedelmes iteletben mid
 denkor haromra kel nezni : Az lóruhyre,
 az bûnôre, es az köslégre.

IVYKOR REGYEDIC VR NAPI EVAN.

Az örönytől
nem kenen fü
kappa.

Ar Törueyre vagy nézzen, hogy ezt meg
tekerz fel ötterb való engedélyemmel. De az
Törue nyrol ezt vegye elhebe, hogy ez nem
vehet dílmier kruanoya az embernecc, hanem
jobulásat örzetet és oltalimat: Az ezt tekin-
te bár senk, hisz az bár teuöreis, es halattyá hogy az
egermec, vagy öregis, nem vakmerő gonosz,
hanem a czac czalatkozasbol vörököt, vagy
nagy ördögi kisirtekböl, kincc ellene tulak-
kodot volna, de mégis el elet. Es iambor é-
lete lockappa ki tettezet, ez fele hallop dra-
gassag miat, gyermekik hosszegemiat, vagy
bujaságban vörököt czuda czalatkozasi mi-
at, vagy embert ölt puskaat el halaztuani
nem akarattyual, vagy akar mi egyeb bá-
nökben leledzett aker kijs. Ha lattyá hogy
fenyitekkel meg tethet, ne ölyvec meg. De
harmadikor nézzen az kössegeis, hogy ha
legyen az senitce
sz kösseger meg
legyen az senitce
latus, hogy az fele engedélyemből az kössege
maganac gonosz peldat venne, bárcs való
habadagot es konyessegét, vagy iob lenne az
egyet bánienni, hogy nem mint sokakat bár-
ben eyteni. De ez fele iteletekre, loc iambor
roknes tettelei mellet, könyöörögienis áBito
az WR Istenec, hogy ártatlan vére ne on

ezon az ugy le felôrreb ne keménykedgyes
le felôrreb ne engedelmeskedgyes.

Mas Kerdés.

Az mit Isten meg tiltot, tehetet
azban valami szabadlagot?

Ket seje az Bán: Egyic nyiluan meg til-
tator báni, M-sic olly ki ö magaba nem vol-
na báni, De báni leh, ha vele gonoskul élnecc.

Mint az Vlora, mint az kep tartas à hzent
Templomba", mint az Ertz Kigyo tartasa
Ezechias Kiraly idejébe, mint meg valni fe-
lelegetû paraznafag miat, es többec è felec ö
magokban nem volnasac bánoç: De balua
nyozni, Isten neuenet ham ism élni, ülenket
meg hñdni, vorei, ölni, parazalkodni, lopni,
misdeek ppren bánoç. Ez felekeben semmi
szabadlagot ne engedgyen, hanem nyiluan az ki ö magaban báni, az semmi keppen nem kielengedni.

De az sejet ki ö magaba nem volna báni,
de báni leh, hogy ha vele gonoskul éhecc, czac
annyi.

HVSZON N E G Y E D I C V R N V P I Z V A M
innyiból tilcza meg, az menyiből gonoskul
lánc vele.

¶ RT. 18: Mint az Erz kigiot io végre tartotta)
regi Isteni dolognac emlékezetire: De miq
dön azzal végre baluanyoznac, es az Kí
saly sokkor tiltana, miad az által az kabá
nep ki hozza hokot volt el nem hagyhatna,
az Kiraly el rontatai Ha tiltalaual meg ola
talmazhatta volna az neper baluanyozastul;
az Erz Kigiot sen hagyhatta volna á Tem
plomban. Igy bort innya io, azert az Tó
rök nem iol mirelté hogy mindenstál meg
tiltotta. De meg rehgedni nem io, azt
meltan meg tilthatna minden sejdelem. Igy
hust nem enni meg lehetne pénteken, de
hogy bún alat tiltatot meg, azt istentelenül
miritec.

Igy vasarlaní, dolgot tenni io δ magab;

De meltan tilhatni meg addig, miig az H
ren igéje predikaltat, hogy senki nregetet
kine tegye predikatioig, senki loboua á kis
pu ki ne mennyen.

¶ Dforrek: Igy az kölczen adas is volna ennyiből;
hogy egy maſt segitene az kölczen adaslat;
Es ha lhabad akarattyara hadus annas az ki-
neg

nec atta á penze, hogy ha az ô penze neki hajnal, es ha akarja valamit adgyon az nye refegból. Ha nem akar kedig habad legyen vele, Ha penig lemmiit nem nyert, vgyen semmit le adgyon, czac teritie meg az ô penzeit: Igy mondac neralam habad volna az vfora adas. Iollehet ha kölczön atta, az iga-
slag azt kevanna, hogy czac annoyit vegyen &
menyit ador, Mert ha ki többet veszen, hogy
nem mint ô adot, hamissag lesz; Mert az i-
gaslag az, hogy ha te valakincc tiz forintot
adisz kölczön, megent tiz forintot kerry ray-
ra, Mert ha többet kérlesz, ottan hamissan eze-
lekészel. Imez penig mas dolog, midön te
penzes leuen mas s;egennec adod, hogy ke-
reskedgyee velsz, es mind kara nyereslege köz-
legyen. Ez tele vforat az WR Istenis az ô
nepenecc meg engerte, hogy idegen nepekrul
bár vegyenec vforat; De az ôn közöök va-
lok rul ne vegyenec. Ha bün volt volna mai-
dens stál fogua az nyeresegre valo penz vé-
tel, nyiluan az WR Isten az ô nepenecc nem
engerte volna: Igy valami io ockal es io
móddal az kereskedô nep közöt meg lehet-
ne mostni: Hogy nem is ly beteges kölcsue-

Penzeddel mint
kereskedhetni.

Deut. 23.

HVSTON NEGYZEDIC VRNAPI EVAN.

nyes, varos dolga, birosag, es egyeb tint rey
ta. Es ó maga nem iarhat, az felt ha penzet
ki adgya valami igaz álkotassal meg lehet;
Ne vgy, hogy vagy vezti el az ó penzet
vagy nem, de az é penzet meg fizesse, es az
felől vloratis adgyon. De ha vgy kerkédie
hogy mind kara nyerelege köz, ez meg ed-
getteric. De amaz nem, mert vgy az egyie
s fel igen meg terheltetie, es az masic könyen
akar maradni, melly dolog hamisleg. Azert
miert hogy loc gonosz bűnök es i a gy ha-
mislagoc terlettes az vfora miat, loc felőt-
teb valo nehessgec. Mint hogy ezer, ket ezer
es töb ezer forintra, végre ket, negy, öt, an-
nyi adossagis neukedie, miert hogy nemely
vezten vezet, es vartos varia hogy mayd
mayd meg nyeri, es igy az miat meg nyo-
morni; nac. Es lokan felőtteb valo nyeres-
segetis keuananac: Azert az Birac tol mi-
elnecc, hogy az vforát mindenestül meg til-
tanac. De miert hogy immar hokassa vala
es mindenestül meg nem tilthattyac, azert
ezzel tartoznac hogy modor habianac, ki ki
menyit vegyeq, tiz, husz, húz, ausgy ezer fo-
gjaec.

szintrai. Es ha ki az ſabor módſelőt venné,
azt meg bántalſſe az birac.

Tit. 4:10
Exod. 22:
Levit. 25:
Deut. 23:
Neem. 5:
2. cl. 14:

Iollíthet mondóm iob volna. hogy egy ſe adna, penzét vforara, Mert Isten ſok he-
lyen tillya, hanem Isten tekintuen kölczön
adnánac, es Isten aze ſoc keppen meg terítte-
ne.

De latuan az Birac, hogy vagy ſoc ſege
nyec el fogyatkoznánac, Mert kueſ volna;
à ki Isteni könyöd: ületeiſegból ſelebarattyat
legitene: Azert ha meg engedikis, meg lassac
hogy fenyetee alat es olly móddal enged-
gyec, hogy az à ki el vőtte az penzt, meg ne
nyomorodgyec.

Bizony bűn vforara penzt adni, es nincs
áldomála annac az ki adgya. à mint ſoc
peldabolis ki rettie, hogy à mint az kobor-
lot, lopot, toluaylot, hamis pörrel, álnoc
rőlveny tereſſel kereſlet marha hamar el vész;
Igy az vforauat kereſlet marhais: De mind
az által ha ki ſege miat kér maſtul vfor-
ara penzt, az nem vérkezie. Mert ö nem csal
ſenkik. Hanem maga éltetelere à mit el vőte
azt többel meg teriti, De az ki adgya annac
nincs áldomála: Azert az ki Istenben bi-

vforara adni
bűn, De venni
nem bűn, mikor
az Regenyeſz ke-
rít.

intes.

MVSION NEG EDIC VRNAPI EVAN.

Deut. 24:20: Adgyon io keduel az hegény húkólkódó életetelere, kölczönnis, aianak konais: Ha zálagot ollyat vettel az nyomorúttul, kiből magat életerné, mint ló öjet, kertet, házat, ruhsát, ád meg neki: Erről Isten tenekeled melly nagy igeretet tegyen, o' uafld meg Deut. 24:

vforara kerdis
egalard ne le-
ven.

Tob. 2:
Coloss. 3: Azonban iolekben vegyec amazokis, kic penzt kéregetnec, hogy ha i, y, keznec meg csalni azt, à ki vele iol tölt, Isten érőtte öket is meg bűnteti. Sötkevannya az wr Isten, hogy valamivel lehet, mindenkel az elvöti iorel, hala adó legyen. A mint az WR az egyic poklosnac hala adasat io neuuveue, es az kilentz hala adatlanrol panasholkodic. Ez az vforarol vegyecsekben az Istenben bízo hiucc. Kiról mondám, hogy nem kellene lenni az ô nagy soe terhe miatt, minden az által ha hibben nem hagyhatnic el a nepekkel: Tehát az Birac hatart habianac benne mig legyen habad fel penzt venni.

Mas peldà az engedelemrôl:

Moyles miert a-
dot habad leuc-
let az el valas-
rol.

Isten vgy atta az feleleget à firfiunac, hoa-
gy holrig egyec legyenec, Es el pc valhasfa-
pac,

nac, hanem czac az paraznafagert. Mind az Matth. 5.
által, midőn Moyles nem birhatta az ke-
meny nyaku neppel, kic meg hoktac volt à
paganoc közt, hogy akar mi dagslyokban
meg vertec es el áztec felelegéket. Ezt lat- Deut: 24.
uan Moyles, noha azzal tartozot volna,
hogy lenkiac ne engedne hogy el ürte fele-
seget, hanem czac paraznafagert. De mi-
erhogy nem birhatta öket arra: Nem tehe-
tet egyebet benne, hanem megis valami ki-
czin zabolat vetet hoiokban: Hogy ha hín-
ten el ereszikis, Töruey szerint legyen, Az
Birackal es papockal meg laslac. Mi ockal
kel lenni az el valasnak: Es arrol leuelet ad-
gyanac az ó felelegeknecc. Ez noha nem volt
eleg, De megis senyetec alat tartottac, hogy
akar ki habadon nem boczathatta el felele-
get. Melly habadlagbol annalis soc hantalan
tób bünöc lötrec volna.

Igy az vforanakis nem kellene semmikep
pen lenni, hanem ha valami hep es igan ált-
korasbol lenne, De mierhogy hínten elné
hagyathatni ez vilagual, Az birac megis zad
bola alat tarcazac az vforaslokat.

H V I Z O N N E G Y E D I C V R N V P I E V A N.

I m h o l a n c e z B i r o s g r o l . I m m á r t a u l y u c meg az h a sznatis az B i r o s g n a c .

H a s z n a i a z B i r o s g n a c .

Elli8 H a s h n a a z i g a z i t e l e t n e c e z : H o g y ,
M a n ó m a g a n
B a c :
m e g i l m e r i d e I s t e n n e c i l l y e n a k a r a t t y a s ,
h o g y m e g v a l a z s u c a z i g a z a t a z h a m i s t u l ,
E s é r e z d e ó m a g a a z I s t e n m i n e m u , T u d n i
i l l i c : I g a z e s i g a f f a g f i c e t ó - A z e r t v a-
l a z n i t e r e m t e t á l l a t i y a e l l e n k e z n e c a z ó i g a z
R e g u l a i a u s t , a z o k a t m e g a k a r i a b ú a c e t n i e s
e l r o n t a n i , á m i n t m e g a z b a r m o k a t i s m e g
d i e t t e a z k i c k e l a z e m b e r e c v é r k e z t e c , a u a g y ,
h a f e l e m a s e g y m a s t r a h a g o t . V i s o n á i o-
k a t m e g a k a r i a o l t a l m a z n i e s t a r t a n i . E z ó
i l l y m a g a t a r t a s a t m e g a k a r i a i l m e r t e t n i e z
f ö l d i B i r a k n a c i t e l e t y e k b ö l i s .

M a s i c h a s z n a , h o g y a z f ö l d i B i r a k n a c t ö r
u e n y e c e s i t e l e t y e c a k t a l e l ; d n k b e i u t a s s a a z ó
i t e l e t i t i s , m e l l y i k ; a z f e l t a m a d a s v r a n . E r-
r e v a l o c i m e z e k i s : H o g y v g y a n m i b e-
n á n o c t e r e m t e t o l l y i l m e r e t e t ; k i u e l m e g v a-
l a z s u c a z i o t a z g o n o z i u ! A z v n d o k o k t u l
m e g i k o n y o d g y u n e , a z t i r t e s s e g e s e k b e n g y ö
n y ö r k e d g y ü n c . A z g o n o l b ú a r e t e l v r a n a z
m i a .

D u a s s a e s t u n k b e
a z v n d o k o k t u l

P r o . 22.
L e u i t . 20

mianca Ijudanc meg homorod, yrc, rölkelse
sen es röttegien, Az io tetelben pesig öruegn
dezzent.

Es eztis nézetterti velünk ez egez vilag ke-
rül: hogy gyakran vagyon, hogy valeki
ny, y bánoökben hueradic es ki nem tér, az-
zoc hörnyű keppen ez vilag lattara is el ves-
nec, auagy öntön maga Isten el vezeti mint
Herodist, Nerot, Iudaist, Sult, Ablosout,
vagy Birac által, mint az kiket meg égernecc
negyé vagiac, fel akaztyac, friet vehic, Ezee
által is szert Isten terkenget bennüanc az ôtér
földi valo félelemre.

Harmadi Hahna az földi törueanyak des.
Fenyitckreis v6-
bec ez: Hogy midőn az Birac, tanaczoc, es
az pörölec forgatnac loc sde igassagot: az a-
lat ö megokis egyebekis tanullyanac, szbol
az Isten törueuyet es az orhagét inkab meg
beczullyec, nagyob fenyeter alat legyenec,
B. kelegre es igaz elterre igyekezzenec, Es min-
deneket bekeleg alat czendeslegben tarca-
nac.

Ézekert melto Birosagot viljni, es àBi-
roi tizben el iarni, es melto az Kereztyen-
nekis oltalommerü birojat meg keressni, czac
hogy

HVSZON NEG YEDIE VRNAPI EVAN.

hogy az Kereztyeni heretetet es egy masi
hoz valo irgalmaslagot meg ne baneza, az
mint loc álnoc pörösec, loc mérgeles gondj
hul élnec az bárac iteletivel.

Ez legyen 1;onc az feidelemnec birosa-
garol. Immár hollyunc az Hadakozasrolis,
Kirolis az Kereztyenekacc melto igaz itele-
tet venniic.

Hadakozasarol az feidelemnec.

Az törteny tetel hon lakashoz es beke-
leges idöhöz valo, hogy azzal az ô alatta va-
loit biria, egy mas közöt valo czendes es be-
keleges életben, Tiszteleges es idu összes ta-
nu'asban es magoc tartaiban, igaz lattassal
dorgalassal, ostromossal, es egyeb fenyetee-
kel.

De gyakorta tamad az feidelemnre loc
fele haboris, mind az ô maga nepei miat,
mind küllô ellensegec miat, kibölkeszeritetie
hadat tamaztani es ellenec hadakozni, azban
kereztyenûl mint tarcza magat, artolis, hoi-
loc.

It előher tabullyuc meg, Miczoda az Ke-
reztyeni vitezkedes, hadakozas, es erősség.
Es az

Es ez, mindenü ket dologban ál, oltalom
ban, es bántetésben.

Az Kerzényi Hadakozas olly vitességi
Kud oltalmaztale az igassag, ki miat minden
den faratlagot es veszedelmet magora veuen
az Istens nevenc, az Anya hent Egyhaznac,
az közönséges hazanac, az tiszességes erkölcs
eznec, az hazaloknac, es azoknac magazat
nac oltalomert, véret es életit ki adgys.

Melly hidakozasban a feidelemanc hada
magynac, bironac, viteznec, io érzelmelnec
kel leoni, hogy iol meg less mi okért tamate
hadat. Ha io oka leend, szban le merezke
gyre felötteb, le tötegjen felötteb, hanem
keric hogy az WR Istens biria mind ejet, his
utt, erejet, es minden hadakozó czelekedes
tit. Erről megis nyiluabban hollyunc?

Az igaz Hadakozas kiu alkopp n ez ket
tőben ál. Az Feidelemanc oltalmazasban
es bántetésben. Ha meg bantatic vagy a Oltalmazasban
maga, vagy alatta valo nepe, Eletibe testeb, bántetésre valo
hirebe, marhaisba, oltalmazza mind magat, "e had
mind neper Hj senki nem bantyais! De lát
loc felé bű öket ez vilag herte, balu anyo-
zest, parazsalagot, rejelegget, toluylast,

H V S K O N R B G Y E D I C V R N A P I ' E V A K
koborlaſt, reaioc tamadhat báratelnecc ſ-
kaert.

De ebben kinec kincc az ô rendi herint :
Az hadnac mod, Czaſarnac, wrnac, tizttartonec, Capitan-
nac, es kifib rendnac minemôdgyoc le-
gyen. Õn közös valo taniczkodasbol meg
érhetie. En most czac arrol holo: Hogy
az Hadakozas meg lehet Kereztyen em-
berölis, mikor vagy magoc oltalmast, va-
gy bánteresert tamaztatic az had.

Melly Kereztyeni hadakozasnac imez hac
nemes okait iel meg gondollya ez feide-
lem, es meg lissa hogy szec seicb hadakoz-
zec.

Ez hat okai lehetnec az hâda-
kozasnac.

Elöszer Bekelegert, melly bekeleg leg fô
minden dołogc köz. Erra azert nagy gon-
gyalegyen az hadskozonac, hogy az ô ha-
dakozasa által nyugoda'mat es bekeleget ſe-
rezzen. Naborusac ne ôrûlyen, Mert bo-
dogoc az bekeleg kerzõe.

Mo

Melodikor hogy azban az nyugodalomban es bekelegben magates nepet tarthassa, Isten iget tanulasara, hogy az evaniesbolez Isten igezan meg is marit, az ök. Etanac Euangeliomat teriez; hec, es meg drizzet. Ezert hadakozot fökeppen Duid, es több hiucc, Istnis azert igazgatta hadakozasat. Psal. 17.

Harmadikor hogy az örcölletre valo hiucc testekbenis es mathaiokbá oltalmaztasane. Abrahá ezert vere meg öt Király Gen. 14.

Negyedikor hogy hazzia oltalmaztassuc es azban lakozo hazafoc, azoknac gyerekek, czeledre, kic közzöl hármaszaz az örcölletre valo hiucc.

OEtödikor hogy tisztelessuges törvencye, iron rend tartaloc, io erkölcsök oltalmaztasane.

Hétodikor hogy à gono; tuð; meg bù i tisztelessene. Ezert adta Isten nagy diadal mat az Israelnecc, vilont öket sek; öreztet adta i-idegen fejedelmesec ala, à mint minaretis 18. röc ala.

Ez végre hadakozni melto à kerztyenk nekis, à mint Isten ô mega méc, Noenakis nyilua meg monta. Hogy valaki vért ont, gonaç vére ki ontass. Es Moyles által mo

o ij dotis

Gen. 9.

H V S:ON MEG EDIC VRNAPI EVA N.

LXXXI. 24

doris ád mint legyen az bűnökneb bűntete-
te, Es a Kiraly esint tarcza magst, David az

Iust. 17. eneklis, hogy Isten igazgatta az ó visszat, es kar
isit, a hódakozásba. Es azt mondya, hogy

¶ Ps. 17.

2 Ps. 143. 6 ád életet az töb Kiralyoknak is, azaz, ö birt-
málásból is es öoltalmazza igyekben. Az Prophetáké

o.

2 R. 2. 5.

Exs. 13.

Exs. 17.

Isaac. 10:

Isaia. 6.

V Reg. 17.

Ejd. 9.

Vfa. 5.

Által Iac Kiraly a tudás között Hael meánye
naké az ellentegre, es az Istenszökörök ö maga
megizente az Propheták által, meonyenec el,
es öucc les; az győzedelem, Abrahamis öt
Kiralt vere meggi Moyles miig kezeti fia rátta
hata, addig az ö nepe nyeri vela, kiuel Is-
ten szit ielentette, hogy ö veri meg az
hadat, es ö oltalmazza az ö nepet.
Iosua az N potis meg állatta miig ellen-
segget le vegye, kinac Isten ez nagy czv-
da Által ielate, hogy ö hódakozne az
ellenseggel, az infot egy Angyal nagy pal-
lóssal elö alvánazt monda hagy ö lenne had
nagya az Isten nepe necc: Gedeon Isteatál
bíboritatic hogy meg verde az Midianita-
kat, David az uranac nevebe megyen az Go-
liatra, ötöt meg öli es nepet meg veric.
Az Isten magas seregeket Vranac hivatta,
Szent Pál Istepp töndeljenec meyezi az
feje-

feiedelések leget, és int hogy félydeac túlha
gonozt mielőn, és tanít hogy engegy deac
h neki, nem czac az felelement. Deaz jo kel-
ki ismeretetis, Mert mint à ki lop. parazsal-
kodic, ôl, annac általán rötteg, így azeis az ki
nem enged vranc, Mert érzi az általán, hogy
azt Isten meg kezdenne, à mint paranczo-
lyais, hogy hűleinket tiztellyű.

Azert Isten röadelelénec tarczuc még az ak pagan hadas
ke o feiedelme-
kis Isten feljár
pagan közé való feiedelmeketis, kic valamit
relebe igyekezic jo végre hadakozni orha-
goc oltalmara, mint Cyrus, Alexander,
Pompeius, Julius, Kiker Isten ostorulis tamász Hrrodotus iira.
tot, mint Vespasianust Sido országra: Mint
Miltiadest Persiata, Leonidest amaz hadra,
melly le vagatec Thermophilosat. Themis-
toclest ki ellensegét le vaga Salaminestel.
Peulaniast ki győzedelenet von Plateanal. Linius iira.
Azonkeppen amaz icles feiedelmecc dolgalt
Isten bitta, Horatiulet, Camillulet, Torqua-
tulet, Marcellulet, Scipiolet, Mariulet, Iuliulet

Az Romaj Czaharoc köztis icles hada-
kozac voltac, mint Nagy Csöly, OEtö-
di, Csöly, és többcc. A mi nemizerűnök közt
Hvayadi Iagos, és az fia Mattias Kiraly,

M V S A G N N E G E D I C V R N A P I E V A N .

Kiket az WR Isten ornalt volt Heróis
virtutibus, az az, meg ékesítet volt viteziő
termezettel, arra való skud, sjiusler skuel, es
szokat birta az ö hent Lelke által. Kic sem
felelmelec, nem vakmerőc nem voltac feltök
ben or;agoc es tizteç mellöl el nem híjakcs,
to Drávahak dicséres
vakmerőlegikben semmi mekarlan es ek-
nekkül valo hadakot nem inditottac. Dolgok
ra Isteniúl segitseget kértec es vartac. Isolle-
het elegend nagy homally alat voltac. Mind az
által Istece mint ö rüle valaztatot hadnagyos-
kat birta azban az tizben, az kire öket röu-
deltet volt. az mint most Töröc Czahartis
az mi ostorozásunkra. Kikne: engedoi mind
az által czac azoc tartoznac, az kiket i n m Ár
Isten birtokaba adot: es annyibol, à menyi-
re Isten meg nem hantatic, à mint erröl oda-
fel holec.

De most erről holec, hogy à fejedelmelek
nec hadakozásokis Isten hérint lehet, es ha-
bad Kereztyea Fejedelemeknek oltalomere
avagy bűntetésert hadakozni kiról azert tr-
tam, hogy midön kezritetic az hadakozá-
sra, szkor ehöz ki p esti leki ilmeretit meg ne
homoritla, gondolkoduan magabba, hogy

metalam ova illenec iduősszegre valo emberhöz az hadakozas: Meg lehet, czac amaz felső okokert legyen. De minc előtte hadit inditana, az előt minden meg kiszerzen, ha mi béketeget herethet más moddal.

A mint hogy pénig illie io okokert hadakozni. Igy hűksegis az feidelemnec es az ö vicezinec magokar az ö mesterlegekben hoktatni & mint minden tiszibeli ember tiszihöz valo mesterleget nap onkent tanullya. Igy öis olvasson nemcs hadakozo Historiasat, halyon, lasson, kiszerzen vitezkedő dolgokat, gyakorlya es hoktassa magat es neper. De mindenekben kérien legi leget az WR Istentől. Ki ez Isten félő feidelemnec mind ehet, sjuet, erciest birnia fogia hent Lelkenec általa, ki neköl mind az tanats meg szalatkozic, mind az io lo meg botlic, mind az el rendelt díkózot meg valtozic, mind az less kinyilatkozic. De ezekről masunnet tanuljon többet, Most lassan mit tanulanc?

SUMMAIA.

Het rendben holec fö kíppen sz feidelemsegörök,

Els.

MYRON NEGYEDIC VENAPI EVAN.

Elsőter mi legyen:

Márodjor minemű hat fő tizti legyen:

Harmad'zor negy nemes erkölcszeröles
magya tartaforol.

Negyed'ster mint nézzsa Istenre, magára,
alatta valoirá.

Októd'ster mint idrie bekeuel les fele ün
beslegit.

Harodjor mint tarczac magokat szó
alattos valokis.

Heted'ster mint tarcza magataz bírolag-
ban es az hadakozásban:

Ez után sionc az fejdelemsegnecc ne
gy beczületes voltarol.

Most könyörögjenc az WR Ikenenc:
hogy adgyon io fejdelemeket, mind nagy,
rendbeícket, mind kicziuyeket mi közinké
ben, kiket igazgasslonabis az ö tisztekben. Es
hycza hozzájoc az mi sjudakatis
hogy io keduel adhafüg nekic
mind azokat az kickel ö
nekic tartozunc.

¶ Imatsegat keresd meg az Hs.
magdic Prédikacio utan.

MAS

Harmad Predikatio OIA EZEN EVANGE- LIOM NAC.

Math. 22.

Akkoron el menuen az Phariseusoc, tanaczot tartanac, mikepen ötet beszedeiben meg fonnac.

Az felülről Predikacionkba meg halloea
inc. Mi legyen az fejdelemleg. Es minamá
tizet bizot Isten rea. Es magat mint birt-
ja erkölcsbeba: Es mint nézzen Istearcis, ma-
garais nepercis: Es tittibec terhes mint hor-
dorra, mint törözs magat Birolageban es
Hadakozatalban.

I MMAR holoë erac az ô nagy melfossas-
garot. Hogy ához kapti mind ô maga az id-
we es fejdelem, es vizitarto, es biro meg be-
szülyz magat az heriot, az mibe Isten ôket
töndelte: Mind pedig az ô alacloc valocuasi
gyob heriotjai lehull, gec ô hozzajoc.

B

Dc

De alkotóholok szokról kicélalmasított
sz fejdelemfejet, mint ha nem Istenről ren-
deltek tiszát volna. Héremet ez az emberi kap-
dolás és rugedoza. Es mint ha Kereztyén
emberhöz nem illenek egy mesen várakod-
ni. Ezeknél igen hép tanusigval felcéléz mege
Es meg mondom hogy a Kereztyénseg bű-
lés és haláli dolog, az fejdelemleg prágatulé,
melly illet minden a kereztyénhez, minden a po-
ganhoz. Ezekről hép példakaritás mutatoc.

Melodikus meg felcéléz imaz ellett vételeire,
Hogy mongyat. Hogy nagy lókai gonol, ut
élnék az fejdelemseguel. Es artis véle, hogy
nem Istenről való. Ezeknél igen hép negy ká-
lombázék kel elejükben adnom. Hol meg
velaztam az fejdelemi tiszter, minden a hőme-
lyektől, minden az gonoszlajt, minden az ostrom
tól, ezeket meg érteniigen droga dolog ez.

Harmadikor egy nihau hép bizonylagokat
hozoc el8 arról, hogy bizonyval Istenről ren-
deltek tiszát legyen az fejdelemseg. Kiról bi-
zonylag. 1. Az emberi termezetnek érzéken-
tegei. 2. Az Istennechárom felé parancsolat-
szais. 3. Harmadikor meg mutatom. Hogy az
az igazság a bűnekből. De az ilyenből hép
b10

bizonylagos es intelec vadnac, mint tiszelly 44
 az fejedelemseg, királ igen keppen tonyit za
W R Christus, h. Pális, h. Iános. 4. Negyed
 ker bizonlag leh arrol azis Hogy általosva
 so bánnókkal is Isten fejedelem körbe horza
 ezuds keppen. 5. O Érődker aza Hogy meg
 küssanya Isten hogy éróttet imackozzvac.

Ezkról azert zölte, Hogy erre kerint
 mind az fejedelemec, mind az ó nepe kephé
 tudgyaz ez után egy maft meg beczálnie Es
 tudgyanac az WR Istennek ki minden az ó
 tiszabén es rendeben kedveskedjies

A Z E L S Ö R Ó L.

**Azokrol kicsidalmazzac az fe-
 jedelemsegget.**

Wyonnán rönduel lollyune ez fejede-
 lemlegröl, ezeit, mert az pokolbali őrdög
 lokat tanáztot regennis moftannis, kic né
 hogy beczálnac mint Isten kerzeset, hanem
 vagy a sidalmaznakis: Mintha az ó biro-
 dalmoc, törucny terelek, bőarcetesec paron-
 szolattyos, hadskozasjos Isten ellen valac-

Rogj az nyit. **vokus** fole trülgék melyhe bincet **14-**
elmi az szedés **gen** Mercion es Manicheus. most az vilja
Engeszer kerestekedőc. Kiböl az ördög haborut vise
 ha vonult. Soc gyolkosagot es az Euange-
 lium ellen forrásget akar tamazcani. ez leg-
 kicsi alatt. Mint ha az Keresztyeneknac minden-
 nyian egyenlőkeppen kellene élniuk. es azért
 köztük nem kellene egynem malnál fellyel
 tartsani megat. többet binni. egy malna w-
 alkodai. Moga nem vehje elökbeu. hogy
 azkeresztmonsg az Euangelio ábeli keresztyenseg nem a kálo-
 telkideloz. nem so maganc tartalabba. hanem kinaltkeppen
15. az bennöben füg. hogy az Isten. az ó idu-
 nitó hent Fiaul meg ismeride. es az d hent
 Lelko átal vezetjettesd. Ezben ález Ker-
 reztyenseg: Ez az öröccélet vagy mond Christus. hogy meg illesztenec Atyam czac tes-
 ged lenni igaz Istennec. es az kit el káldöt-
 tel az Iesukt. Christusne lenni. Es mond
 hent Pál: Az kic Istenuec Lelko átal vezet-
 kettereg. szoc Istennec fiai. Az Euangeli-
 um keriat valo igaság ezert. exfels beljö ma-
 nyanak henni ganc tartalabu át. mondom beljö vlagosflag
 waganc biraſa. midén elmen. kudunc bitartatne hent
16. **Engeszer** Letis. Szakasz o igasig gerint. hogy az Isten
 igazza

17.

Engeszer

igazan, illetve fellege, keresztc. legfogadá
 hiye es életünk et az öökörnyékhez az öpa-
 ravezetlattyá herint röndellye, ez ö hozzá tel-
 kense bellő ektetési herint. Igy kerestic el
 benne az ördög élet. Ebben prasg nimis
 summi valogates, akar micsoda nemzet le-
 gyen, es aker mi tisztelegyen, az különös tisz-
 te külömbözis, belől telkekben mind egyes
 lehetsége az Christusba, czac hogy minden-
 ket az ö hozzá Lelke visszatöllye az Christus-
 na Evangeliuma herint. Mint külömben önd
 ben voltak amaz pazarok, kiknek az Angya-
 lochirdettec az Christus különteser, Es a Zaq-
 tharies Pap Janos apia. Es amaz Számos
 pogon Capito, Es az Nicodemus Phari-
 leus. Es az koldos Lazer, Es az regi David
 vs Salomon Kiraly : Ezee ucha külömben
 külön tiszten. De belől minden egyes vol-
 rác az Vr Christusba, mint. Pál tanít-hegy
 az Christusba nimis lemb firfiu lemb aljony,
 lemb wr, lemb holga, érti bellő Lelek herint,
 De vgy mint külön keppen, azon egy Lelek
 nek külömb külömb aizandeki vadnac. Mics
 hogy ezek az WR Christus nem föl.
 di, ha enm megnyei es leiki Kiraly: Igy az

Külön tisztekerint
 fuc keppen k le-
 lombetkerint es
 zoc, hic belobi tel
 kekben egygyre
 az Christusba.

HUSSON REGYEDIG VR NAPI EVANG.

Itt való visszakodásnak is lelke, és belföldi ember hőse
ről vagyunk.

1 Sam 18.

• Petrus:
Josephus

Daniel.

II Reg: 27.

• Propheta:

Példa Josephus, David, Daniel, és többek.
Josephus mikor Ægyptom országat tisztaibis-
za, noha kánuál az országot az ö hűköt töre-
ménye hennet birna, és azban ö maga heze-
zniac habna, annyiból az menyire az ö töre-
ménye nem ellenkezne az Istennek, ill. pas-
sionzolattyusal, az hennet noha mondanak ö-
ket birna. Törvénnyetetbe, iceteletbe, valarlos-
ba, ezedel, hólga, iohagy teressba, hárkódés-
be, bártetésbe, hadakozásba: De belül az ö-
lelkib; elhebe, húrba maslekki világosságat
hordozott, mely káliombérzét az Ægyptom
beli törvénnyel. Mire ö ilmerte az igaz Il-
lent, és ötter az közebe iaro WR Christus által
tal segítlegdi hínya, kincs hent Lelke el kez-
detre henné az örök életet. Igy David no-
ha Kiralyis volt, és visszakodott minden hiur-
ken is hirtelenken, és minden budosot az po-
ganoc közé, horzsaic habta maga körö-
törvénycet került, De belül le leheves vi-
lagosságat visejt. Igy Daniel Prophetas
mikor B. byloniai országna tisztaiból vol-
na az Czaharac vissza: Kálió kippan az ország-

hae gondgyet az ő Törömanycc kerint visszate
ve. De magat belöl lelkebe nem vagy visszate
te, mint az orhagban lekötö pogán nem
zettec nagy leiki szeretlegben. Ha ugyan kine
Lelök által való világosságban az Istennek
igaz ismereti kerint. Ahol pedig azbá meg
haborítottac, es az ő igaz Isteni ismeretitől
el akartac vonni. Ez miatt sokkoris löt, ott
minddygart ellenkezet tekee, es haláltais kech
volt volna mellette.

Igy moftis, Ha te Töröc Csatzar Ba-
baia volnál, Ausgy belusanyozó Csatzar ^{lehetneki}
Mirsalkia, ausgy Romaj Paps Hadnagya,
Ausgy Ersec, Pilpec Vdvarbíraia, Porko-
lebia, Hopmestere, Talmokia, Ioassz, Sza-
kacza, Kolezara. Ha lelkedben nem kefe-
titenenec az igaz Isteni ismeret ellen. Es
könöc szabadon vallast tehetnel az igaz
szegrol: Igy ez külön tiszta viseles meg le-
hetne, Sör Istenis tized azt kevonna, hogy Coloff. 30
szoknakis igen hiuen es igazan hőlgelnel, Ephes. 6.
miatt Istenonek képbelsíkuec, külön kép-
pen. Ha pedig lelkedben meg akarsanac
lerten, ha minden iohagokat neked iger-
nekiz el hadd öket, az minj à Cyriac Tva

H V S Z O N N E C I D I C U R K A P I E V A N

Marc. 5: Mert, hogy ha hármas, körök, labdák el vonad
az ördög életétől, hármas az ököt tűled: Igy el
műhetz a szelékhöz és rgyús chistel vele:
eztach hogy ióleski ilmenetédet meg törzsed
közös, es az igazságrol vallassa tegy. De ha e-
zekben meg leírásban gyakran való terjelkez-
dalod mint körök. Rca vigyazz, hogy ezek
olykor meny körök, mikor nagy hűkleg
kehetsit. Vgy minit cirkusstagot, látékot, mu-
latstagot ne törzse vele: Mert lessan lessan hoz
szíjoc édeskedel, es minit az sekere sonyá vi-
teref. 13: széha éred, vagy meg moskolodat tűdök:
Nyaisagert iogyea le kör, öny, le baratköz
Rom. 16: 17: zál vele: De midón fizted kcsananya, vagy
k. pitantagod, birtokod, kalcza tagod, es co-
gyeb dolgod, járy el azokba, es hulgaly hi-
nennekic: Czac hogy az belföld világoslegget
 mindenkor lelkedben, elmedben, fiúeiben
hordozzad, es az hol kellec vallassa tegy ro-
la. Ha hadakozni küldene Capitanaya leuen
Töröknecc kereczen ellen, ot vagy le kelle-
né zenet fizzed, vagy oly maisterül kellens
magad tartanod, mint David Achis Király-
nál midón lakozata, Saul előt való futtaba,
Azkor izzacska niba, hogy az ő felsz repre-

Ehetois velce
de actab.

menne hadakozni. De mas felöl az pogazokat vagta, es azokat forzotta, I. Reg. 27. 2 Reg. 4^a
 Namanis mikor meg ismerte volna az Istét; v. 17. 18. 19.
 Ezen kere Elizeust, hogy könyörgene az Istenne, hogy ezert ötet meg ne bántatnem,
 hogy mikor az ô Kiralya imadna az baluanc es az ô kezere könyöklenec, hona alat tartuan
 az ô vrat. Kinec az Propheta monda: men
 byel bekeuel, Egy ideig meg engeduen, mig
 õ is eprâne, es lassan lassan vratistalam az Istenne ismeretere hozhatna, 4. Reg. 5. 4. 5.

Ezeket arrol mondam, hogy ha baluanyo zo vrad volnais, meg lehet czac hogy iol meg
 lasd, testebennis mint s;olgaly neki lelki serel
 med nekûl. De miad ezeket azert boztam
 elő, hogy az feidelemseget meg valaztanuc
 az belsô lelki Isteni s;olgallattul. Es mondod
 hogy mas az kereztyenleg, es mas az feide-
 lemseg. Azert misadeniket az ô rendi szerint
 beczülyûc es tiztellyûc, es az feidelemseget
 ne s;idalmazzuc azert, mint ha kereztyenbôz
 nem illeneeg egy malon vralkodni. Mert meg
 lehet ez vilagnac rendi szerint.

MAS FELE ELLENZSKRôL.
 q De

HVSZONNEGYEDIE VRNAPI EVAN.

Neha sokan go-
noskul elnec az fejedelemsegel.
De minden az a tel-
lo magabevyan
io dolgoz:

De holocarrois: Nemellyec azt mond-
gyac, Hogy io Kereztyebhöz azertis nem
illenec az Fejedelemseg, kiralyseg, birolags;
Capitanseg, Ispanseg, es egyeb vilagi tisz-
tartas: Mert ez felel közzöl, sokan go-
noskul vilelic az tiszter. Sokan vgy mond tu-
nyac, es röstelic az körlegre valo gond vil-
leset, az özuegyec, áruje igyet nem min-
den velji elő, sokan czac zabalnac; sokan
czac kereskednec, es hőmelyt es halnot
néznez, es hamissat itelne. Az vduar-
baloc kevelysegec, loc ragadozásloc vad-
nac, az kalmarkodasba loc csalardslagoc:
Mind ezekból azt istelic nemellyec, hogy öre-
dőgtül nem Istenül, es czac emberi vikme-
rőlegtül találtatot ez vilagi fejedelemseg:
De ezes öfue elegyitic azt, az mit meg
kellene valaztanioz: Mert mas az fejede-
lemseg, es mas az özurzavarria: Az fe-
jedelemseg, es iédélemseg ö magabio es Isteni röndö-
azzal valo go- les: De az zurzavar az ördög miat es az
romlot gonosz termezet miat vagyon,
hogy azoc az fele hőmelyec, kic izgattat-
nac az ördög:ú, kevelyegre, torkossagra, tel-
hetetlensegre, es azokat ö magokis heretic.

azoc gonoskul elnec az Istennecc iol rô dôlt dolgauul. De még az hiukbenis nem lebet az ördög miat es az ô remlotsegoc miattis, hogy nemelly dolgokban ne elnec: Mert ökis nem mindennt érnenec, leni mindenre vagyon erciec es tehetlegec: De azert vntalan könyörögnecc az WR Isten-
necc, es az ô segitlege általha nem minden-
tis, de soc dolgokat iol kereznecc. Azert
az soc iot egy nibaoy gonoskert nem kel hi-
dalmazni: Es azt az mit Isten iol rôndelt,
azert hogy arzal nemellyec gonoskul elnec,
nem kel gonosknec mondani, Mert nem
azba vagyon az gonosstag, az mit Isten rô-
dôlt, hané az emberiben à ki gonoskul él vele.

Igy minden teremmet állattyato Istennecc: Minden io allata
Isten ô maga igen io, az WR Chrûs igen io,
az Angyalok, a henteket im-dgyac. Az
lek gonoskul elnec, Istenet hamiss-gban emli-
tic az Angyalokat, henteket im-dgyac. Az
Borsral meg rejgeduec, kazdag/agoockal substantia.
keuelykeduec: Igy io dolog, az kit Isten
magy Goliatta teremtet, soc holgauel, soc
iob-dgyal meg latot: Io dolog az hám, ez
Cíkalom, a magasság, a temerdegleg. De sz-
q ij zalis

H V S C O N N E G E D I C V R N A P I E V A N

Quantitates. zalis lokan bū bayra ördögül élneç: Es az
ki io Mester, habo, öiuðs, kouats, takats, ha-
kats, varga, io lóuð, io vítez: Es az ki bólts
okos, értelmes, io tudomanyu. Es az ki az
Istent ismeri, benne hiszen, féli, szereti, Es az
ki igaz akar lenni mindenhoz, igaz mon-
daft szeret, hclid mason könyörülö, alamiss-
nas, bekeleguel türö, hals ado, gyors tiztie-
be, báratos, mind ezee nemes dolgoc, es Il-
tentül röndeltetet ios;agoc. De velec gono-
hul élhetünc az ördögneç izgatasa miat, es á

Naturales po- mi romlot termezetünc miat. Azonkeppen
sensie. hsep aiandeki Istennec az io lettas, hallas, sag-
las, kostolas, es minden külöb belsö érzeken-
segec, hogy gondolkodhatol, hogy elmedbe
vehetz, hogy kevánhatz, akarhatz, egyet ma-
stul meg valahatz, tanatskodhatol: Mind
ezec Istennec hsep röndelesi, ha velec iol tud-
val élni. A mint hsep dolgoc az czilagoke-
nac, leikös állatoknac, fünekneç, kőuekneç, az
élterö állatoknac ereiec, De mi mindenekkel
genos;ul élneç, ha az WR Istentül nem ia-
gazgattatunac. Mert termezet szerint imád-
vgy romlottunc meg, hogy akar melly io-
malis, mindenkor viha akarunc élni Istennec
elle.

ellené, az ördög eset mi testünkkel kevés-
saga lterint : Az bennanc valo gono; va-
gyodashogy még az meg érte igassagnakis
nem akar à fiuanc engedni, ez immár vgyá
termezet lterint valo romlas mi bennanc ;
De miert hogy Isten az mi termezetünk
iota teremtette volt, azert loc keppen pana
holkodic az ô engedetlensegere: Es aianlot-
tais magat, hogy el kezdi vyitani bennanc,
es ismet iota segit l;ent Fia által,ha hozza fo-
lyamunc. Azert az feiedelemsegbenis, noha
loc fogyatkozas vagyon mi misitunc. De
Isten azbannis segiti azokat,kic idé legitile-
get kérnec . Igy ieles röndel: si Istennec az
loc felevilagosság, az loc fele l;oe es zönge-
see, az loc fele io illatoc, az loc fele io izec, &
loc testi érzekensegec, hogy érzed à meleget,
az hideget, az l;arazt es l;omulagot,az ned-
vességet es italt. Erzed taiczoda az sima, da-
rabos, az könyü, nehez, az lagy, kemény ;
Mind ezeb noha ieles dolgoc, de loc keppen
gono;ul élnec az emberek velee. Igy az l;ij. Affectus.
uednec indulati, hogy öröhetz, l;omorú le-
hetz, remenséged lehet, es félhetz: Es hogy
kerethetz, haraghatal, gyûlölhetz, es vgyan-

U V S Z O N N E G E D I C V R N A P I E V A

biszoghatz, es magzatodban édeskedhetek:
ő magokban mind iles dolgoe volnanae,
mikor velecz czac iora élnenc.

Ezenkppen io dolgoc az tiztekis : Az

Relatior

p. plág, az fejedelemseg, az polgarság, kirá-
lag, vitsseg, vralkodas, az holgalat, az

Drakseg az czaładoseg, az hazalság az tar-
laság, az atyafülag, De egy siniszekben-

nis, kiuel gonoskul nem élné ez világ . Az-

zonkeppen io dolog enni, innya, aluni, feredé-
ni, mu skalod ii. gyônyörkedni, tanulni, me-

Lecti legedni, hidegedni, Egyhazba lenni, mezô,

piatzon iatni, orshagokat, varôlokat lato-
gatni. Reggel, délyest, estus, egy nap,

eztendôbe, ünnep nap éloji , imert amazt
kerzeni. Fen állani, le haiolni, le sekûani,

Mendec ő magokba mind ezei ioc volna-
nac. Azonkppen körteft nadragot, lûrget,

arany lantzot, gyûröt, nasfat hordozni, mind

io volna: De sohol czac egyetlen egy ember

sints ez egez vilagon, ki minden dolgait fo-
gyatkozas nökül meg hírezhetne: Sót noha

soe ház ezer roze vagyon ez vilagi dolga-
jainak, De czac egyetlen egyetis sen-
fogyatkozat nincs, ki nem hírez, kibe valami fogyatkozást

nem

Mind nebe joc
fogyatkozat nincs
wednat.

nem talalhatnanc. Mert vagy felőtteb vagy aleb megyen el benne. Mint nemelly felőtteb eήie, iήie, nemelly felőtteb bőytől, ehezeti es hōmiuhoztatya magat, nemelly igen alamisnis, nemelly igen fōsueny, kiket czac meg sem gondohatunc, mi legyea. Mert az mint hāmlahatarlan ez vilagi loc dolgoc, vgy az loc fogyatkozasokis.

Mindaz altal mi deniket helyen hadgyue, az menyire Isteniūl hereztertenec, es az zonnis igykezzānc, hogy az mit bennecc meg herezhetāne, vagy loc vagy keues meg herezzānc : Ha nem lehethe olly bolt mint Salomon, s. Pál, olly erős mint Simon, olly okos mint Cicero, olly hēlid mint Moyses, olly tűrő mint s. Lórintz, olly alamisnas mint Tyberius Czahar, olly poenitentia rerto mint Thodosius, à mi lehet legyen. Es az mi kisiny kolgalatunkat kedulettisānc az vr Isteuel s. Fianac általa, kitő è nagy ördögi gyāhossseg közöt es à mi nagy romlotlagink be hāntelen kérdecs hent Lelket jora.

Io azert ô magabba az feidelemseg, es az Birolag noha lokan meg rutityac azt gond vilcs.

Az loc fogyatkozás hőzöt, az mi leherépac azi herezzűc.

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Megis erts meg viseltenlegeckel tudatlansagockal, gonosz
io voltatis, gonoz keuanlagockal, es soc zurzaossal. Mert loc
bokasatis az fe- feidelem ingyen sem érti miczoda az feie-
delemsegne: delmi tize, es azert arra gondot sem tud loc
feidelem viselni, loknac bñaeit nem érthe-
tic, es azert bñateles hadgyac. Soc bñat i-
gazan nem macheit nec végere, mallyic seel ára
tatlan, mallyic bñños, es azert gyakorta az
artatlan terheletet meg, mert loc czalardsag
gal, soc patuarral álnoc fedezesee miat soc
keppen meg czalatkozna: Igy az vduarok-
ba loc tiztessig keuanaloc vadnae, soc raga-
dozaloc, es loc fértelems dögletefsegé.
Igy az kalmaroc közt az vetelbe, adasba loc
czalardsagoc; Mally gonossigoc azert nem
is czuda: Mert az egez emberi nemzet meg
velhet, meg senuedet, meg dögletet az órom
lot termezetibe, es az felöt az órdögis erös
gyühióskedessel izgatton izgat, minden ren-
det, loc felc istentelensegre, hamissagokra, es
gonoz keuanlagokra: Ezec nohanem ioe-
de ezekböl nem itelhettyük azt, hogy ezec
miat ó magabais tellyességgel nem io volna
az feidelemseg, az iteler, az kereskedes, az
vduar, es egysb ez vilagi rend: Az arany-
Lantzi

Onnes vagyon
gonoß bñas.

7. Dott 5:
Ephes. 6:

Lantz, és az draga kő is ö magaba, mégazkoris mikor a szécskijag lattara viselijs.

Icm hólanc arrol, hogy az gono;ul való éles miat nem kel híldalmaznuc a sz, az mit Isten ö magaban iol röndelt, mint az feiedelemseg ö magaba draga tizt, noha az gono;hoz vele gono;ul előz.

Immár arrolis hollyunc, hogy noha soe nyomorgatas vagyon az feiedelmi tiztbe; De azert vgyan io az felölis ö magaba az feiedelmi tizt, és a nyomorulagis io lehet mia döö Istenül ostrom boczattatitc. Errölis ier hollyunc többeckel egyetembe;

Gyskorta ez vilagi értelmések kérdeztee
ezem is Honnét legyen az Birodalom Isten-
ülé, vagy ördögtül, vagy czac emberi vak.
merőlegül, emberi ragedozastul, es tiztesség
kuanastul: Mert vgy mond czac egy orszá-
gotis lenki el nem foglalhat soe emberec vé
re ontafa nekül. Sőt czac egy tartomantis,
egy variac birodalimat, avagy crac egy sa-
lutis nem bishatni soe perpatuar nekül,
soe gyű ölköd-s nekül, es gyakorta soe em-
ber halalis lek miattoc. Annac felüttre lobol
czac egy birodalomis aiuts, kihamarhamar

Noha soe veszes
delmeckel birato
tasie az feiede-
lemseg, és noha
hamar hamar
mas wrat vals,

de azert vgyan

Istenül vagyon

N V S Z O N N E G Y E D I C V R N V P I E V A N .

Wrat nem valtana, egy nemzetről más nemzetre, egy agazatról más idegenre né hallaná, noha mindenek erőfeszítésekkel igyekszik magának kaptrolni. De őrökök ez a cég nem marad egy állapotba: A mint ezerkról sok bizonylagos vadnac ismertetés. Hogy egy ember életébe tiszta változást lathat, faluc, varosok, hízák, országok mint hallanac egyről másra hamarhamar. Ez meg tetűje minden negy föl Birodalombólis Babyloniai, Persiai, Macedonias, és Romai birodalomból. De ezek az utolsorok emlékezem.

Ez a nagy pels
dacs ezes arrol, l
fejedelem meg me-
ni soc ver onas-
dom minec előtte feje leonez ez vilagnak, es
föl foglaltas sic cs
birodalma. Ez ho-
vá semmi nincs
allando évi
legye,

ez mostani Romai birodalom is soc rögt
telenes vér ontalockal foglaltatot el, mona-
dom minec előtte feje leonez ez vilagnak, es
meg ellapoduec az ő birodalma, az előt soc
vért ontot mind az ő maga nepe közül,
mind az idegenek közül. Ellein őn között
töttenes hadakozásoc tamattac egy mas
ellen hadakozuan Sylla, Marius, Cinna, Iuli-
us, Pompeius, Brutus, Antonius, Augustus
Czaesar: Kiknecc az ő gyűhösségec ez egész
világ, Asziara, Aphricara, es Europara ki-
harottac, miatta minden nemzetecc es neptecc
fel haboroduan. Soc vechedelmesben eduen.
es soc

es loc bdnrc felioduluan loc tizatalansagra,
loc ragadozásra, loc gyolkossagra, loc Isteni
káromlalra: Es ez loc zurzáut közt foglal-
tatót el az Romai birodalom. Az utan az
birodalom miat reaioc loc felöl rohantane
Czehec, Nemetec, Magyaroc, Görögök,
Törökök, kic mind Ægyptomba, Africaba,
Asia ba loc veszedelmeket hozzenee mind az
miat, hogy ki ki minden kauanta volna az Ro- ^{Ez loc veszedel-}
mai birodalmat. Ereket éreuen ez világ ^{szem öl mit vel}
bölczec, az ökosságokból ezc ícelheenec, ^{az okosseg az se}
Hogy ha Istenül volna az birodalom, hacs ^{iedelemseggről}
Isten könyebben emelne es röndölne, De ez-
zekből az ezerzenet, hogy ez vilagi fejedelem
leg czac emberi ragadozástul volna nem Il-
gennére valaztashol. Mert minden fejede-
lem loc gyolkoslaggal, lockoborlassal loc áe-
tatlanoc nyomorgatalau foglalna es birna
fejedelemséget. A mint Ferdinand monda, ki
latot hent hadat. Ez egyic okoskodasoc ^{Hogy nem illano} az
embereknek.

Ezec felőt masodikor azt gondolyya ch-
gy czac egy birodalom sem maradna egy al-
lapatra, azert ha Istenül volna, nem lenne
oly áhatalansagba. A mint Scipiorol ir-

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

iac, Hogy midön az nagy híres neuss Card
thagot meg völte, es annac minden regi na-
gy birodalma el foglaltatot volna. Es ó ma-
ga égne: Simon azt monia volna: Ily ki ált-
hatatlan ez vilagi is hereneze. Félej hogy
Igy ne iszton végre az Romai birodalomis.
Mert ez vilagon egy birodalom sem állan-
do egy állapatr. Ezekből mondac czudal
koznac ez vilagi bőlcsec. Ha Istentől vol-
nanac az birodalmac. Honnat volna tehát
bennec ennyi loc kántalan fér elmes bűnök-
kis rötteletes nyomorulágokis, kikról az
okosság nem tud igaz itelest tenni.

Az bent irasbel
erez meg az:

Mennyibe is az
feledélemseg.

Azert mi ezekről hollyunc az Istennel s-
geieből: Es bizonyitluc meg, hogy Istentől
valo röndtles az feledélemseg, es ó magaba
igen is, es Istennelőt igen kedves tizi, Mon-
dom kőiből: Hogy az által az emberet bíra-
tatnac az Istennel: Istenye szerint, hogy égy
mas közöt igaz tarstagban lakozzanac, ho-
gy kőtőc fenyetec vagyon, küllő erkő cznec
is bírala, egy mas közöt valo bekesleg min-
denoecc tulaydon marhaianac bírala, igaz
mértec, igaz körkődes, latroknac félleme, es
meg buntetele, Es loc töb nemes dolgoz bi-

iratajnac es feid-clemleg által. Ezec ô magok
baô mind toc, tot Istennec röndölt dolgai,
kic kôzib ha elegyel sic valami konkoly, mó
czoc, az emberi romloç gonoç, keuanlagoc;
es az ördögneç gonoç, izgatasi miat, az mi
ô magabato, az vgyan io, ha az nem iot, to ezis erined,
az mi hozza elegyed it.

Touabba mayd az szent Irasbolis meg ér
tyûc az feid-clemlegneç draga es io voltat;
es hogy ezt Istet nem czac engedi lenni, ha
nem vgyan ô maga röndeli, herzi es biria,
mint hogy ô maga teremtette az Menyer,
Földet, Tengert, ô biria es kolgaltattra az
Napot, ô ad sirt az földneç, es teremti annac
minden áikotmanit, ô éltet az által minden
neket: Igy ô dolgais hogy minden orhagoka
ba, tartomanyokba, varosokba, falukba fe
iedelmec es birac vadnac, es szoc által soe fe
le nepac soe keppra biratajnac. Ezeket touab
mayd meg bizonyitjuc az szent Irasbolis,
es toc töb iels bizonytagokbol. Most elôker
jol elhûnkben vegyûc imez harom dolgot.

Negy fele Nagy külömbseg, kic
I. iiij ôkuc

Domine elegyettec az feidelemseguel,

Az feidelemseg,
Az emberi kör,
meleg, az ayomo
ruag, Az gonosz,
seg hálomárcé.

ki miat ö magais hidalmaztatic.

Ez Negy körök nagy kú önbileg vagyón, Az feidelemi tizt körök, az emberi kör, mely körök, az soc bűnök körök, es ez világgi soc estor es nyugalma körök. Mertaz feidelemsegbe mas dolog az Isteni rönd, es mas dolog az emberi hálomárcé, es mas dolog azokhoz ragazkodot gonosság, es mas dolog az emberi nyomorulag: Ez negyet igen meg kel valaztani. Es egyic miat a másikat nem kel hidalmazni. Az Isteni rönd igen is mindenben, az feidelemsegbenis. De gyakorta az hálomárcé az ki mágara velki, az Istentől röndelteket feidelemsegét, gonosz ember lehet, iudatlan, istentelen hitvis, rezséges parazna, ragadozo, es ezek miat gonoskul éti az io tiszuel. A mint azert meg kel valaztni sz jo rendelést az gonosz hálomárcét, így meg kel valaztani az emberi nyomorulagot is, kit érdemely az ó loc gonosság miat ha azert valamelly io fidelelmesc alatt a soc vér ontas ram doa Istenrec hártecsiból, azert nem kel hidalmazni az io fidelelmiegec.

Mind

Mind az Nagyról rönddel hocol. Előker
az Isteni röndölésről, az mit röndölt az feie-
delemleg felől, melly igen jo ó magaba.
Másodkor és Harmadkor az S. ömelyekről,
es az gonosstagokról, hogy az kic áfeiedelem-
seget viszic, azoc iokis gono;okis lehetetlenc
az ioc vele iol elnec, az gonoshoc go no;ul.
Negyedker az mi ez vilagi nyomorúságink-
rol, kic kel Isten meg osztorozza ez vilagot,
mind az ioc, mind az gono; feiedelmec ill.
A feiedelmi
csl. Ez Negyec igen jo értelemmel meg nimemis logy-
kel valaztanuc.

Előker az feiedelmi röndölésről vegyűz-
esünkbe: Hogy sz. Istentől vagyon. Es a-
zert ó magaba igen jo, kep, es halnos az em-
beri nemzetnec, es Istennée igen draga alau-
daka, mondom imre röadelesec: Hogy az
emberec egybe kötelezettnec az Törvényc
által, egy mas közöt egy malnac legilegere
élnec, egy malt meg nyomoritani meg eza-
ni, meg settensi meg gyalazni az feiedelme
nem hadgyac. Hogy egy között Istenigeit
hirdetnec. Istenskerelemt híd, lmat, bal-
vanyozást, hemis cskóuest, parazna, lopos
gyolkos, s ezt meg utnac; Es hogy az fe-
lukat,

HVSZON NEG YEDIC VRNAPI EVAK.

Iukat varosokat, mint egyio Oscholat II-
teni im r tbe, Ist ni tiztelebet, es io erk o ts-
be igazgattyac, es minden toba valami lük-
seg az közönseges tarlasagbor biriac. Ez Iste-
ni röndeletec Isten dolgai, Isten aiandtka:
*Ma mely gono-
bul el volle, regy,
en is azens öma
geba.* Isten akarattyia, Es d ád erre valokar.

De mondanad: Io volna ha mindenyaian
igy birnze az nept az fejdelemec, de igen rit-
ka, söt czac egy sinte olly fejdelemleg, ki-
nec birtoka alat loc hiba, loc fogyatkozas ne-
volna? Erre ezt selelem: En it czac az Iste-
ni io röndelet diczerem, nem az emberi fo-
gyatkozest, Es azt mondom hogy meg kel
igen kepen elnecc
az fejdelemseg valaztoni az Isteni io röndelet, az emberi
gel, De meg ha is-
tentelen viselneis
valamikenes io-
az galis fieriz.
et Isten.

Isten felöc
igen kepen elnecc
az fejdelemseg
valaztoni az Isteni io röndelet,
az emberi
gel,
De meg ha is-
tentelen viselneis
valamikenes io-
az galis fieriz.

gyatkozest, E s a zt mondom hogy meg kel
valaztoni az Isteni io röndelet, az emberi
gonos; vékertül, Iollehet egy hely, egy varas
sintes vetekeknekül, mind az által együtt tizte-
segesb magoc tartaloc vagyon, hogy nem
mint masut: David es Salomon ideibe s; p-
ben es tizte segesben biratator az Sido or-
szag, hogy nem mint Herodes ideibe, Ma-
thias Kiraly ideibe s; pben biratator Mi-
gyar orszag, hogy nem mint Lajos Kiraly
ideibe, auagy Török Batac ideibe, De
mind az általa loc zurzu r közus meg ma-
gadot valami kisiny teke az fiedelmi tize-

hec, hogy tellyességgel habadon nem miel-
 hetet akár kijs az ô gonol; keuanlagat, Mere
 kôztôkis az gyolkošoc, ház gydytôc, az pa-
 raznac, es egypt gonol; életûrc meg bûntet-
 nec: Igy Herodes idejében soe hentec oltalá
 maztattanac az soe gonoszoc kôztis, mint
 Szûz Maria, Erlebet Zacharias, Simeon es
 többec, kiket Isten o'talmazot az gonosz fel-
 iedelme átalis. Budaba, Ezt ergomba, no-
 h, pagan Töröcbir; De nagy senyetece alat,
 hogy senkinet véret ki ne onczac, ne vereked-
 gyenec, senkit meg ne czallyanac, Sót az Is-
 tennekis igriet habadon hirdesscc, az kú ömb-
 hitet miat egy malra f.ine tamadgyanac:
 Ez sole oltalmoc mind Isteni gond viléles-
 bôl vadnac, noha ôket pagan által kerzi, Es
 noha az s;ömelyre hitetlenec, es lokba tudat-
 lanoc, es soe gonoztis miatnec, De mind az
 által az mi jo bannac meg maradot, azt Is-
 gennec meg kel kôl ôbanac tûlc haladassal kel
 vennuc, es kérûc kel hogy ôk:ris töb töb
 jouni bitia az ô kû:is fei delmi tizec kerint,
 az mi o'talmukra: Ezt mondjan az Istee-
 ni röndeletrô: az f. iedelmi tizeben, melyet
 jelles szigd, ki Ist. nacc, es igen ioe ô magabas

HVSTON REG YEDIE VRNAPI EVAN.

Malodhor az hőmelyekről is végylet kereszterragodot gaz értelemet: végan itteni Isteni dör az ezer agionigetemberi gonoszagot is végylet hűtőkbe, es vele gonoszt! Gyakorta gono; hőmelyek rag. dozzac el oltas.

az birodalmat, bikket nem Isten indított hanem ördög is az ó kúly kuanlagos izgatta, kic inkab meg haborinac az ileneccio röndeleset, hogy nem mint azt jol birnac, Muc Galigula, Nero, Caesar, kic magokat imattattac, ó magoc pusztaoc, ragadorzac, gyolkoloc voltac, is mint az Erdői Vad Kan, az keribb kár teuoc: Ez feltec miut az Tolu, yoc es az Lopoc el ragadorzac az malet, vgy rag. dozzac az fejdelemsegetis: Az ó s. i. díkemsegec io volt volna, de ó magoc az hőmelyec latroc leuen meg rutitottac az Isteni io röndelstis. Azert ó magokat melcan gyűlöltec az hiucc. De az ó iżteket becrütes mint Isteni röndelst, es kesergettec hogy olly latroc vgy vezregetnec, mint mikor az isztp vitagos keriben be halodnac az díknoc es oktalan barmoc: Abraham, Ios. phi, Myles, Iosua, Gedeon, David, S. Iosmon, Io. phat, Ezechias, Iosias, Nabucho-

az fejdelemsegetis.

chodonozor, Cyrus, Constantinus Theodosius, Caroly, Isten félő friedelmec voltac, kiket Isten inditott az ünnepekre, es kic Isten által igyekezett fel bírni az ő nepeköt, es valami részből hulgáltas az Anyakent Egyházak is.

De még az pogános köztis mind Istenről valzattanac es birattattanac mind az iste Friedelmec, kic az nepnec io gond viselői voltac, akar mi kicziny rekbeis, mint Temistodes, Aristides, Alexander, Romaba Febius, Marcellus, Scipio, Pál Emilius, Augustus es többec. Mert ezeket neki az Istent igazan nem ismerte, es az ő tiszteletet kerelni nem tudtak az ő Friedelmi tisztekben, hanem magoc mellettsgot, igyekezett fel magaztanitni; De mind az által arboris oly móddal czelekedtec, hogy lokat használnanac az emberek nemzetnecc öket igasságban bircnac, gonoszsga meg bántanec, es öket nagy veljezdelmekben meg oltalmaznac, kic kel Istens maganakis hulgaltatot, ha őc nem érőrték s Mert az melli nepcket őc oltalmazta, es azok köztől es azoknac marad, kic közül

Meg az pogános
közös az io fej
jedelem Istent
ianeket, kic alsó
sal magancsac
kepen folgalaszo

HVSZON N'S GREDIC VRN VPI E VAN.

gydyöt az öröc éltre való henteket, az ö Á.
postolinac predikallasloc által.

Hogy prouig Istenről birtokassák az iofidelem, sőt Szent Iraklis bizonyíti ilyac. Mond David. Psal. 126. Ha az ur nem örizi a varast hisba vigyáz az örző. Mint mond Ps. 143. ö ad életer á Királyoknac. Mond Daniil. Isten el változtatta tyát birodalma es malom es udgya. Mond Szent Iános: Semmit nem vihat az ember magancat, ha Isten nem adja. Tudni illik, iot nem vihat, azt nem birtathy. Istennekül, noha az gonokra rekrezzetni tihá bánnékeinek okaert. Az iofidelem legis azert, még az pogányc körül is legyen a landeka. Melly dolog erőbő is ki rejtic, hogy nem melyeknec jobb áldomai oce vagyon a körtökis. Mint Scipio nagy dolgokat hárterez es nepeis herette. Egy benc noha ötösskártac körverni, de közel nem voltac ollyac. Temistocles iot es halász osztraczokat adott hazaianac. Pericles es Demosthenes nyughag es elnagyoc mias elvertetec hazaiokat tanaczokat. Alexander rövid nap hirtelen el foglala ez világoc nagy résjet keves magasul, kic leuki nem mielhetet. Darius midön

Nagy pellac.

Cla-

Csakarra lót olly iel által, hogy az ô Loua nyerüket elôzze, azkor Isten az Egbölis iels idor, Mert szintén időben az Menny villamo dot es dörögöt, hogy meg mutassa Isten, hogy ô râle legyen ez vilagi birodalom. David könnyörög Achitophelac gono; tanacza el sen. Isteidül vagyon azert az fejedelemleg, ô birja az ikerat, és ô áll ellene az gonos; fejedelemeknec, az mint Daniel az ô Kiralya előttis bizonyittra. Es Salomon azt mond. Deut. 2:1
Prov. 20:1
gya: hogy az ihm lasson, és az súlhalyon. Isten szerzi minden kettor. Az az ô ádele öne netet az fejedelemnec, es ô telje engedelmenesszük az ô nepet, az mint ezt Davidis eue Psal. 143:
kli, hogy Isten az, az ki az ô nepet ô neki engedelmenesssen kölgaltatra.

Azert mikor Isten birja minden az kettor, minden az hómevis az fidelelmegnecc fiztitis, azkor minden az fideles lemség m kor iszennel birasztja. David iduboz Izrael, es Augustus ideig, igen drágab. Roma.

Ez a mondám hogy so meg valazluc er Negyet. Az fiztet a hómevit, az bûne, es az bûnet st. Mondoc so meg lald azaz Hogy ha az hómevit gono; ember volnais;

S ÜJ EJ

MVSZON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

Es gonoskul ragadnis, De szert az feiedelmi tizet ó magabai jo, es Isteni röndles, Il-
tennel kedu s, es embereknek sokra halnatos,
es igen húkleges, noha az gonosz embernek
gonosz élete miatt nem mindenkor terzic :
De midön az feiedelmi tizet olly ember
viseli, kit Isten hérer, legit, es az ó tizet
ó magais, Istenisbiria, azkor meg terzic
melly nemcs dolog legyen az feiedelmi
tizet es melly sokra halnallyon az emberek
közöt.

Ez legyen érrelembnac az haromrol, az fejére
delemlegröl, az sümelyekröl, es azoknak
gonosságokrol, melyek midön ökue elegyec
tec, az iois gonosznac terzic, de mi az iot el
valazs;uc az gonoztul .

Inmar Negyedijer holoç az ostorroliss
Hogy az Isteni ostorozastis meg valazs;uc
Az osterok meg
valazs;uc töbinkül. sümelyüs, az feiedelmi tizetüs : Mer
bár az sümelyis Isten felő es Isten előt ked-
ves legyen, mint Abraham, Moyés David,
Cyrus: Es bár ó maga biriai az ó feiedel-
mi tizeteket: De óketis vagy biria, hogy az
bűnebűntetői legyenec, Azert sokforr teljes
irgalmas, kegyelmes, jambor Isten felő fe-
jedele

szedelemi által is Ioc vöröntet, Ioc kiakadt, dulast hoz ezret. Mert éket ostorni tamaztotta, Mert Abrammal öt Kiralyokat meg verette és meg forrott. Moyles és Iosue noha igen kegyelmes kiúdvoltak, azképpen Cyrus. De Isten által Ioc Ioc nép két le vagattatott, Ioc varošokat fel gyütytöt, bikkuncs vagy bálu nyuszásokat, vagy bujáságokat, vagy egy-bár bűnökért vgyan el kellett vethető. Istennek ígérte iteleti kerint. A mint iuhonnis az kegyem s birois az törvénnyel rendet, vagy veszélyül, vagy tüzzel, vízzel feszürel meg bűntetést, akit az törvénnyel kezbe adot.

Ezekből azert ne itessye lenki gonosznak az f iudei melegét. Sőt azt ezzel is Isten róla delesne a törzse. Mert Istentől arra valaztatott hogy az ikonak ota mar, az gonoszagnak bűntetője legyen. Igy Török Czaharis ^{Rom. 13c} Istennek hozogja, hogy kiirtza Ioc ortodoxokbot az Pp 1. bauányozást, hirdetesse az Istennek ig. ist az Anya hent Egyház között. Egy tecskai törzsa szokat, kic el merül igencső az Ioc bűnökben felelem nekük az Ioc ezeket időslagban, tortosságban, kuslysegben, bu-

NÉZÉK NÉGYEDI VERNAPI EVÁN
búraságban; és egyeb loc bárokban. Ezért
nem hogy füldalmaznunk kellene. De lásd
ezert díczereide, tiszteleyd és keressük.

Zér ellen Mind az által ez fele pogán fele
szabad hímzégi delmes ellen; kic ostorul vadnac ruy-
tunc, melko könyörögénc és ellente
magunkis olcalmaszunc. Míg hínten alaos
nem vezetünk. Mert nahi Isten ökkel kez-
tiaz ö tisztelegere holgalai. De az ö bo-
lond esze miat, azon így kerzic hogy minket
föttig el veszzen. Es azt Istent tisztelet nec vé-
si, mikor ve ünc áldo harit, bent ünc kinaoz-
hat, nyelvünket á állunkon vo tatty, le vag-
hat, s kezérít az ö pogán tue geseretis es i y.
Leiküd bennis el így kerzic vezetni. Es karom-
lys az Istennec. Fiasis ö dökli az ö hentit, s
mindei képpen kugyelenk: dic ray toc traioc
valo gyühöllegeib. Ezec ihy i ötten e s os-
tori Istennec, mint hogy Sodom tkönykös
vesz részel el vezeti mint David nepet dög-
g. Rqj. 24. uel is vereti; De minc Abraham könyörög
Cm. 18. Sodomaert, Davidneprert. Igy mijs ker-
iuc enhitte meg az WR Isten ruyunc az ö
igaz bánterelletis: Es így kazzanac az mit lü-
dönből meg térai,

Azone

Azonba noha à sele feiedelmec kic osto- Nineg oly gau-
 tul boczatnac, soc nyomorulagot híez- noß feiedelmi hi-
 nec, Deaz mellet soc ioualís vadnac azok- valmi ionne seo
 nac, kiket Isten ô általoc meg akar tartani:
 Hogy igazan srullyanac, vegyenec, igazat
 itellyenec minden birac, félyenec az torko-
 soc, à ragadozoc, lopoc, paraznac, iutalmat
 vegyenec az tiztesflegbelicec, ki ki magaéual
 elegedgyec, ki ki munkalodgyec, ki ki iam-
 bor hizassagban élyens. Mind ezec még az
 ostor alattis Istenec nagy gond viselcsleböl
 az ostorozo feiedelmec általis meg leßnec:
 Mellyre mind ioc, noha ezec közt soc ôßus
 elegyedet gonosjis vagyon. Mint mikoraz
 Tátar, Töröc soc húzcket meg férteztet, soc
 czecz kopokat le vagat, soc rablaſt, puze-
 rast híerez, es az el vitt rabockal gonoskul él.
 Ezec nem feiedelem leghöz valoc, hanem az
 ördögneç röttenetes izgatasibol leßnec.
 Cambyles noha igen gonosz életü volt, de
 szert igazan miszte, hogy az hamis Birot
 meg nyuzatta.

Az gonoszag penig nem Istantul vagyoni;
 hanem imre kettő fő oka, az ördög, es az mi-
 romlot termeszterjanc; Az ördögneç gyű-
 t hőſſe;

H V S T O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Az ördög es az hőssége miatt es az embéri nagy fogyatkozás romlatság meleg miatt még az igen Isteni félőknek is ki delem az benteket is go. nofra visszal legökben soc hiba vagyon, azokis soc bűnuel es soc nyomorgatásokkal es meltatlanságokkal elegendy biriac tisztek. Mert az ördög soc keppen akarja meg habosítani a közönséges tarlásagot soc keppen gyűhösökön át kiuszke sege az fejedelmi pen a sós fő nepe ellen, kic által töb ártalmokat hozzathet, azokra inkább való foga, mint Iobot es Petert ki valaztya es kéri az ő rosta iara, a mint beleis bucsau bársludasba, ezen igyekezeti vagyon köztünkis, 1. Pet. 5.

Ez nagy ellenlegűne felől, az mi magunk rölolagságai igen nagy, ki miatt semmi olt lemtudunk, sem hozzathatóink hanem ezek bűnre vagyodunk Isten legi lege nekük. Melly romlatságunk miatt, soc felé fogyatkozatokat mivelünk ásfejdelmi tiszteben is egyeb rendben nincs. Továbbba a soc bűnéről, Istenis meg akar lokatni bántatni, a mint mindenkor midőn Isten icles fejdelmeket ramaztot es annak kezebe wy birodalmat röndölt, ollykor mindenkor igen nagy valtozások es soc bűntételek lötterek, soc országokba egy nép helyet mas kezdetet lakozni, az előbbi ki iratot es mas plá-

taltatot, es soc varo'oc, saluc semmis löttes,
mint Cyrus, Alexander, Romaiac, Magyar-
roc, es Törökök wralkodásinac kezdetibe.

Ez Negy azert noha ö'sue elegyedet à les
iedelemsegbeo. De iol meg valas;uc à hőmelt
az Isteni röndelestül,es az emberi nyomoru-
lagot. A hőmelio es gonos; lehet, à seicdelmi
tize mindenkor io, miot Istennecc io röndeles-
se. Az emberi nyomorulag köz penig mind Megis meg vissza
ionac gonos;nac. Mikor ö'sue elegyek;ucc ezec
soc zurzauar nekül nem a lehetoec, kiualt k;pen
ha az ördög is kőzikbe veti magat. Miut ha va
lamely igeon lator Kiralya lenne, es az ö latör
lagot izgattya az ördög, oh ki loc röttenetes
dolgokat czelekel;je az ö kiraly lagaba az ö
gonossaga es az ördög miat, melly gonos-
lagokbol azt itelnecc az tudatlanoe, hogy az
Kiralylag nem io, Mert amaz gonos; Kiraly
gonos;ui él vele. De ez hamis itelet. Mert mi-
dön az kiralylagot iambore es to erkölczü vi-
seli, azkor meg tettezic hogy az Kiralyi tize
igen nemcs dolog, es lokra has;nos es igen
hűkseges. Azert ne hidalmazzuc az iot, az
gonos; mellett, az io seicdelmi röndeleset Isten
ucc, a gonos; hőmeler, se azert hogy azt az öc
e ij dög

M A V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N .
dög soc bünre vilji, le azert, hogy meg lstenis &
általa soc gonoszokat rötte neteles meg osto-
rozat, le azert hogy az ostorozesban igaz
mérteke nem lehet, mert vagy lassabban
ezeléke; ic, mint Saul, Achab Kiraly, vagy fe-
lölteb mint Theodosius, hanem mind ennyi
soc zurzauar es ördögi gyôhôsseg, es
soc emberi fogyatkozasoc köztis meg be-
erzûlyûc azt, à mit Isten ô maga lhabot es
rôudelet.

Ez veolja idön
leg veszedelmes
Mert az bûnis
inkab arad.

Dan. 2

Ez mostani violso idöben penig leg töb
töb fogyatkozokat talalunk minden biro-
dalmoc köz, azért hogy az bûnis nötön nô,
à mint ezt Daniel által meg prophetalta
volt Isten, hogy ez vilagi birodalom mind
alab alab l;allana, Ki az elsôt hasonlita az A-
ranyhoz. Masikat Ez üsthöz. Harmadikat
Rezhöz. Negyediket Vashoz, melly ôkue
elegyedet Agyagual :

Imezis nagy bizonylag erról, hogy alab
alab l;al è vilag, mint az ág ember. Mert ele-
Lassa mint fogy
et vilag.
in ez vilag bôlcz tanacsal birattatot mind
Nimrotig, Nem kellet semmi sciedelemség,
bott es paltza, De az ufan segyuerrel birata-
tator, Abraham tul fogus, Theodosius Cza-

132

s;arig, mor dom iels hadakozo erős vitezes
 által, miot Hector, Achilles, Ajax, Hercules
 volt, De az vtan immár fottaig tunyalko-
 dasban megyen el ez vilag, Hol most olly
 viréz mint Dauid, Samson, Achilles, Vly-
 sis Hercules, Cyrus, Alexander, Hannibal,
 Marcellus, Scipio, es Julius Cza;har. Regen
 minden or;agoknac magoc tartala értel-
 mesb es kemenyeb volt, Mint Sidolag mind
 Magyar or;ag, mind az többi. Elein Da-
 uid, Salomon, Iosaphat idiebe, s;ep móddal
 birta magat Sido or;ag, De az vtan loc fe-
 löl rohananac ellene, Babyloniabol, Ægyp-
 tombol, Syriabol, es Romabol, kic miat
 mind alab alab s;áltac : Magyar or;ag mig
 viragaba volt nagy hires volt. Immár az ket
 Tar Cza;har közöt Töröc, es Nemet közöt
 kopas;on marat, Neukedic az gonosságis, vadd;esedbe,
 szert neu kedic az ostoris. El közelget az
 iteletis, szert fotta fele inkab gyühösködje
 az ördögis. Ez nagy loc zurzauar miat ke-
 üesen vadnac, kic iol birhatnac az ö feiedel-
 mi tizeket, es azert azis az kicsiny semmi-
 dec zelzic.

Nagy Historiac.
cs mély értelme;

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N

Az hiucc dolga
az orbor körben: De mint Sidosagba az értelmes hiucc az
nagy loc nyomorulag köztis könyörgettec
Istenucc, es az ostornac enhiteset kértec,
Mint noha rötenetes dolog volt ez. Ptoe
Ob ki rötenetes
ostornaz Isten ne lomeus Lotharius, husz ezert bennec fel kon
ezoleatuan, meg főzetet volna, es az többi
uel szokat meg érette volna. Az hülöckel
gyermeket, az gyermekkekkel hüleicket, es
atyasiakat atyasiakkal. De mind ezeket az
hiucc meg ismertec hogy bűnökert vagyon,
es azoc miit kesereguen Istenhöz sohazkor-
tac, es kértec ez nagy rötenetes gyűhössé-
get az kiralynac enhitene meg. Es ha mi kö-
nyebileget ismertec, azt meg ismertec hogy
Isten híallotta híucc az feidelemqee es éróite
ezac az kiczinéritis hálat attac.

Igy mijs noha az pogannae es az baluza
nyozoknac loc meltatlan dolgsit kel el hí-
nednuc. Azonkeppen köztöc lakozo kerez-
tyen feidelemeknekis. Mind az által az ö go-
no; voltokert, meltatlanfagokert, telhetet-
lenségökert, torkossegokert, es akar mi egy eb
bűnökertis. Az ö fizeteket ne hídalmazzuc,
hánem azt Isten röndelesnec tarczuc, es kér-
iuc higilte ökejis, hogy ökis élhesseneccolve-
le,

Ie, Es mijs nyughassunc alattoc, mint az el
farattac az h̄ep agas fa alat, á mint Daniel az Dan. 4.
fele fohoz halonlitya az feiedelmet.

Im h̄olanc az negy dologrol, mellyec ö-
sue elegyettec az feiedelmi tiztul. Mert h̄ö-
melynecc kel azt fel venni, de az gonošis le-
het es vele gonošul élhet. De ha io h̄omely
visejjs. Isten által lokakat ostoroztat. Ezee
közöt külön gondolkodgyec az feiedelmi
tiztról, melly ö magaba igen draga es Isten-
necc nemes siandeka, kirölis immár im nyil-
ubban h̄oloc.

H A R M A D I C T A N V S A G R O L.
Hogy Istentül legyen az feidelem-
seg, es siabad azt Kereztyenek-
nekis viselni.

I M M A R tanullyuc meg honnan legyen a
feidelemleg es az birodalom. Es siabad le-
gyné kereztyen embernecc feiedelmi tiztet
vilelni. Kiraly, Capitany, Ispán Procator,
biro tiztet, es még hohar tiztet is es siabade
kereztyennecc Biro ciót egy mast vadolni,
siabade az igassagnac, oltalmazalata hadakoz-
ni,

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.
hi. Szabadé keteztyenec kereskedni, adni
venni, vásárlani. Szabadé kinec kinec tulay-
donanac lenni. Tulaydon felelegenec tulay-
don iohaganac, tulaydon marhaianac?

Mind ezek az fejedelemseg ala valoc, kiks
ról soc el teuelyedet emberec hámisat érte-
nec, azert mélto roloc igaz iteleter venüga-

Iollehet az termezet herint valo okosság-
Aq okossagis er-
ti, es az termes-
et etis erii azt, de-
megis ellenköröti innod kel, es azt meg iteled hogy nints Isten
samazt rea, az ördög.
is meg iteli es érzi azt, hogy azoknac egyike
dekkal sem lehetűnc. Mint érzed hogy enned
egyel ilyal, azonkeppen lass, hally, holly, E-
zeket ha valaki meg tiltana, tennem maga-
tul meg itelhetted hogy bolond az : A mint
fociház ezer mindeniket ezeknec megis til-
totta, es igykezet á termezet ellen elni. Mint
Apollonius ót eztendeig nem holt az mint
iriac, à Nima baratoc czac azkor mikor meg
engette az ó Prioroc. Sokan el röytőztek kö-
sziklacz köziba, hogy ne lassiac ez vilagiag dol-
gait. Sokan igykeztek lemmiit nem conyi,
es meg holtac bele. Sokan az etelbe soc valo-
I. Tim. 4. gatast törcce: Kiket h, Pál meg fed, szbolis
hogy Isteucc minden teremtet állati joc
ha

ha jo! élneç vele. Azert Istenuel es az termeszettel ellenkezneç azoc, az kic meg tiltyaca zakat, az kiket Isten életünkre röndelt. Az mit penig Isten ygy röndrit hogy nem enni valo, aztis meg au attya az termezet, mint az ud tyuc, dijno, lo, tehen elibe, yes dra ga kövü, gyöngyet fac, aranyat, ezüstöt nem elhi meg, mert érzi hogy nem neki valo, mely érzekenleget Isten erre nitit bennüncc: Igy érzi az termezet hogy Farkas Rota Lo. Eb, Matska nem érelte termézetet, Hanem mindeniknec mas hajnai vadnac: Ilo'het á ter mezeztis soc keppen meg fogyatkozot, hogy öis immár az romlas utan nem miudecaról tehet igaz iteleter. De sokrol jo iteleter lesz:

Igy az többi közt meg itel ezris, hogy neki hazas tars kel, vataclas kel: Bro Capitan y olalma kel.

De az termezet kiuñis az WR Isten soc bizonylagot tamaztot, hogy ô túc nem erze vadnac, hanem vgyan birtatnakis, kiusatkeppen az ô hiueinec hárassagoc, kiralytagoc, biro agoc, hadkozaloc, kereskedeloc, es miudra sz vilagi életyekec valo dolgokisa,

Istenül tamaz tot bigonyfagoc arról, hogy az fejedelemseg ô tule vagyon.

H V S T O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Bizonylag a Moy,
sas által ki adta. **Az Moy les által ki adot harom fő le Törue-**
nyec: Mellynecc keti öni noha kiusitkeppen a
törue nyecis:

Leg első es Derec bizonylagunc erről:
Az Moy les által ki adot harom fő le Törue-
nyec: Mellynecc keti öni noha kiusitkeppen a
Sido népre nézte, De akar kire nézet, ha
Isten az ó nepenec atta, es azzal ki ielentörte
hogy az ó neptál mostis meg kevünnya;
hogy friedelmecc, bírásiac, itelecyec legyen;
es magokat io rendbe tarczac?

Mondam penig hogy harom fele törue nök
adot volt ki Isten Moy les által, Ellőt az tiz
paranczolator, melly erkölcsnec törue nyec, es
termezet hérintis bennucc teremtetet volt,
es az Istenis ó maga ollý termezettü, az siené
Angyalekis. Mast az polgari törue nyeket
Harmadikat az Egyhazi Törue nyeket, ez
utolloc az Christust czuda draga keppen ar-
nyekoztac es czac addig tartottac mig ó
áldozattyat el végezte. De az erkölcz törue-
nyec órőcke valo, es mind è vilagnac fólgsl-
nae. Az polgari Törue nyec noha fó keppen
ezac az Sido nemzetnec valo volt, de ad-
dig tartot, mig orshagoc fen állott: Demind
az által loc resje tanvittya es legiti az töb
orshagokat is.

Az

Az kettőit azert az Moyses Törutnyené
lassuc meg, mik ppn bizooyittyac, hogy
Istantul vagyon az feid elemeg.

Elösér az tiz paranczalatot nézzük meg. Az tiz paranczo
let minig bizonites
sz. hogy Isten rön
teles az feideo
lemseg.
Valamit Isten az tiz paranczolatba mond, hogy Isten rön
mind arra valo, hogy az szenior Istentől és lelesz az feideo
lemseg.
egy maszhoz röndelniük életüköt. De miert
hogy meg vezetni és arra immár az elet
utan nehezen halunk, Isten, Feiedelme-
ket röndöl, kiket igazgatis, hogy min-
ket ezekre res kekericzenek, Az tiz pa-
ranczolat azert, minden hlep röndöt ád e-
lek kben mint tarczuc magunkat, Elösér
Istentől, az utan egy maszhozis. Es ma-
gu maszhozis Hogy senkit meg ne felerzünk se
rest. b.; se tizt illegebe, se marhásba. Min-
dennek tulaydon felelege legyen, mindennek
tulaydon marhás, Az ki nálunk ockúl hő-
kó kódic, ezt segít ü; erőnkuel, marhane-
kkel nyelvű ickel, mi le tobzodgyunc: Ez
fele k ujtagiból Istennec ki terzi, hogy a-
kri az feid elni iżter, az polgari rö idöt,
Mert ezt ezzekre oktatnac es kekeritne
ben. Ú ..

HVSZON NEG YEDIC VR NAPI EVA N.

▲ ki adas paran
ezolat előttis ic.
lengere Isten
karatys.

Iolchek Istén az tiz paranczolatot Moya-
les által atta ki. Világ teremtése után közel
harom ezer évtizedő felé. De az előt is min-
denkor hólegyikre hol másik a intette e vi-
got. Adamnak tulajdon felelegét ad, és az
azalazt ülenti, hogy leksi ne paraznalkod-
gyec, ha nem annak eltauoztatásáért minden-
tisz tulajdon hazas tart legyen. Mikor Ca-
in meg öle Abelt érőtte meg fenygeete, és
meg tilta, hogy leksi ne őlné. Es Noenac ezt
mond.: Valski ember vért ont, annak vére
ki ontané. Mert Istén az embert az ókrist-
te teremtötte. Ez hővel nyiluan röndelt
még azkor emberek közül valokat, kic az
búnt meg bűntessék törteny kerint. Eleja
midön ezekhep értelmes tanaczoc által bi-
r tananac, de végre hót nem fogadnanc.
Hamar az ózon viz után Nimrot les; ellő
Fidelelm, kit az Wenac Vadakanac hittet,
hogy az vaderkőzű embereket ki vadassia,
es az embereket hiedlegben tarcza. Ezeket
az tiz paranczolatrol mondam, hogy onnes-
tis ki tess c Isten akar, eyanac lenni az fele-
delem es polgari tarlasagos renduec.

Gen. 2.

Gen. 4:

Gen. 9.

Nimrot Isten
felelelm.

D

De az M. sic Törueyből Moyselneç az
 Polgari Törueyből, nem czac ki tettezic : ^{Az polgari előre}
 Hancem veyan d maga az WR Isten elis rón ^{menyez bizonys}
 deli n i d en hertatásokat az ó nepe birai-
 nae! Kiralyinac, virézinac, töruey terelek-
 nec, estküdökneç, bizonylagoknac, az keres-
 kedelneç, vasatlañnaç, az adossagoknac, a ha-
 dakozañoknac, es minden neç valamit kelle-
 nenc ez vilagi taraságos élethöz. Es takua
 az Prophetac írasi hz p tanulagockal es ^{seent iras bizon}
 bi tataockal, az friedelemelegneç Isten által ^{fagi.}
 valo birasafol,

Daniel mond: Isten valtoztatoya az hi-
 rodalmat. David mond Haaz WR nem
 örzi az varost, hiaba vi yaz az örök. Plat.
 143. Isten ad életet az Kiralyoknac. Salo-
 mon Preu. 8 En általam birnaç az Kirá-
 lyoc. Pro. 16 Az fontes az mértec, Isten-
 nec iteleti. 2.Pat. 2. Nem emberec iteletibe,
 Istenebe iartoc. Esa.1. Keresztesec az iteletet,
 meg legítettec az nyomorultat, oltalmazza-
 zoc az öregyet. Es Plat. 81. 101. Esa. 49:

Peld. i. kis igen kis c vadrnaç az regi ucs- ^{Gen. 14}
 tekői kif. i. delemlegeket birtac. Mint Nám-
 rot, Sam., ki Melchisedechokis mondatic es
 u ii) Jerus.

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I E V Á N.

Iciutalemmec elő Kirallyanac nevezetetic :
Abraham ki hadakozottis es élebe valo kiralyokat oktatta es legitörte. Joseph ki Ägyptom orszagat bírt, nagy értelmeles. Danielis es Eldras, kiç az paganoc országibannis fia dömi tiszket Isten kerület viseltec :
Kikból meg tettezic, hogy még az pagan felmenetis Isten igazgatya, aonyiból az menyibe iol bírta. David, Salomon, Ezechias es Iokan többre, kiralylagokban czac Istennek kedvezettetek. De mondanad, ô Töruen be voltac ezek, kinek külön valo töruyenye volt.

Igaz hogy soe csekele annac nem néz mi
reanc. Mert oly keppen röndelteket volt Istenről, ki fökppen czac az ô országoknak bivalatra hólalna : Es ához illendő volt. Devíjont soe azokbannis hólalnac minden országokra. D. ha természetileg nincs minaret az Moyes töruyeneyne. Ez azért hozam elderezeket, hogy ércedhogy ámint ot sz regi Isten nepeinek fejedelemilettetek Isten röndeleleböl, Igy mostis az wy Törueben az wy neptakörökteris meg lehetese. Kizölik bizonylagokatys bozog.

Az

Az msi Euangeliombaz WR Christus Vy törtenybeli
 nyilun monda: Adgyatoc meg á mi Cza- bizonsgo:
 share, Czalhaac. Sjent Pál az feiedelem Matth. 22:
 seget, Isten röndelestene nevezzi, monduan: Rom. 13:
 Az melly feiedelme legye vadrac, Isten-
 tul vednac, Mint ha mondna akarholot a-
 kar mikort akar ki biriai az feiedelemsegét;
 de ait Isten röndelte, ô tiztit viseli, ô kepebe-
 li, ô dolgoſte.

Ez ikekben hent Pál nagy dolgokra t. Az Isteni rönde-
 nyit, mikor Isteni röndelestene nevezzi. Mert lesne miczoda
 sztis ielenti, hogy ha Isteni röndles. Tehát eretme, mellyis
 az ki viseli, iol végere menyen miczoda bizonitya az
 rendet keuan, es az rend hent iation el tiz-
 tibe. Azt à rendet senki meg ne haboritla ha
 ki meg haboritya, meg bû teti Istenis. Az
 à Rend penig mind hümelyec közöt, mind
 azoknac dolgoc közöt hükseg lenni. Hogy
 az s;ö melyec birattassanac az ô rendec hie-
 rit, rendi legyen mint tárczac magokat az
 wr es az h;olga, az fery es az feleseg. à s;ü öc
 es az h;ü öttec. Rendi legyen az tizieknek az
 h;ogedlegnec, az alkotasnac, valarasnac, az
 maiba vrtelnek es el adasnac. Rendilegyen à
 hazassagbeli életnec, az oltalomnac, Rendi
 legyen

H V S T O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Ikerbennis rönd legyen minden dolgoknac: Oly rendet le-tartas vagyon. gyen penig az melly Istben vagyon, melly egeret kenanya rönd kerint ô magas biria minden t-remit-tet állatit, es azon tiztet bizot az ô k p beslikre, hogy ôkis azoc kerint röndet yenee mindenert. Art iol meg tanullyac az Istenoe ki adot Törueyeböl, es olly töruenyekböl, melyec azzal nem ellenkeszneec,

Art az röndet tértic az paganokis valami kevst rehabe, mert bennekis teremteret es le röndet, ki ic lensöste meggaz wyoncannis az WR Isten noditya öketis paganoknakus p ea De à hiucc leg iukab. lollat körtöcsints az ki czac egyis immár most az romlas v-tan minden röndit dolganac érhetne. De hanceten köoy öökngac mint Salomon, hogy adgyon arra valo értelmet az WR Isten. 3. Reg. 3. Az pagan nem ismeri hogy Isten ne röndelese ellen, ket harom felelegget tartani, de értic az hiucc. Spartaba es Romab regen, habad volt feleleggetet mainac engedni es ismet heza fogadni. Azocha latrac vonsa, hogy az Israifi vagy az Kerzire nec meg ôlic az hazallag töröt kegyetienleg nec es hamissagnac mondanc. Mert nem er köttes ezben az Isteu röndelelet, ily loc cxy- eb dols

eb dolgokbannis. Igy köztükis sokan vad-
nac, kic nem értuen soe dologban mi legy-
en az igasság hamissat itelneC. De vayha meg
maradhatot volna bennanc az regi vilagos-
sag, azkor latiue volna, draga voltat az I-
steni rödölesnec, mind az birodalomba,
mind egyeb dolgokba, Mind az által mostis
náponkent kiki mind az ô tizti kerint ígye-
kerzec köuetoi, es az Istent segíteni, à minc
ô legitó tárlainac nevez az Iras. Innet aza^{3. 10. 11.}
nuunc, hogy midön az fejedelemséget Iste^{Mer. 16:}
ni röudelesnec mondgya hent Pál, elő; er aza
akaria hogy attutel valazhuc az gonos; vét-
keker, kiket közibe elegyitöt az ember, Mire
az nem ô tü e vagyon. Misodhor ha rönde-
les, hát aza rendet kó uessüe, annacaz rend
nec minden engedzén. Ez tanitasais azerc
az hent Pálnac, igen hép bizonylag arrol,
mind az regi fejedelemségec, mind az wyac
Isten által vadnac.

Kereztelő hent Ianosis, mikor feddene
az vérkeket minden rendben, es kerdenec
mi külene mialaciech helyen hadgya mioident
az ô re dibe vámost harmintzadost vit:z-
löt, kalmatt, kazdagot, czac hogy inti hogy

HVS:ON NEGYEDIC VRNAPI EVAM.

Ki ki mind iolvisebbe rendit, az sedőannyit
shedgyen, a mint az ióru ny habot, az kal-
mar lenkit megne czalyon, az katona fol-
gyaval meg elegedyec, seakit meg ne nyom-
moriston, az kizdgaz húkó kódót segítse.
Es ki ki mind iaron el tizuben, az Isteni ül
habot rend terint, a mint arra az emberi
okostagis minden faluba, varosba, hertartast
szabhat ó maga, meg itmeruen aze az ren-
det, kit az Istenis tart es kit úánkis kuan-

Mind ez bizonylagoc fiait az bù ökne
soc czudalatos bùntetésibô is meg tette,
hogy Isten bûja az fejedelmeket: Mert igen
ritkan valie az ki az ô karuas bûreit el cikkol-
hatna hanem soc czuds keppen kinoyi atkoz-
tatya az WR Isten, es az fejedelmekeket ke-
zekben adgya, hogy ôk t hem lato mst meg
bû reslecc. Mint az hamis esküüdcs, orszag-
ru óc, tolusayoc, ragadozoc, paraznstag kô-
utó, kegyetlenec, kic közzü, ha ritkane
melyec el haladoakis az Istennecc tickos ta-
naczbol, az mint Tyberius Czaesar noha
kegyetlen volt, de czendesszen holt meg, es
vilkont Kereztélo Janos, hent Pál, az urinac
kenti voltac, es kegyetlenec miat holtac meg

Mondoe ríikan Isten tickos icellelhból el hártya Isten az mas vilagra, mind az bűnec bűncseleter, mind az Istenességneç fizetésit.

De ez ríika dolog. Mert gyakrabban latyúc azt, hogy az kegyeslenecc kegyet' endi vsknec, az gono;ul kerecet marha gono;ul vék; az latroc latrul tarmac, noha lokac soc kep-

pen lappagnac egy tdeig. De az WR Istea öker czuda keppen biro kezebe adgya. Ne mellyeket kedig ellenleg kezebe, kiut le vagatya, à mint az bőlkz mondgya: Az Iste-

teleo nem haladhat el az hadbol: Eccles. 8.

Esic hogy nagy feidelmekis rötenetesen nć vesznenee, ha istentelenül ésteenec, Mint Oe-

dipus, Ægyptus, Herodes, Superbus Tarqui-nus paraznalagok tt: Mint Caligula, Clau-dius, Nero, Domicianus Commodus Cza-

haroc, rötenetesen éluren, rötenetelen vez-tec, mint Sul Kiralyis, Iudasis. A hent lob-

tudan azt, nem bi;ba felte az Istent es aze mondgya vala: minden dolgaiintul tartoc

vala, tuduan hogy nem keduch annac az ki 10b: 9:

vérkezic. Az ez valamit czelekedtem de mia d. b. nazon igykeztem hogy az Istent meg

de banezam, mert félel valahogy meg bia-

x ij ut.

H V S C O N . N E G Y E D I C U R N A P I E V A N .

Esa. 64. tette. Ezt kialtya Elaiasis: Az mi álnokfá
ginc mint az helege elheleztec minket.

Még az paganokis az bűn ellen latuan az
az paganialis m gerezetli az ikerben Istennec nagy nyiluan valo loc ostorit, meg
rötteonec, es köztöc az értelmi si intőttec
egy ma st, hogy ne várkeznete, es lalditottac
még aztis, hogy öröök kárhozatis vagyon,
hol azt kialtanac: Discite iustitiam monitis
& non temnere diuos. Tanullyatoc igazan
élni, es mi rovinc vegyetec peidat, es meg ne
vtallyatoc az Istent. Ezis azert, hogy az
gono'z reuöknec titkon valo gonossagokis
ki tudodis, es valamni keserö vagy feiedelem

Hoßu fülöket, nagy fenskert, ad isten az ößöl vagy ellenseg kezebe akad, beeázultsse meg
velünc az feiedelmi tittet, es el hidgyád ho-
gy Isten vezeti az ö fülöket, hőmeket, hogy
meg hallyac es meg lassac az titkon valo bű
nökitis, es öket meg erősiti, hogy meg bűn-

illy az istenis. tettehessec az bűnöket, kiből meg ilmeriúd
még aztis, hogy az Isten igaz, titta, es igal-
ság, es titkasság herető, es bűn vraló, kire e-
rőssen haraglikis, Artis hogy kuvanna az
egy mas közöt valo titkességes életet, arra
gondor vilel, azt örzi es oltalmazza, mint ö
maga dolgat es rölc hereszteret röndet.

To-

Touabba loc helyen vgyan paranczollyais, Az imatkozás
 hogy imatkozzunk az fejedelmekert. Mint ^{tafis bigonyistya}
 Jeremiasnal mondya: Konyörögieter a Ba-
 byloniá országert, Mert annac bekelelegebe le-
 ljen bekelegetec. Abrahamis imatkozic Abi-
 melech kiralyert, Iacobis meg áldgya az Ä-
 gyptomi Kiralyt; kic az Szenteknec imatko-
 zatoc által az Istennekis ismeretire iutottac,
 es Istenes életre. Szent Pális int hogy mijs r. Tim. 2.
 imatkozune az fő fő nepekert, es éróttek
 halakat adgyunc, hogy czendel; es Istenes, es
 tizt. sleges életben lakhattunc oltalmoc alat,
 Szep tanacs, kibe tanyittya az fejedelmeketis, ^{Szep tanacs}
 hogy fő gondgyoç ezes legyenec, hogy az ö ^{Szent Pálac.}
 nepeket othon bekeleges életben tarczac, le ö
 magoc ne nyomorgassac, le küllő ellenleg-
 nec nyomorgatni ne hadgyac: Azra penig à
 czendel; es bekeleges életri nem azert visel-
 lyenec gondot, hogy henyelue zabalodgya-
 nac, torkoskodgyanac, es testekben kenyesa
 k. dgyenec, hanem hogy közöttec predikat-
 rassiec az Istennec igaz ismerete es iiztelete;
 Tanyitassanac az ö kiczin gyermetskeic
 az Oskolaba, es azoc neurkehesseneç az wr-
 pacfelmi be, kiböl leh. sseneç az Istennec

HVSZON NEG YEDIE VRNAPI EVAN.

Szöcke való seregi: Es mindenec senyetecc
alat kuen io erkölczeket kőuszenec. Ezere
hadakozot Dávid. Ezt noha nem tutta Ale-
xander, Scipio, Iulius Cæsar es többec. De-
mind az á tal tutt címert, hogy az ô n. p. k.
nec békességes es tiszességes, es io erkölci d
életyeket okalmazniok kel. Azonba Isten ô-
ket ezertis birta az ô fiedelemsegökben,
hogy az ô nepekneç maradékiokbol iouen-
dere Istenneç seregi hú etnenece.

Mind ezekból meg értheted az fiedelem-
segneç melatossegat es kedues volat Ist en e-
löttis, kiböl mind az fei delem meg becül-
lye magat, miód az ô álatea valois meg be-
cüllye ôter. De hogy iobban elhükbe tare
h ssuc, röuid d-n minden tanusagunknac az
Suumaiatis hallyut meg.

S V M M A I A.

Az felsô Predikacionkban fô keppen het
íter dhen holec az fiedelemsegörô:

Eloki: r mi legyen az: Hogy hon es kiudi
valo olly iżet, kibe Istenneç es az orhagoac
ki adot törueynečeriot igazgassa neper.

Ma.

Maiodkor minemű fő tizti legyenet:
 Hogy az Isten nép necc díjakkal kódgyec. Az
 tiz parancsolatot örizze. Az ország töru-
 nyét oltalmazza. Mind az ket fele töruenyt ki
 hulgaltassa. A latta valoknac mihisokat
 es elelyeket oltalmazza. Iüksegékben él-
 tisse.

Harmadkor Nagy fő nemesi osztagarol
 holanc. Hogy az feid lemnec ezelnecc kel
 lenni. Isten felnecc, Igess g heretnecc. Es
 nem fó uennecc.

Nagy díser mint nézzen mind Istenre ;
 mind magata, mind az alatta valonepkre.
 Örödjer. N hüssget az ó tizuncc
 mint türje bek flaguel.

H t d rendben emlékeztem az ó alattoe
 Valoknac, azokis miuel tartoznac az ó wrok
 nac.

Hetedrendben bőw houal holtam ket
 fótizteki öi. Az Birolagrol es ábadakozal-
 tol.

Az birolag mi legyen, es annac minemű
 hat tizti legyen.

A kereziyni h d kozas miire valo legyen,
 Ezikről holkuc az ieltő Prédik. hiougkban.

H V S C O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

Az utolsóban persig hólanc harom rendben imilly dolgokról.

Előker meg felültem azoknac, kic nem Istent röndelte aec, hanem czac emberi ragadozásnak mondgyac az feidelemleget. Es hogy nem illesse K rezyennec egy mason wrakodai.

Másodkor azoknac feleltem, kic szert ki dalmazzac. Mert lokan vcle gonojul elnecc.

Harmadkor öt rendben meg bizonyítottam, hogy Istenül valo röndeles az feidelem tize. Kirol nagy bizonylag az tiz parancsolatis, melynec az feidelem otalmazoia. Az ô Törusnybeli feidelemekuec az miket röndölt volt Isten, axis azt bizonyitva, hogy mostis jo rendet kuan minden feidelemül. Kiról mind az Prophetac, es mind Christus wrunc, es mind az Apostoloc hépenis írtac, miképpen tarezac ô magokat az io feidelemec. Kiröl ezis nagy bizonylag, hogy az titkon valo bűökétis Isten ki is leuticruda keppen az feidelem kucc, es melumensis vijsa hozza öket kezekben. Ezec felüdt meg is hatia Isten hogy imatkozzunc éróttet. Ihat Istenül valo tize a feidelemleg, es azt is had k,

kereztyennikis viseletni, es arra Istennek ki-
valik ppnen valo gondgya vagyon.

Azere ezec szerint hogy az WR Isten mi
velükoris meg becza tesse minden legedelmi
rend t, ökertis hogy biris az ötletekben hent
Likenec álcala. Es mikertis tegye engedel-
messe ö hozzatoc. Könnyörögues ö hent sel-
legence mondgyuel ez imaslagot.

I M A T S A G .

V R Istr mi mennyei hent Ayano, Ha-
lat adunc mi te neked, hogy addigis re-
anc kegyelmis gondot viselet d. Örzököt es
élterőket aital, kérűoc tegedet, ennec vtan-
nais adgyad nekünk à te hent Lelekdet, hogy
mi te beuned valo félelembe kedued szerint
élyánc, es hadra auagy egyeb buntetésre
bánuel okot ne adgyunc. Igazgassad az mi
leidelmiek tis ackppen, hogy à te neked
valo engedelmet meg ne bantza, hanem
inkab terelhet, hogy mi az ö birt-
dalmoc alat annal inkab meg
d. Iuc Amm.

HADAKO. ZASROL VALO PREDIKATIO.

Mondottam vila hogy az sciedelem leg-
nec ker fő tizti vagyon: Egyic Honn igaz
törurent hólgaletarni. Masic kiuül hadakoz-
ni Istennec töruenyc hérint.

• Ez utolsó tiztról, az Hadakozstrol lehetsé-
utolsó Predikacione: Szoloe pénig arrol ha-
rom rendben.

S Y M M A L I A.

Elöszer mit peldazot az Ó Töruenybeli
ket ezüst Trombitaia Istennec, az kiket tuy-
tatot az öszerége előt.

Masodikor kickelegyen Isten mostis az
hadban, es kikrál hákad el.

Harmadikor az Isten miert neuveztesse Se-
regknec wranac, es az, melly nagy vigazta-
lásokra legyen az Isten felőli hadakozoknak.

Ezekről ier hollyunc renddel. De megis
czac Summa hérint egy előbe.

MEGIS SYMMALIA:

Mikor az VVR Isten Moyses átalaz Israel fiainac tot külömb külömb fele dolgokrol adna röruenyeket es rönd cartalokat: a többi kő ött az igaz vitesszegre es az io modon va lo hidakozalrais meg tanyittya öket, es ily hoj Num. 10. D ut. 20. es 23.

I. Ket Tro abitat czinaltas magadnac, Ket trombitas erüsthöl legyenec ki verue azoc. Es az Aa- czinaltas czista roniacsia à Papoc trombitallyanac azoc- ból, es azokat kilaz trombitakkal, az nepnec ösue gyüditele- fuyattya az papokkal.
ze es az tabornac el indulasara. Ez legyen tu nektee erőke valo rend tar taftoc minden időben. Es mikor az ütközetre iuttoc az tis föld tekken, az tu ellensegítőc ellen, kic tük- ket nyomorgatnac, keményen fuassatoc azokat az trombitakat. Es meg emlekerje az Iehova az tu Isten: tec tu rolatoc, es meg oltalmaz az tu ellensegítetktü!

II. Annac vtanna ilmeg azt paranczollya, Az taborban itt Mikorok ki menendeh, à te ellesegred ellen, utan es keniül es taborba hallas, minden gonosz dologiu, kevannya hogy meg oyid magadot &c, Merre à te wrad Is- magoc sareg &c. Castra sine casta. eged ist, à te taborodban, hogy tegedes
y ij meg

M V S O N N E G Y E D I C V R N A P I E V A N.

megotalmazzon, es elár ted át e
ellenlegedet t
kezedbe adya. Annac okaert a te tabarod
ként legyen, hogy az istea or semmi rusa-
got ne lessön, es regedet elne hadgyon.

Biztosan isten az ó neper et
iskózcsbe.

III. Az ellenseguel való meg viuastrolis
sorozata mondgya. Mikorson hadakozni
ki menendes; az te ellenleged ellen, es latan-
dad hogy töb louagockat, hék-reckel es nás-
gyob haddal vagyon az ellenleg te náladnál:
Meg ne ijdgy tulöc. Mert az te wrad iste-
ned való vagyon, ki teg dát kihozot az
Egyptomnac földeből. Mikor kedig immár
az ellenseguel, hinc meg akarto. útköz-
ni, az seregnec elain elől legyen a Pap a sigy
sollyon az n. pucc. Meg halljad lirat. Mi-
tú az iú ellenlegreckel meg viwloc: Annac
okaert az iú hivetec meg ne lagyullyon, meg
se ijedgy tec, meg ne remülyetec meg se iót
tennyetec tulöc. Mert az iú wratoc Istens-
tecc vagyon iú velut: c, es ó viw iú éróttce-
tec a iú ellenlegitec ellen, hogy iútékkel vesz-
delemről meg oltalmazzon.

Melly igekben leg előker azt kevánnye Is-
ten az áh u i. u, hogy minden bekélegnec ide-
jen es minden hadakozálokban az Isteni füg-
icase,

Nota:

ihec, es mindenút minden dolgokban fök. p.
pro: czac egyedül ö magahoz halgasbanac.
Annac vtaña azt mutatty meg, hogy ki k. l.
vagyon Isten es had. kozasban, kik nec otal-
ma, es kik nec hokot az ellenlegen diadalmas
adhi. Harmadikor arra is meg tanyit, hogy
hoanen vagyon az vitesseg es batorlag, es
mi legyen azio herentzes hadakozasbanac igaz-
fondamentoma. Ezekröl ier hollyunc rend-
del,

AZ ELSÖ TANVSAGRO.

Hogy az hadakozasbanis czac Istentül
kel függeni, es areit czac az ö Trombitai-
hoz kel halgatni, De ezről mint hakanac el
nagy lokan, ier vegyuc értelmet röla.

Tudgyuc az bánnec miatta meg romlot
embereknec erköltséket, midön valami è vi-
lagi födologban foglalatossac, melly igen rit-
kán emlekznece meg az WR Istenről, es az
è meg ielenet hent akarattyarol. Melly se-
ledekenseg nem czac az feidelmeknec, fö
Egyhazi nepeknece, kazdag aros embereknece
es du'oknac dolgokbol, de az vitezlő rend-n Rötteretess R.
valoknac magoc teriasabolis(noha nem min vepnec:
y iij denuik-

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N A P I B V A N.

zarcitē multorum
eximentē p̄fundere
in omnes.

dnikben, de mind az által nagyob rabsébe) meg reticishinten ot kedig, szhol Istenhöz leg inkib kellene halgatnac. Tudi i ilic mikor h̄dban suagy raborban v̄dnac es az halalt minden ór. ban feikre variat. Vélem áhöz k̄pest, hogy meg haraguitnac, fel se gyurkertenec, es iogyen se halando embeknac, hanem fene v. dákna. Oro'sánoknac, suagy lásdoknac alattyac magokat. Ez okaert, merűnec ollyan igen az soi koborlasba, lásmany tetelbe zabalasba, vndoc hitkozodásokba, Istens káromlasba, buialagba es minden kerteleten pogani dolgokbā, (kikere Istens igazitellel rontattya es puztitattya a kereztyen orhágokat,) mint ha nem az Istens, hanem az öfgyurec es bűben való habad-
gerüdgtel v. sagoc verne meg ez ellenleget. Mely Istens-
keleten erkölcsre, azokat az kicereket czeleke-
die, bizony nem az vitezlő seregec vranae
Istenence Lelke tanyitoita, hanem az hitet-
leneken wralkodo alnac ördög, ki az emberei nemzetnec halatos ellenlege, es minden ve-
szedelemnec mestere es inditoia. Ki miere
hogy gyoikos, hizug es fertelmes lelek, ho-
ris mondattat, ki lator kene hadat? Söt ná-
lyen

lyen Reguletis hibot az ó ezalord tagjai által: Silcaut inter armaleges, az az, vezeteg halgasianac es meg künnyenec az segyueres körök, ausgy hadakozasianac ideien az törue-nyec. Mint ha az törue ny kerint valo tizta, igaz es iambor életnecc czac az bekelegnec i-
dian volna helye, es egyeb időben az Isten//
reanc nem nézne, ausgy az Istentelen életre//
hibadsagot engedet volna. De nem arra
tanyitta Isten az ó neper, hogy czac othon
bezoknal legyenec iamboroc, hanem hogy Az Isten minden-
hű iambor életet
készít.
minden iartokban, költökben, es az hadiko-
zasbannis ó tüle fügicnec, az ó hauchoz es
paranczolatihoz halgasianac, ó tüle varianac,
es az ó tanaczban es vezetiesen iarianac: Ha
azt akariac, hogy az ó hadoc es minden dol-
goc átkozot ne legyen, es kegyent ne vallya-
nac. Hanem az ó segyuerec az ellenség ellen
törtenetes legyen, es igyekszerekben io ke-
renchezuel es tiztesszuel iarianac.

Minec okáert regente Moyses által átör-
veny könywben meg parancsolta vala az ó czac az Istrom
bírálat akarja
foglalni.
nepernecc, hogy tizta ezüstből Trombitat czi
balmanac, es midón az fő neperre tanaczra
ó; juc kellyene gyúlpí, vagy iaborekat el in-

dita-

H V S Z O N N E G Y E D I C T U R N A P I E V A N.

dianac. suagy az ellenseguel meg viwua-
nac. egyeb trombitat ne fuynanac. hanem
ezac azt az Istennec kee teler Trombit i.e.
senki le fuyna egyeb. hanem czac az Aaron
Papnac fi.i. à Papoc. Mert azt akar. Istet
hogy az ô valaztot n pe mindenkit es mi-
den dolgaban ötet tarcza. Fajdelemnecc. sô
Hadnagyanae. vezetenecc. orakuladac es gond
vilelônc.

megabozmalo Hogy ezt mondgya kedig. hogy az ellen-
birodalomrain- seguel valo meg ütközelnecc ideien szokat à
diasz az ô Trom busaia alsak Trombit. koc erössen. hangosson es lokaig
fuyne. hogy az ô Istennec roloc meg emle-
kezzec. es az ô ellensegerek meg vérie. es az
Israel fiait meg tartsa: Nem ez okart hol
akkorppen. mint ha az baluny trombitabol
valo zöngeshöz czac kordra kötelezte vol-
na. Istet az ô erejet. suagy az ô nepeket meg
habadulat: Hanem hogy az ellenseguel
soha külömben meg ne v wnanac. hanem
czac vgy. ha az istehöz halgatozanac. is az
AZ Sacramens ô segísegeben biztosnac. Mert mindenko-
roniokala volt az WR Istennec. hogy az
Sacramentomothoz. az az. az ô tú e hrecze-
teci bálto hent igeckhöz. igereti herint. az ô
leleb

ielen letet, ercieket es io voltat, horzaioc kô-
 telezi de czac azoknac, az kic ôt kouetic,
 ßacki vitezki dace, es minden ercieket es id-
 uô, üleleketis czac az ô io kedurnec es kegyel-
 menec tulaydon yittyac. Ezt hijie az hent
 Icas magy arazo Dôctoroc Rui cum SIGNO
 Coniunctionac, az az, az volta keppen valo
 dolognac, Tadni illic, à Christusloac ez meg
 lathato hent így uel à Sacramentomiual kô-
 geles keppen valo egyût letenec, mint àk ke-
 rezisegeben es az Wroac hent Vaczoraias
 ban. Kirôl si. Pál Apostol Galat. 3. Col. 2.
 Tit 3. Cor. 10. nyilam hokczachogy operis
operatori meritum absit. sz az, Ember az
 Istennec az ô Sacramentomiual valo ielen
 letet az önonon ízelekedete érdemeneccne,
 tulaydonytsa, haem czac az wa Istennec,
 kegyelmiis igen tihöz tamazkogycc. Kônyô
 szokaert iambor lekû embernecc tzekbôts
 meg éreni, hogy min nem puza úrcsiegynec
 mondgyuc az wraac Vaczoraias, haem
 olly hent iegeynecc, hogy kiuel az Christus e-
 gyû kötelezze, mogat sgr reti által, es â hit
 neç termezette hent, écelül es italul adgya

H V S C O N N E G Y E D I C V R N A P I . E V A N .

testet véret az ö valaztot tagjainac es atya-
fainac.

D e hogy ismeg az el kezdet do logr tér-
Az regihadak-
zo töruevny, mest
menyibe tanyit
minket. icc. Iollehet hogy az ö töruenyl beli hadako-
zalnac modgya es rend tartasa , az Moyses
tö uenyben valotob ceremoniakal egyetem
be, az C H R I S T Y S halalaban el végeztetet
ves meg kú it. De mind az által, ha az ö tö-
renybeli dolgoc mi nekanc, ki ez vilagnac
végere iutottunc , peldaiul es tanusagunkra
irattattanac meg, à mint hent Pál Apostol,
1. Cor. 10. tanyit. Ez ket tiszta ficer ezüst-
ból czinált trombita (à mint az hent Iras
magyarazo regi hent Doctoro tanyitna)

N. Az kecsiey
erombita, Az tör-
ueny es az Euau
geliom. az Isten trombitaianac à mennyi tudoman-
nac ket reket, tudai illic, az töruevny es az
Euangeliomot iedzötte . Melly ket trom-
bitaianac egyic, az töruevny, Isteni felelemre
tanyit, es az masic kedig, az Euangeliom, II-
tennec kegyelmere es hozzanc valo kerel-
mere. Azt kevunnya azert az WR Isten
hogy az ö nepe közöt minden üdöben es
mindenüt ürtan es hangossan hollyon ez ö
ficer ezütböl czinált ket tróbitaia, szaz, A vi-
lagosignac tudomanya. Melly által igaz Isteni
fele-

szélekre, és igaz hitre, Istenbe való bizedő
lomra, lelkei örökre, bátorlagra és bizony
Isteni tiszteletre tanyít bennünket. Ez az a
trombita kiről Elaias Prophéta által szólott
az WR Isten. Ela. 58. refében, az lelkei pazar
toroknac ezt mondva: Kialesz gallyes tor-
kodbol, kimek st ne tegy, mint az trombita //
vgy haragion ez tesz;ozatod, es hirdessed az //
en ne pemnec az ô gonossagit, es Jacob haza-
nac az ô bâneit. Ez trombitatalásról; ol Christus wrunkis, az sc̄ent Matthé Euanglista
könyuenec tizedic refében az ô tanyituaní-
nac, ezt mondva: A mit tû nekrec a letet-
ben mondva, mondgyatoc az világosságban,
es az mit fôlôtekbe hallotoc, azt a hazakrol
predikallyatoc. Azaz: Nem azert ielecörök-
te meg Isten menybôl az ô akarattyat es id-
uôzitô tanatlat, hogy ez vilagon el temetue
legyen, auagy mint egy sértebba elhalgatua
maradgyon. Hanem hogy mindenacknec hir-
dett: sc̄. es mindenût nyilvan legyen. Ez
trombitakrol p. ranczollya sc̄ent Pál Apo-
stolis Timotheuinac, 2. Tim. 4. Predikal-
lyad az Istennec beszdet, legy érótte alkola-
matos es alkolmatlan jdöben, sedgy, oktasa

z ij es incs

HVSTON MAGYEDIE VR NAPI EVAM.

"és int, minden engedelmeslegel és tanyi-
"tessal. Alkalmatos es alkalmatlan időben
vgy mond az az, minden városban, faluban,
Temp'omban mezön, erdön, hegyen, völ-
gyen, taborban, vón, haznal, horgalmatos
legy az Ist-nec igencsak birt teleben,

Regen istentül
Tanaczt kérde:
Istet áhadakozoc

Er volt oka, hogy az regi iambor hent
Friedelnecc semmi fő dolgokhoz nem k-z-
derenec külömben, hanem először az WR
Istentől tanaczt kérdezzene. Mert iol tud-
ta, hogy nem övécc az föld nepe hanem má-
den orhagockal es nemzetsegeckel czac az
Mennyei felleg bir s arra bizza a kire óakar-
is, amint Daniel Propheta az ó könyvű nee
4. részében monya. Mincc okat nem mi dol-
gokban nem akartanac czac az önnön szík-
re, tanaczokra es akarrattyokra tisztezkodni,
(kiáltkeppennáttel: dolgokban ám i az ó pa-
horságos alat való neptec veszedelmeben,
auagy meg marad laban iart.) Hanem czac
az elö Istennecc tanaczt akartac követni. Es
hinte vgy ezek ketténenec, mint az io Vintze-
serec kic az wrnac fügycieben auagy kergeteni
plantei fac körzrül, az wrnac hinc tickül esaka
szerrya nekül czac egyet sem mérget kivagni.
hincem

hunem elölier meg kérde az öröklégűc wrat //
rayta, ha vagyone akaratty a res auagy nints. //
Igy az iofiedelkemis minden dolgaiban es //
bitodalmaban valo gázdalkodásban ámen //
nyei wrnae skarattyat es tanatlat tarrya re- //
gulaianac; es az ô czelekedáncs minden
modgyat ához hasba. Tou.bba mindenkor
hokala volt ez az WR Istenec, hogy az ô
skarattyat elölier az prophetaknac ieleni éte-
te meg, es oztan szoc ielenitőttes meg az fe-
iedelmeknec. Kiról az törutny könywben
ilyen bizonylaguna vagyon. Numer. 7.
Hogy mikor az WR Isten Isus vittet az
ô nepe közöt Hadnagya valaztoita volna,
szontul melleie yeti Eleazar P. pot, es meg
paranczollya, hogy az feidelem mindenki
föPapnac tanaczabol czelekedgye:es á mint
Moyler hoi, á fó Papnac tanaczara mennyé
ki, es arra mennyen beis. Moylesis azoka-
ert mene fel á Sinaу hegyere, hogy az Israel
ne p. dolgairol az Istenec hauat hallana, E-
xod. 6. Ezokaert ment á bizonylag tetel-
ne Satorabis, Numer. 7. hogy meg hal-
gatna mit hoina Isten neki. á propitiatori-
umbol, melly á kötespec ladaian, vala az ker-

H V S K O N / N E G Y E D I C / V R N A P I / E V A N .

Cherubim körzött. Annac utanna Iosue Das
uid es az őb kent földelmekis minden fölcs
nthez dolgozóban , az Istennec tanacszora né
ztenec . De visszontac , meg feddi az Israel
fiait Iosue . 9. hogy az ő paranczolatya ne
kül a Gabronitákna címedelbeli aiasokat
elvárte volna . Saul es Achab Kiralyt el
verzte érőtte , hogy az ő nagy wrafagokhoz
kepest ő magokat elhiuvec , es az ő tanacszat
es ki ielencet akarattya meg visszalac , es hatá
ra hagyáce .

Mostan mincher
gyök tanacsot
Isteni ill.

De kérdene valaki ; Mi módon kérdhe
tűne mostan tanacsot az Isteni hadakozá
sunkban , s ugy egyeb nagy dolgozókban , ha
mi st nem szokott ekképpen valasztot tenti ;
mint az ő törvénynben való Prophétac által ?
Könyű erra meg felelni sinc . Mert eleg nyil
uan adya elődbe az WR Istennec kent ige
je , es meg mutattyá mit kel cselekedned , es
mihöz kel magasztalni tartalom . Annac felü
te à termezetnec törvénynetis , hogy iot cze
lekedgyel is a gonozt eltauoztasd , beirta
Isten szüvedbe . Harmadikor à ki adot törve
nyis meg mutattyá mit cselekedgyel , kinccs
igaz eleg iambor bólts magyarazoi es hirdet
t ej

köi vadnac, az ki venni es érteni akaria es az
 Istennec tanaczát meg nem vtallya. Ne-
 gyedikr elöttünk vadnac à regi iambor hent
 fejedelem knec tökelleter erkölcsök, erős vi-
 tezekaec peldai es czelekedeti : Aonyira,
 hogy az Isteniú való tanacs kérdés felől .
 Sem mi fogya atkozalunc né voina, hogy nem
 tudha tanacs mi legyen az igaz, mi az hamis,
 halásnos autagy káros, meg maradásunkra a-
 uagy veszedelmánkre valo: De czac az ban-//
 tye békünket, hogy nem akariuc az élő Isten-//
 nec es az ó iambor kouxtinec békedit halla-//
 nunc, hanem vtallyuc. gyűlölyuc. kerget-//
 tyuc es minden tchetlegünkuel el akariuc //
 reckenteni, es czac à minnen kabae'jük ket //
 es akaratunkat igyekezzűc kouetni. Kit //
 nem misuecenec à regi iambor Fejedelemec ;
 Merr noha gyskorta temerdeki loc něp-
 pel, hadi herkamual es mind n k:p:en nagy
 keshülettel indultanac ellensegekcre, De mind //
 az által vgyan soha nem tamarkottanac a-//
 zert, sem biztanac az önnön bőlcsegekhoz //
 Sem nagy erékhoz, hanem az Istennec be-//
 kedeckéz halgattanac, es czac az ó tanaczau //
 iartanac, es ellensegee ellen mind taborostul //
 626

H V E R S O N N E G Y E D I C V R N A P I X V A N
czac δ hent tellegető kérnec segítséget, és
vgy vertec meg ellensegőket: Mint Ezechias
© sörványbeli
páldái:
Kiraly mikor az pogán ellenseg, az Asszír
Kiralya Sinherib, hatolmas erővel Jerusale-
met rea szallotta volna, es fog Isten karom-
lo szidommal fenegrene öket, Elaias Pro-
pheta által kérde Istentől tanácsot, es az ke-
rely meg dákít ellenseg ellen, à Templom-
ban mene Istennec pánasholkodni es könyör-
geni otalom rt. à mint Ela.18 irus vagyon.
Azon keppen ezek kedéce az Iszraelnec Kirala-
lya Iosiphatis, Nem akars adzig ki mennyi
sz Syrusoc ellen meg viwni az Atkab Kis-
tely mellet, Hanem elöljár meg kérde az Iste-
nnec Prophet i.e. Michælst az had dolgas-
rol: ca annac utanna midón immár az po-
gán nep ellen az viadalomnac hínte az díres-
kan volnanc, es az pogánnac erci hatolmat
kerdet volna rátaventi. Nem kegyenli noa-
ha fárdiem, hanem s. l. kíált az Istenház, es
vgy tagul el rüle az ellensegne rea röldülésse.
A mint 1. Reg. 22. olv. sluc. Nagy pelda Be-
nabit, mint iarianac az keurely hadakozoc.
3. Reg. 2. De tudgyác sz ismbor sciedel-
succi es ejes haduagyoc, hogy mind ó magoc

Ez minden az ö birtok alatt való nepec es io-
 hagoc az wraac kezebe es oltalmaban vad-
 dac, Eshogy czac adzig álhatnac es marad-
 hatnac meg, mig az WR legities oltalmaz-
 za öket. Ha kedig kezet i g'öc meg vonha,
 szontul el kel esnies es vekhies; Melly igaz-
 gato es oltalmazo Istent, nem czac az ö tör vy töruenykeli
 uenbelis; ene Feiedelmeç es erös hadnagyos peldas:
 halgattanac es hiwianac legicslegsi. Hanem
 az wy Testamengombeli regi iambor Fe-
 iedelmeç is azont miueltec, mint az elsö Ke-
 reztyen fö Czaħar Constantious. nem czac
 ö maga halgatt; az wrnac bejedet, es nem-
 czac ö maga imata taborban à Seregeknec
 wrat, hanem hada n penekis predikaltatta
 es mind az egels taborban valo vitezeckel
 imatatta az WR Istent az diadalomere, es
 vgyan formaiatis atta az ö vitezinac. mine-
 mü igeakel imatkozzanac, à wjat Eusebius
 Histor cus az Constantinus Imperator ele-
 teröl iit 4. könyutben tanyit. Ezen Impe-
 rator, hizanal vduarabannis Tempalomot
 ei inaltatott, kiben az WR Istennec hent i-
 geist pr dikaltatta, à menoyei Kiralyiac dñi
 szereker enkletteneres es imatkozzanac.

HVSZON NEGYSÉDIC VRNAPI EVAN.

Annac felőtte taborabannis Templom módra czinált nagy Sator viseltetet, és valahol hadat le halította, azt az sator Templomot azontul fel vontat az önt. Ón Sator hoz közel, és kínte akképpen meg volt az taborban

nis minden Isteni hólgalat, mint igaz o hónikor az varosban voltanac. Artis iria azon Eusebius feljle, lib. 9. cap. 9. hogy mi-

kor Maxentius ellen hadakozotis, mind az

Negel; taborabba való nepe uel imatkozot se-

gitsegert az WR Istennecc. Azont czeleket-

te ó utanna, az iambor Theodosius Cza-
ris, mikor az Maximus es Eugenius hatal-

más wrac ellen hadakozot, à mint Rufinus
lib. 2. cap. 33. iria. Mert ha még az poganoe-

sem industanac annac előtér hadba, hanem

elősiet à Mars Istennecc áldoztanac. Nem ia-

kab illiké az iambor Kereztyen friedelmek-

necc, H. d. nagyoknae, es akar mely io vitez-

embernekis, az bizony örök Istenet imadni,

reapc geriedet haragiat engezteni es ó túle az

Teutiges. ellen legitleget kérni? Kónyú azert

ezekból meg értened, ha Istenet lanty-ke-

azoc friedelemszegéket, auagy io Htdnay yo-

kt, à kic az ó hadok. it való imatkozast das

á papokra es baratokra bizzac, es ö magok ke-
 dig mind az Isten igeienc halgatasat, s mind =
 ez ö f;. Neurac legiesegül valo huasat, mint =
 az ö nagy meltoffagokhoz es batorlagokhoz =
 valonc ilendő dolgot, vagy kegyenlic, au-
 gy, e gyakorlyac. Višont a cazeis meg érihs=
 ted hogy tisz azoc lehetnet ollyá bőlts, el;rs,
 jo h;rcotits es hatalmas sefedelme, auagy
 Hadnagyoc, à kic mi denöt az WR Isten-
 nek igeie ū fágne, es az Seregeknec Wrat
 segitsegül h;jic? Minec okaert, ha ezec igy
 vadnac, (kikról senkinet nem kel ketelkedni,
 à ki Kirezeten ember) nem illic, sem feide-
 lemne, hadnagynac, közönleges vitez em-
 ber nec, sem egyeb rendbelinec Isten neköl es
 az ö trombitaianac, az az, hent igeienc zón
 gese nekül, czac testi indulatbol az önnön elze-
 tül, reietölcs batorlagatul semmi dolgshoz
 kerdeni, Ha azt akaria, hogy ímez mondas
 scien ne tel'yecc: Ecce verbum domini re-
probaturum, quæ ergo illis sapientia reliqua
ess poterit? Az az, Imaz wraac beszedé nem
 kel nökicc, s-miczoda bőtlleget lehet tehát
 immár? Lrem. 8, Es Ptak: 73. Qui te elonga-

ea iij ganc

O Verbum Dei est timor
 Domini iniurias agi-
 entiae)

M V S I O N N E G Y E D I C V R N A P I H U A N
gant à te p:ribunt. az az. Az kic te rü ed el
teuoznac, elveñec.

Im hólanc hogy az hadskorozet Istennecc
ket trombitaihoz halgallanac, az Törveny
höz es az Euangeliomhoz, srt suyeaslac, az
bottelkekét batoriczac, előker az báu, az ördög,
az halat es az kathozat ellen, az vtan é
vilagi ellenseg ellenis. Im mánk hollyuac az
Mihodic tünuslagtol.

AZ MASODIC TANV- SAGROL:

Kickel legyen Isten az hadakozasba, Es
kikkel nem.

Balusanyozoc,
babonafoc, es!¹⁴
tor erkölcsig
badakozasi.
De megis hogy nyívabban meg érthel-
suc, kikkel vagyon Isten az h. d. kozasban, a-
nagy bay viuasban, es kickel ninczen. Lassuc
srt meg előker. Minemű kehülettel hókta-
nacaz mi fö nepeinc hadnagyinc es hólg-
lo emberinc hadba menni, mi id azoc a kic
meg à Christus Iesu nac Euangeliomat nem
vöttec, es czac ó magata az egy közbe iero
Christusra nem bihatyac magokat, es
windkedig azoc, à kic az Christus Iesu nac
érdemcutl díczekednec. A kic, az hinc dol-
g. ba

gabe az Rom-ai Pap-hez halgas-nac es valas-
mi Isteni fekla, et mutatnac, mikor hadba
menne, gyontato Atyat kereinec magok-
nac, borsot auagy papot, kinec minden bá-
nöket meggyopnyac, magokat meg oldoz-
tattyac, áldozator vesznecc. (Á mint õe hok-
tanac holni) az az communikalnac De (az
miot hoktac mondani) czac egý szemely a-
latt; Mert áki kú ómben venne, az az, ker-
szemely a-latt, vgy á mint Christus herzette,
hem bocztatnac azt az hadba el veszni hanem
vgyan orbon környű halálal kellene meg hal-
bi. Annac felőle bőye neki is egy nihanyat,
es annac utanna, vgy indulnac barorlagual
az hadba. De ha meg kérdened túlöc, hogy
hol ot kuaorta ezeket Isten õ túlöc az õ v-
tanac igazan valo követese nekül, stas-
gy bizonyai poenitencia nekül, semmit
hem tudnac felölé holni. Nemis tehen leoki
sffle oraig valo tetteret ceremoniaual ti-
tességet az uraeschent Vaczotaiansac, hanem
ha igazan meg éri, mi vége herzette legy-
en azt á Christus közöttanc, es vgy el veles
tudni illic. Hogy á hent Lrec annac verele
áital, gericszje es erősítse benne, az igaz hi-

H V S Z O N N E G Y E D I C V R N V P I E V A N.

ter, kiuel Isteunc à Sacramentomac mille adot igeretit meg foghassuc, es az ôsient ha lalet hirdissuc, hogy mi érótiñac löt, ha azazal vagy éüic, à mint es mi végre ôszerettec. Nemellyec kedig henc erék yet függezne nyakokba, ausgy kerezet varratnac kón eclekre, ausgy Zalzloioikra. Mint ha az a Cimer, nem békelygneç es irgalmissagnac iele, hanem ember meszalalnac es kegyetlen vér ontasvanc szegere volna: es ezzel tamaztyac dolgokat, hogy az Isten menyböl mutatta volt azt az ielt Constantinus Czakernac, ezt mondun. In hoc signo vinces: ez az; ez teljel birod meg ellenlegidet. Dehaz az egykér igaz vagy voltis, oza az iambor siedelmet, ki ackor wyontaba tért vala à pagan sagbol à Christusnachitere, hogy az kereztyen hitben Isten azzal akarta meg elöni eni. Hol vagyon Istenböl parancsolstunc felölle, hogy az paganoc ellen, mindenkor à kereztnec iele legyen vér ontasunknac cime re? Ausgy hogy tudgyac az hitetlenec kuani, sikereti es bőczüli à Kereztnec icét, halattyac, hogy az ô vér ac ki ontasances veszélyeknec szegere? Vagy nac olyakis körz

Nota

Őlőc kic vagy az hent Matthe Euangeliſte
 nac, vagy hent Ianoſoac Euangeliomabol va-^u
 lami trickeſ reſt meg iratnac, fegyuernec a-^u
 uagy lóuſnec ellene, es azt vagy nyakokba/
 ſügeztic, vagy hona ala körte, ouagy ruha-^u
 lokba varua vilelic naſoc, hogy fe vagas, le iſ
 ucs ne fogion raytac. De az regi iambor
 hent Doctoroac Chryſtoſtomusnac, ez nem
 zettezic. Mert egyic iralaban, In opere im-
 perfecto ſuper Matthæum, igy hok: Si tibi ea
 non proſunt in auribus, quomodo prode-
 runt in collo? Ha te neked azoc fülödbenem
 has;nalnac, vgy mond, hogy ha;nalnanac az
 nyakadba? Vadnaeſ rou;ba olyakis, hogy
 valami hertamban hordozzac hellel az ta-
 borban az Euchariftat, (kit ðc az ð mod-
 gyoc hertint irgalmasſagnac biwnac) Mint à
 Papa czelekdic, ki sohoua nem megyen an-^u
 naikul, hanem az Euchariftat, egy ſepſieſu
 louon. loc czengettyðc es égò hñuednekec,^u
 közöt előtte hordozzac, es egy ataboy kerez-^u
 tetis. De mendoram, hogy nem az végre
 herzöte azz à Christus, hogy taborban vagy,^u
 vtrazkon hordozzac, es vgy mutogassac az-^u
 pipnec, kic ſérdre eluf imodgyac es vgy rizy-
 telics

HVSZON NE GYEDIC VR NAPY EVAN.

¶ relic: Hanem az ô hent halalnac emlekeze
vtere szerötte, hogy à kicazt vel; ic hala adas-
mal meg emlekezzenec rola, hogy á Christus
ô érőttc egykér áldozot es meg holt. De

mondhatoa valaki: Nám az ô Töruenybelics
hafnal et had. az Isten frigyenec ladaiaat el vittec az tabor-
ben ô Töruenbe. ba ve'ec, hogy annac jelen leteuelá h d nea-

perit is kba bizta nae, es az Istenis iakab veles
lenne: hihem è sem alab valo dolog annal?

Vgy vagyon hogy el vittec: De ezac adzig
s holgalt neki, à mi gvy es az végre viseltes
velec, à mi végre Isten herzötte vo't. De mi-
helen többet tulaydonyitottc neki hogy n
minc illet volna es azt remenleitec belöle, à
mit Isten cza: ô maga adhit, mind ledestol
taborostul, à poganc birtokaba est nec, az
miot. S muel. 4. iruz vagyon. Mert nem
az végre hadta vala Ist en kó: örtöc azt à kó-
tertinec ladaia: hogy hoz mint Ist:ohd: ygy
biznanac, Hanem hogy az ô velec valo ic-
lea letenec emlekezetcö bizonyлага, az Isten
igeretinec meg lathi:to peczete lenne, es vol-
na honnan tanaczt kerder i Istentül, az ô
imp nec, mikor valami nagy gondgyo et-
kezet. Mind ezeknec felötte az mint hent

Pál

Pál Apostol tanít, mert hínte ackeppen re-
keztiőtő Isten a Christusba minden ö holt-
selegenec kintleg es ionair, mint Moles, hogy
emelkedezetre a rörekeny könyurt es az Istent
szudilatos dolgainac jeleit, es bizonylagis ^{golds David}
orba az ladiba helyheztiőtő vo't. Nem ve-
ge remegseget David Kiraly ez WR ladaia-
nac vele valo letben: az ö nagy híkselegenec
idén, mikor az ö fi: Absolos öret halalra
kergetne, maga minden az papoc s minden az Ida
vele valanac, hogy Ierusalembölki indu-
la budosni: Mert nem vala olyan bolond //
es hitetlen hypocrita, mint az Heli papnas //
fiai kic az ladahor inkab biznae vala, hogy //
nem mint az Istenhöz ö magahoz, Hinem //
vihja külde hílyere az wrnae ladaiat, es azsi
mondya vala: Ha az Istent engemre meg
ak tartani, conekülis meg tarthat, Ha ke-
dig külömben okar velem czelekedni, szetet-
gye, á mi az ö hőmei előt ionac ritric, Ez-
zen értelemben kellene tenni, caz mi papas
vitezinknekis, es nem babognoskodhat az
Istennec drágalatos Sacramentomaval. De-
jimár azokol az vitezekről koloce, az kic ^{ep mutato ke,}
Isten az Papachoz, sem az Christushoz ^{recet nec hader}
^{koga, fol.}

*Obserr. Codicum
e oratione Dei erga*

HVSZON NUGY DIC VRNAPI EVAN.

qui cæstra se
guunne, halgatnac, sem nyiluan valo poganc, mere
szokra hadakoznac, sem kereztyenec, mere
az kereztyen hitnec Regulaiat sem mibea né
tartyac, sem emberseguel valo vitezi terme
zettinezen bennec hanem à vit zio hep new
alat dulce, forróc, orsog tolui, bor széké,
férrelmessegne edeni, es az Isten haragos tó
zenec reanc geriez öi. Kic felöl ha az hegen

leg mellet valaki pan;olkodic, à fő emberec
ezac illyen könyü valaztot teknecc. Mivel él-
lyenec tahat, mineti meg ha hatnac chuel?
Auagy Hol ki latot valamikor hent hadat,
auagy olly holgaló embert, ki tellyesseguel
Angyal volt volna? De ha õc nem lattanac

Regi hentes ha hent hadat, sem hent vitez embereket. Lat-
tat azot az regi hent Hadnagyoc es fő ne-
pec, a kic kel Isten az õ igereti herint minden
szüklegékben velecc volt, es mikor ellenlegec-
kel meg viwtanac, nepek: es iohagokat nem
illyen gyakorta veztöttec, mint az mostani
időben valo kereztyen hadnagyoc es Capi-
tanoc, kiknech hadakozatoc miat enyi soc hep
orszagoc tartomanyoc, varolec es hatroc
veztent velnec, es a poganc az õ bitodal-
mokban naprol napra őregbálnec. Affeleki
Had.

Omnia cum licet, non
licet esse pro.

dat.

Hadnagy vala Abraham, ki az öönön haza
népe uel ôt Kiralyt meg vire, Genes. 14.
Olyatenoc voltanac Moyles es Iosue vitez,
kic az ô taborokban à gonossagoe el nem hira //
uedtec, à mint Num. 15. 16. es Iosue 7. ol-
vassuc. A felszivolt Samuel, Ionathas à Saul
Kiralynefia. Szent Druid Kiralyis, ki segy-
ver uel à Philistéusokat, Idumeusokat, Syru-
sokat, es az apò kelleti országoknac nagyob-
rehet el bira es megholdultata: Hihem iana
bor vitez ember volt ez. Kiról Isten ezt mon-
gya, hogy siue kerint valo kolgat találta ma-
ganac, az Dauidot, es ki az Christusnakis ô-
si volt emberlege kerint. Isten félel fejede-
lem emberet es vitezec voltanac, Abias, Als,
Iosaphar, Amasias, Osias, Ezekhias Kiraly,
Iudas Mathabeus, à nagy Constantius Cza-
sar, es Theodosius az ô hadakozo nepekkel
egyetembe es egyebekis lokan. à kikról hent
Agoston Doctor. Lib. 5. De Ciuitate Dei
cap. 24. 25. 26. Es Orosius Lib. 7. cap. 28. itnae,
Szent vitezlő népec voltanac touabba szoc,
à kikról nem czac Tertullianus je ad Scapu-
lam, hanem Eusebius Historicus is gy siot
lib. 5. cap. 5. Ecclesiastic. Histor. M. Aure-
bb ij lumen

*Constantinus Magnus
Theodosius.*

HISTORIÆ NEGATIVÆ VENATIONIS.

Mum securam Antiochini Cœl. bella inferentem Germanis & Sarmatis tradunt Historiæ. Cum siti eius periret exercitus, exstinctam & quærentem, quid facto opus esset, reperisse in legione quadam milites Christianos, quibus (si ut & nostris mos sunt) flexis genibus obsecrantibus, exaudiisse Deum supplicationes eorum. Et subito contra omnium specia largissimis imbris profusis, exercitus quidem pericitantis, pro quo oraverant Christiani, sicut sedecim: Hostes vero qui iam ex iuncter imminebant fulminibus crebris & cœlitus delapsis, ictibus effugatos &c: Az az, Mikoron Marcus Aurelius az Antoninus Chakornac atyafa, az Nemetekres Sirmatakra h. dat inditot volna, à miut az historiac mondgyac, es az had nepe homiulagnac miatta el edpedet volna, ezen el busuluan es tudakozuan mit kelleni miutni. Egyie legegeben kereztyen vitezeket talalanak, kicaz mi koka lunc h. erint, erdeze eluen, mikor imatkortanac volna. Illen meg halgattak könyörgeleket, es hirtelenlegut, kit senki ingyen sem remenhet, nagy tűz az zapor eső ion, es az had nepe, kiket az

K. 122.

Legio Fulminatrix

kereztyenec imakorztanac vala, komiulogas,
meg enbitet. Az ellenleg kedig, kinec az ta-
bor immár czae nem kezebe vala, az soe
menny árdo köveckel es egi lúzskuec reaos
valo hallasual meg vereitetecc es elkerget-
tecc &c. Hízsem Isten felő iambor hadsko-
zo fiftise voltac ezec, az kiknec a taborban
terduen áluia valo könyörgelekre Isten eze-
ket miuelte. Iusson elükbe az okaert szok-
nac az vitezeknec, kic az ó füklegeknec, aua-
gy veljedelmeknec idcien az Istentül illyen
meg halgatast kevannac mit mond Isten ne-
kie, mikor az törusny könywben igy hól.
Mikoron ki menendek az te ellensegged ellen
es taborba hallasz, minden gonok dolgo-
tul meg oyiad magadot &c. Mert az te wa-
rad Istened íár az te taborodban, hogy te
gedet meg oltalmazzon, es előtted az te el-
lensegedet kezedbe adgya. Annac okacri a
te taborod heng legyen, hogy az Isten ore
seni rursagot ne lesszon, es tegedes el ne h.d.
gyon. Mert hogy lehet az fele taborban az
Isten, áhol az ó ellenlegi, az az, az duló, foz
ró, rehgelecc, dobzodó, Isten karom'ó hig
ho, ó, parazniac es egyeb vndoc bür ökbestr

*In qualibuscasteris
recepitur Deus*

HVSZON N EGYEDIC VR NVPI EVAN.

ténet gaz emberec vadnac , à kikre az ó hár-
ragianac édenit es bűncető hoharit az pog-
nokat törniartotta? Hogy maradhatna Ila-
ten az mostani tiszteleggeli toluaiockal, es
férjelmes élét a vitezeckel, azokrol holoc en,
az kic ollyatenoc) ha czac vndokityac es
czufollyac erkötllekkel az kereztyen hitet, ki-
nec beczülctir et à Christusna regi vitezi meg
ho'tanac, es ezeknekis meg kellene halnioc ,
ha az regi sicut vitezeknec erkötllec volna
bennee . Annac okáert valakic az ñhadako-
zasokban, gonoñ; élettel az Istent taborokbol
ki plengerezic, es tölöc el kergetic, igen kö-
nyv azokat meg verni az ellensegneç , mert
el hárta óker az teregcknec wra: Senki se var
ion adzig az paganokon valo diadalmaet, az
mig kobzi, rehuges es parazna haddal megy-
ünc az ellensegre, ha az Isten igazat mond,
telhetelen; ha kinec beszedebé ninißen hamissag. Touabba
az Istentelein élét a vitezec minem Istennec,
sem hazaioknac hadakoznac, hanem czac
az önnön rokoknac es erkényeknec . Kik-
nec soe helyen mond az iras iayres lakma-
ra való iut. Et affele istenteleneknec. Annac
okáert tizta iamborságual es hent ékettel kel

Luali exerceit fac
le vinitur qui a Deo
deseritur.

vae qui praedari
nam est ipse praeda
terris?

Bz i^gaz kolgal^o emberne^c az hadba ke^{sl}lni,
es az taborba elhi. De mostan azrol töb-
bet nem sholoc. Hanem azt behellel meg,
hogy ki veti meg az ellenleget, es mit csia^jaz
emberit io es bator hju^s vitezze.

AZ HARMADIC TANV-

S A G R O L .

Hogy czac Istenül legyen az Hd, es an-
dac gy özedelme. Es ô mier^t mondassac Sc-
regékne^c wranac.

Nagy tizterseg es vlgaztalas ez à iambor
vitezlô emberekne^c, kicaz Istenne^c es az ô
valax tot nepe nec hadeköznac, hogy az WR
Isten ô magat vitezlô Seregec wranac Iste-
ne^c neu^rzi: Eso, r. Ierem 11. 3. Elsr. 9. Ro-
man. 9: Iac. 5. Ki előker az okaert mond-
gya annac ô magat. Miert világ kezdetitû fog
us, Menyjen, Földön, Pokoiban, valahol
mi hatalmassagoc es Seregec voltanac, vad-
nat es lesnec, azoc mind czac az ô kezde-
lemsegéhöz jes skarattyahoz halgatnac, a-
kar m^{ell}ly igen sokan es crös hatalmalsac le-
gyenekis: Az ô had^{ab}an vadnac az Angya-
lokna^c meg s^{am}albatatlan loc seregi. Kirôj

*Deus si exercitum
quare dicitur Deus.*

*Miert seregek
nec wra az isten.*

MVSZON N EGYEDIC VRNVP I EVAN.
ez mondgya Daniel Propheta az ökony-
uénec 7 teliben. Ezerker valo ezeren, es
ház ezerker valo ezeren fülgalmac vala niki.
Melly Angyaloc melly igen erős vitezze le-
sor az Isten gycuec, czac abbolis meg érhetni, hogy az
Alsyriabeli Kiralyneac Szaheribnec cabora-
ban Ierusalemu alat egy cycl, czac egy Angyal
kez nyoltuan öt ezek vitez embret öle
meg. Ennek hadabau vadnac az égnecc; p-
senytszczillagi, à Nap es az Hóld, minden ke-
lec, meny döök kouec, villamaloc, rötkentet
meny dörgelecc es czaragaloc, égitűcc, he-
lecc, köcsöc, zapor csöc, ár vízec, vadac, ma-
darae, Sarkanyoe, dánhoz állatoe, dög hala-
loc. Az ösergi közé valoc az kegyerlen öt-
dögökis minden embercc, kegyetlen pogon
fiedelmecc földi Kiralyoc, minden orhágok
nac hadai, es minden meg lathato es latha-
tatlan állatcc; kiknec vagy skariac, vagy ne,
de mind czac az öigaz tsio akaratty; tinc
kelisaraioc, à mikor, mennyire, es mérdrig
az öitelenices akaratyat ö átaloc véghöz a-
karria vioni. M. rt à mint czac egyedül ö ma-
gs teremtőte öket, azonkeppen azt skaria
hogy az ö címalmanni közöt czac egyedül ö
maga

Moga legyé a terecses es diczöleges Kiraly, es minden es az ó akarattyá kerít iarianac. Es vugy parancsol neki, mint io es hatalmas had nagy srokot birni es parancsolni az ó birtoka es hadnagylaga alatt való vitezeknec. Kic körzül még czac valamit kicinny erőtelent alkot átalis, crudalatos nagy dolgokat es lekedic. Az eli ó világos az törvencelen kegyet lensegére es ferte mis élteret, es az nagy zabolak, vizi tróuel, az az. Az órdoa vizel buntete meg. Sodomat az ó komjed vasrosiul egyetembe, tü haddal, tüzes konykóus, ssöuel emezete meg. az baluany imado fertelmes Cananeusokat, emberi caborral es fegyverrel rontata meg. Saul Kiralyt az ördöguel ostromlata, es kelergettere, Pharaoh es Egyptomot bekackal, terucckel, bogarockal, fökelyeckel, dög halaual, kó esdudal, laskual, meg tapazsithato letetsgevel. Herod ist fergeckel élete meg. Pompiliust a Lengyi Kiralt ket siaualas sclelegeuel egycsombra. Azonkeppen az Mogunciai püspök ket lattot egerockei élete meg. Arachophus Imperatorik kadic a terucckel &c. Erokaerg #éga sanjol kiraltog Philippos III. V. Karoly Cs. Z. Z. P. R.

HVSZON N'E CYS DIC VRN VPI E VAN.

hato vo't. t. ki czac igen ala valo teteme et ÁL
lati ált. lis meg tudgya bunteni az ó ellenet
rugodozo kueleyeket es hatalmasokat.

2. Masodikor azokat ki öret vit. z ó Sere-
bigodatnak ke geknec hatalmas vranae i mer dne Mert ho-
zott.

*quasi Deus ex ali-
citum.*

gyba minden knec tlae ó wra akar mely na-
gy fejedelmi knec hatalmas wraknec et ós vi-
tezeknec hatalmasul lem lokasagatul n'e keb
meg rötteoniec az ó hiuxioec. Hanem mis-
dinkor es mindenút cz. e az ó gond viltele-
fere es oltalmat. kel ó magokat biznioc es ea
markodnioc. Mert minden ellenlegnec czac
ot k. l. iartni es állani. áhol ó akar. Touabba
nem ó magoké az Kiralyoké az seregec au-
gy az nepecc. á kic közöt Isten öket pártaul
auagy vezetül valaztotta hanem éteregtk-
nec wraé. I. óc kedig az Isten akarattyanc
czac edeni esezkőzi. ez végre. hogy mind

*Ez a visszatérítés a regnus
kel vissza a Királyhoz*

töruenellyel es mind haddal otalmi legyenec
az ioknac. I. az gonoszoknat kedig rontoi.
Ibenkel birassa

nepes

Mert egy Kiralytem szerehet maganac min-
den k. p. en histen ollyan t. reget (bátor ha-
talmat es kazdag fejedelem legyebis) az mi-
nen. út ó akarna: hidat tem vilatheti minden-
út ot. áho. ó akarug. Aupas felölte hafé-

Íelmes hívű vitezzi vadnac. batorlagot nekié
nem adhat. aruloihiue nem teheti. sem az
engedetleneket engedelmelecké. Nem hogy
viadalban adhatna bicerfegeret auagy ióshere
slet. Az ellenleg sem mehet tovább az ó kegy //
ellenkerdeben, hané tlaç adzig ronthat. vaga //
hat, rabolhat, égethet, es dühöske dhetic, az //
mig è hatalmas WR hatarat vetötte: Vala- //
kit ó az ellenleg miat valo veszedelemre nem //
hamlalt, auagy az dög halalkor valo megha //
lastra, ezac egy sem veszhet el azoc közzöl, //
sem ellenleg miat, sem dög halal miat, löt //
még az tenger habiaiak is hatarat vetötte //
medzig mihi szenec az ó töffenetes habiai //

Iob. 38. Ierem. 5. Ela. 10. Ezechiel. 5.

3. Harmadik okaert ezert neuerti Isten ó Meg kel ismerni
magat vitezlő seregec wranac, hogy ériczec hogy Istenül //
az vitezlő emberec az ó hiuzatalyoknac, az az,
Eletekneç es fegyverrel valo ; olgalasoknac Is-
tentül valo fondamentomat. Mert a Mor-
uai wy Baratoknac az Anabaptistaknac áf-
gala, kiker az tudatlaú kösszeg wy Kereztyenek
nec hiw (de hamissan, mert nem azoc) oly
praktikat talalt az atan, az Istenül rendite-
set sciedlemsegneç es az vitezlő emberekneç

cc ij igaz

Notent pii milites

Ortus militiae.

N A V Z O N N E D G Y E D I C V R N V P I E V A N.

Igez huatalos ellen, Hogy tellyesleguel has
mis es Isten ellen való éleinak okaria magya-
rann. Melto azert meg mutatott a z Istenn-
necc nyilvan való kent izeiből, hogy sz igaz
badkozas es az vitezlo embernekne elete. It-
tennek humala es rendelese kerint valo igaz
Elles mindenre valle vagyon Isten a z öret
földi iambor vitezlo emberkuel. Az Moy-

Bokutallansat
az isten a büsset
meg parancsolta Isten az ö nepe nec hogy ba
badhagos altat
hut ályanac legyurreckel a Medianokon mi
yeret hogy Anokul leányokat az Israel fiaival
valo paraznakodatra adtak vala. Melly dor-
log mias (hogy az idegen pogany aszony ne
peckel paraznakodanac; es azon pogany a-
szony emberec keduriret baluant imadanac.)
az Vidoc közzül halion negy ezeren vezet-
nec vala el. Azon Moyles ö tödik könyu-
dec 31. rekeben, diadalmat iger Isten szoku-
nac az ellensegere, az kic az ö tövénycet hale-
gattyat es akarattyat teszic, ezt mondwan.

M.B. Jol ved

e reben

a magyarok mostani illa
Utra forganya
dotyokat pallosat az ur
Angyalok
ogy nem a nemus
veret megz "okiz hanem egysével a Seregtk illra jne, mold-

mondans. Hogy ô volna fiedelme es hada.
 nagya az alrael nepe hadanac. Melly bizom,
 segokbol ki rettic, hogy Isten Aôthora
 nagy inditoia az h. d. kozlosc, ô ád h. creto,
 ezet az ôu inec, ô röttenti meg ellenloget, ô
 az nagy Kiraly es fô Hadnagy, ki ezt à ugy
 gy kardot forgattya, melly miat ez elcsleg
 nec meg ktl veretur. Ez okaert diezeri
 es áldgya hent Davidis az WR Isten. Plat.
 18. es 144. kisz ô kezeit viwnitanyitta, es
 az ô wya it hadakozni. Az Isten kedig go-
 nôkra senkit nem tanyit: Minec okaert nem
 bûnre, hanem iora tanyitotta Isten öter, ha
 viwni es hadakorni tanyitotta. Honnan sz-
 eis meg érhetni. Hogy noha hent David
 az istenuec kedue hcreint való embere volt,
 de még sem tulaydonyita maganac, sem elje-
 dec, sem erciense az ô hadakozasat, hanem
 ezac az isten parancsolattyanc, oktatasanc
 es vezetlesenc. Hogy hadakoztevac volna
 az hitert az Mikhabeusoc à poganc ellen, ha
 tan volt volna az hadakozas. Azt mond-
 gya bôlcz Silomon, hogy az hadakozasnak
 is idkie vagyon, es az bekelegnekies. Azter
 ha hû, volna az hadakozas, átolan fogva i-

David mincm
 fiacl hadakozas

Salomon fiacl

HVSZON NEGY EBDIC VRNAPI EVAN
die nem volna. Mert az Istentől meg til-
tot es hamis dolognac soha ninczen id. is
LXXXVII.
Oluassuc az wy Testamento ambannis hogy
mikor az hadakozó nepe a Kerezzelő Iánol-
hoz mentenec volna, es azt kérdenec tűle,
hogy mit czelekedgyenec. Nem tiltya öket
az hadakozásról, hanem azt mondgya nekics
Senkin hatalmat es törvényselenleget ne mi-
uellyerék, es meg elegedgyetek az tú soldo-
tokkal Luc. 3. Dicseri Christus az Iáz em-
berrel bíró hadnagynac hitet, es azt mond-
gya: hogy minden egez Israelben sem talált an-
nyi hitű embert. Az Cornelius Centuriois,
Iázados fő ember leuen, noha vitéz' ö ember,
de mind az által az Isten örömet meg hal-
gattyá könyörgelet, es az ö alamisnakoda-
tál tanítasa. Aki kellemesec Istennek. Pál Apostol késdig
nem czac az fejedelemsegét es az ö bűncető
fegyueret mondgya Istennek szeretnec len-
ni, hanem az Romai pogán Czászer vitez-
uval oltalmaztattyá magat à Sidoc ellen, es
azoc álcáj ikutattyá ö magat Célatrabsa. Söt
azt mondgya hent Pál à Sidoknac fré leuele-
nec rizén egyedic rekeben, hogy Isten az ö
pipec az hadakozás által hokta gyakorlani az
igaz

oficium militis
Christiani.

Az ur Christus
dicceresi aq ha-
dakozásról.

igaz hitben, és így foly: A hente az hitves
 általa győzti meg az ottágotokat az fegyver-
 recknek éli alól meg lásadulta nac, hatalmas
 sötöttenec az ütközetben, az idegeneknek
 szegít futva lásdán készítettec. Melly bi-
 zonylagokból könyv meg érte útne, hogy
 nem Isten ellen való élet, hanem Istennek ren-
 delesse, az iambor vitezlő embereknek életer; Isten vagyon I/a
 és az ő pogány ellen való hadakozásnak igaz
 hitben való gyakorlas. Mínecc okaert nem
 hadgya Isten azokra czae ő magokra az ha- Observe.
 datorzást, aúgyaz bay viuast, a kic az felhadban,
 Isten hentint való igaz vitez emberec, hanem
 minden igyekben vele vagyon, oktattyas,
 vezetéies legiti öket az vissdalban, biztattyas
 az erősségnek Lelkuel az ő lásuket, hogy
 mint az Oroszlanc, bator lásuel es vigan
 mennyenec lombé az hitelen fertelmes el-
 lenseguel. Ezekröl è iambor vitezekről lás
 Zakharias Propheta, az ő könnyuenec tizedic
 rebében, ezt mondwan: Hadakozas, mere
 az WR leízen vele. Melly fő hadnagylags Istene az had
 ert s az vitezekkel való letciert, az iras vgyá
 ő mag. éna: Istenenec mondgya azt a hadat,
 melyben az H. hadnagyoc és Capitanyoc az
 yelleg

WYSZON NEGREDIC TRNAPI ETAM.

Vetet való hadakozó nepekkel egyptembe:
Isten felő samboros: Mint áai Saul Király
mondgya Davidnac. 1. Samuel. 18. Prælia
bella Domini, az az, Az wrnach hadat hoda-
kozzad. Abigailis szont mondgya David-
nac. 1. Samuel. 25. Prælia Domini domine
mi tu præliaris, az az, Az wrnach hadait hoda-
kozod wram. Davidis vgyan szonkeppen
hos, miskor az Goliath felöl eze mondgyat
1. Samuel. 17. Quis est Philisteus in circu-
cius iste, quod probris afficiat acies Dei vi-
uentis? Kézoda vgy mond, ékörnyél me-
gelerlen, az az pogán Philisteus, hogy illyen
hidalommal tutollya az elő Istenne leregit?
Im az Isten nepenec hadat, elő Isten leregi-
nece mondgya. Annaev tanna í meg így köh
Mind ez egez ö;ue gyűlt had n;pe meg el-
menti, hogy nem kardul lem kopihatalhaba-
dít meg az WR (mint az wr az had) es a
mi bezünbé ad türeket. Melly nyilnas való
bizonylagokbol (á mint imonis mondam)
ígen könnyű Kerezryen emberecc meg érte-
ni, es elis hinni, hogy Istenül vagyon son-
damentoma az vitező rendnec, es ö rüle fág
az hadakozes. Es hogy mindenhadakot öne

Notandum

166

szec tart az Isten, kivalikkeppen ha örökhallá
gattyac, az ö hente nevet imadgyac, es az ö
szint legfert hittet, ari kft. icit a edes ha
z iker hadakoznae. Ezekre dolgokert Hedekoper et
Martyromoc kik
holtanac meg az regi hecit Martyromoc kik
szec iduszulesekrol egy keretben nember lema
kerekkedic, l. misuel kú samb azoknac az r'gi
Martyromoc halaloc, a mi hadakozo vi
gezinknes halalokut, ha ezekis azon l'st. nac
urtelesgei rit, es aron hincet oltalmozert vi
hicit magokat az testi halatra, mint igaz azos
az regi hente Martyromoc?

Nem okoni kui parancsola tehát Istedi az ö summae mind
reginap nec mikoron az ö ellenseguel hemi et quic irascer
be hianca, es immár hincet meg : k'ra viwo
ni az pogannyal, bogy az erüst Trombitat
az Papoc keményen suynac: annac felötte ö
sereg otrozzan # auagy az seregnec élin ott front ellit
sorgodnec az Istennec Papia nagy batorlag
val bizevna az Istennec hadat es seregit ö mofra regiments pater
mint kikert amaz nagy k'ru es erös segys
verbe ö török erös Isten viwna, ki lohnat general's abbathos d.
meg ietene, es ö magat az Israel n-pe hada
nagyanac monda, es így holna az Pap. M'g az papigatasa
ne ijedgy azon Israel, hogy az ellenleg na-

HVSZON NEGYEDIC VRNAPI EVAN.

gyob haddal vagyon es hatalmasbnac tet-
zzic te naladnal. Mert az te wrad Istened ya
led vagyon. Aonac okaert az tu sziurec meg
nelagulyon, meg Is ijdgyetec, meg ne re-
mallyetec, meg se ro tennyetec ó tuló. Merre
az tu wratoc Istenetec vagyon tu veletec, es ó
viw tu érőtterec az tu ellensegec ellen, hogy
gy tüteket veked elemül meg oltalmazzon.
Melly Istenec bizatalat el hittec á regi szen-
hadakozo nepec, es aztis tudta, hogy akar
élyenec, es akar hallyanac, óc mindenkep-
pen az wré es az wrnac kezeben vadnac: Az
okaert annac az hitnec általa vertec meg lde
rőttenetes ellensegeknek ercieket: de nem óc,
hanem az ó velet valo Emanuel ígaz H. d-
nagy, az Ierezeknec wrá az CHRISTVS
Iesus. Ki most lem valtozot el erkölcsben,
ha ollyan hittel es engedelmesseguel tamaz-
kodhatnanc hozza, mint az ó reginepei. Oly-
igen bizot az issiu vitez David mikor még
többire gyermecc valais, è beszedeknec általa
az WR Istenocc legitsegeben, hogy ha eizser-
sñal nagyob volt volnais à Goliath, az mi-
nemü nagy ottromba erős vitez ember
volt: ss vgyan langot fuyt volnais, rea mente
vol-

volna az wrnac neutibe, az ez, az wrtul legit-
 seget kérue, es ô hozza bizonan, meg viuog
 volna vele es meg ô te volna. Nem különb-
 ben, mint annac elôtte pazar gyermec korá-
 ban, mikor az Oroszlan auagy Medue vala-
 tui iuhora uagy baranc el ragadot elôle, hogy
 à kegyetlen vadakotis meg kergette, meg vi-
 uot velet à iuhokr, es meg ôlte ôket: Maga
 Dauid à nagy barom Oriashoz kepest, ki ô
 rea nagy erôs fegyuerbe ôltôzuen iöuc, czac
 ollyaten vala, mint egy Orószlanhoz kepest
 egy tzinége. Hogy kedig David az Elô Isten
 nec neuchben, az az, krgyelmeben, irgalmas-^{Dauid nincs}
 lagaban, tökelletes fogad, laban, igassagaban
 es io voltaban (mert czac ezer az hiuckne
 sô fegyuercc es ereicc,) olyan igen bizic, es à
 nagy ereiû segueris Goliatoth ô magahoz
 kepest, ollyateniac tartya, mint valami ok-
 talan állatot. Oroszlan auagy Meduec. Ellô
 oka imez, Mert környûl meteletlen hûtetlen
 pogannac, kent Lelecnekûl valo nagy üres
 Istallonac tartya ôter: De ô magat Isten
 k-duciben es k-herelmeben valo embernechisi.
 Mert az Isten kegyelmeiac iegyet es b-lye-
 get, az környûl metelkedest, bizonylagul az
 dd ij ôpogn

H. V. S. Q. N. E. G. Y. E. D. I. C. V. A. N. A. P. T. E. V. A. N.

Szando testen vileli vala, nem különben
mint igaz mi, hogy az Christus Iesu nac vé-
zeben valo meg tiztu ast es az iduorál. Inec
peccetit, bizonylagui az kereztlegben mi
magunkra fel vörös, es Christu nac tagisius
keneletterűne, es az ó testebé oltattunc. Ma-
fodic ok i nez vala mert à minis rú karom
last es híd lommal valo bol;ontast, az à na-
gy barom vitet tehen vala, ki czac az önnöök
maga erci hőz es vitességekhőz bi ic vala.
Azt mondgya David, hogy az k uely
fertelmes pogány, azt mind ó magan az Is-
znenen teszi, es így kol az nagy pogány Goli-
athnak: Te en ream törtel, passal es dardaual
iöki, de en te read az viteljö seregec wranac
az Israel tabora Istenecc neu be megyec, az
kit te hidalom mal illettel. Annac okaert ma-
regetdet az Ichoua Isten en kerembe ád, es
meg verlee tegdet, es sciedet velhem, es az
Philisteus loc taboranac host testeket ma az
egi madarakosc es az földi vadaknac adom,
es meg ismeric mind az egerz földnec lako-
zoi, hogy Istene vagyon az Israelloc. Es mind
ez egerz sereg meg tudgya, hogy nem kard-
val sem gerelli el habadit meg az WR, (mert

az wré az had) es mi kezükbe átdűreket.

Azonac okaritná vitezis némesfiaj, ha euis ezen Ist-bi ilmérettel, illjen nevnecs fegyverben ökörzen, es ezen belüttel nincs dedetek, hembé az Isten karomálo hitetlen ellenlegut. Sinten azon keppen lehen tű verekis az Istennecs igazgato, batorito, es eössig ado hent Lelke, mint Daviddal es az töb regjiambor hadakozo embereckel völ. Ellenségeket Iken kezeteikbe adgya, es az önyomorult nepe az paganoknak röltetetés insegeból rá átalatoc meg habadul: nem hülömben, mint igaz az gyermec David által hogy Isten az önpént regente az Philisteus paganoktul meg habadita. Kihör leglesen horza benneteket az kegyelmes Atya WR Isten, az ökerelemes fiáért az mi wrutu Iesus Christukert, Amen.

Ezt mondgya az WR Isten Psalmo 80.
V. yha az en neptem engemet halgarot volna, es Israel az en utaimon iart volna:
Bezzeg edzíg regen le vetőttet volna(nyakról) az ö ellenségeket, es az öket nyomor-gatog ellen fardítottam volna kezemet.

H V S Z O N N E G Y E D I C U R N A P I E V A N.

S V M M A I A.

H. rom derec rendbe lön tanusagusc az hadakozásról.

Előker mint kellessee mostis az ô ket trombitákat fuytatnuc, es aztul mint kel függe, nûne.

Masodkor kickel legyen Isten ielen a hadban, es kikötökkel el.

Harmadkor az Isten miert neveztissek segregeknec vranaç, es az, mely nagy vigazta lafokra legyen az Isten felô hadakozóknac.

Immár imrj ledzelsketis érczetec meg. Es kérlec ne röstelljetetek meg kereshni az heng Irisban ôket, honnet röh töb nemes ércetmeket vohetccc magatoknac.

I EDZESEC A S ENT BIBLIABOL.

az Hadakozóknac tat ulagara.

S úkleg az K-reziyednec magat mindenasp bôw tannlal hoktani az WR Istenhöz. Azert az hadakozokis kic Istenhöz aitatosbac, oluassac meg a hent Bibliabol imez ledzet hely.ket.

Abraham mint verte meg ellenleget. Gen. 14.

Si mon

Simeon es **Luisz** az **Kiralt**, az ki az 8. hu-
gokat el ragatta volt. Gen. 34.

Moschrol Exod. 2. 17. Num. 21. 31.

Phineesról ki által verre a parazonat. Nú 25

Iosueről Iosue. 5. 6. 10. 11. 12.

Iudarol es Simeonról Iud. 1. 3. 4.

Gideontól I. dic. 6.

Iephteről, Iudic. II.

Samsonról Iud. 13. 14. 15. 16. (40) (600) 18.

Beniamin nemzete le vagatik. Iud. 20.

Samuel Prophetarol. i. Reg. 7. II.

Jonathastól. i. Reg. 14. (8. 10. 11. 23.

Davidrol i. Reg. 15. i7. 30. 40. 2. Reg.

Harom vitezi Davidnac.

Roboamot el hatta az Isten. 3. Reg. 2.

Benadab meg veretic. 3. Reg. 20.

Moab meg veretic. 4. Reg. 3. 6.

Achab meg veretic. 4. Reg. 9.

Ioachzar nobagoval; volt. megis kérteley
meg halgatta Isten, es meg verre az Syriai
Kiralt 4. Reg. 13.

Amalias 4. Reg. 14.

Ioramrol. 4. Reg. 14.

Monosberől 4. Reg. 15.

Ezechialról 4. Reg. 8. 19.

Iudas

M. V. S. Z. O. N. N. E. G. Y. E. D. I. C. V. R. N. A. P. I. T. V. A. N.

Iudas Machabeu'rol, 1. Machab. 9.

Iuditrol.

Merdoch'ukro'.

Ieda agazatryarol, 2. Par. 33.

H A D A K O Z O I M A T K O Z A

sokról és intelekről való ledzsecc.

Anani haua, 2. Par. 16.

Afa imatkozal-rol 2. Par. 14.

Zacharias fi. iotesi, 2. Par. 15.

Abias intesi 2 Par. 13.

Ioab batorito h. u. 2. Reg. 10.

Judith alkony h. u. es imatkozala. 8. 9.

Ezechias Kira'y imatkozala, 4. Reg. 16.

Lolaph' t imatkozala 2. Par. 20. 25.

Machabeus intese' 3.

Iudas imatkozala, 4. 1. Machab. 9.

Az Papoké. 7.

¶ Ezeket az ledzseleket keresse meg és olv. sl. meg az Bibliába az Kereziyeo Vitcz. Es talál közödc h. p. batorito hok. t. mikor az ellenlegre fel menni. Es kés imatkozalakat, hogy az WR Isten legyen veles az ó haddakozásokban.

Imade

I M A T S A G.

Minden Seregeknec VVra Iste-
ne, mi wrunc Ius v s Christuñac henc
Atya, Kérdaç tegedet biriad az te hent Lel-
ked ákalaz mi vitezlö nepeloketis. Hogy a
te hent neuednec felelmebe es tizeletire ina
dulhassanac minden ellensegekre, kiken te álg
salad veheßenet gy özedelmetis. Es minas
den io tetedról achassanac olaszos
kiyból nagy halakat te hent
fellegedacc, Amen;

* * *

cc

WA

Zin lefft vtan huſſ
ſon diödik. R. Ha
romſag vtan huſſ
ſon negyedik vtan
ſenapi.

HVSZON STEDIC VRNAPI EVAN
VR LELKENA-
PIA VTAH HVSZON
OET OEDIC WRNAPI
EVANGELIOM:
* * *

KÜ MEGYERÉKHEZ.

Az melly Euangeliomot ez miſi nap
fjoktae predikaloi, az, az WR Christusne
ket nemcs czuda tetelitõl holt: Egy ver kor
sagbeliasztoniac meg gyogyitalarol. Es egy
meg holt leannac fel tamaztalarol. Mindaz
ket dolog erõsiti híteknecc imez agazetit s
Hogy bizonnyal ilmeriuc mijs öret leoni az
Atya Isten Fiabe, à mint mondgyuc: His
khee Iesus Christusban, Istennee egyetlen
egy Fiaba. &c. Es mijs bizonnyal varhal-
juc az mi fel tamadalunkat, à mint mond-
gyuc: Hillem testnecc fel tamadafat.

Az melly Euangeliomot ist meg kene
Matthe, az ô Euangeliomi könyucteck kilete
medie Rekebő.

MATT H. 9.

Mikor

Ikor Iesus ezeket beszélt. Az or. Lenes
szanyiúniual
lene ò velec: Imé egy à
feiedelmec kôzzül el ið
ue, es imada ôtet, mond
uán: VVram, azen Leányom czac
most holt meg, De iere es tudd rea
kezedet, es meg eleuenedic, Es fel
keluen Iesus kôvete ôtet, mind ta-
nituániual egyetembe.

Es imé egy aszonyi állat, ki gyöt- M. A. szuda.
rôdöt vala tizenket eztendeig à vér
korsagba, hatul hozza menuén ille-
te az ò ruhaianac peremit. • Mert • Tükön valo
szanyiúniyal
ezt mondgya vala ò magaba: Ha csac-
illettem az ò ruhaiat, meg gyogyu.
loc. Iesus kedig hatra förduluan, es
rea tekintuen, monda: Bizzal Lea- Isurndörös bics
tes. 74.
nyom, à te hited meg gyogyított te.
ee ij gedet

gedet. Es az horaba meg vigasbec az
aljonyi állat.

a. *Dogen Bohus*
solt ex sipsator. * Es mikoron Iesus á feiedelemnec
hazahoz ment volna, es latta volna á
trombitasokat, es az tollyonkoro
nepet, monda nekic: Mennyetec el
b. *Cegac alus innet.* * Mert az Leanzo nem holt
áhiuec halat,
c. *At jelenleg me* meg, hanem alushic. Es meuetic va
nou de világossá
got, Dekirkez
ná et oxusokat,
d. *At mi halat* volna áz nepet, be menuen * meg fo
Inkhonnis betal
ga annae kezet, Es fel üle á Leanzo.
e. *Vagyom az* *crystinas.* Es ez é hír ki teriede mind az egez
tartományba.

f. *Ez az Euangeliomma betű serint való magyarázatba.*

RÖVID ERTELME.

Az mi wrunc Iesus Christus haeket nemcs
ézuda dolgarol hol ez Euangliom.

Előker hogy egy igen meg nyomborodot
aljonyi állat, ki nízenket extend ig gyöt d-
döt vála az vékörslagi betegségbe, es inapiat

mindenkej p en el fogyatkozot valac czac vgy
gyogyult volna meg . hogy az WR Christus ac rubai p remet illette volna . Melly
czuda dologbol ki tetezic ez nyomorult afi-
sionyialla kis Christusban valo nagy hiti ,
es az WR Christusnakis nagy Isteni ercie .
Kiuel mijs erositi dc magunkat i mez hitdc ne
vallalaba , mikor rola ezt vallyuc : Hiszec Je-
sus Christusba , Istenne egyetlen egy Fi . ba ,
mi wrunkba : Es mind az többib : az kik t d
rola vallunc ez kó : veannis : Hogy o hene
Lelktról fogantatot , S drcsü hületet , Ei öt-
cdac szeguedet , meg holt , fel tamadat egypt
ló hatalommal wralkodic az Atyaual , Kinec
ritzi ez , hogy mioketis meg habaditlon mia
den nyaualyainkbel .

Ezenekre valo az Masic czuda dolgais .
Hogy egy Pap feidelemucc rizenkce czen-
dös meg ho'l Leanyat olly könjen tamaz-
ty . fel mietha czae az alombol kó törte vol-
na fel : M ly czudaual erositi tmez hitdc
vallalatis , Hogy mijs kics bennac bizunc né
halunc meg o előre , hanem czae elaluhunc .
ki beanu , k s fel kó kaz öröc életere .

ge iiij Eze-

HVSZON ÓTÓDIE VNAPI EVAN.

Ezeket valoba meg ismerni es bizonnyal
el hioni, nagy lelki es mennyei bôlcseleg, kfa
bôl itis minden nyomorulaginkban draga
öruendetes vigazatalokat vel;unc. es biza
ny. laz órök diczôleges életeris meg nyeri.unc.
kitbe hogy nspontent iobban iobban neve
kedgyûnc, hûkseg hûntelen vigyazuan renul
nune es imatkoznuoc: A mint hent Pális e
mai Epistolaba draga lgeckel iet errôl a Co
loossisbelieknekis,

TANVSAGA SENT PAL LEVELEB ÓL:

Kibe int hogy imatkorunca azertis, hogy
neukedgyûnc az Christusnae es minden io
zitinec ilmeretibe, Es az hitnec io gyûmôl
ez be, az Isteus iambor életbe, Es az mi
nyomorulaginkoac békeseleguel valo
tûreleben, Imigyen hólwan az
Colossiabeliekne.

COLOSS. I.

ANnacokaert mijs, mely nap
tol togua halottuc, meg né
fára,

5. Jünűnc imatkozni tü eröttetec, es 4. Az istenit ből,
 konyörgeni, hogy be tellyesedgye- cceseg es erő
 tec az õ akaratiyanac minden isme- imex: megismeré-
 retuel, minden "bölczeseguel eslel- ni az blum, az el-
 kiértelemmel. 5 Hogy vgy iariatoc- len bignia Cris-
 ęletetekben, mint melco az wrhoz, tianban, es wy es-
 hogy mindenben kellemetesc le- letet kerdeni.
 gyetec, gyümölczet hozuā minden
 fele io tselekedeteket, es neukeduē 5: Cruda keppen
 az Istennec ismeretiben: 6 Minden origies erõ, it is-
 erouel meg eröseduen, az õ diczese- ten minden nap
 genecc hatalmassaga lherint. az õ benne bigo
 k. 7. Azere min- dent el szenuedo
 gyencsök örömmel
 mel eurimoc d-
 har melly bohsa
 nac essekis az
 habora.

6: Et mi nekime
 his fô hala adas
 sunca, kibök kca
 pest, semmi eg vis-
 legi habera.

Mindom, ki Sabaditor meg min-
 ket

H V S Z O N S T I D I C V R N A P I S T A R.

ket á setetseg ökneç hatalmabol, Es
el plantala minket az ö herelmes Fia
anac orsiagaba,ki a tel valyon valis
sagunc, az ö vére hullasanac általa,
az az, bûneinkneç boczanatty.

R Ó V I D E R T E L M E.

Ha igenkent ez igeket meg érted, el atmele
kodol melly nagy dolgokrâ tanyit az hent
Pál, es melly nagy bôlczelegnec ielenti az
WR Christusnac igaz ismeretit.

Eldörít azt iria hent Pál, ö melly nûgy
ö önmel adot halat az Istennec, hogy á po
ganokatis ki vörte az ördögneç rablagabol
es leiki letetlegböl, Es öket hozza az ö hent
Fianac az I s v s Christusnac orsiagaba, be
homialuan es el plantaluan öketis az Agya
hent Egybar közibe, holot öketis tanyitata
tya az ö hent Fianac Euangeliowabol, az I s
tennec akaratryanc ért amere. Es hozza ök
ketis az bûnec ismeretire, annac meg utaq
lesara, es az ö hent Fia vére által lös valis
mac bizedelmaro.

Mafod,

Másodikor islenti a Szent Pál, hogy a hón
élen imatkozott volna Erdélyre. Hogy az
Isten ez illy ki islentet bőlcseleget napon-
kor öregbitene beonc. Es végig tartotta
meg az Szent Fiasban való igaz hitben es bá-
zodalomban. Es minden nap építene be-
nec az hitnec minden nemis gyümölcszet,
minden Istenes, igaz, jozan, es iambos Sze-
ret, kiből az WR Isten es az Szent Fia tisz-
geltetnec minden nepeet közöt;

Harmadikor inti őket, hogy minden fele-
gesti es lelkijabborukot nyaualyat es kerze-
tet bekeseguel, hoszu türessel el szenvedye-
nec, váruan az Istentül ittis minden nap czac-
delatos Isteni oltalmat, es az utan örökke va-
lo nyugodalmat,

Micsod ezek nagy nemessen ki perezenec az
mai Euangeliumbeli ket emberból is, midön
az igen meg nyomorodot akont az WR az
Szudalatos erekból meg gyogyitana et a
ruhaia illesztelevel, Es midön az halalból A Le-
anzot fel költene ollok könyen mint ha et a
aluanec. Mally draga nemis dolgeibol az
utrac, minemű örvendatis vigazatalokat
ff. kel

WYSZON OTS DIC VRNAPI EVAN.
kel vennanc, mayd meg éryüc az nyiluab
ban valo Magyarázatbol.

AZ EVANGELIOMROL: Nyiluab Magyarázattyá.

Ket czuda tételeiről kiel az mai Euangeliom az mi wrunc Iesus Christusnak. Az véri korlágos aljonnac meg gyogyitásáról. Es az Lazarus Leanya fel tamaztásáról. Kiröl igent kent vegydc eljükbe az egez Euangeliomot. Igy kezdi el Igent Mathié:

Mikor Iesus ezeket beszellene övelecc: Imé egy á feiedelmec közül el iðue, es imada hter, monduan: VVram, azen Leányom czac most holt meg, De iere es tudd rea kezedet, es meg eleuenedic.

It előbbi ércrác meg extis, mit, es kic kel bekerellet Iesus szkort. mikor az főember nies a pharisei, hozza iðt könyörögní Leányacert. fel minöl ker. Meg vagyon irua ez Euangeliom előt, degecc et Euan. Hogy szkort Kerezesi ñanos cavyiquani i Christussz; Es

Es az Phariseus loc Cyröl kérdezzece volna ld.,
vörzeteneket : Mi volna az oka , hogy Úc sa-
nyaru keppen tartan magokat, bizonyos
napoc es brac kerint bôtyrelmenekis imatkor
nanakis. Mi do'og mondor, hogy Ianos is
Phariseus kis az ô tanyituanokat igy hoka-
tarnac Istenes es mértekicces tette ; Oly
penig az ô tanyituanual ezt nem miel-
szene , hanem ôket ezac könyeden tar-
tana . Erré az WR illy értelemanel felel :

Hogy mint a menyegzôs nepl örvendez ad- Miers volnas az
dig, mig velet az V ô legeny. Igy az ô tanyit • Christus tanyisua
vanis czendelkec addig , mig közzâlôc ninczendenek ado-
ô el nem vetetic , kit az ô wy es erôtlen dig mig az wr vo-
voltokert miel , addig uig ôkis gyara , mely lasomofit
podnac : De midön fel tamaduan meny-
ben menend közzâlôc , azkor mind la-
nos, mind a Phariseus loc tanyituanual töb
faratlagoc lej;en. Ionet imereket canallyunc: excep erkelmi
E ô; er hogy ne tarteruz az mi hentleg dñkcc
g kúlió p;prezelcsba es zand tartasba , s azok-
ban ha valaki tûlönc kúlombez ne vta-
lyuc meg . De hûkseg hogy az teroldem hea-
ting legyen , az miat Ianos nem bal a

ff ij uang

H V S Z O N I T Ó D I E V R N A P I E V A N.

danyozo pepecezelekre hanem hákleges mi
goe tartalara holtatta tanyitvárit: Menyit
egyenec, igyanac, mulassanac, imatkozzanac,
Es magokat miat holtatlac minden iora.
Ez felmagoc tartalara loc kúlomb kúlomb
módot lehet. Az á módot miat soi egy mast
meg ne vallyuc. Touabba ne irigýkedgy-
únc ha lattyuc hogy valakit az WR Isten
czendežben tart. De azis á ki egy ideig ezen
dessegben tartatic, kék;en tarcza magat ióue
dő türrelte. Ez tanúlagokrol misut hollyunc
többet, most tériúnc az Euangeliom magya-
ra záratlyata.

Miðón ezekról hólha az īanos tanyitá-
niual: Azonba el ióue az leánnac az Attýa,
Kiról Szent Matthe rövididen czac így emleke-
zic: Hogy az wrnac ezt moudta volna: Az
en leányom czac most holt meg, de iere tödd
Marosz Enanges rea kezedet es még eleuentedic. Szent Ma-
tthauac írasi hez the rövid voltaert czac az völcs dolgas iria
meg e Enanges meg az Leando halalat. De ez mint löt, Szent
Marc, es Szent Lukáts tób hólhal iriac meg,
Mar. 5. Hogy még eleuent volt, mikot kezdet kö-
Lac. 8. nyérgeci, de szonbaholt híret hozzæc. Erről
igenkent lassuc mit iwnac ög.

Ime

Ime ioue egy à Sinagoganac Fe-
iedelmi közzül, Iayrus nemű.

Minec előtte az iöb igeiről hólanc, elö. A Iayrus kiváls.
ker eztis érczűc meg, Hogy ez Iayrus Egy-
hazi Papi fő ember volt, à ki birt az Sinago. Miközös az Si-
gual, az az, az Gyülekezet billyel ot Ca. ^{nagyság}
pernatumba, It érte meg eztis: Hogy Sido ^{Dóm 12.}
orshagban czac Ierusalamben volt helyean. Aldoro Templó
nac az Templomnac az hol áldozniok kellet, ^{Aldoro Templó}
mert hogy az Christusot ot kellet meg ál-
dozatni: De azon kiuül minden varosban
voltac sanulo bazac, houa ö;ue kellet gyülni ^{Sinagogatec}
minden heten tanulagnac okáert, azt à helyt
sz Sinagoganac hittac. Ez Iayrus szert áffele
Sinagoganac volt feiedelme, mint az varosi
nac fő takhtó leksi partora. Ez eli ouen szerti

Mikor latta volna, imáda, (az az)
labaihoz el(scc) es igen keri vala ôtet,
monduan: Az en leánkam halalan
vagyón, kerlec iöyiel, es kezeidet
tedd rea, hogy meg gyogyullyon es
cllyen.

q Ehðz mond kent Lukas:

Mert egyetlen egy Leanya vala,
vgy mint tizenket eztendðs, es ez ha
lo felbe vala.

Ezergo battei
Bezdil az hð.
nyirgesi, De 47
munkadic.

Lxx 7:

Elsker it ez Ilyrusose gyéne hitit vea
gyac e hankbe, ki noha Egyhazi ember vala;
De azert öree hitivel meg halatta vala amaz
pagan sciedelem az Százados, az ki azon vac
rosban Capernaumban lakic vala; Mert az
nem hiua hazahoz az WR Christust, hanem
ezac azon kerihogy egy lsonal hollyon, es
meg vigakic az ð beteg gyermeke; De ez
azon könyörge, hogy hazahoz menne, es ke
zet rea renne, es vigoztana meg beteg leányat.
Elmerte azert valamenyibe az Christust, es
hitte hogy Istentül boczaítatot legyen. De
az az ismertet es hit ð benne azkor igen gyen
g; volt. Mind az által az WR kegyime
len fogadgya, es az ð kicsiny hitit beone na
nyobra neveli. Es keresere ottan el indul. Igy
szekletkic mais velünkis minden erõrisulez
göökben. Els. 42.

Middag

Miðn kedig menne, együt men
nec vala vele az ò tanítuani. Es kò.
ueti vala ôtet nagy soc nep, es sioe
rongattyac vala ôtet :

Es vala egy abonyiallat, mellyen
az vérkorslag tizenket eztendeig
vala, es sokakat szenuedet vala
soc fele oruosoktul: es noha min.
den marhaiat el költötte vala, de
mind azon által semmit nem haß.
nalt vala, hanem inkab ártot va.
la vele,. Ez mikor hallott volna Ie.
sus telöl, az nep közöt hatul hoz.
za iarula, es illete az ò ruhaiat:
Mert mondgyä vala, Czac az
ó ruhaiat illethessem, meg gyo.
gyuloc. Es leg ottan meg
szarada az ò Verenec forras.
sa, Es

H V S C O N S T A D I C V R N A P I E V A N

fa, Es testebe meg erze, hogy meg
gyogyult volna az czapastul.

184. egyszerus
christus/mc. Imé misneclőtte Iesus Iduőzitenc haza-
hoz menek laryuluac, sz von mas nagy czu-
dat czelekekic. Mert vala egy akony azon
varosba Capernuumba, kinec igen nagy nyom-
mormagat iria hent Marc: Hogy azon ti-
zenket eztendeig az vör meg nem állot vol-
na, ki miat minden külső belló erein el-
sogyarkozwan, el háridot vala. Annac felöt-
te miatta koldolasrais iutot volna. Mert min-
denet az oruosokra költötte volna, de nem
hogy halhalhattac volna, de fót aunyiuia ia-
kab el nehezitöcc, törc, saggattac volna,
houz tób oruossgual oruoslottac volna. Ez
akony azert midőn latna, hogy immár nem
mi emberi erő es tudomány ötet nem legit-
hitene, magat el hánta az halalra, es nyakat le-
haytotta minden nyomalyara. Azonba vol-
tae ollyac kic holtac neki, az WR Iesus Chri-
stus felől, hogy ö volna az kit az Isten Duid
Kiraly nemzetsegéből igert volt, mind testi
mind lelkí nyomoruloginkac el vezeler. Es
hallotta hirt los cluda tetejince. De hamar nő
ment

mert hozza mennyi, felismerte miattis, kemes
messzege miattis. Félelme ez volt, hogy I-
sten meg hatta volt ô Törvénnybe, hogy áfse-
kék vörök agoloc, kin az haui betegség va- Lxx. 5. 14.
gyon, senkit ne illeszne, Már azokis rizta- 15. 22.
gályanoc lennenek. Félt szerető hogy bá az em-
berec kö. öt hozza menne, sokatag illeruen Igy beruházta
enne miatt az isten
szenteket
megférgette. Es ne talam Istenn annalis imathó eséinkból.
Jákab meg ostorozza, súagy elis vezetne,
Símermesszege penig ez volt, Hogy tuduan
ekteien vér folyásat, kegyelőtő mind az
wraac, miad az nép előt ki mondani. Az-
ett midón magabán lokaig loka gondolko-
dot, ohayot, es fohazkodot volna. végre ke-
berítia nagy nyugalma, hogy minden félelmét,
mert Lelke hatás hágyni az utcahoz
si. eae, Mind az általilly módot ad az Istenn- Tisztelni tetsz
decs Lelke eleibe. Hogy ha hincsa nem loka- Isten lelke assa
ez módot finobe
nais az wraac, czac logia meg ruhais pere-
met ottan meg gyogyulna. Ez gondolata
azt michi Hogy az elbagyagt beteg akony
az nagy soc nöp közöt, addig tolong hogy
az utcahoz erkölhic, es hatul meg ragadgya ru-
hainac az peremet, es ottan meg hár. d ben
ne az vér folyás, es kepn meg vizsgál.

HVSZON ITTBIC VANAPI EVAN.

Tanusagi

Nagy vigaztalas ez akar melly nagy nyó
morulagintbanis, beteglegben, rablagban,
hegen legben, báydosásukban, hiborunkban,
kisírtetinkben, hogy hi lemmi módot nem
tudnánkis az mi könyv birtokukra, De an-
dyiuval inkab tiszta az WR Isten előibe,
kitül ha el idegenítene az mi vñdöc voltunc
bitezesson beendöc ez ô Atya kardag ira-
galmaság, es az ô heot Fianac az Iesvs
Christuloc meg testesülete es árban ve-
lo érdeme es fizetese. Kincc bizonyla-
gara, ez vñdöc áhonyi állatotis kergetene-
sen fogaduan meg titia, kincc külövñ-
res vñdokfaganal, nagyob volt belô lelkij
férfelmessege, De mind az kettôbe az WR
Iesvs igen draga kíppen meg oru osla ôret:
Ki noha kiciný es gyenges hituel tul kod-
uan mene az Wihoz, De azert vgyao
meg nyere az mit kuana. Igy mijsczac

szenth. 7. attinyi hitu lis mint egy Mustar mag, na-
gyokat nyerhetne az wittul. Mert az mint
ô maga az WR igen nagy etés es czu-
dalatos hómely, így az kic ôret hituel meg
tag dgyac ô általa nagy czudalstolokat mi-
elucces nyerettec, Hogy pcalig sz áhony ruha-

lat illette az wroac, az bolond aitatoslag-
 bolis lehetet, kit az WR el tört ö benns, Ne kövesd eg
 Es az Isteonec Lelke által is meg lehetet, a honyac illeses
 hogy arra az WR Lelke indította, kés-
 mermeslege mellet, De érböl nem követ-
 közöch hogy eis te magadnac gondoly vagy
 bùbayt, vagy baluanyozast, mintha imez Ol-
 rathoz, kraphoz, forroshoz menzen, imezet az
 mazz illetuen es miszlen, teis ha ábsen, hin-
 del meg nyerned, az mit kuanndal! Mert ez
 egy akonoac ha azt meg engette az WR Ic-
 ten az ö hemeremeslegeiret illy füklegeben,
 mint kancs közönseges kíppen è feléről nem
 sott sem i geretet, azert mi czacazokbá higy
 ünc à mit ö maga igert, es à mihoz ö maga
 körette magat, mint az ö igeie halgatalashoz,
 az konyörgeleshöz, az Keretleglöhöz es az ö
 Vaczeraihöz, kíp i gereteket tölt, ha vgy é-
 lunc yele, à mint öhatta, es az fejebe. De bol-
 crohöz, imez a maz kraphoz, es illeteshöz né
 körötte magat, söt megis tiltotta Col.2. Ittis
 penig d' à ruhabol, hanem ö magabol hárma-
 zic az erö, kiuel az akony meg gyogyula,
 Az ruha meg ragadas czak kálsó icis volta
 gg ij annac gyogyula.

Ne kövesd eg
 a honyac illeses
 ses, mert nem is
 liemindenbörz.
 Hanem nökline
 mas modras lea
 gyen az kicelens
 set akaratsya se
 zint ihennecc

HVSZOM&TÓDIC VRNAPI ZVAN.

annac, hogy ö maga is meg ragatta volt bék-
ső hitivel. Kiról ímigye Jr. Isten M. sc., es
kent Lukáss:

Es Iesus önnön magaban mind-
gyarast meg erezuen az erőt, melly
ö tőle ki ment vala, fordula az nep-
re os monda: Kiczoda illete az en-
Luc. 8. ruhamot: Mikor kedig mindenya-
ian tagadnac, monda Peter es á töb-
tanítani: Mester, latod hogy az
nep minden felöl sforongat teged, es
mondod, kiczoda illetet engemet.
Es monda Iesus, Valaki de illete en-
gemet, Mert csembe vő n, hogy e-
rő mene ki tőlem, Es hellel tekinte,
hogylatna á ki ezt czelekedte vol-
na. Latuan kedig az a honi állat ho-
gy el nem titkolhatta volna, fel es
rezket vala, tuduan mi törtint vol-
na

na rayta, es rezketuen eiò ióue, es le
buruluán igázan minden meg mon-
da neki, meg ielentuen mi okaert il-
lette volna ôtet, mind az egez ncp
elôt, Es mikeppen mindgyaraft meg
gyogyult volna . OE kedig mon-
da ô neki, Bizzal Leanyom à te hi-
ted gyogyítot meg regedet, Men-
nyel bekeuel, es vigasua legy az te
czapasodul-

Czudalatos nagy dolgoz ielentetnec ít a
rol: az S;egeny akony miot kül, ôdôt hi iuel,
erralis: az WR miert ielenti ki az titkot
lét Isteni cindékát, hogy szabol e ölelnéc
az Iavrusis az Leanya piá, ki az WR Christus
haza hoz hiya vás, kiröl touab s;olly-
unc. Touabb megtérític az kérdishál,
melly igen foganatos legyen az wnal az ô
benne valo bízodalom. S;öklegis volt pe-
nig, hogy az WR CHRISTUS meg min-
tessa miut lét az ô meg gyogyulala, ezertis
88 iij hogy.

Miert ielentik
az WR C dolgoz

H V S Z O N I T Ó D I C V R N A P I E V A N

hogy meg ismerne, hogy az az erő, az ki
ból ö meg gyogyult, ö belőle ment ki,
Ez oka hogy nagy sokkor kezeuel illet-
te az pokolokat, vakokat, nemakat, lá-
kereket, halottakat, hogy az illetesből-
is ki tessék hogy az ö teste kit az mi testünk-
ből, vörö sei ö magara minden erővel
meg tellyedet sz mi bűnünkne meg tiz-
ticalara, es minden nyusulyankosc meg gyo-
gyitalara. Es az ö Testenec Vérenec áldo-
zattyal olly az Atya Isten előt, kiut
meg elegedet minden ez egez vilag bűnenec
meg valtagara. Azert ennyiksem latomast
valo czudakbol fel indulnac sz ö benne
vala bizodalomra, mind bűn, mind átök,
mind bűntetés, mind ördög, mind ha-
lat ellen. Erre valo az Kerezeslegis, es

Az Sacramen-
to mockalis min-
bet elninc.
az Christus Vaczoraia, nem hogy ö magok-
ba mi et kálló czelekedetekben biznanc, ha-
nem hogy inditsanac az WR Christusb-n
valo bizodalomra : Igy az akonyis noha

Az aphony mine-
mű hiceel ragat-
ta az ruhat.
kiut az rih-iat regadgya meg az Wr-
nac, de belöl kubibe ö magat ragatta ö-
ret meg ismeruen, hogy Istentől ada-
tot Iduözitenc legyen, ki minden bűnte-

estlup.

felükkel 3 magara venne, kibe egyedül
 kerzet az Atya mind ez vilagnak oruof-
 lagot: Hogy illy hite volt, és hogy ez
 hituel ragotta meg az WR Christust, ó
 maga az WR bizonyítta, mikor ezt mon-
 nya: Az te hited gyogyitot meg tegedet.
 Mint ha mondana, Noha en belsőben megt-
 ki az nagylagos erő kiuel te meg gyogyu-
 tal, de ee azt en bennem való bizodal-
 mod által nyerted meg. Tehat legyen ~~ez nem is díj.~~
 nököökis nagy gonduan arra, hogy na-gunkis,
 pokkent neukedgyec bennünk az Chri-
 stusnac igaz ismerete és benne való bizo-
 dalmunk, gyakran való tanulas által, az Sa-
 cramentomockal az hene leleket való éles
 által, könyöruges által kérün arra legitő hent
 Lelket. Ki megis örizze minden végig art
 mi bennüic: Mert nem eleg czac el kez. ^{Matt. 24:}
 deni arhitet, hanem azba minden végig meg
 is kel maradni, áz mint az WR ez aljontis
 iouendőreis bízata, monduan;

Bizzal Leanyomi,

Noha bizodalommal ment volt az wr. ^{16. uendőreis biga}
 hoz, de az elgy volt sélely mel, töte,
^{16. uendőreis biga}
 gelgel,

H V S C O N S T A D I C V R N A P I E V A N.

gessel, es ketekedessel. Nekem ez miattis
szeketuen, mint ha vgyen meg orzotta vol-
na az wrat, es ellopta volna rute az óru ossag
nac erejet. Es hogy vndoc leuca olly felsegess
s; õ nelyt illetet volna: Ez fale es töb gond-
olatoc mias az õrdag locketten kisirgette
volna, igykerzen ketsugben eyreoi es ismet
az wrat el s; kazarani: De ezzel ellen az WR
Mint eröfint az
wr hibába. igen kegyelmesen bizzatty a öter. Előker
kérdezikeduen ki volna á ki öter illetet, kiuel
ielent öterre az WR, hogy õ is tudna azt az
dolgot, es õ maga attais azt az eröt, kiuel õ
meg gyogyulna. De miert hogy az nyau-
lyas akony mégis rözket õ magaba, es nagy
felelemmel elő iöuen meg mondja mint
írt: Az WR édes houalis mond neki:
Bizzal Leanyom, az sz, Miert hogy az is bű-
nös es nyomorult voltodban, enge miint
Christusodat meg kerestel. enis terroztam
hogy tragediac hadgyalac, Hanem houa bű-
nösb es nyomorultab vagy, annyiul inkib
hozzam fogadgyalac. Merren nem az igaza-
kert, hanem az bűnökert iöttem. Es nem
azokert kikne semmi nyomorulagocniots,
hanem kic el epettec es el faratcas az nagy
loc

Iloc bün es bünítetés miatt, Táis azert ne fely
 semit en előttem hané örökly inkab en benné,
 hogy meg találtad az te leiki es testi oru-
 sodot, es olly Atyadot ki minden öröcke élte-
 ri füg es meg tartabi örüly mondacs es biz-
 zal édes Lanyom, Mere en ma teged leány-
 ua fogattalac, tás engem fogadgy édes lán-
 ied gyarant, ki mäss;or hűtelec az örök élet-
 re. Ebén maradgy meg ez utannis ez te
 illy bizodalmodban, mondac legy en Lea-
 nyom, es enis te read ez utanvis mint lea-
 ny omra gondot vitélez minden leiki es testi
 lüksegédben most es minden öröcke. Ehöz
 törz magad, es ez bizodalommal menyel be
 kílegűles vődd en rülem io neuen, hogy illy
 nagy czapalödbol meg gyogytalac. Es
 variad aztis, hogy az pokolbolis meg saba-
 ditac regedet, es meg adom az örök életeris
 te nekedis minden henteckel egyetembe. Ez
 értelme az Christus bizztatalanac.

Im lattyuc melly igen kedues az wt Christusba
 fulnal az ö benne valo bizodalom, azert ^{valo bizodalome}
 miketis lemmy ö töte el ne idegenitien. Söt ^{ra nagy gondunc}
 houa inkab ilmeriuc nagyob nyuulyaokat,
 nagyob bünös voltunkat, nagyob kisre-

H V S Z O N Ó T Ó D I C V R N A P I E V A N .

Tiököt, anyiuialinkab hozza siestönc, es ma-
gunkhoz fioritluc hit által, az mint hent Pál
i. Tim. 1: tanyit, monduan: Bizony doleg es melto
 mindenkeppen éhöz ragarakodnunc, hogy az
Iesus Christus az bűnösökneç idu összegere iöt
ez vilagra.

Tehát valamit mondunc az hit agazat-
tyaba ó rola, sem mit nr ketelkdgýunc az-
ban, hanem bizonyval hidgyúc az Iesus
Christust Isteñnec Fianac, ki test sikerül henc
Lelektál fogantatot, Szöztöl l;ületet, Értunc
l;éuedet, Értunc meg holt, Értunc fel tamadot
Értunc menbe ment, Értunc úl az Atyalst. ncc
jobian; az az, Értunc wralkodic egyenlő ha-
talommal mint az Atya, Honnet ó ad ne-
kunc hent Lelker, ó ad tanyitokat, kic által ó
hirdeteti az mi bűnunc bozanattyat, es bi-
zonyval megis boczatty, ó hirdeti az fel ta-
madast, es bizonyval felis tamazt, es meg
adgya az õrök életet, mindenucc á ki igy bi-
zic ó benne. **Ez legyen az albowyrol ta-**
nulagunc.

Im hólanc az Első rehersl az Euangeli-
omnac, kibe meg hallottluc az tizenketetzen
dig való vérkorlágos nyomorodot ashony,
hogy

hogy hémérmeissege miat czac az ruhaia p-remét ragatta meg az wrnac , es ottan meg gyogyult az ö nagy felleges ereieböl . Kit az WR nagy édelein biztatais , es hitiben meg erősiuen boczata el . Immár Masic reje kóuerkózic , Az layrus dolgarol .

Hatalomrie ezt Masic Predikatoria halazdhatod : Imatsegas et Masic Rej viam meg talalod .

Masic Relzeról .

Az Layrus Leanya fel tamaztasarol .

Szent Matthe czac rövideden akarta meg Historiaia à mint
írni az Layrus dolgat , hogy az wrat kérte ^{ag harom Euano-}
volna , hogy az ö meg holt Leanyat fel ta-^{gelistac iriac , S.}
maztana . Deßent Marc es Szent Lukats tób ^{Mache , Marc , es}
koual irnac è dologrol Hogy olykor ment ^{Lukacs , Es apok}
volna az Layrus Iesus Iduözitenkhöz , mikor ^{nac rövid magya}
még az Leanya éne , es előkér azon kérte
volna hogy menne hizahoz , tenné rea kezet ,
es gyogyítana meg . Es az WR ottan elin-
hh ij dule

HVSZON OTÖDIC VRNAPI EVAN.

dult volna, Es immár vchan voltac, hogy az beteg aljony érkezic, ki miat az WR meg tartozodic, es mig vele bes;el, addig holt hi-
get hozzac az Leannac. Ne talam penig &
magaaz WR akaratra s;erint czac azenis
fokaig bel;elget az aljonnnyal, hogy az Iay-
rus addig hankodnec iobbas iobban az ö;hi-
ueben, & mint az fele ember nagy ohaytalo-
kat s;okot mielní, imigy gondolkoduan: Iay-
wram Isten mit kesic, netalam addig meg
hal az en Leanyom, czac most ne talalkozic
vala ide ez aljony. Im addig tartoztatya:
hogy talam lélekben sem érem Leanyomati.
EZ fele hoc gondolati mind meg lehettec az
embernec, & mint aminapisó emberrölis meg
hallottuc, mint sietteti vala az wrat mond-

Ioan: 4. uanc: Iere wrat hamar mines előtte meg
halna az en fiam, Es az WR monda: Men-
nyel, él & te fiad, Es el hiue az ember, es vgy
talala: Igy akarta az WR ez embertis kú-
s;ödettni lelkebe az kerelkedessel, es szert so-
kaig tartoztatya mig az aljonnnyal s;ol öter
biztatuan. Kiböl mind az által az Iayrusis
tób tób ismeretet, hitet, bizodalmat, reme-
leget vött az Chr i s t us felől, halvan, ért-

Igen nagy czuda
dolgai csec az
vraas

uen

ven, es latuan melly czuda keppen ez tized
ket eztetdeig kionzodot verko; lagbeli aljony
gyogyult volna meg az Christusnac titkon
valo Isteni ereieböl. Ez mondóczudalatos
hartzual löt az Iayrusba, egy felöl rez ketuen,
feluen es igy ohaytuan, iay wram Isten mit
kesic, talam addig meg hal Leanyom; es lelek
ben nć ériūc, gondoluan hogy ènyomorult
abrazátu ember oztan meg bolt Leanyom-
nacnē hasznalhatna: Mas felöl latuan az öczüs-
dalatos hatalmat, à beteg aljonnac meg gyo-
gyitslaban, ismet bizakdot benne, es igy
neucedet à hit az harez közöt benne. Ezzen
hárrz vagyon mi bennankis, mind az bunóc
mind az soc fele ostorozaloc miat, mind az
nyaualyac, mind az halal, mind az ördög
miat. Melly hartzor az WR nagy épüle-
tánkre erett rezanc, à mint ki tettezic ez Iay-
rusbolis, Kir öl lassus mit jt hene Marc, Mond-
tolas:

Igy hartzolnas
 minden biue.

Midón még hólna (Iesus az aljonnal)
iöuenec az Sinagoga feiedelmenec
ezaladgyabol, kic mondanac: A te-
hh. iij Lea-

Leanyod meg holt, Mit bantod to
uab az Mestert?

Oh ki nevez es
keserues so rolt nyia felöl, szegeny iam bor olyalát, mint ha
ez neki.

Vélem hogy midön ez sot hallotta leza
egy sulyockal útötve volna agyon. El dob-
bant, el eppedet, el keseredet lsius miat. Es
talam iay lional felis kialtos. Es ha hamar
neki nem holt volna Iesus, nem talam nevez es
haragos lsiwel ottan baza tért volna. De
mord sot Marc:

Iesus kedig miheit halla é bes-
dét, mellyet mondanc. Monda à
Sinagoga feiedelmenec: Ne fely-
czae hogy higy.

Nagy az mi meg romlostaguné, nagy az
Czac igen kiczin erőtlenség mi benauas, hogy czac kicziny
hiteerke bennus mezzoban, ha ker kora is el lankadunc az hitben, es ottan ot-
melly nagy hitu is döb ha nem se- ten ketelkedánc az Istenben, es az öscent Fra-
guncinec megis fogakoznes. ban, es az öscent Lelkeben, az ösgeretiben,
beljedeben habozunc ottan, miheit czac egy
kis nyaualya essekis reanc: Igy ez Jayru-
sis noha nem kicziny hituel folyamico Chri-
stushoz, is queruen ötet oly batalmasnac, hogi-
mi-

mihent Leanyara tenne kezet, ottan meg gyogyulna, Noha mondott azis nagy hit volt benne, fölhetet elegy volt azis soe tuelgessel, midön azt kéranya hogy haza-hoz mennyen, es kezet reategye, mint ha azon kiuál tauu'is egy houual meg n:m gyo gyithatta volna, noha mondott elegy volt soe tuelgessel es ketelkedéssel hiti, mind az által czac aztis el hinni nagy dolog volt, hogy mihiert éri kezuel, ottan meg gyogyul Leanya. De ez hitis híntet el lankadot mi-heot halalat hallya Leanyanac: Azert húk-seg volt, hogy az WR ne hadna el alunni benne az kicziay füstölgő hitetsket. Noha azert egy felöl rea rohat az Satannac kísirte, midön hallya halalat Leanyanac, hogy czac karba iart az Mesterhöz, mert az imár öter meg nem segitheti, Es ez vilagi okosfö-kis illy tanaczal döfölics hegennec hitetsket monduin: Ne banerz immár az Mestert, tery haza, mert meg holt Leanyod: Es ottan elis indulit volna. De az kegyelmes WR Christus mond neki: Semmit ne fély, semmit ne gondolj ezac tanaczaul. Hanem az melly bizodalommal hozzagn iöregel, hogy báreg Leanyo:

Hankotatás az
segítőcs hitibő.

HVSZON&T ÓDIC VRNAPI EVAN.

I�anyodat meg gyogyithatom, azon bizo-
dalommal hidd el aztis, hogy ha meg holtis
I. Ioan 3. tel tamazithatom Mert engem azen Atyam
vgy boczatot ez vilagra, hogy valamit az
ördög horoz ez vilagra, minden azokat elbont-
ca skir bün akar betegseg akar halal, es akar
mi legy eo: Ezben azert ismery meg engem;
es bizzal minden ezek ellennis enben nem. Igy
ha bizandol, mayd meg latod hem latomast
ki legyec en, es mi legyec az en batalnam.
Nem czac az betegseg, de az halal ellennis.
Igy biztatuan Iayust, meg batorodec lelke-
ben, es v. legy út el mens az halottas haza-
hoz.

Es nem engede hogy valaki ötet
Mat. 5: kòvetne, hanem czac Peter, Iacob,
es Ianos Iacobnac atyafia.

Az tanyitanyos Mert soconep es soctanyitany valavele
közükle czac har- szokat it kin h dgya, hogy kin varnac ötet.
mas mire sejten amaz harom tanyituant penig bizonylagul
melle:
Math. 17: Velji melle, a mint azonoc lattae az ó hine

valtozalatis, es aztis hogy vérrel veritekez-

Deut. 17: zet, Mert harom igaz mondo emberoec bi-
zony-

zonylagsa eleg lehet akar melly nagy dolog-
bannis. Matth. 18. 1. Tim. 5. 1. Ioan. 5.

Es ioue á Sinagoga feiedelmenec
hazaba, es lata az tollongast, es azo-
kat kic igen sircnac es iaygatnac va-
la, es sapolnac vala, es gyas;ollyac
vala, Es be menuen monda nekic;
Mit tolyongottoc es sirtoc? Az
gyermetske nem holt meg, hanem
aloſic, Es meuetic vala ötet, tud-
uan hogy meg holt volna. Ó kedig
mindeneket ki úzuen, melle vœue à
gyermeknec atyat es anyat, es azo-
kat, á kic ó vele valanac, es be me-
ne oda, á hol az gyermec fekſic va-
la: Es meg foguan à gyermetskenec
kezet, monda neki: Talitha cumi,
Melly magyarazua ezt thesi: Léan-
zo, mondom te neked, kelly fel. Es

leg ottan fel kele à Leanzo, es iár văla. Vala kedig tizenket eztendös. Es felőtte igen el amelkodanac. Es erössen meg hagyá nekic, hogy senki ezt meg ne tudna: Es monda, hogy enni adnanac.

Nincs egy emberbennis annyi értelem :
hogy elegge meg magyarázhatna mely
voltat, mind azoknac az mellyec it ielen
terneç. De megis az menyire adgya az WR
es füleg hitüknekengetésre, annyira
mijs hollyunc röla.

Elökerérezde meg Historia kerintis az
dolgot. Az utan leksi értelmetis vegyülc e-
hünkbe. Es lassuc előker mi dolgoſoc voltat
az Trombitasoc, es Lipotoc, kiról hent Ma-
thé emlekezie.

Malodisior az wrnac felőtte draga ötven-
detes hauabol vegyünc igen nagy vigazta-
last, hogy jaz meg holt Leant czac aluuonac
mondgya.

Harmadikor az emberi nagy kabasagrol :
ki az wſat az ö hauoba meg enuec.

Negyed; et miert rekerzi ki az czufolo-
kat, hogy ne laslak az ô Isteni tememenit.

O Etod; et melly könyen költi fel az vr
az meg holt Leanzot,

Histod; et miert hadgya még, hogy sen-
kinec ne mondanaac.

Miad ezec melkoz az huaknec epile-
tyekre.

Az Sipolokrol

Elôs; er mondoo; hollyunc az Sipolokrol,
es Trombitalokrol. Vélem szthogy è ko-
kaft es kereczest az pogonoktul vörtec volt
à Sidoc. Mert az Isten töruenyebelohol nincs
ez meg hagyua: Hogy keserues notakat si-
polta tuan, temetnec el az halottakot, kiud
inkib öregbitenec az banatot, es neutrinc à
sicalmat. De az pogonoknal soc dolgot ta-
jalunc, kickel az holt embereket akartae tiz-
telni. Mint Demeter Kiralyrol iria Plu-
tarhus, hogy mikor meg holt volna meg é. Demeter Kiraly
teme. e/c.

gettec, es az porat es hamut aranyas edéni-
be zártá, es azt az meg éget testet nagy tiz-
teseguel vittec temetni az Tengeren Chor-
tinthus fele, lily keppen: Hogy az aranyas

édén Kiralyi hajoban nagy fén cínałtac:
 kin Kiralyi Corona es Kiralyi öltözete
 voltac, es minden felől kopiás es fegyueres
 Ifiac állottac. Es sipołockic igen sıralmas
 es kelerues notakat fuyttac. Az tőb sipołoc
 közöt leg fő hires nevets sipołot nevezzi Xe-
 nophontest, ezről azt mondgya, hogy el a-
 melkodó édes es gyönyörűleges, de igen sı-
 ralmas es kelerues notakat fuydogalt, es az
 evezőkis az evezővel olly nagy mesterleguel
 útöttec az vizet, hogy azon keleruses sıral-
 mas notaual mint ha egy dalt tartananc
 // Igy mikor vitetnec Demeter Kiraly éget te-
 stet es porat. Az fia Antigonus višont elei-
 be loc gyakholo hajoslockai šep modon iöt,
 es a melly varosloc fele közelgeitec, minden-
 piec varosbolhonet kohorokat hoztac, kiket
 az aranyas édeny melle raktac honnet egyeb
 gyakolokat küldtec: Es így vittec temetni
 Syria tartományba. Volt az paganoknac
 temetésinec loc tőb egyeb módgysokis, kiról
 írtam az tizenhetedic wr napian az WR lel-
 ke napia utan, fol. 328. Írtam az tizszleges
 temetésről, fol. 445, az Negyedic Rel;be,
 De sz Demeter Kiraly temetésiről, czac az
 sipoł

szipolokert emlekezem, hogy érczúc mi do-
log volt az Iayrus házabannis Sídoságban
az szipolas, vélem hogy az pogánoktul laruá
vöttec volt ez hokast: Hogy az miat à bal
gatag papaság loc sele harangozst gondolt
volt az halottac temetésere, így ökis loc se-
le szipolafockal és trombitafockal hirtis
töttec az halot felől, es kelerues szipolafockal
felis inditottac az nepet hogy ökis sirassac az
halottat. Melly szipolokrol szert emlekez-
nec az Euangelistaç, hogy ezsiz bizonylag vol-
na, hogy az Leanzo valoba meg holt volna.
Mert immár mindenkeppen az el temetésre
készítőttec, mint mi nálunk az kinec haran-
goznac, az vgyan valoba meg holt. Ily bi-
zonyos icte volt az Leán halatalakis, kit lat-
tan hogy meg holt, az atyanakis meg izedie
hogy immár az Mestert ne farazska. Es ad-
dig ökis el izentec az szipoloknac, hogy iö-
nenec el, es fuynac az temeteshöz készítő no-
takat. Azert hínten ez készületben talallya
öket I s v s Iduózitene, mikor az Leány
apiaual az hazahoz iutot volna, ki miat à hę-
geny apiawyongan el keleredie, haluan ho-

Miert írásra az
szipolokrol

H V S Z O N S T D I C T R H A P I E V A N .

gy meg holt Leányat firattyac késerves sif
notual.

A P. s p o l a s r e t e c
v o l i a z s i d o e
k ö g t .

A: f o h s m i a:
n a g y e m b e r k i s
t e n d e n c e s o k b a

T á r i c d t e u .
De it az tőb értelelem közöt eztis meg ér-
czűc, hogy ez pogani sipolesis vadollya az
Sido nemzetnec veksgat, hogy pagan mod-
ra még ó magoc öregbitic az firalmat ben-
nec, kiket az Istennec igrieböl inkab enhite-
ni kellet volna, Ezzel azt ielentöttec, hogy
az ð halottakat nem igaz értelelem kerüti si-
rattac, Ez penig nagy dolog, hogy még az
értelmes emberekis mint ez Iayrus volt, imé
meg győzetiic az közösséges hokaftul, es ðis
magat à tőb ceuelgökhoz habia, à mint köz
tükis mais soe helyen az hőuednec gyű-
tasba es egyeb baluanyozo pepeczelesekbe,
soe barangozasba, papi áldozo ðkőzettekbe,
es hol mi egebekbe ső es értelmes emberec
bolondoskodnac, meg győzten öket az re-
gi hok.s: De czac egy siats kðztánc, ki soe
keppen meg nem czalanc, Azert mint az
W R C H R I S T V S bekeuel turi sz Iayrus
sogyakozasit, miert hogy tudatlanul miseli,
Mijs el turiüc e, y mas gyarla vétlett, à kiket
kiuált keppen tudatlanagbol misiunc, mind
az által, jo meg holtani rola egy mast, ala-
zato

zatos l*l*iwboles atyafui l*l*zeret t*b*böl. Ez es-
nulluc az Sidoknac pogani l*l*ipolasokrol , ki
mellel soc l*l*áz fele t*c*ob teuelgelekis voltac, &
mint körönökis es mind ez egez vilag közte,
Kiröl malut holtam többet. Mi az l*l*ip he-
lyet, l*l*ep diczereteckel es értelems Predika-
ciokkal t*l*ilyűnc: Kiböl meg érczác hogy az
ördög, Adam, Eva, es az ö vétkötök okzeze
gez vilag halalanac: Viljont az WR Iesuz
CHRISTVS oka az meg igazulana, es az
ördög életnec, A mint ittis mayd meg bally-
ue azt, melly igen l*l*epen nagy nyiluan valo-
dologgal bízonyittya meg, midön az meg
holt Leant egy l*l*auual fel költi. De elölter
azt lassuc meg, hogy az Leant czac aluuonac
mondgya, noha bízonayal meg holt volt, &
mint immár l*l*ipoltac voitis az ö el temete-
se: mint bízonyos halottanac, mind az áital
az WR Christus öret megis aluuonac ne-
vezzi: Mert midön Be ment volna az
Iayrus hazaba, monda nekic: Mit
tolongottoc es sirtoc? A gyermek
ke nem holt meg, hanem alusic, Es

*Micra monduro
mi diceret et es
predicacion ag
halottac elöt.*

H V S C O N S T A D I C V R N A P I E V A N

mēuetic vāla ôtet, tūduân hogy
meg holt volnā.

Ezt tanullyue meg it masodkör, mert
mongya az WR Christus az meg holt Leán
felöl, hogy czac alušic.

Ez édes ſaua az mi wrunc I e s v s Chri-
ſtusac, hogy az meg holt Leánzot aluuonac
mondgya rakua édes vigaztalalockal: Mert
noha õ előtte az halal czac aluuas, mert õ
akar melly meg holt es el rohadt em-
bertis, es ha az porat az ſel ezer fele vitteis;
mibent czac egy ſoual ſollyonis azontul
meg epül, es wyonnán fel tamad: De mie-
Az halal mi er
lőrde bánya lőrtüac az halal igen es felötte igen környű
es röceneteres dolog. Mert az a báonec sol-
gya, es az pokol kinnyanackapua volna vgy
mint õ magaba, ki mias az testünkis nagy
kiaokat ſhued, midön a lélek nem örömet
ſhakadna el tőle. De el kel tellyesseguel egy
maſtul valni es ſhakadni, noha erőles õſue
voltac kerkezteruen az ellő teremteskort,
hogy mind ketten élaonec mind öröcke,
De houa keményben voltac õſue enyuz-
ue, aonyiual keményben valhatnac el, aonyiu-

lül nagyob faydalommal es nehességevel, né
 vey mint az para az barombol, kic midön el
 valandnac, az lélekneç ottan örök tüzre kelle
 ne mennie, azert hogy öis együt meg för-
 törödöt az testuel. Pelda amaz keduen lako Luc. 16:
 kazdag lélke, ki ottan hogy meg hala, az po-
 kol tűzenec langiaba vitetec. Ezért érdemle
 ne minden emberneç lélke. Ezértis azert isz-
 honyú es igen röttenetes az halal, lót annyi
 röttenetes, hogy senki enaç hörnyüleget va-
 loba meg nem gondolhattya: De czas test
 herintis rakuadon rakuia minden fele hör-
 nyüseguel akar kinekis halala. Mert mihente
 ki szakad az lélek az testből, ottan meg kezd
 bázihódoi. Es senki nem kuanhat vele len-
 ni, akar melly telcs barattyais, lót édes szú-
 lejjs. Hanem alig variac hogy emberec szé-
 me elől el dugiac az földbe, Es ot ottan rod
 hadni es lenurdoni kezd, mind addig míg min-
 den bárc es husa le hull mindeninc tetemről,
 es azokkal egyetembe végre hínten porra es
 sekete földde valtoznac, à mint az igen regi
 Atysainknac még az tetemkis immár mind
 el romoluan földde valtoztac, Adamé,
 Noe, Abraham, Davide, Salomone, Sam-

MVSZONÓ TÓDIC VZNAPI EVÁN.

Ione, Iuliuse, István es Matthias Kiralyé, és
mind azoknac ideiekben az kic éltec ezegez
vilag herte.

Mondom ezeç misat az ember halala, nem
alomnac tettezic nekünk: Hannem felötte fe-
lötte igen rötte netesselegneç: Es vgyis vagy-
on, ha czac ó magaba gondolliyuc.

Az halal noha
börnyű mielőt-
tűnc, de czac a
luus wr Christus
előt.

De immár ez ellen ád ma mi nekünk à mi
wrunc Iesus Christus igen es igen nagy ör-
tudatos vigasztalast, mida ö azt alomnac
neuerzi, kit noha meg czufola az emberiokos-
lag, es az tudatlan sokalag. De ó vgyan heme
lakomastis meg bizonyittya, hogy bizony à
mi halalunc noha mielőtt ne halol, es nagy

Az hiucc Rente
mint keziaz hol-
tat.

szörnyűleg. De ó előttra czac aluvas, Sót im-
már még az hiucc előttis, kic ó bele be oltat-
tag, kic ó általa wyonnán hülettec, kikbe az
öleike lakozic, mondom az hiucc előttis czac
alom es nyuguas, az mint óc ezt valoba ér-
zikis ó magokba.

Az hitellenec
mint nezic az
bellettas:

De valakic czac Adam tul hülettec es me-
gis az báuben marattac, azban vgyan meg
holtae es el temetettre, azoc ha élnekis holt
eluenec. Azoc midön nézic az halottat, lem-
mit egyebet nem lathatnac beqns rötte-
resség-

teslegnel es hörnyülegnel, azert czac említés
nijs nem keuannyac. Söt ihonyodnac mihent
halottat latnakis.

De mi er ből fel serkenyanc, es kérülé az
WR Isten; adgyon mi nekünkis olly h;emet
olly h;iuet, olly értelmet, mijs vgy nézhe-
lunc az mi halalunkra, az miot az mi wrunc
Iesus Christus néze az mrg holt Leanzo.

Kinec midón az kezet fogta vol-
na, monda: Kelly fel Leany.
Czac ére ezt ki mondani, ottan meg tére az
Leany Lelke, es fel kele az meg holt tizen-
ket ezredös Leanzo, es iarni kezde, es ottan
enoi adanac.

Oh ki nagy dolga ez à mi wrunc Iesus
Christusnac, hogy ô az meg holt emberre,
vgy nézze miot te az aluuo emberre, es az
hic s;eretz, niha kemelled, hogy édes álmabot
nem hagyod fel kelni, hanem tuab touab
engeded hogy nyugodgyec gy ermeked, fele-
segéd, baratod, es akar ki: Igy ôis noha mi-
din halottat fel kölih:tet volna azkoris mi-
kor köztánciirt. De vgy fel költeni mint à
Leanzot, az özuegy fiat, es Lazait nem kú-
kk ij lomb.

Együ nézzé
Christussal à
halottakas.

H V S K O N S T O D I C V R N A P I E V A N.

Biznegy hagy Lj.
bljegz eg.

lomb volt volna, mint te folgadat fel koltod nagy faratlagos munkara a mint Lazarus ismer a Sidoc meg akartac őlni es el rokkente ni, hogy miatta sokan hittek az WR Iesusba, ki miat legyen Lazarus nek wya b torodesi vol tac, es az felot loc tob uchessigi. Azert ily nem akart az WR Christus azkor igen lokakat fel tamaztanit noha meg lehetet volna:
Egy uhenyat mi Hanem ezec által a mi igé meg setetedet he er koltot fel ac munket akarta meg vilagositani, hogy vgyan testi hemankuelis latnuc, hogy az halott ó előtte czac olly mint mi előttünk az aluuo.

Honnelyagon
olly nagy erő a
christusbán:

Rom. 9.
Ivan: 1.
Heb: 1.
Col. 1.

Oka ez. Mert ó az Atyanas leiat Fia, ki noha az Atyakrul húleter test szerint, de áldot Isten minden örökke: Ki minc előtte testet venne magara, az előt volt Istenlegeszerint minden örökke az Atyanal, Kincc általa az Atyan teremtet mindeneket, az lathato vilagot, Eget, Földet, Tengert, es minden benne valo állatokat, es az lathatatlan őrsagot es azban valo diczolegen, kit fel öltözturen az emberi testben, azon tisztsleguel es haralon malaiandekozta meg aztis az emberi testet, melyet magara fel vött, kibe olly nagy egysse löt, hogy az keremzeten egy biszony

zoay hóme ly legyen. Es az Atyanac egyetlen egy húlette, ki éróttánc elegedendő aldozat leuen, bennánc wy oooaanis teremte, es valakic ô általa wy teremtet állatoc. azokat életeijs mind órócke.

Ez ô illy nagy hatalmasságabol azert, ez mintegy hauual Atyaual es hét Lelkeuel egyetembe teremtte, ez egez vilagot, hogy mihent valaminec azt monda. Legyen meg ottan meg lót: Vgy mostis mihent hól valamelly hylotoac, kelly fel, ottan fel kel, azon keppen akar mi nyaualyankba, mikor valami testűnc, heműoc, nyeluunc, hiuunc, belenc, feiunc fay, vagy meg veljet, mihenz mongya epüly meg, ottan meg epül: Hogý ez erő es halalom legyen ô benne, meg bizonyította loc czuda teteliuelis, es loc keppen bizonyitta az egez hent Iralis. De mit hogý ez vilag közzül kevesen tanullyac, azert keuchenis hi;jic, es azoc hal;nat nem ve hic.

De az hiucc náponkent erölödacec ez hitben, es azert ôc tisti h;emekbenis, okosságókba es értelmekben iobbau iobbán vilago lodoac, hogy az ô halalokat, es minden ht. Epüly eis ez hisben, hogy a Christus eras nyugot az halalban:

H V M O N H T D I C V R N A P I E V A N
vekneç halalokat nem halalnac, hanem ezzé
aluuasnaç, sör édes nyuguanac tartyac. Hogy
midön el temeterneç, azkor az koporsoba
ezac vgy tetetic magokat, mint az el fara-

Efa. 26. dot ember az ó aluuo hazaba, es mint az be-
1. Cor. 15. teg nyugkje azkor mikor alukje, így ókis
1. Tess. 4: nyugolnaç az ó koporsoiokbannis. Hol ó-
Minemúnyug. ket nem haborgattyá lem az testnec loc hár
nas az biukucc ezer fértelems bûne, es az miat soc ezer faya-
tejti halaloc. dalmi es nehességi, sem az ördögnaç hárta-
lan álnoc gyûhössége es kisírte, lem ez vi-
lagi gonol; emberekneç irigyslege, kevelyle-
ge, gonol; pelda adala. Hanem minden ezt kút
meg menekedni, nagy czendesleguel varianc
az fel költeknec, az fel tamadasnac öruende-
tes napiat, mikor testestül lelkestüli Nagy es
meg gondolhatatlan ekeslegeckel fel tamad-
van: Egy örökke valo fonyes es diczöleges
napra fel kelneç, az Istennec es minden ó An-
gyalinac es l;entinec örökke valo tarlasagara;
kinac nyugadalmat es örömet, most lenki
czac meg sem gondolhatya.

Ily heme, ehe, értelme volt amaz vén tsi-
pezo Simeonnac: Ily lobnac, illy David ki-
salyinac, illy az Prophetaknac, az Aposto-
lokac

lokneç, illy minden hiuekneç, kikneç írások. Eze 26.
 bol canully lèp biztatalokat, à miatenis ir.
 tam az Negyedic Re;be eleg bôwen az Li-
 zenhetedic wrnapian.

Ezech: 33.
 Dan. 12.
 Osee 13.

Immár hollyunc Harmad rendben à nép
 meuereseröl? Midön mondana Iesus,
 àz Leanzo alusic, az sipoloc, es az
 collyongo lokasag meg meuete.

Ez meueresegrölis melto felôtte nagy dol *Ac czufolokról.*
 gokat canulnunc: Mert világ kezdetitûl fog 2. Pet. 3.
 ua, voltac es leßnec ez fele czufoloc, Es à mi
 okosságunkis egyebet ô magastul nem tud,
 hanem hogy az WR Iesus Christus nac
 minden dolgoit neuesse, kit az pokolbeli ör-
 dögislockeppen neuelten neuel: Deà mintaz
 w; Christus ja nep neuereset vihont meg ne-
 ueti, es mind az sipolokat, es tolyongo ne-
 uerô nepeket, lôt az ördögetis, es az halal-
 tis vihont meg czufolya, Es mind azoc el-
 len az ô ereict nagy felséges keppen meg mu-
 tattyá, Igy kelletic minnekünkis mindenic *Mijs meueſſke*
 ellen szemben allanunt, es ôket az WR Iesus öke.
 Christusbán meg czufolnunc. A mint à he-
 geny meg keseredet Isyrustis biztarhi keede,

mis

*az vr vihont
 meg meneti a po-
 kat, kie öszti me-
 uetic.*

VISZON ÓTÓDIC VRNAPI EVAR.

midőn ítélné, hogy térne meg, mert icas
már hiaba vinné hazahoz az Mestert. Mert
sz ó Leanya meg holt: Monda az WR: Ne
félj Iayrus bizzal czac. Ezért kevánnyis mi
tulunkis, hogy ne félyünk ne gondoljunk a
mi okosságunkkal, esaz ördögnek hazuglás
gaual, es ez viagnac bolond tanaczaual: Ha
nem mint Iayrus, mind annyi loczaygo nép
ellen, czac az egy Ias vs Christusne birta-
tatra figyelmezze, így mijs czac az Istenn
igeire nézzünk, es az valamigt birtat, szte-

Erökdedekkel röslén kihúzakben körítse. Mondom persig
erősen holtig hogy erősen oda körítse: Mert loha egy
kem pillantásra is az ist, az okosság, az ördög es ez világ meg nem hűnnek meg habo-
ritani minket az WR Christusne és az ó
berne való bizodalomnac tüneteleivel. Az
a. p. t. 3 mint sokan az elő világiaskis nevetett Noet,
Math. 9 az után az Saduceuloc az WR Christust, es
Aster. 17. 23 minden Prophetakat, Apostolokat loc kep-
pen rangalta ez világ szert, hogy hirdetnec
az halottaknak fel tamadalat, Az bűnösem-
berne Christus által való meg igazulalat, es
ez ó örök környet.

De

De viljost ökis lockeppen meg nevetet-
nec az ô bolondsgokban az WR Christu-
stul es az ô hiueitûl, Es az felôr teljess le-
leter azoknac à czufoloknac, sem latasba, sem
ételelembé, az mellyeket az hiuec, latnac es
étnec, à mint ittis czelekedec, Mert:

Mindeneket ki úzuen, melle vgo-
ue à gyermeknec atyat es anyat, es
azokat, a kic ô vele valanac, es be mo-
ne oda, à hol az gyermec feklic va-
la: Es meg foguan à gyermetskenec
kezet, monda neki: Talitha cumi,
Melly magyarazua ezt thesi: Léan-
zo, mondóm te neked, kelly fel. Es
leg ottan fel kele à Leanzo, es iár va-
la. Vala kedig tizenket eztendös,
Es felôtre igen el amelkodanac. Es
erößen meg hagyja nekic, hogy sen-
ki ezt meg ne tudna: Es monda, ho-
gy enni adnanac.

EVANGETIA DE DIC VERNACI EVAN.

Rdecentes lelki ostorez, hogy az WR

CHRISTVS el röyti az ö dolganac latait

Matth. 7: es érzelmet azoknál kic öret czufollyac, kik-

ninc nem adgya az ögentit mint az maró E-

beknec es farba heuerö dílnaknac, kiker el

hagy az önnön vaklegokban, hogy latusq

Ela. 6.

Joan. 12. ne lasianac, es haluan ne hallyanac, es értuea

2. Cor. 4: semmit ne érthesseneac, Söt agyon üt rehuges

et;uel, hogy mint az vakoc tapogiamac még

az dél hinebennis. Oh ki nagy sokkon tölk

ez be mostis kic az ö hent Evangelionac

nyilvani valo predikallasara annyi vaksagual

rohantac, mint az Sodomabelies az Loth

hazara, Mi kérídcz wrat, minket erezhjen

hogy az wr bo

erezhjen minket: be mint az gyermec hóléit es az ö tanyitua-

nit hogy mijs nézuen es értuen az ö czele-

kedetit, amelykodhassunc es mindenkiböl

caerhessüdö ö h. selleget. Segíten az ö h. Let-

kek által, hogy figyelmesen halgathassuc az ö

drága Evangeliomat, es aitatoson nézhesseuc

az ö hatalmas ifudaítetelit, es azokbol elmel-

kedhessünc mid éyelmid nappal ö rolt. Ho-

gy meg ismeruen öret, Istennec Fianac mi

Idu öziteneknec lenni, mind bün ördög halal,

es karhozat, es minden siralom es haboru-

ellsa

ellen ezac egy edül ö hozza es ö általa az ö hét
 Áriahoz fol, amhassanc, es megis tartasi, ac
 az örök életre Amen. De megis többet
 hollyunc az meg czufolastrol. Micsit hogy ^{Megis az czufuso}
 minden rend köröt még az Leanzoc es if-
 fias, es ag babac, es deliac es papoc,
 wrec, es bőlczec köztis, es az pokolnac mis-
 dan seregi közt, soc fele czufolasoc vadnac;
 Az hiucc meg emlekezzene az Dávid ha-
 uarol, hogy bodog az ember ki nem iárc az
 istenteleneknac vtan, es nem ült az czufolok ^{psal.} v
 pac hekibe.

Rötkereses dolog ez, hogy az elő WR Oh binagy deko
 Istén az öhenc Fiaval minden dolgaiba meg ^{fagat e tloni vco}
 nevetesse, kídalmaztasse, es haborítasse ^{ucses.}
 Szatannac tagiaitul, De isy ki igen keserues ^{Lnc. 6.}
 Szalomra fordul az ö nevetleg, kinec l, öroyú
 seget senki meg l, m gondolhatya, Vihort ^{Ki mensi lacs}
 el iő az idő hogy azoc kic az wr kic meg ne- ^{az okerekból}
 ujetesse, czufoltatottac, kídalmaztac, ha- ^{ó hanc:}
 borgatottac, azoc vihort meg nyugoknac. ^{Esa. 5.}
 ördinc es vigadnac meg mondhat elan ö ^{Luc. 16.}
 römmel, A mint hogy írtis az WR Chri-
 stus, es az Leanzo hűlei layrus, es az WR
 ca zycsani czufolatuan komoru hűul me-

H V S K O N Ó T Ó D I C V R N A P I E V A N.

nenec be az hazba : Es az itkin allac nagy
katzagassal es czufolodassal gugolyac az be
men oket : De azonba midon az WR az
megholt Leany gyermeknec czac egy houal
azt mondana , kelly fel , es ottan fel kelne .
Ezbol melly nagy örööm tamad ot azoc köze
kie ezre néztec , es kiualtkeppen az gyermets
kenec az húlei azon mint örvendeztec . Es az
wiba érótte mint édeskertec , senki elegge
meg nem gondolhatya : Es igy az wiis ö
tülöc nagy fel magaztaltatua , a czufolas ke-
lyet tiztelleget vün , Azonkeppen az ö hiue-
jjs az homorulag helyet mindenysias nagy
örömet vonec : Viljont mind azoc kic ot ki-
kognac , gugolyodnac es kakognac vala mind
el pirulanac , miad az ö hazug atyockal az
czufolo pokolbeli ördöggel . Igy iernac meis
 minden röndbelice közör , akar keuely böl-
czec , fris hőlce , gőgős deliac , akar finnyas es
szonyoc . Leanzac , iffiacl , akar torkosés za-
balo kazdag papoc , baratoc , wrac , nemessic ;
es akar kaba bolond kösleget legyenc , miud
iay nekic , valakic az iot az őszeslegest , az di-
cerest meg neuert ,

Igy

Igy iár még ô maga is az pokol es önnec minden ereje es minden serege, az báñ, az átöc, az halal, Hogy á mint most mihenc az WR C H R I S T V S ezt monda az holt Leanzonac, kelly fel. Es ottan vilja tér az lelke, es az halal sem miük, ppen meg nem tare battya, hanem az WR hauara ottan fel kel kelní, es engedni kelneki: Igy leljen az vtol. Ioam 11.
so csponabis, hogy minden halot meg hal-Dán. 12.
lyá az é hauat, es arra minden nek ottan fel kel tamadni, es elő kel ezen wr Iesus Chri-
stus nek icelő heki eleibe állant. Es ot hemtól Rom. 14:
hembe meg fogiac hallani, Te halal hol az te 2. Cor. 5:
fukakod? mondom á te fukakod, az az, á bűn, Osce 13.
kiuel meg cziped es öled vala az embereket,
Es te pokol hol az te hatalmad? kiuel körö-
zed vala az embereket. Mondos ezeket az
WR az ô meg crufolokra nagy erés es
bathatos dörgöhsousal, kibe minden nek meg
sem ülnec, fogia ki mondani az Sarannac, es
az ô seregenec, minden hitetleneknekc reműs
lelekre, es az ô benne bizo hauknec ôröké
yaló ôrómekre.

Ez tanulagod ezból, hogy az crufolokat
ki lekeztenek az hazbol, czac az ô benne bi-

WVISON 8 T 8 DIC V R N A P I E V A N

zo hiuec előt tamazta fel az Leanzot.

Fellyle exbolis
ag istene. Kiböl mi tanu lyuc feloi az WR Istene
exbolis, hogy ötet minden behedébe es min-
den czelekedetibe igen nagy amelkodaslat
meg beczállyúc. Es mindenekbe tiztellyúc;
hogy v kont'öis minket mindenekbe tiztelle-
lyen à mint fogata, az kic engem; iztelence
azokat enis tiztalem, az kic engem meg vial-
nac, azokat enis meg vralom.

Miert tiltotta az
wy, hogy ne hir- sz WR Christus felőtte igen meg tiltya
dissz ex erzdar, hogy ezen ne hirdetnec, Hikem & hirdetes által
hogy az Leanzot neukednec az ó tiztellege?

F A L L E T .

Vélem azt, hogy ez è tilalom czac egy ia-
czac ideig valo
tilalom volt ex. deig valo volt, hogy mig az nepl takarod-
nac az hoztul, addig oda ki ezt ki ne monda-
nac: Mert az WR Christus latta minemű
nagy kabaslag vagyon az emberi nemzetben,
ki midön hírtelen lát valami nagy wy dolgoz-
orra felőtte mohon csic es ezer bolond ite-
lezetet teljes felöle. Talán az nepl halaszt
hicer, hogy az Leanzo fel tamadot, mind sz
hazra todultac veina, es ot soc keppen kabal-
kottac volna. Azert az WR igen hep érre-
meles

minden magat tartuan. Egyebeket is sokkor
 tiltotta meg, hogy hamar sze ne hirdetne. Mint
 mikor hincet el valtoztatta, ez-
 kor vgyan meg mondotta miig ne hirdesse.
 nechogy addig mig o fel tamados. Igy mo-
 stis azt kevanny, hogy az o illy nagy eruda-
 latos io tete czac lassan lassan idore teriodae-
 ki, hogy az emberekis vgy iob iteleterekel kol
 hassanak horza, es tobb es igazb értelmet ve-
 hessene felöle. Lehet egys okais, hogy mi-
 is minden értelmetlen es alazatoslagbol cz-
 lekedne, es akar melly nagy dolgainkban-
 mis semmit ne kérkődnenc es ne kevelyked-
 nenc, hanem mindenekbe czac az WR Is-
 tent diczernenc. Es ha mit hamar meg nem
 Erthetnenc, arrol az utannis gondolkodnanc.
 A mint hsz Mariarolis loc helyen vagyon Lxx. 2.
 ez: Hogy midön nem értene az WR Chri-
 stusnak dolgasit ausagy hauvit, kivebe forgar-
 han gondolkodot rola. Illy halkal, czeleke-
 det az fel tamadasnak is ki icsentelebe az wa,
 Illy halkal canxit mostis mit ketis, wiig az ép-
 segre iutunc, az kibe o maga vagyon. Kire
 legitennis o kient fellsge mindoya-
 junkt, Amen.

Mis

HVSZONSTÖDÍC VRNAPI EVAN.
Mit hallanc érczúc meg Summa sige
tigatis.

S U M M A I A :

Ket nemes Historiat hallanc az mi WR
Iunc Iesvs Christus felöls:

Elölier hogy egy igen nagy betegassonyi
állat, kin tizeket eztendőig volt az vér sou
lyas, ki miat mindeneket az oruosokra kölk
töt volt, de még inkab el nehezítetet volt;
Mihent az WR Iesvs Christus nac czac a
ruhaia peremet illetueis, ottan meg gyó
gyula.

Masodikor az Isayrulnac tizenket eztendős
Leanzo gyermeke, midön halva fekünec, es
immár temerai kehítenec, ottan fel kell, mi
hent az WR öret illetuen, azt monta, Lean
kelly fel.

Mind éket nagy csudanac fő halna ez: hogy
erősítésc minket is az WR Iesus Christus
nac igaz ismeretibe, es benne valo bizodás
lomban: Az Credonac az mi hitünc vallan
siaac agazati kerint: Holot öret Istenne
Fianac mondgyuc, ki fogantatos hent Leg
leketül, s áleter kúrcul, kint hívedet, meg holt,
fel tamadot, menybe ment, úla az Aryanac
jobb

Iobiara, el iő fel tamaztani es itelni mindeneket, ki hő kolone es engezelőnc az ó ſ;. Attya előt, kitül küld es ád hent Leiket, ki által wyonnán hűl, meg hentel, bir, erősít, ki ádt nyitokat, hogy azoknac tanyitaloc es az Sacramentomoknac hulgaltatasoc által az ó lelke gyúyczón az órőc életre valo hiuket, es azoc közöt herezzen egyesseget, Azoknac bizonnyal hirdeteti bűnöc boczanarryat, Es valoba megis leszneç boczatua mennybennis, kiket felis tamazt es be viljen az órőc életre.

Mind ezeket erősítie es bizonyittyaç az mai ket czudac az mi wrunc Iesus Christus felől.

Ezéc felől voltac egyeb h̄ep tanusagokís. Miert nem bőytölte az WR Christus az ó tanyituanit, vgy mint Ianos es az Phariseusoc.

Az Iayrus minemű hittel ment volt az wrhoz, előſter czac beteg Leanyahoz hiuan öter.

Az WR melly gyors az indulasba.

Az vérkorlágos alfonyis minemű hittel ragatta meg az WR ruhaiat.

mm

Hogy,

WVSZON ȘTÖDIC VRNAPI EVAN.

Hogy az ruha ragadas bolond aitatoság-
bolis meg lehetet, De hent Lélec átalis le-
hetet, kic mi ne köueſſac.

Hogy az erő, Christusbol ment ki.
Miert ielenti ki az WR az titkon löt dol-
got.

Miert bizata iouendőreis.
Hicit mint magaztala.
Sjolanc az layrus hiti mint rongaltatot;
Midón hirt hoznanac az Leanya halalarol.
Arban az WR öret mint erősítőte.
Sjolanc az Sipolokrol,
Az WR édes ſhauarol, hogy aluuonac
monda az Leanzor.

Az czufolo nepról.
Az czufoloknac ki rekezteseröl.
Az harom tanyituanac es az ſhácknac
ielen letekról.

Az Leany fel rámadasarol.
Es arrol, Miert haita hogy ne hirdesse.
Mind ezeknec mélyib értekezesiben ne ro-
stekegyenec az hiucc töb töb édes tanula-
gokat venni. Mert mindenig órabs es hem-
pillantasban, hol egyic, hol masic, hol a töb-
bi kelleuni fognac loc fele vigaztalunkra es
tpü-

AZ VR LELKE NAPIA VTAN. 506
epületünkre. A mint az hiuec igen iol érzi-
kis ezt ô magokban, azert votalan foci h; p ta-
nulas általis oltalmazzac es erôsític ô mago-
kat.

De most mijs lèg fô keppen ez egy hal-
nat minden ket czudanac igen elhûnkbe ve-
gyâc, es erôslen h;luûnkben h;oritluc; Hogy
az Iesus Christus által bizonyyal mijs meg
h;abadulunc minden bûnból es bûntetésból,
Es noha meg halunc, De az mi halalunc ô na-
la czac aluuas, Kiböl felis tamaztatunc hogy
mind ôrôcke élhetessânc. Melly hitben hogy
végig meg maradhaslunc, es az által meg tar-
taslunc az ôrôc életre, Konyôrôguen à mi ke-
gyelmes Atyanknac, mondgyuc el imiz le-
matlagot.

I M A T S A G,

MIndenhato VVR Isten, ki å te
hent Fiadnac általa, az bûonec bozsa-
dattyat, es az ôrôc halabol valo meg h;aba-
dulast mi nekunc meg igerted: Kérunc tege-
det, e rôsits meg minket az te hent Lelked-
nec általa, hogy mi å te kegyelmeslegedbe va-
mm ij lo

MVSZON&T&ODIC VRNAPI EVAN.

Io bizodalomba à Christus által naponként
öregbedgyűnc. Es à remens gbe meg marad
bassunc. hogy meg nem halunc hanem czac
el alukunc. Es à te s;ent Fiadnac Iesvs
Christusnae általa à végfö napon ismet
fel kerkenünc. Amen.

ERTS MEG EZT.

Het bőv Predikacioban igen ielcs es felöltie nagy Bükséges
tanusagokat írtam az Halalrol az Negyedic Reszbe, az Tizen
hetedic wnapian az s;ent Haromság napi rögn. Ha azokat
gyakran alsal olna'od, meg erzed soc fele druga épületeider bea
lóle. Ott azers meg salaluan az halalrol valo fő tanusagokat,
itt immár azonokat nem kaporítom. Hanem ezt egy Kerdés
röl feltelek: Ha illike az dög halal elől el futni, De czhöl legyeb
Bükséges tanusaginkis leßneç, à mims mayd meg hallyuc. Melo
lyec mind az Caroli Peter iambor isten felő Tanyito tarsome
nac irasi berint leßneç.

A Z

AZ DÓG HA-

LALROL VALO

TANVSAGOC.

x x

Œt röndben imezeket tanullyuc meg
az Dög halal felöl,

Előšer, Honnan legyen az dög halal? Itt
meg értyűc hogy Istennec ostorabol legyen.

Malod;or, Mi okaert boczattyia Isten az
dög halalt az emberekre? It elő ſamlalunc
egy nihany bünököt, à melly bünökneç bün
terelere boczattyia Isten az dög halalt: Mint
az baluanyozas, az hiteltenfeg, az kecslyegs
es az kegyetenfeg.

Harmad;or, Az hiuckre minemü okok-
est boczat Isten dög halalt? Es meg hal-
lyuc, hogy niha öket az fele halallal el rá-
gadgya, hogy ki vegye öket az istentelenec
közzül, Es hogy nagyob haragiat ne laſlac
Istennec, Auagy az által vonſa öket pén-
tenciarra, auagy probalya vele az ó hitöket,
auagy fel razza öket nagyob vigyazalra.

mm iij Ne;

W V E C O N S T A D I C V R N A P I S V A N S

Negyedjér imez kérdesre felelőnc: Szabád el menny sz dög halal előt? Kiról az en tettelem ez lehet, hogy Szabad nihá, de azkoris io móddal es io okockal, Niha penig nem Szabad.

Vgyan ottan meg felelőnc azoknakis, az kic azt mondgyac: Hogy semmi keppen nem Szabad el menny az halal előt.

OEtödjér es utolsjor erről Szolunc: Mint kel magunk vilélni az dög halalkort.

Ez öt dolgot iol meg tatuálni igen hasznos az dög halalkort. Szolliunc az Elsőről.

AZ ELSŐRŐL:
Honnán vagyon az dög halal?

FELLELET.

Minden bántetés istensől vagyon, az dög halalis.
Az Amos Propheta harmadik rehjebe aze mondgya, hogy az yarosba semmi gonosz ninczen, az az, semmi habotusag, nyomorulag, es veszedelem, mellyet az I E H O V A Istennem cselekednec. Mikeppen azert minden habotusagoc es nyomorulagoc Istent tanazabol leszne, es végezet akarattyabol, azonkeppen az Dög halalis nem töri nekiből, vagy az vak hárencziből, hanem Isten nekeze

végezzeleböl és akarattyabol tamad az emberek közöt, melly doleg nyiluan való bizonylagokbol meg tettezic, hogy igaz legyen: Exodus. 9. az Pharaonac Isten azt mondya: Íme az en k zemet teraytad ki nyuvtuan meg verlek tegedet, az te nepedet en meg verem döggel, és el vél; te ez földröl, Jerem. 14. En meg emeztem öket, segyuerrel, chfeguel, és dög halatus. Jerem. 27. Ehseguel es dög halatus en meg latogatlae. Lásd meg annac felötte Ezechielnel, cap. 56 7 33. 38. Azonkeppen à Moyselnél Leuitic. 20. így hól az Isten: Ha az eo paranczolatim a nem czelekeditec, dög halalt boczarac ti körzitekben. Bolondoskodnac szert az Philo sophusac, az okosság hérint való bőlcze, es az töb Istenetlen emberet, kic az dög halalt tulaydonittya, auagy czac az Czillagoknac forgasanac, Napnac, es Holdnac sogyatkozasanac, auagy az Egnec dögletelesgenec, es egyeb küllő okoknac. Mert noha az Isten küllő erközök által czelekedic, mind az által az Isten az ló Ok, fő hér, die enne, az ki az erközöket az ö akarattyá hériot igazgattya. Ha az Eg meg dög öltetikis, honnan vagyon

H V S Z O N S T Ó D I C V R N A P I E V A N .

ez? Nemde az Istennec tanaczabolé, az ki mindeneket bir es igazgat? Ha egyicá ma-
fiktul meg dögleltetikis, nemdé ez nem Išt-
ten akarattyabol vagyoné, kinec gondgya
visclele alat mindenec vadnac;

MASIC KER DES R ö I :
Mi okaert boczattyá Isten az
dög halalt az emberekre?

FELELET:

Nagy sokan az dög halalnac okát, mó-
gyac leoni az Euangeliomnac tudomanyat,
es ennek igazan valo hirdeteset. Mert azt
mondgyac, hogy miolta az Euangeliomnac
tudomanya hirdettetie, az olta h;allot reanc
mind segyuer, mind chleg, mind dög halal,
mind egyeb nyomorulag. Mikeppen az Ied-
rem tânae 44. részébe azt mondgyac vala:
Mig h;olgalunc vala az Egneç álkotmaninac,
es ó neki áldozunc vala, minden élelegetelbő-
uölkedunc vala, es iol vala mi ntkünac dol-
gunc, es semmi gonoztnem latunc vala. De
mihelyen meg h;ünenc áldozni az Egneç Ki-
ralyne akjonyanac, minden h;ükieg kóuetke-

Regies wy be-
lond velchedes,
Isteni ostorozas
felöl.

rec reanc, fegyverrel, chleguel, es dôguel meg emeztetenc. Az Apostoloc vtan valo idök bennis ezzel karhoztatcyac vala az paganoc sz Kereztyeneket, mellyet nagy bôwleguel meg hamisit Cyprianus Martyr Demetrianus ellen, ki az Isten Ecclesiaianac kregyetlen haborgatoi vala. Es hent Agoston de Ciuitate Dei lib: 3. cap: 17.

Aunacokaiert az Isten Lelke meg mutatja, hogy az dôg halalnac oka nem az kereztyei tudomany, es az Euangeliomnac vallasa, hanem az Istennecc töruenye ellen valo vndoc bûnöe ennecc igaz okai. mint az rôb veljedelmeknec. Közönseges keppen azert, Isten az ô igaz iteleriból az bâaert boczar-tya emberekre, es az ô Töruenyenec meg hiegelsiert az dôg halalt. Igy tanyit az Isteu Leuit. 26, Ha az en toruenyemet nem akar iatoc be venui, es kôuetni, de ennekem elle nem iatroc, enis tú ellenerec fel ramadoc, es meg verlec tüteket hetszer az tûbûneitekert: Es mikorom az fegyver előt el suttoc az erôs varosba, dog halalt boczatoc túkôzitekben. Deuteron. 28, Hogy ha halgatni nem akarod az te wradnac Istenednec hauz, hogy

D D meg

Az Isten parancs
ezolati ellen râ-
lo velekes, okai
minden sele os-
tornecc.

H V S C O N Ó T Ó D I C V R N A P I E V A N

mig örizz és meg tarczad az ó paranczo-
lattyat, átkozot les; az varosban, és átkozot
les; az mezön, az Isten dög halalt bocztat te-
read, miglen meg emezt az földről, melly-
be tegedet be akar vinni.

Kiáltkeppen penig es nevezet hérint az
Tö es eljő Oba
az dög halalnac,
az baluanyozas. dög halalnac ellő okat az irasban talallyuc à
baluany Isteneknec, faragot képi kacec, meg
holt henteknec, es egyeb teremiet állatoknac
imadasokat es tizteleteket. Mert melto, es
Isten igasságahoz illendődolog, hogy az kic
az baluanyokat, meg holt állatokat tiztelic,
ismet halalnac, dögnek általa büntetesse meg.
Erről soe bizonysegine vadoac az hent iras-
ban: Jerem. 15. Ez mondgya az Iehoua Iſ-
ten, az kit en halatra röndeltem, halatra men-
nyen, az kit chlegre, mennyen az chlegre, az
kit foglagra, mennyen az foglagra, az Manat-
les baluanyozasaiert. Azonkeppen Icr. 21.
mikor Zedechias Kiraly Jeremiashoz kül-
döt volna, hogy meg tudakozzec mi legyen
vége az hadoac, mintert hogy Nabuchodonos-
zor Jerusalemet immár reahallotta vala, azt
felele: Hogy az ó baluanyozasaiert meg ve-
si az vagosban az embereket fegyuerrel, es
dög

dög halallat. Hasonlatos keppen tanyít az
Isten Letke Ircem. 44. es Eze. 5.7.12.14. 28.

Malodic Oka, nem hinni, es nem enged-
ni az Istennec hauanac, nem halgatni es meg
nem beczölleni az Istennec igejet, Mikeppen ^{Isten igejenc}
Num. 14. az Isten azt mondya Moylelnec.
<sup>meg nala, es á
hucelenfeg.</sup>

Meddig geriezzi ez nepl az en haragoniat, es
meddig nem hisznecc ennekem, es az Legyek-
nac mallycket en czelekedem? Meg verem
őret dög halallal, es el törlém őret. Miert
hogy azert mostannis minden emberknel
bőczeleli az Isten haua, nem halgattyac, nem
bihnec neki, nem cruda ha az Isten dög ha-
salual emezt minketis.

Harmadic Oka; Az keuelyseg, fel fuual-
kodás, es Istennec vakmerő keppen valo ki-
sztelel: Mikeppen ez meg tett zic az Dauid
Historiai ba, 1. Reg. 24. 1. Por. 21. kimikor
keuelysegból meg hamaltatta volna az Isten
népet, hukon harom ezer embert emezette
meg dög halallal, mallyet az Angyalnac ál-
tala raioc boczata.

Negyedic Oka, az kegyesleg, hamis
szandekert valo törueny cetelec, áruáknac,
szurgyakacc meg oyo moritac, kikirt az
an ij bitet-

H V S Z O N Ó T Ö D I C V R N A P I E V A N .

hiteleneket az WR hertelen való halallal ki
törli ez földnecc haimot, mint a hent David
mondgy : Impij non dimidiabunt dies suos,
az Istentelen gonosz emberec, felét sem elie
meg idei knec.

O Etödik Oka. Az Istentől kerezzetet Sa-
cramentomok meg vatalata, es azokkal va-
nac meg vda'la, es attal valo go-
lo gonoszul éles. Mint hent Pál 1. Corinth 11.,
tanyit, hogy az Corinthusba loc beteges,
soc erőtlenee vadnac, hogy az WR Vaczo-
raiaual nem iol élnee vala.

Ezec neuget herint fó Okai az dôghalal-
nac: De derék kíppen akar mi sele bániis o-
ka lehet, mind az uiz parancsolat herint Mint
az Istent nem ismeroi, nem félni, benne nem
bizni, fel fuvalkodni, zugodni. Az ô igejet
us neuget nem beczüni, az ô ónnepen ez vilá-
gi életre valot úzni Elöttánc iaroinkat nem
tiztelní, ölni, haragoskodni, paraznalkodni;
lopani, czalni, hamis perpetuwart úzni, es akar
miczoda bôben heverni, olly vesalatos ihos-
nyá Ist:ta elôc, ki miat segyurrel, chseguel,
dôggel vari le az embereket, ha azokkal sem
gondolnac, végre ôket veti az ôrôc karho-
zatra.

Tchaz

Tehát visszalév minden felle bútot, és min-
nec előtte östoroztatnanc az előt hosszúké
etni belölle. Igy ha mi magunk dorgalnuc
magukat, az Isten nem dorgalna bennünket.
1. Cor. II.

HARMADIC KERDES:

Vgyan ezen okokert buntetie az
Isten a hiueketis dög halallat?

FELELET.

Iollhet az kegyelem edényibennis, még
halaltatnac gyakorta ez bánné, mert az ör-
dög sokeppen cytegeti éketis, es azkor ö-
verenice dög has-
kis ezen bénökert östoroztatnac, mind az által-
tal sőkeppen azokra imez okokertis bocza-
tya Isten az dög halalt.

Először az hiueket ki hedegeti Isten ez vi-
ligbol, hogy azoknac halatlockai ez vilag-
nac hala adatlanlagat meg bunt sic. Mert
Istennec draga ajandeka, mikoron iambor
is Isten séle embereket ád minden rendben,
mellyet miret hogy ez vilag nem tud meg
beczülleni, az Isten az ö ajandeket ismer el
yíghi az hala adatlapoktul. Mikor azért vagy

H V S Z O N Ó T Ó D I C V R N A P I E V A N.

Iamhbor Kererzten leiedelmet veljen ki ez vilagbol, vagy igaz kererzten Predikatorokat, vagy io ches tanaczolokat. Meg emelkezzen hogy ez Isten haragia legyen, az mi haladatlanlagunknak meg buntetelere.

2.

Hogy az nagyob
buntetel ne eriec

Masodhbor, ki szedegeti Isten az hiueket, hogy ez vilagra kouetkozendő haborulsgokat, segyueret, ehleget, rabsagot meg ne kostollyanac. Igy kol az Isten Elsa: 26. En hiutismennyetec be az tu rötyec hazatokbá, es aycotokat egy kevesse záriatoc be, míg az WRnae nagy haragia el mulic, melly az földre kouetkozendő. Mikorom az Sarrazenusoc meg shallottae volna Hippo varosat; mellyben sicut Agoston fő tanyito valakönyörge Istennec, hogy ne iutta az rabsagrat; ezert az varosnac meg vetele előt Isten ötez az örök életre ki hiua. Jerusalem veszedelme előt sokakat masuua vitt az Isten, es fokan előtte ki multacsaz wrban.

3. Hartmadhbor, Az hirtelen valo dög halal-

lal az penitenciara vonja Isten az kegyelem vonja a bineket nec edenit, hogy ez vilagual együt el ne veszenec. Meg vralatyta ó velecc e vilagot minden frissegeuel egyet.mben, hogy az el isz- uendő

Agoston nagy
veszedelme előt
hol meg,

uendő öröc életnec meg oyeresere vilellyenes gondot.

Negyed'ster: Boczat az Isten dögöt az ő ueireis, hogy ezeknec hitet, tőkelletessége. ^{proballya hitet.} 4.

ket, es álhatatosságokat meg proballya, mint az lobot, es az Ezechias Kiralyt Isten meg probala.

Ötöd'ster: Iot minket az vigyazastra az mi hiustalunkban, es az sánneken valo kő, ^{Inti ökcs vigya-}
örgesre, mind mi magunkert, es hazunc nepeiert, mind az mi scle baratinkert. ^{zastra.} 5.

Hatod'sor: Hogy az Isten az atyafui lse. ^{Fel indit egy masz}
reteret meg proballya mi bennanc, az mi ^{hoz valo könybe}
beteg nyomorult atyankfaihoz. Ezeket a. ^{riletres}
kar mi egyeb scle ostrombánni es;ekbe vegye az hiucc. 6.

NEG YEDIC KER DES. Siabade az dög halal előt el menni?

FELELET.

Iollhet tudom, hogy nagy loc emberec külömb értelemben vadnac ez dolog felöl, mind az átal az en Sententiam es értelm: m ez: Miképpen az bűdös dögös hazbol ha szabad az dögös bád az tiszta Egre, es tiszta hazba be menni, ^{belyről tisztara}
^{hogy} menni.

HVSZONÓTÖDIC VRNAPI EVAN.

hogy az betegleget eltauoztaSSad, azonkeppen az dögös helyről l;abad ìo leiki ilmeretel kereztyen emberneC el menni. Az dög halal nih; egez tartoment el foly, niha czac egy vagy ket varost, az többi ürelec az dög-tül es tiztaC, miikeppen az ellenségnec fegyvere nem mindenkoron közönséges. Azere miikeppen a fegyver elöt l;abad oda meened, hol az ellenség fegyvere ninczen: Az ehleg elöt, l;abad oly varosba es tartományba meened, hol életednec caplalásara valo ezközt talalhatz: Azonkeppen az dögös varosbol, auagy tartománybol l;abad az tiztaC egre el meened mas varosba, auagy tartományba.

Forgatásra valo Felelet:

Forgatásra valo
felelet.

De it előszer ezt forgattyattyac nagy so-
kan, Ha Isten ostora az dög halal, hát nem
l;abad el futni előle?

Noha Isten ostora
ra az dög, De
azert vgyan ba-
bad előse el men-
ni:

Nem kóvetkózic, hogy Isten ostora, azert
nem l;abad el menni: Mert az pogán fegyue
bad előse el men- reis Isten ostora, de ha Isten el boczat elörte,
ni kisirczed meg ötet. Az ehlegis Isten neC
ostora, de ha Isten te neked módot ad annac
el taz-

eltauoztatasara, ne vtald meg sz Istentül ren
deltetet ezkört. Ezonkeppen, vagy vagyon a
dög halal Isten ostora, De ha teneked a kol-
matoslegot es erőt ád az el meneset, ne v-
tald meg az ö gondgya vilelelet. Mint fegy
uer előc az kic el futnac, sokakat az Isten vi-
szá vonjon bántetésre, de azert vagyán hz-
bad az fegyuer előc el futni, azonkeppen az
kiket Isten dög halal által akar ki hijni ez vi-
lagbol, iollehet vagyán meg talál mindenút,
de azert, szabad io lelki ismerettel az dög e-
löt el menni.

Másodikor ezt forgattyac: Ha az Isten ha- Ma forgatja
tart vetet az en életemnec, melyet által nem
haghatoc, hát vagyán nem kerülhetem el az
halalt ha Isten az órat el hozta, vagy futoc,
vagy nem futoc?

FELELET:

Ha ez okoskodas helyen marad, hát or-
uossagual se ély az betegsegbe, mert batart Noha batart ves-
vetet Isten élecednec, melyet által nem hág-
hatz, hát az pogansugyere előt se meny el,
az chleg előt se meny maluua, mert ha Isten
el hozza oradat, ha kontalan az te el futasod,
De te bolyokas ki ezt forgatod, igy ved ezt

PUSTON & TÓDIC VRNAPI EVAN.

éjedbe : Vgy vsgyon hogy az Ist n hatart
vetet minden embereknek életinec, mellyet
Által nem haghatnac: De ezt az ó titkos
tanacsba végezte el te nálad nekù, melli-
yet te náked meg ne n id oter, meg sem a-
kar ielentesi: Hát bolondság arrol tudakoz-
nod à mit ó el akar magabas titkolni. Te ély-
ezek mido-
gunc.
az erkőzékel, mellyket az ó igei h rint te
elődbe ador, es rendelt az te életednec capla-
lasara, à többet lizzed Isten gondgya visel-
sere. Ha kenyeret ador, à te caplalasodra, ély-
vele, ne mond azt, hatart vetet Istn az en é-
letemnac, mellyet Által né hagbatoc, hát vgy
eszem vagy nem, de az orat vgyan nem kerül
hatem el. Ha modot ád benne, hogy io o ód
dal el mehetz az ellenleg tegyutter előt, ély az
Isteni út adatot erkőzzel, es meg ut kisürzed
ötet.

Harmad forgatya
sz.
Harmadikor ezt fürgattyac : Nem ragad
el à halal, mert Isten az, à ki az mi életük ket-
tattyac es caplallya?

FELLET.

Igaz hogy Istennek kül baiunc s alais le
nem eshetic, es azert nem dög halal, nem
egyb nyaualya ó akaratya ellen reanc
becs

nem halhat. De vikont ó röndölde ez, es ó akarattyia hogy mi fellyánc az ó fe-
nyegetetstől, es óyiuc magunc minden fe-
le veldélemről, tā e elker, értelmet, e-
rőt, es io Lelki ilmeretet kérue: OÉ
maga herzet oruossigot minden fele b-
tegleg ellen, ó maga modor hibot re-
gen ó Tóruenyben, az poklos emberek ál-
kiki mint oltalmazza magat, hogy azokat
inyen le illessec: CHRISTVS wrunc in i Leuit. 13:
az ó hiucit, hogy el fustanac az Ierusalem Matobi. 24:
vsh delme előt, de könyörögienec hogy
telbe ne legyen fata'oc, Ist:ii öket czud. kop-
pro ottis meg tarthatta vo'na, de tiha igy
tertzic hogy el tauozta'siac az veldélemet.
Lattyuc penig hogy loc fele betegleg raga-
do, mint az Vicketig, az Franiu, az
Eckes leb, Azo keppen az dögös beteg-
legis ó magba ragado termezetű, az mine
lattyuc hogy lokan meg dögötne c mihent
viha térnec az dögös hellyre, ha czac dög-
ös ruhat vshnekis reaioc, mihent czac
egy dögös ember meonyenni, biaar tíz-
ta hellyreis, es ha otth meg háland, e-
gyebkertiis meg dögösi: Mondom avert
oo ij vgy

HVSZON S T ÖDIC VR NAPI EVAN.

vgy mint ô magaba, az pestis, az dög, ragado, mérges, es meg ôlô termézetû, mint hozz gan yhoz nyul, read ragad, es meg bûdôlit, es habad le molnod, az merget ha meg eszed, meg degadoztat, es meg ôlâ tûz meg éget, az hab'ya uel ha vagnat, vagy poskuval lönec meg halhatz miatta: Mind az által Isten ha akarja meg tartihat, mind tûzbe, vizbe, dögbe, segyuerbe, A mint ez tûzbe meg tarta az harom ifjast, az vizbe Ionast

Dan. 3. az segyuerit előt Eli eust: Igy az dögbenvis
Ione 2. sockeppen meg tart mostis ákiket akar, mind az által elni az io ezközzel vgyan habad. Azert ez ô io ezközöt meg ne vrallyuc az dög benvis, mint az hidat, hi iot az vizben, az erös varat, az segyuerit az ellenseg ellen ô maga az Isten röndelte, Igy ô rendelt méreg ellenis, es dög ellenis oruossagot, De mint a hidat es hi iot ha akarja le fordithatty a latdad, io louadat, teregedet kô varodat lemamictheti, Igy az oruossagotis hasznatalan-na tak ti ha akarja: Ha el megyis, vrannad bozethatty a dögöt ha akarja: Azert az mint mikor hadba joduls, vizre megy, enni, innya akars, Isten ha uod legitlegû, Igy mikor

kor otuoss gyal él ; is, elôk : r önek i könyörögy, tôle kér y áldomast. Es az is ez módon, ha önek i kedues akaratty, legyen az, az öi ezközé meg gyopyulalodra, Ha nem akar i, legyen vgy à mint önek i tettzic. Igy Luc. 22.
A. 2 Reg. 24:
 konyörge az WR Christusis, Davidis. Zonkeppen czelekedgyel az dögös helyenis ;
 konyörögy ha ö fellegenc kedues, adgyon modot hogy mibes riztab h'yre, ha ád i o modot ved io ntuen hala adaslok; Ha penig ke
 heretetnel or maradni, ne fély, ne rötegy iáry, el à te riztedben, es konyörögy h'ntelen, ma-
 gadertis: masertis, Igy cielekede David Kira-
 lyis kinac konyörzelere meg h'necc à czapas;

Ezbôl nem azt tanuld, hogy miheint latod az dögöt raytad; ottan kezüly el futni, Ha-
 nem ezt tanuld: Ha Isten io modot ád az el menesbe, mennyil bár, De ha meg tartoz-
 tat, meg maradgy, Ha el megyis Isten herint
 meny, Ha meg maradhis, Isten herint mar-
 adgy. Mert neha Isten ellen minden dol-
 gunc hiaba valo, De ö velânc leuen ö általa,
 mindenuel iol élhetnec áz ö benne bizoc,
 Mert az öret heretöknecc mindenec iauokra Rom: 8:
 vadvanc, mind élet, mind halal, britegleg h'e-

genyleg, veresleg, tömlötz, halal, kic r fagy
 u a mint legyen, akar dög miat: mint kere-
 miat, Elsiet, Kereztelő lanost segyuerrel ölt-
 tec meg, ki öket Istentül el nem törkeltet-
 ta, Euangelista lanosnac soc fele haborusagi
 voltac mind vénsegeig, es agyaba beteg-
 seguel holt meg. Haac lokaig mind halalig vi-
 lagtalan volt, De akar mi es akar mally nagy,
 nyomorulag legyenvis, es akar mally röttes-
 netes es vt latos halal legyenis, ha olly vol-
 nais mit t Christus wrunknac, esugy à mel-
 lette valo toluioknac: akar fogoual (aggaf) -
 lanac, akar negy è, esugy aprora vagda lyanak
 is, akar dög miat hally meg, de semmi nyos-
 morufag miat Istensel nem idegenek hic azok-
 tül, hic öhezze kieknac, az ö h. Fia halalanac
 árdeme által. Keresd meg azert a dög halala-
 banis ö h; felleget, kérned adgyon n ódot az el-
 t uoztatalra, Ha ád, vedio nuszo, Ha nem ád
 modor, talam Isteni hatalmat czuda keppen
 akartia meg mutatni ray tad. Azert maradgy
 helyeden Es könyörögy ha kedves öneki tar-
 cron meg a dög köröz, Ha penig az általán
 d lebhalod it, legycárbanis az ö h, akaratya.

Ds h semmi meg nem tarroz at, ki miat el

menel à dögös fô drôl, hané czac magad fel ne kisirgesd az
szülkotságabot haqiod veted à te hitedet hog Isten.
te erôs hitd vagy tigy kisírteni,fogod az lftét
mint à ki kelheti e nekûl mage mutogatasárr
öklel ezer logusq kôzibe,auagy à ki á hár tetet
jerôl ala vgordic, midón laytoriaia vo'nais. Matth. 4.
A kinec segyuere lehetne,es segyuer nekûl me Eccles. 13.
gyé az ellensegre. Effelet mierthogy ô magoc
heretic es keresic az vekedelmet,elis v. kinec.

Te szert io es igaz értelemel tarczad ma-
gad à dögös varosbanis es házbâ,vgy hog ne
kisirgesd à te Istenedet. Ha lemi meg né tar-
toztat,menyel mas helre,lam hibûdôs lo,dish
no,eb halus fek'je hazad előt el vonhod hog
à döge által ne vertien,Ha arnyec serekbe eszel,
alig varod hogi ki salagy,ha ki à hárzbâ bôze
teken,io illatu fûstet elôzôd:Igy à frantutul
a poklossigul,vick tegel magad meg oszod,
az ártalmas ételt italt el tauoztatod. Ezrekep-
pen meg lehet Isten herint, hogy dögös van
varosbanis otalmazd magad,auag menyel elő-
le,auagy ha ott kel maradnod,tarts magadat
io ért.lancsen. Azo obaijen fellyed az Istent,
ketedet meg iobitsad, hûntelea imatkozzal,
Es ha Isten kevanya ki mulasod st. engegy
az ô hent akarattyonac. Eze-

IVSZONÓTÓ DIC VRNAPI EVAN.

Ezeket erac azert mondam, hogy ha valá
kinec az WR Isten engedne hogy magat o-
batna a dögöslegitől, az, io lelke ilmerettel meg
lehetne, kit Istennel köszönnyen, Kiról halá-
kat öneki adgyon.

D. imár holo azokrolis, az ki keßeritet-
tec az dögös helyen meg maradni, auagy ha
ki el megyenvis, az el menesbe mint tarcza
magat.

Negy fele maga tartasarol annac, à
ki az dög halal előtel akar men-
ni : Es arrolis á ki keßeritetec
meg maradni, lassuc mint
tarcza magat:

Az ki az dögös helyt meg akaria valzo-
tatni, az,imez Negy Condition ioleſebe ve-
gye.

Ilöker, hogy pogány módra híterlenség-
Istenül függyek ből ne meonyel az dög halal előt, mint ha à
elmenesbenvis. te életed az el futalon állana, hanem Isteni
félelemmel à te életedet az Istennel gond-
nya viselékere bizzad, es vgy ély az ó túle

rendeltetet, es engetteret ezkőzeckel. Masod:
 Hogy az közösges dög halalban ádógtál
 való félelmenben az Istenül reanc bizattatot
 közönleges titut hatra ne hadgyue. Ha
 sciedelem vagy, az dög halaloac ideieben a-
 lattad valokat nem s;abad az ellenseg keze-
 ben el hadnod, mert Isten ellen es az te tiz-
 ted ellen vétkezel. Ha tanycio vagy, à dög
 halaltul való félelmenben nem s;abad az Eccle-
 siat el hadnod, melynec gondgya vilcselere
 ez scie s;üklegnec ideien inkib köteles vagy,
 hogy holgaly tanytaloddal, seddeleddel, es
 vigaztala;oddal.

Harmad;or: hogy az atyafui heretitnec
 ellene ne vétkozel. Ha latod az dög halal-
 ba nyomorulagat, betegséget, húlsídac, fe-
 lesegédac, holgaidnac, felberatidoac, gon-
 gyokat vileld, el ne suls mellöle, mert à se-
 rettnec Reguliat fü bontod. Ha latod,
 hogy ninczen ki el temesi s;egeny sciebara-
 todat, ne suls el mellöle, temeld el tizesség-
 uel.

Negyed;her: Ha latod hogy az te el me-
 nesed sokaknac botrankozatara áttalmara, senkit meg no
 karara vagy on, né s;abad te neked el mñed.

P.P. Ez

Tiztedet el ne
 had

Atyafiait el ne
 had:

HVSZON ETUDIC VENAPI EVAN.

Ez Nagy Conditokat igen iol eljekbe tervezet az telec, à kic az dög halalval ostoroztatnac, kic midön illy keszteritsból helyeken meg maradnac, azzal nem kisitic az Istenet, Ha penig otu flagoc nincs es nem elhetne vele, azzal is nem kisitic Istentet.

D czac az Istennec igerees az ölyent Lelke lehet erősítőc mi dazekekbe, Azert az el fut snal leg nagyob gondunc mi legyen jomárt hollyunc errölis.

OETOEDIC KERDES.

Mikeppen kel ember nec magat viselni à dög halalnac ideieiben?

FELELET.

Az dög halal-
ha gyurczad
magadat.
Elöszer, ha az Isten mi renc bocsattya à dögöt, bizzuc mi magunkat Isteni félelemmel az öszk rettyara, es gondgya vilátelere. Ha meg gyozir az beteglegböl, adgy ne behatok kiérötte. Ha penig ki akar az óróc életre hivatott az öszk rettyara bizzuc megunkat, tegyénc vallást à mi hűnekből, es erősen elhidgyűc, hogy az Isten Jésus Christus' re meg kegyelmezet mi ockánc, es ez bizoda-

lom.

lomban várjuc halálunknac oraiat.

Márod zor Mierihogy az Isten á dög halal
ban icteletit mutattya meg á bún ellen azert
p cénitentiat törzucc, es életüknecc meg jo
bitaual az ó haragiat engezettellydc. Es az
hent Pal Apostolnac intse h,rint kegyelen,
igazan,iozan, mérteklicies kietben foglallyuc
mi magunkat.

Harmadzor: Vigyazzunk h,üntelen va-
lo könyörgessel,hogy az Isten könyörüllyen
meg az ó nepe, es az ó ostorat lagytza mi
raytunc. Mikor az Isten az iüzes kigyokat
bocsáatta voina az Israélitakra, Numer. 21.
Az Moyszessel egyetemben könyörgenec Il-
tennec, es meg h,abadtattanac. Igy Dau-
dis az dög hslalkott.

Negyedzor: Az mi kegeny, nyomorult,
erőlen atyaunkfiait vigazaliyyuc, taplallyuc,es
 minden legi,leguci az atyaifiui h,erstetet meg
mutassuc.

Ezekre hi fó gondunc leszen, sokakon köz
zú úoc meg mutattya az WR az ó Isteni e-
rcet, es gondgya vildeletet . az oagy veje-
delmis dögöök közüs. Ha penignemellycket
közzülünk ki vethenis,nagy czendessegekre leh-

HVS SONÓ TÓDIC VR NAPI EVAN.

nec ezec, hogy Isten ōket tisztekben találta,
attyokfi knac hulgaltat, ōket vigaztaltat, ō-
ket io hittel el takarítottat. Es ōkis ō mago-
kat az WR Istennecc akarattysra engedel-
mes híadhatat. Az ō Isteneket az nagy ve-
ldelemec közt feltec, hent Fia át al engez-
teltec, es iduóslages ki mulasokat kértec: Igy
czelék dec amaz tolusyis, ki az WR Christus
fust legitse, üli huiaaz nagy kinockézatis ki-
nec az WR mindgyart igere az ō hent Pa-
radizomat. Mincketis legitlen az kegyel-
mes WR Isten hent Fianac érdemic-
iect, hent Lelke által, hogy lehessen
áter melly nagy ostrom köztis,
iduóslages ki mulasunc,
Amen.

AZ

AZ HALAL ROL HAROM RÓ- VID PREDIKATIO.

Kiuel az Temeteskort élhet az
Lelki Paztor.

Első SUMMAIA:

¶ Ez meg holtatyanfia mellet; holoc
mind ez egez vilagnachalalarol, es fel tamad-
alarol, Szent Pálnac tanyitási izzint: Mel-
lyeket írt meg az Corinthusbelieknecc írt el-
ső Leudenecc tizen ötödik részébe, Es az E-
pheusbelieknecc ötödik részébe, Es az Ro-
mabelieknecc tizen negyedik részébe,

Ki igy hól;

1. Cor. 15. Eph. 5. Rom. 14.

Izonyos dolog, hogy Ennre so bizonos
à Christus fel tamadot sagis meztalakod
halottaibol, elsö leuen az egész Szent
azoc kozöt, kic el nyu- irasban

HYS: ON ST: DIC VVNAPI EVAN:

gottanac. Mert minec vtanna em-
bernecc altala iöt àz halal, ifmeglen
ember altal lön az halottaibol valo
fel tamadas. Mert mîkeppen az A-
ezred nagy do-
log mind ekkor.
id. Hogy Adam
misem għall-lyuc
Esaq Christusba
mieg ġeleggyunc
damnac altala mindenian meg ha-
lunc, azonkeppen az Christusnac
altala mindenian meg eleuenite-
tunc, (de ki ki mind az ò rendibe.)

Ephes. 5: Az CHRIST VS feie az sien
mivel legyen e. Gyülekezetnec, es ò az, á ki idu öf-
hinec nec dicz ò.
seges fel tam-
dasoc. leget ád az ò testenec.

Az ò testenec vägyunc tagiai,
az ò testeböl es tetemeböl valoc:
Tehat ha fel tamadot az mi fejunc,
fel kel tamadnunc mi nekünkis
*Ae oly dicz ò
Jegelen akarr fel
sum adu mint az
wur Christus, *
hat erre nagy mint ò tagiainac.

Es ha annac Lelke à ki fel tamaz-
zott halottaibol az lesust, lakozic
gondod legyen - begy eloper az ò. Lelke lakozzza benned;

mi

mi bennünc, à ki fel költötte halottaibol à Christust, meg eleueniti az mi halando testünketis, mondóm penig az ô díczöseges testenec épsegeré es hasonlatossagara. Hogy valaminemû ô az VVR Christus, ollyac legyenec az ô benne való felizmattakis.

Egyikünc sem él maganac, es e^{Rom: 14:} gyikünc sem hal maganac, Mert ha elünkis az Vrnac elünc, Ha halunkis az Vrnac halunc. Annac okaert akar ellyünc, akar hallyunc az wre vagyunc, Mert erre holt megis à Christus, erre ta nadot felis, eleuenedet megis, hogy mind holtakon, es mind elökön wralkodgyec.

Ró.

Hatalma à Christus
Bunsc à mi halat
lunkon, es ele-
tükön, Tehát
nekki ellyünc,
hogy nek hale-
bejunkuk.

R Ö V I D E R T E L M E.

Ez igekben az Isztent Pál az Istennel hene
Lelke által hól, Előkér az mi wrutac I e s v s
Christusnac fel tamadásarol: Az utan mind
ez egez vilagnac fel tamadásarol, melyet e-
rősít à C H R I S T V S fel tamadásarol: Hogy
azban egyeb nem leherne, Mert ö azert holt
meg es azert tamadot fel, hogy ö általa min-
den egyeb halottakis fel tamadgyanac. Er-
ről mint mű értelelmel hól, érczúc megnyil-
uabbannis.

Soc keppen meg Mond előkér: Nagy bizony az Christus
bizonyosodva fel tamadása, mert annac soc ezer bizonlaga
Christus fel tamadása, vagyon, mind az Prophetae, mind az Apo-
stoloc írásiba, à mint ö maga is sokkor soc
keppen jelentette ki magat, az fel tamadas.
Es menybe menle vtannis.

Bizonyos az mi Vatamelly bizonyos penig az Christus
fel tamadása, olly bizonyosnac kel lenni,
jel tamadásunkis fel kel tamadnioc. Mert ö az emberekert holt meg, es ö értőc
tamadot fel. A mint vyan szemüncke is
lattyuc ezt, es meg tapasztalyyuc hogy az egy
Adamnac báne miat, mind ez egez vilag
meg hal: Ily bizonyal hidgyűc aztis, hogy
az egy

az egy WR CHRISTVS által, minden ember fel tamadhat, es felis kel tamadni, kiz
be egyeb sem lehet.

De az fel tamadasba nem minden ember
egy aranyu lehen: Mert az hitetlenec az ör-
dögökhoz lehne hatonlatoloc, az hiuec pe-
nig az WR Christushoz. Mert az hitetle-
nec az ó bűnökben holtac meg, azbol ki nem
tiztuluan, az fel tamadaskortis tizatalanoc
lehuec, bánuel es bőrnyüleguel takuac, es az-
zoc vettevnec az öröc es véghetetlen bűnate-
tesre. De az hiuec bűnöket meg ismeruen es
meg utaluan, Isteo elibe estenec, es annac
boczanatijat kértec, es hittec az WR Cari-
sus által, ki meg holt ez egez világ bűnciert,
es kincc vére meg tiztitotta mind azokat, va-
lakic az által meg mosottac: Ezec be oltat-
uan az Christusban, az ó testeböl, czontya-
bol, es véreböl valocka löttec, Es azon Le-
lekkel rekeszűtec, melly az WR Christust fel
tamaztotta halottasibol. Azert egy test le-
uen az Christus ó velecc, es azon egy Lelec le-
uen ó bennekis, à ki vagyon à Christusba ó
nek kis azon tizatalagban es diczölegben kel

qq letis

mas keppen leb
az hiuec es az
hitetlenec fel 540
madasi.
Miers bőrnyü az
hitetlenec fel 540
madasi.

az hiuec mics
lebneccitiae.

Ieric fel tamadnioc, à mint az WR Christus tamadot.

Az hiue mint elnec halnac, ta madnac;

Erec ha élnekis Christulnac élnec, es az ô hent Lelke által v:zerletetnec, kinec segit-legeböl minden hem pillantasba hárzolnac minden fele bánoć ellen. Es ha halnakis Christulnac halnac, es ô benne nyugolnac: Ha fel tamadnakis Christulnac tamádnac, es ô hor za mindenben hatolat nac lesnec. A mint itaz WR Christus nyôgöt mindenkor à mi bánoć ellen, így ôkis mindenkor nyôgnez az ô bánoć miat. A mint az WR Christus lokat henuedet az mi bánuanc miat, Igy à hiuekis minden fele kerezreket es orhességöket bekeuel ígykeznechordozni zugodasnekül, nézuen ô rea, ô mely engedelmien rölt el mindeneket, ígykezuen mindenekkel bekezelgeten élni. Es ha ki meg hanty & ôket, azt ígykezneb keuel törni. Es az mint az WR Christus meg holt à mi bánuanc miat, így à hiuekis halron halnac az ô bánoć miat, azt ôluso es foyrogatuan bensac az ô l. Lelkenec általa, kit minden erôtlenségekbô hûntelen való ismatriagu l kérten kérnec. Es a mint igaz volt az Christus, így az hiuekis meg

meg igazottac ö általe, bù lòs hocz nattyac
nyeruen, es meg tiztulan sz vér által, melly
az kerezzanac áldozatyan ki ontot az e-
gyez vilagnac meg tizitlara: vgy es ez mod-
dal, ha ki érendazzal, haki homi hozic es i-
jandic arbol, az sz , ha ki meg röttent az ö
báne mint, es az ö meg röttent sjiuet biztos-
tya czac egyadul az ö áldozattyanac eleg fi-
zeteluehigy az ki ijandic az ö vérebbi, soha
nem homihozic mind öröckcis. Es à mint
az WR Chrißus fel tam idot halottaibol
meg foghatlan es meg gondo hatalan dia-
czölegre. Es soha többe meg nem hal, hanem
él es wrakodic minden öröckön öröcké: Igy à
hiukis, kic az ö testeböl valoc, es kic az ö si.
Lelek által vezetletetnec. Es ö beone meg i-
gazultac hit által, It is fel tamadnac wy élet
re, melly által diczöltetic az Atya. Es ez ve-
gannis fel tamadnac az eltemetetet testben-
nis, kiknec rohdandó testeket el valtoztat-
nya az WR azon diczöleges testre az mine-
mûbe ö mega vgyon M . lyaz igen vilagos
Napnac senyet loc kppen folyúhaladgya .
Es azkor nem leszen az hiuknec leomni ne-
hellegec az ö testekben, sem bón, sem habo-

H V S Z O N Ó T Ó D I C V R N A P I E V A N.

rufag, sem betegleg, nem faydalom, nem sira-
lom, sem banat, sem munka, sem étel, ital, i-
hazafulas, sem trüekedés, sem gyogyulas, sem
vigaztalas. Ha nem az Isten minden lelkben
mindenben, kír most lenkinec elme-
ie elegge meg nem foghat, és meg nem gon-
dolhat, Minac előtte penig az test fel ta-
madna, annac előttévis az Leikec az Isten mar-
kaba, kebelibe, Paradiczomba, io es nyugo-
dalmas helyen leuen, édes es gyönyörűleges
reményleguel várac, miig az ist fel tamada-
gyon, hol ötet oztas hínről hírre meg lat-
tyuc, még ismeriúc, es ó hozza mindenkeps-
pen hasonlatosos lelkjunc, Es ó benac óruen-
dezzuc miad óróckón órócké.

Ez értelme az hent Pál tanyitásanac, amá-
keuts igékben, Kinec az Summaiát megis-
vegyúc elhádkben.

summaiák: Rövideden ezt akaria mondani az hent
Pál: Ha ki bizonyos az Christus fel tamá-
dalabz, az bizonyos lehet az emberec fel ta-
madásabannis, Mert ez kettő egyút iár, Chri-
stus f. i tamadása es az emberec fel tamada-
la, azert, hogy Christus az emberekert holt
megis, trice tamatt felis. Ezben azert hogy
io bi-

io bizonyosloc lehességec'. Sockeppen meg bizonyitotta az ô maga fel tamadalat, azz azokbol meg ismeruen, vgyan onnet bizonnyal meg ismerhertyûc; hogy mi nekünkis ô altala fel kel tamadnunc. Ez oka hogy me-
gis holt. felis tamadot, hogy mind holtas-
kon, mind élöken wralkodgyec.

Tousbba azon igekben arra's tanyit az
Szent Pál: hogy nagy külömbseg lesz en áhi-
nekneç es á hitetlenekneç fel tamadaloc közös.
Mert az hitetlenec kic megis czac Adam fiai,
kic megis meg holtac az buabén, kic szbal
meg sem tiztultac ki az Christus vére tizti-
tala által, meg sem nyerte kegyelmet az ála-
tal, meg sem olhattac be az Christusba, kikbe
nem az Christus Lelke, hanem megis az ör-
döge lakozic: Ezekis noha fel tamadnac, de
ördögi abrazatba, az kinec kelket hordottac
magokba, ezekneç az ô testec az meg éget
sekete sjalmanal., az meg seketedet akastot
embernel, löt minden utalatos dögnel i'jó-
nyubbac leszneç. Mert mint az konkolyon
sekete konkoly nô. Igy az kic ördögi lelek-
ben halnac meg, ördögi lelekkel tamadnac
felis. Miltan penig es Istenneç igazitpletiböl,

E/4 66.

WASZON ÖTÖDIE VRNAPI EVAN.

Mert az öki ielenteridő összesiokról meg
váltac, ki által öket ki akarta venni ez ö ve-
kedelmekból. De az hiac, kic az Christus
Által vezetettetnec, kic az Christus Által Isten
ről kgyelmet nyertec, ez a ha élni kis Christ-
ust, aac élnec hashaloakás, Christ u nac halnac;
Es öc mind étekben, mind holtékban Christ
stule. Az ö czönyabol es testeből valoc, a-
zert ez ö czönytöc es paroc még az ke pör-
sobais to remenseguel nyugosknac, hogy miat
ez el v ter virág mag, ki kétigen kecsekem;
igy az ö testekis fel tamad meg mondhatat-
lan nagy ssep diczösegeken. Es azertaz ö meg
ho t s rodhatot test c diczekedic az kopor-
lobannis, hogy még az öke porsoloc diczö-
segles lehen, a mint volt az WR Christus,
Els 53.

Ezekból ismeriú meg az mi nagy bád ös-
voltunkat, es az miat valo crudalatos áldos-
zattyat az WR Christonac; Es kérüük az
WR Istent, adgya az ökent Fianac Le kac
az mi fjuónkben, ki vezereilyen bennunc
mind egez éteránkben es megis cartion mind
végig az öi gáz ilmerekibe es tizreltibe, Es
legitien hogy iduösszegezen eluen, iduösszege-
len

ßen mulhaszunc kijs, es azon Lélek átal fel ta
madhassunc az örök élethe Amén.

Ezert ír kő yörögiunc az mi kegyelmes
Atyanknac, mouduan:

¶ Imatlagat meg taladod az harmadis
Predikatio vtan.

Mas Róuid Predia KATIONC AZ HA. LALROL.

¶ Mostan holoc az mi halando voltunk.
rol. Es annac okarol, Miert kellissec minden
embernecc meg halni. Es višont mi legyen
oruoszla az emberij halalnac.

Ds

HVISON ST. DI C VRNAPI EVAN.

De előszer az Isten Jobnac imez tanyitá-
sit ier végysé elhünkbe illy értelemmel
Mond az Isten Job:

I O B . 14.

Az ember gyenge aljonyi állattul hűleteti
igen keves ideig él, azis teljes loc nyomo-
rulagval. Ki mint az virág vgy harmazic, es
vgy heruad, es el enyel sic mint az árvayec, es
soha nem marad egy állapuba.

Maga vigazatalara penig imilly értelem
mel hől:

I O B . 11.

Ezt en bizonnyal meg tudtam, hogy az
en meg valto Christusom él, A ki az utol-
so időbe fel tamad az porba aluuoc közzül,
es fel tamazt engetnis. Es mincc vtanna ezt
az en bürös testemter az sérgec meg ragiac a
földbe, Enis erzból az en meg wyult test, mi-
ból, meg latom az iteletkort az valosagos
Isten. Azt penig az Isten vgyan ennen ma-
gaw, en magamnac latom meg. Es vgyan
ez en hőmén lattyac meg az Isten. Es nem
mas idrogen hő m es ember lattyas, hanem v-
gyab az en hőmelyem.

Ily

Illy érteletmel kolt regi időbe az Ient lob, mind az ő maga halala felől, minden az őb embereknek halandoágokrol. Es az ő fel tamadásokrol, Kiböl mijs most czac íme zekről hollyunc.

Első; Hogy minden nek meg kel halni.
Másodikor; De vagy különbleg az hiusek
 es az hitetlenes halalok közt.

Harmadikor : Miert kellessek minden nek
 meg halni.

Negyedikor: Miczoda oruosságunc az hal
 hal ellen.

Mind ezekről czac rövideden hólócc.

AZ ELSÖ RÖL.

Hogy minden ember nek meg kel halni:
 Es mint a viragnak el kel hullani, a hent lob
 mondala kent. Kiról pelda ez ember ki most
 előttünk feklic. Erről ier hól yunc.

Vayha mi ezt vgyan valoba mondhat-
 tud, es erre vgyan valoba hancot carthat-
 nanc, hogy az mint imez atyankfi, az ki e-
 lötüanc most halua feklic meg holt, ki mult,
 el valtozott, n kánkis mind illyenec kellett
 lenüng, De noha az hanckal azt mondgyuc;

WASZON STÉDIC VR NAPI EVAN.

hogy tu lgyuc hogy meg kel halnunc, de az
kiuúackeucs hamot tart rea hanem ö mind
touab touab vegyodic es maganac bojtu
életet sochazuglagual es hizelkedessel iger.
Azorba, à mint ez, nem vélte, ez mai nap-
ra való halaslat, miffs az mikor nem vélod ac,
sőt az mikorra magunknac nagy csendes-
get, es imezt amaztigerűnc, hogy mayd im
ipy amugy legyanc imigy amugy éli d ac,
oyugodgyunc, azkor nagy hirre enlegual
meg halunc, es minketis az mi barain igy
talalnac vélhetetlenül, à mint mi ezt talalnuc.
De hogy az WR tennunc mindenkor ke-
ljen talallyon, vigyazua, tanulua, imarkoz-
za, tizidukat hiustallyaba, es olly kifel te-
tel, mint ha fut modo es isdulo felbe vol-
nanc: Manal touab semmi napot ne igejűnc
magunknac. Es semmibörzit ne tegazkod-
gyanc, ha lstenen Csaharlagunc volnac: Ho-
nem à mint lattyuc hogy nyarra az mezz
kepen zö dül, az kert es az fac viragoknac.
De hamar hamar meg trüce es mi die hut-
nac es az nyarvton telre mindenec el heruad-
nac: Ilyennecc tarczuc miffs minden hepte-
gücket, mindenkeuanlagutat, minden gon-
do-

ng dolgunc:

Vlag azember

dolatinket, minden ezelekedetinket. Erröl
ezuda nagy pelda Salomon Kiraly, ki miás-
den kevanságat nagy kedvel meg hírezzuen,
nem nyughatot lemmibe, es végre ez a hit,
legnac mondott minden vilagi kevanságot,
A mint mijs lathatnuc ha semműc volna az
zokba kic el multac, hogy senki lemmi a re-
gickec minden kazdaglagoc, frissegec, lokac
soc, mulatlagoc, erőssegec, kep termetyec, di-
erősegec. A mint voltac: Alexander, Iulius,
Crœlus, Salomon, David, es loc tzeret Sóc
nagy lokac nagy frissec, végre töteenutes kep
pen elis vezter. Mint Saul, Herodes, Nero,
Moritz es többec. Midón meg halna Scue-
rus Chakar, es gondolna hogy mayd ezachá
mu lenne belöle, mond: Imé minden valac,
de mayd lemmic nem fognac ha;natol. Igy
eekintel kic élecedben nagy frissec voltac,
holtoç vran mint valtoztac. Nemdé mijs
mayd vgy tarunk. Test kerint még a nagy
hires hentikis mind sekete földde valtoztac.
Vallyons hol most temete s pora Adam-
nac, Noenac, Abrahamnac, Josephnec Da-
uidnac, Az Prophetaknac, auagy az Aposto-
loknac, A kic nagy frisseco temete kerztek s egy,

M V R O N Ó T Ó D I C V R N A P I E V A N.

nibány estend ſc mulua, vagy ki hantac te-
temket, vagy vgyan ot el fenu-ttec, akar
Czakaros, Kiralyoc, Hitzeges, Papac, es a-
kar ki voltac.

Ilyec leuen rihet, mit keuelyk danc, mit
gögöskodauc, mit kenyekedauc mit habor
guac egy massal, mit fürgalmatoskodun
végneki. Oh k nagy bodog az, á titissi-
benois el ár, de éyelnap pat gondoikodisz
vrnac paranczolattyarok, hogy az hertot ked
uiskedgyec ö neki. Ez meg áldatic az esti
tengetestre volokbannis. Es megis tartatic
az örök életreis, Kírt az WR Isten legicsen
minketis.

A Z M A S I C T A N V S A G R O L.

Hogy az huue halala különösz az hi-
teknekerül.

Imholanc hogy mind yaunknac meg
kelhalnunc. De immat. siuc hogy nem
minnyaiunknac egy arant elic halalunc. Mert
az kicczac Ademtul hólettec, es az WR
CHRISTVS által meg nem irultac. mal-
LAC. 16. hörnom külletec, az ó búnókb o meg hol-
tac, tzekücc leikac vgyiar, mintamaz isten-
tejcs

telet fris lekozoć , kinec lelke az pokolnac
langiaba nagy győtredelemre vettetec: Melly
pokolnac tagas es h̄eles utat,nagy lokan kö- Math. 7.
uetic ez vilag herte , az kie minden gond-
gyokat es ke tucket czac è vilagra attac,es az
WR Istennec igeinec sem tanulalata, sem
követelere semmi gondgyoc ninczen : Job
volt volna ezec bár ne h̄ütegec volna, mint
Judas, Aker Chishar, aker Wr, nem s aker
kalmár, aker firsfi, aker legyen, aker Papa
10. 2. Cardinal, Pupce, Pap, Barat, Apattzo, aker
Pred kator legyen: Jay mondac mind azok
nac, valakic áluokuliarnac az WR dolgaba,
valaki atta magat baluanyozta, Ittra ige-
ie haborgatásra, malac rontafara , gyala-
zat yaratésti keuanlaganc úzelere jay mind
azeknac. Mert baluany imado, lepo, patoz-
Hier. 48.
na, reljeges, es egy brc ételec, nem mennec
Isten orzgaba: Hanem ha ki t. riec az ó vnu-
doklagokbol. A miat minden geniec es hi-
bec loc scle bñó, kel takuac voltac. Deaz
alat nyögter, siwtac, riwtac. Es bñócbocra
nattyat kerestec czac az egy I s v s Chri-
stos átal, kinec töb Egalatoint, àki meg
születet volcaç vilag bñeniert. Ezec midón
Ephes. 3.

WYSON ƏT ƏDIC VRNAPI EVAN
ki mulnac, lelkeket az Istennece markaba aisan
lyac, es helyheztertnece az Paradiczbomba,
Mat. 23. melybe vitetec amaz egyic toluaynakis lel-
ke. Ezekaec ki mulasoc oh ki nagy bodog-
lag. à mint az Iras mondgya : Bodogoe kie.
Apoc. 14. az virba meg halnac. Mely bodog ki mu-
lastra legitlen ö henc fellege minketis, Amen.

AZ HARMADIC TANV

SAGROL.

Miert kellessec minden embernece meg
halnioc, es honnan iöt à halal az
emebererekre.

Ims holanc hogy külömb az hitellenik
nec es az hiueknec halaloc: Immár hollyunc:
Mi oka, Hogy minden embernece meg kel
halni.

Gen. 3. Első oka az Ərdög czalardisaga, Masie E-
sz halnac oka uanac es Adamnac czalatkozaloc : Euat az
ez harom, az ər-
dög, Eva, es Adä, Ərdög czala meg, hogy ha eanec az meg tilis
es ezeknec bù- tot fanac gyümölcszeböl, iot gonozt tudnas-
nac mint az Isten, Eva el hitete Ad-molissa-

Rom. 5. Adamrol az egy emberröl minden fiaira, az
zon bùn harmazec, az kibe əssec. Az bùn
miat mint ö neki, nekünkis meg kel halnunc

Nem

AZ VR LELKE NAPIA VITAN. 33

Nem ez a testi halál, hanem öröc halállal
sz, à mint hogy ô es mi az öröc Isten ellen
ve kezenc.

Nem Isten azaz Oka à mi veljed imánk
nem à mint hogy ô nem oka az mi bárányk-
ból. Mert ô bűnökkel hentül tereantet volle
es öröc életre, à mint hogy ô hentes öröcké
é ô. De meg csatlakozva az ördög miatt.
Es Adamt il bón harmonizac reanc, mind fiu-
rot fiata. Ez az Oka, hogy minden bánoós
testűnecc meg kíhalni, rohdadni, valtozo-
ni, akár ki egyetem.

AZ NEGYEDIC TANV.

S A G R O L.

Microda oruotlagunc az Halat ellen.

Ac testih lile mind oyuunkuc egyptanc
kel meg kostolnanc, azert hogy à bánoós test vint sefi leski
mag rohdagyons. De meg azis meg a'da halatoc achinc
tic az hiu kbe, hogy ô nekic az ô testihala- nec meg oruot
loc erac aluvas gyarat legyen. Az leiki es tumba
öröcké valo halattu penig tellyesleguel meg
menekednac, azert hogy ôc massior hüler-
rec, az WR Iasys Christus által, az ô
belast vörccce még eltekben, es leikeket sien-
lot.

EV SZON ÁTÖDIC VRNAPI ÉVAN.

Istenec Istennecc, Testekis szere diczösegeletem
tamat fel, az lelekkel egyetembe, melly az
Istenről viha térr az ötökben. De az melly
Az hitelenecc ha lelkec vadnac ördög kezebe, azoknac testekis
lala oruossag ne. lelekis ördögi abrazatban fognae fel kelni az
kölki förmü. Koporslobol. Ezeknec testec mint az sekere
éget fjalma, koroma, ük;ög, fel akaztot bádös
rest, ollyaces hörnyöbbekis leh;nec. Kikec
kinoz az önnön lekki ilmeretyekis, melly
mint egy férreg furdallya öket. Kinozza az
Isten haragiai, es gyöölölege, mellyet éreznec
raytoc. Es az ördögöktülis annyira kinoz
tatnac, mint hínten akarni fogiac. Melly ki-
nac köze loha semmi vigazta laft, semmi os-
talmat es remenseget nem vhetnec. Erról
mondgya Christus: félyetec aztul, a ki testec
stül lekestül az pokolsac tüzere vethet. Hol
mint egy kónyköres meg gyuladot toba
kinlodnac öröckön öröcke. Apoc. 19. 21.

Az hinc melly
Seps.

De az hiuec mint az fenyes Nap, mint az
Angyaloc, mint az Isten, az ö testec mint a
Christus teste ollyacs leh;nec, gyorsiac, kónyec
3. Cor. 15. erösscc, hsepcc, diczölegescc, örömmelos be-
keleguel tellyetec mind öröckön öröcke.

Azerr

Azert az Isten tenelec halala az etszerec az Mieczoda ^{sz} bbs
 lelektul valo oly el valasa, melly által be men
 nec, mint egy kapus az örök karhozatra, az
 pokolnak kinyera. De az hiucc halala az Iesus
 Christusban valo el nyuguas, kic minc egy
 hlosayton az viragos kertbe; auagy ckes
 palotaba az halal által, be mendec az örök én
 letbe, hol az Isten hirrol hirre meg lattyac
 es horza hasonlitosoec Ieshnec, az Napnal les
 nyesbee, az Isten minden io, es edesleg leuen
 mindenysiuskban. Mind ez ket felekneec ha-
 halokrol igy hoi ó maga az Christus: El ió az
 óra, mellyben meg hallyac az ember fianec, ^{Ioan: 5.}
 Gauat, mind azoe kic az koporloba vadnac, es
 eló ionec az kic iokat czelekertec, az életneec
 fel tamadasara, az kic penig gonozt, az kar-
 hozenac fel tamadasara.

Az hitetlen istentelenekneec halaloc felöl:
 mond Etiaialnal az Isten: Meg lattyac az
 emberekneec, kic en ellenem hamislan czre-
 kednec holt testeket, mert az ó férgec meg
 nem hsl, es az ó tűzec meg nem alul; ic, es vi-
 esletosbse Ieshnec minden testnel. Az ó tej
 usknec búzi fel meg yen örökön örököke.

II

Az

H V S C O N Ó T Ó D I C V R N A P I E V A N.

Rom 8. Az hiuekröl mond hent Pál: Ha a Christus tű bennetec vagyon iollehet az test meg hal az bünert, de az Iétec élet az meg igazulalert. Az az, noba az hiuekis bünöök, es az bün miat ökis meg halnac test keriat. De miret hogy ô bennec az C H R I S T V S I e s v s lakozic, ki öket meg igazitotta az ô bünökből, midön ártatlau testben meg fizetne, es azt öc kíki bizodalomokkal magokhoz kapczoltac; ezert meg igazultatuan es bünöök bocsanattyat nyeruen, nem menneek az őkhoz zatnac bünöttesere, hanem menne az őrök Elencs őrömere, az Iesus Christusnak általa. A miot siruanis kialtya ezt: O en hegeny ember, ki ment meg engem az bün alatt vertetet testből, es mond: Halat adoc az Istenpec, áki meg mentet, az Iesus Christusnak általa. Ez szint orucessagucc az mi halalunk ellen, az Iesus Christus kiny kenuedete, halala, es fel temadala, mellyel ha maijs halat adottal elünc vgy fog használni mi ockdáuc.

Rom: 7. A miot siruanis kialtya ezt: O en hegeny ember, ki ment meg engem az bün alatt vertetet testből, es mond: Halat adoc az Istenpec, áki meg mentet, az Iesus Christusnak általa. Ez szint orucessagucc az mi halalunk ellen, az Iesus Christus kiny kenuedete, halala, es fel temadala, mellyel ha maijs halat adottal elünc vgy fog használni mi ockdáuc.

S V M M A I A.

Im kolasac mindenaiunknak halandófa^z garol, Es az külömbörgröl, melly lesz az hiueknec

becknec es az hiteltenekne c halaloc közt. Es
ez okatrol, á kic mitat meg kellessec halauuc.
Es az halauac oruoslagerol, melly vagyon
ezac az WR Iesus Christusban. Kud
hogy iduössgelesen hola adaslat el-
hefde, Ier könyörögjüne ö
kene fellegenec.

¶ Imatlagat meg talalod az harmadic
Predikatio utan.

Harmadic Róuid PREDIKATIO AZ HALALROL.

Mostas holunc ezac az hiueknec sel raa
madalarol, es ez ö örök életyeckröl. Szent Pál-
lij Bac

HV SON ÓT ÓDIC VR NÁPI EVAN.
nac es Peternec tanyitási kerület. Mond
kent Pál:

2. Cor. 5.

Isten röndelesc. **A**Z ki minket az fel tamadasra te-
hogy fel tamad. remtet. Isten az, kijs adta mi nekünk biz-
gyunc. Tehet bis-
zonyal meg kel-
lenni, megis lehet denkor bizodalmas ljiwel vagyunc. tuduan
penig, à mint köhogy meddig les iou. uenyecc vagyunc à test-
nyen teremtet be, az wrlul tauul vagyunc. (Mert az miéles-
mindenket, Dr. ezac az huuec tunc iarasa hitben vagyon, nem sem lato-
erzic è remense. maszt) Bizodalmas ljiwel vagyunc kedig, es
ges, kiknec Isten iobnae itellyüc, hogy az testból ki mulunc,
az ó bens Lelket. Es az wrhoz meany üne lakoi.
atta biztarow, mind az fel tamadasra, mind egyeb fele biztasokra: Kinec biztatasabol obnas
itelikis, hogy hamar az wrhoz költ zzenec. Hölöt igen nagy kihövisgegec
lesnec az mostanies azkorbeli test közös. Az mostani földi testnec Adam
Oka, az Masis megyei testnec az WR. Christus. Ki fel tamadasa által nagy
edes remesget bérzes az mifel tamadasunkrais, es öröc ecletünkre.

¶ Mond iteneg 1. Cor. 15.

Vettetic az fölben rohadando test, ta-
mad fel rohadatlan. Vettetic vatalatos, ta-
mad fel diezöseges. Vettetic erőtlen, tamad
fel hatalmas. Vettetic neuendeken test, ta-
mad fel lelkí test. Az ellő ember, az Adam,
ellő lelkés állata teremteter: Az utolsó Adam
kedig életet adó lelekcs teremteter. Az első
ember

ember à földböl földilör. Az másik ember ösz WR mennyekból. Minemű amaz földi ember, ollyatenec az földiekis, Es minemű amaz mennyei, ollyatenec szokis, à kic men nyerecc.

Ez è test es ver, az Isten orgaganac örökseget nem vehetic, nem à rodhattatosság nem veheti à rodhataratlan termezetnec örökseget.

¶ Mond hent Peteris, 1. Petri.

Aldot az Istent, az mi wrunc Iesus Christus filiusmac Atya; kiaz ö bővleges irgalmassegé gabol wyonnán nemzer minket eleuen remensegre, az Iesus Christusnac halottaibol valo fel tamadasanac általa, olly öröksegre; melly el nem veszhet, még nem férteztethet, meg nem fonyathat, tudni illik, melly mennyekben tartatic mi nekünk, Kic Istennec et reienec általa örizzetönc, hit által az ieduől segre.

Ez kop biztatsokat soha el ne feleylelös mind egez életünkben. Kiröl mijs álduan az Istant, Ier adgyue halatis ö hent felsegenc, mondwan:

I M A T S A G.

SIW. II. iij WR

VR Isten mi Mennyei Szerelmes
kent Atyanc, mind öröckehalot adnuc
te neked, hogy az te egyetlen egy Fiadot az
Christus Irsust, a mi bárcinkere halatra st-
rad, es az mi meg igezulesunkert halottai-
bol fel tamaztottad. Es ö általa az ördögöt
es annac öröcke kínozo orkagat az poktot
meg rontodtad, es szubminket te hivaidet,
meg habaditottal, kérünkis tegedet adgyad
mi nekünk az te kent Lelekdet, ki által igaz-
gas es vezetelly minket, hogy az igaz hitbe,
meg maradbaifunc, bántul meg oltalmaz-
taifunc. Es az te kent Fiadone általa, az ördög
letnec örömcere, es diczölegere fel tamaztal-
suac. Ki te veled el es wraikodic az kent
öröcke. Vgy legyen.

* *

ERTS MEG.

Meg Malalrol bőv es igen kep Predikatiokat akarja tanulni
st. Meg talalod az Negyedic refebe, az Tizenhetedic vrnapi
pi Euangeliomba, Kihne az summisca et olusd meg vgyan oto-
felia, 353.

WR

**VR LELKE NA
PIA VTAN HVSZON
HATODIC WRNAPI**

EVANGELIOM:

* * *

Pinket vtan has
ßen hatodic: 87:
Hüromszag vtan
husson örödics.

K's Magyarázata.

¶ Az melly Euangeliomos ez mai nap
nac Predikallasara röndeltec az Kereztyenec
Árban prophetalt az WR Christus az Ies
túlalembeli Templomnac el romlášarol. Ki
uel ielenti hogy az eger ô Töruenne meg
keller változni, es mind azoknac el romlani,
az vtan hogy ôez vilagra ióuen; it meg ála
doztatot, fel tamadot, es azon testbe menyé
bemenuen últ az felségesnec iobia felöl. Ielenc
ti mondac, hogy az Templo m es mind az
egez ô Törueny czac ô rea nézô peldazat
volt. Azert ez Euangeliomis erösít bennünec
az WR Christus nac igaz ismeretibe, vgy, à
mint ôret hitünc agazattyaba vallyue, hogy
az Iesus Christus Istennec Fis, es mi wrunc,
mi erdtünc hálezter, kenuedet, meg holt, fel
tamadot, menybe megt, es bir minden ellen
seginc.

H V S C O N S T Ó D I C V R N A P I E V A N .

leginckel kitül megis oltalmazza minden szó-
kat velakic beannehi; nec. Ez Derec Summa-
ia az mai Euangeliomnac. Ez mellet pro-
phetalaz egez Sido orkagnakis el végerele-
ről. Melly Euangeliomot írt meg az hene
Mathe az ó Euangeliomi k önyuenec
huszon negyedic részébe.

MATTHIAS 24.

AZ Ierusalém
Templomanac
romlasa előt, ben-
ne baluanyor. M
leß, melly rom-
lasnae okais, ie-
teis ex baluanyo.
Ez.

El kel suni az
baluanyoro bel-
ről sicsne kedig

Ikor látandgyatoc az
romlasnac vitalatossa-
gat, mellyet meg mon-
dot Daniel Propheta ,
hogy ál az hent helyen, (á ki oluassa
meg erse) Ackor á kic Sidosagban
vadnac fussenac á hegyekre , Az ki
á hazheian vagyon , le ne sallyon ,
hogy valamit az ó hazabol el vegy-
en, Es á ki á mezön vagyon , viša ne
térien , hogy az ó ruhaiat el hozza,
Iay kedig az nehezkeseknec , es az
emter

emterőknec à napokban , De kõ-
nyörögietec , hogy ne legyén az tú
futastoc télben , auagy sombaton : Winden n. hessen
günket könjör -
gessel meg erbit.
hettyűc.

Mert nagy nyomorusag lesien ac-
kor , minemù nem volt é vilagnac
kezdetitöl fogua , minden ez ideiglen ,
sem lesien , Eshogy ha azzoc à na-
poc meg nem röviditernenec , egy Meg az istente
tenec nyaualya -
ijs meg kevesbi -
tenec à huckert
ember sem iduòzülne: De azoc à na
poc á valaziatrokert meg rhuiditet -
nec.

Hogy ha ackor valaki nekter
mondandgya: Imé, itá Christus , a-
uagy amot: Ne hidgyetec. Mert
tamatnac hamis Christusoc , esha-
mis Prophetac , es nagy legyeket es
czudakat tesnec , vgy annyira , ho-
gy teuelgesbe vitetnenec , ha lehet-
tt seges

segés volna még az valaztattakis, i-
mè, előb meg montam tù nektec.

Hogyha azokaert mondandgyac
 végzettendes az
 huuec es oyiae
 magoc. az eza
 lardokul. tú néktec: Imè az puztaba vagyon
 (az Christus:) ki ne mennyetec.

Imè az reytec helyeken, ne hidgye-
 tec: Mert mi keppen az villamas ki
 megjen az Nap kelletröl, es fenlic
 mind nap nyugatic, eckeppen lesen
 az ember nec Fianac el iouetele.
 Mert valahol a dög leend, oda gyul
 nec á kősselyükis.

R Ó V I D É R T E L M E.

Ez Euangeliomba I s v s Iduđitenc pro-
 pheralt es iouendöt mondor, az Jerusalem-
 beli Temploñac el romlasarol. Kiuel az-
 tel romlasarol tis ielenrötte, hogy az ó Törueñy minden-
 pol er Euangeli-
 om, a mellertie, nestül fogua el muinec. Mert Isten azt a Tem-
 pleneti az egez plomot arra valaztotta volt, hogy ezac az-
 or Kagnakis el pu ben áldozuanac es azban imatkoznanac;
 egez bilagnakis.

bzig eljön a Christus. Immár ö el iðuen es meg áldoztatunk, el kellene romlani minden a Templomnac, minden szbau való peldazo dol goknac.

De it Iduðritene nem mondgya meg az extendeiret, es napist mikor lenac annac rom lasa, hanem ezek ielt ad rola, k ból idisen et;ekben vénut az romlast, az hiuec oltalmez naiac magokat. Es islentihogy a Templom mal es Jerusalémnel egyetemben az egez or hagis röveneres keppen el romlana. Melly ostorat Istenneic hogy az hiuec magoc oltalmazio ke;ülettel varhassac, es magoc a veszedelmi al meg oltalmazhassac, hogy el ne veszenecc együt az hitetleneckel. Azert elö hemmallya az ieleker, mellyeket Isten annac veszedelme előt röndelt. Mint egylieletzt mondgya: Hogy baluant emelnecc fel a Tem plomban az ö romlisa előt. Masic hogy loc hamis Christusok es prophetae tamadnac. Ezeket latuan inti öket, hogy ki fusuianac le mulaemböl, hogy ezec miat el ne hitetlenecc es el ne vekenecc. Es önc keressse az ö Christusokat imicamot, mint a hamis Christusok mutogattyac, hanem oannan felül az

g t ij

Ego

Ket seje ielt
az romlatrol.

H VISON HATODIC VRNAPI EVAN.

Egbölvariac az ödiczöleges fel támadalokra .

*Az hiunc minit
barczac magokat*
EZ RÖVID ÉRTÉLMÉ EZ EUANGELIOMNAC. KIBE ITELTEKI EZ VÍZEGNAc EL VÉGEZETLETIS: HOZY AZ HIUNC LATUAN ES HIJUAN. L. RÚSLENNEC VZ CZO DALATOS TEMPLOMANAC, ES AZ EGER SÍDO ORHAGNAc EL ROML. S. T. AZTOL MEG EMLÉKEZENEC, EZ EGER VILÁGNATIS EL ROMLÁKAROL: De AZ MELLET VIGAZTAL YAC MAGOKAT AZ ÖDICZÖLEGES FEL TAMADALOKKAL, ES AZ ÖRÖC ÉLE BÁN VALO NYUGODALMOOKA LIS. KIRÉJO KEZÜLLETTEL MINDEN-NAP O NAN SELÜL AZ MUYBÖL VARIAC AZ ÖLDUÖZITÓ CHRISTISOKAT. KIRÖL ISOL AZ EPISTOLAS, MELLYET RÖNDÖTTE AZ MAI EUANGELIOM MELLE. KIT IRIT MEG AZ Szent Pál AZ TESSALONIKABELIKEKNEC ITT ELŐ LEÜLTENEC HEGYEDIC REHEBEN .

TANVSÅGA S; ENT PAL LEVELEBÖL.

¶ Kibe tanít áhalottaknac fel tamadálaroles a Christusnac sz iteleire valo eliöuereleröl.

1. Thess.

I. Thessalon. 4.

NE M akarom a tyamfiai, hogy
tudatlansagba legyetec az ocs fe-
löl, kic el nyugottanac, hogy ne ke-
seregietec, mikenepen az egyebec, kik
nec nints remensegec. Mert ha hi-
suc, hogy a Iesus meg holt, es fel ta-
madot, azonkeppen az Istenis azo-
kat kic az Iesusbán el nyugottanac,
ö vele egyetembe elő hozza.

Mert ezt mondgyuc tü nektec
az wrnac igeieból, Hogy mi cleue-
nec kic az wrnac el iquetcere meg
maradunc (Meg testzie 2. Thessalon 2. hely meſte erőt
se az iteles az ö ideiesül, Mero elbír
amaz gonosz fiunac ki kelles telensédn.)
elöl nem veküc azokat, kic el nyu-
gottanac. Mert ö maga az wi le ſal Ag wi Christus
á menyból, indito kialtassal, es az mint is az uclom
re.
Archangyalnac szauual, es az Isten

H V & O N I T S D I C V R N A P I E V A N.

Ar halottas mi
nemt rendnel ta-
madnac fel.

Vigboros d.
ritm. csi

nee trombitaual. Esà kic meg holz-
tac lesznec az Christusban, azoc ta-
madnac elöszer fel. Annac vtanna
mi eleuen nec kic meg marattac le-
szünc, azockal egyetembe fel ragat.
tatunc å felhökbeaz wrnac eleibe az
egékbe. Es ezenkeppen mindenko-
ron az wrral leszünc. Annac okaert
vigaztallyatoc egy mast ezzeckel ez
beszedekel.

R 8 V I D E R T E L M E

Ar fel tamas-
dusrol.

Er igekben az hent Pál tanította es vi-
gaztalta az Theffalonikabelicker az fel tamas-
dalstrol, es az Christusnac el iüveceleröl az its-
kere. Mert soc hamis tanítotc azt hirdetic
vala, hogy az halottas fel nem tamadnac,
es itetet sem leane. Er igen veljedelmes tu-
domany kedig, kiböl llokan pogon mdora
vgy firattac az ô halottakat, mit ha immár
mindenehül, testestűl leikestülel veztee vol-

dar. Es az ö magoc halálrólis oktalon barom gondolatokat hoztac, Söt veszed Imleket es öröc kerhozatra valokat. Azert az
örc ellen eanyitta es vigaztallya Szent Pál
öket, hogy á kic á WR Iesus Christus átal
mag tizultac az ö bánoékből, azoc mindön
mag halnakis czac aluan nyugos;nac. Es ill
met nagy diczölegesen fel tamadoss, kibegyeb
sej lehet. Mert az WR Christus szert
tamadot fel, hogy minden halottaknac fel
tamant oia lenue, es ö seje leuen az ö tagis
nac az ö hentinec es hincinec, azoknakis fel
kelletic tamadniocs hínten azon diczölegesen
az mint ö fel tamadot.

Touabba tanítta öket az iteletrőlis,
hogy arra az WR vagy diczölegesen iáne.
Es tanítta arrolis minemű rendel tamadna
nac fel az halottac, hogy az iduözü endöc e
laker fel tamadnanae, söt azockal egyetem.
be minden egypt halottakis. Es az kic azkor
könec, hirtelen el változtatua ez vrnac e'ci
be az felhökben raggetatunac. Es ot az ires
let meg leuen, az vtan az öröc életre men
nenec, es azoc mind öröcke az Istennel les
nenec. Ez jövid vigaztolsa az Iesus Pálnac,
ki rak,

HVSZON Ó TÓDIC VRNAPI EVÁN.

ki rekva nagy loc kardag tanusagockai Kiröl
mijs masut hollyunc többet. Most ezac an-
nyiba gondoskodgyunc rols, s mennyibe ö
is tanvít az noi halando voltunkrol es mind
ez egez vilagnac el romlasarol, az fel tamá-
dalrol az iteletröl es az hiutkneç örök éle-
tyekröl. Melyeket mind elhankbe iutattya
ez mai Euangeliomis, midön Christus wrúc
az Ierusalembeli Templommac, es az egez Si-
dosagnac el romlasarol hauat el kezdu: n em-
lekezec az ö diczöseges el iðuelerölis. A mint
renduel mayd nyilubban meg éryüc mind
az ket rekt, mit móndot mind a Sidolag-
nac romlasarol, az Templommal egyetem-
be, mind az ö el iðueleröli az itelstre. Kiröl
lasuc az Euangeliomot.

A Z EVANGELIOMROL.
Nyiluab Magyarazatty.

Miősz egez Euangeliomnae Magyarad
zattyat illy renduel vegyücekhükbe:
summa Elölker érc: de meg honnet indultatot az
WR rrovalo proph: talasra, hogy el keile-
ue

de bom'ani az Ierusalambeli Temp'omassz
minden beune valo Ist'eni kolgalatockal e-
gyesembe. Es az eger Ó Törueyyel egye-
tembe, es mind az eger Sido orhagnakis
nagy romlása lenne. De még ez eger vilag-
nak is mind el kellene bomlani. Ezekről mon-
dot mi ockal emlekezet, lassuc azt.

Az utan az Ilekkról holo cickel Istensz
8 hiuerit serkengete vigyazatra, leg előzjer pe-
dig ezt adgya lelül: Hogy az ország veszedel-
me előt, az Templomban baluany imatta-
ste. Erről hólunc szert malodkor.

Harmadkor arrol, hogy az WR inti 8.
ket hirtelen valo elutasra az veszedelmem előt,
mihent latyac az baluany.

Negyedkor az hiuerkneç imatkozásokról,
kiuel meg könyebithet az veszedelmet.

Októdkor, melly nagy vekhe Jelom lót Si-
dolagban.

Hatodkor az Ilekneç lelkí értelemből;
Es mi idönkbeli hamis Christusokról, es ha-
mis Prophetákról.

Hetedkor az WR Christusnac sz itelec-
te valo el iövesetőt, Es ötet honnet es mint
kel varni.

u u

Mind

H V R K O N H A T O B I G V R N A P I E V A N .

Mind ezekről lócnemes tanulásigincsbenet, de csak rövideden egy dérec Suomaba emíckerem mindenikról.

AZ ELSŐRÖL.

Előker lósfuc honnet indulatácc az WR
CHRISTVS CRÉEUANGELIOMBELI RÖVIDMON
DAJOKRA,

Historia ferint sēp ertelmece

Halá a fele műor vala Iesus Iduózitene les
kivételebe az wr rúsfalomban az yamaron üuen, nagy obhayt
fir Jeruzalemens. Va siratuss ötter. Es tanyita halala előt egy
nihany nap az Templomban. Az viszont
net hogy ki jöve: Nezegetie vala - zó tonyit
uadi az Templomnál el melkodando nagy
sēp rakkat. E. murogattyac vala sz winc,
Mert azt irja Iosephius, hogy az eliő Tem-
plom után maledktor olly nagy meg mond
sídeknar, es az
Eim alas birbassa
az királyság
illy az sēp mi-
retelleg.

gy. Óge, sēp, e. lócnemes mesterséges es draga
nánka, draga körök es kerzamabol volt

tel

fel epitec: Kit mikor mutogatnac az WR
nac: Mondaz WR:

Bizony mondom, egy kó à ma-
sikon nem marad ezben, à ki el nem
rontatnec. Kiuel isleni az WR, hogy az
à Templom es az ô benne valo Isteni hõlga-
latoc az ô Töröny herint, az áldozatoc, az
molodasoc, az imatkozásloc. czac ô rea átz
ecc, ôter peildartzac es árnyekoztac: A mint Exod. 15:18.
szt soc irasis bizonyitta. Es szertimmar
sonac végencc kellene lenni.

Midon azert az kegyny gyar' o Apostoloc Az kúl'sz szepse.
az kúl'sz hepleget czudalnac, az WR szbol get nekegesuen,
ôket leiki ételelm herint tenuitya: Hogy ôter az wr inti à belo
nézzec à Templomnac árny:ka alatt, es ô ray sônecc nezesere,
ta es az ô draga voltá lász ezerher ink. b czu Sz Paulus czudalo
dalkozzanac. K'be az tellyes Istenleg valo- hogic gen.
segual allattyia herint lakozic, vég nekül es ô- v Tim. 3.
rökön ôrőcke, kinec áldozatrya gyönyô: ú- Col. 2:
leges illat az Atyanal, es elegedendô fizetés Ephes. 5:
mind ez egész vilag bûnciert, Es kiáltal min- H 6. 10:

szt a biuknec imatlagoc meg halgattatic, es
az ôrőc életis meg adatic. Ily nagy érte-
kemre tanyitta vala az WR C H R I S T V S

uu ij

óker

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

őket , minden mutogatnac az Tempomoszé
ekelleget es draga szej seget; Hogy ez óra
nézeti, minden kultó es minden báltó draga vol-
taul.

Mint é vilagnac De még azkor enyi világosság nem volt
nagy resze czac az Apostolekb.. Hinem à mint mostis ne-
olyyac voltac ac melyinc nagy amillkodua czudalya masnac
kor az Aposto loc fele frisseget, lakasat, fiedelemseget ma-
ga tartsat pomp+seget, hazat öltözerit, se-

Ob ki draga r reget, melto lagat: Azonba az elkesbec mind
fele világosság. azokat czac vagy nézic mint az buborékot, es
Eja. 40. 1. Ioh. 2. az meiði k s viragokat, mely ha ma vagy.
on, holnap el heru d.

Ianet tanulycsne eßeseget es Isteni sélel-
mest. Eßeseget hogy bolondul ne nézzük è
vilagi el mulandokat. Isteni felelmert ezból,
Hogy amez fris Tempiom varos, es orhag
mindenest. I el rontatot az Istennek bűnt-
telböl. Melykbea bizoanyal lakotic vala
az WR Isten, holot bizonnyal volt öneki
Anyas hent Egyhaza, holot nagy ieles czuda-
kat es Isteni h calmoskat kerzet, holot à l, es
Aryac es Proph:tac lakoztac. Iwè ez nagy
meltoßag őket nem olt. Imazza meg á mint
őc ezekben keue ketet, hanem minden el völ-

dec.

nec. Tehát ezekből tanullyuc műjs feln az Kettő kérdejére
 WR Isten. Es az ô l: Fust az igaz Temetés után.
 plomot meg becsülni. De sériánc az Apo-
 koloc kérdezkedetere.

D: gyarloc leuen az Apostolotis, kikis
 vagyolkottac az testi wralkodesra. gyarla
 keppen kérde e az wrat kérdezni:

Mikor lenne az az idő, kibe el
 bomlana á draga Templom.

Es véltec hogy az a világ végezetire
 lenne. Azert egyszers mind kettőről kérdez-
 kednec: Az Templomnak el bomlásáról, es
 ez vilagnak el végezetiről, monduan:

Mikor lesnec ezek? Es mi czo-
 da iele á te el iöuetclednec, es évi-
 lagnak el vegezterinec?

Ez ket dolgoe noha nagy mellekennec Egyetlen mind rol
 egy mástul. Mert Ierusalamec visszedelme
 ezac negyuen eztendőre löt az WR fel ta- tec lenni sidoság
 dala utan. vgyan az ô hemic lettara. De ez
 világ végezete az utan ket ezer eztendő fel
 leendő: Mindaz által, miert hogy öc egy
 harsmind véltec lenni. es mind az kettőről
 uu iij egy

H V S T O N H A T O D I C V R N A P I E V A N .

egykeresmind kérdezkednec , szert az WR
Christus mind az kettőre meg felé, minden
kettőről hól es kep modon tanítta öket
szemmel fel az minden kettőről. Nagy bőlegzésenkel kedig, azt
monda ierólyhoz, hogy valamely i-lee
kennene Ierusalem. Tempomanac romla-
nuc az iereli előt, azonoc leíki peldázat alat minden meg
lennene az ieret előttis az Anya hent Egy-
hazba. Kiról couab hollyunc.

Noha penig óc kérdezkednec az időről,
Az időt nem mondja meg no- mikor lennenec ezek, esaz lelekról, honarr
ba kerdje, hanem ismernec meg azoknac az romalafoknac kö-
szac az ielche. ntel voltat. De az WR az Időről semmit
nem emlékezit, söt mesut tiltyais hogy az.
rol nc értekezzenec. Mert azt ó maganac tan-
yta. Es sem Angyalinac, nem az ember fi-
nac az Ó Idu öritó Christusnac azt meg nem
ielenítte. Hanem elegedgyenec ba az le-
leket meg ismeric, az melliye által fel terken-
heissenec vigyazastrais, örökreis. Azert óc ol-
lyac legyenec mint az ekes húzec kic égölam
pasokkal variac az vő leganyt. Es mint a hól
gac, kic minden cysenig, töt virutegiis várás
az ó wrokac az menyegzöbbel. Es az kalmor
legenyec kic az ó wroknac hujen kereskednec
tauu |

egyelőtt letebbenni. Ezéről ho az Iep Predicacioneket tón arra, minkor az időt kérdenec Jeruzalem visszatérésére. Es ez világ végezetű c. Es igencsak hogy oly hirtelen lenne mint Noé időbe az virágzón.

Mondam azert, hogy az WR nem monogya meg az napiat, otusat, szendejet, mikor legy nec meg azoc: Hancem czac Ilebek hám al elől miliye lezne mind a Templom romalatai előt, mind ez világ végezettsé előt: Hogy azoc általaz Istentelenc felkereskedyece es Istenhöz térnecc. Az hi ec pedig megis inkob virayaznanc, es kihen varnac az uranc elcüllőit minden óraba es hem pillantásba.

Ezket meg érteni immár könnyebben megérthetjük az mai Euangeliomat mind röndük: Mert Mikor kérdenec az Apostolok, miad a Templomnac, miad ez vilagnac elromlását, Az Ien plomról előkerígy fel, az m i Euangeliom szerint:

Mikor latandgyatoc az romlas-
nac vtalatosságat, mellyet meg mon-
dot Daniel Propheta, hogy át az
harc

lent helyen, (à ki oluassaineg ertse) A ckor à kic Sidosagban vadnac fussanac à hegyekre ,

Ez igekböl harom dolgot tanullyunc: Előster azt hogy à Templomnac el kellene homlani. Mielod'sor, hogy az romlas előt, benne baluan tizelletetik. Hármasd'or hogy az biucs miheat att lattyac, ottan fussanac. De mirek ezekröl elegy h;oloc.

T Lassue érdelmei az WR mondalanac. Ez akaria mondeni az WR: Mint haimose mondtaos: Azt kérditec tölem mikor lesken az Templomnac romlata es el; puztulas: De mincc előtte, el puztulna es el romlana, annac előtte be tellyedie benne, à Daaniel prophetalesa, hogy ô benne Baluant es melnec fel, es az igaz Isteni h;olgalatot megfértezeti, es az baluant tizelletetik benne, A

Dan. 12. Az baluanyozas minden romla es minden romlesna. De iay ki vek magis ebe ez vilaga, melly baluanyozas mindö neki, az Templomnac, mind az egez or;agnac puztulas: ra, es el romlafara le;. Túzert mikor lattyac az romlasnac es puztulsnac utalatosagat, az az, mikor lattyatoc az el ronto es puztito baluant, ki miat Istenacc nagyob

nagyob haragia geriedez az orszagra ; mon-
doc mikor azt lattyatoc. ^{Tehis megolunk} tu azkor fussatoc
ki lerulalimbo, es az egez Sidolagbol. De ^{az Daniel.}
erről értek zreteg ažbolis az mit Isten Pro-
phetaltatot. Daniel által, melly dolog miatt
hogy igen mély es czudatos es igen drág
az értelme, azert kérietec az Istent hogy vgy
olvasaslatatoc, hogy megis érth. Serec. Hol
Daniel az egez ô Törueunec el bomlásarol,
Es az wynac fel emeletei ñl az WR Christus
stulnac örök orszagarol czuda dolgokat pro-
phetalt. Ezt mondac az értelmesec iol
esjekbe vegyec ; De iay ki vac mostis ñ vi-
lag, az ki be merülte loc baluanyozasba, es
nem lathatya az rea geriedezõ romlast. Ez
Értelme az Christus mondatonac.

De ezt megis érezűc meg conclis nyiluab
ban. Mondac ezt iidenti az WR : Hogy mi-
ncc előtte külsö keppen el romlana az Tem- ^{Az különromla}
plom, az előt belsö keppen fogna meg rom- ^{előt, belsö romol}
lanı. Mert az Isten elhadna, es ördögnc érez-
tene, es az, benne valo baluant emeltane fel
Az utan oztan külsö keppennis el kellene
miad romlani, kiuel egyetimbe el romlana
az egez varosis, s mind az egez Sido orszag.

H V E Z O N H A T O D I C V R N A P I E V A N.

Itt lassuc malodic tanulaginkat: Hogy az
Templomnak elkellet bomlani, esaz okait
miert lőt az.

M A S I K R O L.

Ez okai sz: Mert nem ilmertet meg az i-
gaz Templomot, az Istennel az ő hent fise,
kinoc peldazattya volt az Iguialembeli Tem-
plom, annac áldozattya es molodala. Az-
ert miert hogy az által nem tizteltet az igaz
Istent, keleszterenec tizteltet oly vndoe es
nyozon es pogar vitalatos baluant azon Templomban, ki miert
nen.

Rom. 10.
2. Tess. 2:
vegenec kellet
lenni az ierusa-
lembeli Tem-
plomnak:

Iollhet az Templomnak vegenec kellet
volna lenni vgyis ha az WR Christust meg
beczültes volna. Mert czac addig valo volt
az ő peldazattya, mig meg áldoztatnac, az
mai kettő hakan a Templombeli vitor-
lais es fedel, mely el lepte vala az bellő leg

hentseg esb helt, mihibent az WR Christus
kellet ki boczata az Kereszten: De ha óc
fogattac vonsa öter, ó magoc el nem veztes
volna. Es itatom az Templomnakis fallya sen
maradhatot volna mas felk wy Tóruenaybeli
holgalanya. De miert hogy meg verte az e-
pitőc

pitőc az fondamentom követ, Isten mas ne
pet raka fel az ö h̄ent Fianac fondamentoma
ra, az kic penig ö beune meg útközenec, azoc L Pet. 2.
mind el veszenee, A mint erről h̄imatul hem-
beis, soc Predikatio által h̄olt az Christus;
Matth. 21. Miert hogy nem ismertet meg az
ö meg latogataloknac napjat el veri Isten'az
ö Templomokat ö előlöt az kibe biztac, sőt
el veszit túlöt az ö h̄ent Fianakis ismeretit. Es
mas neptuec adgya. Es igy ki rekeztenec az
Istennec mind kegyelmeból, mind orhaga-
bol. Ily ki h̄orayú dolgoe ezzet. De mostis ki
érti, ki nem.

Mind eleitűl fogua penig rötteketes vak-
lag volt ez ö bennec, hogy à kálló Templa-
bn felőrrebb bizakottac, kiról midón à Pro-
phetac öket feddenee, éróttie kit kergettec,
mint Jeremiaszt, kit óltec mint h̄est Istuant.
Es lemmi keppen nem akartac el hindoi ho-
gy Isten az ö Templomokat el hagyassa,
De miert hogy öc el harrac az Istennec Tem-
plomat az Christust, à kinec amez ezac tü-
körre, arnyeka es peldazattya volt. Azert Ii-
tenis hem latomast ezzel mutata meg hogy
Ötet el vetőgje hemc elől: Mert benne bal-

Mine ac Sidoe
kilió Temple-
beli folgalatba
bizakostac, igy
 minden valuanyo
zo es pogansag
mostis illyec.

Actor. 7.

Szem latomast
valo iele, hogy
isten el veszete
elöl az Tem-
plomot.

HVSZON MATÓDIC VRNAPI EVAN

ianat emeltecc az Romai Czaharoc, mint
Caligula az ó maga képet, es többec. Ezt la-
tan azert az hucc, weanec eliekbe, hogy li-
ten el várta az regi Templo mokat, es makt,
wyiat, az é hent Fiat vörte amagenic Tem-
plomul, kinet áldozattyual meg elegendet, es
ki által minden imaslagoket az ó beone bi-
zoknac meg halga tya. Ezzel azert meg e-
legeduen, immár ó n ki nem kellene am. z
regi Templo mae loc áldozatty, lem egyeb
peildazatty, Sót tel yesleguel cis venc 15e-
me elöl, es for ig cis rontatna. De n in-
előtte kálló keppen romolna el c ö ; r belló
keppen fertőzödik meg az balu nyoraszat.

Ishet e nulliyuc meg ez is, hogy mostis
valamelly falu, tartemany meg fertőzödie
kálló balu nyorazzal, es meg forztatik az Il-
rennec igetetől,anoac ei kel romlanik, kálló
epenis, A mint pelda nem czac az n i Magyar
orszagunc, de minden egyeb orszagokis.

Ket dolgot h. linc id. tel. Elö;er hogy Ida-
uózitenc ebből induit volt a Tempó elb m-
lasanac prophetalasra: Mert az ó Apolto-
li felütté igen czudalkoznanaac az ó b;plegen
Deaz WR Christus abol emlekerzeti tel-
ki te-

summis fello
translagoknac.

ki tanúágokra: Hogy azt czac bter peldazo
 Tempiomnac imenec, es azert annac el kel
 lene mulni, Mert Isten ó maganac mas tem-
 plomot az ôt. Fia emine fel minden ez egez
 vilag herte, es azban gyülekeznenec minden
 hiuec, kikben ó meg nyugodnec es öröcke la Matth: 4.
 koznec. Imenec penig a kellene puzalni, Söt
 Jerusalemnekis, es minden az egez orszagnac,
 Azert hogy né völtecio neuen azt hogy I-
 sten öket hent Fia által meg latogatta, az ála-
 ta Istenhöz nem tértet, Söt ellene vyan
 meg gyôhôlterec, es minato gonoss gba
 be merültec. Mesodzor ezt hallucit bo y
 az WR Christus iatul adgyancik az Tem-
 plomnac baluanyozasat, kiböl az hiuec et, ka-
 ben vennec az orszagnac el puzlatet, Ima-
 mar hollyunc az töb tanusagokro is.

HARMADIK ROL.

Harmadikor ezt tanulyc ac meg, hogy az
 WR iati az ó biueit hirtelen valo ci futalra
 az veszedelmi a ôt, mondu m:

Ackor az kic á Sidofagban vad-
 nac, fusslanac az hegyekie, Az kic

à hazheian vagyon , le ne hallyon ,
hogy valamit az ô hazabol el vegy-
en , Es à ki á mezön vagyon , viša ne
térien , hogy az ô ruhait el hozza ,

*Oyin magunc
mind ag baluan
nyozastul , mind
annac romlás
nál .*

Ez igekeben inti Christus wrunc az ô hi-
uit vigyazaſtra , hogy iol rea figycimezzed
mikor az el puztito es orf;ag ronto baluant
kezdic fel emelni az Templomban , ki nem
lenne igen kelsőre , hanem az ô menybe med-
nele utan hamar meg lenne még életekben ,
*Lettekra lót ex
vgy annyira , hogy ôk az Apostolokis meg
lathatták őszemekkel is , azert mihent azt lat-
nac ot Jerusalémbe ne maradgyanac , hanem
ottan k' sísszenec .*

*Mint kel sietni à
baluanyozó hel-
ről .*

Ileleni penig peldazo beszed által mint
kelleſſee sietsecc , illy keppen : Hogy ha va-
laki az hazheian leuen , meg mondansac , hogy
ám immár fel emeltee az baluant , az , ottan
el fussen az varosbol , olly hamarsagul , hogy
ezac az hazba se térien be valamit el vinni ;
Igy az ki az mezön vagyon , ha ot az mezön
hallya , hogy az baluant fel emeltee az Tem-
plomba , ne térien viša az mezőröl , hanem
fisszen el turni legusalemtől . Aztékariaczac
szegel

ielenteni az WR, hogy az baluanyozas se-
 lőtte felőtte igeo vtalatos Isten előt, es igen
 veszedelmes, azert attul erősen minden hi-
 ucc meje füssane, tôle magokat meg oyiac
 hogy az röb baluanyozockal óc czac valami
 kitűny hín alattis meg ne fértezzesnec, az-
 ban lemmi reszec ne legyen, le tettezeseg kęp
 pen, le titkon, se nyiluan, Kire írt henti Pá-
 lis, füssatoe az halóanyozastul, Füssatoc vgy
 mond, az az, mint egy nagy lebes futassalo-
 yatoc magatokat tdej, hogy se tételelem se
 igeret, se marhatoc, se baratsag, se malnac
 peldais arre ne vigyen benneteket. Ezt akar
 ia az WR Christusis amaz peldazo hockal
 ielenteni, hogy vgy siessene ki az baluanyo-
 zo helyről, hogy lemmi senkit meg ne tar-
 tozasson, se haza, öröklege, marhia, czele-
 de, iohaga. A mint sokan ezeken midön ele-
 deznene, az veszedelemnec ideiebe, ezeckel
 egyetembe el veztenec. Amint halotram ho-
 gy penzes ladaiat az tüz elő pintzebe viuen
 vgy a rayta meg foytotta a füst. Es sokakat
 az poganc el vitte fogva mind marh, tul
 mig azoc miat tartozottac. Igy hogy ne iat-
 ionac az ó hiuci, az WR Christus sietteri
 hogy

vtalatos dolog
 es igen veszedel-
 mes az baluanyo-
 zas, De nem lat-
 vakoc.

^{Cor. 10:}

Semmi megné
 taroztasson a g
 baluanyozos
 köze.

^{ray kiför nyit}

^{ezec.}

HVSZON KATODIC VRNAPY EVAN.

Sokan meg fog ut
tac az Christus
tanacat.

hogy hamar el fullanac az baluanyozó hely-
ről; Mert azoknac vechedelmecc nem kesic.
A mint erről sokas megis emlekezett, es i-
drien kit karottac mas or; agra, mihent ér-
tőttet hogy Caligula Császár az ő kepet ima-
tatta az Templomban, es soc egyeb vndok-
lagokis es gyolkossagoc tamattac becene.
Holot egy eyel igen nagy kialtassal extis hal-
lottac, lertec ki innet, lertec ki, Melly hozá-
tot az hiucc értuen, hogy Istentál löt, meg
fogattac. Illy nagy gondgya vagyon az ve-
chedelem körül Istennecc azokra, kic öret fe-
lic, ő benne biznac, es neki h;olgalnac: Mon-
da ez utan az Christus.

Iay kedig az nehezkeseknec, es az
emtetökknec à napokban,

Egyermekesee es
nehezkesee tar-
tolt, es hoptatokrol. Mert az feliknec felötte
toztatasa.

Nem oknekül h;ol iay houal à nehezkesek-
nehezkesee tar-
tolt, es hoptatokrol. Mert az feliknec felötte
nherz à futaskort dolgoc. A mint hallottam
midön nekic eledezznenec magzatyokon
az ockal egyetemberabba esteet. Es az pog-
noc közzül nemely meg gyűhössöttec az kis
érvékeralo.

hoptatost fel hagyottat, es az hablyet alá
tartottat hogy bele esteet, nemelyet labon fog
ua

Na carlancs hagyitot, es az, kettő vagta; nemelyet felhoz czaptac, nemellyet el vittec, es az lo haron az tarisnyaba, kioccs állla, kioccs nyaka kettő szeget, ki tekeredet, vagy meg fultac, es el hantac az yton, nyírban az hevben, telben az hoban, kic lörnyüleguel siwtac, riwtac: Oh ki išonyuc ezeket utzni édes háléknec. Azonkeppen az uhrzkelekek hogy nem mehetetek, kit le vagtac, kit lo haran egy falraig vittec, es le dültec az Lorol, es tapottac az futo es menő leseggel: Kikkel még lörnyebek is ítarec az vakmiró Istenegelencsök, kic az Isten igesiet nem beczűsllic, az Istent nem télic, az Isteahöz nem térnec, neki nem könyörögne'. De minden velkedelemnec el tauoztatásárt inti az WR CURISTVS az öhineit ittis az könyörögese. Mallyról lek Negyedie tanusaguse.

NEGIEDIKRÖL:

Monda az WR:

De könyörögjeterc, hogy ne legyen az tü futastoc rę'ben, auagy kombaton: Mert nagy nyomoru-

yy log

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

sag lesen ackor, minemù nem volt
é vilagnac kezdetitòl fogua , mind
ez ideiglen , sem lesen , Eshogy ha
azzoc à napoc meg nem röviditet-
nenec , egy ember sem iduozulne :
De azoc á napoc á valaztattakert
meg röviditetnec .

Nagy segít/segít
könnyörgez, akar
melly nagy ny-
alýabannus.

Az ünnepe a 7
regjelhet mint a 7
szükséges:

Exod: 16. 20

Er ígekben k p tan zor es  d s vi-
g ztal stis ad az WR CHRISTVS az  
biueinec. Inti  ket az k ny rg ste, hogy
 c minden fels  chess gellen, h ntelen h n-
telen imatkozanzc, es azzal azt ny ric, ho-
gy Isten m dot d az el futatra. Es v  ami
 ket meg tartoztatos, mind sztul meg obat
tyac magokat, Regen az k mbatnac  nbe-
peisnegy tartoztatas volt a Sido  k z rva
lo hiuakucc, mert k mbatnos sem eg b  n
nepen nem volt habed , ezac fel m ly f ld-
nyireis menai , f rni , azert hogy az  nnepi
dolgozban kellet foglalatosoknak leaniac az
  1  rtuony parancsolattyas keriat. Ez az o-
ka, hogy az WR int tte erreis  ket, hogy
azօ

azonis könyöröginec, hogy az Isten hótt
batra ne erezze az futást raioc. Mert neta-
lem meg tartozodnac aztul való felükbe,
hogy az Isten ünnepe meg töric. Es azon
ba az tartozas alat az ellenseg ott lepne öket,

A mint vgyis iartac az Sido leg, hogy mi-
dön az Palcha ünnepe, (kin az WR Chri- Azon ünnepe
Ballottac meg ic
rusalemec, az kis
fel sejtiötuec az
wr Christus.
stus fél felüttetec volt, az előt nagyuen ez-
rendönel) az egez orshag Jerusalen be gyűl-
uen, mind ott rekezti öket Titus Vespasian-
nus, es ott vezetec loc ház szeren, De á hi-
u. c még az ünneplő előt ki költözisc.

Az ünnepli kiúlazrais inti az WR öket, Az ünnepléshez
segerből
hogy azonis könyöröginec, hogy telbe le
lenne futaloc. Es semmi meg tartoztat idő-
re ne boczassa az romlelt az Sido orshagra;
Hanem oly modor adgyon az istentelenek-
nec bűntetelere, kibe az hiucc magokat meg Czae azoknac
könyörögsech ed
nes istenuec, az
kis öret felic, es
benne biagnac fi;
oltalmazhatasc. Kiuel ielenti az WR Chri-
stus draga es kedues voltat az hiucc könyör-
gesince, es az Istennec öresioc valo czuda-
latos gondgyat az háborucköztis. Bodog Ita által:
P. 4. 48. II. x.
szert az ki feli az Istant mert öret meg men-
ti az veljedelmenec napian. Bodog az ki hán Apoc. 16.
szelen vigyaz, könyörög es vatalan zörget az

yy ij Iste-

UVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

Istennek aytan, az ö hsent Fianac az Iaszus
Christusneç érdeme által. Mind vilag vége-
zetig penig nekükis ez fele lelki es testi ha-
boruinc hantalanoe leszneç. De az hiuec, kör-
nyörgezet által, soç fele könyebsegét nyerhet
nec. A mint it az WR Christus mondgya,
hogy ö értöc még az vészdelemnek is az ne-
piat meg röviditi es meg kevesebbiti. Mert az
vészdelemnec olly nagynac kellene lenni az
Sido országase az ö soç gonossgaert, ho-
gy miatta minden istenteleneknec egyetlen
egyig mind el kellene vészniec. De ha Istén
olly igen sörnyen bántetne öket, vagy még
az hiuekis meg botrankozuanac czac híres
haluannis. Azert Istén az ö hiueiert még az
mesters valo bűntetésnekis. idejet, módgysat
meg kevesebbiti. A mint eziç soç keppen
meg löt: Mint czac azkoris, hogy minden
Ierusalamból lokan ki hőkter volna áhallas
kort az taborba, es egyic miat azt véltec hogy
az töbijs mind aranyat nyeltec el, nagy
lokat fel hasogattac eleuenca. De oztan á se-
jedelem meg tiltotta, hogy ne mactlyeç. Ez
tilalomis Isteni enhites volt nemelly hiuek-
ert. Ez felöt lokan megis masattac benneç

az nagy rövölás között. Es hamarab vége lőz az ostromozásnak, hogy nem mint érdemletet volna, kiket mind az ihuekert mielt az Isten. Igy ma is ö értőc az Napot fel tamaztys, eftőt es eledekt ád az hitetleneknek is, lőt mind aratasig soe konkolt együt hagy fel nödni az buzeval. Mi minden oraba fellyűc az Istent, es könyörögven vigyazzunk.

De megis hollyunc az S:doc vélkedelemet nec nagy voltarol.

AZ OETOEDIC TANV.

S A C R O L:

Igen nagy volt a
Ielesti Christus wrunc axtis, melly nagy fidesag, vefedele
lenne az vélkedelem szkor, mikor az ö Temur.
plomokaac el kellene romlani, ollynac, kinel
nagyob nem volt, lela lenne mind ez egész
világ herteis. Ez nagy hörnyű vélkedelem
ról eleg bőwen írtam Tizen egyedic wrna:
pian, az WR Lelke napia vtan.

Hol meg értőctűc, előzter menyis soe hent
ember által, az vtan soe egi, menyeci, földi,
vizi islecs által intötte öket, kiböl az ihuec
tanuluan ki költöztek. Az hitetlenec penig
meg kemény kedvez, jobban jobban kiulott
Remensgec az
hitetleneknek az
vefedelmekben,

mind lelecsérint, mind test sérint. Lelkekben soe fele Bretnac tanyitoc mias, hamis Chr stuloc es Prophetac mias, az utan test sérintatis vezetn vezetet mindaz hamis tan yi-
tockal egyetemben, kic öket batoritottac ; minden varosokat elraboluan az paganoc-
végre Ierusalemben ösue futuan, mint ha ve-
gyan egy nagy égő kementzere gyűjtettek
volna oda, vagy vezetec azban loc haz ezeren
az het holnapnac hallasa alatt, ki dög mias, ki-
ehleg mias, ki segyuer mias. Az melly Pas-
cha ünnepere kel vala ösue gyűlökézni kedigi,
az egez orszagnac, hogy halat adnanac az Is-
tronc arrol, hogy éket meg habaditorra
mind az testi, mind az lelkirabslagbol : Az
usapokba hallotta Titus reaioc az varost. Es
tartot het holnapig, az Satorac ünneplesinec
napiraig, kibe halakat kellet adni, hogy őc be-
vitettec azban az orszagban : Nagy bőlez-
zöndelsse ez istennec, hogy a melly Paschara
vitettetie be az orszagba, azkorras hallotta rea
az ellenseg Es az melly Sa oroc ünnepere kel-
lett halat adni az ot valo letelepedes fröli, azkor-
töt vége az orszagnac, hogy ezzelis emlekez-
tesse Isten, hogy sem az Pascha, sem az Sato-

Foc ünnepe kerint, nem valrác ö neki halála.
 doc. azert mélton írtatrac ki az ö nemes dra
 ga orhangokbol. Ez napokban mondam az
 hallas alat, soc kíppen kinoztatuan, végre az
 varosis meg vitézet, es á mint az WR meg
 prophetálta annalis rölteneresben fottig el
 velhet. Es más minden Sido nemzet el va-
 talatot, es mind lelkebe mind testébe kinoz-
 tatic it ez földensis, ez utan praiig öröckön
 öröcke. Erről lokat írtam Tizeo egyedic wr
 napián. Az ottanis ott meg mondta: Hogy Miert vezetés illy
 nem akartac meg ilmeni azt hogy Isten h. környea.
 Fizál a ököt magahoz terítene. Kiket mind Peldaminkáns,
 ez eg z vilagnac peldi ita mielt hogy minden
 tanulna ö roloc. A mint er ö hépea ta-
 nyi: hent Palis. Rom. II.

Tehát mi el tauoztafunk az felle bűnököt
 az melly ec miat, illy rögtönöt bűncselecc
 iünenec. es ha ez elét Isten karomloca, baluan
 nyozoc, paraznac, telhetetlenec, es akar mi
 bűnb n heverőc voltunc, Iannár tériduc az
 WR Istenhöz, hogy öis térién mi hozzane.
 Hadgyuc elaz gonoshat es iot tselekedgyúac,
 melly ket dgyuac az Isteanc égő áldozatul
 az WR Iesus Christus álcá. Igy iute Chri-
 stus

H V S K O N H A T O D I C V R N A P I E V A N .

Fus wruncsz ó tanyituanyit az 'vigyzasalád,
könnyörgestre az vekedelmecc ellen, mallyec te-
madnac Jerusalembre, es az ó meg főrre-
tet Templomara. Ezec vian intc hogy vi-
gyaznak az hamis Christusoc elcanis .

H A T O D S; O R,

'Az hamis Christusokrol !

Hogy ha aekor valaki nektee
mondandgya: Imé, it à Christus, a-
uagy amot: Ne hidgyetee. Mert
tamadnac hamis Christusoc , es ha-
mis Prophetac, es nagy legyeket es
czudakat tesnec, vgy annyira, ho-
gy teuelgesbe vitetnenec , halchet-
seges volna még az valaztattakis,i-
mè, clöb meg montam tú nektec .

Hogyha azokaert mondandgyac
tú nektec: Imé az puztaba vagyon
(az Christus:) ki ne mennyetec .

Imé

Imé az reytec helyeken, ne hidgyetec: Mert mikenben az villamás ki meyen az Nap kelletről, es fenlic mind nap nyugatic eckeppen lesen az embernec Fianac el iouetele. Mert valahol a dög leend, oda gyul nec a kösselyükis.

Ez igegeben Prophetat az VR Christus tőb leiki ielekről, mellyet lenne nec az Templo manac es az orhagnac el puztulasa előt: Hogy soc hamis Christus loc es hamis Prophetat tamadnanae, kic magokat olly Chrifusnae hirdetnec mintha óc meg habadit hatnac az ö orhagoket az ellensegtről es öket Isten vgy valaztotta volna mint regen Moy, lest, Iosust, Samsonat, Gedonat, es többeket. Itt ved el; edbe hogy az Sidolsz nem az bón ból meg habadito Christust várt, hanem ez vilagi nyaualyabol. Midön azert, az igaz meg habadito Christust nem vörte volna, igaz bántetés, ki ökit előter az bűnből, az öröc karhozat-ki ki habadito volna; az utan test ke-

Az veszedelem
előt minemű lele-
ktromlasoc lóta-
tec, kic az huca-
kei serkengettes

Minemű Christu-
sokat hirdetnec
a Sidoc.

HV&KON HATODIC VRNAPI EVAN.

rintis nyusúlyaiokban meg könyebithetet volna, ezt mondók minden nem akarhat venni: ezt ez igazat használva es ördöngésnél mondaniac: Ez után valoba hszug család, es veszedelmes emberet tanítasz, kic öket el hitetnec, hogy őt Istenről valoztatottak az meg kabaditókra. Erről így jöhetet Luj

Afor. 51 kaczis: Hogy minden az Apostolokra tanításnakoznac az Sídelag, monda Gamaliel: Ha ezek Istenről vannak, mi öket el nem hosszabbítjuk, Ha pedig Istenről nincsnek ő magokban, mint ez napokban, tanította Theudas, minden valakinek lenne ő maga, kihőz álla vagy minc negy láz felfia, ki meg öltök, es minden azok kic hozza tárca vata, es el osztanac es lemmie lönecc. Ez után tanította azutaz Galileabeli Judas, az evangeliac idézni. Es soe neper hitete el utánna: Azis el vele, es minden azok el helledekek kic töte fügyni vata. Ez felé emberec ennyira meg helletertec es vokultac, hogy senekyecc ezt hirdenek, hogy őt az lordas vizer meg huyroan, ket felé állatna, mint regen luluca állatta, es mint Moyles az Tanagert. Azonba az őt kaba neper utánna indul

gátlásnak vaki
esfog.

bón, az víz sem ment ket felé. sz eltelegje
 rayta, es vgy vagta mint az barátot öket :
 Es így vezet mind ó magoc mind Christus
 loc. Ez loc keppen tölt be raytot, es mali
 son hogy hidgyenee az hamisagnac, az kic
 nem akartac hinni az igassagnac. Es vesse
 ne el az czalardoc mist, azoc, sz kic nem a-
 kartac eneg tartani az igaz meg tarto es Id.
 uozító által. Melly romlas loc te, pen meg
 löt, es leszen mi köztdakis. A mint ez előz
 huszon het ezzendővel az Nyitsegben az er-
 dékben nagy hay visszöök tamattac vala, kic ^{Rom. v}
^{2.Tess. x}
 magokat bodogoknak hivattac, es loc kabaz
 fogt mellec. Nem regen ez vitan egy Fako-
 te ember temada, ki el vezet mind magat se
 minden nept, midön elhitetne, hogy ó segí-
 ter nekül meg velki Magyar orkagot. Illy et
 vezető embereket bocsát Istent azekra, kic az
 8. hzent Fianuc Euangeliomist nem canullyac
 to keduel. Erze mellel erzat körükbe loc Egy
 retarc eset; vezető tanyitokatis, kic mist az
 nalis irokab aljuc veljen, hogy midön nem az
 huanadec meg ryugo dui az Chrüslac Brun-
 dics Euangeliomab, kinlodgyanac az loc
 who magyaraknak hamis tudomanyaba :

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

Igy az kinem akar hólgadni az felleges WR
Istenne, hólgylon az delusayoknac ápa-
rizonab l anyoio litor érükntc es az po-
ganoknac ki miat kílod gyracével napp.

Meg ideien intet
te Christus et
biueit minden
remas ellen yi-
gyesre.

Ezeker enidón még e öblatas az WR
Christus, hogy röntentelen lehnenec á Tem-
loco vsl; edelene előt, még ideien intette az
ó hiucit, hogy òc mind az hamis Christusoc,
ezalard Ihabadioc, es misd az hamis Pro-
phetaces tanyitoc ellin erősen vigyazzanac,
Es azoknac terméke ne hinnenc, ha még tis-
dakat micsősekis. Mert Isten az istentéle-
nekre rea erezti eztis, hogy hamis Christuso
kis czudakat miellyenec. Es az czalard czu-
daoc miat el vezenec, azoc, kic az ókent Fia-
nac czudaiat hidalmasztac, es azt mondtaoc,

LSC: II. hogy ò ordög átal azot ördögöt. Ez mon-
dalert ollykot erezett Isten resioc, kic bizo-
nyaba ördög átal czelekettec minden, es a-
zokaoc hioni kellet az önnös vegezni mek-
re. Lay ki röntentes elhagyani Isgatul, skaz
mibannis.

Az hines ismer-
simeez az igaz
christust, es doce
czac sz telere
varias.

Ertelmi ezzeknac.

Ezkbé az ó hiucit erre tanyitta Christus
wrugc, hogy òc elegedgyane az ó wroknae
regi

regi tanyitalaua es czudatalaua, kikbol otet
elegge meg ismerhetic. Es otet ne varnae
ez vtan hogy imit amot, mezobe, haza
ielennec. Merre az nem lesz a többe. Hanem
az iteletra oly hirtelen iö, mint az villamás
el hat Nap kellettül, Nep nyugatic. Azert
minden hiuec czac ához tarczac magokat, es
arra gyulekezzene nem külömben, mint a Matth. 27.
Kesselyü az dögre gyulekezzene, kinccs hagat
illattyat érzic azoc, es rea gyalnec hogy el-
lyenec belöle: Igy az hiuec érzic es tudgyac
ki legyen az ó igaz Iduozitó, meg valto Chri-
stusloc, es czac ó általa varoac örök életet.
Azon kiuül minden hemis Christustul meg
oyac magokat. A mint az dög nem iár az
kesselyü vtan, Hanem az kesselyü gyulekez-
zene ó hozza. Igy ez vtan nem iú Christus
vtanac mi hozzane oly keppen mint regen,
hogy hazonkeat iárna, mazón hol, vagy er-
dőben, vagy kietlenben ielenee. Hanem e-
löttünc az ó ki idézette Euangeliomia, tanul-
lyuc azt, es ó magat hem latomast czac az ite-
lette veriuc. Azon kiuülha ki mondana, ho-
gy imit amot Christus ielent, ne higyunc a-
zoknac mint czalardoknac. Igy iats az WR

WASZON HATODIC VRNAPI EVAN.

Christus az õ Aposto'it, feléletén az kérde-
re, mikor leone az Templomnac bontako-
zata :

De ezzel mind v leg végezetig minden hi-
rekacc tanulagokra vadnac . Mert minden
idõbe tamart az pokolbeli ördög lóe felé ha-
nis Christusokat , az igaz Christos ellen-
mind kúlö, mind bálló kappon : Mert mi-
dön akar mibe masba bizic az ember, az w
akrada az h.
nis Christos ke-
tescer
Iasvs Christusnac érdeme felõl: Hogy Ia-
sua ötter azert halgotya meg, azert oltal-
marza, azert bozattyá bánet, azert iduözi-
ti, az, mind hamis Christus keresles. Ez penig
lóe azert felé mind Törökben, Sidoban, pa-
pafagban, es minden hisetlonékben: Hogy
sz meg Áldozatot Iasvs Christus
kiüdi, ki bolezot, ki vizi molodast, ki Misze
Áldozattyát, ki sz õ maga teste snyargaraslat
keresli báne bozantottiyara. Sót sokat voltagy
kie nagy nyilvannis hirdette, hogy imit a-
mot, imez amazerdõbe, mezõbe, Castro-
ban bodog agony ileszt, imez emez kene-
maded. Es tmide amoda igazitot az bánu
bozantottiyauac keresefers . De ez felikröl
mályut kokunc többet.

Hanc

Hanem most leg utol mijs lelkengessége magunkat hőtelén való vigyazásra, az WR Christus Euangeliomának tanulásával gya kran való könyörges által, Istenes. Igaz: Ez íme élet által, hogy az igaz időszítő Chrjs Rüst meg ismerhessük. Istenhöz ez a ó által, le térhessük, ez a ó bennsz hihessük időszám gűket és öröcéletűket. Kibe az WR itten terczon megis mind végig bennünk az ó hont Leikere általa. Amen.

Summaià, mit tanulanc.

Ez Euangeliombaprophetata IesuIdőszámitonc, Jeruzalem Templo manac fottig való el puztulasáról, ez eger országul egyetembe, kiböl tanyita ez eger világmac elvégezesítőlisi. Ez isten mind azkorbeli hineit, mind a mostaniakat, hogy lüntelen vigyszánanc minden lelkies testi veljedelmes ellen, mert az ó könyörgefekre Isten az veljedelmet sokeppen meg könyebítene. Óket vagy megis mentené, auagy az öröc életre kezítene.

Szolanc penig mind mekről het rendben, de ótig elegendet torlusagokkal.

H V & C O N H A T O D I C V R N A P I E V A M.

E öker, Hogy az Apostolocattas okot az WR Christus nac, hogy iousendöt mondana ez Templo nac el romlasarol. Mert óc muto gattyac vala, melyl s;ep es draga Templo volna az. De az WR ielepte hogy az, öter peldazta, azert végenec kellett lenni minden ô Törusnybeli h;olgalattyaval, Ne azt szert, hanem öter ohaytanac.

Masodikor sohanc az Ielekról. mellyeket monda az WR Christus lenni az Templom nac el romlasla előt: Fő es leg nagyob iele ve kedelmenyec ez volt, hogy benne baluant tiz telrec, melly attnyiual inkab nagyob romlast árdemlet. Es iele volt, hogy immár h;inten el vettötte Istent előle, hasanlo keppen mint David oztan soha nem lakott az ockal, á mely telesegit az ô fia Abiolon meg ferteztetet volt: Igy Istennekis ottan nem kellet álerula lembeli Templo, mihenet lelec kerint paraz naul meg ferteztetet, mas wsat, mas Istent baluant benne tiszteuen. Iay tehát mind Ilek ki paraznac az mostani baluanyozokis.

Harmadikor lote az WR az ô biucit igen hirtelen valo el tutstra mihenet latnac az baluany tiszteletit.

Negyed-

Negyediket inté szenveden való könyörgésre, hogy Isten meg könyebírene az öbünket, és nekicadna modot az el futalca, hogy se ünnep, se teel, se semmi marha, se betegseg, se semmi meg ne tartozatna az őszede lemnec ideikort: Hanem modot adgyoza az el futastro, es hele es hallaft az meg maradásra.

O Erödiket jelente melly igen nagy lenne az Templom romlata kör, mind az egesz országnaç veshedelme, kihöz balonlatos loha nem volt, sem lende.

Hatodikor kics mas scle Itelekrölis, mellyekis telkisc, Hogy azkor tot homis Christuloc es hamis Prophetac, nagy et; veshet hárernenec.

Hetediket hogy ötöt ne varnuc vagy mint ez előt közüköc volt, hanem nagy hirtelen mint az villamost. Es inté hogy chöz mindenkor k-sen tartanuc magunkat.

Mind ezekbőlelegyen locslep, es igen szaks ges nemes tanulaginc voltac, mellyet minkeins tanitnaç mihez tarczuc magunkat, midőn ériydc hogy ez vilagnac mind el kel romlani, Esaz WR Caristulnac itelő le

H V S Z O N H A T O D I C V R N A P I E V A N.

ki eleiben kellethic mindenya iuskozé ellanunes

Követköröd IMMAR ez utan holoc czac ket dologrol
szumma. egy Predikatioban. Előker harom fele lele-
ket szamlo loc elö , hic á tal az miut Ist en re-
gen intötie az Isratit , Ierusalem vegezelme
elöt , vagy int misketis ez vilagnac vegezelii
elöt,

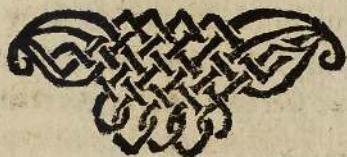
Masodjor holot Nagy rendben az hent
Irasnac az fele Prophetatalirot , az kikbölloc
bölczec aztis aranyozza e z utan menyi eze-
tendöre vegezödöcc el ez vilag , kih ö nem
czac azt . hanem egy bries dolgokatis tar-
nu hatunc . Ezr halatjuc az masodic Predika-
tionakra .

Most könyörögiunc az kegyelmes WR
Istensec , hogy adgya mi neküncc e z ö hent
Lelket . Hogy az ö hent Fe minket minden
kor vigyazua talalhasson . Öteret igazan meg
ilmerhessüc , es mas czatard Christust s ido-
vözítöt ö helyette ne fogadhasiunc , es töle
soha semmibö el ne hukadhasiunc : H nem
czac ö általa térhessüc ki az mi bunciok öle
es annac nyerhessüc meg boczanattyat . Ele-
tünket jobbhasiuc meg . Es nagy leiki óróma-
meli öt t varholuç e z egez vilagnac el rontas-
lara ,

sara, es az ő dicsőleges országánac meg adasara. Ezert es egyeb fele hűkleginkert es oltalminkert könyöröguen, mondgyuc el ez Imatlagot.

¶ Imatlagat kereshd meg az Masodik
Predikatio utan.

* * *

Mas Predikatioia EZEN EVANGE- LIOMNAC.

MATTH. 24.

Mikor latandgyatoc az romlás-
nac vtalatossagat, mellyet meg mon
aaa ij - dor

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.
dot Daniel Propheta , hogy ál az
s;ent etc.

S V M M A I A.

Felso Predikacionkban czickeleenkent soe
tanusagit hallottuc meg ez Euangeliomnac .
Mas Derec Summaiat vegyde châjikben . Es
ez vtan kôvetkôzô tanusaginkat .

Rejsumma
Fôkuppen ket dologrot hola ez Euange-
liomba letus Iduôritenc : Elôker az Ierusa-
lembeli Templomnac el romlasarol az egez
& Töruenneç hertartasiusz egyetembe , es Ie-
rusalemmel es mind az egez orszaggal egye-
tembe .
Malodhor minden egez vilagnac romla-
sarol .

Miere foluszek . rôl .
Mind az kettôröl ez okserit holt , hogy e-
zekhöz az testneç kev. nöaga hérint ne ragaz-
kodnane . Hanem mindenül idejen bolcsöt
venneac , mindenure vgy nézaenc mint el
romlandokra . Es ez földi romlas mellett meg
gondolnuc amaz nagy es rôtenetes ôrökce
valo romlastis : Es ily exet által is ideje fel
terkennenc az mi nagy romlasoknac es fér-
telmes voltunknac meg ilmerefere , sonac
meg

meg visszafára, az ellen Istennek rötkenete és haragjára, Isteni sélelemre. Es mind ezekbe horzsa folyamnanc, hent Fianac általa bűnenc boczanattyat, meg wyulaft, es öröc éle, tet váruan. De oh ki lagiac, tunyac, róstecc vagyunc ezekre mi magunktul, oh ki kabac vagyunc ez feleknecc czac gondolattyarais, ha reia fel nem razattatunc fel nem serkengetterúnc. Azert hogy vgyen valobacs bizonnyeba, az hiuec mind gondolkodgynac, mind fel serkennycenecc hanec ham tartasara, ez utau most nem holoe egyebröl. Hanem czac olly dolgokrol, kiben az WR Christus razogat, es serkenget bennunc az ó ites letere valo vigyazastra.

Szoloe penig erről ket rendben, Először az Itelekról, Mellyeket CHRISTVS wrunc elő Kéneskőzö summas
hamlal hogy lennenec mind amaz draga Istra el ország el romlasanac, mind cz egez vilag el romlasanac előtte, Melly telec nem czac serkengetnence, hanem vgyau felis ráznanaaz az ó nagy rötkenettelegeckel.

Melodfor ez ielec vtan fogoc szolnia arrolis, az Iras mit aranyoz az iteletnec ideies-töl, mikorban, menyi extendőcsle iclenget
aaa jjj g6,

MUSON HATODIC VR NAPI EVAN.

ne, hogy lenne ez vilagnac el végzezele. Es meg
kezni erről, hogy érty ūc, hogy noha az WR sem szapiat, sem
kötet az uelte Graist nem akarta ki i denteni bizonyos o-
kokról, mind az által ó maga es az egez kent
Iras nagy kēp moddal ki i dentörte, hogy al-
kolmalon aranyozhattyuuc meg, még az ez-
tendőtis. Ez is meg érty ūc penig, hogy ez
sele aranyozas, es mēszéb valo lóténecc véle-
kedelelem nit nem árt az hiucknec. Mert óc
minden orabn bizontalannac tartiyac az ð
ez vilagi életycket, es ha h̄inten tousb ístme-
rikis lenni az iteleret, mind az által óc vgy.
variac, mi otha miadennap raytoc termene,
azert hogy az WR semmi bizonyos napot
nen mondott felôle, hanem intet h̄intelen
valo vigyazastra. Es noha ielengette hogy
mēszéb lenne, de azt óc czac egy nap
gyarant tartiyac, ha h̄inten ezer eztendővel
lenneis, azert hogy az ezer eztendőis lašan
laſtan mayd cló iodegel, valamelly kessőre
de vegyan cló kelleric állati, Es oztan soha
mind ðrőckön ðrőckeis az tób napoknac
sem az sifalmasoknac, sem az öruendetelek-
nec vég nem leszen. Ehõz kepest ezer ezen
diert ez ári ycc vilagnac, az hiucc czac egy
nap

nep gyarant tartyaç, az Angyaloc es az U-
ten leg iökab, kinec előtte nincs semmi kele-
delem.

Mind ezekröl ier holly ne renduel.

Haroni fele Ielekról , mellyec altal
serkenget az V V R az ò itele-
tinec el kózelgetese e .

Iollehet I E S V S Iduóziteac hošu Predi-
katiot tön czaç az Ielekrólis , De en rolos Hošu Predikati
etach aron rendbé ſoloc, Az ò loc ſaua pe- oiasis o uaf d meg
nig mind arra valoc, hogy azoc által bizo- az wynaç az Ie-
nyaba ínternenec áhiuec az itelestre valo ſam lekról, kihneç is
tarta rá holot ſoc ſ; p peldac általis ſerké getti most czac a suno
vála ók: Melly Predikatioit az wynacha meg
öulasad , ſzepen meg itta ſ; Mathe harom
egez rel,be, huſon harmadikban, negyedik- matas halles
ben, es ötödikben: Kikneç imer sz Sunma- meg touab:
i, Elő ſer az Pharitulokat ſoc keppen fed-
de ſoc ſele búnókról , az vtan ſiru a Ierusal-
lemen elő kerde ſamla ni . z ò reaiouó ve ſe-
delmeket, Ezec vtan k zoi kerdezn az ò ra-
nyituni, mikor lennen e a coc az veged l-
mec Ierusalymen, Es ez vidagnakis mikor
lengue,

H V E R N O N H A T O D I C V R N A P I E V A N .

Jenne végei Ez ó kérdésekre meg felel. Es az feleletben hamisítva elô az Ileket, az n el-lyes által azokis kic Ierusalem ve; deselme el-öt voltac, azokis kic ez vilagnact romlala előt lenne, hokiatnac ó magoket az vi-
gyazatba:

Mondom mind azokat az Ileket rendd. I
vluaid által te i; okent, à mint meg iriac,
S. Mathe, 23. 24. 25. S. Marc 13. S. Lukats 21.
ref; be kikerten most czac harô rezbe fogialoc
rôvideb érte; miert. Mert egyic fele jelle à
termezetnec meg valtozásban valoc. Masic
polgaris rendben valoc, Harmadic Egy hazi
rendben valoc.

Egyic felô in 3. telc.
Az termezet állatokosé termezetyeknec
meg valtozás e lockeppen lehjneç az itelet -
meg valtozasi. Iöt az mint voltac Ierusalem veszedelme el-
lottis. Mint eridön termezet kiuál, valamí
czudatos állatoc l. álein; c, mint hogy à te-
hen Ierusalembe barant elhier. Nem regen mi
idönkben oly gyermekes hûlettec, kinec fel
keze hâblya volt, es mihent, meg kerzettelket
tec, holtac nagy romlastról, es ottan meg hol-
tat, es soc egyeb Monstromoc nap-ukerc
lehjneç. Soc egijüstökös czillagoc tamadnac
mint

mint 1578. eztendőbe igen nagy hóku bő
 kros lokaig tarta, Melly eztendőbe en reára
 ezudalatos leírki kisírtetec, es az kisírtetekről
 való írásom ezac nem egez Magyar, es Ne-
 met országosk föld népsíhaiokat reára tátot
 tac vala, ki soc iot, ki soc gonozt monduan
 ki miat nagy haborukatis ezeledestül ljen-
 uecem még az ennen atyamfiaitűlis, regi
 baratimtűl, Predikator carlaimtűl, vgy an-
 myira, hogy mint Illyés es David, vgy kca-
 let lappagnom: De maga azoc közé lelkem
 pakua volt az örömmel, érezuen hogy nem
 vadols; iuem azokba á mit è világ kabá mod-
 ra zsygans, Sötérzenem hogy az WR Isten ö-
 maga kels; erit volna rea, hogy ez világ vé-
 gezeti fele enis idegenetem mind az ördög-
 nec röcenenes gyúhösséget, miud ez világac
 röcenenes báncit, es azoc mireket tanítanam
 baratianam, es vigaztanam azokat, kic soc
 kisírtetec miat el eperrec es el farattac volna,
 pérkathozuan nagy soc regijent es fő cun-
 brikról.

Mondom á melly eztendőbe az igen tis-
 dalatos üstökös csillag tamadot vala, aikor
 engekem is soc rekjem volt az ö ieleng tesz;

bbb

De

1440

+38

1517

EVXON HATODIC VR NAPI EVAN.

~~szekir min
teci ötter - z k
fökerellagrac
telenteit. 1578:~~ De az utan többeknek is sokaknak inti betörte;

Mert a kor lön nagy valózás Budán is, es miatt töb országokban is: Márton Buda p. saka por miatt el banyodnac, es azkorban Babil Török Czsh. r oreg foyratta, oda mos helyette hallan, Minemű törökkel az meg elöttükne vagyon. Aztkor kölde P. p. Rorabol Rudolphus Czahanc Roma Cor-

~~Papamelly gyü.
bősen indul. Chri~~ ronat es legyueret, hogy h. d. kozma sz wa-
rus ellens.

~~ki iselenthet
sokan.~~ CHRISTVS terengenc ellené, kin toc huuec
meg remálsec, toc elhankró ó u ndezt e e
ki miat lokosc meg teirzet hogy czac k p.
mutatoc voltac es czac hinnel visszatec a Chri-
stus Euangeliomanac, az Predikatoroc hir-
detelet, az tanuloc halgatasat, M it czac eo
reamis meg mondhatatlan nagy senyeg te-
sekkel rohaanac, es ki találtanac sen pteröls.
Nemeslee, wrec, Papoc, Pilsp. kec egy t. na-

~~Egyhazi bipl
kodás,~~ czual: Es ottan utramam ollyac tamada-
nac, kic mind ket fele kerzenence hizekedi-
ni. Az Egyhazi hertartalokat valtoztatuan
az Papalagnac módgya igerint, ki miat toc
herelmes baratimat es tanyito tarlaimat si-
ratton tuduan bizonyal hogy ezec k. zde-
ti volmanac vagy. toc lelti es testi követkö-

Ke dô velejedelmeknec. Es ki még nagyob,
az órôc káthozatnac, midôc az WR ezt na-
gy lokaknac fogia mondani, tauozzatoc tû-
lem, kic alnokiagot czelekeztec. Ezekek ôv.
ha czse emlekezetrôl hoztam elô az üstôkes
czillag felôl, De ez vtanis az hiucc tanullya-
nac lókat ioner, Es fô keppen hogy valaki az
wrnac Eke hármat tartya, hátra ne nézzen, Lkr. 9:
Az embereknec ne kedveskedgye, senkinec
ne hizelkedgye. minden kedig az órôc kar-
bozatnac báncsereletûl fellyen. Es vyan va-
loba vigyazzon az ô: de életre, Es kérje hogy
ne hadgya az WR Isten rôle el fakadni ez
áronyc világban !

De tériûc immár ismét az termezetnec
ezudáira, loc helyen hallunc termezet ellen
nagy föld indulasokatis. Es nihol véros essô-
ket, nihol olly forrás, honnet vér folyt ki.
Es loc rôb hamlahatlan termezet ellen va-
lo dolgokar Kiker az WR C H R I S T V shar-
rom igeckel neuez, hogy tamadnac dôg ha-
laloc, chlegec, es föld indulasloc, Mind ezec
dôg, chleg, föld indulas, az termezetnec zu-
da valtozasiból lesnec, Mallyec arra valoc,
hogy minket indiczauac Isteni sélelemre, Il-

Psal: 6.

Matth. 7.

Lkr. 15.

Ez emlekezet

mine int.

A termezet val
tozasiból, kirôl
kezdikne vala
bolni.Ez harom selec
termezet ellenra
los, es miô iclec.

HVÁSKON HATODIG VR NAPI EVAN.

terhőr való meg térüléke, az Istenante meg kb
veterere, Istenes, ígaz, iozan életre, es az ike-
lejneç varasara. Azert va amikor vagy Egi,
vagy földi, vagy testi, vagy lelkis áltorai
lácz, vagy elhieg tamad, vagy dög vagy föld
indulaloc lehaz, te ottan tudgyád, hogy az
Isten így is int teged az WR Christuseac el
varasara. Erec az előjele.

Peligras játékok. Mas fele lelekét hánhal Christus wrone,
zéac. az polgari rend közöt valo változalokat.
Hogy húlec gyermekkekre tamadnancs, es vi-
hont az gyermeket édes húleicke velükde-
nenc. Melly felékét czudakat mondhatnec
ezac az Zászlos wrac körtis, nemissek, kősség
közt hantalanit, aty, fiak közt hantalanit. A-
zonkeppen egy mas közöt minden varosok
ba, satukba loc perpatuart, loc haborut, ha-
dakozast, czuda felékét mondhatnec. Az fe-
jedelmecc, tiztartoc, iobbagyokat, mely na-
gy álnokul nyuzzat melly kegy tlenü nyos-
morgattyac ha hárme volna ez vilagnacs es lát-
hatna, pökne. Soc orzagokba, Orosz, Spani-
ol, Nemet, Lengyel, Magyar, Török orha-
gokba ezac nev mindeneti fennkül fel forga-
nas

Nac minden nap. Mind ezekről lókat prophesztalt Christus wrunc, kiket otusas ió figyelme telen, Matth. 24. Mar. 13.

Hogy ezekből az hiuec elvtalnac ez világ nac vndoklagat, es óc tenyeresec alat leutn, kehiteace magokat, az I E S U S Cariuinac el sővetelere, es ó altala varnanac más vilagot, holot mind örökkön öröcks meg nyugodanac.

Harmad fele ieleket hamal wrunc az Egy hár nepec között valotat : Hogy azoc között hamis Christusoc, hamis Prophetac, hamis tanyiroc, soc fele baluanyozatoc, hamis Istenni rizeletec, röttenates lator, parazna, rökkes ges életec, Es ezalard kep mutatoc, álnos hín tarroc tamadnanaac.

Ezekis nem ezac regen Jerusalemnec vesje délmeg előt voltac, hanem mis miad ez vi- lag herte loc röttenetellegut letten lehnecc, oluvald meg erről á mit irtam az hisziretek- zöl valo köoywben: Hol renduen mind az tiz paranczolatoc kerint elő homlokam soc fele baluanyozatokat er eger vilagnac, melyc tamattac Christus wrunc menybe me- dics vian, Soc fele hamis Istenni izeleteket,

H V S Z O N H A T O D I C V R N A P I E V A R.

Soc fele hamis esküvőiket, snaep törcsiket, hűlecket való ellenkezőiket, Soc fele lopákat, Soc es hantalan vndoc vratatos parazitokat, Es soc töb egyeb fele vratatos bűnököt. Mellyekről mit jr hent Pális, oluald meg z. Timoth.3. Hogy ez vrollo idő bűnökdedic kenuelyeckel, főszucnyeckel, hidalmaszockal, es minden fele istentelen embereckel, mellyeknek bőwelkedeleis ielt, hogy immár elközelít az wroacitec.

Ez Harom rezbe r kezti Christus wrunc Ez harombja soc az ieleket, mellyiket elősamla hogy lenne- ezeri talalja. nce, mind Sido orhagnac, mind ez vilagnas romlasa előt. De haromisz sz ezernelis többec, ha egyenkent rea kezdes; figyelemzni minden helyeken minden nap menyi soc fele zurzauroc, vijsa vonaloc, testi lelkihabo- ruc tamattan rauadnac minden nept, nemzet, hely, es tartomány között.

Kérlee oluald mind azokat aik. Kikre hogy hsep érrelemezen reais vigyáz- zunc, roloc io iteleteret tegyunc, magunc azoe általis ókassiac, tanyicsidc, lerkengessunc, mely hsepén kérien, es inczen, kérlee oluald meg hent Matthenal, 24. es 25. részebe. Esta- quily onnet hsep hálkal talmi, nézni, gondola- koda

kodni ez vilagnoc et mulando lag sol, es az öröc etre valo isem tartatrol . Bodog az ki meg so adya.

Mert eo nincs mär czac imez egy dologrol Kisebb
emlekszem fö keppen: Az Iteletnecc kö. el vol
tol. Kiö nem vgy holo cniot ha igen ha
mar kebele tenni. Mert aztis meg mut-tom
hogy az iras rouab voltarol czuda es draga
keppen holt: Mind az által e bő tu yac le n
lenetűnc Mert ha t uab voltat meg ilm e
hetryükis. azett az Itelet arra intörök hogy ñ
tet miedeanap teljen viriac. Lásdaz azz
arrol valo tsnu aginkat .

AZ I T E L T N E C I D E I E R öL

q Kee rendben fogoc kolasz az Iteletnecc
Id teröl.

Eö zer czac az hasznit lassuc meg. Mire
valo értekezni az Iteletnecc ideieröl.

Masudikor el kezdem magyaranzi az s le
proprietatokat. az honnet egy nihany ból
csec aranyozzac. manyi extendõc felé lepus
ez ygen az itelet.

AZ ELSÖR öL

Mi

VVKON HATODIC VRNAPIEVAM

Mi hasna értekezni arrol, hogy közel az Itelet?

Isten ô magán
sor helyen sora-
tot az utókene-
köt el voltarol.

Az Halásnairol roubb masydholoč, es meg
erlyúc hogy az hiuknec nagy epályekre va-
gyon, az iteletnec ideieről való értekezes, tis-
hogy iozanon legyen, es az kerint, az mint
az Iras hól felőle. De most előljet lassue
hogy Christus wrunkis sokat holt az itelet
ideieről, Kinec noha az napiat, es óraiat, es
bizonyos eztendejet el röytötte az WR II.
ten bizonyos okokert: Mind az által menyi
eztendő fele kellettnecc lennyi, arrol nagy ie-
nešeket tört ô maga az WR Isten. Királ
irtanac egy nihany tudos emberekis igen na-
gy lsep, es draga éretelemel, előhozuan az-
zokat az iralokat, kikben az WR Isten aran-
nyoztatta még aztis, mikor lenne vége ez
egez vilagnac, mikorra iöne el az felségelne-
diczölleges Fia, es mikor lenne itelete mind
ez egez vilagnac.

Azoktul á mit enis értőtre, im malna-
sor felce mivel kis tudnara adom, kiknec noha egy nihany vé-
ne arrol, mig al lekedelec, vagyon, mert nemelly azt aranyoz-
za, hogy még állana ez világ, ket hz nyoltz
uan

tran het eztendeig, Nemelly hogy ezac iszaz
tizen het eztendrig, Nemelly hogy czac ki-
lentzen negy eztendeig, Nemelly hogy
czachituen het eztendeig, ez mi 1579 eztet-
dönkhöz : Kiknec az ô vélkedtsékkelis meg
mondom, de sóképpen az kic bizonyittya
hogy H-tuen het eztendöre ez utan még leu-
ne, attolleg bővebben holoc : Kiból neta-
lam az istentelen ki ezacez vilagnac adatot,
maganac batorlagot veszen, így goandoikod
utan: Nô, ha még egy nihany eztendővel ez
utan lehen az Itelet: addig az en testemnec
ke ue sérint érhetet, addig még soc bûnciam
ból ki térhe ec, es iduôslegemre ez utan gon-
dot vilshetec . De ez felte istenteleneczt ve-
gyec tiszékben, hogy akar melliükis minden
hem pillantásba halando, oily hirtelen penig
mint az öres az craptato nagy hirtelenleg-
gel ragadja meg azt, az ki ô rea hallot, Es
valamibz talallys Isten halalakott, baluanyo
zasban, átkozodásban, baiolasban, haemissag
ban, czárdaságban, bujásban, röhögsegben
es akar mi vratatoságban, ha szokban az ô
wachoz Isten köz nem térend, bent Fia által

Az istentelenecz
minst elhieq eg ies-
lonessel, nem vgy
elhieq az hiszec.

Hirtelen megbal
bucz:

Item 2.

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

meg né engeztfeli, az itelet napianis, azonokban fogja Isten meg írni, mind az töb meg

Nincs hennel
kefedelem.

hamalhatatlan sot bűneivel egyetembe. Ha

szintén késikis penig az WR Isten az itelette,

szaz eztendő, nala, czac oly mi it egy ora, e-

Valamikor meg
kel lenni.,

zár eztendő czacolij mint egy nap. Es akar

mikor legyennis, aker mi ha vgyan meg le-

hen, es lassan lassan hozza kel közleltened, mi

Tere semminet

fogod tartani az

te mostani clete-

des.

kor penig el éred, es ha azkor el itelte tel át

véghetetlen órócke való karbozatra, holsiw-

nac, riwnac, fog crikorgatasfal meg gondol-

hatatlan nagy faydalmockal, mindenec kic

el karhoztanac: azkor semminet tartod, ha

bárczer eztendeig étel volnas ez vilagon

nagy kedued herint, minden viglagod heiz-

huialagod, lakaod, frisleged, mu'atiagod, ia-

tekod katzagatod faytalnaged, olynaetet

tzenec, mintha soha lem voltac volna, auagy,

mint ha czac á modban latt, d volna. Még

Tehát meg

ez a

mostis emlekészeti meg, ez előt egy nishany

eztendeig az minemű io kedued volt, Immár

ez után vgy tettezuec mint ha soha lem vol-

tac volna, kiáltképpen azoknac, kic végre

rötteretes beteglegre, auagy rablagra i tuan

kingzettanac. Tehát egy Istenetnis ne ve-

gyen

5.

gyen magasabatorlásot átból, hogy arról
ittao nem mily Uölczec, hogy meg ez itelet-
nec eztendie török lehen egy nihany ezen-
dővel H. nem inkább ökis áhueckel egyetem ^{Az higemint}
be kerkenyencet tel es vgy vtiac mintha czac
^{variac}
ma suagy holnap lenne. Mert mitloda az
is áhetuen het, suagy bár ház eztendőis, de
még kér hazis mayd meyd elő iödrgei, mint
álereti szakaba hogy lassan lassan elől is á fe-
nyes nap, kics min doyaian fellerkeűnc ho-
gy az ö világosságának éktelen es tizt slegelen
íatiunc, es dolgaiukat meg hírezzádc. Igy ha
hínten aulukis es nem érezzádc. De azert
bizony minden:p közib vagyunc amá dis-
czóleges napunknac fel tamadászhoz,hol á hi-
vec sefenec mint az Nap az ö nagy ereibe
es hol minden leatee Istvánhoz hasonlatoloc Matth.13:
15.nec mind örökkön öröcke . Azert ha az ^{I. Iouan. 3.}
hícenec es istentlenec ezzel nem lokat gon-
dolnakis . De az hiuce fogadgyac meg az
mi wrung I s v s Christusnac tanacat, ki ^{Az vr Christus}
igen h:p. édes gyönyörűleges peldaual int, ^{sep peldac altal}
hogy neezűnc sz fakre, es az mezőkre, mikor ^{nezecciaj ule-}
kikelstre latyuc, hogy f.kadornies bimboz ^{krekic mirec az}
ni kezdnecc, ottá meg ismeriúc hogy közelaz ^{i teletnec kögel}
^{lotere,}

Óruendites nyari idő: Igy figyelmezné a lekreis mellyec lennecc az WR Christus-nac el ióvstelinec előtte; mondott figyelmezné iol rea, es azokbol aranyoznuc meg, hogy mayd mayd el iánt, mayd es hamar el végezödnec ez vilag, mayd ezból ki kelnecc mint az fegyess, hauis, czattago hiedeg fázlalo felból, mindencc mint ha a hotanac volna, el haluanyottanac, el erőtlenül-szenecc. De mayd mint nyarba mindencc meg vidujnac, meg wylonac, meg erőlednec, meg szepülnec, Igy az hiuekis az WR Christus-nac el ióvstelire fel tamaduan, meg diczö-vitettenecc. Mondott mint mikor az sác bims bojat latyuc ottan azt gondollyuc, hogy hanem mindgyartis, hanem még egy kutsle-tourab lesz az nyar. De azert nem késic immár, hanem mayd mayd el közeliit: Igy cse-lekegyűnc mijs. Hogy mikor egy nihany Egi, földi ieleket latunc, noha nem mingyart lehen meg ez vilag végezete. De azert az, ezt iutassa elhünkben, hogy meg kel lenni. Es nemis fog az WR vele kelni. Kiből az hiuc ö magokat hent életreis, Istenes, igaz, iozan életre kerkegellec, es lelkeket óruendeztesekis

sekis, hogy mayd minden nyomorulagok-
 nac vége fogja lenni, mayd mondac nem
 lokara az WR Istent s;inról s;ire meg latá-
 tyuc, hol ő s;ent fellegeuel mind őrökön ő-
 röcke meg nyuglunc. Ez ha;not vegyec e-
 hékbe az hiuec azbol, az miket touab b;s;el-
 getec arrol,honnet aranyozac nemellic,hoá
 gy mayd mayd el végezteric ez vilag .
 Az aranyozastrol penig azt vegyunc el;unka-
 ben, hogy az tudos bölczec mas keppen es
 bizonyosban mentacc annac végere , hogy
 nem mint az kóssleg. A mint az mezdi mu-
 kasemberekis loc fele ielekböl noha nemcs i-
 teletet tehnec, mikor io, s;ölöt, fákat mattze- Az bölcek aran-
 ni, mikor io, plantalni, venni, es egyeb dol- nyozas/a/sokba hár-
 gokat s;erzeni, De ezzcczac valami ielek- lombéz az kóss-
 ból aranyozkodnac az ő dolgoknac meg segetük
 kerzelere: es czac azkor mikor közel vad-
 nac az ielekhöz, De az Egi forgalnac bölcz
 es tudos mesteri, az előt loc idősei lattyac :
 értic es tudgyac, még a cziekleletis, punkiyat,
 oraiat, napiat, mikor mincc mint kel tenni :
 Es annac őc bizonyos okait tudgyac az ő lu-
 domanyokbol: Igy az iduósseg dolgaban-
 his noha az kóssleg loc ielekböl jo modon vé-

H V S C O N H A T J O D I C V R N A P I E V A N:

lekedh-e tis az iteletrne kőzel voltarol. De az bőlez isent Iras ando emberet mas keppen, melegenben nagyob dolgokat lantac, nem csak az ielektői, de még attól is mikorban kiletrne lenni ez világ végezetinec. Kinek e kait jo is értie ez ó tudományokból, kit az Isten adot nekic.

Azert it immár most enis nem czac ájed lekról holo, kiböl aranyozzuc kőzel voltat

*Negy fele prophetala röf so-
gusz Ro nia, kic
meg az idei te-
telengeric ez ve-
leg egeretimel.* Ez iteletrne: Hanem negy fele bőlez propheta-
talit magyarázom meg ákent Irafnac, ho-
gy szabol az Magyar olvaslókis ércze az Is-
tefne titkos ki iteletrne. Es ábiuec öruendez-
zenec mikor meg érrendie, hogy az ó meg
valtsago, meg labadulaloc immár nem igen
meje vagyon. Hanem mayd mayd meg les, ki
ki haszinten rouab haladnais, de mind az által,
az az idő igen kozel hstuhen het erzendő-
nél nem lockal fellyeb. A mint soe bőlezec ar-
anyozzac, egy uihany nemis Prophetala-
sokbol. Kikról immár im rönduel holo.

*Ekkedbe tarczad
ezet.* Ezt kedig mindenút ekedben tarczad, mi-
kor az következó Iraft olvasod, hogy ábóla-
czeikis nem teljes bizonyos keppen nevezic
mag erendiert az iteletrne, hanem czac vé-
lekez-

lekedesből és aranyozásból fogna cökis arrol
teged tanyitani. De á honnet fogiac azt meg
bizonyítani, azoc igen iles nemes draga pro-
phetelálok, Királ ter hollyunc immár rend-
uel.

AZ MASIK ROL.

Az Itelet ideieről való pro-
phetalasirol.

SUMMAIA.

Ellő vélkedésűn arrol, mikorba kellettic
leni ez világ végezerinec lelsen, Ilyes Pro-
phetenac Prophetalabol: Királ az ötanyi-
tuoni ezt utiac: Hogy azt prophetalta: Ho-
gy ez világ czac hat ezer eztendeig állana :
Vgyan itten holoz az időrőlis, likben He-
noch + Ilyes eleuenen menybe ragattattac,
melly időkis azont bizonyitryac, hogy a ha-
todic ezer eztendőben lenne ez vilagnac vé-
gezete, fel tamadala, es itelete . De meg ér-
tyúcsat is, hogy az hatodic ezer nem műia.
denestül végezödnee el.

Masod vélkedésűn lelsen azból . Hogy
az mitig az ellő Adamtul fogva tartot az ellő
világ. Notig, kinec ideieben el veljet viz ara-
des.

H V T O N H A T O D I C V R N A P I E V A N .

dössal: ezac annoyi ideig tartana az mas Ad-
amstul az Christustul foguais, ki türzchelmez-
tene meg, nem ezac az embereket mint elé-
hár az viz, hanem még az Eget, földer, tan-
gertis es minden bennic valokat. Az ellő vi-
lag penig tartot 1656. eztendeig. Es így az
után való vilagiac tehát ezac hetven het ez-
sendeig tartanánac. Erről fogunk s;olsia man-
iadásor.

Harmad vélekedés az tudósoknac, les-
sz WR Chrikulnac eztendeiböl, hogy az
mint ö élt köztünc harmintz harom emberi
eztendeig es egy nihany bizontalan napig. I
Igy fel tamad: la utannis közöttünc forgans
harmintz harom eztendeig, es egy nihany
bizontalan ideig. De mem emberi eztend-
eig, hanem az seje nagy eztendeig: sz
mit az iras Moyles eztendienec mond:
Melly eztendő ötuen foglal be az mi ezen
dönkben, Azert harmintz haromshor való
ötuen eztendeig es egy nihany bizontalan eza-
tendeig kellene vgy tartani ez vilagnac szül-
foguahogy fel tamadot, Melly tenne 1650.
apro eztendőr, kihőz hz hozza tehet; az bi-
zontalan eztendökbe, rea telic az ezer bat-
kaz

haz örömen hárta, Es ígyis nem lenne sellyék
ez világ hetuen het eztendőnél. Erről hó-
lunk hírmegjor.

Negyedic vélkedésé az bőlcseknek Isten
Románac két fele állapattyanac ideiből,

Hogy az mit az ő polgári birodalma alat,
Cyrustól és Danieltől fogva, auszgy Romu-
lusul fogva, 1260. eztendeig, Addig allana
az Magyar Birodalma is. Mely másik birodal-
ma el kezdetie Christus utca 412. eztendő-
nél, Ezt ha ősiue vette, tisza 1872. eztene-
dőt, es mongyac hogy mikor annyiiba iras-
nac ezkor lenne vége az magyar Római, azaz
Papai birodalomnak, tudni illik az ő uralko-
dásról fogva 1260. eztendőben, Es az utca
hamar el iüne az Christus az iteletrre.
Erről leszen Negyedic magyarázatunk.

De it eztis még ideien vegyűc elhűakban
hogy a mellyec az első Római Birodalmat
veric hogy állot ezac 1200. eztendeig, Igy
kennelbér allana az magyar birodalmi. De
szekről toutból hollyunc nyilusban.

Most mentül előzér minccelétté az vélé-
k deskaac magyarázatit meghallat uc, ért-
luc eztis: Hogy sz bőlcsek kedésekbeli ha sja-

HVSZON HATODIC VR NAPI EVAN.

ten bizon, ost nem érthetjük is az időről, de minden az által az ő közel voltatol, es egyeb nemes draga dolgokrol, igen si, párket loguna hallani. Azert is figyelmetlesleguttoluval álral, Es teis fongas tób irasokat is resz, kiböl vethes bizonyosb érteletet, es loc seje épáleter, Imánár el kezduen lesszue císsó vétek deszket,

EL S ö V E L E K E D E S R ö L.

Iris Abodacara cap:1. Et in libao véltekedgyűjts az icletnecid it-tól. Sanhedrim cap. ultima, etc. Iollehet az kint írásban nincsen meg írva az ámic Illyestről elő horoz. Ha nem szádod loc helyen írás az ő könyvekben, hogy az ő haz, báli es oskolebeli tanyiwanitul vörtece ezt. Hogy Illyis így propriait volna:

Illyea propheta: Hat ezet extendeig marad ez világ: Annanak ket ezere öres leh, : Ket ezere az Törus-nye le; : Ket ezere az Christus. Ehör à Si-
do Mesteretek ikez czickelt mondgyac Ami hancinkert (mellyet sokat) el multat azok közül, valamellyet immár el multat.

Ercelme imer: Az melly hat ezet extendeig tart ez világ teremre stál fogua, annac a

kit

ket ezere üres leszen, azaz nem nepe sem töv-
 denye es temeni rend tartala nem lesz oly
 mint az töb extendöknecc: Ezben azt akar-
 ja telentereni, hogy ket ezer extendö tölt azba,
 mig Isten ki nem atta az ö Törueyct, es vgy
 is volt. Mert Adam utan Abrahamnak ket
 ezer extendöre ada Isten az környul metel-
 kedelmei törueyct törer igeret melle: Az
 te magodban meg áldatnac minden newzer-
 segec. Ez utan valo mas ket ezer extendö Keti ezer exten-
 köreada ki Isten à Moyles átal valo töb pel-
 dero törueyeket is, mellyeknecc czac Chri-
 stusig kellet törcoi, azert mondgy Ilyes:
 hogy az ket ezer à Törueyne. Az utolso ket
 ezer extendörönig azt mondgy: Hogy a- Ket ezer Christ
 zoc ar Christuse, azaz Simeki szaban kel fel
 schictei meg áldoztatni fel tamadni, meny-
 be menyi ez vilagon az ö Euangeliomat pre-
 dikaltatui, es ez itelestre el ióni. Az mint so-
 retze immár hínten igyis löt, mert ez vilag
 teremtete utan Negy ezer extendö sele ta-
 madva felhalottaibol; Es mais az ö neve min-
 drude hirdetetic. De miret hogy az Sidoc
 meg tagattac öret, noha értic hogy el löt re-
 ges az ö ket ezer extendöcis. De megis ilmer

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

Amag ezekhez ki ötet nem akarac, hanem emaz felső czie-
miers időce az kele törcce az Illyes mondasahoz, kinec érte
Sidoz illyes mon- me imez: El kellet volna iüni regen . De az
dasehoz. mi bűnöc miat nem iöt el, melly báncos
miert hogy sokac, azert Isten nem bocsatta
elaz ő Christusat, ki mi bekáncsz vilagi or-
hagunkban kiralyult lenne. Ez az ő vaká-
goc, hogy az Christus földi Kiralyoc lenne,
es kiacec noha immár ideit volt volna el iüni,
de az bűnöc miat nem iöt el. De mi vegy-
űc elünkbe! Miert hogy az Isten meg igerte
es meg propheteltatta bizonyos idejet mi-
korra bocsatna el az ő hent Fiat , azert az
ő igeretit meg nem tisztolta az ő bűnöc mi-
at, magát az Isten meg nem hamisította, ha-
sader. 4: nem az mint a hent Pál mondgya : Mikor
be tölts volna az idő el botránya Isten az ő fiat
akjonyi alattul hárletterte, az rómuennec ala-
ta vettet őret , hogy miket az rómueny által
ki mentene. Es ezben véget tenné, Véget
ezzen azert az Moytis peldazo rómuenyibe ,
mellyet ket ezer eztendeig tartottac, az utan
sz ő Euangeliomat terítette minden egész vi-
lagra, kinec hűletlenente augy fel temadala-
nak, immár 1579: szündejte vagyon . Es ha
kinten

Kincsen be kelleneis tenni az ket ezernecc, è vi- Ha be telnökis à
lag nem lokat tartana czac negy hár huszon ket ezer, ez vilag
egy eztendeig, de rouab meg hallyuc hcp ér- tartanac czac
telmes bizonylagbol , hogy mindenestül 421. eztendeig.
mind az hat ezer nem fogna be tenni, Most
lesz mire valo ez etalekezeterec.

Hogy az Illyes prophetalasais órvendez- Mire valo az Illyes预言家.
tesse az hiueket, hogy mayd mayd vége kezd
lenni ez bün ala veritetet nyomorodot vilag
nac, Es mayd mayd meg fogjuc latni á mi
Iduózító mennyei diczöfges kíralyunkat ;
kinac orkagaben ö hozza mindenyaian halon 1. Ioan. 2.
latosoe lekünc.

Deit sztis meg bizonyítom, hogy noha Hogy meleto Illyes mondásanac
az s̄ent Irasban nincs ez Illyes Prophetala- tartanunc az has
sa, Mind az által az s̄ent Irasis ébőz halonlo czer eztendöröl
keppen egy nihany helyen s̄ol, iollehet tit- valo mondast.
kosértelem kerint; Mint midön Moyles
Psal. 90. ezt mondgya: Hogy Isten előt e- 2. Psal. 90.
zer eztendő czac olly mint az tegnapi el
muit nap. Es s̄ent Peteris azt mondgya: 2. Pet. 3:
Hogy Istenel ezer eztendő mint czac egy
nap, Egy nap olly mint ezer eztendő, Ezzer Az hasnapi tes
alatomba ait ielentic, hogy ez mint Isten ezer eztendő
hat nap teremne ez vilagot, es az hegedic na. feldarza.

WYRON HATODIC VRNAPI EVA.

pot meg nyugonci. Igy mindencon pot ezer
extendő gyarant tarruan hat ezerig állna ez
vilag, es az hetedic ezerben meg nyugodnec,
mind ö, mind az ó hiui, is az utanis mind
örökke. Ezt igen mélyen hent Pális telenge-
ti, hogy az Isten midön hat nep teremtette
volna ez vilagot, azzal azt peldazza volna,
hogy ez vilag hat ezer extendeig munka alac-
lenne, de mint az heted nep ö meg nyugat a
teremteskort: Igy ez vilag soe fels munka
kai utan, sikerzene örökke valo nyugodalma-
tis. Ezt mondott hent Pális telengette, He-
bræ. 4. d: igen tickolos Kiböl ki ceteric, ho-
gy hent Pális értötte, hogy az hat nap hat
ezer extendőre aézne, es az hetedic napnak
nyugonca, az örök nyugodalomra. Noha
homolyolon gól az hent Pál, de az értelmes
elhebe veheti. Kire figyelmez ren teis mikor
olvasod, olvasd megis penig Heb. 4:

Azert mijs méltas carhattyaue, es el hihet-
tyük ezból sz Sidoce hauat, hogy Illyes pro-
phetalata volt ez hogy e vilag közelhat eze-
rig állana. Kiról immár tickos irafokatis
bozoc elő, Henochrol es Illyesról.

Henoch

Henoch mint heted hűletet siu volt A-
dan hez, à mint Iudas; bicc doce iria öter, Henochos Iudas
hetedie fiunac ne
es hetedieuen eluene el ragattatot, Igy az
W^ori Adam-iuc, ki
nco el rugadasz
peldaz a, hogy i
h^oredie ezerbe
munkis, Ezee penig az het l^omelyec: Adam
Seth, Enos, Cainan, Mahalelet, Ired, és
Henoc. Kinec az örcélre valo el ragadasz,
titkon nézet arra, hogy mijsoda ragatasz
van az heted ezerbe meg nyugodnanc Nyil-
uao az Iudas Apostol az ölevelebe oem hia-
banue*i* hetediknec. Kiböl ki tettec, hogy
az Istendac loc titkos dolgai vadnac minden
ezekedetibe.

Azonk^{ppen} Illyes Prophetanakis az he-
zed c idöe valo el ragadasza azont peldarta, Illyes hetedie lo
döbe ragatasz
Mert e^y egy ember az menyire élhetet re. menyben
gen annyi heted idöbeli korba ragattatot el
Illyes: Az az, Adam élt Mahulelemig, ez
penig Semig, ez Jacobig, ez Abramig, ez
Ahi^{ig}, ez Illyesig, ki heted hűuen eluene el
ragattatec tüces kekeribe. Mellyis peldatta: Tegel. 4.
hogy mijs az hetedie ezerben Christus w-
szuk aⁱ együtlékénc.

De it immar eztis érczdc meg, mi dolog
hogy Isten az het hámor illy koppen röndik?

Az

H V Y S O N H A T O D I C V R N A P I F V A N.

Az hét hám czudalatos hám az hent Irashá,
kinec titkon való értelme T E L L Y E S S E G E T
igyez. Mint, az napokban hét nap, telyes
betet. Az holaspokban hét holnap telyeshol
napi dolgot: à mint Palcha ünnepe, az Sato-
roc ünnepeig hét holnapot tartott titkos ér-
telmem herint. Es nagy bőlczen Isten azon hét
holnapra röndelte volt, hogy Titus vitatta
Ierusalémert, es az Paschatul fogua el kezdetéit
az Satorocnapiara meg venne: Kinec czu-
dalatos bőlcz nagy Ireni értelmi vadnac:
hogy mikorra öket ki indította Ägyptoma-
tombol es nyugotta, szkorrasímet tenné
véget bennecc. Es ez, hét holnapig tartana.
De ezekről masut többet : Most czac
az hét dolgot seytegetem. Danielis könyör-
ge az hetuen czendőkert es az Isten az An-
gyal által iger mas hetuen czendőket. Igy
hol hent Peteris, ha het; er meg boczasson?
Es az WR felel, hetuen het; er; az az, min-
den; er. Ezakben czac azt akarom ielenteni,
hogy à hét hám Ist. n előt titkos keppen min-
dinkor tökköttes dolgot, épsegét, es telyes-
séget igyez. Mint it az hetedic ezer, olly i-
dőt, kinec soha mind örökeis vége nem les-
zen.

ßen. Mert az hét ezer után, az mely hatod-
dic ezer fog következni, azt nem használhat
szíve ez világi időc kerint, hanem szkorba ö-
rökké való ünnepének, ezac egy órőc napunk
és egy órőc eztendőnél lesz, kibe soha végünk
sem leszén; Hol, mind ez titkot, mind a többit
nyilvábban megértyük: Ez legyen, hogy
az Hét hárrol, és annak titkos értelmezéről.

Ismár hárrol arról, Honnor aranyozza-
zat azt a bőlcsec, hogy még az hatodik ezer
eztendőn nem töllyedik be, hanem az hét
ezer előt, szintén ezerbe lesz vége ez vilagnak.
Nemcsé tanúsít-
ga arról, hogy az
hét ezer el nem
rejtőzött.

Mert Isten mind az teremteskort, mind
az Törökeny röndeleskort, az napi hárrok-
ban meg peldázta eztis, hogy az hét ezer
nem mindenestűl telne be, és azba kezdet-
nec el, ez vilagnak végezete, az mi fel tama-
dasunk, és az itelel. Mert mikor teremte ez
vilagot, hatod nap, enyeket előt egy nihány
oraival végezte el a világ teremtését. * Es mi-
kor törököyt röndölt, az Lombardia ünnepéről,
az hetedik napnak meg hárteleleséről, az a nap,
az előt való hatod nap kezdetet el, egy nihány
oraival. Ezben mondó eztis peldázta-
ta, hogy noha az hét ezer lende az órőc nyu-

A miist a Pascha
Barantis estue se
le ólic es ditec
mag. Iggy az Christus
estue sele al.
doziatec es comet
terec a koporsó-
ba, Mais mind az
Sido, mind az pa-
pasoc, az estin
estue sele kez die
el az ünnepet.
De hoc nem erti
mire valóvolt az

ccc goda.

HVSZON HATODIC VRNAPI E VAR.
godalom. De az hatodikban kezd énekel,
Melly hatod ezerbe forgunc most. Tebas
ismeretis érezűc meg, hogy imár naponkent el
közelgetünk, ez világ végezetihöz. Es mayd
mayd el variuc az mi diczöleges kiralyunkat
az mi fel tam disfunkra, minec előtte el vé-
geződnec az hatodic ezer Adam után, Christ
Rus ván penig az masic ket ezer.

Mit tanulonc eddig, lassuc meg:

S,olanc Lillyes Prophetalasabol è világ vé-
gezetiről, hogy az lenne az hatodic ezer ezi-
tendő vége fele. Az öröc nyugodaloma pe-
nig lenne az hetodic ezerbe. De az meg ham-
lahatatlann es vég nekdi valo. Mellyeket Ita-
ren peldaztatot szbannis, hogy hat nap re-
remette ez vilagot, es az hatod napnak vé-
ge fele meg nyugot, es oztan mind az heted
nap teliyes nyugodaloma volt. Azonkeppen
Henochnak es Lillynel nec el ragattatalaban, ho-
gy amazt hetodic hőmely ván, imert hatodi-
c idő ván ragattatta el. De mind ezeikről,
mind az töb titkokrol többet hollyunk egy
mas közt az fel tamadas ván. Most lassuc
Malodic Vélekedelünket is arrol, mikorba
lenne ez vilagnak végezete.

Malo-

MASODIC VELEKE.

DES RÖL.

Nemelly bőczec igen titkos értellemmel
 a tég arrolis velekednec, mikor es melly ez-
 tendőbe lenne ez vilagnac végezete, ez ható-
 dic ezerbe: Es azt aranyozzae, hogy az mi-
 kor foguanac irni, 1656. sztendőbe, azkor vé-
 gerződne el ez vilag, vagy penig czachetua
 het sztendő emulua lenne, é mi mostani 1579
 sztendőkhöz: Iollhei erzbennis bizonta-
 tankodnac, hogy nemelly touab touab; ki
 híz, ki ket híz sztendőutl veti, a mincez v-
 tan szokrolis híloce, Enis erröl, bizonnal
 semmit nem mondhatoc. Sem mondos, ha-
 nem czac azt ielentem meg az mit erröl
 mondanc, Te lassad minc ceezic teneked-
 is.

Azt mondgyac hogy Adamtul fogua az menyi idő volt viz öröknig, kibe el veske az ^{Hennek aranyoz} gác, hogy eg víz ellő vilag, annyi lenne Christus napistul fog ^{lag et ac 1656} legendeig tartan, vagy hűleteletdt, vagy fel tamadasatul, ^{egyendeig tartan} na Christus yesz vagy menybe menesztő fogua, ez vilag vé-
 gezenekiz. Azt talallyac penig Moyles ira-
 labol, hogy Adamtul fogua víz öröknig tar-
 tot ez vilag 1656. sztendeig. Es mondgyac,
 ccc ij . bogyn

H V X O N H A T O D I C V R N A P I E V A N.

hogy annyiba kellene el végezni Christus
vtannis ez világna. Ezre penig imenzébélis vé
lie, hogy az WR C H R I S T V S ó maga va
lamirázóbólaz ò el iöuccelit, halonlittya Noe
ideichöz, es loc hlyen az itas halonlittya

Matth. 24.

Mar. 13.

Adamhoz. Mert ó maga így ſok A mint
vala Noe ideichben, hogy az emberec eſnec
iñna, hazaludna vala, mind addig mig az
Noe be mene az Barkaba, es eſekben nem
venne az ó vch;delmeket, mig az aradas el
nem iöor, es mindnya okat el nem veztene.
Igy leſen az időis, à mikor el iú az ember
ne Fia. Es à mint az Sodomabeliekis mind

Luk. 17.

addig tem venne eſeket e magokat, hanem loc
dolgokban foglalatosloc leuen, ſalla reajoc à
hirtelen vch;delem. Igy leſ; az itelikortis.
Mert hogy azert (à mint hallod) ó maga az
WR C H R I S T V S Noe ideichöz halonlit
tya; Eböl nemillyec azt vélic, hogy még à
kamotis meg tartana, hogy az meovi czen
döre Adam utan mert be az Barkaba, an
nyiba iöne el az WR Christusis, az itelétes

Matth. 24.

Mar. 13.

Hogy penig Christus wrunc azt mond
gya, hogy aznaç à napiat es oriat ſenki eé
tudna, mert g azAngyalokis, Icm àFiu, hanem

czac

ézae az Atya, szert nekünkis rola nem kelle. Nem az oraiarel
ne kérdezkednűne, Erre azt felelic, hogy i-
gaz az, hogy az óraiat es napiat lenki nem
rudgya. De az eztendriet ausgy sonnac kő. es napiarokigzac
eztendieről erte
kezneç à Bölcze-
kis es közel velo-
tarol.
zel voltat meg aranyozhattya, az ki islen-
tet bizonylagokbol.

De az en iteletem szerint, nem hükleg se-
löttöb törödnűne, sem napiarol, sem óraia-
rol, sem eztendieről, hanem ez legyen fö-
gondunc, hogy minket valamikor hólit ô s.
felsege talallyon készen mint a vőlegený am
az ötekes húzéket. Mert azt mondgya k.
Peter es hent Pál: hogy azwrnac napis, mint ^{2. Pet. 3:}
az lopo éyel, igen tikon iü, kibe mindenec ^{1. Tessal. 5:}
nagy hewseg miat meg oluadnac még az E-
gekis.

Igaz áz, hogy Adam es Noe loc keppen
tüköreztec es peldázta az Christust a mine
az WR Christus wy Adamnac, lelki es men-
nyei Adamnac loc helyen nevezteric, De ha
az időbenis kóuereti akariaé öret ausgy nem,
en nem tudom, hanem mayd meg lattyuc
mindnysian, Eleg nekünkne hogy bizonnyal
el iü, es nemis kelic penig. Kihőz mimin-
den orabau készen tarczuc mágunc. Immár
Rom. 5.
1:Coris 5.

EVANGELICUS NAPISZAM
Érczár az harmadik vélékedésekétől nemely
bölcséknek szrol, hogy mikor iüne el az WR
az iceletre. Kiról egyeb nemes dolgokértis
melto emlékeznánca, Mondom ha kíatten
nem elegendnelis meg azrol való vélékedés
hol az mit mondanc az el vezetésucc ezen-
deieről, De azon kiudlis egy nihany ielles dol-
gokat tanushat, ha iol rea figyelmez. Lassúe
szert harmadik vélékedésekétől,

HARMADIC VÉLEKE, DISRÓL.

Harmadikor igen mély értelemből eztis
vélid: Hogyan mint az WR Christus ez vid-
agon közcáne klt, lakot, holgat harmintz
barom eztendeig, es egy nihany napig: Igy ö-
deinec ^{Báma} kerimo 33. eztan
döre esegyni.
buny napralenne
mellyis tenné
1656.

veanna állana ez világ ennyi Nagy es öreg
eztendeig. De nem az Angyal eztendeig,
Hancm az Moyses öreg eztendeig. Melly
vege et vilagnak.
Moyses öreg harmintz harom eztédeje tehet,
az mai apro eztendónkben 1650. eztendöt, s-
hozhozza teuen amaz egy nihany öreg na-
pokat, rea teluec az 1656. eztendőre. Es igy,
vélid hogy azkorra iüne el az Christus.

De

De ezt nem soq érte ha nyílubban meg
rem magyarázzuc, es az felől ha az ó bizon-
tágokat meg nem értiyűc. Azert im előtter
meg magyarázom, mi legyen minden az An-
gyali extendő minden az Moyles extensie, az
utca meg értiyűc, mireppen halonlitatic az
Christus harmintz harom extendeit, à Moy-
les harmintz harom zöngő extendeit höz.
De hollyuac most előtter az Angyalic exten-
döröl.

Az Angyalic extendöröl az bőlczecc azt Micropediasz. 180
monogjac; hogy egy extendő ó valoc anni sz. 180 extendob.
apro extendőt foglal be, mint mi valunc me-
nyi napot foglal az mi ezen lóbc. Hogy az
miot mi harom hárud ó n. potegy ez * Note 28
teudőnecc tartunc á mi Egi forgatunc heriat, az hic, ho, ham
Igy az Augyaloc annyi extendóköt czec egy Berist Samlet.
extendőnecc tartyc e sz ó Egi forgasoc herint, lyacs e extendob.
Erre értic amar Angyal hauat, à ki Daniel- tartmac egendob
nec ezt monata: H. tucn hetec musua el id az * Note 28
Coristus It az hetuen ketet Angyalherre ér- Erit megy az id
tic, hogy a miot mi valunc hetuen herdikbe, menyi nap sebeso
490. nap vagyon. Igy ez Augyaloc hetekbē regi extendob. Dan. 9.
annyi exteadóin foglalt tanac minéküac. Soi
azert az Angyal az ó modgyos herint, hogy
ket.

HVKON HATODIC VRNAPI EVAN.
hetuen Angyali hetec mulus. Az az, Negy
száz kilentzuen apro eztendőinec muluan el ió
ne az WR Christus. Es vgyis löt. Mert sja-
ten azkorra sijletet az Christus Daniel utan.
Az hetuen hetekben azert az Angyal minden
napot egy mi eztendőnkre érőtöké, hogy het
uen hetec auagy heleser hetuen eztendőinec u-
tan, ióne el az WR Christus.

Az Angyali ezt
tendőnec nincs
mostit helye.

Lsc. 13.
Az wr Christus
is kolt Angyali
eztendő sermis:

De ez Angyali eztendőket ide ez vilag
végezetire nem sijalallyac, mert vgy az
WR Christusnak harmintz harom eztende-
ie, tizenket ezer eztendőnkre telne, ki nincs
lehet. Hanem it czacazert emlitem ezt, ho-
gy érczed mit mondna Angyali eztendő-
nec. Erre értie az WR Christus sijauatis;
mikor azt mondgya, hogy ma es holnap
predikaloc, es harmad nap fel sijitet az az,
Angyali nap sijam sjerint harmad nap les, de
emberi sijam sjerint harom eztendőre les; az
az fel sijitesem. Illy ritkos keppen penig az-
ert kolt, hogy az vele ellenkező vakoc neér-
cze sijauat, hanem czac az hiuet, kibe Isten-
nec bizonyos okai vaduac, miert mieli azt.

Mondom azert, hogy ez fele sijam sjerint
most nem sijalallyuc ez vilag végezetinec
idejet,

AZ VR LERLE NAPIA VTAN 573
idejet, hanem az masic nagy extendõneccs-
ma kerint kel attol errekerznecc.

Az masic nagy extendõt penig Moyles Microra et
extendienec neuer ic, melly ó uen extendeig Moyles nagy ex-
tendie. tartot egy extendõ gyert. Mert Isten ó Louis: 25.
neki hatta volt, hogy minden óiu nedie ez- New: 36.
tendõre az agez orszagnac minden dolgat ho-
lyere állatna, mint hogy az egyptendõk-
ben wyobban mindenec meg wyulaac. Igy
arba az S. do orszag wyorran helyere állan-
podnec, hogy habi iolsagat, földet, örökle,
get küklegi mist el zologositotta, eladta, az-
kor ismet kiki kereshõz vekesse mindenec.
Melly extendõt vigasságos es röngö extendõ
nec hittac. Iriac szent az bôlezec, hogy ez
Moyles nagy extendeienec sham kerint, es
vilag harmintz harom extendeig, es amaz
n. p sham kerint egy vihany extend ig ha álla-
na, à mint az WR Christusis addig baylo-
dnec köztane hemelye sh riut Tehá: 1656 ex-
tenadre kouetkörnec ez vilag végezete. De
eztis en à kerezieneknec iteletrire hagyom. Honne aranyoz
Jollehet crudatirkos keppen ezeknec nagy o- zac epikissz
kait ieleng: tie az bôlezet, hogy ennec ily bôlezek.
kellens lenni. Mert valamik t az WR Chri-

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

Itus életebe az ó apro cztendie kerint Sidoz
fogba czelekedet, az vran az Moysesnec nagy
eztendei sje int hasonlatos clötteucc, mind
ez vilag szerte.

Nemis dolgoz
követkönce, es
meleg csudara
minis hasonlitas
sac az apro cz.
rendökben lásdol
got az Moyses
egzendei szemrims
lös dolgokhoz.

Miut az melly nap húleret test kerint ez
vilagra, azon nap az pazarokat menyból
nagy világosság környül fogja, es öc tártsz-
ni kezdec azwa Chrús húleretelet. Igy midön
Létre kerint húleret a fel tamadasbá Az Apo-
stoli pazarokra hamar nap menyból f. Le-
lec öntetic vilagos cízes nyelvű kepebe, es
öc kitterezett mind ez vilagra az WR Chrí-
stus wy húleretelet, es ki sey tegette az pri-
kakbol, az hent Irsnaac titkos értelmiből.

Es miut húlerese vran Herodes halásra
kergetuen meg öli az kisdedeket, alitan ho-
gy az WR Christustis köztec meg ölhetne.
Igy az ó Euangeliomarais az kitteredes v-
tan nagy vér ontaloc tamadanc, kickörde
mind az által meg marada az ó Euangeli-
omia.

Es mint hat eztendeig Egyptombahalga
ra mig Herodes meg halma es Archel.u. wa-
rakodott. Igy Moyses eztendei kerint hoc
ezmundsig. Deaz mi eztendőne kerint ha-

romház erezendelg, két nagy heborulágé
körött eruda keppen oltalmaztatott meg az ő
kincs Euangeliomia: két érte meg az Rómájai
Crízisokról in Historiákban.

Es mint Maria tizenket erezendés korába
é vezeti Jeruzalembe, es ezután az Doctoros
közé találva, nem egy bút: Igy az Moyses
nagy erezendéinec hama kerint tizenket erez-
endőre, az az, minden ez világ kerint el vezet-
tődést vala az ő Euangeliom, nincs igaz értel-
me az Ioc fele Eremeket miatt, Arius, Eu-
nomius, Sabellius, es többec miatt. A mint
Mahomet Törökis el reuerence ötet lokac-
kai: De ismert az WR Isten meg találtata
az Doctoros körött, Agoston, Christostomus,
Ieronimus es többec köze.

Es mint az WR testi hőarcle kori. Ne-
mellyec hiuenec, az perzioros, Simeon Zache-
ias es többec tanításinec. De az derec Pap-
pi gyűlékezett, es az ő derec teregec, az Chri-
stust temminec véltec, minden ez harminc ezt
ezt deigis, míg engat kinem iclentene lanog-
áitak: Igy az Moysesnec nagy erezendéje le-
heti harminc erezendéig, az az, à miezen-
dönc kerint ezer ökház erezendéig à papig yd-

HVSZON KATODIC VRNAPKEVAN.

lekezter, és az ő nepecc mind ez világ kerü
nagy selerseg alat volc aez Christus felöl.
Es tsachol mi spro es alazatos emberec közé
az Credonac rövid vallala herint vo't remes
lyec siuebe.

Es mist harminez eztendő mulua Janos
Vyiial kezde maztatni, hogy czac ő az Isten
Baranya, ki el venne ez vilagnac bünöt, es az
ő neube mo fogata, es hirdete bünöcc bo-
czanattyat: Igy az Moyses eztendrienecc ha-
ma herint harmiatz eztendő vitá, az az, 1560.
eztendő vtan, Tamazta Isten Luther Mar-
ton, kic által az bunt meg ilmertete, ez vi-
lagnac nagy resz; et peccatciara, es czac az
CHRISTUS Erdeme áltai valo hitre es bi-
zodalomra viut.

Es mint sem Janos, sem Christus nem
tadvitottac az Temploban, Janos lemmit,
Christus igen keveset, à Papoc kérgetesi mi-
at, hanem az puxtan es hellel: Igy az Christus
nac wyomás felcsinador Eurogeliomar
is czac tiltul hellel predikaltatia az Templo-
mokat biruan az Papasag.

Es mint az ördög Christus idrissbe, Es az
vtan foghamis Christusokat es tanystokat,
tamaz-

szamazta: Igy az Christus Euangeliomiarais közű üne soc czalardoc szamadanac, Eretnek, kic az Christus Istenleget tagadnac, papozet, kic az köntöst es peperczelest oltalmaznac, Es kic az WR Sacramentomit soc fele czaugatnac, kic mind naponkent el hullanac.

Soc töb ez fele halonlatos dolgokat talalt: azoc azoc, á kic figyelmerésen olvassac az derék hent Irak, es az ket időnec czelekedtet ígybe habiac.

En most ezekról czac azert emlekeztem, hogy teis érczed, az bőlczes, mihőz kepest aranyozzac, hogy á mint az WR Christus harmintz harom eztendeig, es egy nihany napig élt, es lœc dolgokat czelekedet az Sido nep közti: Igy az Moylestne harmincz harom eztendeig czelekednec minden è vilag hert. Es oztan azoc be teluen, vége lenne ez vi legnac. Kiról hent Ianosis czuda laeslokat írt es prophetalt. Apoc. 13. 17.

Ez legyen beszéddöc az harmadic vécékesről, hogy á mint Christus wrunc harmincz harom eztendeig es egy kzes napig élt Sidoszegban, Igy menybe menelé utan an

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN
nyi öreg extendeig tartana bennsae ez vilá-
gon, kic közöt mindenkor velünk lenne az
szint mondgya, En veleterek lehess mind vi-
lag végezetig, Matth. 28:

NEGYEDIC VELEKE- DASRÖL.

BK. 7. Negyedkeres vevölgyor szabol vélkednac
Apoc. 13. 17. Romsz völgye
Kedelmenyee riten
va harsar leßen
völgy az bőlcsec ez világ végezetinac ideirről, az
mi e prophetatot Isten Daniel es hebre
Ianos által Romanac veszedelmeről, es az ö
velkedmenyee idieről, Mondom mind az
Romsz polgarlagosac ki iratárol, mind az ö
vduatlagosac veszedelmeről. Kikról czud-
latos mély titkos értelmezéssel híratot még
rezen az Isten, es még az idickeris titkos
behedekkel meg iratta, mindaz az ö polgarla-
gosac, mindaz ö vduara veszedemény. De
ezt kivesz ember érheti az ö mélyleges mi
voltárra, Hanem ezac azoc vhectic vala-
mii szimból csekben, Azkic értic az egész
hect Iralnac, es ez világrot irot Crolikak,
nac rendit, Kibe még az igen értelmelek kis-
ho imide, hol amoda haylodoznac. De sz
Suzanna czac er, Hogy az Romsz biroda-
jom.

Komban fog vége lenni ez világusac.

Mely Romai birodalom az hent Irasboket fele állapataban irattatja. Az előt a bőlczei polgari birodalomnac. Az masikat vduari birodalomnac nevezic: Ez nézet a regi Constantiaco es polgaroc, es az v an valo pôgian Czârroc birodalmara. Az masikat vduari birodalomnac nevezic: Ez nézet az Papa sagusac vduarara. Mind ez ket állapatban Roma melly hörnyen tereza magat, mind veshedelmeig Isten meg prophetaltatta Daniellel es hent I. noossal, kic még az idisketis meg iratciklos értelelem alatt. Mind az ket állapattyak eddig czuda rötenetes fatasokba, kepekbbe es abrazatba irattatja meg. Az elso állapattyu hasonlitatic valami igen rô. tens. Dan. 7:
 tes es höröydi állathoz, kinec tiz karus volna az fejebe, es harom vas agyara a hajaba, ki igen fene es kegyetlen leuen, minden marina, labauval tapodna, es hajau al marva. Ez vitatos abrazattal jelentötte Isten az Romai birodalomban valo loc vér ontosokat. De ez èkrep nézet Papa előt valo állapattyu gôblos volna ra Romanac, midön tuz kerü volt, az az, tiz

otla-

AZ elso birodalma
vut ROMASAC.
melly polgari
Consulac es Czes
Baroc birodalma
mar hasonlitys
Isten imre utal
os allechor, es

HISTORIÆ HATÓBIC VERNACI EVAN.

Szabó libri 17. orhagot prouincia es czac tartomány gy-
rant birt.

Daniel irasat ol-
ásad meg ez mel-
let, Mert en most
deci magyarok.
Bors. 17.

Ez visszatos kegyetlen állatnac riz karuai
közzel, egy kis hárw fűdje magát, minden
Julius közölc Czakarlagra emíttetec, s az
magyarsacfoglaluan az egez Románi odal-
mat, meg alazá harom hárut, két Coalult,
es Pompaiust. Ez Iulius rövid véget az pol-
gári birodalomba. Mert ó Czakari birodal-
lomra sordita, Es övtána Romába fog
Czakaroc kezdenec leoni. Kic miert hogy
az WR Christus Euangeliomat nem fo-
gadac. Söt fock ppea hidalmaztac. kerget-
tec es ki irtani igy kerztec: Istenné örötte mint
itele öket, es fok keppen fok felöl egy nihauj
hor addig ronta fok fele nepeckel, mint ábi-
rodalom el veteint az fels Czakaroktul kic
az Christus Euangeliomat igen nagy gyá-
höss guel kerzdec volt rontani. Es igy mint
ha meg öle volnas az öregi állapattyat. Es
helyette emele az Istenn mas birodalmi alla-
patot, oly ferdeteket kic Kereztyenc vol-
tat, es az WR Christus Euangeliomat otal-
maznáé minden világ herte, a mint Nagy

Cao.

Caroly, Constantinus, Tiberius, es töb Cas-
taroc voltak.

Erről olyasdl meg Danitknec iralat, htere-
dik relábe, holot mind ezeket ó mega az If-
ten ki islentötte niki, mi érténe, Melly val-
tozashat még az idieiejs meg mondattaties
Deigen ekkos houal, innigyen keluan.

Ezec lehnecc egy idig, idökig, es fel idetig.
az az, Egy eztendig, ket eztendig, es fel ez-
tendeig, az az, negyed fel eztendeig. De it ^{It eris negyed aki,}
érteic az Angyal eztendő, Azert à negyed ^{hogy à Sidoc ezo}
fel Angyal eztendő tehe 1260. eztendőt, ^{sendieba vagyon}
az Sidoc eztendeie hérint, kikocc eztendeiec
egy hónappal kisseb az mienknel, Mert òc
nem napi hámra, hanem czac à hold iaratla he-
rint hámallyac az eztendőt, azert à mi eztendő
higrint egy küssel tőbett tehe, az Angya-
li negyed fel eztendő, De enis it czac à Sidoc
eztendeie hérint hámialom ámint egyebekis.
Mondom ázert, hogy negyed fel Angyal
eztendő natunc tehe 1260. eztendőt. Vgyan ^{Apos 13.}
ezenról, hent Ianoshal az Angyal mas keppen
hol, de az értelme mind egy, ott azt mond-
gya az Angyal, hogy 42. holnapig állana à
polgari birodalom Romaba, ez negyed fel

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

eztendőt teljen, czacszimlaid meg negyed fel
tizenkét hónap mire telje, negyuen kettőre.
Itt is azert érczed te az Angyal hónapokat,
hogy az negyuen ket Angyali hónap teljen,
1260. Sido eztendőt, á miut az negyed fel
Angyal eztendőis:

Ezt soc bőlcze meg vettőtök es vgy talal
tat, hogy Danielne wratul, Cyrus Czahari
tul fogua, ausgy Romulustul fogua, á ki Ro
mai előker czináltatta, tartot a Romai pol
gari birodalom 1260. eztendeg. Mert Iulius
az tayba foglala el Czahari birodalom alá
polgaroktul. De az utas 412. eztendeg ha
sonlo pogon es istentelen Czaharoc birtac
rötteretesz lörnyűiegekkel, es nagy kemény
keppen haborgatu. a Christus teregit. Az
ert Isten öket ki irányan, röndejele bele Kereta
tyea fejedelmek t. Itt azt is mondja v. a bőlc
zees, hogy amaz ket hamet öltue v. tuyen, az
korra lői volna vége az elő polgari biroda
lomnak, es annyi ideig tartana ez vilagis.
Az az: Ha az 1260. es az 412 öltue vettek, te
ljen 1672, eztendőt, á miut az elő Bestiának
belata, az e. z. Romanus barom modra v. lo
wielkodala es vége lőt, az Consuloc es po
gona

gan Czakaroc alat. Es vélie azt, hogy ez világis annyi eztendeig tartana Christus fel tamadala után, 1672 eztendeig, a miatt tartott az előző Romai birodalom, az pogán polgaroc, es pogán Czakaroc birodalma.

De midőn Romaba az Kereztyev Czakaroc kezdi ittec volna wralkodni. 412. eztendeig időbe. Nem sőc időre keresház eztendő mulva Christus után 606 eztendőre, ramada az Papalag Romalagba, kiultkej pün Phocas Czakaroc alat. Kit az Angyal Danihel utalatos. Sérítmes es karomlo lator tletű cza-
lارد Királyac nevez. Szent Ianos penig Apo-
cal. 13. B. rany kepűnecc mondgya, De à Ba-
tannac hinc alat Isten karomlonac mongya;
Erdölis prophetaleac, hogy ennekis az biro-
dalma Romalagba tartana addig, míg az el-
ső polgaribirodalom tartott a Chazaroc né-
kül, tudni illic 1260, eztendeig. Ez hoz-
hoz ha hozza veted 606. eztendőt, tehát vgy
fel teluec az 1866, eztendőre, Es mongyac
hogy az korra lenne vége è vilagnakis, uagy
az után nem lesz, Es így még è világ ter-
tan: 287. duagy töb eztendőket.

Dan. 8:

Apoc. 13:

MVSZON HATODIC VR NAPI EVAN.

Dán. 12. De en czekról bizonnyal leírás nem tudoc írni, nemais cruda. Mert még Danielis bizonnyal nem érthete meg az Ángyal mine mű időket isleutne, à mi it meg tettez: Danielnec imez irasabol: Mond Daniel: Ea hallam, de meg nem értem, es mondec: waran: mi ezek vcan? O E kedic monda: Minnyel Daniel Mert è dolog eltitkoltatot, es be pçzteleket: t az véglo idig. Sokan meg titkoltatnac, meg kepiternec, es meg probaltatnac, D: az istenteleaec istentelenül élnecc, Es az istentelenec nem gondolnac vele. De az értelmesec gondot viselnecc res,

Es az időtül fogua, mig az minden napit áldozat el vettec, es az pusztafañac vitalato l-saga oda tetetic, ezer ket ház es kileutzen. Bodogaz, à ki éri az ezer harom ház es harmincas öödic extendör. Te kedic Daniel meny el, mig az vég el iö, es nyugodgyal hagy fel tamadgy az te rekedben napoknak végebe.

Im halod mally czudalatos titkos képpen s;ollot vtol az Ángyal Danielnekis. De azert nem tiltyahogy az értelmesec ne értekezzenec. Az ki a azert arra való aiudek-
iat

ist adta Isten , azoc ám vessec, hamlallyac, es aranyozac.

En az együgyüknecczec ezt akarom most ki ielentenem, hogy értenecc ökis: Hogy az WR Isten még az ideictis soc titkos dolganac es ez vilag végezetinec, nemelly hiucinec mint Daniel, s;ent Janos, es I.; Pál volr , es ez vtannis leieltec, ki ielent:ötte, es mai: ie- lengeti az ö aizandekanac merteke izerint. Ki- ról az tób hiuekis ha s;inten az okat nem ér- zeneckis, mind az által s;ep dolgokatis tanul- hatnanaac, Imeztis: Hogy midén latnuc az el multnac az idöc izerint valobe rellyesede- seker, hionúc hogy az iouendökis, az kijie- lenteret idökre meg lennenec . Hogy penig illy titkos érelelm alat s;olt, azertis löt, ho- gy czac azoc érczec, kic io végre epületet , azertis hafnai Isteni sélelement es benne valo bizodalomert akar rola értekezni, EsIstenül s;ent lelket kér igaz értelemlre.

De immár s;ollyunc ezekröl s;ent Pálbol- is, es érczuc hogy s;ent Pálnakis titkon czu- da meiy értelmi voltac , az kó uetkörzendö vilagnac állapattyarol , à mint öis el ragat- tatum harmad egiglen ollvakatis latot , kit

HVKON MATODIC VRNAPI EVANG
nem volt habad ki mondani mindenrecc. Óis
prophetsát az Romsai bárodalomosac romla
krol, nevezuen az benné wralkodot gonol-
fogos embernecc, Antichristulnac. Es Isten
báromlonac, rauas; baransagnac kepe alatt :
Es aztis meg ielenti, hogy addig el nem ið-
de az Christus az icetere, mik az, ez ó doly-
gait el nem végezne, Imezet az hent Pál bes-
hede! 2. Tessel, 2.

Atyamfiai, valaki titék meg ne czallya-
on valami keppen, Miot ha az Christusnac
napia immár közzel volna, Mert el nem ið
az Christustiac napis, miklen el nem ið elős-
het az el hékadas.

Szó az hala adatlan vilagrol, melyl el fahaduan à Christo
futás, Es az evangeliomul, az Antichristus als, az az, à Pea
paság es az Machaimes rörök als adta magat, Mert az előt, mind
ez világ bérte rican fogastac volt az Christus Evangeliomias. De az ec köggük hic hisiec volt, el Kakásac az Christustul. Es
mond tonab az scint Pál: Hogy addig el nem ið az Christus az i-
cetere.

scens Paligyba.
fel Paparola: Méglen fel nem sedezteric amá gonosza-
gos ember, mondóm á veszedelemmec amaz
fia, ki ellenkezic, es magat hannyaveri mind
az Istenifelleg ellen, el aonyira; hogy az Iste-
nenec Templomaba, mint egy Isten üly Óra
mutogatuaan ó magat Istennec lenni.

Ezec

Ezec utan olvadt el az töb fiauatis hent
Fálnac, holot kól soc csalard czuda teteliről,
De midón ó ellene az WR Isten az ó igeit
fei tamaztaná, azzal kezdi ötet áldókleni. Es
az utan ozzan nem fogna kelni az WR az i-
telettelis. Ezt penig latiyyuc, hogy immár el
kezdette az WR hiont vgy à mint meg pro
phetaltatta. Kiról ó magais hól, hogy világ
végezeti fele predikáltatnec az Euangeliom
mind ez világ herte soc nemzetec között.

Matth. 24.

Ki mikor iöyien el, annac oraiat, cricke-
let, napiat, még extendeccis nem igen hók-
seg felöttről visgalni nyughat, tlan modra, az
m p r o d a f. lis mondam: A mint ó magais
az WR sz ó Apostolinac így hól, Ne a tû <sup>Az oraias nem
Rúk seg erehet
nélcsa</sup>
reatoe néz, hogy az időket ausagy az alkol-
matosságokat tudgyatoc, me'lyeket az Atya-
önnön h talmaba tarrot. Tehát lenki ne
nyughatalankodgyec ezzében, Hanem mi
ezeket tanullyuc az mi épületünkre, es soc
vigartalásunkra imezekert: Hogy érczűk kö-
zel voltak ez világ végezetiinec, Ettuen kedig <sup>Igen h szelmes
taregnuc mi az
relejenc</sup>
hogy immár mayd mayd nem lokara, akar
beluq ha, ztendörse à mint nemellyec ar-
nyoz.

H V S K O N H A T O D I C V R N A P I E Y A N
nyozzszac, akar ket hzaz nyoltuan hetre, akar
elob akar vtolb. De minden azoc Ist en előt tlaç
Ez. 9. olyac mint egy fertaly orac. Mert ezer ez-
2. Pet. 3. tendo czac oly mint egy nap ó előtre, hzaz, ket
hzaz eztendó, mint egy napnac ezer reje. Az
az, igen kirfuy es hamar dolog. Még mi e-
löttünkis miczoda ha mind ez vilagot élnies
valaki, es az utan órőc römiörözre verhetuec,
véghezeten kinra, siuafra, siuafra.

Órdögök rötegez gyi az ütemekből Tudgyac még az órdögökis, hogy az ó
kinoknac soha vége nem les, es annyira röt-
tegic az iteleter, kibé ókis res íteleternec, es
az utan soha ki nem erzetetnec, hogy hal-
hetos egy hsem pillantesba sem mielelleneter;
Ha penig tudnac azt, hogy valamiuel óc id-
uozúlhettenecc, akar melly nagy kin volna-
is fel veanciec, há Menyben holhuagalon
maszua kellenecc fel maszuanac. De ha az agas
mindbororuual volna meg fázuies, es mind
metelten metelnekis, megis menten menne-
uec, Mondom ha ó neki oly testec volna, es
azban á fele faydalmokat kellene henuedniec,
auagy akar mi eyyeb röttenetes kinokatis
fel verhenecc. Lassadsza mit mielacc czac az
rabokis valtagokert, mert tudgyac az kin-
nac

nac rö: tenetesseget. Mijs ha latnuc, tudnuc,
es hinnuc, mi legyen az örök karhozat, az Bigony igenis f. t
mint meg lattyuc az itelekort, nincs olly ne ^{venneno minden}_{terhet,}
hiss: g kit bekuel nem türneke Istenért, Es
nincs olly keuanlaga Istennuc, kibe ó neki ö-
römiest nagy gyorlagual nem holtalnane,
azert valo haladarosságunkert, hogy Szent
Fia által meg valtot az nagy véghetetlen kin
ból, az ö. ö. halalbol, Es hiuat, hozot, es vi-
hen az ö henti Fianac diczösegs oszagara?
EZ fenyitec es hala adast tanuslyac az hiuec, _{Elus felyez:}
elöl er ezból hogy ériic közel voltat ez vilag
végezetincc, es az WR Christus el iöuetcli-
dec.

Touebba vegyenec édes vigaztalaftis az
ö soc keserülegec közti magoknac, módön hal-
lyac az prophetiakbol, hogy az itelek előtrőt
tenetes abrazattyalek, ez egez vilagnac soc
zurzauar miat, Az hiueknoc soc hídalmoec, _{Stephanus agoc}
_{es vigaztalaftoc}
_{az huncnec.}
gya'azattyoc, kérgetesec, öldöklesec, Török
es Papalag miat, Es az nepeckörtis soc ezer
fele testi es leiki vész kedelec, Ezec votassac
es vratassac meg ez vilagot, Es tekiuzzenec
fel örönmelaz menyben, hogy nézznuc
miuden felöl arra valo isleket, kiböl ismerhet

hhh dec,

<sub>Matth: 24.
Dan. 7.
Apoc. 13. 17.</sub>

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAG.

nec, hogy immár mayd mayd el iő az ó meg
valtagoces habadulaloci. Es io k. duel érte-

szíkezni ~~az~~
dönök közel vol-
na, mire valo.

kezzec az iratlis mikorba aranyozzac az ve-
nac el iöuetelit, melly időt ha hinc oem ér-
nekis, de megis hog hal yac, hogy az An-
gyaloc (nem az mi moduuc kerint) melly
igen me; nec es hosu idönec teitzenec, ha-
nem az ó modgyoc (ser nt) röuid es közel va-

szep oka, az ~~an~~
gyaloc mieri vol-
na nekünk az ó
modgyoc Rerimo
zönid sonak.

tonac neutzic vgy mint negyuen kerholnap
mulua, auagy analis röuidet modra, hogy
ezac negyed fel eztendöre lenne: Mijs, mint
ðc még azkoris igen röuidnec tartották az
időt, most lockal inkab ezac vgy tarczuc
mint ha fel eztendöre leone, auagy inkab
mintha ma auagy holnap leone. A mint az

ewres ~~az~~
postolokus ~~mini~~
holnak,

WR Christus, noha tutta hogy az mi i-
dönc kerint teub lenne, de ó mindenkor vgi
mayd igen birtelen meg lenne, mint az iér
es az czaptato melly birtelen tagadya meg
az ki ð bele esic. Még az Apostolokis noha
ókis tudtac rouab voitat, à mint ám megis
itta hent Pális 2. Tessal, 2. De szert ókis soe
helyen az WR módgycra es Angyalimod-
ga holtas, hogy az mikor vélnüc hogy beke-
leg

leg, bekeseg, azkor hirtelen, titkok, mint az I. Tesseli 5.
elyeli lopo vgy ionel az wrnac nagy es di- 2. Pet. 3.
ezőseges napia.

Mondom ezekből felindullynunc mi, Ist-
eni felütemereis. Istenhől valo meg térelre, i-
gaz poenitentiara, hűntelen valo vigyazalra
imatzkozalra. Es nagy örömreris, hogy mayd
mayd vége lel; az mi loc nyomorúságink-
nac. Előb hogy nem mint vélhetnac.

Es ezentúl meg lattyuc az mi wrunknac à Cuda nagy dole
Izs vs Christulnac birodalma mi volt es goc peldaszattac
mi legyen. Kit Danielhalsonlit igen kiskö- szekbc:
natskehőz, ki midón embereknek nekül fel e- Dan. 2.
melkednec, vgy áti amaz nagy embert, ki-
necc fejeatony, kezzi czüst, deréka rez, ket la-
ba vas, es agyag: Az az, è vilagi birodalmat,
kinec negy resz; e volt, vgy úti mondac, ho-
gy az poratis el suvia à hel mint az polyust;
es többe emlekezetbe sem leheca. Es mayd
mayd meg rapodgya mind à negy állatokat,
amaz Oroszlant, az Meduet, az Pardust, es Dac. 7.
amá loc haruut, mellyis ezen vilagot peldaz
egy állapotban. Es amá nagy ket haruu kecz-
ketis, es amaz kest, kic ö;ue öklöldeztec.
Daniel. 8. Es amaz álnoc berantis, kinec Apoc. 13.
hhh ij noha

HVSZON HATODIC VRNAPI EVAN.

noha barany hárva vagyon, de az felleges el-
len őt es hadakozik: Mind ez kaptékbe az
WR Isten peldázta élelén való vitagnac

Gen. 3. Sörölyű magá tartalat, kit meg körniet amá
Apoc. 20. ki, yo, es amaz farkany, es el foglalt birodal-
mul:

Iean. 12. 14. **I**ESVS C^RI^ST^VS meg győzte, meg bir-
ta es hatalma alá vette őt. Es mayd mayd

2. Tessal. 2. elis roniya az ó fonyes es diczöleges eljö-

Iean. 6:11. ueteliceen-piss. Hol mind szokat valakic

ó álcala bűnök bocsánattyat es hent leiket

Mattib. 25. vettec, fel tamártuan ó mag-horhalonlo di-

czöleges testben, be hiya őket az ó orszaga-
ba. Es magas le egyetembe batis vissza az órőc

életben, kiacc órőmtacec, nyugodalomanaac

soha nem lején vége mind órőckeis. Kit ad-
gyon ó hent fellege nekünkis minden ajunk-

naac. Amen, Amen.

S V N M A I A.

Megis lefűc meg mit tanulanc mostad sag-
ust. Az feltő Predikacionac az végeb: hit
rendbe eis hatalham, mit tanítot az egesz
Eusogeliom: De mind azoknac, ez derék
Summaia: Hogy Iesus Ida óriztanek felé
tóm-

romlásról es visszedelemről holt, Sido legnac
es ez vilagnac romlásarol. Sidolagnac, le-
rusalemne, es az össis Templomanac elrom-
lásarol, es fottig valo ki irtásarol, es eötte
valo itelekről, es áhiueknec azkortá valo vi-
gyazafokrol elég holtam az elfö Predika-
cioban, mind Summával es tanusagiual
egyetembe, Ez vissloban czac ez vilag-
nac el romlásarol, es fottig valo ki irtásarol,
meg irtitásarol, es végzatiról holtanc, De-
crróis bővábben még ez utan kellett holt-
nunc, ez iónó wcnapi Euangeliomba. Holot
igen nemcs keppen es nagy nyiluan fog holt-
ni, s maga Iduozitenc, az visslo itelekről.
Azkorra halaztottuc azert a róz valo bővabb
tanusaginkat.

Hanem most fö keppen czac arrol holtanc: Summaia annac
Az bőlcze c minemű irasokbol aranyo: m korba aranyo
hogy immár nem mehe hanem közel közel
vagyont hozzanc az á nap, kin el iú az mi w-
runc I E S V S C H R I S T V S kibe meg eme t
tőzzel mindeneket, kibe fel tamart minden
embereket, kibe meg itdi óket. Hogy á hi-
tetlenec meg bűntelenec öröcké valo bűnte-
tessel, az hiuec penig meg fizetessene öröc-
hhh iii ke va-

QVÆRON HATODIE VRNAPIS ETATIS
ke valo fizetissel, vég nekül valo nyugodas
lommal, es örömmel

Erről ámiket mondanc megis vegyde ej
hünkbe rövidedenis. Odafel negy fele véle-
kedesekeit hamlalanc elő ezekről: Elös;er Il-
lyes prophetalašat az hat ezer eztendőc fe-
lől, Malofhor, hogy az mig tartot az első
vilag Adamulsogua Nocig, addig tartana
az masikis. Hermadhor hogy á mint har-
minc harom apro eztendeig es egy nihany
napig, Élt es forgot az Christus köztánc
hem latomast, test keriat menybe menese-
löt, Annyi óreg zöngö eztendeig forgana lat-
hatatlanulis, es oztan véget tenne ez vilaga-
ba. Negyedher hogy á mig az első Romai
birodalom tartot 1260. eztendeig, vagy az
mint nemellyec vetic 1200. eztendeig addig
tartana az masic birodalmias Romanac, az
Papa birodalma, az 8 kezdetitál fogua, ki kez-
detet 606. eztendőbe Christus utan. Es oz-
tan hatmar vége tenne ez vilagnac. Ezekről
holanc ide fel.

De monduc hogy az bôlczeķis tellyesleg-
uel bizonyos idejet nem mondhattya az V-
toisónapnac: Hanson aranyozzaç hogy len-

de ezkor, mikor fognac irni 1684. augusztus 1695. eztendőbe. lollehet nemellyec aranyozzák az 1866. eztendőreis. Kikről noha oda fel bőven holtunc, de az ő nevezet voltaerit imáegi holtoc.

Ezeket imezekből vélid: Hogy az mint Adam után Noeig volt 1656. eztendő, kibővítésekkel
el veszhe az első világ: gy Christus fel tamada-
satul fogva állata ez világ augy ezac annyi sonlitija az visel
ideig; augy nem fockal rouab negyuen vagy foidat az Noe
ötven eztendővel. Eis vgy vélid hogy vége idéichőz, De axt
lenne ez vilagnac, 1684. augusztus 1695. eztendő
be, De nemellyec á mint mondam, holtoc
az 1866. eztendőreis vetic.

Hogy penig à Noe ideichőz hasosilityac, arról az Angyal
ázt az WR hszubolaranyozzac, Matth. 24. Söt Danielnel
Luc. 17. De hogy annual valamiut tóbucc gen homolyoson
vélid, azt az Angyal mondásábolis vörte, ki vgyan meg nevezzi Danielnel, hogy Ne-
gyed fel Angyal eztendőre, Ianolosz penig
hogy negyuen ket Angyal holnapra lenne vége az elüö Romai birodalomnakis. Es ez után annira lenne á vége masiknakis, az Papai Antichristus birodalmánakis, az az 1260. eztendőbe.

Az

NY SZON HATODIC VRN API EVAN.

Az Papa Antichristus kedig kezdetet :
Phocas Czahartul fogua, mikor irmanac
606. Az Török Machumit,kijs Antichristus,
kezdetet nem lockal az vtan 623; eztendőbe:
Immar ha Papa kezdetit fogva ő; ut veted
az ket hamot, az sz, az 1260 es az 606 ez-
tendőt,Igy telic az vrnac el iouetele az 1866
igy allana 284: eztendeig

igy allana 94 eztendeig

szaz nyoltuan het eztendeig: az mi 1579 ez-
tendönkhöz. Denemellyec kezdic az ellő
Romai birodalomnae végezetiről melli löt
412. eztendőbe Christus vtan. Es igy mond
gyac hogy lenne ez vilag végezete, 1672. ez-
tendőb; Ha igy lenne , allana ez vilag 94;
eztendeig.

Ezekból értes az is mi miat tetouaznae
az bőlc: ec. hogy nem aranyozhatyac bis-
zonnyal honnet kel el kezdeni az eztendő
hamot, Hanem kieg y keppen,ki mas keppen
kezdi:

igy allana 77: eztendeig.

De nemellyec igen átkolmatoyna mond
gyac, hogy à mint Noeig állot az ellő vilagi
1656. eztendeig, addig allana à masikis, auagy
nem lockal touab.

Est

Ezt penig vetic az WR Christus oac 33°
 eztendeiebölis es egy nihany napokbol, hogy
 az Moylesnec zöngö eztendeie kerest har-
 mintz haromig ha tartya ez vilagot, tehatsz
 gelnece az 1650. eztendőre, De ha ához sz egy
 nihany nap hám sserint, ha egy nihany ¹ mint az 33.
 tendőt tehes, rea telic az 1656. Ha penig azo eztendő felé,
 kat az napokat megis töbre hámallyac rea ^{bizonyában ne-}
 telic az 1684. augy 1695. eztendőre. Mert Christus. Igy et
 mint az napokat lenki nem tudgya hanycac ^{pokban rols et}
 voltac, fértaly eztendeit, fel eztendeit, vagy ^{ezendőket is b}
 kevesseb, Igy azokra zöngö eztendőket is len-
 ki nem tud bizonyost hámálni, hanem elac
 yélic hogy lenne az 1695. eztendőbe : Es igy
 állana még ez vilag 116. eztendeig. De ha
 czac addig lenne ez vilag, mig az ellő volt,
 vgy hetuen hetig cartana czac.

I'm hallod minermű vélekedesec vagyon ² Negy sefe velke
 bőlcseknecc, hogy nemelly vélí hogy meg de/sec ez vilag ve
 állana ez vilag ket ház nyoltuan het eztende-
 deig. Nemelly hogy hág rizenhet eztende-
 ig. Nemelly hogy czac hetuenhet eztendeig.
 Nemelly hogy állana 94. ez mostani 1579.
 eztendónkhöz. Októd rönd az Danielnec
 írásat, kic beszélet neki az Angyal, cspit. 12.

HVSZON HATODIC VRNAPI'E VANI
vgy magyaratza. Hogy Danieltól fogva Ál-
lana ez világ. 2621. eztendeig, ki igen mehe-
volna. Mert vgy állana ez világ 2125. ezen-
dtig ez van, ki nem lehet.

Nincs Isten ellen
és fele lham retes
De ez fele lham veredéket, nem oc nekül
mivel, ha nem talallyakis, mert ö maga az
wr Isten soch helyen int az ittetrol valo lham
tartalma az idöc kerint es arra valo vigya-
zatba. Jellehet ez abt, czac ö magasachat
ta aznac bizonyos ilmeretit. De mi tulanc
arra valo lham tartalma annyibol meg kevün-
nya, az menyire ö maga ki ielentörte, à mie
penig el tickolt, azrol nem akaria hogy nyug-
batatlankodgyunc.

Azert enis rola czac az ki ielentet idöc ker-
rint holtam, à min az fiert irafokis muto-
gattyac. Kt hogy megis iobban elánkba
vegyanc, ilmeg im wyonan holec roloc.

V Vyab. Summaia.

Megis iol elchedben veddezt, hogy Isten
rül vadnac az idökneki ielentesi, es arrol ér-
zekezni igeo io, vgy à miot ö ki ielentörte.
Eztol hogy ne kettek egyel, Im megis wyob-
bam.

Ban elő hamlaloc az Prophetiakban, es az Isteni iütemekben.

Meg hallo, tuc hogy Illyesis prophetalt az hat ezer eztendő felöl. Ez ből szé tanullyur. Hogy az, ha kinten be nem telikis, eleg, mi nekünk hogy rudgyuc, hogy az hatod ezere megnem haladgya è vilaguac állasa. Es így is napszakban variuç az wrac. Istenis ô maga elsztorla minden sz egez vilag állapattyat negy rekre, kic Daniellel meg magy iraztat. Az oslop ember az oslop ember, es az negy lelke állat kepe as az negy lelek kepes alak, negy idörrel tanyst.

Es meg mondatta hogy el végezöduen az negy bitoda om, z vtolloba tamadna egy rodulom, vran, sa karw ki Istenet karomlana, es az henteket ion tata, mi ly dolgoz t im latunc, hogy be tö. t aker lenni, Papalagban, es az Machumet Törökben, Apoc. 13. Melyes a Romai bitodalom alat tamattac sot azabol hármaso, kiualtk ppen az Papaság.

Ezeket azert iratta meg Isten, hogy ha mo. tarczunc res, az mint erról az Angyalhol Danielnekis, hogy ehes emberaz, à ki ezekre gondot vilet, Es ezekhöz ke Dán. 12, pest hamot tarctez vilag végzetetire, es az WR Christusnak el iöuetelire.

H V E K O N H A T O D I C V R N A P I Z V A N

Ertfűc meg penig aztis, hogy az Iras kez
mind az ket An^o fele Antichristust nevez, mellyec az Romai
sichristus immar birodalom vtan tamadnanae: Egyic Papa
nagyia neveke^d, ki isle hogy mesic Töröc. Ez ket Antichristus birodal-
ma felölis meg vagyon mondva, hogy mi-
kor igen fel nevekednenec, az vtan hirtelen-
seguel követköznecc az ô meg romolasot. Im-
már penig annyira nevekedet mind az kettojⁱ
hogy nagyobnem fockal lehet, Hát nem so-
kara el iú az WR Christus, az ô el rontas-
lakra, Kire melto hamot tartanunc ézbölis.

2. Toffal. 2. Sjent Pál azt iria, hogy az itelct előt nagy-
eg nagy fakada sjakadas lenne: Az az, à kic eleit ez vilag her-
te Christus alattat volt magokat, azoc köz-
zül nagy lokan el sjakadpanac ô rûle, és vgy
islör, mert Papastag maiat, à Töröc maiat, es
soc Ercenekec maiat lokan el sjakadoztac az
egy I E S V S C H R I S T V S érdemetül, De-
sztis meg prophetaltja sjent Pál. Hogy az
WR Christus az ô Jézus leheletius, az ô be-
szeduel el rontana ötet, à mint sztis napon
kent szerzi, Metam am ez rontashoz valo les-
ezis, hogy az pojan Töröc mind az Papa
birodalmaig wrakodgyec, à mint lattyuc,
hogy elöker sochelyen ki irtya az ô balua-
nyo-

Metalans de Tö-
rök el has mind
Romaig:

nyozatalat, és mindenük utanna meudegel az Christus Euangeliomis. Ezis meg lehet nE lokata immár hogy el lepie az Török miad az Romai birodalmat, es azonba el végezD dic ez vilag.

Christus wrunkis sot ieleket hamlal elő ; Christus wrunkis
hogy lennenek az iteler előt, Es imE azokat isla
is napokként lattyuc: Hogy ramadnac az
tanyitoc közt loc visszaltataloc, az nepec közc
hadakozaloc, ehlegee, dög halaloc, föld indu
lafoc, az hiueknec nagy haboruslagoc, hitet-
lenkedesee, hülec, gyermekes es hazafoc köze
valo ves;ekedesee, testi batorlagoc, hempte-
len lator es fertelmes életec, nagy hamissagoc
es nagy ragadozasloc, à miut Noe es Lot ü-
deibe voltac.

Ezcket el;ünkbe veuen, ezee mellet iol mi-
ellyü ha értekezzünc smasz hámokrolis, az
kiket oda fel elő hámialanc. Mint az 42. An-
gyali hetec, az az, 1260. eztendöc, az negyed
fel eztendöc es á töb hámoc mire valoc. Mon *Exstat in Thalo
dot az többi mellet, io ez hámokrolis érte- mud: parte 4. lib:
kezzünc, mert Isten nem hiaba iratta meg. Sanhedrin, capi:
* Igy az Illýcs hat ezer eztendeiectis hükleg 14: seu ultimo.
meg értepünc, kit vöt nyiluan azbol, hogy li- Es lib. 5. cui titula:
lus est Abazarab

H. V. S. Z. O. N. H. A. T. O. D. I. C. V. R. N. A. P. I. E. V. A. N.

zen hat nap teremtette ez vilagot, mert egy nap Istennel oly mint ezer eztendő, ezer eztendő mint egy nap, Psal. 90. Az mint kreditig meg nyugvott az hetedic nap. Igy örök nyugodalmunk lesz az hetedic ezerbe. Kit pedig az is, hogy hetedic hőmely tucat Enoch el ragatta ic. Es hetedic ember nyoma ba el ragattatott illiyeg.

Nemelyecc ide vonják az Danielhecc imaz ket selet hamatis, hogy 1290. es 1335. eztendőket hamisítanak össze, lehen belöle 2625. eztendő: Es azkorra Daniel után el töne az Christus az itelekre. De ez ham nem illik ide, mert vagy meje haladna az itelek 2125. eztendőre, Az nem lehet penig. Hanem valami más titkos értelme vagyon az Angyal haudac, kit ot Daniel tulis el titkolt, Dan. 12. Moudus oda felto, hogy nemelyecannyi időre hamilliyac az mint Adam volt Noeig. Nemillyecc az Christus 33 eztendőket hasbjac 33. zöngő eztendőhöz, es egy nihanyhoz; Es vetic hogy lenne az itelek 1695. eztendőre. Ide vonják az egy d fel eztendőketissa Kikról mind holtam oda fel.

Kik-

Kikról nyughatatlanokodás nem hűkleg; Fő hasna ex^{part}
 Hasonm mind ezekból czac azt tanul'd hogy retesnec;
 ha mi tellyelsguel nem érthettyükis idejet,
 ez világ végezettinec. De az Istennel el va-
 gyos röndelus mikor legyen vége mind ez
 egez vilagnac. Sót még Anghalioskis. Es ö
 általocn künkis nagy rezt ki ielentet benne,
 hogy noha sztendejet, napist, orait, sem
 'Angyal, sem ember nem tudnya: De kő-
 zelvalo létét vgy ielentőre, hogy azt haba-
 don mindenep várhatnyuc. Azert erről fo-
 gadgyuc meg az WR Cariitulanc nemest ca-
 paczat.

I N T E S.

Szé helyen az mi wranc I es vs Christus
 i t bennűnc, hogy minden nap vigyazassal
 várduc öret, moeduan: Vigyzatoc azert,
 mert nem tudgystatoc, mely oraba az tú w-
 statoc el iú, es legyeter kekhec, mert az oraba
 mellybe nem véleter, el iú az embernecc Fia;
 Ilmet mond: Az tú agyektoc légyenecc fel ö- Luke 12.
 vedzue, es az tú gyertyatoc égue, es ró halon
 hatoloc az emberekhoz, kic váriac az ö wro-
 kat az menyegzöböl, Hogy mihent meg iö-
 uend es zörgetend, oukan meg nissaq baki Bo-
 dogos

HYSCHON HATODIC VRN API EVAN.

Szogoc azoc a hulgac, kiket az WR meg lőuen, vigyazua talal. Ezekkeppen tanyst az eiz Szűzkról valo peldabannis. Es az Talec tommal kereskedő hulgaknac peldabannis. Erre valac nagy loc töb iratokis, hol icleantie, hogy az WR mint az lopo éyel iü, à mi kor ingyen sem vélvenc, kiröl olvas hüp dol gokat, 2. Pet. 3. 1. Pet. 4. 1. Tessal. 5. Tit. 2. Es több helyeken.

Im holanet ket Predikatiokban, Iesus

Vtollo töuid Iduöziteanc mint prophetalt nem czacaz Sido orszagnac el romlasarol, hanem az eger vilagnakis. Kikne romlasoc előt elő hamlala loc sele testi es lelki iclekét, hogy azoc által fel indulnane vigyazastra es hüntelen valo könyörgestre. Es az Sido nemzetnec velkedelme által inte mind ez vilagot, Hogy az sele haladatlansegba ne talalna ötet, mikor el iöwend az vtollo icletere, az mint talalta az Sido nemzetet.

Kire hogy mi nekünkis mind végiglen eröt adnassent Lelkenes általa, Ier könyörög iünc. Egyetembe halakat aduan, hogy mostis illy kegyelmeiken arysikeppen oktat, tanyst, es vilagosit benzünne az ó el iöuctelezec ilmeister,

VR LELKE MARIA UTAN. 539
retere. Kóta; Örgelünkben mondgyu; el ez
Imatissgot.

IMADAS.

VR Isten mi Mennyei Berelmes
Szent Attyanc: Ha let adom mi te nekéd,
hogy minket á te ijdneč általa, sz el karho
zo teuelgesből ki hoztal, es az te irgalmas
godnac vilagoslegara vittet: Kérünkis tege-
det, hogy irgalmaslagoson tette meg min-
ket ez vilagoslagba. Es oltalnazz meg mia-
den teuelg. stál es hitetlensegtről, hogy mi
hala adatlanoc ne legyűnc. Es hogy az te i-
gedet meg ne vtallyuc. se haborgassuc, mi-
keppen á Si 'oc: Hanem hogy teljes liuel
fogadgyuc, életünket az sserint röndellyuc.
Es minden bizodalunkat ezaz az te kegyel
mekgedben, Esaz te Fiadnac CH R I S T U S
Ictusnac velünc valo io teteben vessuc. Ha-
mis Tanyitoktu es Christuloktul magunc
meg ohalluc. Ez vilagot meg vitahalluc.
Es az te Szent Fiadat ez vilagnac el végeze-
sere, es az mi feltamaztasuckra, es az örök
Sienec meg adasara, nagy örömelváthassuc.
Ki te velid es á Szent Leleekkel, éles wretkodic
mind örökön örökke. Amen.

kkk

WR

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN

PINKESD
vtan hufson heted-
dic, sz. Harom-
tag vtan, hufson
hetodie vasar-
napi.

VR LELKE NA-
PIA VTAN HVSZON,
HETEDIC WRNAPI

EVANGELION:

* * *

Kis Magyarazás.

¶ Az melly Euangeliomot ez mai wrnapiara röndeltec sz Kereztyenec, az, leg valtozo Euangeliom arac közöt, kikeretzendő által hoktanc predikatot. Melly Euangeliom hol, az mi wrunc Iesvs Christusnac az iteletrre valo nagy felseges, diczöleges, es hatsimmas el iöueteleröl : Az hitterlebeknec végheterlen öröc ki yra valo küldesekröl, es veteleskröl. Az hitteknec öröc éterre, tisztessegre, örömrre, es bodoglagra valo hiusekrol es memelekröl.

Mendow az mazi Euangeliom hol az mi wrunc Iesvs Christusnac az iteletrre valo erudatos el iöueteliröl. A mint hittek nec egeszati köstis örol ezt mondgyuc : Oonet, az az, menyekböl: az houment, fel tiszadala van, Lekén tövendő itelai elemeinek

ket es holtakat. Ez hitűnc agazattya, erősíti az mai Euageliom. Kibe öröön maga az WR Iesus C H R I S T U s igen nemessé tanítja az iteleterőt: Hogy ô maga kömelye hérint iöne el nagy hatalommal penig es diczöleguel, mit den kent Angyalokkal egyetembe. Es ackor fel kötne mindeneket kic meg holtanac világ kezdetétől fogva. Es minden azoknac ô maga lenne ite ô birtsa, ôköt ket fele állatuan, es mindennek igaz itelerit es sententiaiat ki mondwan: Az hitetleneket küldene ôrök törzre: Az biueket vinne ôrök nyugod lomra. Ezról fogholni az mai v-tolto Euangeliom, Kic irr meg kent Matthe, az ô Euangeliomi könyvünec huszon ôrődic geljebc.

MATT. 25.

¶ Monda l a s v s Iduôitence

M - Ikor el iouend az em-ber nec fia az ô diczösegebe, es mind az bent Angyaloc ô vele egyetembe: Ackor úl az ô diczösegenec
BO. 20. kkk ij kikibcs

¶ Hogy meg lesz az itele: Es az ember fia lesz az iselő. Es hogy ar ra diczöseggel iù

b. Kiket iek! sekibe: 'Es eleibe gyütetnec min-
 mandem.
 c. Min k-ssit den nemzetsegec: 'Es el valaztta
 m-ralaszya òz-
 ken. egy mastul öket, mi keppen az paz-
 tor el valaztya az Iuhokat à Bakok-
 tul. Es à Iuhokat vgyan allatty a z
 ò job keze felöl, az Bakokat kedig
 bál keze felöl.

d. Min k-ssit ex jie. d. Ackore ezt mondgya az Kiraly a-
 zoknac, à kic ò neki job keze felöl le-
 sivec: Iouetec el en Atyamnac aldote-
 ti, Biriatic òröksegül az orsagot,
 melly ti nek tec kesitetet è vilagnac
 kezdetitùl fogua: Mert eheztem, es
 ennem adtatoc, siomuhoztam, es
 innoin adtatoc. Ioueueny voltam,
 es ballast adtatoc ennekem: Mezite
 len voltam, es meg ruhaztatoc enge-
 met: Beteg voltam, es meg latogat-
 tatoe

tatoc: Az tõnlõtzbén voltam, es
en hozzam iöttetec.

Aekoron felelnec neki az igazac, Alacsa sefagot
az aldos biuchó
nec.
monduan: wrá: Mikor lattunc hogi
cheztel, es enned adtunc? Auagy
hogi somiuhoztal, es innodattunc?
Mikor lattuc kedig hogy iöueueny
voltal, es sallast adtunc: Auagy me-
zitelen, es meg ruhaztunc? Mikor
lattuc hogy beteg es fogoly voltal,
es te hozzad mentünc? Es feleluen Nagy beorvilek
az kiezinyekben
á Kiraly ezt mongya nekic: Bizony
mondom ti nektec, valamit műuelte-
tec egyuel az leg kissebickel az en a-
tyamfiai közzül, en velé műueltefec.

Ackor mondgya azoknakis, az Az akkorzakas
el káldi magatub
az órök tüze
kic bal kez felöl vadnac: Mennyetec
el tû atkoztac en túlem, az órök tü-

re, melly kebítetet az ördögnek , es
az o ^{Genofz ferac} Anghalinac. Mert ehettem, es
^{Genofz: vallásból} ennem nem attatoc: homiuhoztam
es innom nem attatoc : Ióueueny
voltam, es hallast nem attatoc: Me-
zitelen voltam, es meg nem ruhaz-
tatóc: Beteg es fogoly voltam, es
meg nem latogattatoc.

Ackor azokis felelnec neki, es
^{Nem fog ackor} mondgyac: wram, Mikor lattunc
^{semme zelezapo mentjeg:} tegedet ehen, auagy homiuhon, auag-
y ióueueny? auagy mezitelen? auag-
y betegen, auagy foglyul, es nem
holgaltunc te neked? Ackor felel-
uen nekic, ezt mondgya: Bizony
mondom tù nektec, valamit nem
mùuelterec egyikkel é kisdedec köz-
zül, en velem sem müuelterec;

Es

Es ezec az órőc kinra mennet, az
igazac kedig az órőc c'etre.

Mind kes felor,
órócke marad.
nac az itelei Sen
teniaiabz. Ezik
nec sem lese van
gec.

RÖVID ERTELME.

Ez Euangeliomba ö maga az mi wrune
Iesus Christus arra tanít: Hogy bizonoyal
vtolso ideletökis lehes mindenjunknak; Es
hogy ötet röndelte az Atya Isten icelő birod
ul: Ki ö magat íttis meunyci Kiralynecc ne
vezzi. Es meg tanít minden, minden masut
loc helyen imezekre: hogy ez vtan vgy iö
ne el mint mennyei Kiraly, az meunyei fere
gknee czudatos diczölegeueles ereituelz
ki el küldete (à mint Szent Pális iria) az ö
Angyalit es Archangyalit, hogy az ö Trom
bitaiat meg funac, es az ö neuerul minden ha
lo-t kua meg kialtanac negy harlagtato so
val, monduan: Kellyetec fel hallottac es ier
tec el az iteletre. Azert mindenac valakic
el nyugottac es meg holtac, meg hallanac az
Isten Fi-nac szaust, es annac nagy ereitire mos
denecc fel tamadeanac: Es az élékis egy szen
pillantesba el valtozuanac. Es mind az kes
fulec ioc es gonohoc, hiuec es hitzleper, az

Kie

HVRON METEDIC VRNAPI EVA N.

Kiralyas e mi vrunc Iesus Christusas e-
leibe az feshökbe ragatarnanac. Es (á minc
scent Ianos iria) olsen itelő hékcc le teteruen,
mindenec sám adasra elő állanadac: Es ne-
mellyec iob kez felöl, nemellyec bal kez fe-
löl alituanac, azokos: az kic iob kez felöl
leh;neç, az mennyei Kiraly nagy fel houal ezt
mondana: En Atyamnac áldotti iertec el;
hogy biristoc óróksegül az orhagot, melly
tú nekterek készítet, vilag kezdetinec előtte:
Mért cheztem, h;omiuhoztam, iouuray, me-
ziteles, beteg, fogoly voltam, es mind ezek
ben engem meg nyugottatoc.

De tuduan az igazac sz ó holgalattyok,
nakieziny voltat, magoc meg alazuan kér-
dezik, mikor miueltec volna ezeket ó vele;
Es az WR ó magasac tulaydonyitta, a-
kar melly kieziny legyenis, valamit ó neve.
be az ó hiueciel mietec.

Azoknac vis;ont kic bál kez felöl leh;neç,
kemekre veti az WR, minden irgalmatlan
voltokat: Kitnec mentleges semmit nem
fog, Azert ezeç vettec óróc rúzre.

A hiueckel penig be megven à Kiraly olly
orhagba, kit ioha lenki most clac meg, sem
gon

gondolhat. Es lehet az istenteleneknec örökön örökke valo kinoc. Az Istenes embernek kedig örökön örökke valo öröme, vid gasagoc, es nyugodalmoc.

Ez nagy czudalalatos Törueny tetelről szolaz mai Euangeliom. De isz ez vilagnac nagy resze semmit nem ért ezbe. Sokan kellelen hallyac, lokan megis czufollyac ezeket. Kikról kemény panaszual sot hent Peteris, az ide röndelt Epistolában. Ier hallyuz meg artis. Es kériuc az Istent, hogy minket razzon fel arra valo vigyazastra, hogy kekha várhassuc az WR Christusnac el iouetelit.

TANVSAGA S; ENT PETER LE VELEB öL,

¶ Kibe keseruelen psalmsolkodic azokról, az kic most czufolkodnacez vilag iteletivel, kibe az seleg itelteinec, véghesterlen örökke valo kiira. Kit irt az ô masodic Leuelenec harmadie reszébe.

2. PET. 3.

A Tyamfiai ezt meg tudgyatoc, hogy az utolsó napokban meg

III czuso - kor reakelnec:

* Nemellyec à Chri
stusnac iteletile
katzagias. Es his
aba valo senyege
tesnec tartyac.
Iay czeknec mis

ezufoloc ióneC, kic az ò tulaydon
gonosí keuansagoc sierint iarnac, es
ezt mondgyac: Hol vagyon az ò el
iðuetelenec igereti? Mert mitúl fog-
ua az Atyac el aluttac, mindeneca-
zonkeppen vadnac, à mint terem-
testùl fogua voltanac.

Nyiluan vagyon
mind ez vilagez-
löt, hogy egyßer
el veszés mind ez
vilag, az IstenneC
senyegese fe-
rims. Kiböl meg
eribetnec, hogy
ez rtannis az ó
mostani senyeg-
tesis be sellyesítii.
De ertue nem az
kariac ertenii, ob-
askozot rakme-
rőseg,

De sansbandeckal nem akariac tud
ni, hogy az Egec még regen voltac,
es à föld melly az vizból vagyon, es à
vizen ál, az IstenneC besedenec al-
tala, Annac okaert az à vilag, melly
ackor vala, ár viz miat el veset, A
melly Egec kedig most vadnac, es
à föld, vgyan azonnac besede altal el
tetettec, es meg tartatnac tüzre, az
iteletnec es istentelen emberek nec,
el veszeseknec napiara.

Ertel-

Breelme czeke nec hasez: Az Isten palamis mond, meg kel am
ake lenni à mint regen eza monta. Legyen viz mind ez vilag
szerec, es meg lõe. Es monta, az viz varca meg az nagy temere
dek földet, Es imre meg tartoja ez big allat minden nehez terhe
uel egyszembe. Es ñmes aza monta, Nyellye el az viz mind ez
vilagot, es imre el nyelte. A mina azerti minden ez meg lõt ec az
mondasara. Bizonytal meg leß axis, hogy az ô mondasa kerimo
sürgel mind é vilag, meg az rayers vrlo allatokis, az egriki meg
emergenee. Es achor minden ez vilagi kenuansagoc semmie leß
nec, Kuel az vr sem fico, sem kesic, hanem arra neki el röne
deles bizonyos oraia region, kit mesze azerti haluzcas, hogy az
ales onszolna ez vilagoit meg teresfrees magas /zanszandar/
halne adnaiilly nagy rödetenes veszedelemre, De iuy ixy seken
ingyen sem fôtolik az wrnal illy nagy threszto.

Ezt kedig tudgyatoc s;erelmes &
tyamfiai, Hogy egy nap az wrnal ol
lyan mint ezer eztendõ, Es az ezer
eztendõ ollyan, mint egy nap:

EP meg mutatta meg az igeretet, mikor hat u. p. eternand. te
eg vilagot, es hat egerig rödelte hogy sarsanat

Nem kesic az VR, ki áz igeretet vilag vilag vadd
io neuuen az te
Istenedrül è negy
draga kegyelmes
seget, es fies hac
mar ma,ma,bozo
gatemi, Oh ki
nagy iol lenne az
te dolgod az fel
tamada as hors,
tötte, (à mint nemellyec kesedelem-
nec alattyac,) Hané engedelmes vol-
tat mutatta hozzanc, nem akaruá,
hogi valaki el vesen, hané hogi min-

Mikor senkinem denec az poenitentiara iussanac. El
 velne es mondas
 szac bekeseg beke iò kedig az wrnas amá napia, mint
 seg, talam ackor
 szal az hirtelen az eyeli orw,, melly napon az Egec
 valo veszedelem,
 Peldanoe es Lvt ropogassal el mulnac , az elterõ all-
 ideie, Peldae az toc kedig hewsegneç miatta meg ol-
 gac, hic az ó w. uadnac, à földis, es az rayta valo al-
 rokat varze az
 menyegzõból. kotuanyoc, meg égnec .

Math. 25.

Bizony bizony Midòn azokaert mind ezec el bo
 ha eßunc crelo
 mina volna, eyel mollyanac . Minemûeknec kel tu
 nappal ezac aru
 tel zondolkod. nek tec lennetec á s;ent es Istenes élet
 nanc, mins ked-
 neskedheßunc a
 ben, váruan az Istennec sietõ
 vr istennec, Iste-
 nes, igaz, iordan
 esiben, Hogyma telinec napiat, mellyen az egec el bo
 molnac, es az elterõ allatoc hewseg-
 gunc meg obasa
 nec az érœkar. nec miatta meg emezternec. De wy
 egeket es wy földet varunc az ige-
 ret sierint, mellyekben az igâssag la-
 kozic.

R VID ERTELME.

Az minemű nagy ohaytassal, buzgo süt-
tel leleccel mondotta ez ígeket hent Peter,
vayha mijs azon aitatoslagusl, azon keuan-
sagual es ohaytafokkal mondhatnue, vgy à
mint ô, meg érthetnûc, es követhetnûc. Mert
rakua keserues panasjusl az ô nemcs békede
arrol, hogy el vakult, meg bolondult ez hita
van férges vilag, az ô kicziny es keutes ideig
valo hitlegos keuanlagaba, ki miat el vatala;
nem beczáli, sem mincc tartya az ô Istenenes
teremteset, élteteset, meg valtasat, idu összeges
inteset es tanvitalat. Az fel tamadalaac, az
iteletnec, az öröc karhozatnae senyegetese-
bec, az öröc diczöleges életnec igeretinec pre-
dikallasat, smmincc tartya: Söt meg czufol-
lyia, hurogattyia, mololyogia, kérgeti, es az
Istent lansandekkal boszonyta. Melly do-
log minemű rötteenetes es hörnyü legyen;
latta ez draga iambor az hent Peter. Es si-
van rayta, inti ez vilagot. Hogy tekinczen
felaz nagy alombol, es gondollya meg akar
czae azt, Mint iárt ez vilag. Nos ideieben,
miot sillyet, véklet, es az, ackor, melly röte-
netes volt. Ez utan penig lász ezer; ar hör-
pyub es rötteenetesb lesz, mikor nem czak az

EVANGETIALEIC VERNAPI EVAN.
embereket, hanem minden teremtet egiföldi,
vizi állattyat meg emerzeti az Isten
az tűzzel. Es az embereket fel tamaztja hám
adásra, vagy, hogy az engedetlénéket vesle örd
kön öröcke való tűzre, meg mondhatatlá si-
ualra, riuastra. A hiueket penig be vigye az ö
örhagaban, hol ö magat es minden Isteni ia,
nait közé lye velecs öröckön öröcke. Kirölt töb
bet ö magatulis az mi wrunc Ias vs Christ
Rukul ez Euangeliommac nyiluab magyara
zattiyaban, ier tanullyuc.

AZ EVANGE LIOMROL.

Nyiluab Magyarazattya.

¶ Moeda Ias vs Iduozitene:
Mikor el iouend az embernefia
az ö diczösegebe, es mind az bent
Angyaloc ö vele egyetembe: Ackor
ül az ö diczösegenec siekibe,

Ez Euangelió nagy fockzadag bőls tanu
Lagockal rakuadon rakuja Mert mindenicsi ge
nagy dolgokat ieletur: de hogi könyebbé min
deniket meg érthessü, rövidedé vegyüel; ám
kbe mind rend szerint, miket tanullyuc innets

Előzet

Előtér erről hólcs: Léshene ítelek?

Melodhor: Ki leh; en az Biro?

Harmadhor: az à Biro mizsoda kezhüle-
tel iú az ítelekre?

Dórac summits
et clis predikas
signat:

Negyedhor: kic fognae meg írtergi?

Októdhor: Mi moddal leh; az ítelek?

Igy: hogy el valoztarnac egy maftul az hi-
vuc à hitetlenektül. Az hiucc nevezetnec át-
dottaknac, kiket ô maga tarislagara fog hiy-
nia az Christus. Es viji öker Atya orsage-
ba. Az hitetlenec átkozottaknac nevezetet-
nec, kiker, el küld tûle. Es vetteri azöröc tûzre:

Ezeket renduel meg magyarázom. Vtol
imez kérdeirek fejelec: Miert teßen az WR
Christus íteleket az irgalmaslagnac es irgal-
maslagnac czelekdedeti szerint.

Mind ezekről so helyen emlékezté egyeb
Predikatioimbair, de nem illy rendel à mint
à mai Euangelió hól mindenikról nagy nélvá
es hép rendel. Azert ier lassuc mit hól à mai
Euágeliom mindenikról. Az vitá ismet wyob
bá elô kezgyére mas Predikatiobs. Es minden
niket nagy loc hép bizonylagokkal meg erősít
lúc kú. ómb külömb hép iratokbol, kiböl mia
dék hiucc igen némes tenuslagokat es érzelme-
köt es draga vigaztatásokat ysíkess. Mód

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

¶ Mond az mai Euangeliom.

Mikor el iöuend az emberneccsia
az ö diczösegebe, es mind az sient
Angyaloc ö vele egyetembe: Ackor
úl az ö diczösegenccsiekibe.

Haromdologrol: Ez keves igekeben, Harom dolgot ielené
Iduözökenc: Elöljér kilel; az itelő biro? Es
azt mondgya, Hogy az ember fia. Masodik
hor mint iüel ez vissza? Azt mondgya: Nagy
diczösegebe, es mind a sient Angyaloc vele
egyetembe. Harmadikor miert iü el? Hogy
állyon az ö diczösegenccsiekibe, az az, hogy
meg mutassa mind e vilag előt magat, hogy
ö diczöleges Kiraly, az iöuendö vilagnac Atya.
Kiralyoknak Kiralya. Es le ülez ö sückebt,
mondom az ö maga sückebt, hogy minden
nekról mint WR, az ö maga birtoka elut va
lokrol iteleter tegyen, igaz törueont lesszon es
sölgáltasson. Ezeket megis érezzük meg nyilsz
vabban, Es miadenie csekkelt igen meg be-
czülyűc csagunkban.

It Az ember fia Itte
ld birai a ez vilag
nac. Elöljér ezt hogy azt mondgya, hogy az
emberneccsia leszen itelő Biro; az az. Az les-
zen.

ken Biro, à ki fel öltözöt az emberi testben,
 Ki midön az Aryanac fonye, kepe, diczölle-
 ge, esegyetlen egy hülötte volna, magat meg
 alozza, holgaianc kömelyet vécue magara. Az
 emberi testben áldozatra ada magat, meg
 halat, meg fizete minden ez világ bűneiért. Az-
 zon testben fel tamada, minden ellenlegin-
 ket, az bánt, az ördögöt, halelt, poklot meg
 fonta, birtokabá veve, labai ala vero. Ez
 ember sia azert, à ki az emberi testben eze-
 ket művelte, ki az Atya Istennekis egyetlen
 egy hülötte, ez leszen az itelő Biro. Ezt to-
 uab meg bizonyítom soh; kíráslockal, moq
 lissz az másikat.

Ez ember sia penig el ió az 8 diczöllegebe,
 Es mind à kent Angyaloc ó vele egyetembe.
 Az ez. Nem oly alazatoson, hegenyálteröt
 lenül iú el ez vtan az icteletre, à mint elő; er
 iút volt az mi meg valtagunkra, ki masnac
 hazaba, sör Istalloiba hülöter, onneris ki üa
 zeter, hazaiabol kikergetter, Ez vilagi ső
 fő neptekről crufoltatot, meg veshőter, ső
 fejitetet, meg öletter, tóvisk Coronau l ko-
 sonaztatot, még az Kerezt fánis hurogatta-
 tot, ki az ó húscibentis maijs mind azonók e-

Heb. n

Philik 2

Masic iduetela

2.

diczöllege

m m m

heng-

HVSZON HETEDIC VR NAPI EVA N.

ßenurdi minden é világ herte. Ez mondók á ki
magat így elárta meg. Hogy ekeppen lené ál
dozat á mi bánuinkert. Es hogy az ó hiugitis
ó maghoz abrazoktarna: Ennek è nagy ala-
zatos signac, gyalazatusc, szenurdele nec akkor
vége les. Es vgy iú el, oagy diczöleguel, oagy
hatalommal, minden hent Angyalokkal e-
gyetembe hogy minden ez világ el amelkodic
rea nézue, hent minden be fogia előtte,

Esa. 53: mindenec, Sido, Török, Kereztyen, minden

Apos. 7: nyelw, minden nemzet, még az ördögöke-

is, az hent Angyalokis le burulosc, meg ha-

Apos. 1: jolnac ó előtte. Es meg lattyac az kic öreg

haborgartac, minden szemelyebe, minden hiutis-

br, minden az ó hent igeitben. Kinék az ó di-

czölege, minden i foci serege, azoknac senyel-

sege, Isteni nagy ercie minem legyen, mosk

szuki czac meg tem gondolhatysa. Kitöl

mit bekoll, easz ita, couab holoc arrolis,

most lissuc az harmadic eziekelt.-

Es ember ha mikor eljövendaz ó diczö-
segebe:

3. Etelenei ül. Ackor úlaz ó dicselégenec sekibe.

Az az, ackor mint földnec: menyvac diczö-

sege: wra, felleges kiralya, igaz török y la-

go, jor-

to, friedelme, vagy úl le az ö itelő hékibe. De
 nem fer ez most az mi fejükkhöz, minemű.
 Nec reszec ösztor, midőn menyici Kiraly
 modgyara, nagy diczöleges es felleges kep-
 pen elő iü. Es le úl az itelő hékre, hogy ne-
 melliyecket itellyen örök halatra, nemelliyecket
 örök életre. Még czac ez földennis ki rötte-
 ketes volna, midőn egy Kiraly, kiralyi kekü
 lettel az eit iüne egy varosba, hogy ot tizen
 kit Záglós wrakat halatra itellyen, es tizen
 ket hígegy legenyeket Záglós wralagra e-
 melliyen: Gondolodé czac ez is menyi czu-
 dalkozás, menyi séletemmel es röttegel-
 kel lenne meg. Es vi'sont menyi öröm mel,
 De miczodác ezec az WR I s v s Christus,
 nac icetetihöz kepest. Ki ez vilagnac nagy
 teljet minden nyelvucc es nemzetee közzül, ö-
 rök halata fogia itelni. Es vi'sont minden
 sele emberet közzül, kic ö álcala Istenhöz tér-
 re. Török, Sidó Crigan Sereczen, Magyar,
 Nemet, nagy es kiczinyeck közzül, nagy so-
 lakat itelaz örök életre. Ki gondolhattya
 meg, ot, mi, es menyilegyen mind síralom,
 mind öröm. Es azkor az WR I s v s
 m m m ij Chri-

HVSZON HETIDIC VRNAPI EVAN.

Christus minemánecc tessec az ó diczöleges
lökibe:

Az feljönec
szommaia:

Ezeket most rövideden az hirom czickel
ról eljünkbe vegyűc: Hogy az ember fi alek;
az itelő Biro: Es hogy azkor nagy diczöleg
uel iő el: Es hogy az ó itelő lökibe azkor
igen czudalatosnac fog terzeni, az ó czuda
iteletert, es nagy felleges voltaert.

Gerkenny fel
ere.

Ezekböl mi fel iodulyunc meg beezálois
ötet mind azokba, az miket azlsten predikat-
tar ó felőle az ó lóent Euangeliomiaba, kire ó
adgyon erőt hent Lelke által, Amen.

4.

Hogy mindenace
elő kel allanies
mindenace meg
kel uelcenis

¶ Negyed czickel tmezi:
Es eleibe gyűítetnec minden nem-
zetec.

Az az valakic lülettec Adámtal, minden
emberec akar minnyeluen es renden legyenec,
akár virze, tűzbe, betegsegbe, akar mibe hol-
tanakis. De mind azoknac meg kel eleues-
nedetec, az ósauara, paranczolattyara, az ó
Archangyalanac trombitsiara. Az pokolís-
ki bocztatuá az el káthozot lelkeket, az Para-
dizoesis az idu önzüö lelkeket, Es ki ki mind
fel ölközüca az önnön tulaydon testebe, Teg-
lig.

I. Tessal. 4.
Apoc. 20.

Stestől lelkestől elő hozzattatnac, elő állatá-
nac az hám adásra, és az iteletré, akar fülfű, skamalitának,
akar alapon, akar czezemés, akar nagy akar
kiciny legyen, akar mi nemzet, és akar mi-
nemá rend legyen. De még az Angyalok-
nakis, és az ördögöknek is ekkor mind ielen
kelleric leoniec. Felleges Istea ki gondoshat
tya meg, ezeknec hama mi legyen, Apoc. 7.
Ha bár fürdősguel allanana kis egy mas mel-
le, talam nem ferne el wind ez egez föld hia-
nenis. De ár föld lót az Menyi is ekkor mind
meg égne, nuagy el olvasduan meg wyulnac. Apoc. 21.
Ez mas tizta allapatra változtatnac: Az erg
az iteleüs nem ezen ez földön leszen, hanem
á mint heni Pál mondgya, el fel az felhökbed. Tessal. 4.
ragattatunc az wrac esteibe. Es ot teretnec
le az itelő keker, mind á Kiraly nec, mind az ó Apoc. 20.
Prophetainac es Apostolinac. Matth. 19.
Luc. 22.

E sel valaztya egy mastul öket, 5.
mikeppen à paztor el valaztya à Ius-
hokat à Bakoktul. Es az Iuhokat
vgyan allattyá az ó iob keze fele, à
Bakokat kedig bal keze fele,

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

Az olvashat
tartal.

Az kesz toluay
kez elolmit per
dagosa.

Ez ötöd rendben arra tanyít az WR, mi-
ezoda kezülettel fog lenni az ítélet. Hogy
ki job fele, ki bál fele állattatik, a mint az ke-
rezt fánis ket Tolusy ennek tüköre vala, ki
nincs egyicke öret it is ijdalmaza, ezufola es
krosbla, az masic bánet vadola, neki köz
nyörge, õ rola vallast rön, es öret tiztele.
Mind ez vi ag mostis ez ket tolusy latorhoz
hatonlatos, Mert czac egy sints bánekkül,
Egy Sines ki veszedelmet, halalt es kathozas-
tot nem érdemlene: De egyic telje czac ksp
mutato, czac hñuel viseli az Istenes életet,
ki az ó bánet nem ismeri, nem fizattya, az
Isten átkar, haragiat, íteletit nem felü, a Christus
áldozattyat nem az Christus által keresi. Söt
azt ijdalmessa, ronyta haborgatty. Az
masic resze noha õis búnös, de az bún alat
éyi nappal nyög, sir, ohayt, soharkodic, elo
dezie, kényörög czac egyedül az WR Iesus
Christusnak egyik er valo áldozattyat által
melly löt az kerezt fán. Es bizic az Istennel
igeretibe, tülekhent Lelket kér, Istenes, iozan,
igaz életre, Azon igyekkezic hogy teríezze

az WR Christusiac igaz ilmeretit, valya
ötet mindenec előt, halalakorris öökiai anga-
lya magat.

Ez ket felce most ez világ kerte el vadnac
elegyedue, mint ez mezön az Bakoc à Bara.
nyokai, es mint ez Buza az Konkolyal. De
mibent fel tamadaac, Es az wrnac ele be Az el valaztais
gyűjtetoec, ott i el valaztya egypti mastul öket, kis ifez t kitör-
Melly el valaztais igen nagy röttegely kre les; uendegter;

szoknac kic lattyac hogy öket bat felöl allat
ty-e, vadoluan öket az ó magoc kiukis;
Vihont azoz kic iob felöl állatnac, meg érzic
lelkökneç ördmököt, magoc felöl io remen-
seguel kegyelmes iteletet várwan. Mind az
átal, még ókis elegy lefneç röttegessel; Meg apokr
nézuen az ördögökneç, es az el kathozan rezkeinec,
doknac lokasagat, es várwan az tötceneces 1. Pet. 40

Sententiat, kit mind ez világ hallosara reion
mond az felleges Itele Biro.. De hallyuc
meg immár eztis batod rendben, minemü
moddal fog lenni mit d az ket felce iteleti.
Es az itele i hóknac miczodac legyenec értel
mi. Kiket kiualtkeppen harom rendben ves-
gyuc es,unkbe. E öhér hogy az biu ket áldot-
naknac mondgya: Az hittelegyeket átkozot-
sak-

MVSKON METEDIC VRNAPI SVAM
taknac. Másodikor: Hogy az hiucket ö maga
paul hiya. Az híterleneket ö rüle el küldi.
Harmadikor: hogy az hiucket országra veszi,
az híterleneket rütre veti. Ezeket iol meg
érezük renduel. Most előker az hiuckról hol
lyunc.

Aekor ezt mondgya á Kiraly a-
zoknac, kic ö neki iob keze felöl lesi
nec: lóuetec elen Atyamnac aldotti:

Aldotti: az az, kiket az en Atyam meg
Erről peldac minden meg ^{szír} áldot, kiknec en éróttren meg kegyelmezeti
bunósök, David, kiknec bánoket meg bozatta, kiket en által
Magdolna, Peter lam wyonuan holt, fiaiu fogadot, sient lel-
tel, es többet. keuel meg sienteit, Ti mondac en Atyamnac
aldotti, akkeppen á mint igerte vala mond-
vao: Abraham, sz te magódban meg áldat-
nac minden nemzetsegere, tü mondac ecke-
pten en Atyamnac áldottit:

Ióuetec el biriatoc órókségül az
orszagot, melly tü nek tec kesíteter
é vilagnac kezdetitül fogua.

Az az: Ióuetec el lakozzatocen velem, es
minc fiauc immar legyettec órókési annac az
orszag

örhagnac, kiket mint édes Atya hármas fi. Rom. 8.
 zinac kehicer, Istennecc mondos örökös, ca-
 nekem tű időö itó Christustoknac legyeterc
 örökös tarlaim : Hogy valamit bir az en ^{1. Cor. 15.}
 Atyam, valamint õ wralkodic, à melly negy ^{Minden lásan}
 hentesegben, bőlezesegben, tiszessagban, õ
 maga vagyon, à melly diczölegben, öröm-
 ben, bekelegben, nyugodalomban õ vagyom,
 minde azokban hármas vagy legyeterc tűs en
 velem egyetembe, örökön örökke. Hol ^{Aki is ez világat}
 soha eljerekbe ne i fison se báñ, se átcs, harag, ^{el tudja visszadobni}
 senyegetes, félkem, banat, siraalom, soha sem ^{ni fog testi edesse}
 mibe magasokat meg ne vonnyatoc, soha sem ^{szekkel, azan ekké}
 mit többet kenuanni se tudgystatoc, az mireket ^{eusa ám ma orszá}
 az en Atyam tű nekirec õ hármas en általam ^{gotic vagy röndöl}
 kehicer, mellyec az előt el valanac röytetue, ^{ingyen fekénna}
 es czac minc egy alomban vagy halottatoc hi- ^{basson. Menni}
 zet az Istennecc igeratibe. Kibe miert hogy ^{ismeri senki nem}
 bizakottatoc, es az nagy soc testi lelki török-^{kenen egyszer}
 des, banat, kekerusleg közte, az sochaborulag ^{ezec a mis ikres}
 es siraalom köztis io remensgeuel varthatoc, ^{berzéts ide valo,}
 zugodas, morgas, harag nekdl, bekeuel el tűr-^{ollehet ezekbe}
 ven miaden nyomorulsagtokat en mellet-^{soc emelges löt,}
 tem, es en éróitem: Ez tű illiy remensgeiek-^{az eset van;}
 beg nem csalatkoztioc meg. Azert ierrec el

HYSZON KÉTFEDIC VRNAPI EVAN.

en velem. Es lássa meg immár azt, á nagy
dicsőséges országot, es annac még gondol-
hatatlan felszínre örömet, gyönyörűséget, di-
cészséget, bodoğlagat, iertec el műondoz lal-
latoct meg. Es ez naptal fogva vegyettec el
azt birodalmatoc ala, holot miadoyaian, né
holgac, nem selliyerec, nem iobagyoc hanem
en baratian, wrat, fejedelmecc, es Coronas Ki-
rulyoc, minden irigyleg nekük, meg elegendet
kivel lehettec. Kit mikor meg lattoc, azkor
ismerettec meg az ó nagy es selleges draga vol-
tat. Erre műondoz iertec el en Atyanac ál-
dotti en velem. Ez harom történet igen mély
értelemmel mondgya: Először hogy áldott-
aknac nevezzi. Másodször hogy ó magaual
hiya el öket. Harmadször hogy Atyanac or-
szágra hiya Kikról az utolsó Predikatioban
holynne többet, most elegendyúnc rövid ér-
telmeuek: Hogy mind áldottac azoc, vala-
lkic az Christus által meg tiltultac bűnök-
ból, Istennec ilmet keduebe es hírelmebe iu-
tottac. Nagyob tarlasagis kedig nem lehet
annal, mint hogy ó magaual hiya együt va-
lo lakozasra. Az Atyanac országais min-
mű bodoğ ország legyen, kigondolhattya
meg:

Ioan. 15.
Apos. 1. 5.

meg. Kikról vtol többet hollyunc. Most hal
lync aeg értelmet imez igekockis. Monda
az WR Christus:

Mert chezten es ennen adtatoc,
so miuhoztam es innom adtatoc.
Ioueueny voltam, es fallást adta-
toc ennekem: Mezitelen voltam, es meg ruhaztatoc engemet: Beteg
voltam, es meg latogattatoc : Az
tömlötzben voltam, es en hezzam
iöttetec.

Az az, minc vtanna az en Atyam még
áldot tittek, keduebe es herelmebe vőtt, ki-
rül tú az tú bűnötec boczanattyat minden-
nap kérterec en á talam, minc vtanna mon-
doc áldottac lőtterec, hent Lelekkel meg hüm-
te titterec: Annac vtanna mindenkor ezen
igyekszetec, hogy enyi loc ioert rijs ó ne-
ki es ennekem, es minden en hiutimneek ked
veskedneter, nem czac titkon az tú sjiu tek-
ben öret féljen, benne bizuan; az ó igejet ta-
nulau, Istenelen, igazan, iozanor elüen, még

BBB ij czac

H V X R O N R B T E D I C V R N A P I R V A N.

ezae hiuelkodo s;otulis magetokat meg ol-
talmazuan: Hanem nyiluannis mindenek-
nec lattara meg mutattatoc az en Atyam-
hoz es en hozzam valo nagy s;erelemeket s
Midon az en Prophetaimot, Apostolimot,
paztorimat legeltettec, az en Euangeli-
momnak predikallasza, midon óket en ér-
zem vel;öztec, tömlöszeztec, kergettec, Es
rú nekic l;sallaft attatoc, el röytötteretec, kíte-
retec, Es midon minden en hisetmene ha-
boruslagokat egyút s;emuerretec, Midon óket
sem obilegekben, s;omiusagókban, sem buy-
dosalokban, mezitelenlogekben, sem beteg-
legekben, sem foglagokban nem hattatoc.
Sz nyiluan valo loc io teretec, iles annas ho-
gy s;erettetec az en Atyamot, engemetis:
Bizzatoc az ó Atyai igeretibe, kit tölt az en
érdemem által, Hitteretec hogy az rú soch:bos-
ruslagtoc vtán meg nyugot tücket. Es ez
hitból óneki es ennekem nagy s;erettetel i-
gyekszetetec mind ez világ előt holgalat. Is-
tec el azert, Es immár tijs nyugodgystatoc
meg, es vegyetec oly orkagot, holot lsha la-
ebleg, se homiuslag, se buydolas, se mezite-
lenleg, se betegleg, se foglag, es soha semmi
nyaa

magister:
2. fejlesz.

Byanalya czac meg le homoritson titcket,
mind öröckön örökeis.

Ez ket mikor hallyac az hiuce, nagy örömi
nel, nagy hals edessal, nagy tiztesleg tetel.
Iel fogadgyac az nagy felleges mennyei Ki-
ralytul, De tuduan azt, hogy az ö kiezin la-
sarkodasoc es egyeb h;olgalatyoc senki lema-
mi, az nagy dragolatos igeretekhoz kepest.
magoc meg alazuan mondonsa;

Mint fogadgyac
az hiuce az Christus
Amigeretus

Vram,mikor lattunc hogy chez:
tel, auagy homiuhoztal,auagy ioue
ueny voltal,auagy mezitelen,auagy
beteg, auagy fogoly: Es ezekben
mikor siolgaltunc te neked?

Alazatos felteles

Ilyet szkoris, mostis az Istennec min-
den senki, hogy ha mindenit meg mielnene-
kis: megis azt mondgyac: H;ol;natalan holi-
gac vagyunc: Enzel töbuel tertoznanc. Es
magoc meg alazuan, sem most, sem ittelek-
kort nem hannyac elő az ö mellosagokat.
mint amazoc az kic ily fognac kohni:wram
wram, nemde az te nevedben propheteltun-
ket, à te nevedben los Predikatiokat törtünc,

Lxx. 12.

Math. 7.

MVSZON HETEBDIC VRNAPI EVAN.

Ioc Milcket mondottuac, Ioc Clastrombelli
eneklesekert föterüne, nagy lanyaru életet va-
lezottuac te érótted, Apattasagot, Baráté
segot, Remetéleget, papsagot kóvettuac az
ic utuad en, Ioc Temptomokat, Oltarokat,
kepeket, papi öltözöteket herzettuac a te tiz
tissegédre, órdögökötis üztüne, halottakat
tamaztottuac, es nagy Ioc koplaso bőytölé-
teket, Ioc hozlju imatsegokat mielüne mind
az teniuedbe. Houa hagyod ennyi nagy
Ioc faratlaginakat:

De az Kiraly mind ezeknec azt feleli: Bi-
zony mondóm, nem ismerteleg tüteket, Ta-
uozzstoc tülem kic áluokslagot czelekeztesz
Math. 20 Pelda erról amaz zugodo maga hanyo kapa
fokis, kic belhelic hogy Óc az napnac terhet
hordoztac, es bannyach hogy az utolso miue-
seknek, annyit adna az eralados. De érótte
óket ki üzi az gazda, Es mond az Wr Chri-
stus: Igy az ellőc utollocka lehucc, es az utol-
Ioc ellő. ke.

Az igaz hisz.
noha valoba igye
keznec minden-
ben istemoo fol-
galni, de mind a-
z kbaa ó mago-
ket igen meg
alazzac:

Mondocárképpen az hiurec legi most tit-
kor az ó hiukbeu, sem az itelel napián nem
hanyac ó magokat, noha éyon nappal czac a-
zon igyekszace, hogy az ó teremtő, meg val-
to

to es éterd Isteurknee mindenekben kedue
szerist holgalhassanac. Ki:új nein kemetlic
sem meib:okat, penzeket, sem faratlagokat,
sem testeket, vereket, még életyeket is. De
mind az által mindenekben ô magokat erô-
lentknee es vgyan semminec ismeric, mi-
den erôt es legitleget czac az WR **I s v s**
C H R I S T V s által kérueu, kinoc adgyac az
tiztellegetis minden dolgokban. Illy alaza-
tos vala Abraham, Moyles, David, illy vala
Kereztelô Ianosis, ki noha igen draga ember
vala. De megis azt mondgya vala, hogy **S**
nem melto czac Saria kötelecis meg oldani
az WR Christusnac.

Azert midön az iteletkortis ezeé ô mago
kat ennyire meg alaznac, es az tiztelleget is ac
az WR **I s v s** Christulnac adnac : ôis vi.
Hont tizteli fogja ôket. Es ismét vallaft te-
hen sz ô iotetekekrol mondwan:

Bizony mondom mi nek tec, vala
mit müueltetec egyuel á leg kissebic
kel az en atyamfai kózzul, en velem
müueltetec.

Baz-

MVSKON HEPEDIC VRNAPI EVAN.

Az emberi fia
szély a győzés lát, hogy akar melyet el varet rofjas, vudoc,
be vagyon Isten
nél az ö hűcibé. rihez, varas, kokos, fekellyes, báreges, ehető,
tömlötzbabérrel, nagy kínny levetdő legyiis;

Lxx. 16. bár hinc olly volnalis mint amaz igen nyomorodot Lazar, ki ezet a kenyér hagyba sem
shetet, mere né attac neki, Es bár akar mely,

nagy höröyd kiat, crigazst, okaztaft, nyasz-
ba vonast, negyé vagast, es akar mit heng-
utdgyis test kerint. De mégis ö teged hinc-
ten vgy tart, miat önnöök magat az WR
Christus, az te nyomorult testéder ö testes
nec tartya, az te chlegedet, homiulagodat
mezitlenlegedes, verelegedet hincen vgy
tartya mint ha ö magan eloenec. Mondom;
ha mind ezekbe ö általa az Isten eleibe elnel
az te bűncidert, miat a maz tolusay, Magdol-
na, Peter, Pál, es többet, meg körerted, So-

Rom. 8. ha semmi nagy nyomorulag tegedet ö talán
ezel nem hszakazhat. Só; azkor leg közelb hozza-
zad, veled vagyoo minden banatodban, még
az halalbannis.

Nem eredek ha De talam czudalod te ezt: Hogy Ikit te az
meg eredek. ö rofjas köntele miat, az ö fekele, betegleges
kegenylege miat meg utalnai, auagy semmi

nec tartanal, az WR Christus aze híntea vgy
tortya mint magat. Vayha iol ekedbe vca
ned: Mi dolog az, hogy ô fel öltözöt az em-
beri testben, es hínen egy test, vér, lelec löt
mi veánc, hogy à mint te érzed híemed, ke-
zed, es egypteb tested faydalmat, vgy érzi à te
nyaualyadat: vgy eledezie mi raytunc mint ^{Heb. 4.}
mi az mi testünkô, inkab hogy nem mint ^{Ezs. 49.}
az Atya az Anya az ô fületten. De oh ki
nchezzen hi; iez à meg romlot test. De mas ^{Ne nehegedd.}
az ô itelete, Te czac kálló fenyességet nézls, ^{Mit negyic:}
az kifris, kazdag, czac azt beczáled, De òna ^{Izs. 2.}
la lemmi az bibor, barfony, arany gyûrô.
eranylantz, draga kô, es hol mi dôgról le
vont nuzt, nest, farkas, roka bûr. Hanem ^{Mit néz az ifjus?}
ô mindenâr nézi azt à testet, az kit magara
fel vött, kibe ez világ bûncierte meg fizetet,
szt à testet valakin latya, mindenâr hán, min-
dennec wyoñan híuleteset, meg gyogy ulalat,
epáleter, fel tamadaslat, es ôrök életet keuan-
nya, mint maga testnevec: Iritis ez földön
magasanac tulaydonit valamit egyuel czeleke
hûnc az mentül leg kisseb közzül, az az, akar
mely el vetet vndor beteges, nyomorulttal.
Ez tuduan az biucc, miodaz WR Christust

HVSZON HETEDIC VRNAPS RVM.

ezben igen meg heczülc, mind magokat, es
mind egyeb embereket, valakik latyias az ö
t. st. ket.

LUCI 6.
ROM. 12.

Tehat mi minden hőmely valogatas nea
kül mindenekkel iot tegyűnc, még az kike
gono'joknac yéluenkis. Mert netalam még
szokis még térdet, akar Sido, Töröt, Pas
pas, Anabaptista, akar mitzoda fele legyen.
Mindenekert imetkozzunc, minden iora
inezűnc, Istenhöz teriteni igykezzűnc, Es
mind etellel, itallal, rubazattal, es minden
szandekinckal mindeneket segitsűnc. De ki
ualtkeppen azokat, az kic az WR Christus
nac hiuciut lőttet, ötet hirdetic predikattyac,
vallyac, kóuetic, ô neki sacerdettel holgalnac, az
kar wrac, nemesscc, paraztoc, akar tanyitoc,
paztoroc, akar nyomorult koldoloc legye
nec. Mondom erre nagy gondot villyűnc,
hogyha sacerdtyac ez Istant à ki tere mitet, élü
tet, es meg valtot, tehát ô érótte heressüc az
mi etyatkfiaitis az kiket egyetembe mi ve-

I. ROM. 3.

Jönc teremtet, élter, es meg valtot sanc
Fianac általa. Kit ô meg közön mi nekűnc
még az itelet napiannis. De segitsie ô hent
fellege az mi meg hídegedet hivúpket errcis

az ô

ez ö hent Le'kenec általa. Ki nekül leomít ^{Ioan: 15.}
neni miel hevne, Dr: ha kériűc, erreis meg
adgya henti Leiket mi nekünne.

Im holanc az hiurckel valo bekeleseről es
krgyes itteleteről az wrnac, kiket áldottak-
nac mond. Es magasul egy tarlasagra hi-
ua. Az ó Atyanac ezudalatos otlhaga a. Es
nagy édesdeden elö hamlallya az ó vele tölt
irgalmassgokat, holgalattyokat es faratla-
gokat, kic vtan öketis meg nyugotua. Im-
már lassuc mit fog holni az Kiraly azoknac,
kic bálk:z felillenhenc.

Ackor mondgya azoknakis, à kic
bal kez felöl vadnac: Mennyetec
el ti atkozottac, en túlē az Órōc iúz
re, melly kesítetet az Órdögnek, es
az ó Angyalinac.

Ittis előher ait lassuc, kiczodác az á ko-
zottac: Mind atkozottac azoc valakic bù. ^{Kic rodac eg az}
nöc hoczanattyat az WR Iesus Christus nac
halala es áldozattya által az Istentül nem ké-
ric sem histic, Mert azoc benne maradnac
az ó bù ókben az kiben Adam eztötte, es

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

sz báni miat az Isten átkaba, es így benne maradnac az ördög rablásába. Ezben az átokban valaki meg hal, azon átokban temad felis. Azert mind azoknac ezt mondgya az Kiraly. Eregyetecc nátkozottac, hákadgyatoc en túlem, kic az előttis nem egyelüketetec en velem. Nem ismerettec meg az en testem-nec véremuec áldozattiyat, kibe meg fizettem vala ez egez világ bűneiert. Tú szbau engem nem beczülletec meg, az által nem téretetek ki Istenhöz az tú bűneitekből. Azert azkoris en túlem el hákattac leuen, moltis hákadgyatoc el, mostis tauozzatoc el.

Es eregyetec az órőc tüzre,

^{tüzre} Ez tüzet ne magyarázd ezac valami le-
^{örök} gyan, imez amaz bura, banatra, faydaloma-
ra. Hanem vyan oly tüzeti énis: à meily
tüzet látl, à kementzebe, az kibe it ez földön
meg hal az ember igeahirtelen. De ami kár-
boztnac tüzebe loh senki meg nem halhat
vagy hogy leomniè lende, hanem haltoe hal,
^{egyedise} az az, öröcke valo halalnac faydalma rayta.
Meitégito ég, mind öröckön öröcke. Néid
el szokat, az kikerit tüsszel kinoznac, meily
röt-

rőttenes, akar fogoual, akar tűzes Ertz lo-
ual, akar mikor tauullantzhoz kótóznec egy
nihauyat. Es czac tauul lútógetie, azoc m. ly
hőrnyea siwnacriwac. Es ha egy m. st érc
vgyan mariakis ó magokat, ezeket czac egy
oraigis nézni ihonyú es rőttenes. De bi-
zony hether, es hetuen hether velo földi tűz Den. 12.
nccégetesenlis rőttenesb es hőrnyúbec az Eze. 30:34-66.
pokot tűzeac égetesi, hol nem czac az ist Mar. 8:9.
égtődic, hanem az lelekis, à mint Christus Matth. 3: 10;
wiunc mondya: Félyettec aztul à kireste- 13: 18. 24: 25:
stü lelkestül az Gehennanac tűzere verhet. Luc 3: 2. 2. Tessal. 1. Apoc 19:20. 21:
Holot egycioló keppen az ördögökis noha
lelkialiatoe, égnec: siwnac, siwnac, or- Matth. 10:
ditnac, à mint it Christus mondya, hogy A cest, à lelecc, es
az á tűz az ördögnekis es az ó Angyalinac egnec. az ördögökis
keltíteret. Melly ördögöc az ó rőttenes ki-
noc miat, annal inkab ókis kegyetlenkednec;
maruun ó magokatis es minden nagy kes-
rűlegékben. Kiocc hőrnyüleget most senki
czac meg nem gondolhattya. Holloha czac
annyi vigaztalas sem lheth, mint egy czep
víz volna, az nagy égő langba, Luc. 16.

Izay, izay, izay, izay, ki vack vagy te czalard Kiel nappal hela-
világ, hogy egy kteues ideig valo testi kuely lene az igez világ

HVSZON HETEDIC VR NAPI EVAM.

segert, bujlagert, torkoslagert, eralardság-
gert el felecytered ez nagy hörnyű röstenetes
binckit. Es vakmerő keppen hanciaudeckat

Ob atkozor ^{sc.} terseg bordozó ^{sc.} volnanac. De ez homalt az hazug álooc
datum.

pokolból eralard ördög vonta az te hemed
re, hogy ne lassad az röstenetes mély ver-
mest, mely az te óróc tömlötzedre kelsí-
teter. Azert hogy nem ismered meg az te

Luc: 3 meglatogatalodat, kiuel a felleges onnan fe-
lyül meg latogatot tegedet hent Fia által.

Most helye ^{es} idei a pánien. Most keványa az Isten az meg tért, a pén-
titentiat. Mert ide bocsattva az ô hent Fia,

it valtot ô meg, it vékezett Adam it áldoz-
tatot meg az WR Christus, it predikáltatás

az Euangeliom. It téry meg azert teis. Mert
panac nem lesz azkor kesső lesz az pánienti. Es lemmige-
szekor helye,

műmentleg, lem fellő lem ál ô hék nem fog
hatnálni, sem imez, sem a maz czauargo hó-
nac nem lesz ackor helye. Az mint erről igy

hola az WR Christus. monduas:

Ackorazokisfelelnec a Kiralynac
es mondgyac: wram, Mikor lattunc
tegedet ehen, auagy somiuhon, auag-
y iô-

gy ioueuenyé: auagy mezitelen: auagy betegen, auagy foglyul, es nem
holgaltunc te neked? Ackor felel:
uen nekic, ezt mondgya: Bizony
mondom tu nektec, va'a nit nem
muueltetec egyickel e kisdedec köz
zül, en velem sem muueltetec:

Es ezec az öröc kinra mennec, az
igazac kedig az örök q'etre.

Im hallod hogy ackor semmi tetou zas
nem fog hajtani valamit mond az a Kiraly,
az meg át mind öröckön öröcke. Mert tel-
lyes les bőlczeleguel, iga flagual, igaz i clet-
te es mondassal es azb. n ép, tökelletes, ba-
tor ki mondala lezen, kit haluan az hitetlenec
tekeregnec es rezk. tneç előter, ö, su kottog-
uan az fogoc, es razoduan nagy rözketelecc-
ket czac az hallal, raiis az WR iteletinec; Hal-
uan hogy tüzre, es p. n ig örök es véghestelein
tüzre, es az ördögökneç örök tarialagara kál
dene öket. Kérlec ac vedd azt sük öslegre: Ha
ez világ, Köles auagy Máck hemmel cece-

MVSZON HETEDIC VR NAPI EVAN.

Nagy es rötte-
nem dolgoz az. ha volna mind az egiglen, es egy czinege bár
elac egypti hemet cunécbenre minden nap,
nagy egypti extendőbe, megis valaha remen-
heznekc hogy el fogynak noha az s egy nihan
ház ezer extendőre telne. De sem az pokol
rázenec, sem az meny orkaz órómenes lo-
ha nem lehen vége mind óró keis.

Eg dolgod

Psal. 1.

Tehát bodog ember az, aki éylel nappal
az WR Istennecc igeieről, törvényséről, es
Evangeliomiarol gondolkodik, hogy az őz-
tint ismerhesse meg az ó nagy bűnös voltat,
es az bűnec olly nagy hörnyűséget, ki az Iste-
ten előt öröckön óró ke valo kiot érdemle-
ne, ha heut Fianac álcala boczanattyat nem
kértec es nem vennűc. Es bodog az, aki
Ruth. 5.
chezi es homiuhozza azt az igassagot, kic
az Isten szerzet hent Fia által. Es éylel nappal
keresi azt, ohoyta kérue minden nap min-
den bűinec boczanattyat, es iora valo hent
Leiket. Ki által az Istennecc keduebe leuen:
holgalbasson neki kedue ketint. Es órómel
varhattya az WR Christusnac az ieletre
valo el ióueset, az fel temadast. Es az óró
élletet.

Kiro

Kire az kegyelmes WR Isten legítő
minket is az ő h̄ent Lelke által, Amen.

Ez legyen tanúlagunk az igeknem rönddel
való magyarázattyábol. Kikról az más Pre-
dikatioba h̄oloc az h̄ent iralmae soci tőb bi-
zonylagi h̄irintis. Hanem most még egy
dolgot igen h̄ákság itt leg vtoles h̄ánk en ven-
nünk. Kire kérdes h̄erint felelök,

K E R D E S.

Nem veszene hamot az VVR Christus az Itelet napian egyeb fele bű-
nökröl, Hanem csak az Irgal-
imatlansagról?

F Á L E L E T.

OE maga azt mondgya, hogy még az hi
volkodo l; erolis hamot fogunk adni. E az
Iras azt mondgya, hogy baluanyozott h̄etlen,
reheges parazna, lopo, nem birhat-
tya Ist-nőcet h̄agat. Es megint hogy min
denikunc az ő maga terhet fogja othordoz-
ni. Es ki ki minden ő magarol, minden czele-
ked. töröl hamot fog adni.

PPP

Melly

H V R G N H E T E D I C V R N A P I E V A M.

Isten dolgai eger
Melly hám adas mint leh sín, hamar les-
gyené, lókigé, loc hosszé, az nem mi dol-
gunc: De Istenné mondya vagyon, hogy
mindigen hamar, és mind idővel elönben
rakharrya punktrol punktra, minden gon-
valo es bigony dolatiakat, händekinkat, es czeleked tincet.
sz.

Lvs. 22: Kinec lokalagat es azkorbeli hörnyüleget ha-
mosl latouc, ottan meg halnanc ijjitú k-
ben, kinec terhe alat, még az WR Christus
vérrel veritekezett. De az hiucc hemes-
ket fel emelgetuen nézegetic, az mint David
mondya, hogy az ó bűnei ó neki minden-
nap előtte vadnac. Es az mint mindenkor so-
moru ó wagaba, hanem czac az WR Istenté
öruender, Hiszic azert minden hiucc, hogy az
Isten minden bűnököt vitál, es meg bűntet,
valamellyec ellenkezne az ó, uiz parando-
lat ya ellen.

Az bűne minden az mellyeket Christus wrunc it rövideden
fele bűnibb oyiac elő hám lala, hanem mind az töb nemes ioc
magokat. Es min. den felciora ige kölcsekritis. Mert ez a hogy az chezó-
nec érelt, a hámuhorzonac italt, a mezitelem
nec ruhat adgyuc, az buydosot hazunkba fo-
gadgyuc, a fog'yet, briteget, meg laflu, czac
imaz

Imez ket parancsolothoz valo; Ne ölyy, Ne-
 orozz. De még czac erbenis loc tőb ne
 mcs dolgokat keuan : Még artis,hogy czac
 még le haragodgyunc oknet úl, tloc harag lhe
 mel le tekinczane lenkire, czac bolondnac se
 kidgyáe tenkit. Mert így az pokolnac tűzere
 meitoe tennene: Nem hogy valakit meg ter-
 tenene hirbe,testebe,marhaiba,de söt inkab
 mindenbe legitlíc, ha eheti,euni adgyúc:ha
 komiuhozic innya adgyunc,ha húklegruhet,
 Hallast,hazat adgyunc,betegsegebe bana tyu-
 ba vigaztallyuc: Látodé czac az egyic paran-
 czolatbánis imezbe, Ne ölyy,miket k-uan az
 WR Isten Hat á töbit houa badna,k.k.;tha
 rönduel meg magyeraz, loc hantalan io er-
 kölez éket talal; mi dánikben:

Hogy az igaz Istent meg ismerd es ben. Az eit perancso
 ne bizzal otet féliyed, magad előtte meg a-
 lazd, nyua yadba ellene ne zugodgyal.

Ó Eret ke, akbe ne fizted, Es semmibe á
 mit emberec ó magokul gondoltac Ist, ni
 fiztele gyarant.

Az öneuet hi.ban ne vedd, az ö hent igejet
 gyakran rapul yad, es igazan meg érczed, es
 kou. ff.d, az illent legitlegál biad.

ppp ij Az ö

IVSZON HETEDIC VR NAPI EVAN.

Az ö ünnepet meg henteld, az nap minden birtokod alat valockal, czac lelki epületite adgyad magad.

Süleidet, fejedelmedet, tanyitodat tizteld; érötrec i matkozzal, nekic io kedvelholgaly.

Ne ölyy, Söt élteld minden húkfegebed minden, etelt, italt ruhezator, kallaft adgy minden húkó kidönc, foglagaba, beteglegebe meg litogaid, es legirted valamiut lehet. Ez egy ról sola most kiultkippen Christus wined.

Ne paraznáskodgyal, buis, ágybaheuer ötorkos, rel;eges ne legy, testedet meg zabolazd.

Ne orozz, Senkit meg ne czaly semmi keppen.

Ne hazugy malra, ne ragalmazz, ne gyallazz senkit.

Ne kauend az masér : Elegedgyel azzal az miuel Isten meg áldot, vagy loc vagy keves. Hadd Isteire minden fele húklegednec töb töb áldomásat, kit keress igaz mu kád által.

Ez, igen rövideden es Suamma heriot áriz parancsolat, kikben loc nemcs dolgoe keván tat-

ratnac. Es lor bünöc tiltatnac. kic közzül va-
Matth: 5.
Ieki czac az mentüli kissébiketis az ki meg tö-
riaz immár vétkezet mind az többi ellen-
nis. Azert valamit hagyot az WR Iste,
czac egy fints kiról hamot nem venne. Az
mint Christus wrunc például hozza az Ki-
ralt, az ki tizezer Talentommal marazta sol
gaiat. Kiker midön neki meg engedet volna
ingyen, hogy ö czac kevesletis meg nem en-
gede, wyannan tömlötben vettet, hogy
mind az utolso fillyerig meg fizetne.

Im erted az Isten kevansaga miczoda az
ham vetelekort, hogy mindenről fizetést ke-
uan.

Kit iol tudnac az hiuec, es erre nagy l;sa-
motis törtnac. Hogy öc minden bón ellen
oyiac magokat. Ha kcdig valamillyikbeli
elnenec, azon sira, bankodnac. Es az WR
Istennec eleibe esnec l;sent Fianac érdeme ált-
tal. Kitól mihent bünöc boczanattyat meg
nyeric oztau nagy örömmel hisic, hogy Is-
ten ö velet nem pôrel, azrol az kit meg en-
gedet. Iohatöbbe hamot nem kér. Merit hi-
sic hogy az ö l;sent Fia eleget tölt es meg fi-
zetet mindenekról. De miert hogy az bû-
ppp. iiij nös

Draga ar hiuec
nec ez felce vgyes
zasi

Joan: 2.
Heb: 4.

H VÍZÖN M E T E D I C T R N A P I E V A N.

nös testet hordozzae, szere igen környőzg:
nec, hogy legicsé öket hent Lelke által, hogy
ohasli c magokat minden felsé bűnökül mind
1. Tm. 1. holtig: Es ö magokis erőllen vigyazuan az
test, az ördög es ez világ ellen, vité seguel ö-
rizic minden nap hit ket, es io leksi ilmre-
ty ket. Ez fel e hit által be oltatuan az
Christusban, es hent Lelke által vezetletet-
tevö, nekic sem mi karhozartyoc nem lhet,
Afor. 10: Sem it ez földen, sem az ittelekort. Kiröl
minden Prophetac es Apostoloc tanubi-
zonylagot zel; nec.

M A S K E R D E S.

Tehat miert samlallya Christus
wrunc tsac ez hatodic paranczolat-
hoz valo iofagokat es az ellen valo
gonossagokat, elö: Ha az többirölis
hamot vesen? Ezec penig ollyac,
hogy még az hitetlen Paganokban
nis meg lehet nec, a mint körztüns-
kis loc fele irgalmatlásagoc vadnac?

F E-

PELLET.

Mondac oda felis, hogy valakit Isten
meg tapasztal, es meg adosit czac az egyic ^{Egy bknben vala,}
Prancscolatbanois, az ottan köteles lesz eo a ^{kimelten istekre}
többireis. ^{tic halatra, az}
^{egyik lakol az}
^{többireis.}

Ezirgalmatlanlag pccig, miert hogy i-
gen hem latomast valo bñi, es nyiluab valo ^{Igen nyiluan van}
az többivel, azert ez egy-t vagy hszmallya e- ^{lo bñon kezdies}
lo, hogy valaki erben meg kötelezdic az, ot- ^{az ueltes.}
tan mind az többireis köteles fog lenni. Vi-
kont, a ki erben meg mentödic, az, a többie-
ben is mentleget talál.

Lehetleges hogy cseker Christus Wtunc ^{Az'egy paranc-}
souideb vo taertis hszmallya + lsc keves houal ^{szolalmae bñne-}
ielenzen mint lenne az istet. De mikor oz- ^{talame róuid vol-}
son le úl az ó icsib lsek be, ot meg haliyu ^{taerius hozza el}
felieb houalis mi legyen az ó hám vetele, ^{ki mellek ki ki}
az mint erről lócr iratloc hofnac, Hogy elô ^{mind meg emle-}
hozarnac az hem tarto konyure, es elô ^{kezic az többi}
kezdic hszmallyni, kinek kinc minden cze- ^{Apoc 20.}
lekedetit. D. ha hszinten bñw houal nem ^{Rom. 13.}

lenneis, lehet erben az WR Isteunec oly
modgya, hogy mind ez vilagnak hinc ón-
nen maga ki seye i cki menjen fogja magat

BÜSZÖN HETEDIC VRNAPI EVAN.
az Iiwnec itelere szerint, à mint ezt h. Pális
bizonyítja Rom. 1.

Egybünkezés. Azert ha sánten ennel többet elő é ham
lalnais, hanem ezt: Hogy ó naki nem coni,
sem innya, sem hallast ruhazator nem attac,
Söt öret kergettec, nyomorgattac, öltec foz
toztac, eleg les az istenteleneknek buntatele-
re, A mint it ez földennis, midön tgy bá-
ben valakit meg fogtac, akar lopas, tolusy-
las, parazni fog legyen, es akar mi egyeb bűn;
ha sánten az töb gonoszagit ki nem vallau-
is, ezacez miattis halatra itelic. De azonba
az egy meller, meg lakol mind az többiről is
az kiket az előt titkon miett.

Az Irgalmatlan-
ságnacl bűnei fo-
képpen mere-
famalalha elő
mindeneknek
halásra.

De vélem azt: Hogy ez egy bűnről az
Irgalmatlanlagról, Kíker az pogonokis soka-
tanac mielni, (lollehet önenem hitból, le az
Christus nevebe) nagy okokertis valazzott-
ta az WR Christus hogy rola pina;olkod-
nec: Kincc azokat is r erre kezzűnc, es nagy
czuda dolgot hallunc, kiböl meg tettzic, ho-
gy czac á ket paranczolatis nagy métan kar
hoztatty a el ez vilagnac nagy ref;et. Mon-
dod halg-s rea, es lafs czuda hörnyü dolgot;
mint ha utr ex vitalatos vilag czacez ket pa-

AZ VR LELKE NAPIA UTAN. 613
ranczolatnakis vörkeibe, mondesc imezbes;
Ne ölly, Ne orozz.

Mind ez egez vilagot el lepte külömb kő-
lomb fele gyótkoslag, es lopas, ki mondhat-
tya meg, vitezec, wrac, nemesecc, kőslég, pap-
lag, parazslag közt, menyi egy malra valo
töres vagyon, törrel, pörrel. A Sido, à Tör-
rőc, az Papáság azt keuananac, hogy fottig ki-
írthatnac azokat, kic az WR Christust iga-
zan valiyac. Ezec az WR Christus nevebe,
nem hogy enned, innod, hazat; ruhazatot
adnanac. De még az mi vagyon aztis ki von
kac torkodbol: Nem hogy betegsegdedben
es foglagodban s;olgalua Christus neviciet,
De inkab verne, fogna, óloc. Az Töröcs es
Sido hadgyiárion, azokrol s;ot nem s;apori-
toc. Mert mind ez vilaglattyia, az WR Christus
ellen, es az óhiuciellen, mint gyúhőse-
tec meg: Kiböl ökis az itelet napian, igsz
bűntetést veszne. Iollehet mielacc egy mas
közöt valo álamisvalkodast. De hit nekül, das.
Es nem az WR I s v s nevebe. Ök érte
soha senkincc czac egy falattyat sem nyuytys:
Hanem bolond aitatoslagbos, lelke valtsaga-
ert czelekes hic minden, kiuel nem hogy tiz-

Ez egez vilagot
à hisztencc mind
illy gyótkosoc, es
lopoc ez Cbrüs
ellen.

Az Sido Törös
alamisna miczo-
das.

qqq telne;

HVSZON HETEDIC VRNAPS EVAN.

zelne, de söt gyalazza az WR Iasvs Christus áldozatnyanac érdemet, műtőn azt meg
vere, es az helyet az ó hiisetlen alamisnaiat,
merreleter, molodalat es egyeb czelekedetis
torzhalsten eleibe, az ó bűnenec boczanat-
ryaras.

Nem hogy azert köztöc az fele irgalmas
Istei szetelet gyá
rant nyomorgat
tya az Christus
bincies
lag volna' ki az WR Iasvs Christus ne
uebe leane, hanem söt azt Istei hulgatnac
vél' midön az ó hiusat meg nyomorithat-
tya, kinorhattya, es meg öhheri : Az minn
az Sido loc hent Atyakat, Prophetsakat, A
postolokat, es ó magat az WR Iesust meg
ölec, azon méreggel vadnat ez mai napig
Christus ellen es minden serege ellen. Igy az
Török melly igen komiuhozza az mi várunk-
ket. lattyat az eger vilag.

Azonkeppen az Papaságis noba hinnel az
Christus nevert viteli. De hinc ó nekijs rak:
ua loc fele gyolkossagual Christus ellen, es van-
lamikor horza fér. óis öítön óli mind azon
kat valakic czácegyedül az egy Iesus Christus
halata által hirdetic az bűnenec boczanat-
ryar, nem az ó Maticc, bolczoioc, hoolma-

ioe, indulgentias, kuklaioc, Clastromoc,
Captalansagoc által.

Kic toluyiul el foglatanc fő ső varosok- Papai lopafac.
ben minden Egyhazi iöuedelmeket, kiböl-i-
gaz leiki pazarokat kellene életni. Oskola-
kat az Christus igaz ilmeretire neuéni buy-
doso, rab, beteg nyomorultakat életni. Es
Bé ez fele iöuedelmar kiböl nagy frissen olly te. Lxx. 16.
kozolua torkoskodaac, mint avaraz keduen
lako kazdag, ki minden nap biborba, barsony-
ba öltözuen, frissen lakic vala. Es az Lazar-
nac czac az hulladekbol sem ád vala. Söt soc
Clastrombol es Captalansagbol, Ersekleg-
ból es Pilseklegból bordelyokat czinaltae.
OE maga penig Romai Papa minemű ka-
uclyseguel tizteltesse magat, rötenetes czac
gondolnijs.

Azonkeppen még azokis kic áz igaz Ke. Az fin mütete
rézyeni nevet vilelic, Czašaroc, Kiralyoc, keregyenec mi-
nemű gyolkoſec wrac, tiztartoc, polgaroc, köſegec, igen ke- es lopac.
ves gondot vilnelcec arra, hogy az WR Ie-
sus Christus Euangeliom is közööe igazan pre-
dikaltassec. Soc varos, falu, velket dolognac
tartya, à mit leiki pazarara, auagy oskola-
beli tanulokra költene. Az wrac, nemesssec,
qqq ij tizt-

H V S T O N H E T E D I C V R N A P I E V A N

tizettartoc, nem hogy egyházra, Ispitalra v.
ton faroc s;allalara gondot viselnenec. De
egy nihany fó vrakat ismerek, Kic még az is
magoknac foglaltac, az mit à regiec röndel-
tec az felere. Ez felör, nem hogy s;egeny nyo-
vorult iobagyit élteine, ruhazna. De söt
naponkent azon gondolkodic, mint forrás,
dullya, nyomo ricsa öket.

Meg latyuc meg
ez kinec fönyü
jezus.

Effele kegyetlenseg penig, nyüzas, soztas,
egy mas kó, ót valo ragdozas, czalardsag,
mint uövön, most senki meg sem gondol-
hatya: Hanem az WR I s v s Christus, az
itelet napian, mihent elő kerdi, ha anlalni,
Hogy cherzen, komuhortam, mi-zitelen,
buydolo, beteg, fogoly voltam, es ezekben
en velem nem hogy irgalmason czelekkette-
tetec volna. De söt inkab mindenkeppen
nyomorgattatoc. Azkor kinec kinec az ó
s;iué bizonylagot fog tenni: Es mind Török,
Sido, Papas hamis k

ó

p mutato meg ismerie
à kiket óc regen nyomorgattanac: Es latuan
éket, felörte igen meg ijednec. Es azt fogire
mondaani: Ime ezee szoc à kiket mi nyo-
morgattuk vala, kiket bolondoknac itelüne
vala. De imè óc voltac elék, es mi vol-
tung

Capiens: 5.

tunc bolondoc. Mert imè ôc az Isten fiaikô zibe s;amaltattac. Es ô neki ez vtan mind ôrôcke iolleken dolgoc, mi nekûnc penig im mår minden ôrômânc el mult, mint az âlom, az el löt Nyilnac, haionac, es az madar repôlesnec vta. Es ezec ellen azkor az igazac naçy batorsegual álnac.

Ezkból immár valami kevessse érihetüye ^{Summa megit.}
hogy noha az WR Christus meg fog itel- ^{miers panaßol}
ni, minden egyeb bûnôketis. De kiáltkep- ^{hodie fö keppen}
pen è vilagnac soc fele kegyetlenséget es kia- ^{ez kegyetlense}
zasat s;amallya elô, az kiket miettec az ô hi- ^{rôl:}
uein: Hogy a;abol inkab ki tessse az ô igaz j- ^{2. Tessal: 1.}
telete, hogy à mint à Christust es az ô hiueit ^{Kes fö hafnai}
ez vilagon czac kinoztac. Igy immár ôkis ^{czechnec.}
czac kinoztassanac. Es vihont à mint ô es ^{Elsô dolgunc.}
az ô hiuei minden nap soc nyomorulagokat ^{Rom: 1:}
kenuetec. ez vtan ôrôcke meg nyugodgya- ^{I. Ioau: 11}
bac.

Mind ezkból fö keppé smez kettôr el;ünk
ben tarczuc, hogy mi minden fele bûntûl e-
rôls'n meg ôiuc magunc, hogy à loc bûnuel
ne g; üyczânc töb töb haragot az wrnac ite-
letinec napiara hanem inkab minden eletink
ben hamar hamar meg kôuessâc az WR

HÁZON MÉT EDIC VRNAPI EVAN.

Isten az ölel. Elsőnac általa, és minden meg be-
kérni ö vele, hogy az itéletkortis batorságul
állásfűr előtte. Mindcél penig iol ergyűntet
de kiutálkeppen széckal kic az WR IESVS
Christusnacaiyafai: Ki ki mind az összisz-
^{1. Tessz: 16.}
ka herint élcse es segitse tele barattyat, Sen-
kit meg ne nyomorítum, meg le ezallyunc
mert mind ezekről bizony bokú állóleszen az
WR Isten.

^{2. Tessz: 16.}
Másodikor ideié miá türeshöz es henuedet
höz kecsitluc miá magasakat minden nyomo-
rusaginkat, buydolasinkat, betegseginket, ke-
genlegünket, hidalminkat, foglaginkat, es ha-
latunkat is bekerseguel, to remesleguel el henu-
ueduen: Es semmi bohú állatra nem igyekez-
uen. Midőn tudgyuc hogy mind azoc ö
magán elneç az mi wrudel IESVS Chis-
tuson. Ki azoknac meg fizet véghetetlen
kincsikkal, nekünk pedig véghetetlen nyugo-
^{3. Tessz: 8.}
dalombal. Nem egyné ö penig ez mosta-
ni nyomoruláginc az diczölegkhöz, kiez utan
meg ilyentetet mi nekünk. Erre adgyon
éröt az kegyelmes WR Isten mind-
nyaiunknac hén. Elsőt hent Lelke-
nec általa Amen.

Summa

S Y M M A T I A .

Igenkent meg magyarázzuc minden az evangeliomot: Kibe Iesus Iduőzítend tanyitsa bconánc, az utoljá iteletről, Ián. cz rendben:

Elsőker, Hogy bizonyval meg lenne az iteler.

Másodikor, hogy ó az ki fel öltözöt az mit stánkbe, lenne itelő biranc,

Harmadikor, Hogy az masic el iöuerels nagy felseguel lenne.

Negyedikor, Hogy egyetlen egyig minden nek meg itelternec.

Össödikor, olly moddal, hogy el valazta na egy masfui éket, Ki az hiueket édes s;oual áldottaknae nevezne, es ó magaual egyát hiyna, Es Atyanac országaba vienne. Az hiteleneknec kemény fenc haragual hollna, ökre átkozottaknae nevezetuen, es tüle el külduso, es órde tűzie vettetuen.

Ezec utan arra felelenc, Miert az iteler-kort föl keppen czac sz ket paranczolatac iosszgit, es verkeit h;emlalya elô, ennecc; Ne öly, es Ne orozz: Mert ezec igen kem h;atomalt valoc, es az ki ezekben meg S. n-

H V S K O N H E T E D I C V R N A P I E V A N .

rentioztatik, az á többibcis meg kötelezetetlén
Elkrt á ki egyben vörkes, az mindenekben
vörkes lel;. Touebba (gen illendőis á bánte-
telre ez Sententiá, hogy á ki Christushoz ke-
gyetlen volt, ához öis igazan lehet kemény;
Vil;ont á ki ö hozza kegyelmes volt ához ö-
is melto hogy kegyelmes legyen. De ezec
felől ielenteni skariais ez vilagnac ö rea va-
lo gyühösséget. Es ki fakaztan az kep mu-
tatoknac czalardlagokat, kiknel még az po-
ganokis irgalmasbac, noha kinuel az Chris-
tus nevet vilelie. Mind az által ezec mellett
ezac egy bán sem tickoltathatic el, még ezac
az hiuolko s;ois.

Mind ezekböl intetűnc, hogy minden bün
tül óyuc magunkat. Mindeneckel ioltegyünc.
Ha penig mi nekünk haborulaginc lenne az
WR Christus mellet, azokat io remenleg-
uel bekesegesen el kenuedgyüc. Kikre adgya
az WR Istenaz ö hent Lelket mindnya-
junknac legitsegöl, Amen:

Ezec lönec tanulaginc, Iam mår könyö,
rögiúuc az WR Istenucc.

¶ Imatlagat az harmadic Predikatio
vtan talasod.

Mas Predikatioia EZEN EVANGE LIOMNAC.

MATT. 25.

Mikor el iduend az embernecc fia
az ò diczösegebe , es mind az sient
Angyaloc. etc:

Felsò Predikationkba igenkeat mag ma
gyarazzuc mind az egez Euangeliomot, De
kues bizonylagockal, Azert wyonnas még
ket Pred katioban nyilubban hollyunc min
denic czickelröl, Illy rendust .

Kòuetkezò Summaia .

Az melly Malodic Predikatione kòuetkezò
zic: Azban elő;er arrol hòloc, Miert kel az
itcleröli gen bôwen es gyakorta értekeznâac
es holnunc.

Malodhor: Le;ené Itelet? It meg érryuc
a minemü emberec ketelkedgyenec az itelet-
söl, Es nemellyuc megis czufollyac, nemel-
lyec

N V S Z O N H E T E D I C V R N A P I E V A N.

lyec garazdalkodnak is ellenére: Azert az irasá-
bolis, ielekből is es egyeb bizonysegokból is
meg erősítem az ihu-ket erről: Hogy bizon-
nyal meg lesz az itelet.

Harmadikor: Ki lesz az Icelő Biro: Is meg-
értyűc, hogy az mi wruac I s v s Chri-
stus az melly emberi hőmelyben magát ála-
dozatra atta volt kibe fel tamadot, es meny-
ben ment, azban leszén Icelő Biroja ez világ-
bae, minden nek lattara.

Negyedikor: Min fog el iüni az iteletre:
Érudsatos nagy keltőlettel, nagy erővel, es
nagy diczösegvel, nem vagy mint előzér iüs-
volt, holganac abrazattyaban, honem mint
Kiraly.

Ötödikor: Mi moddal lesz az Itellet; Is
holoc mint keltőlneç az Itelethöz, es meg ma-
gyarozom az igeket is, kickei kolaz WR,
mind az hiuekneç, mind az hitetlenekneç.

Hatodikor emlékezem rövideden az idő-
rőlis mikorba aranyozna nekic, de mi inten-
tunc minden napí váratra.

Hetedikor: Min oda helyen lesz az itelet,
Ettől is ezek iozanon holuoç, hogy az felhök-
ben meg lattyucaz wrat.

Nyol-

Nyoltzadhor miasmu kelszülettel kel öret
várunk.

Ezről lesz ez M. Sodis Predikacione.

Harmadic Predikationac

Summaia:

Ezben fő keppen ezaz ket do'ogrol hoz
lunc de nagy bőwen. Eloker az Istente-
leneknec rötteret s itelethyekről. Misodhor
az hiueknec örumentet s itelethyekről. Mel-
lyec igen nagy dolgoel hñnec, kiknec az Sum-
maiat vgyan ott meg lattyuc. Most lefusszuk
mostani tanuságinkat.

ELSOEROEL.

Miert kel tanulni az Iteletről?

Hogy meg ismei iúc szabol: Hogy az isten
gond viselő, igassag hñerető, mindenre egere-
se, minden igereti valo: Es meg érczazc mint
is a roac végre az gonoñkatis, az iokis. Es ho-
gy vigaztalast vegyûne magunknak minden
felsz nyomorulaginkban. Tat uillyuc feloi az
WR Istent, benne bizni, Az ô dolgaiba vi-
gyazni.

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

Mondoc ezertis kel nagy bénen tanul-
tunc, holnunc az iteltról. Mert az nekünk
mind elő mind utoljá leg fő nyerellegőnc.
Ha nyerűnc, ázkor nyerűne, ha verőnkis,
azkor verűne. Kiról ha igaz érteletet ve-
lünk, onnen meg ismerjük, hogy nem alukic
az Isten, hanem minden nagy es kicsiny dol-
gaiokra igen figyelmetelen vigyaz, es hamo-
ris tart csudalatos keppen. Es meg értyük
hogy ö nem hámis, hanem igen igaz, igasság
herető igaz lato es igaz itelő. Valamit mond
azban többet, minden igeretibe, minden fenye-
getelebe. Nagy tárthatóis, Es hozzá varha-
to, De azert semmit el nem felel, kinoha-
it el tűri az Istennelnek aek haborgatásokat;
es elhalgattyá az ö hiutinac nyomorúsago-
kat sokáig, de maga ot kinec kiorec meg fi-
zet. Ezkból hogy magunkat felindicaük
Isteni felelemireis, es megunc vigaztalatalais
hökleg gyakran holnunc az iteltről: Azere
írásban, ha vgyan veloba lehené az itel.

MASIKROL.

Lehené Itelét?

Bizon-

Bizonnyal, kertseg nekül, es általán fogua Meg lesz az
meg les; az Itelet, Kiról minden az közös seges iteletről.

Kereztyén Anya hent Egyház ez vallást te-
li: Hiszen hogy az WR Iesvs Christus,
az Atyanac iobiarol el iá itelni eleveutiket es Hitinec agyzatt
holtakat.

Kiról noba az eger hent Iras es Soc röb
dolgoc, nagy soc; p bizonyságokat tihnecc,
de haua inkab bizonyittya es erösi i annyi-
ual inkab az pokolbeli ördög ellene tulako-
dic, es soc keppen ekékét vezeti á szegeny em-
berin nemzenecc, hogy lemaradva évellye mind
azokat, az miket hirdetet az Isten az itelés
felől.

Az regi Pogau bölczec közzül az Peripa-
teticuloc, azt véltec az ekossagnac iteletri he-
rint, hogy è vilagnac sem kerdeste nem volt,
sem vége nem lente. De Isten Moyses által
meg iratta, mikor, hogy nap es mint terem-
tette ez világot, Es hogy meddig akars
teranni:

Mostis az kic czac az testnec keuanlagas he-
rint akarnac élni, torkoslagban, buialisgban, Regi es wy czac-
tehet tlensegben, irigylegben, keuelylegben, foloi az iteletről
meg czufolyac az iteletről valo Predikatio-
III. iij. kat,

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

I. 26. 3. katt Kiknek sz csehsagban egy nihany hz
med yoc vagyon, Nekic nagy battan elura
telhet e k duea, es tobrodu n szt mond-
gyac, egyunc, igyunc, mert czac ez nyerele-
gunc. Még ingyen leam é tem é világban, lecs
tu lom mi izú, im myyd meg kei hlnorma
N kic neveti az Istenes életüket: Te vagyé
az földnec saua e vilaga, Te akarhékenteben
ni meftal, melly fele tufolot mifat czac enis
fokat hevetté Mikor valamelly Istenfélké
ri fele barattyat, imakozza l érem, mond
á tufoloi:igyal en érté D: czac loc hz felec.

Nemellycc sz egész, Iraft hazutolni aksr-
iac, hogy czac költör dolog, hogy ez vilsgot
Isten tereci ötce v alna, hanem mindenkor
igy voltac czac,

N melyec vgy:n okoskodnakis ellene,
hogy ne bibissca azt, hogy itelet lenne : Igy
holusa Lám Adamru fogua es az Atyaktul
fogua mint czac egy oyomba mint elez vi-
lag aratt ez utonis czac egy allapatba ma-
rad es soha nem les; ennecc vege.

De kent Peter czekethszutollya: Mert né
egy áll. párban volt, Hanem fokkor meg val
tozott. Ne cideitbe viz ózóquel el veshet, kinec
iele

icle az houaruan. Abr. ham id icbe Se domia. Az foxarnas
 föld keuköves estővel meg imaztetet es el. ^{Noctuae vgyladas}
 lituyeder, kiuec icle à bcdös ió à helyen, Az ^{cot, hogy az viri}
 w Chrüs vtan Ierusalé es à Sido ország mind ^{fine, az regi rea}
 el romla, Kinec le'e az S. doc buydolája. Te. ^{res fine isz vtol}
 hat e'kel romlani az töb marad koknakis. ^{sora em ekezeta}

Noha praiig kessőnec teztic emberec előt,
 ennyi loc sztendig valo haladé d. Isten e-
 löt ezet sztendő czac egy sap, ki az kele-
 delmet az milionkra mieli, hogy az alat var- ^{rom. 2.}
 ionaz meg térestre, kiuel ha mi még ink. b. ^{res. 3.}
 keménykedűnc, õis annyival keményb itte-
 zet fog reanc tenni.

Nemellycc ellenk: zuoc még à l. Irasbelibi
 zoni gockatis, így sholuá Lám azt mondgya ^{Ioam. 3. 12.}
 Christus, hogy Isten az ô fiat nem itelni bo-
 czatt. Igaz es vgy vagyon az eliô el iouetle-
 kori. De ez vtan itelbi iú.

Es mongyac: Artis mongya, hogy à ki ô
 bne né hißé, az imár meg itetetet Dr. galho
 ez: Ertelme imez. Hogy mág Paradicumb-
 ba ki montalsten az itetetet, hogy halastal ha-
 lunc, ha ellent veik, záac: Ez itetben benné
 m. r. dnác mindé hitetlenec kic a Christus ál-
 ul meg ié menekednie az itetból. De hogi

H V S O N H E T E D I C V R N A P I E V A N.

ezt meg ismertesse igaznac lenni wab itlet
telis meg fogta latni. Igy es soc rôb moddal
ellenkeznec ne kic hogy az iteleteret sem minc
vélne : Mi penig vil;ont ellenec ályunc az
felekneç nagy loc bizonysagockal . Kikben
ezac rövideden egy nihanyat i m elô hszla-
loc.

Meg kel lenni az Iteletnec,

Mert az igazac az remenleg alat kenued-
az biucc târcse. nec minden haborut, hogy ôc még meg vi-
Az istrigassag, gantzatnac. Heb. II. Mert az Istén igassu-
ga azt keuannya, hogy az kic meg nem té-
nec, el vezseneç, Rom. 2. Psal. 2. Pelda az
gonos; Angyaloc vekedelme, Az ôzön viz,
Az Sodoma tüze. Pelda loc akaztas, fô ve-
cel, hadakozas, es soc roimlas. De ezecc ezac
kezdeti az bunteteleknec.

Azt bonyittyac imez igeretekis: Allo-
Az igeret, nyi állat magua meg töri az kigyo sejet. Es
Gen. 22. imez: Abraham à te magodban meg áldate-
gac minden nemzerleget.

Hogy Itelel leszen.

Bnoch kirôl. Ihs
da ir.

Enochis ki heted volt Adam utan, pro-
phe-

phetaltis az iteletről. Es eleuenen el ragatta tot annac bizonylagara:

Job, Job. 15. Ezzel vigazalta megat, ho- Ez. 3.
gy még ö meg latty a az ö Iduôzitô Christu Apoc. 1.
mag. 6.
sat az önnön testebe.

Ela: sis így ſol: Hogy el nyeleti Isten az Ez. 25.
halalt. Es minden ſiralmat le törül az mi hie
munkról. Es meg kepülnec az halott ac mint
az mezői viragoc: Ela. 25.

Ezechiel latusba latta, hogy ſoc czontac Ezch. 37.
fel építettec.

Daniel öröcke valo orlagnac mondza Dan. 2. 7. 12.
a Christus orlágat, es kincc minden nyel-
uec közzül ſolgalmac.

Oſeasis bizzat az örök halal es az pokol Oſea. 13.
ellen.

Az Christus ſoc helyen holt áz ö el iöue
telerol, Matth. 24. 25. Ioans 12,

Ket Angyalis azz bizonyittya, mindgyart
menybe menete vtan, Act. 1.

Sent Pál kér, hogy ne gyûyczuc az Isten
haragiát, Rom. 2. 14. 2. Cor. 5. Heb. 9.

Sent Peteris kér, hogy vigyazzunc az
wraac el iöuetelere, 1. Pet. 4. 2. Pet. 2.

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

Az allatok nyôd.
gesi.
Rom: 8.

Minden teremter állat nyôgut váris, ha-
gy ki menekedhetne azzel az ſoc nyusalyabol.
De az hiucc leg inkab, 2. Pet. 3. Coloff. 3.
1. Ioan: 3.

Az gonosz ſenôc
ſinc.

Minden gonosz; teuõnec az ſine, az rôrba
gesi azz bizonyittya, hogy itelet leh:

Matech: 5.
Aç parancz o. Isten nekünkis tellyesítenûne az
lennac besöbölfi. tan leh.

Az Itelet leleirôl,
Soc lelekis bizonyittya hogy itelet leh:
Egi Földi. Vizi ielec.

Luc: 22.
Egi ielec.

Az Egben, az Nap, az Hold, mikor fe-
nyet el veztik, à Cziliagokis ſoc ieleket mutat-
nak, à Cometák az ô üftökockel, à meny dör-
gölec, villamaloc, meny útô kôuec, véres előc:
szályoc, kô effôc, kemény tagyoc, rágyac, had-
dikozó ielec, ütközete, egigyuladafoc, es min-
dô egi irányesec mindaz iteletet predikalya-
k a mint Christus vrunc bizonyitta. Decczek
nál mind nagy ob, hogy az Atya Isten hõme-
lye herint az Egból kialsya, hogy az ô Finnac
hauat halgaflu: Az Fiú az Egból als ſjal, es a
mit stügkben ólközük köztûne lakazot, es a
magya

Mat. 21:

ter yírot fel zármádala vtan sokhor ielene lo-
kaknac, hogy fel mentis meg ielodic Istuan-
nac Pálhacs Janosnac, Angyalit penig az
menyből sokhor boczatta közánkben, tanubi-
zonlagot tenni. Egy nihanshor itelő hékéke-
tis kem latom- st ki tetetet, Ez eztendőbe,
1575.minden emberec lattata az egez Eg la-
gozot hent M hal tónin estue. Ismet: Hada-
kozoc viytac són az Egbe, Vér effő lót, Im-
ez 1578.eztendőbe nagy ho(hu) ústökös Cril-
lag lokaig tartot. Az elöt valo eztendőbe ez
egez vilagnac harmad resz dög miat le ve-
reter. Ne a dé nem eleg fel predikallasí va-
draké & fellegenec az Egbolis.

Az Vizekeni penig loc scle ielenelec leh. vízi ideje
hec nagy eradasloc, nagy rugaloc, haboc, ten-
geren valo hadikozaloc, köztudoc valo zapor
effőc nemde mind olly Predikatiokek ezee
mint Pharaoh idicibe voltac az nagy effőc,
ez kó effőc, az S. skac, ez víz knec vérre val-
tozala à loc férge knec czimazoknac, teruek-
nec legyeknec derasoknac Bekaknac felforras-
si. De mint Pharaoh mijs czac addig indu-
lunc ezeken, mig latryuc, ez vtan ismet meg
keményittyc az mi hincinket.

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

160. telec.
math. 24 Az sődennis midőn egyic az másikra
röntön tör, húlec, mágrzatoc, atysfiač hom-
sledoc, idegenec veszkecdnec, gyôlôknednec,
vértnontnac: Midőn soc fele hamis hitec,
2. T math. 3. csedlygeler, eretniklegec tamadnac, Midőn
soc gonosságoc, hamisságoc, kegyetlenlegec,
torkoságoc, bujságoc nevekednac, mitid
ezec intic az hiueket hogy ez vilagnac vége-
zetit es itteletit váriac.

Tikhoriček. Vadnac egyeb fele emlekeztetô ielekis az
ittelet ôl, kiket czac az érrelmeles tud iac, az
Dann. 12. mint az Anghal mondgya Danielnec: Mint
az Antichristusnac ki ielenlesi 2. Tessalon. 2.
Romalegnac meg valtozala, Apoc. 13. Az
Sídoslag közül wyonnan az Christus ilme-
retire valo meg ércle, Rom. II. Es egy ni-
hany tíkés delgoc, egy nihany el mult idôk
nec ôs;ue vitesebé, az kouerközendô idôckel,
kirô bôwn holtam ez el mult wrnapi Euas
gelionnac magyarázattiyaba.

* * * * * Nyiluan valo regilrasoc az itteletôls
es meg eleged- De az együgyü Kereztyenec meg eleged-
be nec egék az viluan vala ira, hetnec czac az ockalis, ákiket Chrûs wrûc es
jockalis, melycc johne az iude. az Apostoloc nagy nyilui elő hamlalnac az i-
tel-

iteletről hép intelleckel és tanulagoikkal egyetembe. Kerücsíly nagy dologba né tösteikagyel, hanem olvasd meg imer iedelstre. **H**eriot. Mint: Matth. 25. 24. és 23. Apoc. II. 14. 19. 20. Rom. 2. Es 2. Tessa. I. 2. I Tim. 4. I. Cor. 4. 2 Cor. 5. Actor. 10. 17. Ioan. 5. Ezeket it loc volna elő hamlalni. Te keresd meg öket, és olvasd által figyelemmel. Ha nem egy oihányat imenis előbehelleg.

Iudas Apostol azt írja, hogy még az regi szent Atyak is prophetáltac az iteletről. **E**nochról szit írja : hogy ö még Adam idejében prophetált röla, mondva: Ezről prophetalt az Enoch is ki hittedig volt az Adam toll, mondva: Imé el iú az WR az ö nagy loc ezer hentiuel, Hogy mindenec ellen törurni holgaltasson, es meg bántesse minden azokat, a kic Istentelenec ö közzülöc, minden czelekedetekről, es minden kemény belsődekről, valamellyeket holtac ö elint, az isten telen bónölc.

Az i. ölt Sálononis nagy nyilván predi, Eccles. I. kérlet az iteletről, ki így is ló: Fiam, fellyed ^{A regi Salomon} mint tanításot az az Istenet, es az ö parancsolatit örizzed. **E**s mond: Mert mindenec valamellyec lesz, nec,

(II iij) elő

Iudas tria lenete
be, hogy még A.
dam idejében is
prophetált E.
noch az iteletről

WYSON PETEDIC VR NAPI EVAN.

elő hozza az életet, még sz tanyítokatis, a-
kar ioc akar gonošoc legyenec.

D: kiáltképpen olvaid meg mit iraz ite-
lentről Sap 3. es 5. It czudakat talalk, mint be-
ljal Salomon.

Az regi Sybilla Pogany bőlk prophetas
Ap Sybilla abo. lo al; nyoc, kic voltac Christus wruc s;ále-
nyoc prophete lej;
szek előt; minec előre ez világ meg vilago-
sodnec az Christus Euargeliomiaul Sokat
tanultac az regi Iacob Atyakul es Salomon
tul ki hírhedet tanuságokbol. Es ökis az po-
ganyok között hirdettek azokat, kikis az itelet-
ről, ez világ el mulasarol, es az feltamadás-
I.Reg 10.
Mark 12 prophetaltac, kiket azkor ez világ amel-
koduan halgatot. A mint az Saba Kiralne ad
honyis el iúc hogy tanulna Salomontul. De-
szoc homály elte holtac. Most penig az we-
Isten Iacob Fia átal Nagy nyiluan zoltat..

Plato in Georgia Azonkeppen nemely pozan főfő bőlcze
kis mint Aristoteles, à Pl to Cicero ból ac a
lelek arc halhatlanlagarol, à Pl to Iris, mind
az iokenac nyugodalma krol mind az gono-
hokeac kiny le uedesek ó. Azkeppen Ver-
gilius. Az Plato vó te Iosephus tanyita-
sibol, Ki Ägyptionba lakozot, Az többijs
ki

ki Moyszseucc irasibol, ki Danielucc tanyitásokból, melly Daniel az Paganoc közt Babiloniába, Perziába híres ember volt. Melly Daniel az Babiloniájai Kiralyneac almotis arra magyarázza, hogy negy birodalom végén, végejek ez vilagnak, ki miatt meg akarja vila az Kiraly öletűi saját bőlczeket, hogy nem tudná ezzel ő álmát meg találni. Midón állít Daniel meg magyarázta, azon örültet az pagan bőlcsek, és iukan meg beczálta az Danieli prophetálatait.

Igy tervezette az VR Isten még régóta az paganoc közibenn is az iteletről való akarattyat.

De mi oh ki aagy hala edassal tartozdanc Nagy világosság
ez füleges es kegyelmes mennyei Atyank- emados eg világ
nac, hogy mi az ő halat hártemes Fianac hár- re et Euangeliu
isabol hármaszot Euangeliomat halhattyu. Az mai Euangeliu
ki nagy nyiluan tanyit. Nem czacsra, hogy liom mely nyilo
meg ilesz az iteler, ha nem arrolis mint lesz az, hol eg iteletről
ki által lesz, es miint kel magunc kel; itendanc
ához. Es minden iduð leges magunc tar-
talashoz. Czacs az mai Euangeliarbannisar-
tol hogy meg lenne az iteler, illy nyiluan ko-
la: Meg lettyletes az embernecc fizet el idoú
Nagy

HVSZON HET EDIC VR NAPI EVAN.

nagy hatalommal es dicz őleguel: Meg latyatoe vgy mond vgyan h̄emtül h̄embetijs
ot lezter, es meg latyatoe a mit most czac
hallotoc. Eckeppen h̄ola Cai has elöttis Ha
meg mondonis hogy Isten Fia vagyoc nem
bilátec : De maga meg latyatoe ötet az ő
dicz őlegete.

Ioam: 18

Tehat mind ezebköl mi jo bizonnyal
mondgyue imez hitanc vallasat: Hiszem ho-
gy az WR Christus az Atyanac iobiatel
el iú itelni eleueneker es holtakat.

Ez legyen tanulagunc arrok: Hogy bizo-
nyal meg lesz az Itellet. Kiról ez vradbis
maýd h̄ep dolgokat értanc, most érezzük azt
is, kt leszen az itelő Biro.

HARMA DIKROL. Ki leszen Biro?

Az ember fia lesz
itelő Biro, az az,
az Christus, ki
emberis Istenis. Ez
mai Euangeliomba Idu őzitene igy h̄o-
la arrol: Az emberdeci fiat meg latyatoe az
ő h̄ekinec dicz őlegeben. Imé ember fianac
nevezzi az itelöt, kin ő magat érli. Noha pe-
nig ember fianac mondgya magat, de mi-
dön az ő itelő h̄eket dicz őleges h̄ekinec ne-
vezzi,

azzi, vgy, mint kibe mind ez vilagnac itelő-
 se leszen, ozzal ieleneti Isteni hatalmatis, es
 nagy felleges voltat. Tanyitani akar azert,
 hogy a mally emberi testet fel vör ö maga-
 ra, kibe veldnac egy test, è es egy vörök lör. Es
 kibe magat igen meg alazta volt, kiolgai for-
 mat magara véuen, kibe megis veszörzeter,
 östoroztator, pökdöster, tóviskel koronaz-
 zatot, felszíter, es meg öletet. Es így az A-
 tyá Isten előt áldozat lör ez vilagnac bunc-
 ert, Mondoc az mally testben magat olly i-
 gen meg a'azta vala, hogy vgy es annyira, len-
 ki ö magat meg nem alazhatna. Azon test-
 ben az Atya erre öret magazalta, hogy az ^{phil 2}
 ö neuere minden térd meg hajoljon, min-
 den há ö előre vallás tegyen, mindencc ö
 elcibe állattassanac, es lassac meg, hogy ö volt
 az Atyanac egyetlen egy hülötte, ö volt az
 Adamnac, Abrahannac, Davidnac igertetet
 Mag, ki az kigyo fejte meg rovatana, kiben
 minden bizac meg áldatozac, kincc kiralyi
 keke, riztestrege, hatalma es diczölege öröc-
 ke valo, kincc orszaganac loha nem leane vé-
 ge. Mondoc ezt akaria az WR Christus
 ieleneni imaz krusz sloba; Azember fiat ki
 III magat

Euler fianc ²
 mire scuzzis
 magato

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

magat igen meg alazta volt, ez után meg lassítatoc nagy hatalommal es nagy diczöleguel, mind az hent Ángyalokkal egyetembe; Melly emberielegbe vgy öltözöt fel, hogy azt soha ez utannis le nem tessi miad örökkeis; Phil. 3: Sót valamibenő ö az ó diczöleges testeben; olly ravvaltozattra az ó hiuci el rodh dot testek tis kinel mi lehet édesb vigaztas.

Erről hogy ó lenoe Biranc, maluttis loc helyen mlekezic: Mint Ioan. 5. Az Atya senkit nem itel, hanem minden icletet à Fiutnak adot. Imer: Halimat ador neki az isterinec holtgaltatasara, menyibe az embere nec fia

Augustinus in
Bildung: 10. mnis
eratibus 12.

Vgy vagyon, ielen leszen az Atya is, es az hent Lelek az icleten. De à hitetlenec czac ó magat lettjac az Fiut, hogy à kic it nem beczultec, es komminec véltec ot meg ismeriec hogy igaz volt az ó ranyitasa es minden czelek date, nekünk iduosségünkre volt. Es lassan ötet meg rötennyenee. Erről igy holt hent Ianos Apoc.1. Imé el iü az felhöckel, es minden izes meg lattyá ötet, azokis, az kic által vertec ötet, Es siralommal is ygartas & előtte

AZ VR LERLE NAPIA VTAN: 626
előtte minden földen való nemzetleges :
Vgy lehen: Amen.

Azert az Itejö Biro lehen, az mi wrunc Apoc. 10.
Iasvs Christvs, ki amà hiw tanubizonylag, es az halottaknac ellső húlotte, es è földen való kiralyoknac sciedelme, Aki htere tet minket, es meg molot minket à mi bùneinkból, az ô vére által, es ki kiralyocks es papocka tölt minket az Istenne, es az ô Atyanac, kinec adássec az diczöleg, es à hatástrom, mind örökkön öröcke Amen.

NEG YEDI KRÖL.

Mint iü el az Iteletre az ember fia, à
mi wrunc Iesus Christus ?

Nagy hatalommal es nagy diczölegues,
mind az hent Angyaloc vele egyetembe, ki Mattb. 25.
2 Pet. 3.
nac előtte olly tûz iô ki, melly ropogással
meg oluaz ya nég az Egeketis, es kinec Apoc. 20.
hine előt mag futamodic mind az meny psal. 96.
es mind az föld. Es az ô hauara ez Archan-I. Tessal. 4:
gya'oc meg fuyiac az ô Tombitaiar, à mint
fuytac az Sionai hegynnis. Es minden ha-

ttt ij

lottac

WYSON HET EDIC VR NAPI EVAN.

Ietta hallani fogja az összauat, es arra ot-
tan minden yaian fel tamadoae. Es az Angyal
^{1 Cor. 15.}
^{Math. 24.}
^{Apos. 20.}
^{Matb. 19.}
loc ez vilagnac minden ugy rejtetl fogua ha-
marlagual össze gyönyterenec minden embere-
ket, minden ieket, minden gonoszokat. Es itelő
hekket tetetnec le. Es az hatalotto könyvec
elő hozatnac. Es le ünec az öt tizenket Apo-
stoli mellje, az az, azoknac tanyitafoc he-
riti fogia az iteleket tenni. Azok kic hittec
^{Rom. 8.}
az ö insístece es meg fogottatec, kic meg me-
nekedettec az Istennecc haragistul, az buntul,
es az ööök kathozattul, az Christusbau va-
lo bizodalom álcá, nem Sententialtatnac, es
^{1 Cor. 12.}
el nem kárhozna. De az kic á bünben hen-
ne marattatec, es kic haszhandeckal ö beurc-
biuni nem ekartatec, kenuelyül es yakmerő kep-
pen az ö iduóff ges intelekt meg vikalac, az-
azor mind az ööök kahrözatra ittelektatec.

Ezekről loc is loc es hinc bizonylagot kis-
ról egy ujh. nyit im elől hamlaloc: Hogy
nagy nyilus er ihessuc, mi legyen az ö di-
ezdlegesel iöurle.

Mond az hent Pál: Igaz az Isteonec előt
^{2.Tessal. 12.}
^{Veni igasság} te, hogy azoknac visonttag nyomorulagual
meg fizellen, à kic nyomorgathnac röökete
Türe,

Tüteket kediglen kic nyomorul agorhenuek
e:c, mi velünk egyptembet nyugodalommal.
Midőn meg lelenti magat az WR Iasvs a
Monyból, az ö hatalmas figura aq Angyaluval,
es látراzo türnec langi. u. ki boszut ála zo-
kon. kic nem ilmeric az Istent, kic enged-
dec az om wrunc Iesus Chr stufunka aq Enam
geliomianac. kic kint henuedni aq az ö drös
veljedelmekre, karhozatra is elteruen az i len-
valo wrat, es annachatalmas diczölegetűls
Midőn el ieuend, hogy meg diczölegetesc aq
ö hentibe, es crudelatos legyen minden hi-
vekben.

Imet mond : Imet ti kis dolgot mon-i Cor. 13
docti nekete, Nem mi dinyaian vagyok el
nyugtja de mindenysianei valtozt.tunc. *Hoc exynm
hiteleu es egy hegy píllantásba, *az utollo trombicula lesz
trombiculanac ipuara: Mert isol az Trombi-
ga, es az halottak fel tamaduac rodhatalan-
tagual, es mi el valtoztatunc. Mert a rod-
hadando testuec rodhatalanlagba kel öltöz-
ni. Es az halando testuec, halhatatlanlagot
kel fel venni. Midőn kediglen az rodhado-
do test a rodhatalabsgor fel veendi, aeket
kik az, a mai iusa vagyou: El nyeleret az ha-

HVSTON HETERIC VRNAPI EVAN.

Op. 13

Ial győzdeletet re. Oh halal, holat te győzde-
delmed? O Felelőse, holaz te ezreded?
**Az halálnae kediglen fulakia à bűn, az bűnnec-
ke i għatalma az Toraeny. De halal legyen
az Istenneč, ki à győzidelmet adta mi nekkunc
à mi wranc Iesu Christusnae általa. An-
nac okaert l-herelmes atyamfiai áhatatofoc le-
gyerec, es indulatano, az wrnae munkaiaba
mindenkor bōwō:ködōc, holor tudgyaroc
hogy az tu munkatoc nem hiaba valo, az
wrnae általa.**

2. Tim. 4: I met mond Pál Timotheu'nac: Kéres-
mestek körhérítileczaz Isten elét es az WR Ie-
su Christus előc, ki meg itel minden elő-
venker es mind hosszat az ö fel yes el ioue-
renyesen iö: teliben, es az ö országában, predikál yad az Iste-
nenre, biss det, legy érőtte, alkalmatos es
alkalmatlan időben, fedgy, oktals es int-
min len es gedelmessegelts tanítással.

I met: A ki engem meg itel az WR az,
Annac okaert idő e öt ne itellyere, valamit,
Ki nyilatkoztat
azkor minden
útkor.
1. Cor. 4: n. igleni iū az WR ki megis vilagosítja à
szeretlegnec titk.it, es kinyitatkoztattyà à hi-
nekneč tanacxit, es ackoron leħen diczereti
minden e az Isteniöl.
2. Cor. 5:

I met

Ismét K. usnja, úal igyekszűne, hogy ő
malaké lemetelec legyőd, mind át stben lak
van, mindenból ki muluan. M-ti minden
íso mi ockánc ielen kel lennűnc á Christus-
nac íról; ki előt, hogy mindenánc el vegye szamot reßen
testbe el veendőket, ez ő czelekedetihöz ha
Ionlatolsokat, auagy ior, auagy gonozt.

Pet. rismond. Cornelius hazaba: M-g Ador. 10.
hatta mi nekű, es hogy predikálnanc az nep-
me, es vallást tennene röla, hogy ő legyen az, a
ki az Istenül végezteretet élıöknecc es holtak
na. Bitai-nac lenni. holtakat es ellen
uebeket isel.

OE magais lassus Iduozitene, még az
alazatos testbennis, nagy f kakat holt az ő
iövedő felleges volterol, es arrolis hogy ő
jenne az holtaknac fel tamaztoia. Ki igyis
hol: Mk ppn az Atya fel tamartya ha.
lottakat, es meg eluronyiti, szonkeppen az Ioan. 5:
Fluis, biker okar meg eleunyit &c. Halalma az fel
B zony bizony mondóm tú nektec. A kiaz
en beszdemet hal'y, es hiszen annac, aki en
gemet el boczator, örök élete vagyon, es az
kathozarra nem megyen. Hanem az halal-
bol át elment az életre.

Bizony

HVSZON METEDIE VRNAPI EVAN.

Bizony bizony mondom, el is az idő, es most vagyon, mikoroz az halottac meg hallyac az Isteo Fianoc hauet. Es a kic hallyac élnec. Mert mikorppen az Ayanas élete vagyon öhaón magaba: szonkeppen atta az Fiunakis, hogy élets legyen ömön magaba. Es hatalmat adot niki az itelatuc holgaltatasara, ménvibe az emberuec fu.

Ne czudalyletosez: Mert el is az óra, mellyen mindenec kic a koporsokben vadnac, meg hallyac az ös;auet. Es a kic tokat eze lekedenec, elö iönec az életnac fel tamedasasa: Az kic kedig gonoszokat cselekedtenec, az karhozatnac fel tamedasara:

De soc dolog volna elö hatalmai mind szakat egy helyen, mellyet hólac az halottasafrol, ies extaknac fel tamedasafrol, es az iteletre való ála latafokrol, es az WR Christulnac diczöseges el iüuleröli. Hanem ezröl im még egy, irasat hozom elö hent Pálnac, ki igy fül:

3. Téssal. 4:
Rövideden soc dolgoval nagy erielemmel bolit a Szent Pal.

Nem akarom atyamhiai, hogy tudatlan sagba legyeteret szoc felöl, kic el nyugottanac, hogy ne keleregyetec, mikorppen az egycbec, kiknec nincs remenlegec. Mert ha hi;ürc: hogy az Iehus meg holt, es fel tamedot :
Azon

Azenkeppen az Istenis azokat, kic à Ihesusba
el nyugottanac, ö vile egyetembe elô hozza.

Mert ezt mond yuc tú nektec sz wrnac
igui.bö. Hogy mi eleurnec, kic az Wrnac
el ióuczelere meg maradunc, elôl nem val uac
azokat kic el nyugottanac. Mert ö ma-
ga az WR le lál à menyból indito kialta-
fal, es az Archangyalnaç hauaual, es az Ist.
necc trombitaual, es az kic meg holtac leh-
necc à Christusban, azoc tamadnaç elôher fel.
Annac vtanna mi eleurnec, kic meg marat-
tac lehdne, azockal egyetembe fel rag-
tunc à felhökbe az wrnac ekleb az egekbe.

Ezekböl meg érthet ydc aztis, hogy bizon
nyal meg les; az itelet, es az Iesus Christus
leken itelöBiro, Es hogy ackorra nem ollý a-
lazatos es nyomorult abrazatban iú, à mint
fel fejteret vala, Hanem minden menyel
ereiuek, kihöz nincs semmi halonlatolsag è
vilagi nagy sciedelmec közt, Mert czac egy
Angyalis erösb mind ez egez vilagnal: ÖE
magais, minemü diczöleges legyen, es az
fel tamadot testekis melly nagy fellegben
legyenec, most lenki czac meg lem gondol-
d battya. Kire az hitetlenec felötte nagy re-
uuu mű,

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.
műlelőlnézne, az hiuec penig felőre nagy
örömmel. Melly ket felükrolisim töbet holoc.

Kiket fog meg itelni?

*Mind eges meg
üdülés.* Iokat es goros;okat, nagyokat es kiczi;
nyeket, akar minemű állapotban, mifloság-
ban voltakis, akar minemű nézetet vo'takis,
Nematec, Magyaroc, Totoc, Török;c, Sidoc,
Csiganoc, akar fiftiac, akar ahonyoc, czerle
meloc, idötlenc, akar leanzoc, akar gy'rme
kec voltakis, K ralyokat, Nemisseket paraz-
tokat, bölezeket, üüdetlanokat, kezdagokat,
hegenyeket, mind egy arant hőmely valoga-
tas nekű fogia meg itelni. Mindnyaian az ô
itelő tseki eleibe allunc, akar ki minemű
halallal holtis, ágyban, badban, dögben, akaz-
to fán, nyalon, várba, es akar hoh akar mint
holtanakis meg. D: egyetlen ezyig minden
iunknac fel kel tamaduunc. A Pokolis kibor-
czattyá à lelkeket, liket ô meg tartoztatot,
es azokis sei öltözneç az ô testekben. Az Pa-
radizomis az hiuec lelkeket ki erezti, es az ô
testekben azokis sel öltözteneç, à mint mi-
kor halus sekönnec az ihu, az Iairus leanya, az
Lazar, kiolda az WR es meg térenç à lekec,

APOS. 20.

Es az mint Ezechiel kelta, hogy az czontac Ezch. 37.
egybe rakodnancs, es hussal bőrrel fel öltöz-
tetvenacs, es az vtan lelketc fuytatnancs bele-
sec. Igy az itelektortis valahol valaki meg
holot, mindenacs fel ramadnac földből, vizból
mind elő iñec, es az WR Christusnac icelő
szekic eleiben vitetnec, holot még az ördögö-
kis, es az io Angyalokis meg iteleternec, à mi
vrunc Iesus Christustul.

OETOEDI KRÓL.

Mi moddal les az Itelec?

Minden modgyst az WR CHRISTVS
icelleterec meg nem monhattyc, hanem á
mit az Iras rola mond, crac azokat lassuc.

Mond hant Janos: Latéc szekiket, Es le Apoc. 20.
ülenc azokra, es neki adatéc, hogy itele-
tet tennenecc &c.

Imer mond. Akoron latéc egy nagy
feier Kiralyi szeket, es azon álvala egy, ki Minellestés
előt el fut vala az Föld es az Meny, es icelöt
az ó helyeket meg nem talalac. Es lát-
tam az halottakat, nagyokat es kicsinye-
ket, hogy állanancs az Itelek;ineclöt. Es az
uuu ij köny-

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.
könyuec fel nyittatanc. Az más könywis
fel nyitatac melly az életnec könyuec. Es az
halottac míg itstetenecc, à könyueckból, isz-
sokbol, az ô czelekedetec hriat.

Es meg adás tenger à halottakat, melliyc
ô benne valiac. Es mind à halal, es mind
à pokol meg adás á halottakat, kic ô benne va-
lanac, es mindenikról icel lön az ô czele-
detec hriat. Az pokol kedig, es à halal az
túres róba vettetenecc melly à analodic halal.
Es áki meg irus né talaltatec az életnec köny-
urbe. Ez à túres róba vettetec.

Ez igékben azt identi hentianos, hogy az
Isten mind az ket feleknec ioknac es gono-
koknac dolgokat ket könyuekben feliratta,
az az, hancot tartot minden embernecc min-
deo gondolatirol, igy kezetirol, handekarol,
haurrol, czelekedetiról, hiuakodsfokrol es
mida azokrol à kiket kellet volna czelekedniac;
es nem mittec. Sőtaz Isten mindeninec lelkí
ilmeritetis fel nyitya, hogy ez melly tör-
uent az Isten be írt volt az ô kiuekben, arrol
az ô le ki ilmeretyec tanubizonylagot tegy-
en, es az ô iceltyec ötanón közöc vadollyac
au gy mentse öket à napon, mikor az Isten
meg

weg iteli az emberek : Holot leuki sem-mi nemű mentseget nem talathat ó maganac, semmi fogást, semmi oltalmat, semmi haledéköt, az nagy felleges, bőkz es igaz lato-menoyei Kiraly előt.

Az Istennecc penig es iteletnec Regu-
laia általan fogua nem egyeb le ; . Ap. Itteletnec Regula aq. h. 2.
Hancem
ezec az, az mit predikallot az mi wnuac
Iesvs Christus, kinec Summaia imez: Vgy
herete az Isten ez vilagot, hogy az ó egyet-
len egy Fiszt adta legyen, hogy minden, à ki
öbennel hi;en, el ne vez;en, hanem örök éle-
tet vegyen : Aki hi;en ó benne el nem kár-
hozic, Aki kedig nem hi;en, immár el kar-
hozor: Mert nem hitt az Istennecc egyetlen
egy Fianac nevebe.

Valakic azert hittec az Istennecc baranya-
ba, ki el vörte ez vilagnac bünöt, es szban vé-
gig meg marattac, mind azoc beirattac az Ap. Hirbt.
élo könywbe, Istenül bűnök boczanattyat
vöttec, keduet vöttec keduet. Ezec be oltat-
uan az Iesvs Christusban, semmi karho-
zettys nem lehet. Kic nem test herint, ha-
nem Lelec herint iergac, Mert az élo es ele.
Ap. 20. 22. John. 1. Rom. 8. Ap. Igaz es ele-
nen hit nincsin

HUETON HETEDIC VRNAPI EVAN.

1. 2. 3. genof; keuanlegit, meg soyt mor doct min-
den felc bünököt, baluanyozast, kattalkedest,
korgalm tollagot, keuelyleget, zugedest ha-
ragot, gyölkedest, buislagot, torkossagot,
verlengest. Es fel indic es fel razogat Isteni
félelmest rárest engedelmet, s giclegül huaast;
sz őigeinecc tanulasat, vállat, hüléinkhöz
valo engedelmer, egy maszhoz valo kerelmer;
hogy az ehezöt, hómiuhorot, mezitelen,
buydolet foglyot, es minden nyomorul-
ta, ie kednel legirldc. Mindeneckel igy ke-
züncc bekelegetsen elni, senkincc nem ártani,
mindennecc hajnalni, még ellenleginknekis;
Illy az eleuen élő hit, az igaz kereztyeobo.

De az hitetlenec kic meg vetettec ez mi-
wrunc Iesus Chr stust, ki: wyonnas nem hő
le tettec, meg holtec ez báuban, kic közzül
soha nem melyec kérk ókate hiróckel, de nem
rudgyat miczoda az hit, mert nalo csiaczen,
hanem czac egy emberivélekedes. Effeles
közzül lokan czac nyelues Kereziyaacc, lo-
kan czac híner mutatnac az Istenes életnekis,
de maga sunac eriet meg ragattac, ókis va-
lamikú'ló teretet ismberlsagot mielusc de-
bo-

bolond aitatoságából. Miot reges az kic fio-
ket az Moloc haluinnac áldoztac.

Herodes frissel építette áleru alatt Tem-
pomat, az Sido caitatoson rizeltec az falát,
et kálió ppeczel sit. Az Török meteli ma-
gat, Ezre mellet ökis imatkoznac, de nem az
WR Iesus Christus érdeme által, nem az
igaz Istent imadgyac. M:rc az ki tagadgya
sz Fiut, annac Atya siots, 1. Ioanv. 2. Ez fe-
l. bolond aitatosok penig loc felere, az S do Rom. 10.
Török, Papas, különbz külömb embertá-
lwaneyaz, külömb külömb kabafagual, ki-
kk tnoha óc nagy ait, tess gbol czelekehnec;
de Isten igie kiut, értelems es hitnekül, az-
ert ezekból az Isten meg inkab czufolatice, es
bo, on atic. Ezec felői dagi órcög i lalardlag 10an. 16.
boloz Christus holtait kérgetic, es meg ólic
az vélkededelec alat, hogy Isten rizeltec vele.
Ökis bőytölnecc niba. De az vtan barom
modra zebalnac, ihic, torkoskodic es reh-
geskodic ökis alamisnat oztac. De nem az
WR Iesus Christushoz valo h:rcetmekból,
nem ó benne valo hitból, nem az ó neutbe,
hancm szitis loc bolond tevelgelgekból.
Azere ez felere, poha az icckikort ejö kr:dic M:nbk 7.

MVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

befjelleni öc mit enieltec. De az WR Christus azt feleli, hogy mind azokat álnokul, bolondul, es érteglenül cselekettek, azert ötale minden álnokot eltauozzanae. Ezecet kiel penig rakušdon rskua è világ, kitől öczac meg lem aker holtatni, hanem az mely se tetlegben buritotta öket, mélyebben á mély tengernel, azzal hanyat homloč, mint egy agyon átöt, auagy röhges, siet az itelő elemben ingyen nem véluta mint czaſta meg magát, lass czeknec dolgoč, illyec nemelly hi terlenec, Nemellyec penig vgyan kemcelen latrokis, kic minden bánbén ſhabadon kagud nae.

*Le huiec kic meg
titulatae mine
máe.*

Az huiec penig, kic vgyan masor külötteq, czac egyedül az egy Iesus Christusnak halalahoz ragazkottanac, az ö hánöc bocza nattyat, az ö örök életyeket czac azban helyezettec. Azon kiuül ö magokat örök káhozatra méltosac iteltec. Ezec az WR Christusnak lelke által, minden fele bunt ſhiarc ſerint vtaltac, loha tsac egyetis nem skartac volna mielni. Ha mikor valamellyikbe el esteet, azon ſirtac es bækortac, es ottan Isten előt eledeztet, hogy boczaſla meg az ö ſzent Fia-

Ioan. 5.

Ioan. 2.

ert,

Érte Es fogattac hogy többé nem akarja e ná
 elni. Kire hente Leiket kérte segítségül, ki
 nek általa így keztee, hogy gyakran halgalá
 lac az WR Christus Euangeliomt, gyak-
 ran élyenec az ó Sacramento mial, hogy a-
 tósztac az ó gyenge hitőket. Igazekzec tit. 2.
 mindenkor Istenelen élni, Igazan es iozanad
 élni. Es mindenekhöz so akaronac lenni.
 Melly nemes so érkölcz es külső cze'kedet,
 miert hogy oly volt a bennac, mint a vila. M. th. 3.
 gos gyertya az leetlegben, kit minden em-
 ber lator: Azert az ó hente latomast valo
 so cze'kedetec henti, mellyee az ó elő es e-
 leuen hitcknecc voltac gyümölcezi, fog az wa
C H R I S T V S iteletet tenni ó rolókis. Hogy
 ne mondhaссac az hitetlenec, hogy azokat
 nem igazan iduoziti. Mert ökis oly bűnö-
 lőc voltac, mint óc: De Christus vrunc meg
 mutattyá hogy nem olyac voltac az ó hi-
 vei, Mert óc meg tiztulac az ó vére által kit-
 hitette es bizodalommal vörte el ótú's. Es
 annac az hitace külső gyümölczitis meg mu-
 fattac, nem vagy mint az hitetlenec, kic ó
 magoktul gondoltac Isteni tiszteletet, azere
 az ó gyümölczee vad, souany possat volt.

HVSZON HET EDIC VRNAFI EVAN.

banem az hiuec az Istenucc eiz paranczole
tya keriat, mutattac enez az ô hitcknecc
mes, édes, jo izü es kedus gyü völct et, mel-

I. Pet. 2 lyec a Christus által Isten előt kellemesles
voltac, kiketis czae az Christus által vettec
es aitac Istenucc, azon kiuel mindenben ô
magukat bájatalan hulgaknac ilmerestec.

Megoda eries. Ezeknecc azert az WR Christus az iteltem
lemin-l fol az körzet mondgya: Ilettek el ea Átyamnae
biu knecc az ite, áldozti, bimiatoc örökségi el az orshagot, mely
tú nekic, e keljetet, ez vilagnac kerdi tunc
állta. Mert chezzem, homiuhoztam, mezi-
tdeu, buydolo, fogoly, beteg voltam, Es eme
hem sz en hiucimbe minden iousz voltatoc.
Azert immár enis tú nekic olly orshagot az
doc, áhol soha mind öröckeis, se chezzetec,
se hozai, hozzatoc, se meritelecc, se buydo-
loc, se foglyoc ne legy atec, Es soha lemarib
es banat benceteket meg se komorition. Illy-
irgalu aton iteli szokat, kie irgalmasoc vol-
tat, kiket im è áldottaknac nevez, Mert el vev-
te az Iaszus Czrús által igertetet es keretet
et áldomast. Es mind az ô hitcknecc nemcs-
gyü völct mindeneknac hallasara elő has-
tallya, Es meg mondbataylaq draga ke, pen-

sz

fokhöz való temetésekhez drágabírák alapjáeg-
hiz ti kiket nekünk visszalagba predikáltat. Te
hat nekünk kis legyen illy keppen gondunc az
Istenuel való meg bekellestre, az őldománság
el vevetere, es a mi jo es i, az őszökkercio gyű
műközene teremtete. Mondac kiki minden
ezekre érte nappal nagy vigyszassal, csabulassal
es könyvessel visszelyen lorgalmatos gon-
dot. Melyik munkarcibizony nem lehetséges
ba való az urba: Hanem annak ideje be mi-
is bőven aratunc, ha most bőven retánc.
Ha lélek kerint eláoc es leiki gyümölcsököt
teremtunc, mija lelek kerint aratunc. Ha pe-
nig testi dolgozhintek; es vezet. megint testie
aratz. Az leleknecc gyümölcsze Isteni féléleme,
bizodalom szeretet, iozanlag, rizta élet es loc
egyeb ez fel. Az efti penig körülleg, irigyi-
leg, buislag torkosság, es loc egyeb ez fel, kis
ról olvas öbbet Lent Pálval, Galat. 5.

1 Cor. 15.

Rom. 8.
Galat. 6.

A mitut petig az hiucc az ő leleknecc io Arhiteleneknac
gyümölcséből, mindeneknec hallásra itel.
retnecc az órőc életre: Vgy az hitelenecaz
ő hitelenlegneknecc gonosz; gyümölcséből min-
deneknec hallásara itelnecc az órőc kar-
hozatra. Kic az ő loc töb gonosz; czeleke-
Goneß gyümöl-
xxx ij derycs

HVSZON MET E DIC VRN API EVAN.

detyec közt eztis miettec: Hogy az Christus
stulnac hiuerit nem hogy segítötte volna;
De söt czaltac, sozottac nyultzac, rangaltac,
Az wrac, tizettartac, kalmarec, külömb ká-
lomb mesterleguel, az baluanyozoc, az Török
Sido nyiluan valo kegyetlenleguel;
Azert kinet kinet az ösöc isteni elemsegit, ha-
mis czalard életet, cirkossagat, es kegyetlen-
segit e ö hamhaluam; Nagy igaz ite eterel azo-
kat, ki: egyebeket vakmérő hanhandekek
nyomorgattac, es azbol soha ki nem sértet,
Iteli es veti örök nyomorulagra, véghester-
len kinra, es kathozatra, ámiat hent lacab-
mondgya; Irgalmasság uckul valo itelelt le-
szen annac, à ki irgalmassagot nem teszen;
L. 2. Azokat penig kic ö mellette lokat
hentettec, túrtec, iteli öröcke valo nyugo-
dalomra, véghesteren örömtet, es örök életre,
megint az ö igaz iteleli kerint. Ezeket be-
szellenc arrol, mi móddal fog tenni az itele-
tet.

18b modgyai
az legyen az is, es hertartasi legyenec az WR I Es V s Christus
stulnac, meg lattyuc azkor. Az hitelenee
mint panasholkodgyanac az ö regi bolond-
la-

magokat mint akarac menteni. Es Ezec es meg ööba
bekis lefnece nagy
ről: necessagel.
az WR mint fellyen nekic, es az ó hajoc
miot dugodgyec be es az ór ò goc mint az
igen kegyetlen poroszloc, mint ragadozzac
óket, Ausgy az hent Angyalokis mint hay-
czac, ázec es taligallyac óket nyakra före, Es
melly nagy siuassal, siuassal fordullyanac
az WR Christus elöl, Es az vtannis mine-
mú kinzaloc Irgycs órökön órökke, Most
mirod ezeket meg nem mondhatiyut,

Azonkepben az huue mint bacorkodgya sapientia 5.
nac à regih borgatoc ellen, az WR Christus
elöökis magokat mint alazzac meg, Es ókis
mint crudalkozzanac, hogy czac olly kitsiny
dolgotatis olly nagy fel magaztallyon az wr.
Azt mint köhönyoyec, Az WR mit fellyen,
Az Angyalokis ó magokat ot mint tarczac,
szokis mint óruendezzenec, Es mindenya-
ian mint indullyanac el az órök életre, Es ott
máremü diczöleget, órómet, nyugodalmat,
talattyac, most mind ezeket el rövtötte az
WR Isten, De azkor hogy mijs órómmei
meg láthassuc mindenyaian, legiclen res á ke-
gyelmes WR Isten, az ó hent Fianac á mi
wrunc Ic.us Christulnac általa, Amen,

H V E S T O N H E T E D I C V E R N A P I R V A N.

Noha mo. d. m. hogy ki m az hitetlenek-
nec, sem az hitetkec minden dolgait mos-
meg nem bejelheti. : De minden az által-
igen kökleg még erről emlékezzen: az ites-
ant mond hitetleneknec örök karhozatok-
rol. Es a hitetkec örök életyek. Ezekről
máyd holo. De előkér emlékezzen erről is,

H A T O D I K R O L.

Mikor lesi az Itelet?

Az Iteletnec ideiről, noha ez el mult ve-
nők. Márta lenne napjai Eu. angliomnac magyarezsztyabafokat
az ienes, bizon- irram, mint az hólyék aranyozza, kifez
telen.

1579. 12. endóvtau. Kisz extendóval, ki előb,
ez a mi dolganc, ki rouab aranyozza. Deotti ez lön a mita
hogy minden ore náezuec, hogy mi minden nap keken várduc
imavár. Mert az hetod ezerb: vagyunc, fig-
söc legye, erudac lötten fehnec. Misaz,
minden óraban bizontalan minden ember-
nec e ötte, valamibz talalnac penig arban fo-
guoc meg itéltani. Mostis azert erről ier-
hal yuc meg ö mágnac az mi wrunc Iusvs
Chr. flusnac tanaczat.

Mond

Mond hent Mathias: Az melly hirtelen
is az visszamis Nap keleti ó, es ei batt mind ^{Az vr Cribria}
Nap nyugatig, oly hirtelen le; az ember fia- ^{in sefi.}
bae el i õszetele. Annac okáert vigyazzatoc
u-i den időben.

Majst mond: Mar, 13. Az iteket necc napi-
bet e ócajet te ki nem iudgya, az' ^{Mar. 13} Anghyalos,
kis, még az Eluis, haem ez aegyedül az
Atya, &c.

Vigyazzatoc azert minden időbe, Mert
nem tudgyatoc mikor iú el az tú wratoc :
Mint à vó legeny, es mint az kereskedó oly
kor időcc az mikor nem véncc: Debode-
goc az kiket vigyazua talelnac.

Ilyet mond Luc. 21. Az n-p vgy iú el, ^{LHC. 21.}
mint à czaptato es az tör, melly hirtelen holt
Az az, à mint az Madar vigan hökdeczel az
czaptatora, es azonba hirtelen meg foy-
tatoc így les; az itetetis. A miot mon-
gya az WR: Hogy à mifnt Noe ideieben
ez vi agen haren herte. Kic, itet, kereskedet,
hantot, vetet, lútöt, főzöt, ki menyegröskö-
det, ki egypt, ki mifst miflt, Es azonba hirt-
len el lepi öket az áruiz, ki mifst mifod meg
balnac: Ezzenkej pga volc sz ót varalnac el
füllye.

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

Ellye dele korannis. Igy lenne az itelek kore
tiss.

A Teſteſ. 5: Szent Pális, es hant Peter igy tanystenac's
a Pet. 3: Mint az lopo éyel, vgy iú elaz wrnac napiá,
hogy mikor azt v élneç, bekeseg, bekeseg,
azkor hal reaioc hirtelel valo vfelidelm,
mint az terhesakonyi állatra ágy rancs hú-
lesnec faydalma.

Ez legyen tozan értelemnanc az itelekneç is-
deictöl, kire mint kelessecc vigyaznunc maid
holoc etrolis. De előzter hollyunc az hilye-
zős.

H E T E D I K R Ó L.

Hol les az Itelet?

Erre Christus wrunc czac azt feleli, Ahol
I. 17. les az dög, oda gyűlnec az kelelyükis: Azaz,
az hiucc együt lesnec az ó Iduőritó Christus
lockal, ki ó éróitec fel felkiteret es meg ölc-
tcc.

Nemellyec Ioc prophetabol azt mond-
Ioc. 3. gysc, hogy Iosaphat völgyere gyűytene
Iosaphat völ. az WR az itclendöket, Es ó maga az
Veril. smellet valo hegyre hajlana, az Olayfáknac
hegyere, az honnet hem latomast mege-
menybe, hogy azis ó rola bizonylag lenne,

D.

De ezt nem sallyec lehetetlenne mondgyac, hogy ez földre, vagy az Iosaphat völgyere elérne ez eges világ. Azert az Iosai italat lebbi értem hérint magyarázzac, hogy az Iosaphati völgyere, azaz, az Sido fele hiuek-
tik közébe gyűrte pogánhiuketis.

Lehetleges hogy az WR előjér oda le
Ballana, es sonet trombitát fuytatna az isc-
ketre keshjülöt. Mint az Sini hízról fuytat az
Angyaloc az Isten trombitára. Es fel ta-
madva minden halottat, elöltük fel emelked-
ven az felhökben, es oda elme gyűrűnenec
mindenec. Es ott lenne az ület. Dísz-
síle nyughatalan ércekéres igen kevlet epic.
Azert mierrőlis elégedgyűne czac iozaton
érekezünk, az menyire az Iras; ol errőlis.

Az WR CHRISTVS az mai Euange-
liomban czece igy hola az helyről. Meg lat-
tyatoc az emberne, fiat iúni az felhökben.
Mikor az Olyafaknach gyeről felment vol-
na. Két Angyalis igy hola; Ezenkeppen meg
lattyatoc az iúni az felhökben. Sicut Pál
mond: A wrnac eteibe ragattatunc az fel-
hökben. Lehát ez iratoknac tanyitasihoz
tarcau magunkat; Hogy mindenig p fel te-

Az wr tanyis
hogy az felhök-
be latunc öret.
Asto. 1.]

I. Tessal. 4

Fel, néze az fel-
hökben.

yyy kij.

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

kinczűnc az Egre, az Napra, az Holdra, Czil
lagokra, és ottan iuslon eljünkbe, hogy a mi
wrunc I s v s Christus oda ment az Atya
Istenácc iobiara. Es connei el is itelnü, eleue-
neket es holtakat. Es mihent valami ielt, a-
uagy czac felhőt letunkis, ottan öruendez-
zűnc, elűökben iutuan, hogy az mi wrunc
I s v s C H R I S T V s az felhőben el fog id-
ni, az mi meg fi, badicalunkra, enyit vagy
soc leiki es testi nyaualyainkbol.

Ez légyen tanulagusc az Iteletnac ideie-
ról es helyéről iozan értelecmel, kire leg fő
gondunc legyen, hogy az Wr. bennünre mint
tsalailyon minden orsba vigyazus, kirölis ja
emlekezem most czac rövideden.

NYOLTZADIKROL. Minemü kesülettel variuc tehat az VVrat?

Erről egy oihany hép intesit hamisalom
elő sz hent Iraianac: Igy tsoyit sz hent Páis:

1. Tejal. 5. Atyamfiai Tú nem vattoc á setetlegben,
hogy az á nap iüteket, mint sz orw meg ta-
pakkna: Miudnyatalan tú, vilagoslagnae var-
tos

tochfai, es napnac fiai, annac okátert, ne alud Erczic et Isteis
 gyunc mint egypte, hanem vigyazzuc, es akaratusat, iozas
 iozanoc legyunc. noc es vigyazzuc
 legyunc.

Ez vtan ittis es soe helyen elő hamlallyá,
 mibe vigyazzuc, hogynöyön bennunc az Erekben vigyaz
 Isteni ismeret, az benne valo dróm, hit, re- gunc:
 menseg, táres, Es minden nemes io erköl-
 czec, Es kér hogy io vitessugel örizznac
 mind hitönket, mind io leiki ismeretüket,

Előis hamlallya penig az utolso időkben Erekben oyise
 minemű bűnök bővelkednenec az hitetlenec magnifici
 közti, kikidő az hiucc igen nagy vigyazassal
 ónac ö magokat: Imez az hent Pál haua:

Ezt tudgyad hogy az utolso időkben ve- 2. Tim. 3.
 s; edemes időc érkezne. Mert az emberec
 msgokat nagymac betszüllie, sóluenyec leh; nec,
 kérkedckenyc, keuelyc, hidalmaoc, kúleick
 nec engedetlenec, hala adatlanoc, szeretet ne-
 kál valoc, áltaratlan beljeduec, patuarkodoc,
 mértékletien életűe, kegyetlenec, ki lemmi
 iot nem keduelnec, aruloc, vakmerőc, felku-
 valkottac, kic inkab heretic az testi gyönyör-
 rüseget, hogy nem mint az Istant, kic czac
 kinet vilelic az Istenes életnec, De maga an-
 yyy ij sac

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.
nac ereitt meg tagattac. Ezektöl azokat
meg vond magad.

I. Cor. 15. Es mónd: Alhatatosoc legyetec az wr-
nac dolgaiba, es indulatlanoe az wrnac mun-
kiba, mindenkoron bőrskedőc, hol ot-
tudgyatoc, hogy az tú munkatoc nem leh-
biaba valo az wrba.

I. Tim. 4. Es mond magarol: Viytam amaz ieles-
bay viuast, az futast el végeztem à hitet meg-
tartottam. Touzba immár el teteret enne-
kem az igallagoac Coronia, mellyet meg ád-
ott WR ennekem amaz napon, amaz igaz-
Bico. Nem czac ennekem kediglen hanem
mindeneknekis, à kic keváonyac, amaz ô fels-
leges el iöurlet.

Es fele kep intseckel rakuia az hent Icas;
kir öl teis éyel nappal értekerzel, azon igye-
kezuen, hogy el fdeyletheld ez árnyec hsem fén-
veztő vilgnac, mind örömet, mind súlmát,
Es czac brankent vátheld amaz nagy bo-
dog remeteget. Kire az WR Isten adayon
eröt nekünkis hent Lelke által, hent Fi.ert.
Amer.

Summaia, mit tanulanc
Nyolca

- ¶ Nyotz rendben ezekről löncc most ta-
mogják:
1. Mire kel bőven es gyakran hőlnunc az
iteletről.
 2. Légené Itelet.
 3. Kileßen ne ö Biro.
 4. Mint fog el iúni az Iteletre.
 5. Mi módval lesz az itelet.
 6. Mikorba ár nyozza hogy meg lehess az
Itelet.
 7. Miczoda helyen leken.
 8. Miczoda későiretkel várnucc.

Es meghallottu chogy mind senyetekec
mind vigaztalañna okaert, tökleg gyakorta
nulnunc az Iteletről. Mellynecc hogy bi-
zonyal meg kel lenni, mind az Angyalok-
nak büntetelcc, mind az embereknek Adam
tul fogva minden sefe ostorozasoc, es Soc
kantalan irasoc Soc keppen bizonyintya. Ite-
lőie pönig azon lesz, az ki meg valtoztaté vi-
tagot, ki halallal fizete meg érte. Kinec el
iövesé igen nagy czudalatos diázó leguel lelje,
mint menyei Kiralynac. Kihöz mind ketjü
lecc, mind módgya czudalatos lesz. Midön
ket sef valaszz ezzel mindenke. Es mind

yyy iij egy

MÁSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

egy arant hől egyic egyie felnecc. Ideie sem
mehet penig, minden nap mérle fel tekintet-
nűnc az egékre, és várni az felhőkből, Istenes,
igaz, és iozan élettel.

Segítsen az kegyelmes WR Isten, hogy ö-
neki kedues akarattyá kerint éheslűnc, bű-
nök ből igazan kitérhesslűnc, fele baratink,
hoz igaz atyafui szeretettel lehesslűnc, ö felle-
get mindenekben diezöithesslűc; Es az mi-
vrunc la s v s Christust minden óraba
nagy örömmel vathassuc, Klerik kö-
nyörögenc ö fellegenec, mond-
gyuc el ez Imatlagot.

* * *

¶ Imatlagat meg talalod az Herma-
nik Predikatio yan.

HAR-

Harmadic Predika, TIOIA EZ EVANGE LIOMNAC.

MATTU. 25.

Mikor el iðuend az emberneé sia
az ò diczölegebe , es mind az sient
Angyaloc. etc:

Ez Harmadic Predikationkban az ítélet-
ról derék keppen ezac ket dologrol sholunk s

E löher szoknac íteletyekról , kic bál kez
felöl leh; nec: mit mond ezeknec az Biro. es
miczoda értelemmel mondgya.

Ma sed hör azoknac íteletyekról , kic Iob
kez felöl leh; nec: Mit mond azoknakis. Es
miczoda értelemmel mondgya.

Az kic bál kez felöl leh; nec. Azoknac valo
mondasatis harom versbe rekerzem. Hogy
őket átkozottaknac mondgya: ó magatul ő-
ket el tákazya es el takittya: Es órőc rózre
küldi. Ez harom versben mutatom meg. mi-
mi-

HVZON METEDIC VRNAPI EVAN.

Nemud rötketetesség legyen azoc dalga , kic
bál kez felöl lehucc.

Az kic Job kez felöl lehucc, azoknac valo
mondslatis harom versben rekeztem :
Hogy öker áldottaknac mondgya: ó maga-
val együt h'a el . Es viki Atyanac ó óc orá
hagara. Ez harom versben mutatom meg,
melly negy bedogság legyen azoknac dol-
goc, kic job kez felöl lehucc, Kikról hollyne
immár renduel . Előjér az Istenteleneknec
bűntetelekröl, Az uan az hiuekynec siande-
kokrol.

Az Istenteleneknec bűntetelekröl .

Az Istenteleneknec bűntetelekröl czac illy
róuid ional emlekeric Christus wrunc az
mai Euangeliomba.

Mennyetec el tū atkozottac en
túlem, az örök tüzre,melly kebítetet
az ördögnece az ò angyalinac, etc.
Esezec az örök kinra mennec .

Doe' Reppen ne-
regesetic à pokol Ez kevesekba mindenec benne vadnac;
valamit tilul az Szent Iras behel az pokol-

nac

nac kinyarol, kit lsc rötteneő houal n u:z:
hol ó: ðc halalnac, órõc tázneç, kénkõucs tûz-
zes tónac, hol koldiô letetlegnec, fog czikor-
gatnac, állo helynec, es férgeş helynec, hol
Géhennanac, hol egynec, hol malnac.

Ezükre a kiket küld átkozottaknac mond-
gya: es azt hadgya hogy ô tûle el meanye-
nec, ô vele semmi reszec ne legyen: Az houa Herom versbe
ezeket mondya
az hueleneknec,
kibbe imly fenye
geszec vadnac.
küldi az állo helyre, azt órõc tûzes helynec
jelenti, es órõcke valo kinnac.

Mályee miert hogy ô maganac az mi w-
runcias vs Christuinac houal, mi lükerseg-
de ne vegyûc, à mint az Istenetlenec mind
addigis nem gondolnac vele, miglen hiotra
lettachogy fükkre geried az Istenec tûzes
órõcke valo haragia, az pokolaac tûze. Azert
mi fel terkenuen ier haffuc mit ielent az VR.
Christus mindenit fenyegetô iget. bca.

AZ ELSÖ RÖL.

Hogy átkozottaknac neuezí öket,

Elôker nagy figyelmetlességgel ezt érezzük
meg, Mitzoda? átkozottaknac lenni, Es misre
Neuezí öket annac.

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

Azkozornac nevezni valakit, még pár
nig Isten átkozottanac, az ó Atya átkozot-
tanac, ke ötöre röttegetes, à mint időre vgyan
megis érte az Istentelenec, mind it, mind
az mas vilagon, mint Cain, Saul, Nero, Ju-
dás érzettec. Mert az ki átkozot, azon min-
den bánn es az bánnac minden terhe, es az
Istennec minden haragia rayra vagyon. Eze-
ket valaki bár kevessé érezze is rayra itez vi-
lagon, ha Isteatól meg nem legiteric. Ó maga
meg öli meg a rötegesi miat. De pokolba
nem ezek keuelle, hanem mindenestül fogja
minden bánn előtte lehet. annac minden
förmyleget latty, es valamint utalts Isten
es haragut arra hívé vgy fogia érzeni mind
örök körön öröcke, ki miat ha meghőlhetne ma-
gar, votalan öltön ölné. De mire hogy az
istentelenek is halhatatlan testbe tisztad. szé-
sel, es az élektelis halhatatlan, szert szet az rö-
ttegetes átkor, annac röttegetes terhet, mind
örökös öröcke keresztes ket. Most mi
köztönc ezek egy ember sem tudhattya mi
legyen a bánn, az Isten haragia, es átka az bána
miat vgyan valoba. Mert miheint szet meg é-
sztegnac, ottan meghalnau bele, Hanem
ezek

zenki mott valo
bánn megigat
átkor:

Ezac ó mega egyptiál az mi wrunc Ias vs
 Christus érezette de még öis vörrel veritette. Luc: 22.
zett miatt, es à kerezt sás ezt kialtotta, mi. Matb. 7.
 erthagyalei en Istenem. Az mit mondott
 ved feljedben, czac ea vilagi dolgodbolis :
 Mikor fellyer, holga leuto, ismered hogy az
 gázda read haragkie, nehezel, gyűdöl, val.
 S mi hép söt nem ád Bár eleg legyen mind
 conéd, innodis hazaba, De mind méreguec
 terazic : Ha nemcs ember, Zájtos wr vagy,
 Es Czašarod, Kiralyod vgyao valoba meg
 vealt, read leom akar tekinteni, oh ki a nagy ki-
 nyet érzi az ihued, kiultk p. tu ha ismered
 hogy vörkezel ellenec. Igy minden az isten-
 telenec valoba meg fogja cérzeni, hogy a : az
 WR, aki Menynec földnec wra, kitál rötteg
 nee minden teremtet állatoc, öket el vatala,
 Es penig mélta, mindenkor előttreforog-
 van az ó loc istentelesenlegec : Ezec miat vi-
 gazatalas nekül valo ki t, es győtredelme
 henuednec vég nekül es mind örcske. De az
 mint mondám, czac azoc tudgyac enneciho
 nyúsgar, az kic érzeni fogiacs Kit valami ki-
 szinnye meg kostoltat Isten it è földön az ó
 hijuciutlis. Mint David az Isteancs haragist,

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

valamennyire ^{színen} Iki érzet rnye az ó bánei miat tűzes nyilase
Isten meg erzé ^{térre} neuzi: Gondolodé mikor tűzes nyilat lő-
^{térre} az észak ^{színen} tűzben, szugy mérgez nyilat, mint
az húvekkel, ^{de} kinlodnál, ahol halon iutya David hogy ér-
ezte az Isten haragjat magán, monduin:

¶ Psal. 37. Wrám az te nyilaid által lötte engem, bónis
egesség az en testemben, az te haragodás
kine előtt. Az es álmoklagim sciem felét ha-
lettat, és mint egy nagy terh, vgy nyomata-
nac meg engem. De Davidnac it helye es is-
deje volt az p. xnicentara, az meg térelre os-
remensegre. Azert könyörgöt báne bocza-
nattyarol, es az WR'el vette röli az ó báne-
it. Es így meg késybedet az ó fay salma, tet-
he, nyila. De az istateleknöknek pokolba
ea beonis need lebet lemar i oruollegoc mind

Az lelkifurda
lis, mezebbé
hasonló kiny leß
pok lba:
örökkeis. Ez a lelkifurdalás az Ires halad-
lit az sérgec ragalshozis, hogy miat az ki-
gyo az kiker mernac eleurnen, szugy az ki-
kit meg ctergeszvec elevesea has madarral, es
az miat az érzene röckenetes mérget az ki-
gyo ragalnac, az Sjs haggatlnac, szugy az
kar mi fegc ragalnac kiudi csbelöl, oly ne-
bez lel; czat az lelkifurdalás az miat hogy
tudgyacaz ó lcs báuobast, es az vadolton va-
dole

dollya öker, semmibe nem meni. hanem
terhelten certheli es tulysitita. Es érzi az
Isten melly vilcan es melly igen nagy meg
vralatos. gal haragh c renio órőckön órőc-
ke kitü lohs semi enged. Imer a m remeny
hetnenec. Czak közönkis az kiket bünben Az gonebsteuse
mostis nagy kincs
be vadnac. be ar
senki ne indyais
meg tapasztalac, es ha szbes semmi vigaz.
tal. Imer nem lehet. Sokan meg ölic magokat,
mint Saul, es Iudas, es kioldoase mint Spi-
gia Ferentz. De mas es lockal kú ómbaz
poko beli lkki furdalas. Kézzen az bûne az
igaz büntet st, es az órőckevaló kemény fe-
ne haragot. Ez érdeme amaz egy igenecc:
Hogy átkozott, kacs mondta azokat, kicbál
ké, felöllejnecc. Az az oly istenlelknecc, kie
meg maratnecc az bünben, az haragban, az ór-
dôg rablagban, es az Istennecc átkabau. kie
szkor az ist. nienec nem czach hallanac, ha-
nem vgyen érzeni fogiskis magokban. Es
minc most az kic igen tör az hideg, eurgy
az korfag, annal hörnyebben reketnecc czac
az h. latarais ennecc, hogy õc átkozottac, II-
tenecc irgalmasligabol, kedueböl, es herel-
miböl ki eltertec, kikre az Istennecc haragia es-
giöti, mind inkor geszdezet, de ez von v-

HVSZON HETEDIC VR NAPI EVANG

gyan égni fog rnytac mind öökön örökke,
Mind Meny, mind Föld elét, vt letoloc leh-
ne, azert hogy az Menynecc es Földnecc wra
el vialca öber. A mint czac iit is midón egy
wrel vcalvalakit, ottean vcalni fogiac mind
szokis, az kic az wihoz halgatnac: De mas
ilsonyu vcalatossagot fognac nem czac hal-
lani hanem érzenijs az Istencelenec. Kic most
meg ezufolyse az Isten senyegetelec, es eé
beczülic az mi wrunc I S V S C H R I S T U S
oldozattiyat, ki által Istanel meg bekelhet-
tee volna, Es az átokbol ki menekedhetee
volna, Misket oltalmazzon meg az WR,
az mi édes Christusunc ez nagy sene harag-
kul, es rötenetes átokkul. Ez legyeo értel-
műnc az elio mondasrol. Lafluc az mis-
katis.

A Z M A S I K R O L.

Maledictior ezt monda az átkozottaknak:

Eregyetec en túlem; Ez is ér-
ezőc meg. Errelme imez; Eregyetec en túlem
Mizoda el
menut süllej
Az az, Soho lewmireketec ne legyen tú ne-
ktec en velem, Engem örökke valo ellenseg-
bekgec tarczatoc. Semmi ioniban seha sem-
mij

mi resz-téte ne legyen. Az en kineget, dica ö-legemet, az en Artyomna, orlásagat, bodoglagat loha ne lassiatoc, az en Szent Leikem tűben netec loha ne lassiatoc, Sem mi Istati ből ezeleg, riztaffag, hentieg, lemi di óróm, Lemmi édesleg, lemi mi vigasztalas es bodoglag loha rúh onetec ne legyen. Hanem menye tec ei, I gyetec tarlat az polo beli órdögök, nee, az kincse barati voltatoc, az kincsek hol-galtatoc. Azoc laskozz-nai tű veletec es tűben netec azokkal egyút kinlodgyatoc mind órókös órőke. Ez róuid értelme hogy ötük el kádi, magatul el üci, hine elő ki veti, tarlaságatu meg törtya, kinec hör yú volat is azkor igen csudalatos fog lenni, midön ö magokat l. tryac, hogy ö, ut elegyettec az órdögökkel, Es az utanis mind órócke az ö tarlaságoc közt kellett maradnioc. Visek, mint tekintu n azokra, kic iob ker felől ála-nac, es kóarö, latuan az hícot es diczöleges Angyalokat, Es nézuen azoknac vidamla-^{Sapiens} gakra, es nagy bator Nagokra, az kiket öc ele-in meg vtalac, pöktoc, esfoc keppen nyomorgattac, annyiual inkab kinlodnac, azokra fogokat cikorgetuan, es írigy bedurn.

Hogy

HVSZON HET EDIE VRNAPI EVAN.

Hogy az WR CHRISTVS partyokat fog-
t. öket batatjanc. tarlánac, aty:fi:iaac tar-
tys; kic felől azt kewannac, hogy mind azo
kis õ velec egy:tembe o la vittennenee, áhol
öleleshnec. A mint az gomos; termezet, még
ittis ki tetzie színtelenekböl, hogy midón
egy rablagba, egy nyomorulagban vadnac,
irigylie mikor valamellyic előe ki labadul
bő:zülöc. Es lókan az kie Istenelenec, mér-
gekben czac meg nem ejie magokat, midón
valamellyiket Isten fel magaztal sellyeb õ na
lóknal, vagy hazdaglagual, vagy wrlagual,
vagy bök:zleguel. Ettá mérget az pokol-
beliec nagy kinnyaual fogiac áznac. Nehez
zeluen azokrakiket óc regen meg vallac, es
im mår lattyac az ó diezödiegeket. Es ez felös

ohaytasoc; es ke
uansagoes, hú ke
resselis meg ele.
jedunace.

ohaytyac, hogy bár czac akar melly kicinny
rekec lehęc önekis azokban, mint amoz
frissen lako hogy czac egy czep vizet kér va-

Lac. 16. Ja az langba Lazartul, de czac azt sem adac,
es annyi ual keményben kialidot, hogy mint
czac az egy czep viznac menyi könyebfge
volna egy n. gy égő keményzebe, czac manyi
könyörölet lem valas hozza. Semmi é-
desítékihet, semmi vigazatal hódeca ad-
tic.

ve meregels ki
szegza ökcs

Dentibus suis
frumentis et labe
scens, Desideri-
um corum peri-
dit, Bsal. III.

Ley, ki röltene,
oes eg.

rie, noha soe kppen eszedezit magarr, atya-
 siert, De minden kerelesre kemeny v. lez-
 tehac: Igy az itelekortis, es az pokolba
 serec köztis, az ördögör tarlalagi közt, noha
 soe gondolat, kruanisg, ohaytes iuc esjekben,
 De soha lemimibe czec egy czeplni vigazta-
 laft sem talainac: Azert, mert el hakanattac at-
 tul, az ki minden vigaztalasoc kuc feie, az
WR Iasv s Christustul. Ez érrelme, E-
 regyeterem tulem rü átkozottac. El men-
 ni penig az Christustul, el hakanai tule, el
 áz: tni elöle, felötte felötte igen nagy rötte-
 netes dolog. Mert azoe kic & tule el hakan-
 nac, meg forstanc mind azoktul, az kiket &
 nyert es kerzet az ó dragalatos halalaval Ki-
 röt valami kevesse rou b emlekezzün, hol
 meg értyüe milgyen tarlolkodai az Chri-
 stussal, Melly nagy dragalatos tarfolkodast,
 valamenyire esjekbe velje mon: oc, az isten-
 telenscazokonis, az kiket együt latnac ó ve-
 le iob kez felöl, Hol mind a mennyei hent
Angyaloc, es miud: n meg diczöuli hentecc
 fognac állani, óc penig az vndoc es vtala-
 zos rötteneres ördögök közt áltuan, nagy ke-
 serues hentmel nézne az bodog tarlalagra,

aaaa Gon-

HVSTON HET EDIC VRNAPI BVAN.

Gondoluan, azoknac minemű édes tarfasa-
goc fog lenti az WR Las v s Chr stussal,
de penig rüle el ljakaduan, ezac az ördögök-
kel maradnac örökön örökcte. Ez masic
mondasorac értelme, Imenuec: Eredgyetec
eg rülem. Lassuc Hermadikatis.

HARMADIKROL.

Hermadkor ezt monda az átkozottak-
nac az kiket ó rüle el külde: Eredgyetec az ö.
Mieroda törce, röc törce. Noha ezac ket igé cz:öröc rüz. De
ez ket keus igencs rötenetes ilhonyu nagy
voltat ezac egyetlen egy emberis valoba
meg nem gondolhatya: Mondom először
imezt, hogy rüzre küldi öket: Mesodfjori
hogy örökcte valo rüze. Az rüzen penig ve-
gyan termeszter hertat valo rüzet kelérenben
nem az fele heuitezest, mint az hideg lelőc az
hideg leles vtan el heuiteznec. Sem nem az
leiki furdsalast, kiben vegyan izadnac es verites-
keznec, Mert ezekis mind meg lehjenek az po-
koi kinnyaba. De ezek felőt az termeszter hę-
rint valo rüzis vagy füti es égeti, mint az ki-
ket it ez földön égetni akarnac es lantzhosz
köteziec, es egy előbe tauul pirittyac, es lassan
lassan

Jaffan közleib kőzelib lütttyac nekie az
 tűzet, kic haselelen vadnac, vgyan már-
 iac egy maſt nagy kínłodalokban, végre pe-
 ñig lünten az deréc túlbe vetic, Es ot merőa
 meg lánec. Es ha czac egy orszigartis igen
 ikonyu es rötenetes czac nézoijs. De az ^{Az pokolban ne}
 pokol tőzeről azt iriac, hogy el olthatatlan, ^{tőtőről.}
 Es nem olyan, mint az mi tűzűnc, kic fábol
 geriezinc, kinac egris noha eleg rötenec,
 tes, de megis kicziy dolog, az pokol tűze-
 hőz kepest: Mert a pokol tűze felől ez t mon ^{Apoc. 14:19:21.} 34.
 gya az Iras, hogy halonlatos az lurokboj ^{Gondolja ezt.}
 es kénkőbel gyüytatot tűzhőz. Mint mikor
 ház mély földen egy nagy tenger merő S.u-
 roc es kénkő el olvadua volna, Es aſt neki
 gyuytanac:gondolodé, annac égele, füsti, bű-
 zi minemű, Es midón erben egy egez orſag
 ban valamenyi emberec vadnac, ſemed lat-
 tara mind bele hanná, el annoyira, hogy az
 nagy kénkőues égő tenger meg telneſ em-
 bereckel, Es ezec vgy égneac, hogy meg
 sem halhatmanac. Hanem eleuenen égten ég-
 neneac, kikac mind testeket, mind ielkeket
 által hatna az lurockal ó'zue, elegyedet kén-
 kőneſ lebes tűze, Mondoc hi te czekeit lathat

HVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

nad, czac á reaioc valo nézletis el nem henu-
u dh-tned, kikaec égetelec, bádóssegec, vta-
latos kepet, siualoc, riueloc, sikoltaloc, fog
czikorgatasloc minemü volna, lenki meg ná
gondolhatya. Ha penig egy nap, ket nap
mulua, auagy egy hét, ketket mulua, egy hol-
nap, vagy eztendő mulua, bár meg könyeb-
hitoackis vgy, hogy öket meg nyugot-
nac. Es azonba ilmet az égö huroc es kénkő
tengernec töröt varton varnác, mi zoda kö-
nyebleg volna az? Ha volnais, igen kifia.
De vgyan mint czac egy czep hideg viznes
enhitelé volnais, czac annyi könyeblegec sem
lehet, soha mind örökeis.

Oh átkozot Sutan mire hozad az hegedy
emberinemetet. De oh átkozot bala adat
lan vilag, tris mit miell, hogy haszat es ide
ien nem térl; az te wradhoz Istenedhöz, ki
hent Fiat az nagy vndoc, vtalatos, lörnye
keret sánac halalara te érred adta, hogy az
álcal, meg valcatnal. Es hozza téruen el nem
kathoznal. Wram, kérüne mi tegedet, No
erezl, minket ez nagy kira. Ezeket rebelsz
gettem az pokolnac tózeről. De érezű sz-
43

tis, mit mond az ires erról: Ha mindenec
ez a cég fele bántatás lelké.

K E R D E S.

Egy arant kinlodnaké mindenec?

F E L E L T.

Nem: Mert azt jelenti ez Iras, hogy ot-
tis pokolban nem lesznek könyeb bűntettek. szac fele kiny lesz
pokolban, minc
ire.
Iesu: Christus wunc mondgya: Hogy
az Sodomzbeliaknec könyebben lesz bántate-
sek, hogy nem az Sido országbeliekazz. Mert
az ocnem halottas az Isten Fianac Predika-
toiat. Es mondja mely holga érti wra aka-
rattyat, es érmenel mulattyanagyob verefel-
get érdekes. Kibő vethetjük hog pokolban
is nincs egy fele kinzas lesz. Amikor it, kitégettne, Lue. 12:
kit fogjos vizbe burogatnac, min a Törökök
mislik az raboknac, kit fogoual haggatnac,
kit eleuthen nyuznac, es azi sozzac, kit oe-
gye vagnac, kinec sejet val, kit karoba von-
nac, kerekbe törnec, fogat voniac, orrat, fü-
lök metelic, letet, ömlötöbe tartnac, kit eh-
heles homiual ölaec, kinec olunni nem had-
nac, hanem éyel nappal fel razzac. Es kitő-
genetcs Colikabs, hás faiasba siw riw, ki olly
aaaa sij kőf

HVIZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

kőshenybe, hogy minden íri, czontyai ki díllyednec. Es ki gyözne elő hamalni czac è vilagn kis loc hantalon kinzasit: Errétem hogy oruosec meg veknec halatra való embet, es nekiket oly itallal iratnac, hogy az méreg el harria, ki miat röittartelen kinalodnac, nekiket olyas iratnac, hogy malod nap sem báre, sem hula nem marad, hanem czac az Erecc es czontoc. Es onnen anatomiczalnac. Nemellyet halatra valot meg bizlalnac, es sekrendbe rekeztuen kigyoval éterne meg vgyan eleuenen. Erröttem az toluiok tul, hogy az babonafloc arra tányítottac, hogy ha kilentz terhis asjonyi állatot meg hasit, es sz kilentz gyermetskenec az l;ivet meg eszi, ottan nem fog rayta semmi seguer, kit egy bolond tolusy midön akarna mielni, Immár negyat ölt volt az fele kinnyal. De azonba kezebe akad, es meg ólic ötetis nagy kinnyal.

Mind ezee az bón miat hallottas ez vilagra, es kiket miad az pokolbeli ördög gondolatai az ô kegyetlen hohariul, kiket Isten azzet engedet, hogy ittis vgyan hemünkuel latnus, es meg gondolnac pokolbannis minemû

nemű kinzálokat gondolt az ördög mente.
Zac mind tűri az polból kionac, és annac
czac pezdazzattyra valo. De czeec igen kit-
sinyt ához kepest. Mert it az ördög lenkire
nem érteztetie; minten annyira, à miat ö akar-
na. Mert ha az lenne, mint olly nagy hitü
hogy ti nem remülek, az ö töltetetcs czele-
kedeti miat. Mert ö merő gyolkos, czac egy
ezep io kevanság sinte bennue egyeb kinzas. ^{1048 3.}
na, es gyolkossignal, à mint egy nihany hem
latom. It valo dolgabolis ki tettezic, midön
egy nihany emberekbe erzetteret, es ott na-
gy kinzálokat herzet, es onnet orditua nehe-
zen ment ki. Ki még czac az dihokbais ké-
redzut mehetet, de midön neki erzetteret, a
zokatis mind meg élte.

Ezekból valami kicziányt laldithattyuc;
ha meg eogedac Isten ö neki, hogy valamit
akar azt miellye: Senki meg nem gondolhat-
tye minemű zu: zuatt, es rittenetes gyol-
kosságokat herzene minden nap; kinec nyá-
kat rukerde ki, kit fel ragadna es ala venu, ki
nec belet vonna ki az köldöken, es az ál felen,
es azz hurrzolca, kinec epejet, maiat ki pök-
ne az torkarol, kit tüzzel égetne, kit ö maga-

Mest nem habet
don kmosat
ördög.

EVANION METEDIC VR NAPI EVAN.

val fel akartatna, kifoc hadakat az mesterségnal s, érnyűbbeket temeztana, hárte, magazatoc, atyafiac, komájedoc közt. Az mint minden ezek ki tervezettec Job Historiaibol; Iudas S. tul, Nero dolgaibol, és szabolis hogy köztünk s naponkent kevzenkent, hol legyets hol maradj mind hérz azert alatomba. De pokolba töllyes ház ezer reszere sem hérzhet vagy, az mint a babudszag lesz az kruanoss. De pokolba czac egy czep tilabördeggel az kimma sem lesz, hanem hínten valamint akarja, es tudgya, hínten vagy kinozza mindeneket. Egyebet kérget. Söt ott azertis kegyetlenb, haragosb es mérlesb lesz.

Mert öis együtt kímödic, hínten annyi kinusal, nincsseguel es faydalommal, rötegessel, i sonyásagual, mint szelkarhozot hitelesen, es a gyötéla ó meg inkab l'miert
nagy bármelyibszog is hogy ó oka az ó karhozatyoknakis. Vélem
ít ezt. is hogy a mint it ket pörés, hidgya, átkozza
turonyac, vandekittyac az nagy riuss, siuas
közt az ördögöt, hogy ó az ocka, az ki öket
az nagy kinta vitte, ó az ki öket ez vilagon-
nis czalogatta telhetetlenseguel, nyuzassal,
ragadozassal, czalardlagual, ez vilagi frisseg-
uel, torkoslagual, buiaslagual, paraznatlagual,
es loc töb utalatos bájöckel, ó mondóca az ki
mind

mind ezekbe ezeket vertötte, ö az ki az WR Christus ilmeretire nem szentötte az ök. ige-
le tanulasara, á p roxentiaras, az Istenhöz valo
meg térelre, Christus halalanac ilmeretire, es
bán: valo bizodalomra. Azert érőtte meg
mondhatatlan keppen haragu; nec, reia fo-
gst czikorgattyac, lidgyac, rutollyac ákoz-
zac. De mind hašon neká, Mert hol ki les;
bírájoc, ki halgeti ya meg öket, ki teljen igaz-
sát köztöc? Szuki. Mert nincs helye pokol-
ba az töruen lataſnac, az poen tentianac, az
banalnac az meg térelre, á mint amaz kaz-
dagis keleti bankodic vale hašon nekül.

Azert erzelis nem hogy kónyebidañec, Ezzelis né kinoc
De löt még inkab neukedic kinoyoc. Mert
az ördög az miattis hogy Lidgyac, az
miattis, hogy õis érzi rayta az Isteancörök
kevalo átkat, keményleges haragiat, Es az
miattis hogy õis égten ég, es fennmic nem
lehet, es raytai uotón, ö a nagy meg mon i
hatatlan kinlodes, keményben haraglic, d. l.
ful, maria magatis, maria az el kaihozatta-
ka is vari, öri ö magatis virítőri azokatis.
A miot itus tokan az nagy kinoyoc miat meg
ö net mageket, he ö hetnec. A. f. k. s, Mt 1

MVSZON HETEDIC VRNAPI EVAN.

De Orofflen, Sarkany, unyuial haragos
houz iokab meg busityac, ha meg ferted Ge-
rellel, Puskauel, magatis maria az saydalom
mias, es te readis kemenyben kapdos. Kis
mind az pok beli ördögnecc tervezetit mu-
togattyac ellettue.

Mondam azert, ha engetternegezac ittis
ennelis tib hörny áleget latnuc meg az ördög
egyai ördögnecc. De it hajan tartatic az hiukert, Es
bolan tarlassac. Még istatelenekre nem erzetic az idu-
zalendőkert, hogy azok is el ne ró teonrec
fejőtek. Sör nem ezac az ördög: De hal-
ten habadon erzene ezacaz embertishogy
Loffterezet ki ki valamit akar mind azt miellye, se Bi-
vilagi lasrokis
mis mielnenc, ba
isten senyecc a
it nem sorsana
visszabukker.
világis volna mind ez vilag hér
te. De az WR Isten ezt ez vilagot nagy
szuddatos gond visszalével tarta az ó valos
sz. 6. totiert, kiket még sz gonohokrais, az na-
pot fel temazrys aekik is előt ad, es mindenre
marth. 13. egy út teremt az ó lükkegekre valotis. Mine
hogy mond a buza az Koakollyal, egy út neukedie mind
sz. arauug. De aratasben az kozkolt külön bő
fölik,

szöv. Es meg olthatatlan időre vetic. Ez Christus wrune haus, ki tűzneé mondgyas, esolly idzneé az kit soha meg nem olthatni, az kire á ki valogatot sekete koskolyos; az sekete vndoc testü elkarhozattac vetteinec. ^{Esa} 34. skar nemes, parasz, firsip, aljony, wc, holga, skar Kiraly, skar Csakar legyen, mondomb v, y vetteinekki, hogy skar szabadon min den tartoztatás nekül égten égje ee, Es az ördögtul kinozza, apac minden öröckön öröke ke.

Tehat kéri az felleges WR. Istrat adgy, ^{Kerlek viselj} mi nekünk meg nére kiut, hogy felbel- ^{nagy gondos ere}
lőd öret es hent. Es által a tiszta hasluna ki a mi zet. ^{Es igy amikor}
bünöinkból, kickelezeket metszen meg érde-
let. De legyen kegy, lmas mi nekünk az &
negy irgalmas gebol, s bocza sa meg most
idejen az mi bünöink t. Es adgyon hent Lel-
ket, ki által ó, neki ig. z felelemböl, hitból, jo-
neményekről, bekelegés röressel. Istenes igaz
es ionzenele ben miad végig holgalhaslunc.
Es megunc óhassuc minden nap minden ha-
zagiutul, es az pokolnac i y tökönenes kinoya-
zul. Vgy legyen wram, Vgy legyen édes
^{WEM.}

bbbb ij Ezek.

HVSZON METEDIC VRNAPI EVAN.

Bizonlagt az pos-
kolbeli kimeko-
tol.

Ezekben penig hogy ne ketelkedgyel, ho-
gy az pokolba eleuen tuzis vagyon es legem-
Es olly mint a kénkóues suroknactüze: Es
azban nem czac az hitetlenec, hanem még
az ördögökis kinlodnac, vég neköl penig,
mind öröckön öröcke: Im ezekről egy ni-
heny bizonlagokat ki iedzec, te kejeld meg
es olusd meg asgy figyelmetlesleguel. Meg
talalod mindeniket imit: Mat 8. Matth. 3.
10, 13, 18, 22, 24, 25. Els. 30, 34, 66. Dan. 12.
Luc. 3, 16. 2. T. Sal. 1. Apoc. 20, 21, 22. Ha-
ezeket által olusfod es meg érced, czudala-
tos dolgokra talalkozol.

Gondolhad penig ennyi soth helyen nem
Miert iratott hiaba vagyon emlekezet a pokolnac kinnya-
neg isten az pos-
rol valo kimo-
rol, letersegeről, ordito riualarol, fog czizor
gatalarol, kemény ókue kozzoga rezketse-
ről, langozo sebes tü eről, annac öröcke valo
égeseről, a surockal ókue elegyedet ké kő es
túzeről, annac erős es sebes ereieről, az ot kia
lodoknac átkozodalokrol, az ördögökne
velec egyetembe valo kinlododalokrol, es öröc
bántetelekrol. Mondor minden ezekről loc kam
talan helyen nem hi ba emlekeznec az hent
Ariac Proph tac Christus wrunc, es az Apo
nap

Roloc. Ha nem hogy azokat vatalan olvashat, roloc minden nap meg emelkezne, az Istenet felni igyekeznene. Ötter meg engeszelhüdök. Fia által Es az öröc életre vigyaznuc.

Kikról másut enis eleg bő houal irtam, az valo Predikatio Christus fel tamedasarol valo Predikatio onkban leg visol meg talatod.

vtan: Hol holtunc soc bizonylagokbol ar-
rol Minemű kinoc legyea ez el kerhozattak- Tizenhatod vas
nac: De leg többet istűc az tizenhetedic wr- sarnap szent János
napi Euangeliomba az WR Lelke napia v- romság vean kez
tan, az mikor holtunc az Naibeli ifunac
feltamadasarol. Holot bőwen holtunc az

Doctoroc irasibolis az öröc halai felöl, es az pokolnac kiauyarol. Kérlek ne rövidel az oka-
tatis egy uihanyjor által olvashui. Es azoc mellett Istennecaitotolon könyörögni, hogy teged neuellyen az ö igaz ismeretiben, hent Fia által. Es tarczon meg az öröc életre A-
men. Amen tarczon meg éd sBaratom De
en te nek di imé miely nagy iot keu noa. De
teis ne röstekegdyel kérlek magadat ez k-
bi, kire legirten ez kegyelmes WR Istan.
ismet Amen. Amen.

Vadnac kie kérdezkednec az pokolnac helyerőlis. Ki öl imioranom holoq.

AVIZON RETZ DIC VR NAPI ETAT

Hol vagyon az Pokol?

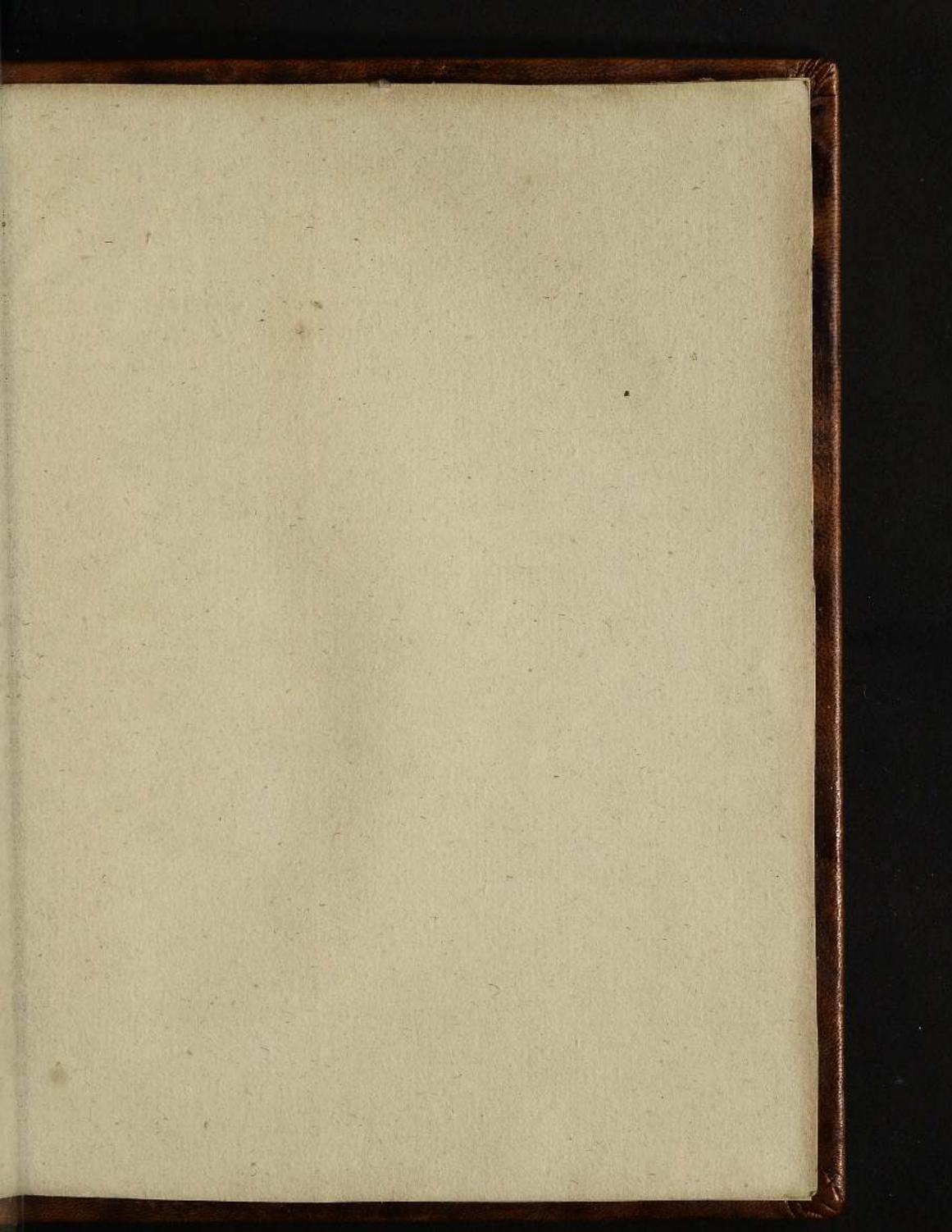
F E L E T E T I

At pokornac helyeröl hol legyen. Senki nem jobbizonyost: Hanem Moyses azt irja,
Hog Chore, Dathan, Abiron minden csalades-
től et sallyeduen, nagy sikoltassal alá mentee
pokolba; Janer véle hogy auagy Áföld gyora-
raba volna, auagy még a föld alat nagy mél-
seguel: De nincs erre áhinnakoc lemní hárka
segeri, hol, es mint legyen. Hanem öt szac er-
re visszintev mind éyel nappal fő gondot, hogy
mög óhassac ö magokat töl, a naktic ne le-
gyen reszecenbec öröke velo kianyeba. Vi-
laly tehát nis czac erre gondot, hogy a ce ö-
rök velkedelmeddel ezt megne kofso hald. A
tób felkerentő ir. soek körr penig igé gyakor-
ta iustanc et edbér át. Falonc imaz bejedijs.
2. Tessal. 1.

Igez az Istenacc előtte, hogy azokat vi-
reszük, kontac nyomorulagval meg faszle, az kie-
nyomorgatnac töreket. Füteket kediglen, kis-
ny morulsgot jennadtec, utanc egycetem-
be nyugodalommal. Mióton meg ilyenii magas
az WR. Iesus á menyból, az ö balsimafaga

BAC

EV SZON METEDIC VR NAPI EVA

Hol vagyon az Pokol?

F E L D E T I

At pokoinac helyeröl hol legyen. Senki nem jobbonyost: Hanem Moyses azt irja,
Hog Choré, Dáran, Abiron, misd ezzelde-
stől et sallyeduen, nagy fikortassal alá mentee
pokoiba; Japer vélje hogy ausagy Áföld gyom-
raba volna, ausagy még á föld alat nagy mél-
seguel! De nincs erre á hincnac lemarítható
fejre, hol es mint legyen. Hanem öt száz se-
ré visszintev mind éyel nappal föl gondot, hogy
mög óhassac ö megokat tölle, a nekic ne le-
gyen reszeceniac öröke velo kiányeba. Vi-
sely tihet nis cz: erre gondot, hogy árcc ö-
rök velkedelmeddel ezt megne kosta halad. A
tób felkerentő ir. sox kört ponig igé gyakor-
ta iustanc et ledbe át. Patonc imaz bejedijs.
3. Tessa. 1.

Igez az Istennac előtt, hogy azokat vi-
reszak, kontac nyomorulagval meg fizesse, az kie-
gyomorgatnac törekjet. Füteket kediglen, kis
ny morulagot jennedtec, ve dac egyetem-
be nyugodalommal. Mídon meg ieleni magas-
sa WR. Iesus á menyból, az ö hatalmasflaga

ba

